

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



نمای ۲۰۲۰



# نمای ۲۰۲۰

جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان

پدیدآور  
بهروز رسولی



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری  
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران  
(ایرانداک)

NEMA.IRANDOC.AC.IR

تهران ۱۴۰۰

|                         |                                                                                                            |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه                 | : رسولی، بهروز، ۱۳۶۷-                                                                                      |
| عنوان و نام پدیدآور     | : نمای ۲۰۲۰: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان / بهروز رسولی.                                     |
| مشخصات نشر              | : تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۱۴۰۰.                                                       |
| مشخصات ظاهری            | : هشت، ۱۶۶ ص.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی).                                                                   |
| شابک                    | : ۹۷۸-۶۲۲-۹۷۰۲۹-۶-۳.                                                                                       |
| وضعیت فهرست‌نویسی       | : فیپا                                                                                                     |
| یادداشت                 | : ص.ع. به انگلیسی: Behrooz Rasuli.Nema-ye 2020: Iran in Science, Technology, and Innovation Global Indices |
| موضوع                   | : سیاست علمی -- ایران -- ارزشیابی                                                                          |
| موضوع                   | : Science and state -- Iran -- Evaluation                                                                  |
| موضوع                   | : سیاست تحقیقاتی -- ایران -- ارزشیابی                                                                      |
| موضوع                   | : Research policy -- Iran -- Evaluation*                                                                   |
| موضوع                   | : دانشگاه‌ها و مدارس عالی -- ایران -- رتبه‌گذاری                                                           |
| موضوع                   | : Universities and colleges -- Ratings and rankings-- Iran                                                 |
| موضوع                   | : نوآوری -- ایران -- ارزشیابی                                                                              |
| موضوع                   | : Technological innovations -- Evaluation -- Iran                                                          |
| شناسه افزوده            | : پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران                                                                     |
| رده‌بندی کنگره          | : Q۱۲۷                                                                                                     |
| رده‌بندی دیویی          | : ۳۳۸/۴۸۳۰۹۵۵                                                                                              |
| شماره کتابشناسی ملی     | : ۷۶۶۱۳۶۸                                                                                                  |
| اطلاعات رکورد کتابشناسی | : فیپا                                                                                                     |

## نمای ۲۰۲۰ جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری  
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران  
(ایرانداک)

بهروز رسولی

[rasuli@irandoc.ac.ir](mailto:rasuli@irandoc.ac.ir)

© ۱۴۰۰: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)

ناظر طرح: میترا شمسی

طرح جلد: رضا عبدالحسینی

نوبت چاپ: نخست | شمارگان: ۲۰۰

NEMA.IRANDOC.AC.IR

## فهرست نوشته‌ها

- ۴-۸. رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو.اس. نیوز». ۹۷.  
۴-۹. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند». ۹۹.

### ۵. فصل پنجم: جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها..... ۱۰۳

- ۵-۱. رتبه‌بندی وب دانشگاه‌ها ..... ۱۰۵  
۵-۲. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایهٔ استاد «گوگل اسکالر». ۱۰۵  
۵-۳. رتبه‌بندی وب پژوهشگاه‌ها ..... ۱۰۶  
۵-۴. رتبه‌بندی جهانی وب دانشگاه‌ها و کالج‌ها (یونی‌رنک) ..... ۱۰۶

### ۶. فصل ششم: جایگاه ایران در نمایه‌نامه‌های استنادی..... ۱۰۹

- ۶-۱. شمار انتشارات در «وب آو ساینس» ..... ۱۱۱  
۶-۲. شمار انتشارات در «اسکوپوس» ..... ۱۱۲  
۶-۳. شمار استنادها ..... ۱۱۳  
۶-۴. میانگین سرانهٔ استاد به انتشارات (سالانه) ..... ۱۱۴  
۶-۵. میانگین سرانهٔ استاد به انتشارات (پنج ساله) ..... ۱۱۵  
۶-۶. شاخص «اچ» ..... ۱۱۶  
۶-۷. همکاری علمی جهانی ..... ۱۱۷  
۶-۸. شمار مقاله‌های داغ ..... ۱۱۸  
۶-۹. شمار مقاله‌های پراستناد ..... ۱۱۹

### ۷. فصل هفتم: جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری..... ۱۲۱

- ۷-۱. رتبه‌بندی کشورهای «سکیمگو» ..... ۱۲۳  
۷-۲. رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» ..... ۱۲۴  
۷-۳. رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی ..... ۱۲۵  
۷-۴. شاخص توسعهٔ آموزش برای همه ..... ۱۲۶  
۷-۵. بودجه دولت برای آموزش ..... ۱۲۷  
۷-۶. گزارش «وایپو» دربارهٔ اظهارنامه‌های ثبت اختراع ..... ۱۳۶  
۷-۷. شاخص جهانی نوآوری ..... ۱۳۷  
۷-۸. شاخص نوآوری بلومبرگ ..... ۱۴۱  
۷-۹. شاخص جهانی خلاقیت ..... ۱۴۲  
۷-۱۰. گزارش رقابت‌پذیری جهانی ..... ۱۴۲  
۷-۱۱. شاخص توسعهٔ انسانی ..... ۱۴۲  
۷-۱۲. شاخص سرمایهٔ انسانی ..... ۱۴۳  
۷-۱۳. شاخص جهانی استعداد انسانی ..... ۱۴۴  
۷-۱۴. شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد ..... ۱۴۵  
۷-۱۵. رتبه‌بندی تولید ناخالص داخلی ..... ۱۴۸  
۷-۱۶. صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته ..... ۱۴۹  
۷-۱۷. شاخص جهانی کارآفرینی ..... ۱۵۰  
۷-۱۸. شاخص آسانی انجام کسب و کار ..... ۱۵۰  
۷-۱۹. شاخص آزادی اقتصادی ..... ۱۵۱  
۷-۲۰. شاخص اقتصاد دانش‌بنیان ..... ۱۵۲

- فهرست نوشته‌ها ..... یک  
فهرست جدول‌ها ..... سه  
پیش‌گفتار ..... هفت

### ۱. فصل نخست: جایگاه پژوهشگران..... ۱

- ۱-۱. پژوهشگران پراستناد ..... ۳  
۱-۲. پژوهشگران با شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰ ..... ۴

### ۲. فصل دوم: جایگاه نشریه‌های علمی..... ۵

- ۲-۱. حضور در نمایه‌نامه‌های جهانی ..... ۷  
۲-۲. ضریب تأثیر ..... ۱۷  
۲-۳. امتیاز استنادی ..... ۱۸  
۲-۴. اسنپ ..... ۲۲  
۲-۵. رتبه‌بندی نشریه‌های سکیمگو ..... ۲۶

### ۳. فصل سوم: جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی..... ۳۳

- ۳-۱. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «مؤسسهٔ آموزش عالی تایمز» ..... ۳۵  
۳-۲. رتبه‌بندی علمی دانشگاه‌های جهان ..... ۳۷  
۳-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس.» ..... ۳۸  
۳-۴. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایهٔ عملکرد علمی ..... ۳۹  
۳-۵. رتبه‌بندی مرکز مطالعات علوم و فناوری «لایدن» ..... ۴۲  
۳-۶. رتبه‌بندی یو-مالتی رنک ..... ۴۷  
۳-۷. رتبه‌بندی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان ..... ۵۰  
۳-۸. رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو.اس. نیوز» ..... ۵۲  
۳-۹. رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان ..... ۵۵  
۳-۱۰. رتبه‌بندی مؤسسه‌های «سکیمگو» ..... ۵۷  
۳-۱۱. رتبه‌بندی دانشگاهی «راوند» ..... ۶۰  
۳-۱۲. رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌های جهان ..... ۶۱  
۳-۱۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاهی «گرین‌متریک» دربارهٔ توسعهٔ پایدار ..... ۶۱  
۳-۱۴. رتبه‌بندی کیفیت پژوهش «آی. تی. یو.» ..... ۶۳  
۳-۱۵. رتبه‌بندی آوازهٔ «رار» ..... ۶۳  
۳-۱۶. رتبه‌بندی مؤسسه‌های آکادمیک «نیچر ایندکس» ..... ۶۴  
۳-۱۷. رتبه‌بندی دانشگاه‌های آسیایی «مؤسسهٔ آموزش عالی تایمز» ..... ۶۷

### ۴. فصل چهارم: جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی..... ۷۱

- ۴-۱. رتبه‌بندی جهانی موضوعی دانشگاه‌های «مؤسسهٔ آموزش عالی تایمز» ..... ۷۳  
۴-۲. رتبه‌بندی موضوعی علمی دانشگاه‌های جهان ..... ۷۷  
۴-۳. رتبه‌بندی حوزه‌ای جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس.» ..... ۸۲  
۴-۴. رتبه‌بندی موضوعی جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس.» ..... ۸۳  
۴-۵. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاه‌ها بر پایهٔ عملکرد علمی ..... ۸۴  
۴-۶. رتبه‌بندی حوزه‌ای عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان ..... ۹۳  
۴-۷. رتبه‌بندی موضوعی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان ..... ۹۴

|          |                                                     |          |                                                 |
|----------|-----------------------------------------------------|----------|-------------------------------------------------|
| ۱۶۱..... | ۳۰-۷. رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی.....        | ۱۵۲..... | ۲۱-۷. شاخص عملکرد رقابتی صنعت.....              |
| ۱۶۳..... | ۳۱-۷. شاخص جهانی حقوق مالکیت.....                   | ۱۵۳..... | ۲۲-۷. شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات..... |
| ۱۶۴..... | ۳۲-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی.....            | ۱۵۳..... | ۲۳-۷. شاخص توسعه دولت الکترونیک.....            |
| ۱۶۵..... | ۳۳-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر.....         | ۱۵۴..... | ۲۴-۷. کاربران پهن‌بند ثابت (در هر ۱۰۰ نفر)..... |
| ۱۶۵..... | ۳۴-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک.....            | ۱۵۵..... | ۲۵-۷. مشترکان تلفن همراه (در هر ۱۰۰ نفر).....   |
| ۱۶۶..... | ۳۵-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک..... | ۱۵۶..... | ۲۶-۷. کاربران اینترنت.....                      |
| ۱۶۶..... | ۳۶-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی زیست‌شناسی.....       | ۱۵۷..... | ۲۷-۷. شاخص آمادگی شبکه‌ای.....                  |
| ۱۶۶..... | ۳۷-۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی شیمی.....             | ۱۶۰..... | ۲۸-۷. باسوادترین ملت‌های جهان.....              |
|          |                                                     | ۱۶۰..... | ۲۹-۷. شاخص جهانی «تینک تنک».....                |

## فهرست جدول‌ها

|                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| جدول ۱-۱. پژوهشگران ایرانی در سیاههٔ «پژوهشگران پراستناد» جهان در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                       | ۳  |
| جدول ۲-۱. پژوهشگران ایرانی در سیاههٔ «پژوهشگران با شاخص اچ بیشتر از ۱۰۰» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                             | ۴  |
| جدول ۱-۲. سیاههٔ نشریه‌های ایرانی در سه نمایهٔ پرچم‌دار «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                | ۷  |
| جدول ۲-۲. سیاههٔ نشریه‌های ایرانی در نمایهٔ استنادی منابع نوپدید «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                       | ۸  |
| جدول ۳-۲. شمار نشریه‌های دارای ضریب تأثیر کشورهای منطقه در نمایه‌نامهٔ «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                 | ۱۱ |
| جدول ۴-۲. سیاههٔ نشریه‌های فعال ایرانی در نمایه‌نامهٔ «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                      | ۱۲ |
| جدول ۵-۲. شمار نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامهٔ «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                      | ۱۶ |
| جدول ۶-۲. ضریب تأثیر نشریه‌های جهانی ایرانی در پایگاه «جی. سی. آر.» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                  | ۱۷ |
| جدول ۷-۲. «امتیاز استنادی» نشریه‌های جهانی ایرانی در نمایه‌نامهٔ «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                           | ۱۸ |
| جدول ۸-۲. میانگین «امتیاز استنادی» نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامهٔ «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                  | ۲۲ |
| جدول ۹-۲. «اسنپ» نشریه‌های جهانی ایرانی در نمایه‌نامهٔ «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                     | ۲۲ |
| جدول ۱۰-۲. میانگین «اسنپ» نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامهٔ «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                           | ۲۶ |
| جدول ۱۱-۲. نشریه‌های ایرانی نمایه‌شده در پایگاه نشریه‌های آزمایشگاه «سکیمگو» (ترتیب بر پایهٔ اندازهٔ اس. جی. آر.) در سال ۲۰۲۰ میلادی    | ۲۷ |
| جدول ۱۲-۲. شمار نشریه‌های کشورهای منطقه در رتبه‌بندی نشریه‌های «سکیمگو» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                              | ۳۰ |
| جدول ۱-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی جهانی مؤسسهٔ آموزش عالی «تایمز» در سال ۲۰۲۰ میلادی                       | ۳۵ |
| جدول ۲-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی جهانی مؤسسهٔ آموزش عالی «تایمز» در سال ۲۰۲۰ میلادی                 | ۳۶ |
| جدول ۳-۳. رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «شانگهای» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                         | ۳۷ |
| جدول ۴-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «شانگهای» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                       | ۳۸ |
| جدول ۵-۳. رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «کیو. اس.» سال ۲۰۲۰ میلادی                                                           | ۳۸ |
| جدول ۶-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «کیو. اس.» سال ۲۰۲۰ میلادی                                         | ۳۹ |
| جدول ۷-۳. رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یورپ» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                            | ۳۹ |
| جدول ۸-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یورپ» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                          | ۴۰ |
| جدول ۹-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبهٔ جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «تأثیر» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی            | ۴۲ |
| جدول ۱۰-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبهٔ جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «همکاری» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی          | ۴۳ |
| جدول ۱۱-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبهٔ جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «دسترسی آزاد» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی     | ۴۵ |
| جدول ۱۲-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبهٔ جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «گوناگونی جنسیتی» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی | ۴۶ |
| جدول ۱۳-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «آموزش و تدریس» در نظام رتبه‌بندی «یو-مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی                             | ۴۷ |
| جدول ۱۴-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «پژوهش» در نظام رتبه‌بندی «یو-مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی                                     | ۴۸ |
| جدول ۱۵-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «دانش گسترده» در نظام رتبه‌بندی «یو-مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی                               | ۴۸ |
| جدول ۱۶-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «گرایش جهانی» در نظام رتبه‌بندی «یو-مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی                               | ۴۹ |
| جدول ۱۷-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «مشارکت ملی» در نظام رتبه‌بندی «یو-مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی                                | ۵۰ |
| جدول ۱۸-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی                | ۵۱ |
| جدول ۱۹-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی          | ۵۱ |
| جدول ۲۰-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یو. اس. نیوز» سال ۲۰۲۰ میلادی                                          | ۵۳ |
| جدول ۲۱-۳. رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یو. اس. نیوز» سال ۲۰۲۰ میلادی                                     | ۵۳ |
| جدول ۲۲-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی                                      | ۵۵ |
| جدول ۲۳-۳. رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی                                 | ۵۶ |
| جدول ۲۴-۳. رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «سکیمگو» سال ۲۰۲۰ میلادی                                                            | ۵۸ |
| جدول ۲۵-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «راوند» سال ۲۰۲۰ میلادی                                                 | ۶۰ |
| جدول ۲۶-۳. امتیاز و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «راوند» سال ۲۰۲۰ میلادی                                   | ۶۰ |
| جدول ۲۷-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «گرین متریک» سال ۲۰۲۰ میلادی                                            | ۶۱ |
| جدول ۲۸-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «گرین متریک» سال ۲۰۲۰ میلادی                                      | ۶۲ |
| جدول ۲۹-۳. امتیاز کل و رتبهٔ مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی آوازه «رار» سال ۲۰۲۰ میلادی                                             | ۶۴ |

|                                                                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| جدول ۳-۳۰. مؤسسه‌های ایرانی در سیاهه «نیچر ایندکس» سال ۲۰۲۰ میلادی                                                                            | ۶۵  |
| جدول ۳-۳۱. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی آسیایی مؤسسه آموزش عالی «تایمز» سال ۲۰۲۰ میلادی                                | ۶۸  |
| جدول ۳-۳۲. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی آسیایی مؤسسه آموزش عالی «تایمز» سال ۲۰۲۰ میلادی                          | ۶۸  |
| جدول ۴-۱. رتبه، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «مؤسسه آموزش عالی تایمز» ویرایش ۲۰۲۰ میلادی    | ۷۳  |
| جدول ۴-۲. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی و امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون در نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای» سال ۲۰۲۰ میلادی                    | ۷۷  |
| جدول ۴-۳. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی و امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «کیو.اس.» ویرایش ۲۰۲۱ میلادی                   | ۸۲  |
| جدول ۴-۴. رتبه جهانی و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو.اس.» ویرایش ۲۰۲۱ میلادی                         | ۸۳  |
| جدول ۴-۵. رتبه جهانی و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ» سال ۲۰۲۰ میلادی                               | ۸۵  |
| جدول ۴-۶. رتبه جهانی، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون در نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان» سال ۲۰۲۰ میلادی | ۹۳  |
| جدول ۴-۷. رتبه جهانی، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «دانشگاه ملی تایوان» سال ۲۰۲۰ میلادی      | ۹۴  |
| جدول ۴-۸. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «یو.اس. نیوز» ویرایش ۲۰۲۱ میلادی                                               | ۹۷  |
| جدول ۴-۹. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند» سال ۲۰۲۰ میلادی                                               | ۹۹  |
| جدول ۵-۱. رتبه ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی رتبه‌بندی «ویومتریکس» ویرایش جولای ۲۰۲۰ میلادی                                  | ۱۰۵ |
| جدول ۵-۲. رتبه و شمار استادهای ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه استاد «گوگل اسکالر» ویرایش جولای ۲۰۲۰ میلادی         | ۱۰۶ |
| جدول ۵-۳. رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یونی‌رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی                                                              | ۱۰۷ |
| جدول ۶-۱. شمار گونه‌های انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                              | ۱۱۱ |
| جدول ۶-۲. شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                   | ۱۱۱ |
| جدول ۶-۳. شمار انتشارات و جایگاه کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                 | ۱۱۱ |
| جدول ۶-۴. شمار گونه‌های انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                  | ۱۱۲ |
| جدول ۶-۵. شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                   | ۱۱۲ |
| جدول ۶-۶. شمار انتشارات و جایگاه کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                     | ۱۱۳ |
| جدول ۶-۷. استاندارد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۹ میلادی                                                   | ۱۱۴ |
| جدول ۶-۸. شمار استندها و جایگاه کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۹ میلادی                                                      | ۱۱۴ |
| جدول ۶-۹. سرانه استاندارد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۹ میلادی                                             | ۱۱۵ |
| جدول ۶-۱۰. رتبه جهانی کشورهای منطقه در سرانه استاندارد به انتشارات در سال ۲۰۱۹ میلادی                                                         | ۱۱۵ |
| جدول ۶-۱۱. سرانه استاندارد پنج ساله به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                               | ۱۱۶ |
| جدول ۶-۱۲. رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در سرانه استاندارد به انتشارات (پنج ساله) در سال ۲۰۲۰ میلادی                                           | ۱۱۶ |
| جدول ۶-۱۳. شاخص «اچ»، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در شاخص «اچ» در سال ۲۰۱۹ میلادی                                               | ۱۱۶ |
| جدول ۶-۱۴. شمار همکاری‌های علمی جهانی ایران با ۱۰ کشور برتر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                    | ۱۱۷ |
| جدول ۶-۱۵. نسبت و رتبه همکاری علمی جهانی کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                         | ۱۱۷ |
| جدول ۶-۱۶. شمار همکاری‌های علمی جهانی ایران با ۱۰ کشور برتر در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                        | ۱۱۸ |
| جدول ۶-۱۷. شمار مقاله‌های داغ، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در انتشار مقاله‌های داغ در سال ۲۰۲۰ میلادی                           | ۱۱۹ |
| جدول ۶-۱۸. شمار مقاله‌های پراستاد، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در انتشار مقاله‌های پراستاد در سال ۲۰۲۰ میلادی                   | ۱۱۹ |
| جدول ۷-۱. جایگاه ایران در سنج‌های گوناگون رتبه‌بندی «سکیمگو» سال ۲۰۱۹ میلادی                                                                  | ۱۲۳ |
| جدول ۷-۲. آمار و رتبه جهانی کشورهای منطقه در سنج‌های گوناگون رتبه‌بندی «سکیمگو» سال ۲۰۱۹ میلادی                                               | ۱۲۳ |
| جدول ۷-۳. شمار مقاله‌ها و رتبه ایران در نظام رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                               | ۱۲۴ |
| جدول ۷-۴. جایگاه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                          | ۱۲۴ |
| جدول ۷-۵. امتیاز ایران در بُعدهای سنجش «شاخص جهانی دانش» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                                   | ۱۲۶ |
| جدول ۷-۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی دانش» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                                                        | ۱۲۶ |
| جدول ۷-۷. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «بودجه آموزشی» در سال ۲۰۱۷ میلادی                                                                      | ۱۲۷ |
| جدول ۷-۸. جایگاه خوشه‌ها در رتبه‌بندی فراگیر خوشه‌های علم و فناوری «وایو» سال ۲۰۲۰ میلادی                                                     | ۱۲۸ |
| جدول ۷-۹. جایگاه خوشه‌ها در رتبه‌بندی شدت کارهای علم و فناوری سال ۲۰۲۰ میلادی                                                                 | ۱۳۰ |
| جدول ۷-۱۰. برترین سازمان‌ها و زمینه‌های علم و فناوری در خوشه‌های برتر سال ۲۰۲۰ میلادی                                                         | ۱۳۳ |
| جدول ۷-۱۱. امتیاز و جایگاه خوشه‌های کشورهای منطقه در «۱۰۰ خوشه برتر علم و فناوری» سال ۲۰۲۰ میلادی                                             | ۱۳۶ |
| جدول ۷-۱۲. جایگاه و شمار اظهارنامه‌های ثبت اختراع کشورهای منطقه در سال ۲۰۱۸ میلادی                                                            | ۱۳۶ |

|                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| جدول ۷-۱۳. رتبه ایران در ابعاد و شاخص های گوناگون «شاخص جهانی نوآوری» سال ۲۰۲۰ میلادی                           | ۱۳۷ |
| جدول ۷-۱۴. امتیاز و رتبه ایران در سنجه های ارزیابی «شاخص جهانی نوآوری» سال ۲۰۲۰ میلادی                          | ۱۳۸ |
| جدول ۷-۱۵. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی نوآوری» سال ۲۰۲۰ میلادی                                 | ۱۴۱ |
| جدول ۷-۱۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص نوآوری بلومبرگ» سال ۲۰۲۰ میلادی                                        | ۱۴۱ |
| جدول ۷-۱۷. امتیاز ایران در سنجه های گوناگون «شاخص توسعه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                              | ۱۴۳ |
| جدول ۷-۱۸. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص توسعه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                       | ۱۴۳ |
| جدول ۷-۱۹. امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنجه های گوناگون «شاخص سرمایه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                | ۱۴۴ |
| جدول ۷-۲۰. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص سرمایه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                      | ۱۴۴ |
| جدول ۷-۲۱. امتیاز و رتبه ایران در بُعدها و شاخص های گوناگون «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» در سال ۲۰۲۰ میلادی | ۱۴۵ |
| جدول ۷-۲۲. امتیاز و رتبه ایران در سنجه های ارزیابی «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» سال ۲۰۲۰ میلادی             | ۱۴۵ |
| جدول ۷-۲۳. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» در سال ۲۰۲۰ میلادی                          | ۱۴۷ |
| جدول ۷-۲۴. ارزش و رتبه کشورهای منطقه در رتبه بندی تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی                         | ۱۴۸ |
| جدول ۷-۲۵. درصد و رتبه کشورهای منطقه در «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» در سال ۲۰۱۸ میلادی                     | ۱۴۹ |
| جدول ۷-۲۶. امتیاز و رتبه ایران در سنجه های گوناگون «شاخص آسانی انجام کسب و کار» در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی           | ۱۵۰ |
| جدول ۷-۲۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آسانی انجام کسب و کار» در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی                           | ۱۵۰ |
| جدول ۷-۲۸. امتیاز ایران در سنجه های گوناگون «شاخص آزادی اقتصادی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                             | ۱۵۱ |
| جدول ۷-۲۹. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آزادی اقتصادی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                             | ۱۵۱ |
| جدول ۷-۳۰. امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنجه های گوناگون «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» در سال ۲۰۱۸ میلادی           | ۱۵۲ |
| جدول ۷-۳۱. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» در سال ۲۰۱۸ میلادی                        | ۱۵۳ |
| جدول ۷-۳۲. امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنجه های گوناگون «شاخص توسعه دولت الکترونیک» در سال ۲۰۲۰ میلادی         | ۱۵۳ |
| جدول ۷-۳۳. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص توسعه دولت الکترونیک» در سال ۲۰۲۰ میلادی                      | ۱۵۴ |
| جدول ۷-۳۴. نسبت کاربران و جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران پهن باند ثابت» در سال ۲۰۱۹ میلادی               | ۱۵۴ |
| جدول ۷-۳۵. درصد مشترکان و جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «مشترکان تلفن همراه» در سال ۲۰۱۹ میلادی                  | ۱۵۵ |
| جدول ۷-۳۶. درصد کاربران اینترنت و جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران اینترنت» در سال ۲۰۱۹ میلادی             | ۱۵۶ |
| جدول ۷-۳۷. امتیاز و رتبه ایران در بُعدها و شاخص های گوناگون «شاخص آمادگی شبکه ای» در سال ۲۰۲۰ میلادی            | ۱۵۷ |
| جدول ۷-۳۸. امتیاز و رتبه ایران در سنجه های ارزیابی «شاخص آمادگی شبکه ای» سال ۲۰۲۰ میلادی                        | ۱۵۷ |
| جدول ۷-۳۹. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آمادگی شبکه ای» در سال ۲۰۲۰ میلادی                                     | ۱۵۹ |
| جدول ۷-۴۰. شمار تینک تنک ها و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی تینک تنک» در سال ۲۰۲۰ میلادی                  | ۱۶۰ |
| جدول ۷-۴۱. امتیاز و رتبه ایران در بُعدهای گوناگون «رتبه بندی نظام های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۲۰ میلادی        | ۱۶۱ |
| جدول ۷-۴۲. امتیاز و رتبه ایران در سنجه های گوناگون «رتبه بندی نظام های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۲۰ میلادی       | ۱۶۱ |
| جدول ۷-۴۳. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه بندی نظام های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۲۰ میلادی              | ۱۶۳ |
| جدول ۷-۴۴. امتیاز و رتبه ایران در سنجه های گوناگون «شاخص جهانی حقوق مالکیت» در سال ۲۰۲۰ میلادی                  | ۱۶۳ |
| جدول ۷-۴۵. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» در سال ۲۰۲۰ میلادی                         | ۱۶۴ |
| جدول ۷-۴۶. نماینده های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی ریاضی» در سال ۲۰۲۰ میلادی      | ۱۶۴ |
| جدول ۷-۴۷. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه بندی المپیاد جهانی ریاضی» در سال ۲۰۲۰ میلادی                           | ۱۶۴ |
| جدول ۷-۴۸. نماینده های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی کامپیوتر» در سال ۲۰۲۰ میلادی   | ۱۶۵ |
| جدول ۷-۴۹. نماینده های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی زیست شناسی» در سال ۲۰۲۰ میلادی | ۱۶۶ |
| جدول ۷-۵۰. نماینده های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی شیمی» در سال ۲۰۲۰ میلادی       | ۱۶۶ |



## پیش گفتار

تصمیم‌گیری و «سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد» از رویکردهای نوین مدیریت عمومی در سده کنونی است. تجربه‌های بی‌شماری هست که نشان می‌دهند تصمیم‌هایی که شواهد و داده‌ها را نادیده گرفته به سرانجامی نرسیده و تنها هدررفت منابع را در پی داشته‌اند. هر گاه گستره یک سیاست به پهنای یک کشور و آینده آن کشیده شود، مخاطره چنین سیاست‌گذاری‌هایی بی‌اندازه خواهد بود.

رویکرد تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد، مفهوم سنجش و ارزیابی را در خود نهفته دارد که داده‌هایی کلیدی را برای بررسی و بهبود کیفیت، کارایی، و اثربخشی برنامه‌ها در دست مدیران می‌گذارد. از این رو، ساخت و توسعه چنین شاخص‌هایی برای اندازه‌گیری ابعاد گوناگون، از منابع مالی و انسانی گرفته تا پیشرفت‌های علم و فناوری، همیشه یکی از دغدغه‌های سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان علم، فناوری، و نوآوری بوده است. با آنکه هیچ شاخصی کامل نیست و نمی‌تواند گویای همه واقعیت باشد، سازمان‌های گوناگونی کوشش کرده‌اند تا پاسخی برای این نیاز پیدا کنند. از همین رو، امروزه شمار فراوانی از این شاخص‌ها و سنجه‌های ارزیابی در لایه‌های گوناگون (مانند سازمانی، ملی، منطقه‌ای، و جهانی) در دست است.

با آنکه همه این شاخص‌ها درخور توجه‌اند، شاخص‌هایی که در سطح جهانی منتشر می‌شوند گستره بزرگ‌تری دارند و برای دولت‌ها از اهمیت بیشتری برخوردارند، چرا که این شاخص‌ها می‌توانند گویای وضعیت یک کشور در جهان باشند. این شاخص‌ها داده‌های ارزشمندی را نیز برای هر کشور فراهم می‌کنند که کاربرد آنها می‌تواند کیفیت تصمیم‌ها را بهبود بخشد. از دیگر ویژگی‌های چنین شاخص‌هایی، مقایسه کشورها با یک‌دیگر است. هر کشور می‌تواند خود را با دیگر کشورها در جهان بسنجد و برای

بهبود جایگاه خویش بکوشد. شاید همه شاخص‌های علم، فناوری، و نوآوری به کار سیاست‌گذاری کشور نیایند، چرا که برخی از آنها نیز سوگیرانه یا بدون کاربرد باشند یا اینکه داده‌های روزآمد و درست کشور را در بر نداشته باشند، ولی این شاخص‌ها و جایگاه کشور در آنها به‌خوبی و یک‌جا پایش و گزارش نمی‌شوند. از این رو نیز گاهی دریافت یک‌پارچه از وضعیت کشور شدنی نیست، گاه آمارهای گوناگونی از یک شاخص گزارش می‌شود، و گاه برخی شاخص‌ها گزارش نمی‌شوند. این آشفتگی، می‌تواند سیاست‌گذاران را از ماهیت و ارزش برخی از شاخص‌ها دور کند یا آنها را به برخی از شاخص‌ها بی‌باور سازد و این دو، نقش داده‌ها و شواهد را در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری کاهش دهد و رشد و پیشرفت را در راستای برنامه‌ها و اسناد ملی دستخوش ناپایداری سازد.

برای پاسخ به این نیاز، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک) سامانه «جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان (نما)» را طراحی و راه‌اندازی کرده که کوششی برای شناسایی، توصیف، و گزارش درست و روزآمد جایگاه کشور در شاخص‌های کلیدی جهانی علم، فناوری، و نوآوری است. «نما» ساختار و روش‌شناسی این شاخص‌ها را می‌گوید و امتیاز و رتبه ایران را در ابعاد گوناگون آنها گزارش می‌دهد. این شاخص‌ها در هفت گروه دسته‌بندی شده‌اند: (۱) جایگاه پژوهشگران؛ (۲) جایگاه نشریه‌های علمی؛ (۳) جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی؛ (۴) جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی؛ (۵) جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها؛ (۶) جایگاه ایران در نمایه‌های استنادی؛ و (۷) جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری.

مدیران، سیاست‌گذاران، و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می‌توانند با «نما» به گزارش نزدیک به ۹۰ شاخص جهانی دسترسی یابند و از آنها در تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری و پژوهش بهره‌برند. افزون بر این، در «نما» جایگاه ایران میان کشورهای منطقه و جهان گزارش می‌شود. از آنجایی که داده‌های تاریخی در برنامه‌ریزی‌ها کاربرد بسیاری دارند، روند جایگاه کشور در هر شاخص در چند سال گذشته نیز آمده است. «نما» با گرد آوردن شاخص‌های گوناگون در کنار هم ابزاری برای کاربران می‌سازد که با آمیختن آنها دریافت بهتری وضع موجود و روندها پیدا کنند. از آنجایی که این سامانه در نشانی [NEMA.IRANDOC.AC.IR](http://NEMA.IRANDOC.AC.IR) در دسترس همگان است، سیاست‌گذاران و پژوهشگران علم، فناوری، و نوآوری می‌توانند کاستی‌های آن را گوشزد یا شاخص‌های دیگر را برای افزودن به سامانه پیشنهاد کنند. افزون بر این، سازمان‌های مسئول می‌توانند شاخص‌هایی را که دارای داده‌های روزآمد نیستند، شناسایی و به درست کردن آنها دست زنند. بی‌گمان این گام نخست است و در آینده با گسترش این سامانه و افزودن گزینه‌های تازه به آن، می‌توان به داده‌ها و

تحلیل‌های ارزشمند دیگری نیز دست یافت.

«نمای ۲۰۲۰» هفتمین اثر از مجموعه آثار «نما» است که گزارش توصیفی شاخص‌های نما را در بر دارد. افزون بر این، کوشش شده است آنجایی که دسترسی به اطلاعات هست، جایگاه ایران با ۲۵ کشور منطقه نیز مقایسه شود.

برای نگارش اثر پیش‌رو بسیاری زحمت کشیده که سپاسگزاری از آنها لازم است. نخست، از دکتر سیروس علیدوستی باید سپاسگزاری شود که با دقت و شکیبایی اثر را خوانده‌اند و در سازماندهی گزارش‌ها و شیوه نگارش آنها تأثیر چشم‌گیری داشته‌اند. گفتنی است که ایده طراحی، توسعه، و انتشار مجموعه آثار و سامانه نما را ایشان در سال ۱۳۹۴ طرح کرده‌اند. دوم، سرکار خانم میترا شمس‌ی شایسته سپاسگزاری هستند که نظارت طرح «نمای ۲۰۲۰» را پذیرفتند و با رهنمودهایشان کیفیت این اثر را افزایش دادند. سرانجام، از دکتر محمد ربیعی، سرکار خانم میناسادات قدیری، و آقای سعدالله احمدی برای زحماتشان در زمینه چاپ و انتشار این اثر سپاسگزاری می‌شود.

**پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایرانداک)**

**بهار ۱۴۰۰**

## فصل نخست

### جایگاه پژوهشگران

پژوهشگران از کلیدی‌ترین و برجسته‌ترین پایه‌های اکوسیستم پژوهش به شمار می‌آیند که با اندیشه و نوآوری خود می‌توانند در پیشرفت علم و پژوهش کشور کارگر باشند. در این فصل، شاخص‌های سنجش عملکرد پژوهشگران گزارش می‌شوند.





## ۱-۱. پژوهشگران پراستناد

نخست جای دارند و در پایگاه «شاخص‌های اساسی علم» (ای. اس. آی.) می‌آیند. پژوهشگرانی که مقاله پراستناد دارند، پژوهشگران تأثیرگذار به‌شمار می‌روند و آنهایی که نامشان با فراوانی بیشتری می‌آید، تأثیرگذارتر هستند. از این رو، پژوهشگران بر پایه شمار مقاله‌های پراستنادشان رتبه‌بندی و آنهایی که در یک درصد نخست جای گرفته‌اند، به‌عنوان پژوهشگر پراستناد معرفی می‌شوند.

در ویرایش پیشین سیاهه پژوهشگران پراستناد، ۱۲ پژوهشگر از مؤسسه‌های ایرانی بودند، ولی در ویرایش ۲۰۲۰، هشت پژوهشگر با وابستگی سازمانی مؤسسه‌های ایرانی در این سیاهه جای گرفته‌اند. نام پژوهشگران پراستناد وابسته به مؤسسه‌های ایرانی به همراه زمینه علمی، وابستگی سازمانی نخست، و وابستگی سازمانی دوم آنها (اگر داشته باشند) در جدول ۱-۱ آمده است (ترتیب بر پایه الفبایی نام خانوادگی انگلیسی پژوهشگران).

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی مؤسسه «کلاریویت آنالیتیکس» درباره «پژوهشگران پراستناد» جهان، هشت پژوهشگر وابسته به مؤسسه‌های ایرانی از تأثیرگذارترین‌ها در پیشرفت علوم شناسایی شده‌اند. «مؤسسه کلاریویت آنالیتیکس» در سال ۲۰۲۰ نام بیش از شش هزار پژوهشگر را در ۲۱ زمینه علمی در سیاهه پژوهشگران پراستناد جای داده است. این پژوهشگران نماینده بیش از ۱۲۰۰ مؤسسه از بیش از ۶۰ کشور جهان هستند. پیرامون چهار هزار پژوهشگر در زمینه‌های علمی ویژه و بیش از دو هزار پژوهشگر در میان‌رشته دسته‌بندی شده‌اند.

برای شناسایی پژوهشگران پراستناد، مقاله‌های پراستناد در نشریه‌های نمایه شده «وب آو ساینس» در علوم و علوم اجتماعی در یک دهه گذشته (از ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۹ میلادی) پیمایش شده‌اند. مقاله‌های پراستناد آنهایی هستند که بیشترین استناد را در زمینه‌های علمی خود می‌گیرند و در یک درصد

جدول ۱-۱. پژوهشگران ایرانی در سیاهه «پژوهشگران پراستناد» جهان در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام      | نام خانوادگی | زمینه علمی   | وابستگی سازمانی نخست   | وابستگی سازمانی دوم |
|----------|--------------|--------------|------------------------|---------------------|
| امید     | اخوان        | میان‌رشته    | دانشگاه صنعتی شریف     | -                   |
| مهدی     | دهقان        | ریاضیات      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر | -                   |
| مصطفی    | اسلامی       | میان‌رشته    | دانشگاه مازندران       | -                   |
| نورالدین | قدیمی        | میان‌رشته    | دانشگاه آزاد اسلامی    | -                   |
| سجاد     | جعفری        | ریاضیات      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر | -                   |
| محمد     | میرزازاده    | مهندسی       | دانشگاه گیلان          | -                   |
| حمیدرضا  | پورقاسمی     | میان‌رشته    | دانشگاه شیراز          | -                   |
| مسعود    | رضایی        | علوم کشاورزی | دانشگاه تربیت مدرس     | -                   |

آمریکا، چین، انگلستان، آلمان، استرالیا، کانادا، هلند، فرانسه، سوئیس، و اسپانیا، به ترتیب بیشترین پژوهشگران را در این سیاهه دارند. پژوهشگرانی که لغزشی در وابستگی سازمانی آنها رخ داده است، می‌توانند به پیوند [recognition.webofscience.com/awards/highly-cited/2020](https://recognition.webofscience.com/awards/highly-cited/2020) سر بزنند و آن را گوشزد کنند.

سیاهه پژوهشگران پراستناد سال ۲۰۲۰ میلادی ۶۳۸۹ پژوهشگر را در بر دارد که پیشگام تأثیرگذاری در زمینه‌های علمی خود هستند. در میان این پژوهشگران ۲۶ برنده «نوبل» هم به چشم می‌خورند که سه نفر از آنها در سال ۲۰۲۰ این جایزه را گرفته‌اند. «دانشگاه هاروارد» با ۱۸۸ پژوهشگر پرتکرارترین مؤسسه در سیاهه ۲۰۲۰ است. کشورهای



## ۱- ۲. پژوهشگران با شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰

بر پایه ویرایش سیزدهم «پژوهشگران با شاخص اچ» بیشتر از ۱۰۰ که در سپتامبر ۲۰۲۰ منتشر شده است، دو پژوهشگر از ایران در سیاهه پژوهشگران پراستناد جای گرفته‌اند. رضا ملک‌زاده و فریدون عزیزی دو پژوهشگری هستند که نامشان در این سیاهه آمده است. این سیاهه دربردارنده ۴۲۳۸ پژوهشگر است که شاخص «اچ» آنها در پایگاه «گوگل اسکالر» بیشتر از ۱۰۰ بوده است. در جدول ۱-۲ آمار پژوهشگران ایرانی در این نظام ارزیابی آمده است.

جدول ۱-۲. پژوهشگران ایرانی در سیاهه «پژوهشگران با شاخص اچ» بیشتر از ۱۰۰ در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام پژوهشگر  | وابستگی سازمانی               | شمار استنادها | شاخص «اچ» | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|--------------|-------------------------------|---------------|-----------|----------|------------|
| رضا ملک‌زاده | دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۱۳۰۳۹۸        | ۱۱۲       | ۱        | ۲۴۵۷       |
| فریدون عزیزی | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۹۲۵۹۳         | ۱۰۰       | ۲        | ۴۰۷۴       |

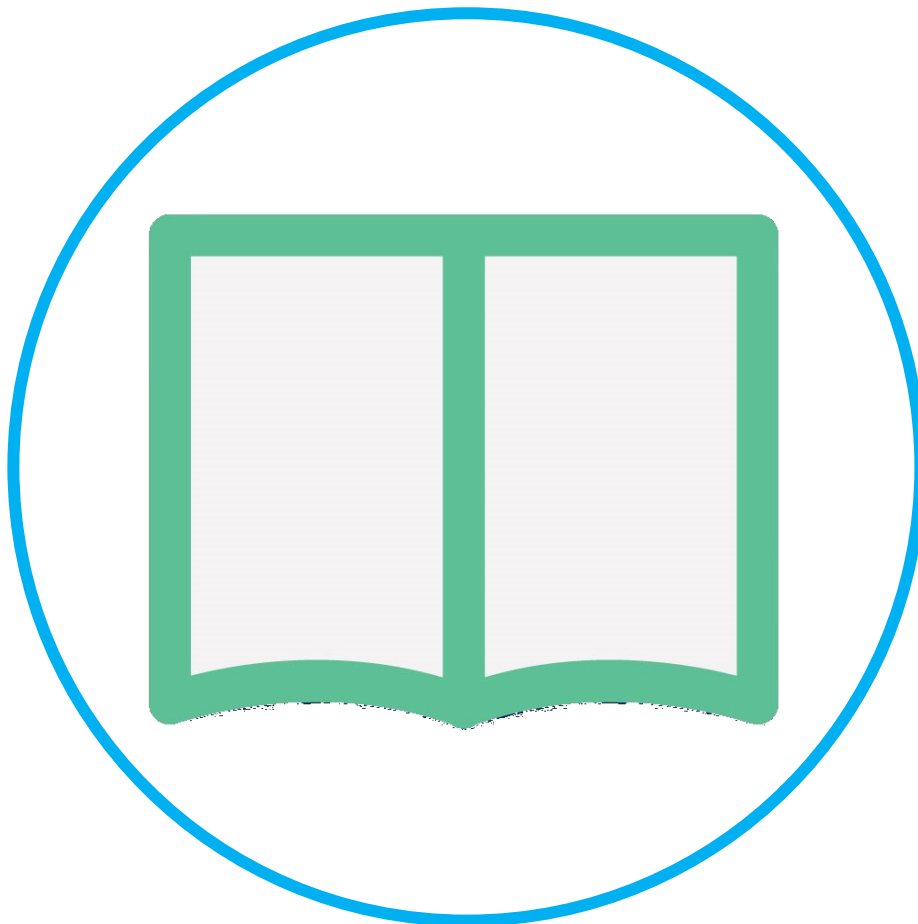
«پژوهشگران با شاخص اچ» بیشتر از ۱۰۰ در مؤسسه آزمایشگاه «سایبرمتریکس» مدیریت و منتشر می‌شود و هدفش تشویق پژوهشگران به فعالیت بیشتر در فضای برخاسته است. «گوگل اسکالر» منبع کلیدی گردآوری داده‌های لازم برای این ارزیابی است. از این روی، همه پژوهشگرانی که در این پایگاه «پروفایل» دارند بررسی شده و با سازوکارهای خاصی آنهایی که شاخص «اچ» بیشتر از ۱۰۰ دارند شناسایی می‌شوند. شاخص «اچ» سنجه‌ای است که کمیت و کیفیت پژوهش را در هم آمیخته و ابزاری روشن‌تر برای ارزیابی پژوهشگران است.

در ویرایش سیزدهم «پژوهشگران با شاخص اچ» بیشتر از ۱۰۰ «رونالد کسلر» از «دانشگاه هاروارد» با شاخص «اچ» ۲۹۵ و ۴۱۱۰۴۱ استناد در جایگاه نخست این سیاهه جای دارد. به دیگر زبان، «رونالد کسلر» در پایگاه «گوگل اسکالر» ۲۹۵ مقاله داشته که به هر یک از آنها دست‌کم ۲۹۵ بار استناد شده است.

## فصل دوم

### جایگاه نشریه‌های علمی

نشریه‌های علمی که دستاوردهای پژوهش و پژوهشگران را به انتشار می‌رسانند، از کلیدی‌ترین منابع اکوسیستم پژوهش به شمار می‌آیند. شمار و کیفیت نشریه‌های علمی می‌تواند بازتاب توان علمی و پژوهشی کشور باشند. در این فصل شاخص‌های ارزیابی نشریه‌های علمی گزارش می‌شوند.





## ۲-۱. حضور در نمایه‌نامه‌های جهانی

بر پایه گزارش «کلاریویت آنالیتیکس» در سال ۲۰۲۰ نشریه‌های نمایه‌شده در نمایه هنر و علوم انسانی ضریب تأثیر میلادی، ۴۰ نشریه ایرانی در ویرایش ۲۰۱۹ «جی. سی. آر.» نمی‌گیرند ولی از نشریه‌های پرچم‌دار «واس» به شمار می‌روند. هیچ نشریه‌ای از ایران در نمایه هنر و علوم انسانی نمایه نشده است. نام، نام کوتاه، و شاپای (شماره استاندارد گسترش‌یافته علوم، نمایه استنادی علوم اجتماعی، و نمایه استنادی هنر و علوم انسانی نمایه شده‌اند. گفتنی است که در جدول ۲-۱ آمده‌اند.

جدول ۲-۱. سیاهه نشریه‌های ایرانی در سه نمایه پرچم‌دار «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Full Journal Title                                                                | JCR Abbreviated Title | ISSN      |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------|
| Journal of Nanostructure in Chemistry                                             | J NANOSTRUCTURE CHEM  | 2008-9244 |
| International Journal of Health Policy and Management                             | INT J HEALTH POLICY   | *****     |
| BiolImpacts                                                                       | BIOIMPACTS            | 2228-5652 |
| DARU-Journal of Pharmaceutical Sciences                                           | DARU                  | *****     |
| International Journal of Environmental Science and Technology                     | INT J ENVIRON SCI TE  | 1735-1472 |
| Iranian Journal of Fuzzy Systems                                                  | IRAN J FUZZY SYST     | 1735-0654 |
| Journal of Environmental Health Science and Engineering                           | J ENVIRON HEALTH SCI  | 2052-336X |
| Iranian Journal of Basic Medical Sciences                                         | IRAN J BASIC MED SCI  | 2008-3866 |
| International Journal of Environmental Research                                   | INT J ENVIRON RES     | 1735-6865 |
| Cell Journal                                                                      | CELL J                | 2228-5806 |
| Journal of Research in Medical Sciences                                           | J RES MED SCI         | 1735-1995 |
| Iranian Polymer Journal                                                           | IRAN POLYM J          | 1026-1265 |
| Journal of the Iranian Chemical Society                                           | J IRAN CHEM SOC       | 1735-207X |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Research                                        | IRAN J PHARM RES      | 1735-0328 |
| International Journal of Civil Engineering                                        | INT J CIV ENG         | 1735-0522 |
| Urology Journal                                                                   | UROL J                | 1735-1308 |
| Iranian Journal of Public Health                                                  | IRAN J PUBLIC HEALTH  | 2251-6085 |
| Journal of Arthropod-Borne Diseases                                               | J ARTHROPOD-BORNE DI  | 2322-1984 |
| Iranian Journal of Allergy Asthma and Immunology                                  | IRAN J ALLERGY ASTHM  | 1735-1502 |
| Iranian Journal of Immunology                                                     | IRAN J IMMUNOL        | 1735-1383 |
| Iranian Journal of Kidney Diseases                                                | IRAN J KIDNEY DIS     | 1735-8582 |
| Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Mechanical Engineering  | IJST-T MECH ENG       | 2228-6187 |
| Iranian Journal of Parasitology                                                   | IRAN J PARASITOL      | 1735-7020 |
| Scientia Iranica                                                                  | SCI IRAN              | 1026-3098 |
| Archives of Iranian Medicine                                                      | ARCH IRAN MED         | 1029-2977 |
| Iranian Journal of Veterinary Research                                            | IRAN J VET RES        | 1728-1997 |
| Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Civil Engineering       | IJST-T CIV ENG        | 2228-6160 |
| Iranian Journal of Biotechnology                                                  | IRAN J BIOTECHNOL     | 1728-3043 |
| Journal of Agricultural Science and Technology                                    | J AGR SCI TECH-IRAN   | 1680-7073 |
| Veterinary Research Forum                                                         | VET RES FORUM         | 2008-8140 |
| Iranian Journal of Science and Technology Transaction A-Science                   | IRAN J SCI TECHNOL A  | 1028-6276 |
| Iranian Journal of Fisheries Sciences                                             | IRAN J FISH SCI       | 1562-2916 |
| Hepatitis Monthly                                                                 | HEPAT MON             | 1735-143X |
| Journal of Applied Fluid Mechanics                                                | J APPL FLUID MECH     | 1735-3572 |
| Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Electrical Engineering  | IJST-T ELECTR ENG     | 2228-6179 |
| Iranian Journal of Chemistry & Chemical Engineering-International English Edition | IRAN J CHEM CHEM ENG  | 1021-9986 |
| Iranian Red Crescent Medical Journal                                              | IRAN RED CRESCENT ME  | 2074-1804 |
| International Journal of Radiation Research                                       | INT J RADIAT RES      | 2322-3243 |
| Iranian Journal of Pediatrics                                                     | IRAN J PEDIATR        | 2008-2142 |
| Iranian Journal of Radiology                                                      | IRAN J RADIOL         | 1735-1065 |

گفتنی است، افزون بر این نشریه‌ها، ۱۱۳ نشریه ایرانی دیگر نیز در «نمایه استنادی منابع نوپدید» هستند. نشریه‌هایی که در این نمایه هستند «ضریب تأثیر» ندارند و اعتبارشان در برابر سه نمایه پرچم‌دار «واس» کمتر است. نام، شاپا، و ناشر نشریه‌های ایرانی نمایه‌شده در «نمایه استنادی منابع نوپدید» در جدول ۲-۲ آمده‌اند.

جدول ۲-۲. سیاهه نشریه‌های ایرانی در نمایه استنادی منابع نوپدید «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Journal Title                                                 | ISSN      | eISSN     | Publisher                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------|-----------|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Advanced Journal of Emergency Medicine                        | 2588-400X | -         | Tehran Univ Medical Sciences, Ctr Electr Res Provision & J Improvement                                                         |
| Advanced Pharmaceutical Bulletin                              | 2228-5881 | 2251-7308 | Tabriz Univ Medical Sciences & Health Services                                                                                 |
| Analytical And Bioanalytical Chemistry Research               | 2383-093X | -         | Iranian Chemical Soc                                                                                                           |
| Analytical & Bioanalytical Electrochemistry                   | 2008-4226 | -         | Univ Tehran, Fac Chemistry, Center Excellence Electrochemistry, Univ Tehran, Fac Chemistry, Center Excellence Electrochemistry |
| Annals of Applied Sport Science                               | 2322-4479 | -         | Annals Applied Sport Science, C/O Seyed Morteza Tayebi, Allameh Tabataba I Univ-Atu                                            |
| Applied Food Biotechnology                                    | 2345-5357 | 2423-4214 | Shahid Beheshti Univ Medical Sciences, Fac Med, Sch Medicine, Koodak-Yar St                                                    |
| Archives of Academic Emergency Medicine                       | 2645-4904 | -         | Shahid Beheshti Univ Medical Sciences, Emergency Medicine Dept, Shohadaye Tajrish Hosp                                         |
| Archives of Bone And Joint Surgery-Abjs                       | 2345-4644 | 2345-461X | Mashhad Univ Med Sciences, Vice-Chancellor For Res Ctr Off Ijbms                                                               |
| Archives of Clinical Infectious Diseases                      | 2345-2641 | 2008-1081 | Shahid Beheshti Univ Medical Sciences, Fac Med, Sch Medicine                                                                   |
| Archives of Neuroscience                                      | 2322-3944 | 2322-5769 | Kowsar Corp                                                                                                                    |
| Archives of Pediatric Infectious Diseases                     | 2322-1828 | 2322-1836 | Kowsar Corp                                                                                                                    |
| Archives of Trauma Research                                   | 2251-953X | 2251-9599 | Wolters Kluwer Medknow Publications                                                                                            |
| Arya Atherosclerosis                                          | 1735-3955 | 2251-6638 | Isfahan Univ Medical Sciences, Isfahan Cardiovascular Res Center                                                               |
| Avicenna Journal of Phytomedicine                             | 2228-7930 | 2228-7949 | Mashhad Univ Med Sciences, Vice-Chancellor For Res Ctr Off Ijbms                                                               |
| Bagh-E Nazar                                                  | 1735-9635 | 2251-7197 | Nazar Research Center Art Architecture & Urbanism                                                                              |
| Basic And Clinical Neuroscience                               | 2008-126X | 2228-7442 | Iran Univ Medical Sciences, Cooperation Iran Neuroscience Soc, Negah Inst Scientific Communication                             |
| Caspian Journal of Internal Medicine                          | 2008-6164 | 2008-6172 | Babol Univ Medical Sciences, English Journal Office                                                                            |
| Categories And General Algebraic Structures With Applications | 2345-5853 | 2345-5861 | Shahid Beheshti Univ, Fac Mathematical Sciences                                                                                |
| Chemical Methodologies                                        | 2645-7776 | 2588-4344 | Sami Publishing Co-Spc                                                                                                         |
| Civil Engineering Infrastructures Journal-Ceij                | 2322-2093 | 2423-6691 | Univ Tehran, Coll Engineering                                                                                                  |
| Civil Engineering Journal-Tehran                              | 2676-6957 | 2476-3055 | C Ej Publishing Group, Dr Kavianpour Off, 3Rd Fl Civil Engineering Fac, K N Toosi Univ Technology                              |
| Computational Methods For Differential Equations              | 2345-3982 | 2383-2533 | Univ Tabriz, Univ Tabriz                                                                                                       |
| Crescent Journal of Medical And Biological Sciences           | 2148-9696 | -         | Aras Part Medical Int Press                                                                                                    |
| Current Journal of Neurology                                  | 2717-011X | -         | Tehran Univ Medical Sciences, Ctr Electr Res Provision & J Improvement                                                         |
| Emergency                                                     | 2345-4571 | -         | Shahid Beheshti Univ Medical Sciences, Fac Med, Sch Medicine                                                                   |
| Environmental Health Engineering And Management Journal       | 2423-3765 | 2423-4311 | Kerman Univ Medical Sciences                                                                                                   |
| Eurasian Chemical Communications                              | 2676-6280 | -         | Sami Publishing Co-Spc                                                                                                         |



| Journal Title                                                      | ISSN      | eISSN     | Publisher                                                                                |
|--------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| Galen Medical Journal                                              | 2588-2767 | 2322-2379 | Salvia Medical Sciences Ltd                                                              |
| Geopersia                                                          | 2228-7817 | -         | Univ Tehran, Coll Sci                                                                    |
| Global Journal of Environmental Science And Management-Gjesm       | 2383-3572 | -         | Iran Solid Waste Assoc, Univ Tehran                                                      |
| Health Promotion Perspectives                                      | 2228-6497 | -         | Tabriz Univ Medical Sciences & Health Services                                           |
| Health Scope                                                       | 2251-8959 | 2251-9513 | Kowsar Publ                                                                              |
| Immunopathologia Persa                                             | 2423-8015 | -         | Nikan Research Inst                                                                      |
| International Aquatic Research                                     | 2008-4935 | 2008-6970 | Islamic Azad Univ, Tonekabon Branch, Dept Fisheries Sciences & Marine Biology            |
| International Cardiovascular Research Journal                      | 2251-9130 | 2251-9149 | Shiraz Univ Medical Sciences, Cardiovascular Research Center, Nemazee Hospital           |
| On Holdinfo                                                        | 2322-3537 | -         | Int Journal Applied Exercise Physiology, C/O Ali Reza Amani, Managing Ed, Shomal Univ    |
| International Journal of Cancer Management                         | 2538-4422 | 2538-497X | Kowsar Publ                                                                              |
| International Journal of Endocrinology And Metabolism              | 1726-913X | 1726-9148 | Kowsar Corp                                                                              |
| International Journal of Engineering                               | 1025-2495 | 1735-9244 | Materials & Energy Research Center-Merc                                                  |
| International Journal of Fertility & Sterility                     | 2008-076X | 2008-0778 | Royan Inst                                                                               |
| International Journal of Group Theory                              | 2251-7650 | 2251-7669 | Univ Isfahan, Vice President Research & Technology, Dept Printing & Publishing Magazines |
| International Journal of Medical Toxicology And Forensic Medicine  | 2251-8762 | 2251-8770 | Shaheed Beheshti Medical Univ-Medical Sciences & Health Services                         |
| International Journal of Molecular And Cellular Medicine           | 2251-9637 | 2251-9645 | Cellular & Molecular Biology Research Center, Babol Univ Medical Sciences                |
| International Journal of Nano Dimension                            | 2008-8868 | 2228-5059 | Islamic Azad Univ, Tonekabon Branch, Dept Fisheries Sciences & Marine Biology            |
| International Journal of Nonlinear Analysis And Applications       | 2008-6822 | -         | Semnan Univ                                                                              |
| International Journal of Occupational And Environmental Medicine   | 2008-6520 | 2008-6814 | Natl Iranian Oil Co-Nioc Polyclinics                                                     |
| International Journal of Organ Transplantation Medicine            | 2008-6490 | 2008-6482 | Avicenna Organ Transplant Center                                                         |
| International Journal of Pediatrics-Mashhad                        | 2345-5047 | 2345-5055 | Mashhad Univ Med Sciences, Vice-Chancellor For Res Ctr Off Ijbm                          |
| International Journal of Preventive Medicine                       | 2008-7802 | 2008-8213 | Wolters Kluwer Medknow Publications                                                      |
| International Journal of Recycling of Organic Waste in Agriculture | 2195-3228 | 2251-7715 | Islamic Azad Univ, Isfahan-Khorasgan Branch                                              |
| International Journal of Reproductive Biomedicine                  | 2476-4108 | 2476-3772 | Shahid Sadoughi Univ Medical Sciences                                                    |
| International Journal of Womens Health And Reproduction Sciences   | 2330-4456 | -         | Aras Part Medical Int Press                                                              |
| International Nano Letters                                         | 2008-9295 | 2228-5326 | Springer International Publishing Ag                                                     |
| Iranian Heart Journal                                              | 1735-7306 | -         | Iranian Heart Assoc, Iranian Heart Assoc                                                 |
| Iranian Journal of Applied Animal Science                          | 2251-628X | 2251-631X | Islamic Azad Univ                                                                        |
| Iranian Journal of Catalysis                                       | 2252-0236 | -         | Islamic Azad Univ, Shahreza Branch, Dept Chemistry                                       |
| Iranian Journal of Child Neurology                                 | 1735-4668 | 2008-0700 | Iranian Child Neurology Soc, 3D FI, Child Neurology Off, Mofid Children Hospital         |
| Iranian Journal of Earth Sciences                                  | 2008-8779 | 2228-785X | Islamic Azad Univ, Mashhad Branch, Fac Sciences                                          |
| Iranian Journal of Language Teaching Research                      | 2322-1291 | -         | Urmia Univ, Fac Humanities & Persian Literature                                          |
| Iranian Journal of Management Studies                              | 2008-7055 | 2345-3745 | Univ Tehran                                                                              |
| Iranian Journal of Materials Science And Engineering               | 1735-0808 | -         | Iran Univ Sci & Technol, Coll Civil Eng                                                  |
| Iranian Journal of Mathematical Chemistry                          | 2228-6489 | 2008-9015 | Univ Kashan, Fac Mathematical Sciences, Univ Kashan, Fac Mathematical Sciences           |
| Iranian Journal of Mathematical Sciences And Informatics           | 1735-4463 | 2008-9473 | Tarbiat Modares Univ, Academic Center For Education, Culture & Research-Acecr            |

| Journal Title                                             | ISSN      | eISSN     | Publisher                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------|-----------|-----------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Iranian Journal of Medical Sciences                       | 0253-0716 | 1735-3688 | Shiraz Univ Medical Sciences                                                                 |
| Iranian Journal of Microbiology                           | 2008-3289 | 2008-4447 | Univ Medical Sciences-Danishgah-I Ulum-I Pizishki-I Tihiran, Dept Microbiology, Sch Medicine |
| Iranian Journal of Neonatology                            | 2251-7510 | 2322-2158 | Mashhad Univ Med Sciences, Vice-Chancellor For Res Ctr Off Ijbms                             |
| Iranian Journal of Nuclear Medicine                       | 1681-2824 | 2008-2509 | Tehran Univ Medical Sciences Publ, Central Library & Documents Center                        |
| Iranian Journal of Nursing And Midwifery Research         | 1735-9066 | 2228-5504 | Wolters Kluwer Medknow Publications                                                          |
| Iranian Journal of Pediatric Hematology And Oncology      | 2008-8892 | 2228-6993 | Shahid Sadoughi Univ Medical Sciences                                                        |
| Iranian Journal of Psychiatry And Behavioral Sciences     | 1735-8639 | 1735-9287 | Kowsar Publ                                                                                  |
| Iranian Journal of Psychiatry And Clinical Psychology     | 1735-4315 | 2228-7515 | Negah Inst Scientific Communication                                                          |
| Isecure-Isc International Journal of Information Security | 2008-2045 | 2008-3076 | Iranian Soc Cryptology, Dept Computer Engineering                                            |
| Jirss-Journal of The Iranian Statistical Society          | 1726-4057 | 2538-189X | Iranian Statistical Soc                                                                      |
| Journal of Applied And Computational Mechanics            | 2383-4536 | -         | Shahid Chamran Univ Ahvaz                                                                    |
| Journal of Cardiovascular And Thoracic Research           | 2008-5117 | 2008-6830 | Tabriz Univ Medical Sciences & Health Services                                               |
| Journal of Computational Applied Mechanics                | 2423-6713 | 2423-6705 | Univ Tehran, Danishgah-I Tihiran, Univ Tehran                                                |
| Journal of Health And Safety At Work                      | 2251-807X | 2383-2088 | Iranian Occupational Health Assoc, Dept Occupational Health, Sch Public Health               |
| Journal of Lasers in Medical Sciences                     | 2008-9783 | 2228-6721 | Shahid Beheshti Univ Medical Sciences, Fac Medicine, Sch Medicine                            |
| Journal of Mathematical Extension                         | 1735-8299 | -         | Islamic Azad Univ, Shiraz Branch, Dept Mathematics, Fac Sci                                  |
| Journal of Mathematics And Computer Science-Jmcs          | 2008-949X | -         | Journal Mathematics & Computer Science-Jmcs, Journal Mathematics & Computer Science-Jmcs     |
| Journal of Medical Ethics And History of Medicine         | 2008-0387 | -         | Tehran Univ Medical Sciences Publ, Central Library & Documents Center                        |
| Journal of Medical Hypotheses And Ideas                   | 2251-7294 | -         | Tehran Univ Medical Sciences                                                                 |
| Journal of Medicinal Plants And By-Products-Jmpb          | 2322-1399 | 2588-3739 | Iranian Medicinal Plants Soc, Dept Secretariat Medicinal Plants Assoc                        |
| Journal of Mining And Environment                         | 2251-8592 | 2251-8606 | Shahrood Univ Technology, Shahrood Univ Technology                                           |
| Journal of Nanoanalysis                                   | 2383-0344 | -         | Borna Sanjesh Kimia Co-Bsk Co                                                                |
| Journal of Nanostructures                                 | 2251-7871 | 2251-788X | Univ Kashan Press, Pobox 87135-1577                                                          |
| Journal of Nursing And Midwifery Sciences                 | 2345-5756 | 2345-5764 | Wolters Kluwer Medknow Publications                                                          |
| Journal of Oral Health And Oral Epidemiology              | 2322-1372 | -         | Kerman Univ Medical Sciences                                                                 |
| Journal of Pediatrics Review                              | 2322-4398 | 2322-4401 | Mazandaran Univ Med Sci, Bou Ali Sina Hosp, Pasdaran Blvd                                    |
| Journal of Renal Injury Prevention                        | 2345-2781 | -         | Nikan Research Inst                                                                          |
| Journal of Research in Applied Linguistics                | 2345-3303 | 2588-3887 | Shahid Chamran Univ Ahvaz                                                                    |
| Journal of Research in Health Sciences                    | 2228-7795 | 2228-7809 | Hamadan Univ Medical Sciences                                                                |
| Journal of Wildlife And Biodiversity                      | 2588-3526 | -         | Arak Univ, Arak, Dept Environmental Sciences, Fac Agriculture & Natural Resources            |
| Jundishapur Journal of Natural Pharmaceutical Products    | 1735-7780 | 2228-7876 | Kowsar Publ                                                                                  |
| Manzar-The Scientific Journal of Landscape                | 2008-7446 | 2008-2169 | Nazar Research Center Art Architecture & Urbanism                                            |
| Middle East Journal of Cancer                             | 2008-6709 | 2008-6687 | Shiraz Univ Medical Sciences, Nemazee Hospital                                               |
| Molecular Biology Research Communications                 | 2322-181X | 2345-2005 | Shiraz Univ, School Veterinary Medicine                                                      |
| Nanomedicine Journal                                      | 2322-3049 | 2322-5904 | Mashhad Univ Med Sciences, Vice-Chancellor For Res Ctr Off Ijbms                             |

| Journal Title                                  | ISSN      | eISSN     | Publisher                                                                                                    |
|------------------------------------------------|-----------|-----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Persian Journal of Acarology                   | 2251-8169 | -         | Acarological Society Iran, Univ Tehran, Coll Agriculture, Dept Plant Protection                              |
| Pharmaceutical Sciences                        | 1735-403X | 2383-2886 | Tabriz Univ Medical Sciences, Fac Pharmacy                                                                   |
| Physical Chemistry Research                    | 2322-5521 | 2345-2625 | Iranian Chemical Soc                                                                                         |
| Physiology And Pharmacology                    | 2476-5236 | 2476-5244 | Iranian Soc Physiology & Pharmacology                                                                        |
| Pollution                                      | 2383-451X | 2383-4501 | Univ Tehran, Coll Sci                                                                                        |
| Poultry Science Journal                        | 2345-6604 | 2345-6566 | Gorgan Univ Agricultural Sciences & Natural Resources, Gorgan Univ Agricultural Sciences & Natural Resources |
| Religious Inquiries                            | 2322-4894 | 2538-6271 | Univ Religions & Denominations, Pardisan, Qom                                                                |
| Reports of Biochemistry And Molecular Biology  | 2322-3480 | -         | Varastegan Inst Medical Sciences                                                                             |
| Research in Marine Sciences                    | 2538-5542 | 2538-2705 | Arman Darya Inc, Arman Darya Inc                                                                             |
| Research Journal of Pharmacognosy              | 2345-4458 | 2345-5977 | Iranian Soc Pharmacognosy                                                                                    |
| Sahand Communications in Mathematical Analysis | 2423-3900 | -         | Univ Maragheh                                                                                                |
| Salmand-Iranian Journal of Ageing              | 1735-806X | -         | Negah Inst Scientific Communication                                                                          |
| Transactions On Combinatorics                  | 2251-8657 | 2251-8665 | Univ Isfahan, Vice President Research & Technology, Dept Printing & Publishing Magazines                     |
| Trauma Monthly                                 | 2251-7464 | 2251-7472 | Natl Center Trauma Research, Natl Center Trauma Research                                                     |
| World Journal of Plastic Surgery               | 2228-7914 | 2252-0724 | Iranian Plastic & Reconstructive Surgery Assoc                                                               |

بر پایه شمار نشریه‌های دارای «ضرب تأثیر» در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» نشان می‌دهد. «وب آو ساینس»، ایران پس از ترکیه، جایگاه دوم را میان کشورهای منطقه دارد. جدول ۳-۲ شمار نشریه‌های دارای

جدول ۳-۲. شمار نشریه‌های دارای ضرب تأثیر کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | شمار نشریه‌ها | کشورها    | شمار نشریه‌ها |
|-------------------|---------------|-----------|---------------|
| ترکیه             | ۵۶            | افغانستان | ۰             |
| ایران             | ۴۰            | عمان      | ۰             |
| امارات متحده عربی | ۳۹            | لبنان     | ۰             |
| عربستان سعودی     | ۱۶            | قزاقستان  | ۰             |
| پاکستان           | ۱۲            | قطر       | ۰             |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱۲            | بحرین     | ۰             |
| مصر               | ۹             | عراق      | ۰             |
| کویت              | ۴             | تاجیکستان | ۰             |
| ارمنستان          | ۳             | ترکمنستان | ۰             |
| آذربایجان         | ۲             | سوریه     | ۰             |
| اردن              | ۱             | فلسطین    | ۰             |
| ازبکستان          | ۱             | قرقیزستان | ۰             |
| گرجستان           | ۱             | یمن       | ۰             |

نمایه‌نامه جهانی «اسکوپوس» نیز از دیگر پایگاه‌های نمایه‌سازی پرآوازه نشریه‌های علمی است. بر پایه داده‌های این پایگاه نمایه‌سازی، کشور ایران در سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۹۷ نشریه در این نمایه‌نامه داشته که اطلاعات آنها در جدول ۴-۲ آمده است.

جدول ۲-۴. سیاهه نشریه‌های فعال ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Journal Title                                                             | Print-ISSN | E-ISSN   | Publisher's Name                                                  |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|----------|-------------------------------------------------------------------|
| Iranian Rehabilitation Journal                                            | 17353602   | 17353610 | University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences          |
| Journal of Environmental Studies                                          | 10258620   | -        | University of Tehran                                              |
| Journal of Research in Health Sciences                                    | 22287795   | 22287809 | Hamadan University of Medical Sciences                            |
| Iranian Journal of Materials Science and Engineering                      | 17350808   | -        | Iran University of Science and Technology                         |
| International Journal of Hematology-Oncology and Stem Cell Research       | 17351243   | 20082207 | Tehran University of Medical Sciences                             |
| Rostaniha                                                                 | 16084306   | 24236608 | Iranian Research Institute of Plant Protection                    |
| International Journal of Industrial Engineering and Production Research   | 20084889   | 2345363X | Iran University of Science and Technology                         |
| Journal of Comprehensive Pediatrics                                       | 22518150   | 22518177 | Kowsar Publishing Company                                         |
| Bulletin of the Iranian Mathematical Society                              | 10186301   | 1017060X | Springer Nature                                                   |
| Advances in Operator Theory                                               | -          | 2538225X | Tusi Mathematical Research Group (TMRG)                           |
| Current Medical Mycology                                                  | 24233439   | 24233420 | Mazandaran University of Medical Sciences                         |
| Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering                     | 10219986   | -        | Iranian Research Center of Chemical Industries                    |
| Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences                     | 17358639   | 17359287 | Kowsar Publishing Company                                         |
| Iranian Journal of Geophysics                                             | 20080336   | -        | Iranian Geophysical Society                                       |
| Research in Contemporary World Literature/ Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji | 10260188   | -        | Tehran University                                                 |
| International Journal of Plant Production                                 | 17356814   | 17358043 | Springer Nature                                                   |
| Koomesh                                                                   | 16087046   | -        | Semnan University                                                 |
| Journal of Arthropod-Borne Diseases                                       | 23221984   | 23222271 | Tehran University of Medical Sciences                             |
| Physical Chemistry Research                                               | 23225521   | 23452625 | Iranian Chemical Society                                          |
| Iranian Journal of Biotechnology                                          | 17283043   | 23222921 | National Institute of Genetic Engineering and Biotechnology       |
| Caspian Journal of Internal Medicine                                      | 20086164   | 20086172 | Babol University of Medical Sciences                              |
| Iranian Journal of Electrical and Electronic Engineering                  | 17352827   | -        | Iran University of Science and Technology                         |
| Asian Journal of Sports Medicine                                          | 2008000X   | 20087209 | Kowsar Publishing Company                                         |
| Journal of Sciences, Islamic Republic of Iran                             | 10161104   | -        | National Center for Scientific Research                           |
| Iranian Journal of Language Teaching Research                             | -          | 23221291 | Urmia University                                                  |
| International Journal of Language Testing                                 | -          | 24765880 | Tabaran Institute of Higher Education (Iran Ministry of Sciences) |
| Journal of Rangeland Science                                              | 20089996   | 2423642X | Islamic Azad University                                           |
| Iranian Journal of Science and Technology, Transaction A: Science         | 10286276   | -        | Springer Nature                                                   |
| Iranian Journal of Catalysis                                              | 22520236   | 23454865 | Islamic Azad University                                           |
| Tehran University Medical Journal                                         | 16831764   | 17357322 | Tehran University of Medical Sciences                             |
| Journal of Crop Protection                                                | 22519041   | 2251905X | Tarbiat Modares University                                        |
| Iranian Journal of Epidemiology                                           | 17357489   | -        | Tehran University of Medical Sciences                             |
| Iranian Journal of Blood and Cancer                                       | 20084595   | 20084609 | Iranian Pediatric Hematology and Oncology Society                 |
| Archives of Iranian Medicine                                              | 10292977   | 17353947 | Academy of Medical Sciences of I.R. Iran                          |
| Iranian Journal of Basic Medical Sciences                                 | 20083866   | 20083874 | University of Medical Sciences                                    |
| Journal of Food Quality and Hazards Control                               | 2345685X   | 23456825 | Shahid Sadoughi University of Medical Sciences                    |
| Majlesi Journal of Electrical Engineering                                 | 2345377X   | 23453796 | Islamic Azad University                                           |
| Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology                         | 17351502   | 17355249 | Tehran University of Medical Sciences                             |
| Webology                                                                  | 1735188X   | -        | University of Tehran                                              |
| Banach Journal of Mathematical Analysis                                   | 17358787   | -        | Tusi Mathematical Research Group                                  |
| Journal of Information Systems and Telecommunication                      | 23221437   | 23452773 | Iranian Academic Center for Education, Culture and Research       |
| Journal of Chemical Health Risks                                          | 22516719   | 22516727 | Islamic Azad University                                           |
| International Journal of Information Science and Management               | 20088302   | 20088310 | Regional Information Center for Science and Technology            |



| Journal Title                                                 | Print-ISSN | E-ISSN   | Publisher's Name                                           |
|---------------------------------------------------------------|------------|----------|------------------------------------------------------------|
| Iranian Journal of Earth Sciences                             | 20088779   | 2228785X | Islamic Azad University                                    |
| International Journal of Aquatic Biology                      | 23830956   | 23225270 | Iranian Society of Ichthyology                             |
| Journal of Current Ophthalmology                              | -          | 24522325 | Iranian Society of Ophthalmology                           |
| Iranian Journal of Ichthyology                                | 23831561   | 23830964 | Iranian Society of Ichthyology                             |
| Iranian Journal of Plant Physiology                           | 22285512   | 23222808 | Islamic Azad University                                    |
| Khayyam Journal of Mathematics                                | -          | 24234788 | Tusi Mathematical Research Group (TMRG)                    |
| Health Promotion Perspectives                                 | -          | 22286497 | Tabriz University of Medical Sciences                      |
| Categories and General Algebraic Structures with Applications | 23455853   | 23455861 | Shahid Beheshti University                                 |
| Middle East Journal of Digestive Diseases                     | 20085230   | 20085249 | Shiraz University of Medical Sciences                      |
| Journal of Mathematical Modeling                              | 2345394X   | 23829869 | University of Guilan                                       |
| Nanomedicine Research Journal                                 | 24763489   | 24767123 | Tehran University of Medical Sciences                      |
| Human Rights                                                  | 24236489   | 25386360 | Mofid University - Center for Human Rights Studies         |
| Iranian Journal of Parasitology                               | 17357020   | -        | Tehran University of Medical Sciences                      |
| BiolImpacts                                                   | 22285652   | 22285660 | Tabriz University of Medical Sciences                      |
| Journal of Mazandaran University of Medical Sciences          | 17359260   | 17359279 | Mazandaran University of Medical Sciences                  |
| Reports of Biochemistry and Molecular Biology                 | -          | 23223480 | Varastegan Institute for Medical Sciences                  |
| Iran Occupational Health                                      | 17355133   | 22287493 | Iran University of Medical Sciences                        |
| Iranian Journal of Applied Animal Science                     | 2251628X   | 2251631X | Islamic Azad University                                    |
| Journal of Operation and Automation in Power Engineering      | 23224576   | 24234567 | University of Mohaghegh Ardabili                           |
| Gastroenterology and Hepatology from Bed to Bench             | 20082258   | 20084234 | Shahid Beheshti Medical University                         |
| Journal of Information Technology Management                  | 20085893   | 24235059 | University of Tehran                                       |
| Journal of Lasers in Medical Sciences                         | 20089783   | 22286721 | Laser Application in Medical Sciences Research Center      |
| Analytical and Bioanalytical Chemistry Research               | -          | 2383093X | Iranian Chemical Society                                   |
| International Journal of Society, Culture and Language        | -          | 23292210 | Katibeh-ILCRG                                              |
| Iranian Journal of Veterinary Science and Technology          | 2008465X   | 24236306 | Ferdowsi University of Mashhad                             |
| Journal of Research in Applied Linguistics                    | 23453303   | 25883887 | Shahid Chamran University of Ahvaz                         |
| International Journal of Nonlinear Analysis and Applications  | -          | 20086822 | Semnan University                                          |
| Transactions on Combinatorics                                 | 22518657   | 22518665 | University of Isfahan                                      |
| International Journal of Mining and Geo-Engineering           | 23456930   | 23456949 | University of Tehran                                       |
| Iranian Journal of Medical Sciences                           | 2530716    | 17353688 | Shiraz University of Medical Sciences                      |
| International Journal of Radiation Research                   | 23223243   | 23454229 | Iranian journal of radiation research                      |
| Cell Journal                                                  | 22285806   | 22285814 | Royan Institute                                            |
| Journal of HerbMed Pharmacology                               | -          | 23455004 | Nickan Research Institute                                  |
| Scientia Iranica                                              | 10263098   | -        | Sharif University of Technology                            |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Research                    | 17350328   | 17266890 | Shaheed Behesti University of Medical Sciences and Health  |
| Iranian Journal of Child Neurology                            | 17354668   | 20080700 | The Iranian Child Neurology Society                        |
| Iranian Journal of Kidney Diseases                            | 17358582   | 17358604 | Iranian Society of Nephrology                              |
| Iranian Journal of Physics Research                           | 16826957   | -        | Isfahan University of Technology                           |
| Iranian Economic Review                                       | 10266542   | -        | Faculty of Economics, University of Tehran                 |
| Iranian Journal of Pathology                                  | 17355303   | 23453656 | Iranian Society of Pathology                               |
| International Journal of Supply and Operations Management     | 23831359   | 23832525 | Kharazmi University                                        |
| Iranian Journal of Pediatrics                                 | 20082142   | 20082150 | Kowsar Medical Publishing Company                          |
| Advanced Pharmaceutical Bulletin                              | 22285881   | 22517308 | Tabriz University of Medical Sciences, Faculty of Pharmacy |
| International Journal of Fertility and                        | 2008076X   | 20080778 | Royan Institute                                            |

| Journal Title                                                           | Print-ISSN | E-ISSN   | Publisher's Name                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|----------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| Sterility                                                               |            |          |                                                                                      |
| HAYAT                                                                   | 17352215   | 2008188X | Tehran University of Medical Sciences                                                |
| International Journal of Nanoscience and Nanotechnology                 | 17357004   | 24235911 | Iranian Nano Society                                                                 |
| Iranian Journal of Fuzzy Systems                                        | 17350654   | -        | Unisity of Sistan & Baluchistan                                                      |
| Journal of Economic Geology                                             | 20087306   | 24235865 | Ferdowsi University of Mashhad                                                       |
| Journal of Applied Fluid Mechanics                                      | 17353572   | 17353645 | Isfahan University of Technology                                                     |
| Iranian Journal of Psychiatry                                           | 17354587   | 20082215 | Tehran University of Medical Sciences                                                |
| Language Related Research                                               | 23223081   | 23830816 | Tarbiat Modares University                                                           |
| International Journal of Health Policy and Management                   | -          | 23225939 | Kerman University of Medical Sciences                                                |
| Journal of Tehran University Heart Center                               | 17358620   | 20082371 | Tehran University of Medical Sciences                                                |
| Iranian Journal of Microbiology                                         | 20083289   | 20084447 | Tehran University of Medical Sciences                                                |
| Iranian Journal of Medical Physics                                      | 1735160X   | 17357241 | Mashhad University of Medical Sciences                                               |
| Iranian Biomedical Journal                                              | 1028852X   | 2008823X | Pasteur Institute of Iran                                                            |
| Journal of Nuts                                                         | 2383319X   | 23833416 | Islamic Azad University                                                              |
| International Journal of Group Theory                                   | 22517650   | 22517669 | University of Isfahan                                                                |
| Journal of Ophthalmic and Vision Research                               | 20082010   | 2008322X | Knowledge E                                                                          |
| Iranian Journal of Information Processing Management                    | 22518223   | 22518231 | Iranian Research Institute for Information Science and Technology                    |
| Geopolitics Quarterly                                                   | 17354331   | -        | Iranian Association of Geopolitics                                                   |
| Pollution                                                               | 2383451X   | 23834501 | University of Tehran                                                                 |
| Annals of Applied Sport Science                                         | 24764981   | 23224479 | Asian Exercise and Sport Science Association                                         |
| Journal of Medicinal Plants                                             | 16840240   | -        | Pizhuhishkadh-i giyahan-i darayiva faravardah ha-vi tabbii                           |
| International Journal of Environmental Science and Technology           | 17351472   | -        | Springer Nature                                                                      |
| Journal of Military Medicine                                            | 17351537   | -        | Baqiyatallah University of Medical Sciences                                          |
| Journal of Computational and Applied Research in Mechanical Engineering | 22287922   | 22516549 | Shahid Rajaei Teacher Training University                                            |
| Iranian Journal of Dermatology                                          | 0021082X   | -        | Iranian Society of Dermatology                                                       |
| International Journal of Management and Business Research               | 22287019   | 22287027 | Islamic Azad University                                                              |
| Iranian Journal of Veterinary Research                                  | 17281997   | -        | Shiraz University                                                                    |
| Veterinary Research Forum                                               | 20088140   | -        | Urmia University - Faculty of Veterinary Medicine                                    |
| Journal of Medical Ethics and History of Medicine                       | 20080387   | -        | Tehran University of Medical Sciences                                                |
| Journal of Membrane Science and Research                                | -          | 24765406 | Amirkabir University of Technology - Membrane Processes Research Laboratory          |
| Basic and Clinical Neuroscience                                         | 2008126X   | -        | Iran University of Medical Sciences                                                  |
| Archives of Bone and Joint Surgery                                      | 23454644   | 2345461X | Mashhad University of Medical Sciences                                               |
| Tanaffos                                                                | 17350344   | -        | National Research Institute of Tuberculosis and Lung Disease                         |
| Pharmaceutical Sciences                                                 | 1735403X   | 23832886 | Tabriz University of Medical Sciences                                                |
| Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology                   | 17354315   | 22287515 | Iran University of Medical Sciences                                                  |
| Caspian Journal of Environmental Sciences                               | 17353033   | 17353866 | University of Guilan                                                                 |
| Govaresh                                                                | 15607186   | 2008756X | Iranian Association of Gastroenterology and Hepatology                               |
| Acta Medica Iranica                                                     | 446025     | 17359694 | Tehran University of Medical Sciences                                                |
| Journal of Babol University of Medical Sciences                         | 15614107   | -        | Babol University of Medical Sciences                                                 |
| Analytical and Bioanalytical Electrochemistry                           | 20084226   | -        | Center of Excellence in Electrochemistry, Faculty of Chemistry, University of Tehran |
| Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics                | 17354463   | 20089473 | Iranian Academic Center for Education, Culture and Research                          |
| Evidence Based Care Journal                                             | 20082487   | 2008370X | Mashhad University of Medical Sciences                                               |
| Journal of the Earth and Space Physics                                  | 2538371X   | 25383906 | Institute of Geophysics, Tehran University                                           |
| Journal of Reproduction and Infertility                                 | 22285482   | 2251676X | Avicenna Research Institute                                                          |
| Medical Journal of the Islamic Republic of                              | 10161430   | 22516840 | Iran University of Medical Sciences                                                  |

| Journal Title                                                      | Print-ISSN | E-ISSN   | Publisher's Name                                                 |
|--------------------------------------------------------------------|------------|----------|------------------------------------------------------------------|
| Iran                                                               |            |          |                                                                  |
| Iranian Journal of Ageing                                          | 1735806X   | -        | Negah Institute for Scientific Communication                     |
| International Journal of Engineering, Transactions A: Basics       | 17281431   | 17359244 | National Center for Scientific Research                          |
| Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences     | 1560652X   | -        | Kurdistan University of Medical Sciences                         |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Sciences                         | 17352444   | -        | Shiraz University of Medical Sciences                            |
| Iranian Journal of Nuclear Medicine                                | 16812824   | -        | Tehran University of Medical Sciences                            |
| Middle East Journal of Cancer                                      | 20086709   | 20086687 | Shiraz University of Medical Sciences                            |
| Journal of Renal Injury Prevention                                 | -          | 23452781 | Nickan Research Institute                                        |
| Algebraic Structures and their Applications                        | -          | 24233447 | Yazd University                                                  |
| Journal of Biomedical Physics and Engineering                      | -          | 22517200 | Shiraz University of Medical Sciences                            |
| Poultry Science Journal                                            | 23456604   | 23456566 | Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources |
| Nursing Practice Today                                             | 23831154   | 23831162 | Tehran University of Medical Sciences                            |
| International Cardiovascular Research Journal                      | 22519130   | 22519149 | Shiraz University of Medical Sciences                            |
| Geopersia                                                          | 22287817   | 22287825 | University of Tehran                                             |
| Archives of Clinical Infectious Diseases                           | -          | 23452641 | Shahid Beheshti University of Medical Sciences                   |
| Iranian Heart Journal                                              | 17357306   | -        | Iranian Heart Association                                        |
| Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility          | 16802993   | 20082363 | Mashhad University of Medical Sciences                           |
| Journal of Research in Medical Sciences                            | 17351995   | 17357136 | Wolters Kluwer Health                                            |
| International Journal of Molecular and Cellular Medicine           | 22519637   | 22519645 | Babol University of Medical Sciences                             |
| International Journal of Community Based Nursing and Midwifery     | 23222476   | 23224835 | Shiraz University of Medical Sciences                            |
| Iranian Journal of Neonatology                                     | 22517510   | 23222158 | Mashhad University of Medical Sciences                           |
| Journal of Reports in Pharmaceutical Sciences                      | 23221232   | 23225106 | Wolters Kluwer Health                                            |
| Iranian Journal of Immunology                                      | 17351383   | 1735367X | Iranian Journal of Immunology                                    |
| Iranian Endodontic Journal                                         | 17357497   | 20082746 | Iranian Center for Endodontic Research                           |
| Molecular Biology Research Communications                          | 2322181X   | 23452005 | Shiraz University                                                |
| Sahand Communications in Mathematical Analysis                     | 23225807   | 24233900 | University of Maragheh                                           |
| Iranian Journal of Fisheries Sciences                              | 15622916   | -        | Iranian Fisheries Research Organization                          |
| Persian Journal of Acarology                                       | -          | 22518169 | Acarological Society of Iran                                     |
| Physiology and Pharmacology                                        | 17350581   | -        | Neuroscience Research Center                                     |
| International Journal of Preventive Medicine                       | 20087802   | 20088213 | Wolters Kluwer Health                                            |
| Journal of Applied Biotechnology Reports                           | 23221186   | 24235784 | Baqiyatallah University of Medical Sciences                      |
| International Journal of Occupational and Environmental Medicine   | 20086520   | 20086814 | NIOC Health Organization                                         |
| Dental Research Journal                                            | 17353327   | 20080255 | Wolters Kluwer Health                                            |
| Mechanics of Advanced Composite Structures                         | 24234826   | 24237043 | Semnan University                                                |
| Archives of Razi Institute                                         | 3653439    | 20089872 | Razi Vaccine and Serum Research Institute                        |
| Global Journal of Environmental Science and Management             | 23833572   | 23833866 | Iran Solid Waste Association                                     |
| International Journal of Engineering, Transactions B: Applications | 1728144X   | 17359244 | Materials and Energy Research Center                             |
| Iranian Journal of Nutrition Sciences and Food Technology          | 17357756   | 22520694 | National Nutrition and Food Technology Research Institute        |
| Urology Journal                                                    | 17351308   | 1735546X | Urology and Nephrology Research Center                           |
| Polyolefins Journal                                                | 23222212   | 23456868 | Iran Polymer and Petrochemical Institute                         |
| Journal of Optimization in Industrial Engineering                  | 22519904   | 24233935 | Qazvin Islamic Azad University                                   |
| Journal of Kerman University of Medical                            | 10239510   | 20082843 | Kerman University of Medical Science                             |

| Journal Title                                                                      | Print-ISSN | E-ISSN   | Publisher's Name                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------|-------------------------------------------------------------|
| Sciences                                                                           |            |          |                                                             |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Electrical Engineering | 22286179   | -        | Springer Nature                                             |
| Journal of the Iranian Statistical Society                                         | 17264057   | -        | Iranian Statistical Society                                 |
| Annals of Functional Analysis                                                      | -          | 20088752 | Tusi Mathematical Research Group                            |
| Journal of Nanostructures                                                          | 22517871   | 2251788X | University of Kashan                                        |
| Iranian Journal of Otorhinolaryngology                                             | 22517251   | 2251726X | Mashhad University of Medical Sciences                      |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Mechanical Engineering | 22286187   | -        | Springer Nature                                             |
| International Journal of Reproductive BioMedicine                                  | 24764108   | 24763772 | Research and Clinical Centre for Infertility                |
| Asian Journal of Civil Engineering                                                 | 15630854   | -        | Springer Nature                                             |
| Journal of Isfahan Medical School                                                  | 10277595   | 1735854X | Isfahan University of Medical Sciences (IUMS)               |
| Progress in Color, Colorants and Coatings                                          | 20082134   | 23831790 | Institute for Color Science and Technology (ICST)           |
| Journal of Applied and Computational Mechanics                                     | -          | 23834536 | Shahid Chamran University of Ahvaz                          |
| Applied Food Biotechnology                                                         | 23455357   | 24234214 | National Nutrition and Food Technology Research Institute   |
| Avicenna Journal of Medical Biotechnology                                          | 20082835   | 20084625 | Avicenna Research Institute                                 |
| Journal of Veterinary Research                                                     | 20082525   | 22516190 | Danishgah-i Tihiran, danishkadeh-i dampizishki              |
| Journal of Solid Mechanics                                                         | 20083505   | 20087683 | Islamic Azad University-Arak Branch                         |
| Iranian Journal of Public Health                                                   | 22516085   | 22516093 | Iranian Public Health Association                           |
| Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism                                    | 16834844   | 16835476 | Endocrine Research Center and Iran Endocrine Society        |
| ARYA Atherosclerosis                                                               | 17353955   | 22516638 | Isfahan Cardiovascular Research Center                      |
| Journal of Cellular and Molecular Anesthesia                                       | 25382462   | 24765120 | Shahid Beheshti University of Medical Sciences              |
| International Journal of Organ Transplantation Medicine                            | 20086490   | 20086482 | Avicenna Organ Transplant Institute                         |
| Iranian Journal of Breast Diseases                                                 | 17359406   | 26457482 | Iranian Academic Center for Education, Culture and Research |
| Journal of Agricultural Science and Technology                                     | 16807073   | -        | National Center for Scientific Research                     |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Civil Engineering      | 22286160   | -        | Springer Nature                                             |
| Iranian Journal of War and Public Health                                           | 20082622   | 20082630 | Janbazan Medical and Engineering Research Center            |
| Journal of Advances in Medical and Biomedical Research                             | -          | 26766264 | Zanjan University of Medical Sciences and Health Services   |

بر پایه شمار نشریه‌ها در نمایه‌نامه «اسکوپوس»، ایران شمار نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» جایگاه دوم را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۵-۲ آمده است.

جدول ۵-۲. شمار نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | شمار نشریه‌ها | کشورها    | شمار نشریه‌ها |
|-------------------|---------------|-----------|---------------|
| ترکیه             | ۱۹۹           | آذربایجان | ۷             |
| ایران             | ۱۹۷           | لبنان     | ۵             |
| مصر               | ۱۳۸           | کویت      | ۵             |
| امارات متحده عربی | ۱۰۵           | قزاقستان  | ۵             |
| پاکستان           | ۵۶            | گرجستان   | ۵             |
| عربستان سعودی     | ۲۱            | عمان      | ۳             |
| اردن              | ۱۳            | ارمنستان  | ۳             |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۹             | قطر       | ۲             |
| عراق              | ۹             | بحرین     | ۲             |

| کشورها    | شمار نشریه‌ها | کشورها    | شمار نشریه‌ها |
|-----------|---------------|-----------|---------------|
| یمن       | ۰             | ترکمستان  | ۰             |
| قرقیزستان | ۰             | تاجیکستان | ۰             |
| فلسطین    | ۰             | افغانستان | ۰             |
| سوریه     | ۰             | ازبکستان  | ۰             |

بر پایه گزارش «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی،  
۲۴,۱۷۸ نشریه دانشگاهی در سیاهه ۲۰۱۹ این پایگاه نمایه

## ۲-۲. ضریب تأثیر

بر پایه ویرایش ۲۰۱۹ «جی. سی. آر.» (گزارش استنادی نشریه‌ها) که در ژوئن ۲۰۲۰ منتشر شده است ۴۰ نشریه ایرانی «ضریب تأثیر» گرفته‌اند. نشریه «Journal of Nanostructure in Chemistry» با «ضریب تأثیر» ۴/۰۷۷ و «Iranian Journal of Radiology» با «ضریب تأثیر» ۰/۲۱۰، بیشترین و کمترین «ضریب تأثیر» را در میان نشریه‌های ایرانی در «جی. سی. آر.» دارند. بر پایه این گزارش، ایران دو نشریه در چارک نخست، پنج نشریه در چارک دوم، ۱۳ نشریه در چارک سوم، و ۲۰ نشریه در چارک چهارم سیاهه نشریه‌های نمایه شده در این پایگاه دارد. گفتنی است که یک نشریه می‌تواند در دو یا

چند زمینه علمی، نمایه و بدین‌سان در دو یا چند چارک گوناگون دسته‌بندی شود؛ برای نمونه، نشریه «Iranian Journal of Fuzzy Systems» در زمینه ریاضیات کاربردی در چارک نخست و در زمینه ریاضیات نیز در چارک نخست دسته‌بندی شده است.

اطلاعات بیشتر نشریه‌های ایرانی دارای ضریب تأثیر؛ دربردارنده نام نشریه، «ضریب تأثیر» نشریه، چارکی که نشریه در آن است، «ضریب تأثیر» بدون به شمار آوردن خوداستنادی، «ضریب تأثیر» پنج ساله، و «امتیاز آنگن» آنها در جدول ۲-۶ آمده است.

جدول ۲-۶. ضریب تأثیر نشریه‌های جهانی ایرانی در پایگاه «جی. سی. آر.» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Full Journal Title                                            | Total Cites | JIF   | Qrt. | IF without SC | 5-Year IF | Eigenfactor Score |
|---------------------------------------------------------------|-------------|-------|------|---------------|-----------|-------------------|
| Journal of Nanostructure in Chemistry                         | 1,021       | 4.077 | Q2   | 4.013         | N/A       | 0.0011            |
| International Journal of Health Policy and Management         | 1,463       | 3.821 | Q1   | 3.172         | N/A       | 0.0049            |
| BiolImpacts                                                   | 777         | 3.475 | Q2   | 3.279         | N/A       | 0.0012            |
| DARU-Journal of Pharmaceutical Sciences                       | 1,326       | 2.739 | Q2   | 2.565         | 3.027     | 0.0013            |
| International Journal of Environmental Science and Technology | 6,522       | 2.540 | Q2   | 2.202         | 2.852     | 0.0070            |
| Iranian Journal of Fuzzy Systems                              | 824         | 2.276 | Q1   | 2.073         | 1.709     | 0.0009            |
| Journal of Environmental Health Science and Engineering       | 1,267       | 2.179 | Q3   | 1.964         | 3.632     | 0.0020            |
| Iranian Journal of Basic Medical Sciences                     | 2,486       | 2.146 | Q3   | 2.047         | 2.052     | 0.0035            |
| International Journal of Environmental Research               | 1,569       | 2.007 | Q3   | 1.884         | 1.596     | 0.0014            |
| Cell Journal                                                  | 979         | 1.983 | Q4   | 1.972         | 2.049     | 0.0019            |
| Journal of Research in Medical Sciences                       | 2,566       | 1.746 | Q2   | 1.608         | 1.953     | 0.0035            |
| Iranian Polymer Journal                                       | 1,936       | 1.707 | Q3   | 1.436         | 1.840     | 0.0014            |
| Journal of the Iranian Chemical Society                       | 2,717       | 1.552 | Q3   | 1.367         | 1.433     | 0.0028            |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Research                    | 2,715       | 1.505 | Q4   | 1.317         | 1.704     | 0.0027            |
| International Journal of Civil Engineering                    | 940         | 1.446 | Q3   | 1.296         | 1.377     | 0.0011            |
| Urology Journal                                               | 954         | 1.378 | Q4   | 1.000         | 1.312     | 0.0014            |
| Iranian Journal of Public Health                              | 2,672       | 1.291 | Q3   | 1.209         | 1.495     | 0.0036            |
| Journal of Arthropod-Borne Diseases                           | 386         | 1.110 | Q4   | 0.990         | 1.416     | 0.0008            |
| Iranian Journal of Allergy Asthma and Immunology              | 761         | 1.109 | Q4   | 1.047         | 1.245     | 0.0010            |
| Iranian Journal of Immunology                                 | 380         | 1.068 | Q4   | 1.068         | 1.153     | 0.0004            |
| Iranian Journal of Kidney Diseases                            | 743         | 1.033 | Q4   | 1.000         | 1.131     | 0.0009            |

| Full Journal Title                                                                | Total Cites | JIF   | Qrt. | IF without SC | 5-Year IF | Eigenfactor Score |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------|------|---------------|-----------|-------------------|
| Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Mechanical Engineering  | 277         | 1.029 | Q4   | 0.971         | 0.994     | 0.0003            |
| Iranian Journal of Parasitology                                                   | 986         | 1.018 | Q4   | 0.917         | 1.314     | 0.0015            |
| Scientia Iranica                                                                  | 2,927       | 1.017 | Q3   | 0.822         | 0.899     | 0.0021            |
| Archives of Iranian Medicine                                                      | 2,139       | 0.996 | Q3   | 0.896         | 1.460     | 0.0028            |
| Iranian Journal of Veterinary Research                                            | 536         | 0.978 | Q3   | 0.860         | 0.883     | 0.0007            |
| Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Civil Engineering       | 263         | 0.975 | Q4   | 0.825         | 0.910     | 0.0003            |
| Iranian Journal of Biotechnology                                                  | 386         | 0.973 | Q4   | 0.973         | 0.994     | 0.0003            |
| Journal of Agricultural Science and Technology                                    | 1,659       | 0.897 | Q3   | 0.714         | 1.122     | 0.0016            |
| Veterinary Research Forum                                                         | 490         | 0.893 | Q3   | 0.866         | N/A       | 0.0007            |
| Iranian Journal of Science and Technology Transaction A-Science                   | 719         | 0.875 | Q3   | 0.795         | 0.767     | 0.0009            |
| Iranian Journal of Fisheries Sciences                                             | 579         | 0.711 | Q4   | 0.630         | 0.672     | 0.0007            |
| Hepatitis Monthly                                                                 | 1,196       | 0.705 | Q4   | 0.652         | 1.398     | 0.0018            |
| Journal of Applied Fluid Mechanics                                                | 1,077       | 0.689 | Q4   | 0.581         | 1.000     | 0.0014            |
| Iranian Journal of Science and Technology-Transactions of Electrical Engineering  | 109         | 0.657 | Q4   | 0.403         | 0.556     | 0.0001            |
| Iranian Journal of Chemistry & Chemical Engineering-International English Edition | 638         | 0.604 | Q4   | 0.444         | 0.715     | 0.0004            |
| Iranian Red Crescent Medical Journal                                              | 2,057       | 0.427 | Q4   | 0.406         | 1.054     | 0.0032            |
| International Journal of Radiation Research                                       | 192         | 0.389 | Q4   | 0.222         | 0.598     | 0.0003            |
| Iranian Journal of Pediatrics                                                     | 836         | 0.370 | Q4   | 0.354         | 0.773     | 0.0010            |
| Iranian Journal of Radiology                                                      | 320         | 0.210 | Q4   | 0.190         | 0.529     | 0.0006            |

روی هم، میانگین ضریب تأثیر نشریه‌های ایرانی ۱۲,۱۸۶ نشریه در ویرایش ۲۰۱۹ این پایگاه «ضریب تأثیر» نمایه‌شده در «جی.سی.آر.» ۱/۴۱۵ و میانه آنها ۱/۰۵۱ است. گرفته‌اند. بر پایه گزارش «جی.سی.آر.» در سال ۲۰۲۰ میلادی شمار

## ۲-۳. امتیاز استنادی

بر پایه گزارش پایگاه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی ۱۸۲ نشریه ایرانی در سال ۲۰۱۹ «امتیاز استنادی» گرفته‌اند. پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز با «امتیاز استنادی» روی‌هم‌رفته، ۱۹۷ نشریه ایرانی در سال ۲۰۱۹ در پایگاه «اسکوپوس» نمایه می‌شوند ولی از زمان ورود برخی از آنها هنوز چهار سال نگذشته است که برایشان «امتیاز استنادی» ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در جدول ۲-۷ آمده است.

جدول ۲-۷. «امتیاز استنادی» نشریه‌های جهانی ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Source Title                                                  | Print-ISSN | E-ISSN   | 2019 CiteScore |
|---------------------------------------------------------------|------------|----------|----------------|
| BiolImpacts                                                   | 22285652   | 22285660 | 5.1            |
| Cell Journal                                                  | 22285806   | 22285814 | 3.9            |
| Iranian Biomedical Journal                                    | 1028852X   | 2008823X | 3.9            |
| Advanced Pharmaceutical Bulletin                              | 22285881   | 22517308 | 3.5            |
| International Journal of Health Policy and Management         | -          | 23225939 | 3.5            |
| Iranian Journal of Fuzzy Systems                              | 17350654   | -        | 3.2            |
| International Journal of Fertility and Sterility              | 2008076X   | 20080778 | 3.1            |
| International Journal of Molecular and Cellular Medicine      | 22519637   | 22519645 | 3.1            |
| Iranian Journal of Basic Medical Sciences                     | 20083866   | 20083874 | 3.0            |
| Iranian Endodontic Journal                                    | 17357497   | 20082746 | 3.0            |
| International Journal of Environmental Science and Technology | 17351472   | -        | 2.9            |
| Global Journal of Environmental Science and Management        | 23833572   | 23833866 | 2.9            |

| Source Title                                                                       | Print-ISSN | E-ISSN   | 2019 CiteScore |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------|----------------|
| Journal of Research in Medical Sciences                                            | 17351995   | 17357136 | 2.8            |
| Journal of Arthropod-Borne Diseases                                                | 23221984   | 23222271 | 2.6            |
| Gastroenterology and Hepatology from Bed to Bench                                  | 20082258   | 20084234 | 2.6            |
| Journal of Reproduction and Infertility                                            | 22285482   | 2251676X | 2.6            |
| International Journal of Reproductive BioMedicine                                  | 24764108   | 24763772 | 2.6            |
| Avicenna Journal of Medical Biotechnology                                          | 20082835   | 20084625 | 2.6            |
| Journal of Research in Health Sciences                                             | 22287795   | 22287809 | 2.5            |
| International Journal of Hematology-Oncology and Stem Cell Research                | 17351243   | 20082207 | 2.5            |
| Journal of Ophthalmic and Vision Research                                          | 20082010   | 2008322X | 2.5            |
| Basic and Clinical Neuroscience                                                    | 2008126X   | -        | 2.5            |
| Applied Food Biotechnology                                                         | 23455357   | 24234214 | 2.5            |
| Iranian Journal of Catalysis                                                       | 22520236   | 23454865 | 2.4            |
| Journal of Lasers in Medical Sciences                                              | 20089783   | 22286721 | 2.4            |
| International Journal of Occupational and Environmental Medicine                   | 20086520   | 20086814 | 2.4            |
| Journal of Applied Fluid Mechanics                                                 | 17353572   | 17353645 | 2.3            |
| Journal of Membrane Science and Research                                           | -          | 24765406 | 2.3            |
| Analytical and Bioanalytical Electrochemistry                                      | 20084226   | -        | 2.3            |
| International Journal of Community Based Nursing and Midwifery                     | 23222476   | 23224835 | 2.3            |
| Journal of Applied and Computational Mechanics                                     | -          | 23834536 | 2.3            |
| Archives of Iranian Medicine                                                       | 10292977   | 17353947 | 2.2            |
| Journal of Current Ophthalmology                                                   | -          | 24522325 | 2.2            |
| Iranian Journal of Medical Sciences                                                | 2530716    | 17353688 | 2.2            |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Research                                         | 17350328   | 17266890 | 2.2            |
| International Journal of Preventive Medicine                                       | 20087802   | 20088213 | 2.2            |
| Journal of HerbMed Pharmacology                                                    | -          | 23455004 | 2.1            |
| Caspian Journal of Internal Medicine                                               | 20086164   | 20086172 | 2.0            |
| Archives of Bone and Joint Surgery                                                 | 23454644   | 2345461X | 2.0            |
| Asian Journal of Sports Medicine                                                   | 2008000X   | 20087209 | 1.9            |
| Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology                                  | 17351502   | 17355249 | 1.9            |
| Nanomedicine Research Journal                                                      | 24763489   | 24767123 | 1.9            |
| Iranian Journal of Kidney Diseases                                                 | 17358582   | 17358604 | 1.9            |
| Progress in Color, Colorants and Coatings                                          | 20082134   | 23831790 | 1.9            |
| International Journal of Plant Production                                          | 17356814   | 17358043 | 1.8            |
| International Journal of Engineering, Transactions A: Basics                       | 17281431   | 17359244 | 1.8            |
| Iranian Journal of Language Teaching Research                                      | -          | 23221291 | 1.7            |
| Iranian Journal of Parasitology                                                    | 17357020   | -        | 1.7            |
| Iranian Journal of Psychiatry                                                      | 17354587   | 20082215 | 1.7            |
| Pharmaceutical Sciences                                                            | 1735403X   | 23832886 | 1.7            |
| Journal of Agricultural Science and Technology                                     | 16807073   | -        | 1.7            |
| Iranian Journal of Microbiology                                                    | 20083289   | 20084447 | 1.6            |
| Journal of Medical Ethics and History of Medicine                                  | 20080387   | -        | 1.6            |
| Iranian Journal of Immunology                                                      | 17351383   | 1735367X | 1.6            |
| Dental Research Journal                                                            | 17353327   | 20080255 | 1.6            |
| ARYA Atherosclerosis                                                               | 17353955   | 22516638 | 1.6            |
| International Journal of Organ Transplantation Medicine                            | 20086490   | 20086482 | 1.6            |
| Physical Chemistry Research                                                        | 23225521   | 23452625 | 1.5            |
| Iranian Journal of Biotechnology                                                   | 17283043   | 23222921 | 1.5            |
| Banach Journal of Mathematical Analysis                                            | 17358787   | -        | 1.5            |
| Reports of Biochemistry and Molecular Biology                                      | -          | 23223480 | 1.5            |
| Scientia Iranica                                                                   | 10263098   | -        | 1.5            |
| Journal of Biomedical Physics and Engineering                                      | -          | 22517200 | 1.5            |
| Urology Journal                                                                    | 17351308   | 1735546X | 1.5            |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Mechanical Engineering | 22286187   | -        | 1.5            |
| Analytical and Bioanalytical Chemistry Research                                    | -          | 2383093X | 1.4            |
| Iranian Journal of Veterinary Research                                             | 17281997   | -        | 1.4            |
| Acta Medica Iranica                                                                | 446025     | 17359694 | 1.4            |
| Molecular Biology Research Communications                                          | 2322181X   | 23452005 | 1.4            |
| Journal of Nanostructures                                                          | 22517871   | 2251788X | 1.4            |

| Source Title                                                                       | Print-ISSN | E-ISSN   | 2019 CiteScore |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------|----------------|
| HAYAT                                                                              | 17352215   | 2008188X | 1.3            |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Civil Engineering      | 22286160   | -        | 1.3            |
| Iranian Journal of Ichthyology                                                     | 23831561   | 23830964 | 1.2            |
| Iranian Journal of Child Neurology                                                 | 17354668   | 20080700 | 1.2            |
| International Journal of Engineering, Transactions B: Applications                 | 1728144X   | 17359244 | 1.2            |
| Iranian Journal of Pathology                                                       | 17355303   | 23453656 | 1.1            |
| Journal of Computational and Applied Research in Mechanical Engineering            | 22287922   | 22516549 | 1.1            |
| Persian Journal of Acarology                                                       | -          | 22518169 | 1.1            |
| Annals of Functional Analysis                                                      | -          | 20088752 | 1.1            |
| Journal of Cellular and Molecular Anesthesia                                       | 25382462   | 24765120 | 1.1            |
| Advances in Operator Theory                                                        | -          | 2538225X | 1.0            |
| Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering                              | 10219986   | -        | 1.0            |
| Iranian Journal of Science and Technology, Transaction A: Science                  | 10286276   | -        | 1.0            |
| Health Promotion Perspectives                                                      | -          | 22286497 | 1.0            |
| International Journal of Nanoscience and Nanotechnology                            | 17357004   | 24235911 | 1.0            |
| Evidence Based Care Journal                                                        | 20082487   | 2008370X | 1.0            |
| Journal of Renal Injury Prevention                                                 | -          | 23452781 | 1.0            |
| Archives of Clinical Infectious Diseases                                           | -          | 23452641 | 1.0            |
| Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility                          | 16802993   | 20082363 | 1.0            |
| Iranian Journal of Fisheries Sciences                                              | 15622916   | -        | 1.0            |
| Iranian Journal of Otorhinolaryngology                                             | 22517251   | 2251726X | 1.0            |
| Asian Journal of Civil Engineering                                                 | 15630854   | -        | 1.0            |
| Journal of Solid Mechanics                                                         | 20083505   | 20087683 | 1.0            |
| Iranian Journal of Electrical and Electronic Engineering                           | 17352827   | -        | 0.9            |
| Journal of Food Quality and Hazards Control                                        | 2345685X   | 23456825 | 0.9            |
| Webology                                                                           | 1735188X   | -        | 0.9            |
| Iranian Journal of Pediatrics                                                      | 20082142   | 20082150 | 0.9            |
| Iranian Journal of Medical Physics                                                 | 1735160X   | 17357241 | 0.9            |
| Tanaffos                                                                           | 17350344   | -        | 0.9            |
| Medical Journal of the Islamic Republic of Iran                                    | 10161430   | 22516840 | 0.9            |
| Iranian Journal of Public Health                                                   | 22516085   | 22516093 | 0.9            |
| Iranian Journal of Materials Science and Engineering                               | 17350808   | -        | 0.8            |
| Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences                              | 17358639   | 17359287 | 0.8            |
| Koomesh                                                                            | 16087046   | -        | 0.8            |
| Journal of Rangeland Science                                                       | 20089996   | 2423642X | 0.8            |
| Khayyam Journal of Mathematics                                                     | -          | 24234788 | 0.8            |
| Journal of Mazandaran University of Medical Sciences                               | 17359260   | 17359279 | 0.8            |
| International Journal of Radiation Research                                        | 23223243   | 23454229 | 0.8            |
| Journal of Tehran University Heart Center                                          | 17358620   | 20082371 | 0.8            |
| International Journal of Group Theory                                              | 22517650   | 22517669 | 0.8            |
| Iranian Journal of Nuclear Medicine                                                | 16812824   | -        | 0.8            |
| Physiology and Pharmacology                                                        | 17350581   | -        | 0.8            |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Electrical Engineering | 22286179   | -        | 0.8            |
| Bulletin of the Iranian Mathematical Society                                       | 10186301   | 1017060X | 0.7            |
| Journal of Sciences, Islamic Republic of Iran                                      | 10161104   | -        | 0.7            |
| Majlesi Journal of Electrical Engineering                                          | 2345377X   | 23453796 | 0.7            |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Sciences                                         | 17352444   | -        | 0.7            |
| Journal of Comprehensive Pediatrics                                                | 22518150   | 22518177 | 0.6            |
| Current Medical Mycology                                                           | 24233439   | 24233420 | 0.6            |
| Iranian Journal of Epidemiology                                                    | 17357489   | -        | 0.6            |
| International Journal of Information Science and Management                        | 20088302   | 20088310 | 0.6            |
| Categories and General Algebraic Structures with Applications                      | 23455853   | 23455861 | 0.6            |
| Iran Occupational Health                                                           | 17355133   | 22287493 | 0.6            |
| Iranian Economic Review                                                            | 10266542   | -        | 0.6            |
| International Journal of Supply and Operations Management                          | 23831359   | 23832525 | 0.6            |
| Journal of Babol University of Medical Sciences                                    | 15614107   | -        | 0.6            |
| Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics                           | 17354463   | 20089473 | 0.6            |
| Poultry Science Journal                                                            | 23456604   | 23456566 | 0.6            |
| Polyolefins Journal                                                                | 23222212   | 23456868 | 0.6            |

| Source Title                                                              | Print-ISSN | E-ISSN   | 2019 CiteScore |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|----------|----------------|
| Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism                           | 16834844   | 16835476 | 0.6            |
| Iranian Rehabilitation Journal                                            | 17353602   | 17353610 | 0.5            |
| International Journal of Language Testing                                 | -          | 24765880 | 0.5            |
| Journal of Crop Protection                                                | 22519041   | 2251905X | 0.5            |
| Iranian Journal of Applied Animal Science                                 | 2251628X   | 2251631X | 0.5            |
| Pollution                                                                 | 2383451X   | 23834501 | 0.5            |
| Journal of Medicinal Plants                                               | 16840240   | -        | 0.5            |
| Journal of Military Medicine                                              | 17351537   | -        | 0.5            |
| Middle East Journal of Cancer                                             | 20086709   | 20086687 | 0.5            |
| Journal of Reports in Pharmaceutical Sciences                             | 23221232   | 23225106 | 0.5            |
| Journal of Applied Biotechnology Reports                                  | 23221186   | 24235784 | 0.5            |
| Tehran University Medical Journal                                         | 16831764   | 17357322 | 0.4            |
| Journal of Information Systems and Telecommunication                      | 23221437   | 23452773 | 0.4            |
| Iranian Journal of Earth Sciences                                         | 20088779   | 2228785X | 0.4            |
| Iranian Journal of Plant Physiology                                       | 22285512   | 23222808 | 0.4            |
| Journal of Information Technology Management                              | 20085893   | 24235059 | 0.4            |
| Journal of Research in Applied Linguistics                                | 23453303   | 25883887 | 0.4            |
| Annals of Applied Sport Science                                           | 24764981   | 23224479 | 0.4            |
| International Cardiovascular Research Journal                             | 22519130   | 22519149 | 0.4            |
| Geopersia                                                                 | 22287817   | 22287825 | 0.4            |
| Iranian Journal of Neonatology                                            | 22517510   | 23222158 | 0.4            |
| Archives of Razi Institute                                                | 3653439    | 20089872 | 0.4            |
| Journal of Environmental Studies                                          | 10258620   | -        | 0.3            |
| Iranian Journal of Blood and Cancer                                       | 20084595   | 20084609 | 0.3            |
| Journal of Economic Geology                                               | 20087306   | 24235865 | 0.3            |
| Journal of Nuts                                                           | 2383319X   | 23833416 | 0.3            |
| Iranian Journal of Information Processing Management                      | 22518223   | 22518231 | 0.3            |
| Geopolitics Quarterly                                                     | 17354331   | -        | 0.3            |
| Iranian Journal of Dermatology                                            | 0021082X   | -        | 0.3            |
| International Journal of Management and Business Research                 | 22287019   | 22287027 | 0.3            |
| Veterinary Research Forum                                                 | 20088140   | -        | 0.3            |
| Govaresh                                                                  | 15607186   | 2008756X | 0.3            |
| Iranian Journal of Ageing                                                 | 1735806X   | -        | 0.3            |
| Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences            | 1560652X   | -        | 0.3            |
| Journal of Optimization in Industrial Engineering                         | 22519904   | 24233935 | 0.3            |
| Journal of Kerman University of Medical Sciences                          | 10239510   | 20082843 | 0.3            |
| Journal of the Iranian Statistical Society                                | 17264057   | -        | 0.3            |
| Journal of Isfahan Medical School                                         | 10277595   | 1735854X | 0.3            |
| Journal of Mathematical Modeling                                          | 2345394X   | 23829869 | 0.2            |
| International Journal of Nonlinear Analysis and Applications              | -          | 20086822 | 0.2            |
| Transactions on Combinatorics                                             | 22518657   | 22518665 | 0.2            |
| Iranian Journal of Physics Research                                       | 16826957   | -        | 0.2            |
| Language Related Research                                                 | 23223081   | 23830816 | 0.2            |
| Journal of the Earth and Space Physics                                    | 2538371X   | 25383906 | 0.2            |
| Iranian Heart Journal                                                     | 17357306   | -        | 0.2            |
| International Journal of Industrial Engineering and Production Research   | 20084889   | 2345363X | 0.1            |
| Journal of Chemical Health Risks                                          | 22516719   | 22516727 | 0.1            |
| International Journal of Aquatic Biology                                  | 23830956   | 23225270 | 0.1            |
| Middle East Journal of Digestive Diseases                                 | 20085230   | 20085249 | 0.1            |
| Journal of Operation and Automation in Power Engineering                  | 23224576   | 24234567 | 0.1            |
| International Journal of Mining and Geo-Engineering                       | 23456930   | 23456949 | 0.1            |
| Caspian Journal of Environmental Sciences                                 | 17353033   | 17353866 | 0.1            |
| Journal of Veterinary Research                                            | 20082525   | 22516190 | 0.1            |
| Rostaniha                                                                 | 16084306   | 24236608 | 0.0            |
| Iranian Journal of Geophysics                                             | 20080336   | -        | 0.0            |
| Research in Contemporary World Literature/ Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji | 10260188   | -        | 0.0            |
| Human Rights                                                              | 24236489   | 25386360 | 0.0            |
| International Journal of Society, Culture and Language                    | -          | 23292210 | 0.0            |
| Iranian Journal of Veterinary Science and Technology                      | 2008465X   | 24236306 | 0.0            |

| Source Title                                              | Print-ISSN | E-ISSN   | 2019 CiteScore |
|-----------------------------------------------------------|------------|----------|----------------|
| Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology     | 17354315   | 22287515 | 0.0            |
| Algebraic Structures and their Applications               | -          | 24233447 | 0.0            |
| Nursing Practice Today                                    | 23831154   | 23831162 | 0.0            |
| Sahand Communications in Mathematical Analysis            | 23225807   | 24233900 | 0.0            |
| Mechanics of Advanced Composite Structures                | 24234826   | 24237043 | 0.0            |
| Iranian Journal of Nutrition Sciences and Food Technology | 17357756   | 22520694 | 0.0            |
| Iranian Journal of Breast Diseases                        | 17359406   | 26457482 | 0.0            |
| Iranian Journal of War and Public Health                  | 20082622   | 20082630 | 0.0            |
| Journal of Advances in Medical and Biomedical Research    | -          | 26766264 | 0.0            |

بر پایه گزارش «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی، «اسکوپوس» ۱/۲۳ است. ۲۴,۱۷۸ نشریه دانشگاهی در سیاهه ۲۰۱۹ این پایگاه نمایه شده‌اند و ۲۳,۱۰۳ نشریه «امتیاز استنادی» گرفته‌اند. میانگین «امتیاز استنادی» همه نشریه‌ها نزدیک به ۲/۷۶ بوده و میانگین «امتیاز استنادی» نشریه‌های ایرانی نمایه شده در نمایه‌نامه «اسکوپوس» آمده است.

جدول ۸-۲. میانگین «امتیاز استنادی» نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | شمار نشریه‌ها | کشورها           | شمار نشریه‌ها |
|-------------------|---------------|------------------|---------------|
| عربستان سعودی     | ۳.۱۵          | رژیم اشغالگر قدس | ۰.۵۶          |
| مصر               | ۲.۷۱          | اردن             | ۰.۴۸          |
| امارات متحده عربی | ۲.۳۴          | بحرین            | ۰.۲۵          |
| قطر               | ۱.۳۵          | لبنان            | ۰.۲۴          |
| ارمنستان          | ۱.۳۳          | عمان             | ۰.۱۷          |
| ایران             | ۱.۲۳          | یمن              | -             |
| عراق              | ۱.۱۷          | قرقیزستان        | -             |
| پاکستان           | ۰.۷۴          | فلسطین           | -             |
| ترکیه             | ۰.۷           | سوریه            | -             |
| کویت              | ۰.۷           | ترکمنستان        | -             |
| قزاقستان          | ۰.۶۶          | تاجیکستان        | -             |
| گرجستان           | ۰.۶۴          | افغانستان        | -             |
| آذربایجان         | ۰.۶           | ازبکستان         | -             |

## ۲-۴. اسنپ

بر پایه گزارش «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی ۱۷۷ نشریه ایرانی در سال ۲۰۱۹ میلادی «اسنپ» (ضریب تاثیر به‌هنگار شده بر پایه منبع) گرفته‌اند. Journal of Research in Applied Linguistics از انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز با «اسنپ» ۲/۶۲۵ جایگاه نخست را میان نشریه‌های ایرانی نمایه‌شده در نمایه‌نامه «اسکوپوس» دارد. نام نشریه، شاپا، و «اسنپ» نشریه‌های ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در جدول ۹-۲ آمده است.

جدول ۹-۲. «اسنپ» نشریه‌های جهانی ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Title                                                         | Print ISSN | E-ISSN   | 2019 SNIP |
|---------------------------------------------------------------|------------|----------|-----------|
| Journal of Research in Applied Linguistics                    | 23453303   | 25883887 | 2.625     |
| Journal of Current Ophthalmology                              | -          | 24522325 | 1.290     |
| Categories and General Algebraic Structures with Applications | 23455853   | 23455861 | 1.287     |

| Title                                                                              | Print ISSN | E-ISSN   | 2019 SNIP    |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------|--------------|
| Iranian Journal of Language Teaching Research                                      | -          | 23221291 | <b>1.241</b> |
| International Journal of Community Based Nursing and Midwifery                     | 23222476   | 23224835 | <b>1.234</b> |
| Iranian Journal of Fuzzy Systems                                                   | 17350654   | -        | <b>1.205</b> |
| BioImpacts                                                                         | 22285652   | 22285660 | <b>1.198</b> |
| Poultry Science Journal                                                            | 23456604   | 23456566 | <b>1.192</b> |
| International Journal of Health Policy and Management                              | -          | 23225939 | <b>1.141</b> |
| Archives of Bone and Joint Surgery                                                 | 23454644   | 2345461X | <b>1.141</b> |
| Khayyam Journal of Mathematics                                                     | -          | 24234788 | <b>1.116</b> |
| Journal of Research in Health Sciences                                             | 22287795   | 22287809 | <b>1.114</b> |
| Journal of Reproduction and Infertility                                            | 22285482   | 2251676X | <b>1.102</b> |
| Journal of Lasers in Medical Sciences                                              | 20089783   | 22286721 | <b>1.078</b> |
| Banach Journal of Mathematical Analysis                                            | 17358787   | -        | <b>1.047</b> |
| Global Journal of Environmental Science and Management                             | 23833572   | 23833866 | <b>1.042</b> |
| Iranian Journal of Medical Sciences                                                | 2530716    | 17353688 | <b>1.025</b> |
| International Journal of Environmental Science and Technology                      | 17351472   | -        | <b>1.016</b> |
| International Journal of Reproductive BioMedicine                                  | 24764108   | 24763772 | <b>1.000</b> |
| International Journal of Fertility and Sterility                                   | 2008076X   | 20080778 | <b>0.953</b> |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Mechanical Engineering | 22286187   | -        | <b>0.948</b> |
| Dental Research Journal                                                            | 17353327   | 20080255 | <b>0.931</b> |
| Reports of Biochemistry and Molecular Biology                                      | -          | 23223480 | <b>0.902</b> |
| International Journal of Preventive Medicine                                       | 20087802   | 20088213 | <b>0.880</b> |
| Journal of Ophthalmic and Vision Research                                          | 20082010   | 2008322X | <b>0.876</b> |
| Iranian Journal of Medical Physics                                                 | 1735160X   | 17357241 | <b>0.876</b> |
| Journal of Arthropod-Borne Diseases                                                | 23221984   | 23222271 | <b>0.872</b> |
| Advances in Operator Theory                                                        | -          | 2538225X | <b>0.867</b> |
| Iranian Biomedical Journal                                                         | 1028852X   | 2008823X | <b>0.862</b> |
| Iranian Endodontic Journal                                                         | 17357497   | 20082746 | <b>0.847</b> |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Civil Engineering      | 22286160   | -        | <b>0.837</b> |
| International Journal of Occupational and Environmental Medicine                   | 20086520   | 20086814 | <b>0.835</b> |
| Iranian Journal of Otorhinolaryngology                                             | 22517251   | 2251726X | <b>0.834</b> |
| Iranian Journal of Basic Medical Sciences                                          | 20083866   | 20083874 | <b>0.829</b> |
| Advanced Pharmaceutical Bulletin                                                   | 22285881   | 22517308 | <b>0.823</b> |
| Journal of Research in Medical Sciences                                            | 17351995   | 17357136 | <b>0.810</b> |
| Basic and Clinical Neuroscience                                                    | 2008126X   | -        | <b>0.808</b> |
| Avicenna Journal of Medical Biotechnology                                          | 20082835   | 20084625 | <b>0.801</b> |
| Health Promotion Perspectives                                                      | -          | 22286497 | <b>0.794</b> |
| Caspian Journal of Internal Medicine                                               | 20086164   | 20086172 | <b>0.789</b> |
| Journal of Agricultural Science and Technology                                     | 16807073   | -        | <b>0.789</b> |
| International Journal of Group Theory                                              | 22517650   | 22517669 | <b>0.786</b> |
| Persian Journal of Acarology                                                       | -          | 22518169 | <b>0.782</b> |
| Urology Journal                                                                    | 17351308   | 1735546X | <b>0.781</b> |
| Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics                           | 17354463   | 20089473 | <b>0.771</b> |
| Iranian Journal of Psychiatry                                                      | 17354587   | 20082215 | <b>0.761</b> |
| International Journal of Supply and Operations Management                          | 23831359   | 23832525 | <b>0.759</b> |
| Annals of Functional Analysis                                                      | -          | 20088752 | <b>0.757</b> |
| Webology                                                                           | 1735188X   | -        | <b>0.757</b> |
| Iranian Journal of Parasitology                                                    | 17357020   | -        | <b>0.756</b> |
| International Journal of Plant Production                                          | 17356814   | 17358043 | <b>0.749</b> |
| Cell Journal                                                                       | 22285806   | 22285814 | <b>0.744</b> |
| Iranian Journal of Public Health                                                   | 22516085   | 22516093 | <b>0.742</b> |
| Gastroenterology and Hepatology from Bed to Bench                                  | 20082258   | 20084234 | <b>0.738</b> |
| Journal of Biomedical Physics and Engineering                                      | -          | 22517200 | <b>0.725</b> |
| International Journal of Engineering, Transactions A: Basics                       | 17281431   | 17359244 | <b>0.723</b> |
| Iranian Journal of Veterinary Research                                             | 17281997   | -        | <b>0.723</b> |
| Journal of Medical Ethics and History of Medicine                                  | 20080387   | -        | <b>0.720</b> |
| International Journal of Radiation Research                                        | 23223243   | 23454229 | <b>0.719</b> |
| Archives of Iranian Medicine                                                       | 10292977   | 17353947 | <b>0.713</b> |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Research                                         | 17350328   | 17266890 | <b>0.712</b> |
| Pharmaceutical Sciences                                                            | 1735403X   | 23832886 | <b>0.703</b> |

| Title                                                                              | Print ISSN | E-ISSN   | 2019 SNIP    |
|------------------------------------------------------------------------------------|------------|----------|--------------|
| Medical Journal of the Islamic Republic of Iran                                    | 10161430   | 22516840 | <b>0.699</b> |
| International Journal of Hematology-Oncology and Stem Cell Research                | 17351243   | 20082207 | <b>0.694</b> |
| Journal of Applied Fluid Mechanics                                                 | 17353572   | 17353645 | <b>0.686</b> |
| Iranian Journal of Fisheries Sciences                                              | 15622916   | -        | <b>0.668</b> |
| Journal of HerbMed Pharmacology                                                    | -          | 23455004 | <b>0.667</b> |
| Iranian Journal of Microbiology                                                    | 20083289   | 20084447 | <b>0.655</b> |
| Journal of Applied and Computational Mechanics                                     | -          | 23834536 | <b>0.630</b> |
| Journal of Renal Injury Prevention                                                 | -          | 23452781 | <b>0.623</b> |
| Molecular Biology Research Communications                                          | 2322181X   | 23452005 | <b>0.613</b> |
| HAYAT                                                                              | 17352215   | 2008188X | <b>0.613</b> |
| International Journal of Organ Transplantation Medicine                            | 20086490   | 20086482 | <b>0.597</b> |
| International Journal of Molecular and Cellular Medicine                           | 22519637   | 22519645 | <b>0.596</b> |
| Applied Food Biotechnology                                                         | 23455357   | 24234214 | <b>0.590</b> |
| Iranian Journal of Kidney Diseases                                                 | 17358582   | 17358604 | <b>0.589</b> |
| Language Related Research                                                          | 23223081   | 23830816 | <b>0.582</b> |
| Iranian Journal of Science and Technology, Transaction A: Science                  | 10286276   | -        | <b>0.579</b> |
| Asian Journal of Sports Medicine                                                   | 2008000X   | 20087209 | <b>0.566</b> |
| Iranian Journal of Ageing                                                          | 1735806X   | -        | <b>0.556</b> |
| Nanomedicine Research Journal                                                      | 24763489   | 24767123 | <b>0.552</b> |
| Iranian Journal of Ichthyology                                                     | 23831561   | 23830964 | <b>0.548</b> |
| Bulletin of the Iranian Mathematical Society                                       | 10186301   | 1017060X | <b>0.543</b> |
| Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology                                  | 17351502   | 17355249 | <b>0.540</b> |
| Evidence Based Care Journal                                                        | 20082487   | 2008370X | <b>0.537</b> |
| Journal of Crop Protection                                                         | 22519041   | 2251905X | <b>0.537</b> |
| International Journal of Engineering, Transactions B: Applications                 | 1728144X   | 17359244 | <b>0.529</b> |
| Journal of Membrane Science and Research                                           | -          | 24765406 | <b>0.509</b> |
| Iranian Journal of Pathology                                                       | 17355303   | 23453656 | <b>0.509</b> |
| Iranian Journal of Immunology                                                      | 17351383   | 1735367X | <b>0.508</b> |
| International Journal of Nanoscience and Nanotechnology                            | 17357004   | 24235911 | <b>0.507</b> |
| Journal of Rangeland Science                                                       | 20089996   | 2423642X | <b>0.504</b> |
| Geopolitics Quarterly                                                              | 17354331   | -        | <b>0.491</b> |
| Acta Medica Iranica                                                                | 446025     | 17359694 | <b>0.483</b> |
| Iranian Journal of Nuclear Medicine                                                | 16812824   | -        | <b>0.479</b> |
| Iranian Journal of Child Neurology                                                 | 17354668   | 20080700 | <b>0.476</b> |
| ARYA Atherosclerosis                                                               | 17353955   | 22516638 | <b>0.474</b> |
| Physical Chemistry Research                                                        | 23225521   | 23452625 | <b>0.470</b> |
| Journal of Nanostructures                                                          | 22517871   | 2251788X | <b>0.464</b> |
| Journal of Tehran University Heart Center                                          | 17358620   | 20082371 | <b>0.462</b> |
| Iranian Journal of Electrical and Electronic Engineering                           | 17352827   | -        | <b>0.460</b> |
| Scientia Iranica                                                                   | 10263098   | -        | <b>0.459</b> |
| Journal of Comprehensive Pediatrics                                                | 22518150   | 22518177 | <b>0.455</b> |
| Archives of Clinical Infectious Diseases                                           | -          | 23452641 | <b>0.454</b> |
| Current Medical Mycology                                                           | 24233439   | 24233420 | <b>0.444</b> |
| Iranian Journal of Epidemiology                                                    | 17357489   | -        | <b>0.442</b> |
| International Journal of Management and Business Research                          | 22287019   | 22287027 | <b>0.442</b> |
| Journal of Sciences, Islamic Republic of Iran                                      | 10161104   | -        | <b>0.441</b> |
| Annals of Applied Sport Science                                                    | 24764981   | 23224479 | <b>0.434</b> |
| Asian Journal of Civil Engineering                                                 | 15630854   | -        | <b>0.430</b> |
| Tanaffos                                                                           | 17350344   | -        | <b>0.429</b> |
| Analytical and Bioanalytical Electrochemistry                                      | 20084226   | -        | <b>0.425</b> |
| Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility                          | 16802993   | 20082363 | <b>0.417</b> |
| Iranian Economic Review                                                            | 10266542   | -        | <b>0.402</b> |
| Geopersia                                                                          | 22287817   | 22287825 | <b>0.395</b> |
| Iranian Journal of Biotechnology                                                   | 17283043   | 23222921 | <b>0.391</b> |
| Iranian Journal of Pediatrics                                                      | 20082142   | 20082150 | <b>0.378</b> |
| Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Electrical Engineering | 22286179   | -        | <b>0.370</b> |
| Iranian Journal of Catalysis                                                       | 22520236   | 23454865 | <b>0.369</b> |
| Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering                              | 10219986   | -        | <b>0.366</b> |
| Koomesh                                                                            | 16087046   | -        | <b>0.351</b> |

| Title                                                                     | Print ISSN | E-ISSN   | 2019 SNIP    |
|---------------------------------------------------------------------------|------------|----------|--------------|
| Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences                     | 17358639   | 17359287 | <b>0.349</b> |
| Iranian Journal of Neonatology                                            | 22517510   | 23222158 | <b>0.346</b> |
| International Cardiovascular Research Journal                             | 22519130   | 22519149 | <b>0.341</b> |
| Journal of Food Quality and Hazards Control                               | 2345685X   | 23456825 | <b>0.337</b> |
| Iranian Journal of Materials Science and Engineering                      | 17350808   | -        | <b>0.337</b> |
| Middle East Journal of Cancer                                             | 20086709   | 20086687 | <b>0.336</b> |
| Journal of the Iranian Statistical Society                                | 17264057   | -        | <b>0.336</b> |
| Journal of Computational and Applied Research in Mechanical Engineering   | 22287922   | 22516549 | <b>0.334</b> |
| Mechanics of Advanced Composite Structures                                | 24234826   | 24237043 | <b>0.314</b> |
| Progress in Color, Colorants and Coatings                                 | 20082134   | 23831790 | <b>0.313</b> |
| Iranian Journal of Applied Animal Science                                 | 2251628X   | 2251631X | <b>0.312</b> |
| Majlesi Journal of Electrical Engineering                                 | 2345377X   | 23453796 | <b>0.306</b> |
| Archives of Razi Institute                                                | 3653439    | 20089872 | <b>0.301</b> |
| Iran Occupational Health                                                  | 17355133   | 22287493 | <b>0.300</b> |
| Journal of Solid Mechanics                                                | 20083505   | 20087683 | <b>0.293</b> |
| Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism                           | 16834844   | 16835476 | <b>0.284</b> |
| Journal of Military Medicine                                              | 17351537   | -        | <b>0.276</b> |
| Analytical and Bioanalytical Chemistry Research                           | -          | 2383093X | <b>0.270</b> |
| Iranian Journal of Plant Physiology                                       | 22285512   | 23222808 | <b>0.269</b> |
| Journal of Mazandaran University of Medical Sciences                      | 17359260   | 17359279 | <b>0.267</b> |
| Iranian Journal of Earth Sciences                                         | 20088779   | 2228785X | <b>0.265</b> |
| Journal of Reports in Pharmaceutical Sciences                             | 23221232   | 23225106 | <b>0.262</b> |
| Iranian Journal of Pharmaceutical Sciences                                | 17352444   | -        | <b>0.259</b> |
| Iranian Journal of Physics Research                                       | 16826957   | -        | <b>0.254</b> |
| Iranian Rehabilitation Journal                                            | 17353602   | 17353610 | <b>0.246</b> |
| International Journal of Nonlinear Analysis and Applications              | -          | 20086822 | <b>0.237</b> |
| International Journal of Information Science and Management               | 20088302   | 20088310 | <b>0.235</b> |
| Iranian Journal of Blood and Cancer                                       | 20084595   | 20084609 | <b>0.213</b> |
| Veterinary Research Forum                                                 | 20088140   | -        | <b>0.213</b> |
| Tehran University Medical Journal                                         | 16831764   | 17357322 | <b>0.207</b> |
| Physiology and Pharmacology                                               | 17350581   | -        | <b>0.199</b> |
| Journal of Medicinal Plants                                               | 16840240   | -        | <b>0.195</b> |
| Journal of Mathematical Modeling                                          | 2345394X   | 23829869 | <b>0.191</b> |
| Iranian Journal of Dermatology                                            | 0021082X   | -        | <b>0.184</b> |
| Journal of Applied Biotechnology Reports                                  | 23221186   | 24235784 | <b>0.178</b> |
| International Journal of Language Testing                                 | -          | 24765880 | <b>0.161</b> |
| Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences            | 1560652X   | -        | <b>0.159</b> |
| Iranian Journal of Information Processing Management                      | 22518223   | 22518231 | <b>0.156</b> |
| Journal of Babol University of Medical Sciences                           | 15614107   | -        | <b>0.155</b> |
| Transactions on Combinatorics                                             | 22518657   | 22518665 | <b>0.150</b> |
| Govaresh                                                                  | 15607186   | 2008756X | <b>0.145</b> |
| Iranian Heart Journal                                                     | 17357306   | -        | <b>0.144</b> |
| Journal of Nuts                                                           | 2383319X   | 23833416 | <b>0.138</b> |
| Journal of Cellular and Molecular Anesthesia                              | 25382462   | 24765120 | <b>0.120</b> |
| Journal of Isfahan Medical School                                         | 10277595   | 1735854X | <b>0.119</b> |
| Journal of Environmental Studies                                          | 10258620   | -        | <b>0.113</b> |
| Journal of Kerman University of Medical Sciences                          | 10239510   | 20082843 | <b>0.109</b> |
| Journal of Information Systems and Telecommunication                      | 23221437   | 23452773 | <b>0.097</b> |
| Journal of Advances in Medical and Biomedical Research                    | -          | 26766264 | <b>0.087</b> |
| Journal of Veterinary Research                                            | 20082525   | 22516190 | <b>0.083</b> |
| Journal of the Earth and Space Physics                                    | 2538371X   | 25383906 | <b>0.072</b> |
| Journal of Optimization in Industrial Engineering                         | 22519904   | 24233935 | <b>0.070</b> |
| Journal of Information Technology Management                              | 20085893   | 24235059 | <b>0.062</b> |
| Journal of Economic Geology                                               | 20087306   | 24235865 | <b>0.029</b> |
| Middle East Journal of Digestive Diseases                                 | 20085230   | 20085249 | <b>0.000</b> |
| Research in Contemporary World Literature/ Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji | 10260188   | -        | <b>0.000</b> |
| Polyolefins Journal                                                       | 23222212   | 23456868 | -            |
| Pollution                                                                 | 2383451X   | 23834501 | -            |
| International Journal of Industrial Engineering and Production Research   | 20084889   | 2345363X | -            |
| Journal of Chemical Health Risks                                          | 22516719   | 22516727 | -            |

| Title                                                     | Print ISSN | E-ISSN   | 2019 SNIP |
|-----------------------------------------------------------|------------|----------|-----------|
| International Journal of Aquatic Biology                  | 23830956   | 23225270 | -         |
| Journal of Operation and Automation in Power Engineering  | 23224576   | 24234567 | -         |
| International Journal of Mining and Geo-Engineering       | 23456930   | 23456949 | -         |
| Caspian Journal of Environmental Sciences                 | 17353033   | 17353866 | -         |
| Rostaniha                                                 | 16084306   | 24236608 | -         |
| Iranian Journal of Geophysics                             | 20080336   | -        | -         |
| Human Rights                                              | 24236489   | 25386360 | -         |
| International Journal of Society, Culture and Language    | -          | 23292210 | -         |
| Iranian Journal of Veterinary Science and Technology      | 2008465X   | 24236306 | -         |
| Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology     | 17354315   | 22287515 | -         |
| Algebraic Structures and their Applications               | -          | 24233447 | -         |
| Nursing Practice Today                                    | 23831154   | 23831162 | -         |
| Sahand Communications in Mathematical Analysis            | 23225807   | 24233900 | -         |
| Iranian Journal of Nutrition Sciences and Food Technology | 17357756   | 22520694 | -         |
| Iranian Journal of Breast Diseases                        | 17359406   | 26457482 | -         |
| Iranian Journal of War and Public Health                  | 20082622   | 20082630 | -         |

بر پایه گزارش «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۲۴,۱۷۸ نشریه دانشگاهی در سیاهه ۲۰۱۹ این پایگاه نمایه شده‌اند و ۲۳,۲۶۶ نشریه «اسنیپ» گرفته‌اند. میانگین «اسنیپ» همه نشریه‌ها نزدیک به ۲/۶۸ بوده و میانگین «اسنیپ» نشریه‌های ایرانی برابر ۰/۵۶ است.

بر پایه میانگین «اسنیپ» نشریه‌ها در نمایه‌نامه «اسکوپوس»، ایران جایگاه سوم را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۱۰-۲ میانگین «اسنیپ» نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» آمده است.

جدول ۱۰-۲. میانگین «اسنیپ» نشریه‌های کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | شمار نشریه‌ها | کشورها           | شمار نشریه‌ها |
|-------------------|---------------|------------------|---------------|
| عربستان سعودی     | ۱.۳۴          | رژیم اشغالگر قدس | ۰.۶۸          |
| قطر               | ۱.۲۶          | عراق             | ۰.۶۵          |
| ایران             | ۰.۵۶          | کویت             | ۰.۶۳          |
| امارات متحده عربی | ۰.۵۴          | قزاقستان         | ۰.۷۷          |
| آذربایجان         | ۰.۵۲          | ارمنستان         | ۰.۷۷          |
| پاکستان           | ۰.۴۵          | یمن              | -             |
| ترکیه             | ۰.۴۴          | قرقیزستان        | -             |
| لبنان             | ۰.۲۴          | فلسطین           | -             |
| بحرین             | ۰.۱۷          | سوریه            | -             |
| عمان              | ۰.۸           | ترکمنستان        | -             |
| اردن              | ۰.۴           | تاجیکستان        | -             |
| گرجستان           | ۰.۳           | افغانستان        | -             |
| مصر               | ۰.۹۱          | ازبکستان         | -             |

## ۲-۵. رتبه‌بندی نشریه‌های سکیمگو

آزمایشگاه «سکیمگو» در گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی نام ۲۱۱ نشریه ایرانی را در سیاهه نشریه‌های نمایه‌شده ۲۰۱۹ منتشر کرده و ۱۸۹ نشریه را «اس. جی. آر.» داده است. بر پایه سیاهه سال ۲۰۲۰ «سکیمگو»، نشریه «Journal of Family and Reproductive Health» بیشترین «اس. جی. آر.» را میان نشریه‌های ایرانی دارد و در چارک نخست در زمینه علمی «رفتار خانواده» جای گرفته است. رتبه ملی نشریه‌ها بر پایه «اس. جی. آر.» نام، «اس. جی. آر.»، چارک، و شاخص

«اچ» نشریه‌های ایرانی در پایگاه «سکیمگو» در جدول ۱۱-۲ آمده است.

جدول ۱۱-۲. نشریه‌های ایرانی نمایه‌شده در پایگاه نشریه‌های آزمایشگاه «سکیمگو» (ترتیب بر پایه اندازه «اس. جی. آر.» در سال ۲۰۲۰ میلادی)

| National Rank | Title                                                                          | SJR   | SJR Best Quartile | H index |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------|---------|
| 1             | Journal of Family and Reproductive HealthOpen Access                           | 1.289 | Q1                | 5       |
| 2             | BioImpactsOpen Access                                                          | 0.802 | Q1                | 27      |
| 3             | Journal of Current OphthalmologyOpen Access                                    | 0.782 | Q2                | 14      |
| 4             | International Journal of Health Policy and ManagementOpen Access               | 0.76  | Q1                | 24      |
| 5             | Banach Journal of Mathematical Analysis                                        | 0.732 | Q2                | 21      |
| 6             | International Journal of Reproductive BioMedicineOpen Access                   | 0.657 | Q2                | 24      |
| 7             | Archives of Bone and Joint SurgeryOpen Access                                  | 0.641 | Q2                | 16      |
| 8             | Advances in Operator TheoryOpen Access                                         | 0.624 | Q2                | 6       |
| 9             | Journal of Ophthalmic and Vision ResearchOpen Access                           | 0.623 | Q2                | 23      |
| 10            | Iranian Endodontic JournalOpen Access                                          | 0.614 | Q2                | 20      |
| 11            | International Journal of Molecular and Cellular Medicine                       | 0.591 | Q2                | 8       |
| 12            | Iranian Biomedical JournalOpen Access                                          | 0.589 | Q2                | 28      |
| 13            | Advanced Pharmaceutical BulletinOpen Access                                    | 0.569 | Q1                | 29      |
| 14            | Cell JournalOpen Access                                                        | 0.565 | Q3                | 26      |
| 15            | Journal of Arthropod-Borne DiseasesOpen Access                                 | 0.538 | Q3                | 17      |
| 16            | Journal of Research in Medical SciencesOpen Access                             | 0.535 | Q2                | 34      |
| 17            | Journal of Nonlinear Science and Applications (discontinued)Open Access        | 0.527 | Q3                | 20      |
| 18            | International Journal of Environmental Science and Technology                  | 0.518 | Q2                | 69      |
| 19            | Journal of Reproduction and Infertility                                        | 0.518 | Q3                | 19      |
| 20            | Iranian Journal of ParasitologyOpen Access                                     | 0.514 | Q3                | 24      |
| 21            | Iranian Journal of Fuzzy SystemsOpen Access                                    | 0.512 | Q2                | 25      |
| 22            | Urology JournalOpen Access                                                     | 0.511 | Q2                | 28      |
| 23            | Iranian Journal of Basic Medical SciencesOpen Access                           | 0.508 | Q2                | 33      |
| 24            | International Journal of Fertility and SterilityOpen Access                    | 0.506 | Q2                | 20      |
| 25            | International Journal of Preventive MedicineOpen Access                        | 0.506 | Q2                | 35      |
| 26            | Persian Journal of AcarologyOpen Access                                        | 0.502 | Q2                | 4       |
| 27            | International Journal of Hematology-Oncology and Stem Cell ResearchOpen Access | 0.494 | Q3                | 14      |
| 28            | Global Journal of Environmental Science and ManagementOpen Access              | 0.491 | Q2                | 15      |
| 29            | Gastroenterology and Hepatology from Bed to Bench                              | 0.49  | Q3                | 22      |
| 30            | Archives of Iranian Medicine                                                   | 0.472 | Q2                | 45      |
| 31            | Iranian Journal of Medical SciencesOpen Access                                 | 0.447 | Q3                | 23      |
| 32            | Journal of Lasers in Medical SciencesOpen Access                               | 0.446 | Q2                | 18      |
| 33            | Basic and Clinical NeuroscienceOpen Access                                     | 0.431 | Q3                | 17      |
| 34            | Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics                       | 0.426 | Q2                | 8       |
| 35            | Annals of Functional AnalysisOpen Access                                       | 0.413 | Q3                | 13      |
| 36            | International Journal of Occupational and Environmental MedicineOpen Access    | 0.409 | Q3                | 18      |
| 37            | International Journal of Community Based Nursing and MidwiferyOpen Access      | 0.405 | Q2                | 9       |
| 38            | Journal of Research in Health Sciences                                         | 0.402 | Q3                | 18      |
| 39            | International Journal of Engineering, Transactions A: BasicsOpen Access        | 0.395 | Q1                | 15      |
| 40            | Journal of Applied and Computational MechanicsOpen Access                      | 0.394 | Q2                | 11      |
| 41            | Iranian Journal of Pharmaceutical ResearchOpen Access                          | 0.386 | Q2                | 35      |
| 42            | Iranian Journal of ImmunologyOpen Access                                       | 0.383 | Q3                | 17      |
| 43            | Iranian Journal of Allergy, Asthma and Immunology                              | 0.379 | Q3                | 24      |
| 44            | EmergencyOpen Access                                                           | 0.376 | Q2                | 4       |
| 45            | Reports of Biochemistry and Molecular BiologyOpen Access                       | 0.366 | Q3                | 7       |
| 46            | Caspian Journal of Internal MedicineOpen Access                                | 0.364 | Q3                | 22      |
| 47            | Dental Research JournalOpen Access                                             | 0.363 | Q2                | 14      |
| 48            | Avicenna Journal of Medical BiotechnologyOpen Access                           | 0.362 | Q3                | 18      |
| 49            | Applied Food BiotechnologyOpen Access                                          | 0.358 | Q3                | 9       |
| 50            | Journal of Agricultural Science and TechnologyOpen Access                      | 0.357 | Q2                | 26      |
| 51            | International Journal of Plant ProductionOpen Access                           | 0.355 | Q2                | 25      |
| 52            | Bulletin of Emergency and TraumaOpen Access                                    | 0.353 | Q2                | 3       |
| 53            | Categories and General Algebraic Structures with ApplicationsOpen              | 0.345 | Q3                | 3       |

| National Rank | Title                                                                              | SJR   | SJR Best Quartile | H index |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------|---------|
|               | Access                                                                             |       |                   |         |
| 54            | International Journal of Nanoscience and NanotechnologyOpen Access                 | 0.342 | Q2                | 3       |
| 55            | Iranian Journal of Kidney Diseases                                                 | 0.342 | Q3                | 29      |
| 56            | Iranian Journal of Language Teaching ResearchOpen Access                           | 0.341 | Q1                | 8       |
| 57            | Iranian Journal of MicrobiologyOpen Access                                         | 0.329 | Q3                | 23      |
| 58            | International Journal of Group TheoryOpen Access                                   | 0.327 | Q4                | 7       |
| 59            | Iranian Journal of PsychiatryOpen Access                                           | 0.327 | Q3                | 13      |
| 60            | Iranian Journal of Veterinary Research                                             | 0.325 | Q2                | 17      |
| 61            | Modares Journal of Medical Sciences: Pathobiology                                  | 0.322 | Q3                | 1       |
| 62            | Iranian Journal of Public HealthOpen Access                                        | 0.318 | Q3                | 31      |
| 63            | Asian Journal of Sports MedicineOpen Access                                        | 0.303 | Q3                | 23      |
| 64            | Journal of Biomedical Physics and EngineeringOpen Access                           | 0.303 | Q3                | 9       |
| 65            | ARYA AtherosclerosisOpen Access                                                    | 0.302 | Q3                | 16      |
| 66            | Iranian Journal of Fisheries Sciences                                              | 0.296 | Q3                | 17      |
| 67            | Iranian Journal of OtorhinolaryngologyOpen Access                                  | 0.293 | Q3                | 11      |
| 68            | Journal of Cardiovascular and Thoracic ResearchOpen Access                         | 0.29  | Q3                | 1       |
| 69            | International Journal of Organ Transplantation MedicineOpen Access                 | 0.285 | Q3                | 12      |
| 70            | Journal of Applied Fluid MechanicsOpen Access                                      | 0.285 | Q3                | 26      |
| 71            | Progress in Color, Colorants and CoatingsOpen Access                               | 0.285 | Q3                | 7       |
| 72            | Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Mechanical Engineering | 0.284 | Q3                | 11      |
| 73            | Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Civil Engineering      | 0.283 | Q3                | 12      |
| 74            | Iranian Journal of Child NeurologyOpen Access                                      | 0.273 | Q3                | 11      |
| 75            | Iranian Journal of CatalysisOpen Access                                            | 0.27  | Q3                | 16      |
| 76            | Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and InfertilityOpen Access               | 0.27  | Q3                | 13      |
| 77            | Medical Journal of the Islamic Republic of IranOpen Access                         | 0.268 | Q3                | 16      |
| 78            | Molecular Biology Research Communications                                          | 0.267 | Q4                | 5       |
| 79            | International Journal of Engineering, Transactions B: ApplicationsOpen Access      | 0.265 | Q2                | 16      |
| 80            | Tanaffos                                                                           | 0.263 | Q3                | 14      |
| 81            | International Journal of Radiation ResearchOpen Access                             | 0.258 | Q3                | 16      |
| 82            | Iranian Journal of Biotechnology                                                   | 0.257 | Q3                | 18      |
| 83            | Analytical and Bioanalytical Chemistry ResearchOpen Access                         | 0.256 | Q4                | 7       |
| 84            | Scientia IranicaOpen Access                                                        | 0.255 | Q2                | 47      |
| 85            | International Journal of Supply and Operations ManagementOpen Access               | 0.254 | Q3                | 3       |
| 86            | Acta Medica IranicaOpen Access                                                     | 0.253 | Q3                | 24      |
| 87            | Journal of Membrane Science and ResearchOpen Access                                | 0.252 | Q3                | 11      |
| 88            | Pharmaceutical SciencesOpen Access                                                 | 0.252 | Q2                | 15      |
| 89            | Nanomedicine Research Journal                                                      | 0.249 | Q3                | 8       |
| 90            | Journal of HerbMed PharmacologyOpen Access                                         | 0.247 | Q3                | 9       |
| 91            | Khayyam Journal of MathematicsOpen Access                                          | 0.246 | Q3                | 4       |
| 92            | Journal of Rangeland ScienceOpen Access                                            | 0.242 | Q3                | 5       |
| 93            | Analytical and Bioanalytical Electrochemistry                                      | 0.24  | Q4                | 15      |
| 94            | Bulletin of the Iranian Mathematical SocietyOpen Access                            | 0.24  | Q3                | 14      |
| 95            | Journal of the Iranian Statistical SocietyOpen Access                              | 0.238 | Q4                | 5       |
| 96            | Archives of Clinical Infectious DiseasesOpen Access                                | 0.236 | Q3                | 11      |
| 97            | Current Medical MycologyOpen Access                                                | 0.236 | Q4                | 3       |
| 98            | Evidence Based Care JournalOpen Access                                             | 0.234 | Q3                | 5       |
| 99            | Physical Chemistry Research                                                        | 0.234 | Q3                | 9       |
| 100           | Asian Journal of Civil Engineering                                                 | 0.233 | Q3                | 18      |
| 101           | Iranian Journal of Medical PhysicsOpen Access                                      | 0.233 | Q4                | 7       |
| 102           | Health Promotion PerspectivesOpen Access                                           | 0.232 | Q3                | 4       |
| 103           | HAYAT                                                                              | 0.229 | Q3                | 9       |
| 104           | Journal of Tehran University Heart CenterOpen Access                               | 0.226 | Q3                | 12      |
| 105           | Iran Occupational HealthOpen Access                                                | 0.225 | Q4                | 9       |
| 106           | Journal of Medical Ethics and History of Medicine                                  | 0.225 | Q1                | 12      |
| 107           | International Journal of Pediatrics (discontinued)Open Access                      | 0.223 | Q3                | 12      |
| 108           | Journal of NanostructuresOpen Access                                               | 0.223 | Q3                | 6       |
| 109           | Iranian Journal of PathologyOpen Access                                            | 0.222 | Q4                | 9       |



| National Rank | Title                                                                              | SJR   | SJR Best Quartile | H index |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------|---------|
| 110           | Iranian Journal of PediatricsOpen Access                                           | 0.222 | Q3                | 22      |
| 111           | Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences                              | 0.218 | Q3                | 13      |
| 112           | Journal of Renal Injury PreventionOpen Access                                      | 0.217 | Q3                | 7       |
| 113           | Iranian Journal of Chemistry and Chemical Engineering                              | 0.214 | Q3                | 22      |
| 114           | Iranian Journal of Science and Technology, Transaction A: Science                  | 0.212 | Q2                | 17      |
| 115           | Journal of Comprehensive PediatricsOpen Access                                     | 0.206 | Q3                | 7       |
| 116           | Iranian Journal of IchthyologyOpen Access                                          | 0.205 | Q4                | 10      |
| 117           | Journal of Solid Mechanics                                                         | 0.204 | Q3                | 14      |
| 118           | Iranian Rehabilitation JournalOpen Access                                          | 0.2   | Q3                | 7       |
| 119           | Iranian Journal of Plant Physiology                                                | 0.198 | Q4                | 2       |
| 120           | Journal of Computational and Applied Research in Mechanical EngineeringOpen Access | 0.196 | Q3                | 6       |
| 121           | Journal of Military Medicine                                                       | 0.196 | Q4                | 10      |
| 122           | Iranian Journal of Nuclear MedicineOpen Access                                     | 0.195 | Q4                | 9       |
| 123           | Journal of Mathematical ModelingOpen Access                                        | 0.195 | Q4                | 1       |
| 124           | Veterinary Research ForumOpen Access                                               | 0.195 | Q3                | 3       |
| 125           | Journal of Economic GeologyOpen Access                                             | 0.194 | Q4                | 2       |
| 126           | Iranian Economic ReviewOpen Access                                                 | 0.193 | Q3                | 4       |
| 127           | Geopersia                                                                          | 0.191 | Q3                | 2       |
| 128           | Poultry Science JournalOpen Access                                                 | 0.189 | Q4                | 3       |
| 129           | Journal of NutsOpen Access                                                         | 0.187 | Q4                | 2       |
| 130           | Iranian Journal of Physics ResearchOpen Access                                     | 0.185 | Q4                | 5       |
| 131           | KoomeshOpen Access                                                                 | 0.183 | Q3                | 11      |
| 132           | WebologyOpen Access                                                                | 0.178 | Q3                | 15      |
| 133           | International Cardiovascular Research JournalOpen Access                           | 0.177 | Q4                | 11      |
| 134           | Middle East Journal of CancerOpen Access                                           | 0.177 | Q4                | 5       |
| 135           | Transactions on CombinatoricsOpen Access                                           | 0.177 | Q4                | 2       |
| 136           | Annals of Applied Sport Science                                                    | 0.176 | Q3                | 2       |
| 137           | Archives of Razi InstituteOpen Access                                              | 0.176 | Q3                | 7       |
| 138           | Iranian Journal of AgeingOpen Access                                               | 0.176 | Q4                | 2       |
| 139           | Journal of Crop ProtectionOpen Access                                              | 0.175 | Q4                | 3       |
| 140           | Physiology and PharmacologyOpen Access                                             | 0.173 | Q2                | 10      |
| 141           | Iranian Journal of Epidemiology                                                    | 0.172 | Q4                | 9       |
| 142           | Journal of Mazandaran University of Medical SciencesOpen Access                    | 0.171 | Q4                | 16      |
| 143           | Iranian Journal of Applied Animal ScienceOpen Access                               | 0.17  | Q4                | 5       |
| 144           | Iranian Journal of Materials Science and EngineeringOpen Access                    | 0.17  | Q2                | 12      |
| 145           | International Journal of Information Science and ManagementOpen Access             | 0.166 | Q3                | 10      |
| 146           | Iranian Journal of NeonatologyOpen Access                                          | 0.166 | Q4                | 7       |
| 147           | Journal of Food Quality and Hazards ControlOpen Access                             | 0.161 | Q4                | 9       |
| 148           | Language Related ResearchOpen Access                                               | 0.16  | Q2                | 4       |
| 149           | Majlesi Journal of Electrical Engineering                                          | 0.159 | Q4                | 5       |
| 150           | Journal of Cellular and Molecular Anesthesia                                       | 0.158 | Q3                | 5       |
| 151           | International Journal of Language Testing                                          | 0.157 | Q2                | 2       |
| 152           | Journal of Dental Research, Dental Clinics, Dental ProspectsOpen Access            | 0.157 | Q3                | 3       |
| 153           | Iranian Journal of Endocrinology and Metabolism                                    | 0.155 | Q4                | 10      |
| 154           | Iranian Heart Journal                                                              | 0.154 | Q4                | 3       |
| 155           | Iranian Journal of Electrical and Electronic EngineeringOpen Access                | 0.154 | Q4                | 12      |
| 156           | Iranian Journal of Science and Technology - Transactions of Electrical Engineering | 0.154 | Q4                | 7       |
| 157           | Tehran University Medical JournalOpen Access                                       | 0.154 | Q4                | 10      |
| 158           | Journal of Babol University of Medical SciencesOpen Access                         | 0.152 | Q4                | 12      |
| 159           | Journal of Medicinal Plants                                                        | 0.15  | Q3                | 19      |
| 160           | Geopolitics QuarterlyOpen Access                                                   | 0.149 | Q3                | 3       |
| 161           | International Journal of Nonlinear Analysis and ApplicationsOpen Access            | 0.149 | Q4                | 2       |
| 162           | Iranian Journal of Information Processing ManagementOpen Access                    | 0.147 | Q4                | 4       |
| 163           | Iranian Journal of Dermatology                                                     | 0.144 | Q4                | 5       |
| 164           | Journal of Isfahan Medical SchoolOpen Access                                       | 0.144 | Q4                | 10      |
| 165           | Journal of Reports in Pharmaceutical SciencesOpen Access                           | 0.142 | Q3                | 6       |
| 166           | Iranian Journal of Blood and Cancer                                                | 0.141 | Q4                | 5       |

| National Rank | Title                                                                              | SJR   | SJR Best Quartile | H index |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------|---------|
| 167           | Galen Medical Journal                                                              | 0.137 | Q4                | 4       |
| 168           | Iranian Journal of Earth SciencesOpen Access                                       | 0.134 | Q4                | 3       |
| 169           | Journal of Applied Biotechnology ReportsOpen Access                                | 0.133 | Q4                | 6       |
| 170           | Journal of Sciences, Islamic Republic of IranOpen Access                           | 0.133 | Q4                | 9       |
| 171           | Journal of Research in Applied LinguisticsOpen Access                              | 0.13  | Q3                | 3       |
| 172           | Journal of Environmental StudiesOpen Access                                        | 0.129 | Q4                | 9       |
| 173           | Journal of Kerman University of Medical Sciences                                   | 0.129 | Q4                | 8       |
| 174           | Journal of Veterinary Research                                                     | 0.127 | Q4                | 7       |
| 175           | Mechanics of Advanced Composite StructuresOpen Access                              | 0.127 | Q3                | 1       |
| 176           | Journal of Mashhad Dental SchoolOpen Access                                        | 0.125 | Q4                | 1       |
| 177           | Middle East Journal of Digestive Diseases                                          | 0.125 | Q4                | 1       |
| 178           | Scientific Journal of Kurdistan University of Medical SciencesOpen Access          | 0.125 | Q4                | 7       |
| 179           | Iranian Journal of Pharmaceutical Sciences                                         | 0.124 | Q4                | 11      |
| 180           | GovareshOpen Access                                                                | 0.123 | Q4                | 7       |
| 181           | International Journal of Management and Business ResearchOpen Access               | 0.123 | Q4                | 5       |
| 182           | Journal of the Earth and Space PhysicsOpen Access                                  | 0.123 | Q4                | 5       |
| 183           | Journal of Information Systems and TelecommunicationOpen Access                    | 0.122 | Q4                | 5       |
| 184           | Asia Pacific Journal of Medical ToxicologyOpen Access                              | 0.113 | Q4                | 0       |
| 185           | Journal of Zanjan University of Medical Sciences and Health Services               | 0.111 | Q4                | 11      |
| 186           | Journal of Information Technology ManagementOpen Access                            | 0.11  | Q4                | 2       |
| 187           | Journal of Optimization in Industrial EngineeringOpen Access                       | 0.107 | Q4                | 2       |
| 188           | Genetics in the Third MillenniumOpen Access                                        | 0.104 | Q4                | 4       |
| 189           | Research in Contemporary World Literature/ Pazhuhesh-e Zabanha-ye Khareji          | 0.1   | Q4                | 5       |
| 190           | Advances in Environmental Technology                                               | -     | -                 | 0       |
| 191           | Algebraic Structures and their Applications                                        | -     | -                 | 1       |
| 192           | Caspian Journal of Environmental SciencesOpen Access                               | -     | -                 | 1       |
| 193           | Human Rights                                                                       | -     | -                 | 0       |
| 194           | International Journal of Aquatic BiologyOpen Access                                | -     | -                 | 1       |
| 195           | International Journal of Industrial Engineering and Production ResearchOpen Access | -     | -                 | 1       |
| 196           | International Journal of Mining and Geo-Engineering                                | -     | -                 | 1       |
| 197           | International Journal of Society, Culture and LanguageOpen Access                  | -     | -                 | 0       |
| 198           | Iranian Journal of Breast Diseases                                                 | -     | -                 | 0       |
| 199           | Iranian Journal of Geophysics                                                      | -     | -                 | 0       |
| 200           | Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Ps                                      | -     | -                 | 0       |
| 201           | Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology                              | -     | -                 | 1       |
| 202           | Iranian Journal of Veterinary Science and Technology                               | -     | -                 | 0       |
| 203           | Iranian Journal of War and Public HealthOpen Access                                | -     | -                 | 1       |
| 204           | Journal of Advances in Medical and Biomedical Research                             | -     | -                 | 0       |
| 205           | Journal of Chemical Health RisksOpen Access                                        | -     | -                 | 1       |
| 206           | Journal of Operation and Automation in Power Engineering                           | -     | -                 | 1       |
| 207           | Nursing Practice TodayOpen Access                                                  | -     | -                 | 0       |
| 208           | Pollution                                                                          | -     | -                 | 2       |
| 209           | Polyolefins JournalOpen Access                                                     | -     | -                 | 2       |
| 210           | Rostaniha                                                                          | -     | -                 | 0       |
| 211           | Sahand Communications in Mathematical Analysis                                     | -     | -                 | 1       |

بر پایه شمار نشریه‌ها در سیاهه رتبه‌بندی «سکیمگو»، ۱۲-۲ شمار نشریه‌های کشورهای منطقه در رتبه‌بندی ایران جایگاه دوم را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول نشریه‌های «سکیمگو» آمده است.

جدول ۱۲-۲. شمار نشریه‌های کشورهای منطقه در رتبه‌بندی نشریه‌های «سکیمگو» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها | شمار نشریه‌ها | کشورها            | شمار نشریه‌ها |
|--------|---------------|-------------------|---------------|
| ترکیه  | ۲۳۸           | مصر               | ۱۶۰           |
| ایران  | ۲۱۱           | امارات متحده عربی | ۱۱۵           |



| کشورها           | شمار نشریه‌ها | کشورها    | شمار نشریه‌ها |
|------------------|---------------|-----------|---------------|
| پاکستان          | ۹۸            | عمان      | ۳             |
| عربستان سعودی    | ۲۲            | ارمنستان  | ۳             |
| رژیم اشغالگر قدس | ۱۳            | افغانستان | ۳             |
| اردن             | ۱۳            | بحرین     | ۲             |
| عراق             | ۹             | ازبکستان  | ۰             |
| آذربایجان        | ۸             | تاجیکستان | ۰             |
| کویت             | ۶             | ترکمنستان | ۰             |
| لبنان            | ۵             | سوریه     | ۰             |
| گرجستان          | ۵             | فلسطین    | ۰             |
| قزاقستان         | ۵             | قرقیزستان | ۰             |
| قطر              | ۳             | یمن       | ۰             |

مقاله‌ها، و استنادهای این نشریه‌ها از نمایه‌نامه جهانی «اسکوپوس» گرفته می‌شود.

بر پایه این گزارش، ۲۶,۲۰۱ نشریه در پایگاه نشریه‌های «سکیمگو» از همه کشورهای جهان به زبان‌های گوناگون نمایه می‌شوند. گفتنی است که اطلاعات کتابشناختی،



## جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی

نزدیک به یک دهه از راه‌اندازی نظام‌های رتبه‌بندی مؤسسه‌های آموزش عالی می‌گذرد، ولی شتاب پیشرفت و گسترش آنها بسیار بوده است. نخستین نظام‌های رتبه‌بندی به سنجش فراگیر مؤسسه‌ها می‌پرداختند. این نظام‌ها در پی شناسایی مؤسسه‌های دارای کیفیت بالاتر بر پایه معیارهای خود بودند. در این فصل گزارش نظام‌های فراگیر رتبه‌بندی ارائه می‌شوند.





### ۳-۱. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

شده‌اند. رتبه‌بندی جهانی آموزش عالی «تایمز»، مؤسسه‌های پیشرو جهان را در پنج زمینه آموزش، چشم‌انداز جهانی، پژوهش، استانداردها، و درآمدهای صنعتی؛ بر پایه ۱۳ سنجه کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۳-۱ رتبه‌های ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۲ امتیاز آنها در سنجه‌های گوناگون آمده‌اند.

«مؤسسه آموزش عالی تایمز» در ویرایش ۲۰۲۱ خود که در سال ۲۰۲۰ میلادی منتشر شده، نام ۴۷ مؤسسه ایرانی را در سیاهه مؤسسه‌های برتر جهان منتشر کرده است. بر پایه این گزارش، دانشگاه «علوم پزشکی کردستان» در جایگاه نخست ملی و ۳۰۱-۳۵۰ جهانی است. در ویرایش ۲۰۲۱ نظام رتبه‌بندی «تایمز» روی هم‌رفته ۱۵۲۷ مؤسسه از کشورهای گوناگون ارزیابی و رتبه‌بندی

جدول ۳-۱. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی جهانی مؤسسه آموزش عالی «تایمز» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                     | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|------------------------------------|-----------|----------|------------|-------------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه علوم پزشکی کردستان         | ۴۵.۶-۴۷.۹ | ۱        | ۳۰۱-۳۵۰    | دانشگاه الزهرا (س)            | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۴۳.۶-۴۵.۵ | ۲        | ۳۵۱-۴۰۰    | دانشگاه اراک                  | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۹.۸-۴۳.۵ | ۳        | ۴۰۱-۵۰۰    | دانشگاه بیرجند                | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه بوعلی سینا            | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران           | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه فردوسی مشهد           | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه گیلان                 | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه کاشان                      | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه حکیم سبزواری          | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد            | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه اصفهان                | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه تهران                      | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه خوارزمی               | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۳۶.۴-۳۹.۷ | ۴        | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه لرستان                | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه مازندران              | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه کردستان                    | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه رازی                  | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه محقق اردبیلی               | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه سمنان                 | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه شاهد                  | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه شهید باهنر کرمان      | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه صنعتی شیراز                | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه شهید چمران اهواز      | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه تبریز                      | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه شهرکرد                | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه یاسوج                      | ۳۰.۲-۳۶.۳ | ۱۱       | ۶۰۱-۸۰۰    | دانشگاه صنعتی شاهرود          | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه شهید مدنی آذربایجان        | ۲۵.۱-۳۰.۱ | ۲۰       | ۸۰۱-۱۰۰۰   | دانشگاه علوم پزشکی شیراز      | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          | ۲۵.۱-۳۰.۱ | ۲۰       | ۸۰۱-۱۰۰۰   | دانشگاه سیستان و بلوچستان     | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه علوم پزشکی کرمان           | ۲۵.۱-۳۰.۱ | ۲۰       | ۸۰۱-۱۰۰۰   | دانشگاه ارومیه                | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۲۵.۱-۳۰.۱ | ۲۰       | ۸۰۱-۱۰۰۰   | دانشگاه یزد                   | ۱۰.۳-۲۵.۰ | ۲۵       | ۱۰۰۱+      |
| دانشگاه شیراز                      | ۲۵.۱-۳۰.۱ | ۲۰       | ۸۰۱-۱۰۰۰   |                               |           |          |            |

**جدول ۲-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی جهانی مؤسسه آموزش عالی «تایمز» در سال ۲۰۲۰ میلادی**

| امتیاز در سنجه‌های گوناگون |                |          |       |       | نام مؤسسه                          |
|----------------------------|----------------|----------|-------|-------|------------------------------------|
| چشم‌انداز جهانی            | درآمدهای صنعتی | استنادها | پژوهش | آموزش |                                    |
| ۱۹۰.۱                      | ۳۵.۸           | ۱۰۰      | ۹.۷   | ۳۹.۸  | دانشگاه علوم پزشکی کردستان         |
| ۱۸۰.۷                      | ۳۸.۳           | ۱۰۰      | ۲۰.۳  | ۱۸.۸  | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       |
| ۲۵                         | ۱۰۰            | ۴۷.۲     | ۴۱.۲  | ۳۲.۲  | دانشگاه صنعتی شریف                 |
| ۲۴.۵                       | ۸۹.۴           | ۴۸.۶     | ۳۵.۵  | ۳۲.۵  | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |
| ۲۲.۲                       | ۴۴.۹           | ۶۰.۴     | ۱۱.۴  | ۴۰.۸  | دانشگاه علوم پزشکی ایران           |
| ۱۷.۸                       | ۹۹.۸           | ۴۵.۳     | ۳۵.۷  | ۳۱.۳  | دانشگاه علم و صنعت ایران           |
| ۲۰.۴                       | ۳۷.۴           | ۷۸.۳     | ۱۸.۵  | ۲۳.۱  | دانشگاه کاشان                      |
| ۲۱.۷                       | ۳۳.۴           | ۷۷.۹     | ۱۲.۱  | ۲۹.۴  | دانشگاه علوم پزشکی مشهد            |
| ۲۵.۲                       | ۴۶.۸           | ۴۲.۳     | ۳۴    | ۳۷.۹  | دانشگاه تهران                      |
| ۲۴                         | ۶۱.۵           | ۵۰.۹     | ۱۸.۵  | ۴۶.۸  | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |
| ۲۵.۲                       | ۹۱.۱           | ۴۱.۴     | ۲۵.۹  | ۳۰.۲  | دانشگاه صنعتی اصفهان               |
| ۲۲.۱                       | ۴۲.۲           | ۷۷.۷     | ۱۴    | ۱۵.۸  | دانشگاه کردستان                    |
| ۱۸.۹                       | ۳۴.۶           | ۷۹       | ۱۱.۷  | ۲۰.۴  | دانشگاه محقق اردبیلی               |
| ۲۰.۷                       | ۶۹.۱           | ۳۶.۲     | ۳۱.۸  | ۲۵.۹  | دانشگاه شهید بهشتی                 |
| ۱۸.۴                       | ۷۱             | ۳۷       | ۱۵.۳  | ۴۲.۴  | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      |
| ۲۰.۶                       | ۴۱             | ۵۹.۵     | ۲۷    | ۲۵.۳  | دانشگاه صنعتی شیراز                |
| ۲۷.۹                       | ۴۳.۵           | ۵۵.۹     | ۱۹.۷  | ۳۲.۸  | دانشگاه تبریز                      |
| ۱۷.۷                       | ۳۳.۷           | ۴۳.۶     | ۱۲.۶  | ۴۴.۹  | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           |
| ۱۶.۴                       | ۳۵.۴           | ۷۸.۸     | ۱۴.۸  | ۱۸.۸  | دانشگاه یاسوج                      |
| ۱۷.۵                       | ۳۸.۳           | ۴۶       | ۱۴    | ۱۹.۳  | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان        |
| ۱۷.۱                       | ۳۶.۵           | ۲۶.۱     | ۱۲.۳  | ۴۱.۴  | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          |
| ۱۵.۳                       | ۳۴.۴           | ۴۸.۱     | ۸.۱   | ۲۵.۴  | دانشگاه علوم پزشکی کرمان           |
| ۲۰.۸                       | ۵۳.۲           | ۳۱.۳     | ۲۳.۹  | ۲۴.۹  | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |
| ۱۹.۶                       | ۵۸.۶           | ۳۴.۲     | ۲۷.۵  | ۲۳.۸  | دانشگاه شیراز                      |
| ۱۷.۹                       | ۳۷.۴           | ۱۵.۷     | ۱۱.۳  | ۱۸.۸  | دانشگاه الزهرا (س)                 |
| ۱۶.۲                       | ۳۵.۱           | ۱۷.۶     | ۱۱.۵  | ۲۷    | دانشگاه اراک                       |
| ۱۷.۴                       | ۳۳.۶           | ۱۲.۳     | ۸.۱   | ۱۶.۱  | دانشگاه بیرجند                     |
| ۱۷.۵                       | ۳۵.۳           | ۲۳.۸     | ۱۶    | ۲۳.۸  | دانشگاه بوعلی سینا                 |
| ۲۲.۲                       | ۴۵.۱           | ۲۶.۴     | ۲۰.۲  | ۲۷.۳  | دانشگاه فردوسی مشهد                |
| ۱۷.۷                       | ۳۷.۸           | ۳۱.۴     | ۱۵.۷  | ۲۰.۴  | دانشگاه گیلان                      |
| ۲۴.۲                       | ۳۴.۹           | ۲۸.۶     | ۹     | ۱۷    | دانشگاه حکیم سبزواری               |
| ۲۰.۱                       | ۴۶.۳           | ۱۷.۳     | ۲۲    | ۳۴.۸  | دانشگاه اصفهان                     |
| ۱۸.۹                       | ۳۷.۷           | ۲۳.۸     | ۱۳.۷  | ۳۱.۴  | دانشگاه خوارزمی                    |
| ۱۷.۱                       | ۳۴.۸           | ۳۹.۴     | ۱۰.۷  | ۲۴.۱  | دانشگاه لرستان                     |
| ۱۸.۵                       | ۳۷.۱           | ۳۲.۷     | ۱۲.۴  | ۲۸.۶  | دانشگاه مازندران                   |

| امتیاز در سنج‌های گوناگون |                |           |       |       | نام مؤسسه                     |
|---------------------------|----------------|-----------|-------|-------|-------------------------------|
| چشم‌انداز جهانی           | درآمدهای صنعتی | استانداها | پژوهش | آموزش |                               |
| ۱۷.۶                      | ۳۵.۴           | ۳۰.۵      | ۱۴.۳  | ۲۴.۷  | دانشگاه رازی                  |
| ۱۷.۳                      | ۳۴             | ۴۳.۹      | ۹.۲   | ۲۱.۴  | دانشگاه سمنان                 |
| ۱۴.۹                      | ۳۷.۸           | ۱۶.۵      | ۱۴.۳  | ۲۵.۵  | دانشگاه شاهد                  |
| ۱۶.۷                      | ۴۳.۱           | ۱۸.۵      | ۱۵.۲  | ۱۸.۴  | دانشگاه شهید باهنر کرمان      |
| ۱۶.۱                      | ۷۰.۸           | ۱۶.۲      | ۱۷.۲  | ۲۸.۲  | دانشگاه شهید چمران اهواز      |
| ۱۹.۲                      | ۶۹             | ۲۵.۴      | ۱۸.۶  | ۱۵.۹  | دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی |
| ۱۶.۵                      | ۳۴.۴           | ۴۴.۳      | ۱۱.۳  | ۱۸.۱  | دانشگاه شهرکرد                |
| ۲۱.۲                      | ۳۵             | ۳۵.۱      | ۱۵    | ۲۴.۳  | دانشگاه صنعتی شاهرود          |
| ۱۷.۴                      | ۳۴.۴           | ۳۱.۸      | ۹.۶   | ۳۳.۹  | دانشگاه علوم پزشکی شیراز      |
| ۱۵.۸                      | ۳۵.۱           | ۱۴        | ۱۰.۷  | ۱۸    | دانشگاه سیستان و بلوچستان     |
| ۱۶.۵                      | ۴۲.۹           | ۲۴        | ۱۴.۲  | ۲۰.۳  | دانشگاه ارومیه                |
| ۱۸.۲                      | ۳۵.۳           | ۱۶.۸      | ۱۴.۱  | ۱۹.۵  | دانشگاه یزد                   |

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ میلادی نظام رتبه‌بندی «مؤسسه آموزش عالی تایمز»، «University of Oxford» پیشگام جهان است و «Stanford University»، «Harvard University»، «California Institute of Technology»، «MIT» و «University of Cambridge»، «University of California»، «Berkeley»، «Yale University»، «Princeton University» و «University of Chicago» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

### ۳-۲. رتبه‌بندی علمی دانشگاه‌های جهان

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی نظام رتبه‌بندی علمی دانشگاه‌های جهان یا «شانگهای»، ۱۲ مؤسسه ایرانی در میان ۱۰۰۰ مؤسسه برتر جهان هستند. دانشگاه «تهران» در میان ۵۰۰ مؤسسه برتر و دانشگاه‌های «صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی شریف»، «تربیت مدرس»، «علوم پزشکی تهران»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «شیراز»، «فردوسی مشهد»، «تبریز»، «علم و صنعت ایران»، «صنعتی اصفهان»، و «گیلان» نیز در میان ۵۰۱ تا ۱۰۰۰ مؤسسه برتر جهان جای گرفته‌اند. رتبه‌بندی جهانی «شانگهای» مؤسسه‌های پیشرو در جهان را بر پایه شش سنجه کلیدی ارزیابی می‌کند. دانش‌آموختگان برنده جایزه «نوبل» یا مدال «فیلدز»، اعضای هیئت علمی برنده جایزه «نوبل» یا مدال «فیلدز»، پژوهشگران پراستناد در ۲۱ زمینه علمی، انتشارات در نشریه‌های «ساینس» و «نیچر»، انتشارات در نمایه‌های استادی علوم و علوم اجتماعی، و سرانۀ عملکرد اعضای هیئت علمی سنج‌های ارزیابی در این نظام رتبه‌بندی هستند. در جدول ۳-۳ رتبه‌های ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۴-۳ امتیاز آنها در سنج‌های گوناگون آمده است.

| جدول ۳-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «شانگهای» در سال ۲۰۲۰ میلادی |          |            |                               |          |            |
|--------------------------------------------------------------------------------|----------|------------|-------------------------------|----------|------------|
| نام مؤسسه                                                                      | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                     | رتبه ملی | رتبه جهانی |
| دانشگاه تهران                                                                  | ۱        | ۳۰۱-۴۰۰    | دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۲-۵      | ۵۰۱-۶۰۰    |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                                                         | ۲-۵      | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۶-۷      | ۷۰۱-۸۰۰    |
| دانشگاه صنعتی شریف                                                             | ۲-۵      | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه شیراز                 | ۶-۷      | ۷۰۱-۸۰۰    |
| دانشگاه تربیت مدرس                                                             | ۲-۵      | ۵۰۱-۶۰۰    | دانشگاه فردوسی مشهد           | ۸-۹      | ۸۰۱-۹۰۰    |

| نام مؤسسه                | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه            | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|--------------------------|----------|------------|----------------------|----------|------------|
| دانشگاه تبریز            | ۸-۹      | ۸۰۱-۹۰۰    | دانشگاه صنعتی اصفهان | ۱۰-۱۲    | ۹۰۱-۱۰۰۰   |
| دانشگاه علم و صنعت ایران | ۱۰-۱۲    | ۹۰۱-۱۰۰۰   | دانشگاه گیلان        | ۱۰-۱۲    | ۹۰۱-۱۰۰۰   |

### جدول ۳-۴. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «شانگهای» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                     | دانش آموختگان | اعضای هیئت علمی | پژوهشگران پراستاد | ساینس و نیچر | انتشارات | سرانه عملکرد |
|-------------------------------|---------------|-----------------|-------------------|--------------|----------|--------------|
| دانشگاه تهران                 | ۱۲.۱          | ۰               | ۰                 | ۲.۹          | ۴۶       | ۱۸.۵         |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۰             | ۰               | ۹.۹               | ۰            | ۳۱.۵     | ۱۳           |
| دانشگاه صنعتی شریف            | ۱۵.۴          | ۰               | ۰                 | ۲.۹          | ۲۹.۹     | ۱۲.۶         |
| دانشگاه تربیت مدرس            | ۰             | ۰               | ۷                 | ۳.۵          | ۳۲.۶     | ۱۳.۲         |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۰             | ۰               | ۰                 | ۲            | ۳۸.۶     | ۱۵.۲         |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۰             | ۰               | ۰                 | ۱.۴          | ۳۰.۴     | ۱۲           |
| دانشگاه شیراز                 | ۰             | ۰               | ۷                 | ۰            | ۲۶.۴     | ۱۰.۸         |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | ۰             | ۰               | ۰                 | ۱.۴          | ۲۷.۷     | ۱۰.۹         |
| دانشگاه تبریز                 | ۰             | ۰               | ۰                 | ۰            | ۲۸.۹     | ۱۱.۴         |
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۰             | ۰               | ۰                 | ۰            | ۲۷.۸     | ۱۱           |
| دانشگاه صنعتی اصفهان          | ۰             | ۰               | ۰                 | ۰            | ۲۷.۸     | ۱۱           |
| دانشگاه گیلان                 | ۰             | ۰               | ۷                 | ۰            | ۲۰.۸     | ۸.۷          |

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی رتبه‌بندی «شانگهای»، «Columbia University»، «Princeton University»، «Harvard University» پیشگام است و «Stanford University»، «California Institute of Technology»، «University of Cambridge»، «University of California, Berkeley»، «University of Massachusetts Institute»، «Oxford» و «University of Chicago» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

### ۳-۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «کیو. اس.»

گزینه‌های دانشگاه برای ادامه تحصیل آنها باشد. آوازه علمی، آوازه شغلی، نسبت دانشجوی به هیئت علمی، سرانه استاد به هر عضو هیئت علمی، نسبت اعضای هیئت علمی جهانی، و نسبت دانشجویان جهانی شش سنجه کلیدی این نظام برای ارزیابی مؤسسه‌ها هستند. منابع گردآوری داده برای اندازه‌گیری این سنج‌ها؛ پیمایش‌های جهانی، نمایه استنادی اسکوپوس، و پرسشنامه‌ای است که مؤسسه‌ها پر می‌کنند. در جدول ۳-۵ امتیاز، رتبه ملی، و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در این نظام رتبه‌بندی جدول ۳-۶ امتیاز آنها در سنج‌های گوناگون آمده است.

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ نظام رتبه‌بندی جهانی دانشگاه‌های «کیو. اس.» که در سال ۲۰۲۰ میلادی منتشر شده است، پنج مؤسسه ایرانی میان مؤسسه‌های برتر جهان جای گرفته‌اند. دانشگاه‌های «صنعتی شریف»، «صنعتی امیرکبیر»، «تهران»، «علم و صنعت ایران»، و «شیراز» در جایگاه نخست تا پنجم ملی در این نظام رتبه‌بندی هستند. گفتنی است که «دانشگاه شهید بهشتی» نیز در یکی از سنج‌های این نظام رتبه‌بندی جایگاه جهانی به دست آورده، ولی در رتبه‌بندی فراگیر جایگاه جهانی ندارد.

«کیو. اس.» در تازه‌ترین ویرایش خود نام بیش از ۱۰۰۰ مؤسسه برتر را منتشر کرده است تا راهنمای دانشجویان در

### جدول ۳-۵. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «کیو. اس.» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه          | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه              | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|--------------------|-----------|----------|------------|------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه صنعتی شریف | ۲۷.۶      | ۱        | ۴۰۹        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر | ۲۴.۸      | ۲        | ۴۷۷        |

| نام مؤسسه                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|--------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه تهران            | ۲۰.۲      | ۳        | ۵۹۱-۶۰۰    |
| دانشگاه علم و صنعت ایران | ۲۰.۰      | ۴        | ۶۰۱-۶۵۰    |

| نام مؤسسه     | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|---------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه شیراز | ۱۳.۳      | ۵        | ۸۰۱-۱۰۰۰   |

جدول ۶-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «کیو.اس.» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | آوازه علمی | آوازه شغلی | نسبت دانشجوی به هیئت علمی | هیئت علمی جهانی | دانشجوی جهانی | سرانه استناد به هیئت علمی |
|--------------------------|------------|------------|---------------------------|-----------------|---------------|---------------------------|
| دانشگاه صنعتی شریف       | ۱۱.۹       | ۲۷.۴       | ۹.۸                       | ۴.۵             | ۲.۷           | ۸۷.۹                      |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | ۵          | ۱۸.۳       | ۵.۶                       | ۸.۲             | ۲.۴           | ۹۶                        |
| دانشگاه تهران            | ۲۰.۳       | ۲۲.۱       | ۴                         | ۱.۸             | ۲.۴           | ۴۳.۶                      |
| دانشگاه علم و صنعت ایران | ۶.۲        | ۱۰.۳       | ۳.۲                       | ۵.۵             | ۱.۴           | ۷۸.۳                      |
| دانشگاه شیراز            | ۶.۳        | ۶.۶        | ۶.۵                       | ۵.۵             | ۱.۳           | ۴۳.۴                      |
| دانشگاه شهید بهشتی       | ۵.۵        | ۵.۵        | ۵.۵                       | ۵.۵             | ۵.۵           | ۲۵.۵                      |

د. ن.: در دست نیست.

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی «کیو.اس.»، دانشگاه «MIT» پیشگام جهان است و «Stanford University»، «Harvard University»، «California Institute of Technology - Caltech»، «University of Oxford» و «Zurich - Swiss Fed. Inst. of Tech.»، «University of Cambridge»، «Imperial College London»، «University of Chicago» و «UCL» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

### ۳-۴. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی» یا «یورپ» ۵۲ مؤسسه ایرانی در میان ۳۰۰۰ مؤسسه برتر جهان هستند. «دانشگاه صنعتی خاورمیانه» در ترکیه این نظام رتبه‌بندی را مدیریت و روزآمد می‌کند. در ویرایش ۲۰۲۰ «یورپ»، دانشگاه تهران با رتبه ۲۵۴ جهانی در جایگاه نخست ملی جای گرفته است. «یورپ» از نظام‌های رتبه‌بندی جهانی است که

جدول ۷-۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یورپ» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|--------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه تهران            | ۳۹۶.۴۱    | ۱        | ۲۵۴        |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۳۶۶.۱۱    | ۲        | ۳۶۶        |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | ۳۳۵.۱۶    | ۳        | ۴۸۶        |
| دانشگاه تربیت مدرس       | ۳۳۰.۴۲    | ۴        | ۵۰۹        |
| دانشگاه صنعتی شریف       | ۳۲۲.۰۴    | ۵        | ۵۴۹        |
| دانشگاه صنعتی اصفهان     | ۳۰۸.۰۹    | ۶        | ۶۰۸        |
| دانشگاه تبریز            | ۳۰۵.۶۱    | ۷        | ۶۱۶        |

| نام مؤسسه                     | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|-------------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۳۰۵.۳     | ۸        | ۶۱۸        |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۳۰۴.۰۱    | ۹        | ۶۳۰        |
| دانشگاه شیراز                 | ۲۹۶.۳۵    | ۱۰       | ۶۷۷        |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | ۲۸۹.۴۶    | ۱۱       | ۷۰۹        |
| دانشگاه شهید بهشتی            | ۲۷۹.۲     | ۱۲       | ۷۷۷        |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران      | ۲۷۵.۰۷    | ۱۳       | ۸۰۰        |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | ۲۷۰.۸۴    | ۱۴       | ۸۳۰        |

| نام مؤسسه                          | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                               | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|------------------------------------|-----------|----------|------------|-----------------------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۲۵۴.۶۳    | ۱۵       | ۹۳۱        | دانشگاه مازندران                        | ۱۹۵.۸۲    | ۳۵       | ۱۴۸۹       |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۲۴۷.۹۲    | ۱۶       | ۹۸۷        | دانشگاه صنعتی شاهرود                    | ۱۹۵.۷۴    | ۳۶       | ۱۴۹۲       |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۲۴۷.۸     | ۱۷       | ۹۸۹        | دانشگاه شهید چمران اهواز                | ۱۹۵.۴۷    | ۳۷       | ۱۴۹۷       |
| دانشگاه کاشان                      | ۲۴۴.۴۹    | ۱۸       | ۱۰۱۵       | دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز     | ۱۹۴.۰۳    | ۳۸       | ۱۵۱۰       |
| دانشگاه گیلان                      | ۲۴۲.۴     | ۱۹       | ۱۰۳۶       | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)      | ۱۹۲.۷     | ۳۹       | ۱۵۲۵       |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز           | ۲۳۷.۳۸    | ۲۰       | ۱۰۸۳       | دانشگاه علوم پزشکی کردستان              | ۱۹۲.۱۷    | ۴۰       | ۱۵۳۴       |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          | ۲۳۱.۰۳    | ۲۱       | ۱۱۳۴       | دانشگاه یزد                             | ۱۸۸.۴۸    | ۴۱       | ۱۵۸۳       |
| دانشگاه اصفهان                     | ۲۳۰.۸۸    | ۲۲       | ۱۱۳۷       | دانشگاه شهرکرد                          | ۱۸۴.۶۴    | ۴۲       | ۱۶۱۹       |
| دانشگاه سمنان                      | ۲۲۸.۴۵    | ۲۳       | ۱۱۵۸       | دانشگاه صنعتی شیراز                     | ۱۷۸.۱۴    | ۴۳       | ۱۶۷۶       |
| دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه        | ۲۲۱.۰۵    | ۲۴       | ۱۲۲۹       | دانشگاه الزهرا (س)                      | ۱۵۷.۵۶    | ۴۴       | ۱۹۳۵       |
| دانشگاه رازی                       | ۲۲۰.۷۹    | ۲۵       | ۱۲۳۱       | دانشگاه شاهد                            | ۱۴۶.۲۵    | ۴۵       | ۲۰۸۱       |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان           | ۲۱۷.۴۳    | ۲۶       | ۱۲۷۵       | دانشگاه خلیج فارس                       | ۱۲۷.۵۸    | ۴۶       | ۲۳۳۴       |
| دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله       | ۲۱۶.۴۱    | ۲۷       | ۱۲۸۳       | دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری | ۱۲۶.۳۳    | ۴۷       | ۲۳۵۲       |
| دانشگاه بوعلی سینا                 | ۲۱۴.۹۳    | ۲۸       | ۱۲۹۸       | دانشگاه علوم پزشکی قزوین                | ۱۱۱.۰۳    | ۴۸       | ۲۵۶۷       |
| دانشگاه ارومیه                     | ۲۱۲.۶۹    | ۲۹       | ۱۳۲۴       | دانشگاه علوم پزشکی سمنان                | ۱۰۱.۰۶    | ۴۹       | ۲۷۰۶       |
| دانشگاه علوم پزشکی مازندران        | ۲۱۱.۶۹    | ۳۰       | ۱۳۳۴       | دانشگاه علامه طباطبائی                  | ۹۵.۰۲     | ۵۰       | ۲۷۸۵       |
| دانشگاه محقق اردبیلی               | ۲۱۰.۶     | ۳۱       | ۱۳۴۴       | دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد               | ۸۹.۴۹     | ۵۱       | ۲۸۵۵       |
| دانشگاه یاسوج                      | ۲۰۴.۶۹    | ۳۲       | ۱۴۰۲       | دانشگاه علوم پزشکی شاهرود               | ۸۶.۷۳     | ۵۲       | ۲۸۸۵       |
| دانشگاه صنعتی سهند                 | ۲۰۰.۸۲    | ۳۳       | ۱۴۴۴       |                                         |           |          |            |
| دانشگاه علوم پزشکی کرمان           | ۱۹۶.۴۹    | ۳۴       | ۱۴۸۸       |                                         |           |          |            |

جدول ۸-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یورپ» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                     | مقاله‌ها | استناد | انتشارات | بهره‌وری علمی | تأثیر پژوهشی | همکاری جهانی |
|-------------------------------|----------|--------|----------|---------------|--------------|--------------|
| دانشگاه تهران                 | ۸۶.۰۷    | ۸۴.۵   | ۳۹.۴۲    | ۷۲.۵۶         | ۵۶           | ۵۷.۸۶        |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۷۴.۶۹    | ۸۲     | ۳۷.۹۳    | ۶۷.۵۸         | ۵۴.۴۷        | ۴۹.۴۵        |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۶۷.۹۱    | ۷۴.۳۱  | ۳۳.۱۲    | ۶۳.۶۹         | ۵۰.۱۶        | ۴۵.۹۶        |
| دانشگاه تربیت مدرس            | ۶۹.۷۵    | ۷۲.۵۵  | ۳۲.۵۷    | ۶۱.۷۶         | ۴۸.۸۴        | ۴۴.۹۵        |
| دانشگاه صنعتی شریف            | ۶۵.۹۵    | ۷۱.۰۹  | ۳۱.۵۴    | ۶۰.۵۴         | ۴۷.۸۴        | ۴۵.۰۹        |
| دانشگاه صنعتی اصفهان          | ۶۰.۴۲    | ۶۹.۱۸  | ۲۹.۸۸    | ۵۸.۱۹         | ۴۶.۸۸        | ۴۳.۵۴        |
| دانشگاه تبریز                 | ۶۲.۸۱    | ۶۷.۵۸  | ۲۸.۳۴    | ۵۶.۶۴         | ۴۶.۷۸        | ۴۳.۴۷        |
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۶۳.۲۷    | ۶۸.۳۵  | ۲۹.۸۵    | ۵۸.۳۲         | ۴۶.۴۳        | ۳۹.۰۹        |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۶۰.۷۷    | ۶۹.۳۳  | ۳۱.۵۸    | ۵۶.۵۴         | ۴۵.۷۷        | ۴۰.۰۲        |
| دانشگاه شیراز                 | ۵۹.۱۷    | ۶۵.۷۶  | ۲۸.۳۵    | ۵۶.۱۴         | ۴۵.۰۵        | ۴۱.۸۷        |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | ۵۸.۸۷    | ۶۴.۶۴  | ۲۸.۸۳    | ۵۴.۰۴         | ۴۲.۴۸        | ۴۰.۶۱        |
| دانشگاه شهید بهشتی            | ۵۶.۴۹    | ۶۳.۱۱  | ۲۷.۲۸    | ۵۲.۰۵         | ۴۱.۷         | ۳۸.۵۶        |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران      | ۵۱.۸۸    | ۶۴.۷۵  | ۲۶.۹۷    | ۵۱.۷          | ۴۳.۹۶        | ۳۵.۸۲        |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | ۴۷.۱۸    | ۶۴.۷۹  | ۲۵.۴۱    | ۵۱.۸۵         | ۴۷.۳۵        | ۳۴.۲۵        |

| امتیاز در سنجها |        |          |               |              |              | نام مؤسسه                               |
|-----------------|--------|----------|---------------|--------------|--------------|-----------------------------------------|
| مقاله‌ها        | استناد | انتشارات | بهره‌وری علمی | تأثیر پژوهشی | همکاری جهانی |                                         |
| ۵۱.۹۳           | ۵۷.۴۳  | ۲۶.۲۸    | ۴۶.۱۶         | ۳۸.۱۵        | ۳۴.۶۸        | دانشگاه علوم پزشکی تبریز                |
| ۳۸.۹۷           | ۶۲.۴۶  | ۱۹.۴۸    | ۵۰.۲          | ۴۷.۴۴        | ۲۹.۳۸        | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل            |
| ۴۸.۶۵           | ۵۶.۵۳  | ۲۴.۶۸    | ۴۶.۹۹         | ۳۷.۵۱        | ۳۳.۴۳        | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی      |
| ۴۱.۸۸           | ۶۰.۶۷  | ۲۱.۰۷    | ۴۹.۲۶         | ۴۴.۱۴        | ۲۷.۴۸        | دانشگاه کاشان                           |
| ۴۶.۴۴           | ۵۶.۰۲  | ۲۲.۷۳    | ۴۷.۰۸         | ۳۹.۲۶        | ۳۰.۸۶        | دانشگاه گیلان                           |
| ۴۶.۹۶           | ۵۴.۶۷  | ۲۴.۹۹    | ۴۳.۹۳         | ۳۵.۷۹        | ۳۱.۰۵        | دانشگاه علوم پزشکی شیراز                |
| ۴۳.۰۱           | ۵۳.۵۲  | ۲۳.۵۸    | ۴۲.۹۸         | ۳۵.۷۲        | ۳۲.۲۲        | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان               |
| ۴۴.۵۲           | ۵۲.۷۵  | ۲۳.۰۳    | ۴۳.۸۱         | ۳۴.۴۶        | ۳۲.۳         | دانشگاه اصفهان                          |
| ۴۱.۰۵           | ۵۵.۲۶  | ۲۰.۵۱    | ۴۵.۱۵         | ۳۸.۹۷        | ۲۷.۵         | دانشگاه سمنان                           |
| ۳۵.۴۳           | ۵۵.۳۴  | ۱۸.۶۱    | ۴۲.۷۱         | ۴۲.۳۵        | ۲۶.۶۱        | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه             |
| ۳۹.۲۷           | ۵۱.۷۲  | ۲۰.۶۴    | ۴۳.۲۱         | ۳۶.۰۶        | ۲۹.۹         | دانشگاه رازی                            |
| ۴۳.۴۵           | ۴۹.۸۷  | ۲۱.۱۶    | ۴۱.۲۶         | ۳۳.۰۷        | ۲۸.۶۱        | دانشگاه شهید باهنر کرمان                |
| ۲۷.۱۴           | ۵۷.۳۳  | ۱۷.۹۲    | ۴۴.۷          | ۴۵.۴۳        | ۲۳.۹         | دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله            |
| ۳۶.۶            | ۵۲.۰۶  | ۱۹.۶     | ۴۱.۷۵         | ۳۵.۹۷        | ۲۸.۹۴        | دانشگاه بوعلی سینا                      |
| ۴۲.۴۹           | ۴۸.۶۸  | ۲۰.۸۴    | ۴۰.۲۸         | ۳۳.۰۲        | ۲۷.۳۸        | دانشگاه ارومیه                          |
| ۲۵.۱۴           | ۵۶.۷۷  | ۱۵.۹     | ۴۳.۱۹         | ۴۷.۰۲        | ۲۳.۶۷        | دانشگاه علوم پزشکی مازندران             |
| ۳۳.۰۱           | ۴۹.۰۲  | ۱۶.۳     | ۴۲.۶۲         | ۴۴.۱۸        | ۲۵.۴۷        | دانشگاه محقق اردبیلی                    |
| ۲۸.۰۴           | ۵۲.۵۳  | ۱۶.۰۲    | ۴۲.۳          | ۴۲.۰۶        | ۲۳.۷۳        | دانشگاه یاسوج                           |
| ۳۴.۰۴           | ۴۹.۵۶  | ۱۷.۳۱    | ۴۰.۳۶         | ۳۶.۰۲        | ۲۳.۵۳        | دانشگاه صنعتی سهند                      |
| ۳۲.۲۸           | ۵۰.۰۷  | ۱۷.۰۸    | ۳۹.۳          | ۳۶.۶۸        | ۲۱.۰۹        | دانشگاه علوم پزشکی کرمان                |
| ۳۱.۵۲           | ۴۷.۹۹  | ۱۷.۶۲    | ۴۰.۰۳         | ۳۴.۳۴        | ۲۴.۳۲        | دانشگاه مازندران                        |
| ۴۱.۰۵           | ۴۳.۱۲  | ۱۷.۵۹    | ۳۵.۹۲         | ۲۹.۰۲        | ۲۹.۰۵        | دانشگاه صنعتی شاهرود                    |
| ۳۴.۸۲           | ۴۶.۱۳  | ۱۸.۱۸    | ۳۸.۵          | ۳۲.۵۷        | ۲۵.۲۷        | دانشگاه شهید چمران اهواز                |
| ۳۰.۵            | ۴۹.۳۹  | ۱۸.۰۷    | ۳۸.۶۴         | ۳۵.۵         | ۲۱.۹۳        | دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز     |
| ۳۴.۶۱           | ۴۷.۶۳  | ۱۵.۶۹    | ۳۸.۳          | ۳۵.۰۹        | ۲۱.۳۸        | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)      |
| ۱۷.۴۶           | ۵۴.۵۲  | ۱۰.۸۴    | ۴۰.۶۱         | ۵۱.۰۳        | ۱۷.۷۱        | دانشگاه علوم پزشکی کردستان              |
| ۳۳.۶۱           | ۴۳.۶۳  | ۱۸.۷۴    | ۳۷.۲۱         | ۳۰.۴۲        | ۲۴.۸۸        | دانشگاه یزد                             |
| ۲۹.۷۵           | ۴۴.۴۹  | ۱۶.۰۸    | ۳۷.۵۶         | ۳۳.۱۵        | ۲۳.۶         | دانشگاه شهرکرد                          |
| ۳۱.۴            | ۴۱.۶۵  | ۱۵.۱     | ۳۵.۳۱         | ۳۰.۷۱        | ۲۳.۹۷        | دانشگاه صنعتی شیراز                     |
| ۲۱.۴۵           | ۴۰.۹۹  | ۱۴.۱۵    | ۳۲.۴۸         | ۳۰.۴۴        | ۱۸.۰۵        | دانشگاه الزهرا (س)                      |
| ۲۴.۹            | ۳۴.۶۵  | ۱۴.۱۳    | ۲۹.۸۵         | ۲۵.۲۹        | ۱۷.۴۳        | دانشگاه شاهد                            |
| ۱۷.۲۴           | ۳۲.۶۴  | ۱۱.۱۵    | ۲۶.۲۶         | ۲۳.۰۵        | ۱۷.۲۵        | دانشگاه خلیج فارس                       |
| ۱۶.۷۹           | ۳۱.۵۶  | ۷.۹۴     | ۲۶.۴۲         | ۲۶.۷۳        | ۱۶.۹         | دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری |
| ۱۲.۱۳           | ۲۹.۶۳  | ۸.۱      | ۲۱.۵۵         | ۲۱.۹۷        | ۱۷.۶۶        | دانشگاه علوم پزشکی قزوین                |
| ۱۰.۸۲           | ۲۶.۰۵  | ۸.۹۸     | ۲۰.۶۷         | ۲۱.۱۴        | ۱۳.۴۱        | دانشگاه علوم پزشکی سمنان                |
| ۱.۷۸            | ۲۴.۴۵  | ۶.۰۷     | ۲۲.۷۹         | ۲۵.۲۵        | ۱۴.۶۸        | دانشگاه علامه طباطبائی                  |

| امتیاز در سنجها |              |               |          |        |          | نام مؤسسه                 |
|-----------------|--------------|---------------|----------|--------|----------|---------------------------|
| همکاری جهانی    | تأثیر پژوهشی | بهره‌وری علمی | انتشارات | استناد | مقاله‌ها |                           |
| ۱۰۰۷۱           | ۱۷۰۹۱        | ۱۹۰۲۲         | ۹        | ۲۴۰۴   | ۸۰۲۵     | دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد |
| ۹۰۰۲            | ۲۰۰۸۱        | ۱۹            | ۶۰۱۶     | ۲۴۰۷۴  | ۷۰۰۱     | دانشگاه علوم پزشکی شاهرود |

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی نظام رتبه‌بندی فراگیر «یورپ»، «Harvard University» پیشگام جهان است و «University of Toronto»، «Stanford University»، «University of Washington Seattle»، در جایگاه دوم تا «University College London»، «University of Oxford» دهم هستند.

### ۳-۵. رتبه‌بندی مرکز مطالعات علوم و فناوری «لایدن»

بر پایه گزارش «مرکز علوم و فناوری دانشگاه لایدن» درباره رتبه‌بندی مؤسسه‌ها در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۳۶ مؤسسه ایرانی در سیاهه ۱,۱۷۵ مؤسسه پیشگام جهان جای گرفته‌اند. نظام رتبه‌بندی «لایدن» از نظام‌های دقیق و پیچیده رتبه‌بندی است که مؤسسه‌ها را بر پایه شاخص‌های علم‌سنجی ارزیابی می‌کند.

نظام رتبه‌بندی «لایدن» هر ساله نام پیرامون ۱۲۰۰ مؤسسه در سراسر جهان را در دسته مؤسسه‌های برتر به شمار می‌آورد و جایگاه آنها را در برابر یک‌دیگر می‌سنجد. این نظام رتبه‌بندی برای ارزیابی مؤسسه‌ها از ۲۰ سنج در چهار بُعد «تأثیر»، «همکاری»، «دسترسی آزاد»، و «گوناگونی جنسیتی» بهره می‌گیرد. در جدول ۳-۹ امتیاز و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «تأثیر» (به ترتیب رتبه جهانی مؤسسه‌ها در سنج «انتشارات در ۱۰٪ نخست»، در جدول ۳-۱۰ امتیاز و رتبه جهانی آنها در بُعد «همکاری» (به ترتیب رتبه جهانی

مؤسسه‌ها در سنج «همکاری با کشورها»، در جدول ۳-۱۱

جدول ۳-۹. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «تأثیر» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                    | انتشارات        |      | انتشارات         |      | انتشارات        |      | انتشارات        |      |
|------------------------------|-----------------|------|------------------|------|-----------------|------|-----------------|------|
|                              | در یک درصد نخست | رتبه | در پنج درصد نخست | رتبه | در ۱۰ درصد نخست | رتبه | در ۵۰ درصد نخست | رتبه |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل | ۰۰۰۲۸           | ۹    | ۰۰۰۹۲            | ۲۹   | ۰۰۱۵۱           | ۶۱   | ۰۰۵۴۷           | ۲۴۲  |
| دانشگاه کاشان                | ۰۰۰۱۶           | ۱۰۰  | ۰۰۰۶۷            | ۱۴۶  | ۰۰۱۲۰           | ۲۲۳  | ۰۰۵۲۷           | ۳۸۳  |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد      | ۰۰۰۱۲           | ۲۷۵  | ۰۰۰۵۲            | ۳۷۷  | ۰۰۱۰۱           | ۴۵۲  | ۰۰۴۹۳           | ۶۱۲  |
| دانشگاه سمنان                | ۰۰۰۰۶           | ۷۸۵  | ۰۰۰۴۲            | ۶۳۴  | ۰۰۰۹۰           | ۵۹۴  | ۰۰۵۱۰           | ۵۰۴  |
| دانشگاه علم و صنعت ایران     | ۰۰۰۰۶           | ۸۰۹  | ۰۰۰۳۸            | ۷۰۲  | ۰۰۰۸۳           | ۶۹۴  | ۰۰۴۸۸           | ۶۳۷  |

| نام مؤسسه                                      | انتشارات |        | انتشارات |        | انتشارات |        | انتشارات |        |
|------------------------------------------------|----------|--------|----------|--------|----------|--------|----------|--------|
|                                                | رتبه     | امتیاز | رتبه     | امتیاز | رتبه     | امتیاز | رتبه     | امتیاز |
| دانشگاه تبریز                                  | ۰.۰۰۰۴   | ۹۳۷    | ۰.۰۰۳۹   | ۶۸۳    | ۰.۰۰۸۳   | ۶۹۸    | ۰.۰۴۶۸   | ۷۴۷    |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز                       | ۰.۰۰۰۶   | ۷۵۷    | ۰.۰۰۴۰   | ۶۷۰    | ۰.۰۰۸۰   | ۷۳۱    | ۰.۰۴۶۸   | ۷۴۵    |
| دانشگاه صنعتی اصفهان                           | ۰.۰۰۰۷   | ۶۹۸    | ۰.۰۰۳۶   | ۷۳۶    | ۰.۰۰۷۹   | ۷۳۷    | ۰.۰۴۸۷   | ۶۴۲    |
| دانشگاه تهران                                  | ۰.۰۰۰۷   | ۷۱۱    | ۰.۰۰۳۵   | ۷۶۲    | ۰.۰۰۷۹   | ۷۳۹    | ۰.۰۴۷۱   | ۷۳۲    |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                         | ۰.۰۰۰۴   | ۹۸۵    | ۰.۰۰۳۳   | ۸۱۳    | ۰.۰۰۷۷   | ۷۵۳    | ۰.۰۴۵۲   | ۸۱۴    |
| دانشگاه صنعتی سهند                             | ۰.۰۰۰۸   | ۶۲۳    | ۰.۰۰۴۱   | ۶۴۲    | ۰.۰۰۷۵   | ۷۷۵    | ۰.۰۴۵۱   | ۸۲۵    |
| دانشگاه شهید چمران اهواز                       | ۰.۰۰۰۴   | ۹۹۲    | ۰.۰۰۳۱   | ۸۴۱    | ۰.۰۰۷۵   | ۷۸۴    | ۰.۰۴۱۰   | ۹۶۶    |
| دانشگاه صنعتی شریف                             | ۰.۰۰۰۵   | ۸۶۵    | ۰.۰۰۳۴   | ۷۸۴    | ۰.۰۰۷۴   | ۷۹۵    | ۰.۰۴۶۰   | ۷۸۱    |
| دانشگاه تربیت مدرس                             | ۰.۰۰۰۵   | ۸۱۴    | ۰.۰۰۳۲   | ۸۳۴    | ۰.۰۰۷۲   | ۸۱۴    | ۰.۰۴۶۵   | ۷۵۷    |
| دانشگاه زنجان                                  | ۰.۰۰۰۵   | ۸۲۷    | ۰.۰۰۳۳   | ۷۹۸    | ۰.۰۰۶۹   | ۸۴۹    | ۰.۰۴۴۸   | ۸۴۰    |
| دانشگاه شیراز                                  | ۰.۰۰۰۴   | ۹۸۶    | ۰.۰۰۲۹   | ۸۹۲    | ۰.۰۰۶۸   | ۸۶۱    | ۰.۰۴۳۶   | ۸۷۸    |
| دانشگاه شهید بهشتی                             | ۰.۰۰۰۴   | ۹۰۵    | ۰.۰۰۳۴   | ۷۸۹    | ۰.۰۰۶۷   | ۸۶۲    | ۰.۰۴۴۳   | ۸۵۷    |
| دانشگاه گیلان                                  | ۰.۰۰۰۲   | ۱۱۳۶   | ۰.۰۰۲۵   | ۹۷۰    | ۰.۰۰۶۴   | ۸۹۱    | ۰.۰۴۳۰   | ۹۰۵    |
| دانشگاه فردوسی مشهد                            | ۰.۰۰۰۵   | ۸۱۹    | ۰.۰۰۳۲   | ۸۳۹    | ۰.۰۰۶۴   | ۹۰۰    | ۰.۰۴۳۳   | ۸۹۱    |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                       | ۰.۰۰۰۳   | ۱۰۱۰   | ۰.۰۰۲۶   | ۹۵۲    | ۰.۰۰۶۳   | ۹۱۱    | ۰.۰۴۰۱   | ۱۰۱۱   |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی             | ۰.۰۰۰۵   | ۸۵۶    | ۰.۰۰۲۹   | ۸۸۷    | ۰.۰۰۶۲   | ۹۱۸    | ۰.۰۴۶۰   | ۷۸۰    |
| دانشگاه اصفهان                                 | ۰.۰۰۰۳   | ۱۰۵۱   | ۰.۰۰۲۵   | ۹۷۱    | ۰.۰۰۶۲   | ۹۲۱    | ۰.۰۳۹۱   | ۱۰۴۲   |
| دانشگاه رازی                                   | ۰.۰۰۰۴   | ۹۰۰    | ۰.۰۰۲۶   | ۹۵۶    | ۰.۰۰۶۱   | ۹۲۷    | ۰.۰۴۳۶   | ۸۷۹    |
| دانشگاه صنعتی مالک اشتر                        | ۰.۰۰۰۲   | ۱۱۴۷   | ۰.۰۰۲۲   | ۱۰۴۵   | ۰.۰۰۶۱   | ۹۳۴    | ۰.۰۴۲۳   | ۹۲۷    |
| دانشگاه یزد                                    | ۰.۰۰۰۴   | ۹۴۷    | ۰.۰۰۲۸   | ۸۹۹    | ۰.۰۰۶۱   | ۹۳۶    | ۰.۰۳۹۹   | ۱۰۱۸   |
| دانشگاه بوعلی سینا                             | ۰.۰۰۰۴   | ۹۶۴    | ۰.۰۰۲۷   | ۹۳۸    | ۰.۰۰۶۰   | ۹۴۳    | ۰.۰۴۳۹   | ۸۶۷    |
| دانشگاه شاهرود                                 | ۰.۰۰۰۴   | ۹۰۳    | ۰.۰۰۲۴   | ۹۹۸    | ۰.۰۰۵۸   | ۹۶۸    | ۰.۰۴۲۴   | ۹۲۴    |
| دانشگاه مازندران                               | ۰.۰۰۰۴   | ۹۹۷    | ۰.۰۰۲۵   | ۹۷۷    | ۰.۰۰۵۵   | ۹۹۰    | ۰.۰۴۰۸   | ۹۷۲    |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران                       | ۰.۰۰۰۴   | ۱۰۰۰   | ۰.۰۰۲۶   | ۹۶۵    | ۰.۰۰۵۵   | ۹۹۱    | ۰.۰۴۰۳   | ۹۹۸    |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان                       | ۰.۰۰۰۴   | ۹۴۶    | ۰.۰۰۲۳   | ۱۰۱۴   | ۰.۰۰۵۴   | ۱۰۱۷   | ۰.۰۴۰۶   | ۹۸۰    |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی                  | ۰.۰۰۰۴   | ۹۹۴    | ۰.۰۰۲۴   | ۱۰۰۵   | ۰.۰۰۵۱   | ۱۰۴۴   | ۰.۰۳۹۹   | ۱۰۲۱   |
| دانشگاه ارومیه                                 | ۰.۰۰۰۳   | ۱۰۱۳   | ۰.۰۰۲۱   | ۱۰۵۷   | ۰.۰۰۵۱   | ۱۰۵۱   | ۰.۰۴۰۳   | ۹۹۵    |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران | ۰.۰۰۰۳   | ۱۰۲۵   | ۰.۰۰۲۳   | ۱۰۰۹   | ۰.۰۰۴۹   | ۱۰۶۱   | ۰.۰۳۵۲   | ۱۱۳۲   |
| دانشگاه پیام نور                               | ۰.۰۰۰۳   | ۱۰۷۵   | ۰.۰۰۱۹   | ۱۰۹۳   | ۰.۰۰۴۹   | ۱۰۶۸   | ۰.۰۳۹۹   | ۱۰۲۰   |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان                      | ۰.۰۰۰۴   | ۹۷۰    | ۰.۰۰۲۳   | ۱۰۱۳   | ۰.۰۰۴۷   | ۱۰۸۶   | ۰.۰۳۷۲   | ۱۰۹۵   |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز                       | ۰.۰۰۰۲   | ۱۱۴۳   | ۰.۰۰۱۴   | ۱۱۶۴   | ۰.۰۰۳۸   | ۱۱۵۵   | ۰.۰۳۴۷   | ۱۱۴۰   |

جدول ۱۰-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «همکاری» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه            | همکاری با مؤسسه‌ها |        | همکاری با کشورها |        | همکاری با صنعت |        | همکاری با شعاع کمتر از ۱۰۰ کیلومتر |        | همکاری با شعاع بیش از ۵۰۰۰ کیلومتر |        |
|----------------------|--------------------|--------|------------------|--------|----------------|--------|------------------------------------|--------|------------------------------------|--------|
|                      | رتبه               | امتیاز | رتبه             | امتیاز | رتبه           | امتیاز | رتبه                               | امتیاز | رتبه                               | امتیاز |
| دانشگاه صنعتی اصفهان | ۰.۵۹۷              | ۱۱۳۸   | ۰.۳۳۴            | ۷۶۹    | ۰.۰۱۰          | ۱۱۴۰   | ۰.۰۷۱                              | ۸۶۴    | ۰.۲۴۶                              | ۷۷۵    |
| دانشگاه تهران        | ۰.۷۶۶              | ۸۱۹    | ۰.۳۳۴            | ۷۷۰    | ۰.۰۱۸          | ۱۰۳۵   | ۰.۲۴۱                              | ۷۹     | ۰.۲۱۱                              | ۹۰۰    |

| نام مؤسسه                                      | همکاری با مؤسسه‌ها |        | همکاری با کشورها |        | همکاری با صنعت |        | همکاری با شعاع کمتر از ۱۰۰ کیلومتر |        | همکاری با شعاع بیش از ۵۰۰۰ کیلومتر |        |
|------------------------------------------------|--------------------|--------|------------------|--------|----------------|--------|------------------------------------|--------|------------------------------------|--------|
|                                                | رتبه               | امتیاز | رتبه             | امتیاز | رتبه           | امتیاز | رتبه                               | امتیاز | رتبه                               | امتیاز |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد                        | ۰.۷۸۰              | ۷۴۵    | ۰.۳۳۰            | ۷۸۰    | ۰.۰۱۶          | ۱۰۶۷   | ۰.۱۲۰                              | ۴۹۶    | ۰.۲۱۵                              | ۸۸۵    |
| دانشگاه یزد                                    | ۰.۶۸۰              | ۱۰۵۸   | ۰.۳۱۴            | ۸۲۴    | ۰.۰۰۵          | ۱۱۷۱   | ۰.۰۴۹                              | ۱۰۱۲   | ۰.۲۴۹                              | ۷۵۹    |
| دانشگاه تبریز                                  | ۰.۶۷۶              | ۱۰۶۵   | ۰.۳۰۷            | ۸۳۴    | ۰.۰۰۸          | ۱۱۶۱   | ۰.۱۴۲                              | ۳۸۷    | ۰.۱۵۵                              | ۱۰۵۷   |
| دانشگاه زنجان                                  | ۰.۶۵۸              | ۱۰۸۹   | ۰.۲۹۷            | ۸۶۰    | ۰.۰۱۲          | ۱۱۲۶   | ۰.۰۴۴                              | ۱۰۳۶   | ۰.۱۶۱                              | ۱۰۴۷   |
| دانشگاه شاهرود                                 | ۰.۶۳۴              | ۱۱۱۱   | ۰.۲۹۳            | ۸۷۴    | ۰.۰۱۴          | ۱۰۹۱   | ۰.۰۵۴                              | ۹۸۴    | ۰.۱۹۸                              | ۹۳۴    |
| دانشگاه شیراز                                  | ۰.۶۱۹              | ۱۱۲۵   | ۰.۲۹۲            | ۸۷۷    | ۰.۰۱۱          | ۱۱۳۰   | ۰.۰۶۲                              | ۹۳۳    | ۰.۲۰۵                              | ۹۱۲    |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                       | ۰.۹۲۱              | ۲۹     | ۰.۲۸۵            | ۸۸۷    | ۰.۰۲۰          | ۱۰۰۵   | ۰.۲۹۴                              | ۱۹     | ۰.۱۹۵                              | ۹۵۰    |
| دانشگاه صنعتی شریف                             | ۰.۶۳۸              | ۱۱۰۹   | ۰.۲۸۱            | ۸۹۶    | ۰.۰۱۳          | ۱۱۰۸   | ۰.۲۱۶                              | ۱۲۲    | ۰.۱۹۰                              | ۹۶۵    |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران                       | ۰.۸۶۹              | ۱۳۱    | ۰.۲۷۲            | ۹۱۹    | ۰.۰۱۶          | ۱۰۶۱   | ۰.۲۸۷                              | ۲۷     | ۰.۱۸۵                              | ۹۷۸    |
| دانشگاه شهید بهشتی                             | ۰.۶۸۳              | ۱۰۵۳   | ۰.۲۶۷            | ۹۳۰    | ۰.۰۱۸          | ۱۰۲۵   | ۰.۲۳۳                              | ۸۸     | ۰.۱۶۴                              | ۱۰۴۲   |
| دانشگاه فردوسی مشهد                            | ۰.۶۱۴              | ۱۱۳۱   | ۰.۲۶۴            | ۹۳۷    | ۰.۰۰۹          | ۱۱۴۹   | ۰.۰۹۴                              | ۶۸۴    | ۰.۱۶۹                              | ۱۰۲۳   |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان                      | ۰.۷۷۷              | ۷۶۶    | ۰.۲۶۴            | ۹۳۹    | ۰.۰۱۴          | ۱۰۷۹   | ۰.۱۱۰                              | ۵۷۹    | ۰.۱۸۴                              | ۹۸۴    |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران | ۰.۸۷۴              | ۱۰۵    | ۰.۲۵۲            | ۹۶۸    | ۰.۰۱۱          | ۱۱۳۳   | ۰.۳۱۳                              | ۱۵     | ۰.۱۹۲                              | ۹۶۲    |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی                  | ۰.۸۴۵              | ۲۷۵    | ۰.۲۵۲            | ۹۷۰    | ۰.۰۲۰          | ۱۰۰۲   | ۰.۲۹۱                              | ۲۲     | ۰.۱۷۸                              | ۱۰۰۲   |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز                       | ۰.۷۴۶              | ۸۹۵    | ۰.۲۴۵            | ۹۹۰    | ۰.۰۰۸          | ۱۱۶۲   | ۰.۱۳۲                              | ۴۲۴    | ۰.۱۴۳                              | ۱۰۸۳   |
| دانشگاه رازی                                   | ۰.۶۷۶              | ۱۰۶۲   | ۰.۲۴۴            | ۹۹۱    | ۰.۰۰۷          | ۱۱۶۶   | ۰.۱۳۱                              | ۴۲۹    | ۰.۱۴۹                              | ۱۰۷۱   |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                         | ۰.۶۱۵              | ۱۱۳۰   | ۰.۲۴۴            | ۹۹۳    | ۰.۰۱۴          | ۱۰۸۳   | ۰.۲۰۸                              | ۱۳۷    | ۰.۱۶۷                              | ۱۰۲۸   |
| دانشگاه اصفهان                                 | ۰.۶۲۵              | ۱۱۱۷   | ۰.۲۳۷            | ۱۰۱۴   | ۰.۰۰۹          | ۱۱۴۶   | ۰.۱۱۷                              | ۵۳۰    | ۰.۱۲۶                              | ۱۱۱۳   |
| دانشگاه تربیت مدرس                             | ۰.۷۲۷              | ۹۵۷    | ۰.۲۳۶            | ۱۰۱۷   | ۰.۰۱۲          | ۱۱۱۶   | ۰.۲۶۱                              | ۴۵     | ۰.۱۴۴                              | ۱۰۷۹   |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل                   | ۰.۶۳۲              | ۱۱۱۴   | ۰.۲۳۵            | ۱۰۲۱   | ۰.۰۰۷          | ۱۱۶۴   | ۰.۱۲۸                              | ۴۴۶    | ۰.۱۵۵                              | ۱۰۶۰   |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز                       | ۰.۶۹۳              | ۱۰۳۳   | ۰.۲۳۵            | ۱۰۲۲   | ۰.۰۱۴          | ۱۰۸۹   | ۰.۰۸۳                              | ۷۵۹    | ۰.۱۷۴                              | ۱۰۱۰   |
| دانشگاه بوعلی سینا                             | ۰.۶۱۹              | ۱۱۲۶   | ۰.۲۲۸            | ۱۰۳۶   | ۰.۰۰۶          | ۱۱۶۹   | ۰.۰۷۵                              | ۸۳۱    | ۰.۱۳۱                              | ۱۱۰۳   |
| دانشگاه ارومیه                                 | ۰.۶۳۹              | ۱۱۰۸   | ۰.۲۱۳            | ۱۰۶۴   | ۰.۰۰۵          | ۱۱۷۲   | ۰.۰۷۶                              | ۸۲۴    | ۰.۱۰۸                              | ۱۱۴۶   |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی             | ۰.۵۷۷              | ۱۱۵۱   | ۰.۲۰۹            | ۱۰۷۱   | ۰.۰۰۷          | ۱۱۶۳   | ۰.۲۲۳                              | ۱۰۴    | ۰.۱۲۰                              | ۱۱۲۷   |
| دانشگاه شهید چمران اهواز                       | ۰.۶۰۹              | ۱۱۳۳   | ۰.۲۰۳            | ۱۰۸۴   | ۰.۰۱۳          | ۱۱۰۶   | ۰.۰۹۹                              | ۶۵۱    | ۰.۱۱۴                              | ۱۱۳۳   |
| دانشگاه مازندران                               | ۰.۵۸۲              | ۱۱۵۰   | ۰.۲۰۳            | ۱۰۸۵   | ۰.۰۰۵          | ۱۱۷۳   | ۰.۱۲۲                              | ۴۸۸    | ۰.۱۰۹                              | ۱۱۴۱   |
| دانشگاه گیلان                                  | ۰.۶۱۵              | ۱۱۲۹   | ۰.۲۰۳            | ۱۰۸۶   | ۰.۰۰۷          | ۱۱۶۸   | ۰.۱۴۱                              | ۳۹۰    | ۰.۱۲۴                              | ۱۱۲۲   |
| دانشگاه علم و صنعت ایران                       | ۰.۵۶۳              | ۱۱۵۸   | ۰.۲۰۳            | ۱۰۸۷   | ۰.۰۱۲          | ۱۱۱۹   | ۰.۲۱۵                              | ۱۲۷    | ۰.۱۳۴                              | ۱۰۹۸   |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان                       | ۰.۶۴۸              | ۱۱۰۲   | ۰.۲۰۰            | ۱۰۹۱   | ۰.۰۱۰          | ۱۱۴۵   | ۰.۱۵۴                              | ۳۴۰    | ۰.۱۲۷                              | ۱۱۰۹   |
| دانشگاه سمنان                                  | ۰.۵۸۹              | ۱۱۴۵   | ۰.۱۹۳            | ۱۱۰۶   | ۰.۰۰۸          | ۱۱۵۴   | ۰.۰۳۳                              | ۱۱۰۴   | ۰.۱۲۵                              | ۱۱۱۶   |
| دانشگاه صنعتی سهند                             | ۰.۵۱۲              | ۱۱۷۰   | ۰.۱۷۵            | ۱۱۳۱   | ۰.۰۱۴          | ۱۰۸۶   | ۰.۱۲۱                              | ۴۹۳    | ۰.۰۷۵                              | ۱۱۶۷   |
| دانشگاه پیام نور                               | ۰.۸۰۱              | ۵۹۶    | ۰.۱۶۱            | ۱۱۴۶   | ۰.۰۰۸          | ۱۱۵۸   | ۰.۱۵۹                              | ۳۰۸    | ۰.۰۷۸                              | ۱۱۶۵   |
| دانشگاه کاشان                                  | ۰.۵۴۲              | ۱۱۶۱   | ۰.۱۵۷            | ۱۱۵۲   | ۰.۰۰۸          | ۱۱۵۵   | ۰.۰۵۱                              | ۱۰۰۳   | ۰.۰۹۹                              | ۱۱۵۲   |
| دانشگاه صنعتی مالک اشتر                        | ۰.۵۶۶              | ۱۱۵۵   | ۰.۰۵۹            | ۱۱۷۶   | ۰.۰۰۱          | ۱۱۷۶   | ۰.۲۶۲                              | ۴۴     | ۰.۰۴۰                              | ۱۱۷۵   |

**جدول ۳-۱۱. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «دسترسی آزاد» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی**

| نام مؤسسه                                      | انتشارات دسترسی آزاد |        | انتشارات دسترسی آزاد طلایی |        | انتشارات دسترسی آزاد دوگانه |        | انتشارات دسترسی آزاد برنزی |        | انتشارات دسترسی آزاد سبز |        | انتشارات دسترسی آزاد نارنجی |        |
|------------------------------------------------|----------------------|--------|----------------------------|--------|-----------------------------|--------|----------------------------|--------|--------------------------|--------|-----------------------------|--------|
|                                                | رتبه                 | امتیاز | رتبه                       | امتیاز | رتبه                        | امتیاز | رتبه                       | امتیاز | رتبه                     | امتیاز | رتبه                        | امتیاز |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان                      | ۰.۳۰۲                | ۹۵۵    | ۰.۱۸۴                      | ۵۰۲    | ۰.۰۲۹                       | ۹۵۸    | ۰.۰۴۷                      | ۷۵۱    | ۰.۲۴۹                    | ۹۳۲    | ۰.۱۴۷                       | ۴      |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز                       | ۰.۲۹۵                | ۹۷۰    | ۰.۱۶۴                      | ۶۹۰    | ۰.۰۳۷                       | ۸۸۵    | ۰.۰۴۵                      | ۷۸۹    | ۰.۲۲۸                    | ۹۶۳    | ۰.۱۲۶                       | ۸      |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                       | ۰.۲۷۳                | ۱۰۰۶   | ۰.۱۴۰                      | ۸۸۳    | ۰.۰۳۵                       | ۹۰۸    | ۰.۰۴۶                      | ۷۸۳    | ۰.۲۰۸                    | ۹۸۶    | ۰.۱۲۵                       | ۹      |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران                       | ۰.۲۷۰                | ۱۰۰۹   | ۰.۱۳۳                      | ۹۴۲    | ۰.۰۳۶                       | ۸۹۴    | ۰.۰۵۲                      | ۷۰۹    | ۰.۲۰۵                    | ۹۹۱    | ۰.۱۲۶                       | ۷      |
| دانشگاه یزد                                    | ۰.۲۶۹                | ۱۰۱۲   | ۰.۱۵۳                      | ۷۸۰    | ۰.۰۴۶                       | ۷۷۹    | ۰.۰۲۴                      | ۱۰۴۱   | ۰.۲۲۴                    | ۹۷۳    | ۰.۰۴۸                       | ۱۳۳    |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی                  | ۰.۲۶۲                | ۱۰۲۶   | ۰.۱۴۳                      | ۸۶۳    | ۰.۰۲۸                       | ۹۷۳    | ۰.۰۴۶                      | ۷۶۵    | ۰.۲۰۲                    | ۹۹۹    | ۰.۱۵۸                       | ۲      |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران | ۰.۲۵۹                | ۱۰۳۲   | ۰.۱۶۳                      | ۶۹۱    | ۰.۰۳۶                       | ۹۰۱    | ۰.۰۲۹                      | ۹۶۸    | ۰.۱۹۱                    | ۱۰۲۲   | ۰.۰۶۳                       | ۷۵     |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز                       | ۰.۲۴۵                | ۱۰۵۱   | ۰.۱۳۷                      | ۹۱۱    | ۰.۰۲۰                       | ۱۰۵۹   | ۰.۰۴۵                      | ۸۰۲    | ۰.۱۶۸                    | ۱۰۶۶   | ۰.۰۹۴                       | ۲۷     |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد                        | ۰.۲۲۹                | ۱۰۸۰   | ۰.۱۱۰                      | ۱۰۶۷   | ۰.۰۲۹                       | ۹۵۷    | ۰.۰۴۳                      | ۸۲۰    | ۰.۱۷۰                    | ۱۰۶۰   | ۰.۱۱۱                       | ۱۴     |
| دانشگاه صنعتی اصفهان                           | ۰.۲۰۵                | ۱۱۰۶   | ۰.۰۹۶                      | ۱۱۰۰   | ۰.۰۴۱                       | ۸۴۰    | ۰.۰۲۱                      | ۱۰۸۳   | ۰.۱۶۳                    | ۱۰۷۴   | ۰.۰۲۸                       | ۳۶۶    |
| دانشگاه تهران                                  | ۰.۱۹۵                | ۱۱۱۸   | ۰.۰۸۱                      | ۱۱۳۰   | ۰.۰۲۶                       | ۹۹۰    | ۰.۰۳۰                      | ۹۶۷    | ۰.۱۴۳                    | ۱۱۰۱   | ۰.۰۴۲                       | ۱۷۲    |
| دانشگاه صنعتی شریف                             | ۰.۱۹۲                | ۱۱۲۲   | ۰.۰۴۸                      | ۱۱۶۸   | ۰.۰۲۳                       | ۱۰۲۳   | ۰.۰۳۳                      | ۹۲۳    | ۰.۱۵۴                    | ۱۰۸۵   | ۰.۰۲۵                       | ۴۶۵    |
| دانشگاه شیراز                                  | ۰.۱۸۷                | ۱۱۲۵   | ۰.۰۸۶                      | ۱۱۲۲   | ۰.۰۱۷                       | ۱۰۹۳   | ۰.۰۲۵                      | ۱۰۳۵   | ۰.۱۴۲                    | ۱۱۰۵   | ۰.۰۴۰                       | ۱۸۹    |
| دانشگاه شهید بهشتی                             | ۰.۱۸۶                | ۱۱۲۶   | ۰.۰۶۹                      | ۱۱۴۸   | ۰.۰۱۸                       | ۱۰۸۱   | ۰.۰۲۱                      | ۱۰۸۹   | ۰.۱۵۰                    | ۱۰۹۰   | ۰.۰۳۶                       | ۲۴۱    |
| دانشگاه مازندران                               | ۰.۱۸۰                | ۱۱۳۰   | ۰.۰۸۱                      | ۱۱۳۱   | ۰.۰۱۶                       | ۱۱۰۵   | ۰.۰۲۵                      | ۱۰۳۳   | ۰.۱۳۱                    | ۱۱۲۶   | ۰.۰۴۱                       | ۱۷۵    |
| دانشگاه زنجان                                  | ۰.۱۷۹                | ۱۱۳۱   | ۰.۰۴۱                      | ۱۱۷۲   | ۰.۰۳۳                       | ۹۲۱    | ۰.۰۲۷                      | ۱۰۰۴   | ۰.۱۳۰                    | ۱۱۳۰   | ۰.۰۳۶                       | ۲۴۲    |
| دانشگاه فردوسی مشهد                            | ۰.۱۷۸                | ۱۱۳۵   | ۰.۰۶۲                      | ۱۱۵۳   | ۰.۰۱۶                       | ۱۱۰۹   | ۰.۰۲۶                      | ۱۰۱۷   | ۰.۱۳۱                    | ۱۱۲۴   | ۰.۰۴۳                       | ۱۶۳    |
| دانشگاه تربیت مدرس                             | ۰.۱۶۴                | ۱۱۴۱   | ۰.۰۷۰                      | ۱۱۴۶   | ۰.۰۲۲                       | ۱۰۴۰   | ۰.۰۲۹                      | ۹۷۸    | ۰.۱۱۱                    | ۱۱۴۴   | ۰.۰۶۳                       | ۷۳     |
| دانشگاه اصفهان                                 | ۰.۱۶۴                | ۱۱۴۲   | ۰.۰۵۴                      | ۱۱۶۳   | ۰.۰۱۷                       | ۱۰۸۵   | ۰.۰۲۲                      | ۱۰۷۵   | ۰.۱۳۰                    | ۱۱۲۹   | ۰.۰۴۶                       | ۱۳۸    |
| دانشگاه شهید چمران اهواز                       | ۰.۱۶۰                | ۱۱۴۵   | ۰.۰۷۵                      | ۱۱۴۱   | ۰.۰۱۳                       | ۱۱۳۸   | ۰.۰۳۲                      | ۹۴۰    | ۰.۱۱۱                    | ۱۱۴۳   | ۰.۰۴۴                       | ۱۴۹    |
| دانشگاه ارومیه                                 | ۰.۱۵۹                | ۱۱۴۷   | ۰.۰۷۹                      | ۱۱۳۵   | ۰.۰۱۷                       | ۱۰۹۱   | ۰.۰۲۶                      | ۱۰۲۲   | ۰.۱۰۱                    | ۱۱۵۵   | ۰.۰۷۱                       | ۶۲     |
| دانشگاه بوعلی سینا                             | ۰.۱۵۳                | ۱۱۵۲   | ۰.۰۵۶                      | ۱۱۵۸   | ۰.۰۱۷                       | ۱۰۸۷   | ۰.۰۲۵                      | ۱۰۳۸   | ۰.۱۰۵                    | ۱۱۵۱   | ۰.۰۴۴                       | ۱۴۸    |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان                       | ۰.۱۵۳                | ۱۱۵۳   | ۰.۰۷۳                      | ۱۱۴۴   | ۰.۰۱۱                       | ۱۱۵۲   | ۰.۰۲۵                      | ۱۰۳۴   | ۰.۱۰۲                    | ۱۱۵۳   | ۰.۰۵۵                       | ۱۰۳    |
| دانشگاه پیام نور                               | ۰.۱۵۱                | ۱۱۵۵   | ۰.۰۷۷                      | ۱۱۳۹   | ۰.۰۰۷                       | ۱۱۷۲   | ۰.۰۲۷                      | ۱۰۱۰   | ۰.۰۹۲                    | ۱۱۶۰   | ۰.۰۴۱                       | ۱۸۲    |
| دانشگاه شاهرود                                 | ۰.۱۵۰                | ۱۱۵۶   | ۰.۰۷۸                      | ۱۱۳۶   | ۰.۰۱۲                       | ۱۱۴۷   | ۰.۰۱۱                      | ۱۱۷۰   | ۰.۱۰۶                    | ۱۱۴۸   | ۰.۰۳۵                       | ۲۵۳    |
| دانشگاه گیلان                                  | ۰.۱۴۸                | ۱۱۵۹   | ۰.۰۶۳                      | ۱۱۵۱   | ۰.۰۱۴                       | ۱۱۲۳   | ۰.۰۲۵                      | ۱۰۳۹   | ۰.۱۰۰                    | ۱۱۵۶   | ۰.۰۵۱                       | ۱۱۷    |
| دانشگاه تبریز                                  | ۰.۱۴۶                | ۱۱۶۰   | ۰.۰۵۷                      | ۱۱۵۶   | ۰.۰۱۳                       | ۱۱۳۹   | ۰.۰۲۹                      | ۹۷۳    | ۰.۰۹۹                    | ۱۱۵۸   | ۰.۰۴۱                       | ۱۸۵    |
| دانشگاه رازی                                   | ۰.۱۴۰                | ۱۱۶۲   | ۰.۰۶۹                      | ۱۱۴۹   | ۰.۰۱۳                       | ۱۱۴۱   | ۰.۰۲۸                      | ۹۹۱    | ۰.۰۷۷                    | ۱۱۶۵   | ۰.۰۵۴                       | ۱۰۴    |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی             | ۰.۱۳۰                | ۱۱۶۳   | ۰.۰۵۴                      | ۱۱۶۱   | ۰.۰۱۵                       | ۱۱۱۶   | ۰.۰۲۱                      | ۱۰۸۲   | ۰.۰۹۱                    | ۱۱۶۱   | ۰.۰۳۰                       | ۳۱۲    |
| دانشگاه علم و صنعت ایران                       | ۰.۱۲۳                | ۱۱۶۷   | ۰.۰۵۶                      | ۱۱۵۹   | ۰.۰۱۰                       | ۱۱۵۹   | ۰.۰۲۰                      | ۱۰۹۱   | ۰.۰۸۵                    | ۱۱۶۳   | ۰.۰۳۴                       | ۲۶۰    |
| دانشگاه کاشان                                  | ۰.۱۲۲                | ۱۱۶۸   | ۰.۰۴۴                      | ۱۱۷۱   | ۰.۰۳۳                       | ۹۱۵    | ۰.۰۱۷                      | ۱۱۱۹   | ۰.۰۵۵                    | ۱۱۷۴   | ۰.۰۳۹                       | ۲۰۸    |
| دانشگاه سمنان                                  | ۰.۱۱۵                | ۱۱۷۰   | ۰.۰۴۸                      | ۱۱۶۷   | ۰.۰۱۶                       | ۱۱۰۸   | ۰.۰۲۳                      | ۱۰۶۰   | ۰.۰۷۶                    | ۱۱۶۶   | ۰.۰۲۹                       | ۳۴۲    |
| دانشگاه صنعتی مالک اشتر                        | ۰.۱۱۳                | ۱۱۷۱   | ۰.۰۶۳                      | ۱۱۵۲   | ۰.۰۰۷                       | ۱۱۶۷   | ۰.۰۲۲                      | ۱۰۷۸   | ۰.۰۶۰                    | ۱۱۷۲   | ۰.۰۳۴                       | ۲۵۶    |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                         | ۰.۱۱۱                | ۱۱۷۲   | ۰.۰۳۸                      | ۱۱۷۴   | ۰.۰۱۳                       | ۱۱۲۹   | ۰.۰۲۲                      | ۱۰۶۹   | ۰.۰۷۳                    | ۱۱۶۸   | ۰.۰۳۱                       | ۲۹۸    |

| نام مؤسسه                    | انتشارات دسترسی آزاد |      | انتشارات دسترسی آزاد طلایی |      | انتشارات دسترسی آزاد دوگانه |      | انتشارات دسترسی آزاد برنزی |      | انتشارات دسترسی آزاد سبز |      | انتشارات دسترسی آزاد نا روشن |      |
|------------------------------|----------------------|------|----------------------------|------|-----------------------------|------|----------------------------|------|--------------------------|------|------------------------------|------|
|                              | امتیاز               | رتبه | امتیاز                     | رتبه | امتیاز                      | رتبه | امتیاز                     | رتبه | امتیاز                   | رتبه | امتیاز                       | رتبه |
| دانشگاه صنعتی سهند           | ۰.۱۰۶                | ۱۱۷۳ | ۰.۰۳۸                      | ۱۱۷۵ | ۰.۰۱۴                       | ۱۱۲۴ | ۰.۰۲۲                      | ۱۰۷۷ | ۰.۰۵۹                    | ۱۱۷۳ | ۰.۰۲۲                        | ۵۸۲  |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل | ۰.۰۹۴                | ۱۱۷۶ | ۰.۰۴۶                      | ۱۱۷۰ | ۰.۰۰۶                       | ۱۱۷۵ | ۰.۰۲۳                      | ۱۰۵۶ | ۰.۰۵۱                    | ۱۱۷۶ | ۰.۰۱۹                        | ۶۸۵  |

**جدول ۱۲-۳. امتیاز (نسبت انتشارات) و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در بُعد «گوناگونی جنسیتی» در نظام رتبه‌بندی «لایدن» در سال ۲۰۲۰ میلادی**

| نام مؤسسه                                      | انتشارات پدیدآوران با جنس نا روشن |      | انتشارات پدیدآوران مرد |      | انتشارات پدیدآوران زن |      | نسبت انتشارات مردان به همه انتشارات با جنس نا روشن |      | نسبت انتشارات زنان به همه انتشارات با جنس نا روشن |      |
|------------------------------------------------|-----------------------------------|------|------------------------|------|-----------------------|------|----------------------------------------------------|------|---------------------------------------------------|------|
|                                                | امتیاز                            | رتبه | امتیاز                 | رتبه | امتیاز                | رتبه | امتیاز                                             | رتبه | امتیاز                                            | رتبه |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان                      | ۰.۰۵۲                             | ۱۰۳۵ | ۰.۵۵۹                  | ۵۳۹  | ۰.۳۸۹                 | ۸۷   | ۰.۵۹۰                                              | ۱۰۵۱ | ۰.۴۱۰                                             | ۱۲۶  |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی                  | ۰.۰۴۵                             | ۱۰۷۰ | ۰.۵۶۸                  | ۵۰۰  | ۰.۳۸۷                 | ۹۴   | ۰.۵۹۵                                              | ۱۰۴۴ | ۰.۴۰۵                                             | ۱۳۳  |
| دانشگاه پیام نور                               | ۰.۰۸۹                             | ۸۵۳  | ۰.۵۵۱                  | ۵۷۰  | ۰.۳۶۰                 | ۱۴۳  | ۰.۶۰۵                                              | ۱۰۱۴ | ۰.۳۹۵                                             | ۱۶۳  |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز                       | ۰.۰۵۲                             | ۱۰۳۲ | ۰.۵۹۸                  | ۳۹۱  | ۰.۳۵۰                 | ۱۶۳  | ۰.۶۳۱                                              | ۹۳۱  | ۰.۳۶۹                                             | ۲۴۶  |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                       | ۰.۰۵۳                             | ۱۰۲۸ | ۰.۶۰۰                  | ۳۷۶  | ۰.۳۴۷                 | ۱۷۳  | ۰.۶۳۳                                              | ۹۱۸  | ۰.۳۶۷                                             | ۲۵۹  |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران                       | ۰.۰۳۷                             | ۱۰۹۶ | ۰.۶۲۹                  | ۲۷۸  | ۰.۳۳۴                 | ۲۱۰  | ۰.۶۵۳                                              | ۸۲۴  | ۰.۳۴۷                                             | ۳۵۳  |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز                       | ۰.۰۴۷                             | ۱۰۶۰ | ۰.۶۲۵                  | ۲۸۸  | ۰.۳۲۷                 | ۲۳۱  | ۰.۶۵۷                                              | ۸۰۷  | ۰.۳۴۳                                             | ۳۷۰  |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد                        | ۰.۰۳۳                             | ۱۱۱۱ | ۰.۶۵۳                  | ۲۱۶  | ۰.۳۱۴                 | ۲۸۲  | ۰.۶۷۶                                              | ۷۰۴  | ۰.۳۲۴                                             | ۴۷۳  |
| دانشگاه مازندران                               | ۰.۱۱۷                             | ۷۴۰  | ۰.۶۴۲                  | ۲۴۸  | ۰.۲۴۰                 | ۵۶۹  | ۰.۷۲۸                                              | ۴۳۲  | ۰.۲۷۲                                             | ۷۴۵  |
| دانشگاه کاشان                                  | ۰.۰۸۳                             | ۸۷۹  | ۰.۶۸۰                  | ۱۵۳  | ۰.۲۳۷                 | ۵۷۶  | ۰.۷۴۱                                              | ۳۶۵  | ۰.۲۵۹                                             | ۸۱۲  |
| دانشگاه اصفهان                                 | ۰.۰۸۲                             | ۸۸۴  | ۰.۶۸۵                  | ۱۴۳  | ۰.۲۳۳                 | ۵۸۶  | ۰.۷۴۶                                              | ۳۴۵  | ۰.۲۵۴                                             | ۸۳۲  |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان                       | ۰.۰۹۰                             | ۸۴۷  | ۰.۶۸۳                  | ۱۴۹  | ۰.۲۲۷                 | ۶۰۳  | ۰.۷۵۱                                              | ۳۲۹  | ۰.۲۴۹                                             | ۸۴۸  |
| دانشگاه آزاد اسلامی واحد، علوم و تحقیقات تهران | ۰.۱۶۴                             | ۵۹۷  | ۰.۶۱۳                  | ۳۲۶  | ۰.۲۲۳                 | ۶۱۸  | ۰.۷۳۳                                              | ۴۰۳  | ۰.۲۶۷                                             | ۷۷۴  |
| دانشگاه رازی                                   | ۰.۰۷۷                             | ۹۱۳  | ۰.۷۰۱                  | ۱۱۹  | ۰.۲۲۳                 | ۶۲۰  | ۰.۷۵۹                                              | ۳۰۲  | ۰.۲۴۱                                             | ۸۷۵  |
| دانشگاه زنجان                                  | ۰.۰۷۹                             | ۹۰۰  | ۰.۷۰۰                  | ۱۲۱  | ۰.۲۲۱                 | ۶۲۶  | ۰.۷۶۰                                              | ۲۹۴  | ۰.۲۴۰                                             | ۸۸۳  |
| دانشگاه بوعلی سینا                             | ۰.۰۷۰                             | ۹۴۶  | ۰.۷۱۵                  | ۱۰۳  | ۰.۲۱۶                 | ۶۴۵  | ۰.۷۶۸                                              | ۲۷۳  | ۰.۲۳۲                                             | ۹۰۴  |
| دانشگاه شهید چمران اهواز                       | ۰.۱۰۳                             | ۷۹۱  | ۰.۶۸۳                  | ۱۴۸  | ۰.۲۱۴                 | ۶۴۸  | ۰.۷۶۱                                              | ۲۸۹  | ۰.۲۳۹                                             | ۸۸۸  |
| دانشگاه تربیت مدرس                             | ۰.۰۸۴                             | ۸۷۷  | ۰.۷۰۹                  | ۱۰۹  | ۰.۲۰۷                 | ۶۶۹  | ۰.۷۷۴                                              | ۲۵۹  | ۰.۲۲۶                                             | ۹۱۸  |
| دانشگاه شیراز                                  | ۰.۰۶۸                             | ۹۵۴  | ۰.۷۳۱                  | ۸۴   | ۰.۲۰۱                 | ۶۸۰  | ۰.۷۸۴                                              | ۲۳۰  | ۰.۲۱۶                                             | ۹۴۷  |
| دانشگاه شهید بهشتی                             | ۰.۰۷۴                             | ۹۳۵  | ۰.۷۲۸                  | ۸۸   | ۰.۱۹۷                 | ۶۸۳  | ۰.۷۸۷                                              | ۲۲۰  | ۰.۲۱۳                                             | ۹۵۷  |
| دانشگاه گیلان                                  | ۰.۱۳۷                             | ۶۷۳  | ۰.۶۷۰                  | ۱۷۳  | ۰.۱۹۳                 | ۶۹۵  | ۰.۷۷۶                                              | ۲۵۰  | ۰.۲۲۴                                             | ۹۲۷  |
| دانشگاه فردوسی مشهد                            | ۰.۰۸۱                             | ۸۹۱  | ۰.۷۳۰                  | ۸۵   | ۰.۱۸۹                 | ۷۱۰  | ۰.۷۹۴                                              | ۲۰۰  | ۰.۲۰۶                                             | ۹۷۷  |
| دانشگاه سمنان                                  | ۰.۰۹۶                             | ۸۱۹  | ۰.۷۱۴                  | ۱۰۴  | ۰.۱۸۹                 | ۷۱۱  | ۰.۷۹۱                                              | ۲۰۶  | ۰.۲۰۹                                             | ۹۷۱  |
| دانشگاه صنعتی سهند                             | ۰.۱۲۵                             | ۷۱۳  | ۰.۶۹۴                  | ۱۳۴  | ۰.۱۸۱                 | ۷۳۲  | ۰.۷۹۳                                              | ۲۰۲  | ۰.۲۰۷                                             | ۹۷۵  |
| دانشگاه تهران                                  | ۰.۰۸۱                             | ۸۸۹  | ۰.۷۴۱                  | ۷۱   | ۰.۱۷۸                 | ۷۴۱  | ۰.۸۰۷                                              | ۱۷۳  | ۰.۱۹۳                                             | ۱۰۰۴ |
| دانشگاه ارومیه                                 | ۰.۰۸۷                             | ۸۶۴  | ۰.۷۳۶                  | ۷۶   | ۰.۱۷۷                 | ۷۴۲  | ۰.۸۰۶                                              | ۱۷۴  | ۰.۱۹۴                                             | ۱۰۰۳ |
| دانشگاه یزد                                    | ۰.۱۶۸                             | ۵۹۱  | ۰.۶۵۵                  | ۲۱۰  | ۰.۱۷۷                 | ۷۴۴  | ۰.۷۸۸                                              | ۲۱۶  | ۰.۲۱۲                                             | ۹۶۱  |
| دانشگاه صنعتی اصفهان                           | ۰.۱۵۵                             | ۶۲۱  | ۰.۶۷۶                  | ۱۵۵  | ۰.۱۶۹                 | ۷۵۹  | ۰.۸۰۰                                              | ۱۸۵  | ۰.۲۰۰                                             | ۹۹۲  |
| دانشگاه تبریز                                  | ۰.۱۰۱                             | ۸۰۳  | ۰.۷۳۵                  | ۷۷   | ۰.۱۶۵                 | ۷۶۷  | ۰.۸۱۷                                              | ۱۴۸  | ۰.۱۸۳                                             | ۱۰۲۹ |

| نام مؤسسه                          | انتشارات پدیدآوران<br>با جنس نا روشن |        | انتشارات پدیدآوران مرد |        | انتشارات پدیدآوران زن |        | نسبت انتشارات مردان به همه<br>انتشارات با جنس نا روشن |        | نسبت انتشارات زنان به همه<br>انتشارات با جنس نا روشن |        |
|------------------------------------|--------------------------------------|--------|------------------------|--------|-----------------------|--------|-------------------------------------------------------|--------|------------------------------------------------------|--------|
|                                    | رتبه                                 | امتیاز | رتبه                   | امتیاز | رتبه                  | امتیاز | رتبه                                                  | امتیاز | رتبه                                                 | امتیاز |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۸۹۴                                  | ۰.۰۸۰  | ۵۱                     | ۰.۷۶۵  | ۰.۱۵۵                 | ۷۸۶    | ۰.۸۳۲                                                 | ۱۱۱    | ۰.۱۶۸                                                | ۱۰۶۶   |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۸۶۰                                  | ۰.۰۸۸  | ۳۳                     | ۰.۷۷۷  | ۰.۱۳۶                 | ۸۴۰    | ۰.۸۵۱                                                 | ۶۷     | ۰.۱۴۹                                                | ۱۱۱۰   |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | ۸۸۵                                  | ۰.۰۸۲  | ۲۶                     | ۰.۷۸۴  | ۰.۱۳۴                 | ۸۴۶    | ۰.۸۵۴                                                 | ۶۲     | ۰.۱۴۶                                                | ۱۱۱۵   |
| دانشگاه شاهرود                     | ۸۶۵                                  | ۰.۰۸۷  | ۱۹                     | ۰.۷۸۷  | ۰.۱۲۶                 | ۸۶۹    | ۰.۸۶۲                                                 | ۵۳     | ۰.۱۳۸                                                | ۱۱۲۴   |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۸۴۲                                  | ۰.۰۹۲  | ۱۲                     | ۰.۸۰۳  | ۰.۱۰۵                 | ۹۵۲    | ۰.۸۸۵                                                 | ۲۱     | ۰.۱۱۵                                                | ۱۱۵۶   |
| دانشگاه صنعتی مالک اشتر            | ۸۲۹                                  | ۰.۰۹۴  | ۶                      | ۰.۸۰۹  | ۰.۰۹۷                 | ۱۰۰۱   | ۰.۸۹۳                                                 | ۱۲     | ۰.۱۰۷                                                | ۱۱۶۵   |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۷۷۳                                  | ۰.۱۰۸  | ۱۰                     | ۰.۸۰۶  | ۰.۰۸۶                 | ۱۰۷۴   | ۰.۹۰۴                                                 | ۶      | ۰.۰۹۶                                                | ۱۱۷۱   |

### ۳-۶. رتبه بندی یو - مالتی رنگ

اتحادیه اروپا بر ایند نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی‌رنک» را در سال ۲۰۲۰ میلادی منتشر کرده است که ۲۱ مؤسسه ایرانی در میان برترین مؤسسه‌های جهان در سیاهه پایانی هستند.

«یو - مالتی‌رنک» یک رتبه‌بندی چندوجهی است که بخش‌های گوناگون مؤسسه‌ها همانند آموزش، پژوهش، دانش‌گستری، چشم‌انداز جهانی، و مشارکت ملی را می‌سنجد. این نظام رتبه‌بندی از آن جهت دارای اهمیت است

## جدول ۳-۱۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «آموزش و تدریس» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | نسبت دانش آموختگان<br>کارشناسی | نسبت دانش آموختگان<br>کارشناسی ارشد | دانش آموختگی به هنگام<br>(در مقطع کارشناسی) | دانش آموختگی به هنگام<br>(در مقطع کارشناسی) |
|------------------------------------|--------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------|
| دانشگاه الزهرا (س)                 | D                              | D                                   | B                                           | D                                           |
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان | C                              | D                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد | C                              | D                                   | D                                           | D                                           |
| دانشگاه تبریز                      | B                              | C                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه تربیت مدرس                 | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه تهران                      | D                              | -                                   | D                                           | D                                           |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه شیراز                      | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه صنعتی امیر کبیر            | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | -                              | C                                   | D                                           | D                                           |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | -                              | D                                   | D                                           | D                                           |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران           | -                              | -                                   | -                                           | -                                           |

| نام مؤسسه                     | نسبت دانش آموختگان کارشناسی | نسبت دانش آموختگان کارشناسی ارشد | دانش آموختگی به هنگام (در مقطع کارشناسی) | دانش آموختگی به هنگام (در مقطع کارشناسی) |
|-------------------------------|-----------------------------|----------------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | -                           | -                                | -                                        | -                                        |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | D                           | C                                | C                                        | D                                        |
| دانشگاه کاشان                 | C                           | D                                | B                                        | B                                        |
| دانشگاه کردستان               | C                           | D                                | -                                        | -                                        |
| دانشگاه یزد                   | -                           | B                                | B                                        | C                                        |

A (Very good); B (Good); C (Average); D (Below average); E (Weak); - (Data unavailable); x (Not applicable)

### جدول ۱۴-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «پژوهش» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رتک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | نسبت استناد | شمار انتشارات پژوهنی | شمار تعدیل شده انتشارات پژوهنی | درآمدهای پژوهنی خراج از دانشگاه | بروندها انتشارات ی هنری | انتشارات پروتادهای انتشارات | انتشارات میان رشته‌ای | موقعیت‌های پسا-دکتری | همکاری راهبردی پژوهنی | انتشارات دسترسی حرفه‌ای آزاد |
|------------------------------------|-------------|----------------------|--------------------------------|---------------------------------|-------------------------|-----------------------------|-----------------------|----------------------|-----------------------|------------------------------|
| دانشگاه الزهرا (س)                 | C           | C                    | D                              | D                               | D                       | A                           | C                     | D                    | -                     | A                            |
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | D           | B                    | A                              | -                               | -                       | D                           | B                     | -                    | -                     | C                            |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان | D           | C                    | D                              | -                               | -                       | D                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد | B           | C                    | D                              | D                               | D                       | A                           | C                     | D                    | -                     | A                            |
| دانشگاه تبریز                      | C           | B                    | B                              | C                               | C                       | D                           | C                     | C                    | -                     | D                            |
| دانشگاه تربیت مدرس                 | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | C                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه تهران                      | C           | A                    | A                              | C                               | D                       | C                           | B                     | C                    | -                     | D                            |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | D                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه شیراز                      | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | C                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | C                           | B                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | C                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | C           | B                    | A                              | B                               | A                       | D                           | C                     | C                    | -                     | A                            |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | C                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | B           | D                    | D                              | D                               | -                       | A                           | D                     | D                    | -                     | C                            |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | C           | B                    | A                              | -                               | -                       | C                           | C                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران           | D           | B                    | A                              | -                               | -                       | D                           | A                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | D           | B                    | A                              | -                               | -                       | D                           | B                     | -                    | -                     | D                            |
| دانشگاه فردوسی مشهد                | C           | B                    | A                              | D                               | A                       | D                           | C                     | D                    | -                     | D                            |
| دانشگاه کاشان                      | B           | B                    | A                              | D                               | D                       | A                           | B                     | D                    | -                     | A                            |
| دانشگاه کردستان                    | C           | C                    | C                              | -                               | -                       | C                           | C                     | D                    | -                     | D                            |
| دانشگاه یزد                        | D           | C                    | A                              | D                               | -                       | D                           | C                     | D                    | -                     | C                            |

### جدول ۱۵-۳. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «دانش گستر» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رتک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | انتشارات مشترک با صنعت | درآمد از بخش خصوصی | شمار پروانه‌های ثبت اختراع | شمار پروانه‌های ثبت اختراع مشترک با صنعت | شمار پروانه‌های ثبت اختراع مشترک با صنعت | انتشارات مشترک درآمدهای اختصاصی | استناد به انتشارات مؤسسه در پروانه‌های ثبت اختراع | شمار شرکت‌های راه اندازی شده دانش آموختگان |
|------------------------------------|------------------------|--------------------|----------------------------|------------------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| دانشگاه الزهرا (س)                 | D                      | D                  | E                          | E                                        | x                                        | A                               | D                                                 | -                                          |
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | D                      | -                  | E                          | E                                        | x                                        | -                               | D                                                 | -                                          |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان | D                      | -                  | E                          | E                                        | x                                        | -                               | D                                                 | -                                          |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد | D                      | D                  | E                          | E                                        | x                                        | A                               | E                                                 | -                                          |

| نام مؤسسه                          | انتشارات مشترک با صنعت | درآمد از بخش خصوصی | شمار پروانه‌های ثبت اختراع | شمار پروانه‌های ثبت اختراع نسبت به اندازه مؤسسه | شمار پروانه‌های ثبت اختراع مشترک با صنعت | شمار شرکت‌های وابسته به مؤسسه | انتشارات مشترک در پروانه‌های ثبت اختراع | درآمد از توسعه حرفه‌ای مداوم راه‌اندازی شده دانش‌آموختگان | شمار شرکت‌های دانش‌آموختگان |
|------------------------------------|------------------------|--------------------|----------------------------|-------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------|
| دانشگاه تبریز                      | D                      | B                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | D                                                         | -                           |
| دانشگاه تربیت مدرس                 | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | A                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه تهران                      | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | D                             | D                                       | A                                                         | B                           |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه شیراز                      | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی | D                      | A                  | E                          | E                                               | x                                        | A                             | D                                       | E                                                         | D                           |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | E                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران           | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه فردوسی مشهد                | D                      | B                  | E                          | E                                               | x                                        | A                             | D                                       | A                                                         | B                           |
| دانشگاه کاشان                      | D                      | D                  | E                          | E                                               | x                                        | A                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه کردستان                    | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | A                             | D                                       | -                                                         | -                           |
| دانشگاه یزد                        | D                      | -                  | E                          | E                                               | x                                        | -                             | D                                       | -                                                         | -                           |

## جدول ۳-۱۶. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «گرایش جهانی» در نظام رتبه‌بندی «یو-مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | رشته‌های کارشناسی به زبان خارجی | رشته‌های کارشناسی ارشد به زبان خارجی | تبادل دانشجوی علمی جهانی | اعضای هیئت علمی جهانی | انتشارات مشترک جهانی | رشته‌های جهانی در دکتری |
|------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------|--------------------------|-----------------------|----------------------|-------------------------|
| دانشگاه الزهرا (س)                 | E                               | E                                    | D                        | D                     | D                    | D                       |
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان | E                               | E                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف‌آباد | E                               | E                                    | D                        | E                     | D                    | -                       |
| دانشگاه تبریز                      | A                               | A                                    | -                        | -                     | D                    | A                       |
| دانشگاه تربیت مدرس                 | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه تهران                      | E                               | E                                    | C                        | D                     | D                    | -                       |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه شیراز                      | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی | A                               | A                                    | -                        | C                     | D                    | D                       |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | -                               | -                                    | -                        | -                     | D                    | -                       |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | B                               | D                                    | D                        | B                     | C                    | -                       |

| نام مؤسسه                     | رشته‌های کارشناسی<br>به زبان خارجی | رشته‌های کارشناسی ارشد<br>به زبان خارجی | تبادل<br>دانشجو | اعضای هیئت<br>علمی جهانی | انتشارات<br>مشترک جهانی | رشته‌های جهانی<br>در دکتری |
|-------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------------|-----------------|--------------------------|-------------------------|----------------------------|
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | -                                  | -                                       | -               | -                        | D                       | -                          |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | B                                  | B                                       | -               | -                        | D                       | -                          |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | -                                  | -                                       | -               | -                        | D                       | -                          |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | C                                  | D                                       | C               | -                        | D                       | D                          |
| دانشگاه کاشان                 | E                                  | B                                       | D               | D                        | D                       | -                          |
| دانشگاه کردستان               | E                                  | E                                       | -               | -                        | D                       | -                          |
| دانشگاه یزد                   | E                                  | E                                       | -               | -                        | D                       | -                          |

## جدول ۳-۱۷. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در بعد «مشارکت ملی» در نظام رتبه‌بندی «یو - مالتی رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | دانش آموختگان<br>کارشناسی<br>شاغل در کشور | دانش آموختگان<br>کارشناسی ارشد<br>شاغل در کشور | دانشجویان<br>کارآموز<br>در کشور | انتشارات مشترک<br>داخلی | درآمد از منابع<br>داخلی | انتشارات مشترک با<br>صنعت<br>به زبان ملی |
|------------------------------------|-------------------------------------------|------------------------------------------------|---------------------------------|-------------------------|-------------------------|------------------------------------------|
| دانشگاه الزهرا (س)                 | C                                         | C                                              | A                               | A                       | B                       | E                                        |
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان | -                                         | -                                              | -                               | B                       | -                       | B                                        |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد | -                                         | -                                              | C                               | E                       | A                       | E                                        |
| دانشگاه تبریز                      | -                                         | -                                              | -                               | C                       | A                       | B                                        |
| دانشگاه تربیت مدرس                 | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه تهران                      | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه شیراز                      | -                                         | -                                              | -                               | D                       | -                       | B                                        |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | -                                         | -                                              | -                               | D                       | -                       | D                                        |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | A                                         | A                                              | C                               | A                       | C                       | B                                        |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران           | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | A                                        |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | -                                         | -                                              | -                               | A                       | -                       | B                                        |
| دانشگاه فردوسی مشهد                | B                                         | -                                              | -                               | D                       | A                       | C                                        |
| دانشگاه کاشان                      | -                                         | -                                              | C                               | D                       | -                       | D                                        |
| دانشگاه کردستان                    | -                                         | -                                              | -                               | D                       | -                       | E                                        |
| دانشگاه یزد                        | -                                         | -                                              | -                               | D                       | -                       | E                                        |

## ۳-۷. رتبه‌بندی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی «رتبه‌بندی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» یا «رتبه‌بندی دانشگاه ملی تایوان»، ۱۲ مؤسسه ایرانی در سیاهه ۸۰۰ مؤسسه برتر جهان هستند. دانشگاه‌های تهران، علوم پزشکی و خدمات بهداشتی



بزرگ‌تر بخت بیشتری برای بودن در سیاهه پایانی دارند. «دانشگاه ملی تایوان» برای انتشار سیاهه پایانی ۸۰۰ مؤسسه برتر جهان از سه شاخص (بهره‌وری پژوهشی، تأثیر پژوهشی، و تعالی پژوهشی) و هشت سنج (شمار مقاله‌های ۱۱ سال پیش، شمار مقاله‌های سال پیش، شمار استنادهای ۱۱ سال پیش، شمار استنادهای دو سال پیش، میانگین استنادهای ۱۱ سال پیش، شاخص «اچ» دو سال پیش، شمار مقاله‌های پراستاد ۱۰ سال پیش، و شمار مقاله‌ها در نشریه‌های با ضریب تأثیر بالا در دو سال پیش) بهره‌برداری می‌کند. در جدول ۳-۱۸ امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۱۹ امتیاز آنها در سنج‌های گوناگون در این نظام رتبه‌بندی آمده است.

درمانی تهران، صنعتی اصفهان، صنعتی شریف، تربیت مدرس، صنعتی امیرکبیر، علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد، علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، علم و صنعت ایران، شیراز، علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز، تبریز، و فردوسی مشهد در میان ۸۰۰ مؤسسه برتر جهان جای دارند. افزون بر این، فردوسی مشهد نیز در رتبه‌بندی نرمال شده بر پایه اعضای هیئت علمی در میان ۸۰۰ مؤسسه برتر جهان جای گرفته است. به گفته دیگر، اگر دستاوردهای پژوهشی نسبت به شمار اعضای هیئت علمی سنجش شوند، دانشگاه فردوسی مشهد نیز در ۸۰۰ مؤسسه برتر جهان جای خواهد گرفت.

گرایش این نظام رتبه‌بندی پژوهشی است و دانشگاه‌های

جدول ۳-۱۸. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | رتبه جهانی نرمال شده بر پایه اعضای هیئت علمی | نام مؤسسه                     | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | رتبه جهانی نرمال شده بر پایه اعضای هیئت علمی |
|--------------------------|-----------|----------|------------|----------------------------------------------|-------------------------------|-----------|----------|------------|----------------------------------------------|
| دانشگاه تهران            | ۳۴        | ۱        | ۳۶۴        | ۲۸۰                                          | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | -         | -        | ۷۵۰-۷۰۱    | ۴۹۹                                          |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۳۳.۱      | ۲        | ۴۲۷        | ۲۹۹                                          | دانشگاه علم و صنعت ایران      | -         | -        | ۸۰۰-۷۵۱    | ۴۰۸                                          |
| دانشگاه صنعتی اصفهان     | -         | -        | ۶۵۰-۶۰۱    | ۳۶۲                                          | دانشگاه شیراز                 | -         | -        | ۸۰۰-۷۵۱    | ۴۸۱                                          |
| دانشگاه صنعتی شریف       | -         | -        | ۶۵۰-۶۰۱    | ۳۰۴                                          | دانشگاه علوم پزشکی تبریز      | -         | -        | ۸۰۰-۷۵۱    | -                                            |
| دانشگاه تربیت مدرس       | -         | -        | ۶۵۰-۶۰۱    | ۳۷۵                                          | دانشگاه تبریز                 | -         | -        | ۸۰۰-۷۵۱    | ۴۳۶                                          |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | -         | -        | ۷۰۰-۶۵۱    | ۴۰۰                                          | دانشگاه فردوسی مشهد           | -         | -        | -          | ۴۸۲                                          |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد  | -         | -        | ۷۵۰-۷۰۱    | ۵۰۰                                          |                               |           |          |            |                                              |

جدول ۳-۱۹. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                     | شمار مقاله‌های ۱۱ سال پیش | شمار مقاله‌های سال پیش | شمار استنادهای ۱۱ سال پیش | شمار استنادهای دو سال پیش | میانگین استنادهای ۱۱ سال پیش | شاخص «اچ» دو سال پیش | شمار مقاله‌های پراستاد ده سال پیش | شمار مقاله‌ها در مجله‌های با ضریب تأثیر بالا در دو سال پیش |
|-------------------------------|---------------------------|------------------------|---------------------------|---------------------------|------------------------------|----------------------|-----------------------------------|------------------------------------------------------------|
| دانشگاه تهران                 | ۳۴.۲                      | ۴۲.۱                   | ۲۵.۲                      | ۳۴.۶                      | ۴۱.۵                         | ۴۹.۷                 | ۲۳.۴                              | ۲۹                                                         |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۳۲.۹                      | ۳۹.۲                   | ۲۵.۱                      | ۳۲.۹                      | ۴۴                           | ۵۰.۴                 | ۲۳.۵                              | ۲۶.۲                                                       |
| دانشگاه صنعتی اصفهان          | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |
| دانشگاه صنعتی شریف            | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |
| دانشگاه تربیت مدرس            | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | -                         | -                      | -                         | -                         | -                            | -                    | -                                 | -                                                          |

| نام مؤسسه                | شمار مقاله‌های ۱۱ سال پیش | شمار مقاله‌های ۱۱ سال پیش | شمار استنادهای ۱۱ سال پیش | میانگین استنادهای ۱۱ سال پیش | شاخص «اچ» دو سال پیش | شمار مقاله‌های ۱۱ سال پیش | شمار مقاله‌ها در مجله‌های با ضریب تأثیر بالا در دو سال پیش |
|--------------------------|---------------------------|---------------------------|---------------------------|------------------------------|----------------------|---------------------------|------------------------------------------------------------|
| دانشگاه شیراز            | -                         | -                         | -                         | -                            | -                    | -                         | -                                                          |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز | -                         | -                         | -                         | -                            | -                    | -                         | -                                                          |
| دانشگاه تبریز            | -                         | -                         | -                         | -                            | -                    | -                         | -                                                          |
| دانشگاه فردوسی مشهد      | -                         | -                         | -                         | -                            | -                    | -                         | -                                                          |

University of Oxford»، «MIT»، «University of Michigan - Seattle»، «Washington - Seattle»، «University of Pennsylvania» و «Ann Arbor» در جایگاه دوم تا نهم این نظام رتبه‌بندی هستند.

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی نظام رتبه‌بندی دانشگاه ملی تایوان، «Harvard University» با بیشترین امتیاز پیشگام مؤسسه‌های جهان است. سپس، «Stanford University»، «University of Toronto»، «Johns Hopkins University»، «University of London»، «University College London»

### ۳-۸. رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز»

اگرچه از دیدگاه ارزیابی فراگیر در میان ۱۵۰۰ مؤسسه برتر جهان نیستند، ولی در زمینه‌های گوناگون علمی جایگاه جهانی دارند.

رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان برای فهم بهتر مقایسه مؤسسه‌ها در جهان پدید آمده است. با افزایش دانشجویانی که در پی ادامه تحصیل در کشورهای خارجی هستند، رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان که آوازه و پژوهش‌های علمی مؤسسه‌ها را در بر دارد، می‌تواند به آنها در گزینش مؤسسه‌ها یاری رساند. این نظام به رتبه‌بندی پیرامون ۱۵۰۰ مؤسسه برتر از بیش از ۸۰ کشور پرداخته است. تنها مؤسسه‌هایی در این نظام ارزیابی می‌شوند که دست‌کم ۱۲۵۰ مقاله در پنج سال گذشته در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» داشته باشند. مؤسسه «یو. اس. نیوز» از ۱۳ سنجه کلیدی (آوازه جهانی پژوهشی، آوازه منطقه‌ای پژوهشی، شمار انتشارات، کتاب‌ها، همایش‌ها، تأثیر استنادی تعدیل‌شده، شمار همه استنادها، شمار انتشارات در میان ۱۰ درصد انتشارات باکیفیت، نسبت انتشارات در میان ۱۰ درصد انتشارات باکیفیت، شمار همکاری جهانی [نسب به کشور]، شمار همکاری جهانی، شمار مقاله‌های پراستناد در میان یک درصد انتشارات باکیفیت، و نسبت مقاله‌های پراستناد در میان یک درصد انتشارات باکیفیت) برای ارزیابی مؤسسه‌ها بهره

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ رتبه‌بندی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو. اس. نیوز» ۳۱ مؤسسه ایرانی در میان مؤسسه‌های برتر جهان جای گرفته‌اند. دانشگاه‌های «تهران»، «آزاد اسلامی»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران»، «صنعتی اصفهان»، «صنعتی نوشیروانی بابل»، «صنعتی شریف»، «صنعتی امیرکبیر»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد»، «تربیت مدرس»، «تبریز»، «شیراز»، «علم و صنعت ایران»، «فردوسی مشهد»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران»، «شهید بهشتی تهران»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان»، «کاشان»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز»، «یزد»، «صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی»، «سمنان»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز»، «گیلان»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی بقیه الله (عج)»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه»، «رازی»، «یاسوج»، «اصفهان»، «صنعتی سهند»، و «شهید باهنر کرمان» مؤسسه‌هایی هستند که نامشان در این فهرست آمده است و در جایگاه نخست تا سی‌ویکم ملی هستند. افزون بر این مؤسسه‌ها، پنج دانشگاه «بین‌المللی امام خمینی (ره)»، «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مازندران»، «صنعتی شاهرود»، «صنعتی شیراز»، و «ارومیه» نیز

می‌گیرد. داده‌های ارزیابی این سنجه‌ها با همکاری شرکت «کلاریویت آنالیتیکس» (ناشر پایگاه «اینسایتس») گردآوری می‌شوند. در جدول ۳-۲۰ امتیاز کل و رتبه‌های ملی و جهانی

جدول ۳-۲۰. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یو.اس. نیوز» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                     | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                                          | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|-------------------------------|-----------|----------|------------|----------------------------------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه تهران                 | ۵۴.۴      | ۱        | ۳۸۷        | دانشگاه یزد                                        | ۳۰        | ۲۰       | ۱۲۳۸       |
| دانشگاه آزاد اسلامی           | ۵۲.۵      | ۲        | ۴۴۵        | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی                 | ۲۹        | ۲۱       | ۱۲۸۸       |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۴۶.۹      | ۳        | ۶۲۳        | دانشگاه سمنان                                      | ۲۸.۹      | ۲۲       | ۱۲۹۴       |
| دانشگاه صنعتی اصفهان          | ۴۶.۶      | ۴        | ۶۳۱        | دانشگاه علوم پزشکی شیراز                           | ۲۸.۶      | ۲۳       | ۱۳۰۸       |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل  | ۴۶.۴      | ۵        | ۶۳۹        | دانشگاه گیلان                                      | ۲۸.۲      | ۲۴       | ۱۳۲۱       |
| دانشگاه صنعتی شریف            | ۴۶.۳      | ۶        | ۶۴۶        | دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج)                  | ۲۸.۱      | ۲۵       | ۱۳۲۹       |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۴۵.۳      | ۷        | ۶۷۰        | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه                        | ۲۷.۳      | ۲۶       | ۱۳۵۲       |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | ۴۱.۵      | ۸        | ۷۹۲        | دانشگاه رازی                                       | ۲۶.۲      | ۲۷       | ۱۳۹۰       |
| دانشگاه تربیت مدرس            | ۴۱.۱      | ۹        | ۸۱۷        | دانشگاه یاسوج                                      | ۲۶        | ۲۸       | ۱۴۰۵       |
| دانشگاه تبریز                 | ۴۰.۸      | ۱۰       | ۸۳۱        | دانشگاه اصفهان                                     | ۲۵.۶      | ۲۹       | ۱۴۱۸       |
| دانشگاه شیراز                 | ۳۹.۷      | ۱۱       | ۸۷۴        | دانشگاه صنعتی سهند                                 | ۲۵.۴      | ۳۰       | ۱۴۲۳       |
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۳۸.۶      | ۱۲       | ۹۰۴        | دانشگاه شهید باهنر کرمان                           | ۲۴.۳      | ۳۱       | ۱۴۵۹       |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | ۳۷.۴      | ۱۳       | ۹۴۱        | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)                 | -         | -        | -          |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۳۷        | ۱۴       | ۹۵۹        | دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مازندران | -         | -        | -          |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران      | ۳۶.۲      | ۱۵       | ۹۸۷        | دانشگاه صنعتی شاهرود                               | -         | -        | -          |
| دانشگاه شهید بهشتی تهران      | ۳۵.۸      | ۱۶       | ۹۹۹        | دانشگاه صنعتی شیراز                                | -         | -        | -          |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان     | ۳۲.۴      | ۱۷       | ۱۱۴۰       | دانشگاه ارومیه                                     | -         | -        | -          |
| دانشگاه کاشان                 | ۳۱.۵      | ۱۸       | ۱۱۷۴       |                                                    |           |          |            |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز      | ۳۰.۷      | ۱۹       | ۱۲۰۹       |                                                    |           |          |            |

جدول ۳-۲۱. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «یو.اس. نیوز» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه               | آوازه جهانی پژوهشی | آوازه منطقه‌ای پژوهشی | شمار انتشارات | کتاب‌ها | همایش‌ها | تأثیر استنادی | کل استنادها | شمار انتشارات باکیفیت | نسبت انتشارات باکیفیت | شمار همکاری جهانی | نسبت همکاری جهانی | شمار مقاله‌های پراستناد | نسبت مقاله‌های پراستناد |
|-------------------------|--------------------|-----------------------|---------------|---------|----------|---------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------------|-------------------------|
| د. تهران                | ۱۴۲                | ۵۸                    | ۲۰۰           | ۶۵۵     | ۲۲۷      | ۱۲۲۵          | ۳۱۹         | ۳۰۲                   | ۱۰۱۶                  | ۹۳                | ۱۱۱۸              | ۴۹۴                     | ۱۲۷۱                    |
| د. آزاد اسلامی          | ۵۶۲                | ۲۱۰                   | ۶۰            | ۸۷۲     | ۱۲۹      | ۱۲۹۹          | ۱۵۳         | ۱۴۴                   | ۱۱۰۰                  | ۷۵۱               | ۱۴۱۰              | ۱۹۷                     | ۱۰۳۱                    |
| د. ع.پ.خ.ب.د.#          | ۴۵۸                | ۱۲۱                   | ۲۶۳           | ۱۳۲۳    | ۱۴۱۳     | ۸۸۲           | ۳۳۷         | ۴۴۰                   | ۱۳۱۵                  | ۵۶۶               | ۱۳۶۶              | ۴۲۶                     | ۱۰۱۱                    |
| د. صنعتی اصفهان         | ۵۶۵                | ۱۰۳                   | ۵۳۷           | ۱۳۲۳    | ۸۵۰      | ۹۵۷           | ۵۸۵         | ۵۶۴                   | ۸۸۰                   | ۸۴                | ۱۰۹۹              | ۶۷۲                     | ۱۰۴۱                    |
| د. صنعتی نوشیروانی بابل | ۵۶۵                | ۱۰۳                   | ۵۳۷           | ۱۳۲۳    | ۸۵۰      | ۹۵۷           | ۵۸۵         | ۵۶۴                   | ۸۸۰                   | ۸۴                | ۱۰۹۹              | ۶۷۲                     | ۱۰۴۱                    |
| د. صنعتی شریف           | ۱۵۳                | ۶۴                    | ۵۰۰           | ۹۰۵     | ۳۰۶      | ۱۳۴۶          | ۶۴۷         | ۵۹۹                   | ۱۱۳۴                  | ۲۴۰               | ۱۲۶۵              | ۸۷۶                     | ۱۳۹۸                    |

| نام مؤسسه                           | آوازه جهانی پژوهشی | آوازه منطقه‌ای پژوهشی | شمار انتشارات | کتاب‌ها | همایش‌ها | تأثیر استنادی تعدیل شده | کل استنادها | شمار انتشارات باکیفیت | نسبت انتشارات باکیفیت | شمار همکاری جهانی | نسبت همکاری جهانی | شمار مقاله‌های پراستناد | نسبت مقاله‌های پراستناد |
|-------------------------------------|--------------------|-----------------------|---------------|---------|----------|-------------------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|-------------------------|-------------------------|
| د. صنعتی<br>امیرکبیر                | ۳۱۲                | ۹۱                    | ۴۰۸           | ۱۰۷۹    | ۳۰۱      | ۱۲۹۱                    | ۵۲۷         | ۵۰۸                   | ۱۰۹۳                  | ۹۰۰               | ۱۴۵۴              | ۷۰۵                     | ۱۲۷۶                    |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>مشهد                | ۱۰۰۲               | ۲۹۸                   | ۸۹۲           | ۱۴۲۵    | ۱۶۹۸     | ۳۶۶                     | ۷۵۰         | ۸۳۵                   | ۸۲۴                   | ۱۲۴               | ۱۱۷۶              | ۶۷۲                     | ۴۴۱                     |
| د. تربیت مدرس                       | ۶۱۰                | ۱۳۵                   | ۴۴۴           | ۱۳۲۳    | ۶۷۸      | ۱۳۵۰                    | ۵۷۸         | ۵۶۰                   | ۱۱۸۶                  | ۹۵۷               | ۱۴۶۷              | ۸۴۲                     | ۱۴۳۳                    |
| د. تبریز                            | ۷۱۳                | ۲۱۰                   | ۶۷۱           | ۱۳۲۳    | ۹۲۲      | ۱۱۳۴                    | ۷۶۱         | ۶۵۱                   | ۷۷۸                   | ۲۰۷               | ۱۲۴۴              | ۱۰۸۴                    | ۱۴۶۸                    |
| د. شیراز                            | ۵۲۱                | ۱۰۳                   | ۶۴۰           | ۱۲۴۹    | ۹۶۲      | ۱۳۸۳                    | ۷۹۲         | ۷۷۵                   | ۱۲۶۹                  | ۲۹۶               | ۱۲۸۶              | ۹۸۹                     | ۱۳۶۶                    |
| د. علم و صنعت<br>ایران              | ۵۹۹                | ۱۴۲                   | ۵۷۱           | ۱۰۳۴    | ۶۰۰      | ۱۳۶۷                    | ۷۲۹         | ۶۶۰                   | ۱۱۳۳                  | ۱۳۱۸              | ۱۵۶۷              | ۱۰۸۴                    | ۱۵۳۳                    |
| د. فردوسی<br>مشهد                   | ۶۰۰                | ۱۵۰                   | ۶۱۴           | ۱۳۲۳    | ۷۹۸      | ۱۴۷۱                    | ۷۹۵         | ۸۱۳                   | ۱۴۰۱                  | ۵۲۸               | ۱۳۵۷              | ۱۰۰۰                    | ۱۴۱۶                    |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>شهید بهشتی          | ۸۸۱                | ۱۹۱                   | ۵۴۹           | ۱۵۲۲    | ۱۵۷۹     | ۱۰۴۸                    | ۶۱۲         | ۷۶۲                   | ۱۴۴۲                  | ۹۰۵               | ۱۴۵۷              | ۷۵۶                     | ۱۱۶۹                    |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>ایران               | ۸۴۷                | ۲۹۸                   | ۸۱۰           | ۱۱۷۳    | ۱۶۴۳     | ۶۹۹                     | ۷۸۰         | ۹۹۱                   | ۱۳۷۲                  | ۳۸۵               | ۱۳۲۳              | ۸۴۸                     | ۹۳۶                     |
| د. شهید بهشتی<br>تهران              | ۵۷۴                | ۱۶۰                   | ۷۳۸           | ۹۹۰     | ۷۹۵      | ۱۳۷۴                    | ۸۷۸         | ۹۳۱                   | ۱۴۲۲                  | ۵۰۷               | ۱۳۵۳              | ۱۳۵۰                    | ۱۶۱۲                    |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>اصفهان              | ۱۰۰۲               | ۲۵۱                   | ۹۹۹           | ۱۲۴۹    | ۱۵۹۳     | ۱۱۷۱                    | ۱۰۴۳        | ۱۱۵۶                  | ۱۳۶۳                  | ۵۴۴               | ۱۳۶۲              | ۹۷۳                     | ۹۴۳                     |
| د. کاشان                            | ۱۳۰۵               | ۲۶۴                   | ۱۱۱۲          | ۱۲۴۹    | ۱۴۲۳     | ۹۲۷                     | ۱۰۸۷        | ۸۹۲                   | ۴۹۱                   | ۱۶۶۴              | ۱۷۰۹              | ۱۱۸۸                    | ۱۱۶۲                    |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>تبریز               | ۱۲۳۲               | ۳۸۴                   | ۸۳۶           | ۱۵۲۲    | ۱۷۲۱     | ۱۱۴۵                    | ۹۰۶         | ۸۶۱                   | ۱۰۳۰                  | ۱۰۰۲              | ۱۴۷۴              | ۱۰۸۴                    | ۱۲۸۷                    |
| د. یزد                              | ۱۳۰۵               | ۳۲۲                   | ۱۳۹۵          | ۱۲۴۹    | ۱۳۶۲     | ۱۲۴۴                    | ۱۴۲۸        | ۱۳۶۲                  | ۱۱۴۷                  | ۱۹۴               | ۱۲۳۸              | ۱۱۱۰                    | ۷۴۹                     |
| د. صنعتی خواجه<br>نصیرالدین<br>طوسی | ۸۳۵                | ۲۵۱                   | ۹۱۹           | ۱۳۲۳    | ۶۰۳      | ۱۵۲۴                    | ۱۱۳۸        | ۱۱۵۶                  | ۱۴۶۴                  | ۱۲۲۹              | ۱۵۳۴              | ۱۵۳۹                    | ۱۶۶۶                    |
| د. سمنان                            | ۱۲۶۳               | ۳۵۶                   | ۱۱۹۶          | ۱۵۲۲    | ۱۳۱۹     | ۱۱۵۶                    | ۱۲۵۰        | ۱۱۱۱                  | ۹۰۴                   | ۱۴۱۳              | ۱۵۹۹              | ۱۱۱۰                    | ۹۶۰                     |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>شیراز               | ۸۷۵                | ۲۳۱                   | ۹۳۳           | ۱۵۲۲    | ۱۶۷۸     | ۱۲۸۸                    | ۱۰۳۳        | ۱۲۶۹                  | ۱۵۸۹                  | ۱۱۵۰              | ۱۵۱۲              | ۱۱۸۸                    | ۱۳۲۱                    |
| د. گیلان                            | ۱۲۶۳               | ۳۸۴                   | ۱۰۰۲          | ۱۴۲۵    | ۱۳۸۶     | ۱۳۳۱                    | ۱۱۲۰        | ۱۰۲۲                  | ۱۱۲۵                  | ۱۴۱۶              | ۱۶۰۰              | ۱۱۶۱                    | ۱۲۳۴                    |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>بقیه الله (عج)      | ۱۵۴۸               | ۵۳۴                   | ۱۵۰۷          | ۱۴۲۵    | ۱۷۳۸     | ۶۶                      | ۱۰۳۲        | ۱۲۸۳                  | ۷۹۲                   | ۲۵۹               | ۱۲۷۲              | ۸۹۶                     | ۲۰۷                     |
| د.ع.پ.خ.ب.د.<br>کرمانشاه            | ۱۵۴۸               | ۳۸۴                   | ۱۵۷۶          | ۱۵۲۲    | ۱۷۳۸     | ۱۴۱                     | ۱۱۴۸        | ۱۴۸۴                  | ۱۱۱۵                  | ۶۱۹               | ۱۳۸۲              | ۱۰۰۰                    | ۳۱۹                     |
| د. رازی                             | ۱۱۵۳               | ۳۵۶                   | ۱۱۳۸          | ۱۵۲۲    | ۱۴۹۶     | ۱۴۵۵                    | ۱۳۰۴        | ۱۲۳۰                  | ۱۲۹۰                  | ۹۶۴               | ۱۴۶۹              | ۱۴۵۱                    | ۱۵۱۳                    |
| د. یاسوج                            | ۱۳۳۸               | ۵۳۴                   | ۱۶۱۴          | ۱۵۲۲    | ۱۶۸۶     | ۶۸۷                     | ۱۴۰۹        | ۱۲۳۰                  | ۳۹۶                   | ۱۳۱۰              | ۱۵۶۶              | ۱۱۲۶                    | ۵۴۱                     |

| نام مؤسسه                     | آوازه جهانی پژوهشی | آوازه منطقه‌ای پژوهشی | شمار انتشارات | کتاب‌ها | همایش‌ها | تأثیر استنادی تعدیل شده | کل استنادها | شمار انتشارات باکیفیت | نسبت انتشارات باکیفیت | شمار همکاری جهانی | نسبت همکاری جهانی | شمار مقاله‌های استاندارد | نسبت مقاله‌های استاندارد |
|-------------------------------|--------------------|-----------------------|---------------|---------|----------|-------------------------|-------------|-----------------------|-----------------------|-------------------|-------------------|--------------------------|--------------------------|
| د. اصفهان                     | ۱۳۰۵               | ۲۱۰                   | ۹۷۰           | ۱۵۲۲    | ۱۱۹۶     | ۱۶۴۲                    | ۱۲۷۱        | ۱۲۴۹                  | ۱۵۲۹                  | ۸۸۱               | ۱۴۴۵              | ۱۶۴۰                     | ۱۷۱۵                     |
| د. صنعتی سهند                 | ۱۰۸۱               | ۳۸۴                   | ۱۵۵۲          | ۱۲۴۹    | ۱۳۴۳     | ۱۱۴۴                    | ۱۵۰۷        | ۱۳۵۱                  | ۸۳۹                   | ۱۵۵۹              | ۱۶۵۷              | ۱۵۱۰                     | ۱۳۵۵                     |
| د. شهید باهنر کرمان           | ۸۷۵                | ۲۶۴                   | ۱۱۲۹          | ۱۵۲۲    | ۱۲۷۹     | ۱۶۱۵                    | ۱۳۸۸        | ۱۳۳۸                  | ۱۴۶۰                  | ۱۴۹۲              | ۱۶۲۸              | ۱۵۸۹                     | ۱۶۵۶                     |
| د. بین‌المللی امام خمینی (ره) | -                  | -                     | -             | -       | -        | -                       | -           | -                     | -                     | -                 | -                 | -                        | -                        |
| د. ع. پ. خ. ب. د. مازندران    | -                  | -                     | -             | -       | -        | -                       | -           | -                     | -                     | -                 | -                 | -                        | -                        |
| د. صنعتی شاهرود               | -                  | -                     | -             | -       | -        | -                       | -           | -                     | -                     | -                 | -                 | -                        | -                        |
| د. صنعتی شیراز                | -                  | -                     | -             | -       | -        | -                       | -           | -                     | -                     | -                 | -                 | -                        | -                        |
| د. ارومیه                     | -                  | -                     | -             | -       | -        | -                       | -           | -                     | -                     | -                 | -                 | -                        | -                        |

\* د. کوتاه‌شده «دانشگاه» است. # ع. پ. خ. ب. د. کوتاه‌شده «علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی» است.

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ نظام رتبه‌بندی «یو. اس. نیوز»، «Columbia University»، «California Institute of Technology»، «University of Washington»، «University of Cambridge»، و «Harvard University» با بیشترین امتیاز پیشگام جهان است و سپس، دانشگاه‌های «MIT»، «Stanford University»، «University of California–Berkeley»، «University of Oxford».

### ۳-۹. رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان

«مرکز رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» ویرایش ۲۰۲۰ میلادی خود را منتشر کرده است که بر پایه آن ۳۸ مؤسسه ایرانی در فهرست مؤسسه‌های برتر جهان هستند که از میان آن‌ها، دانشگاه «آزاد اسلامی (همه واحدها)» رتبه نخست ملی را دارد. «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» تنها نظامی است که کیفیت آموزش و پرورش دانشجویان، پرستیژ اعضای هیئت علمی، و کیفیت پژوهش دانشگاه‌ها را بی‌نیاز از پیمایش و پرسشنامه برای مؤسسه‌ها می‌سنجد. «مرکز رتبه‌بندی

جدول ۳-۲۲. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|--------------------------|-----------|----------|------------|--------------------------|-----------|----------|------------|
| آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۷۵.۴      | ۱        | ۳۹۵        | دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۷۲.۹      | ۴        | ۶۲۹        |
| دانشگاه تهران            | ۷۳.۷      | ۲        | ۵۴۳        | دانشگاه صنعتی اصفهان     | ۷۲.۳      | ۵        | ۷۰۷        |
| دانشگاه صنعتی شریف       | ۷۳.۱      | ۳        | ۶۰۸        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | ۷۱.۹      | ۶        | ۷۵۹        |

| نام مؤسسه                          | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                    | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|------------------------------------|-----------|----------|------------|------------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه تربیت مدرس                 | ۷۱.۶      | ۷        | ۷۹۹        | دانشگاه علوم پزشکی تبریز     | ۶۷.۶      | ۲۳       | ۱۵۳۳       |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران           | ۷۱        | ۸        | ۸۸۷        | دانشگاه بوعلی سینا           | ۶۷.۶      | ۲۴       | ۱۵۴۴       |
| دانشگاه شیراز                      | ۷۰.۶      | ۹        | ۹۴۹        | دانشگاه سمنان                | ۶۷.۵      | ۲۵       | ۱۵۵۲       |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۷۰.۵      | ۱۰       | ۹۶۵        | دانشگاه شهید باهنر کرمان     | ۶۷.۴      | ۲۶       | ۱۵۷۳       |
| دانشگاه فردوسی مشهد                | ۷۰.۴      | ۱۱       | ۹۸۶        | دانشگاه کاشان                | ۶۷.۳      | ۲۷       | ۱۶۰۹       |
| دانشگاه تبریز                      | ۷۰.۳      | ۱۲       | ۹۹۲        | دانشگاه یزد                  | ۶۶.۹      | ۲۸       | ۱۷۱۵       |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | ۶۹.۷      | ۱۳       | ۱۱۰۶       | دانشگاه پیام نور             | ۶۶.۸      | ۲۹       | ۱۷۲۳       |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۶۹        | ۱۴       | ۱۲۲۴       | دانشگاه ارومیه               | ۶۶.۸      | ۳۰       | ۱۷۳۱       |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد            | ۶۸.۶      | ۱۵       | ۱۳۰۵       | دانشگاه مازندران             | ۶۶.۷      | ۳۱       | ۱۷۵۵       |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          | ۶۸.۶      | ۱۶       | ۱۳۱۹       | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه  | ۶۶.۱      | ۳۲       | ۱۹۰۳       |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران           | ۶۸.۳      | ۱۷       | ۱۳۷۴       | دانشگاه علوم پزشکی مازندران  | ۶۶        | ۳۳       | ۱۹۳۴       |
| دانشگاه اصفهان                     | ۶۸.۳      | ۱۸       | ۱۳۷۸       | دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله | ۶۶        | ۳۴       | ۱۹۳۷       |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۶۸.۳      | ۱۹       | ۱۳۸۳       | دانشگاه صنعتی شیراز          | ۶۶        | ۳۵       | ۱۹۵۶       |
| دانشگاه رازی                       | ۶۷.۹      | ۲۰       | ۱۴۶۵       | دانشگاه کردستان              | ۶۵.۹      | ۳۶       | ۱۹۶۷       |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز           | ۶۷.۹      | ۲۱       | ۱۴۷۲       | دانشگاه شهید چمران اهواز     | ۶۵.۹      | ۳۷       | ۱۹۸۰       |
| دانشگاه گیلان                      | ۶۷.۷      | ۲۲       | ۱۵۰۳       | دانشگاه صنعتی شاهرود         | ۶۵.۹      | ۳۸       | ۱۹۸۵       |

جدول ۳-۲۳. رتبه مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام «رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | کیفیت آموزش | اشتغال دانش‌آموختگان | کیفیت اعضای هیئت علمی | عملکرد پژوهشی |
|------------------------------------|-------------|----------------------|-----------------------|---------------|
| آزاد اسلامی (همه واحدها)           | -           | -                    | -                     | ۳۶۹           |
| دانشگاه تهران                      | ۴۲۲         | -                    | -                     | ۵۰۹           |
| دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۹۹         | -                    | -                     | ۵۷۳           |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران           | -           | -                    | -                     | ۵۹۳           |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | -           | -                    | -                     | ۶۶۶           |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | -           | -                    | -                     | ۷۱۶           |
| دانشگاه تربیت مدرس                 | -           | -                    | -                     | ۷۵۶           |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران           | -           | -                    | -                     | ۸۴۱           |
| دانشگاه شیراز                      | -           | -                    | -                     | ۹۰۶           |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | -           | -                    | -                     | ۹۲۲           |
| دانشگاه فردوسی مشهد                | -           | -                    | -                     | ۹۴۳           |
| دانشگاه تبریز                      | -           | -                    | -                     | ۹۵۰           |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | -           | -                    | -                     | ۱۰۵۵          |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | -           | -                    | -                     | ۱۱۵۷          |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد            | -           | -                    | -                     | ۱۲۳۸          |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          | -           | -                    | -                     | ۱۲۵۶          |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران           | -           | -                    | -                     | ۱۳۰۸          |
| دانشگاه اصفهان                     | -           | -                    | -                     | ۱۳۱۳          |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | -           | -                    | -                     | ۱۳۱۶          |

| نام مؤسسه                    | کیفیت آموزش | اشتغال دانش‌آموختگان | کیفیت اعضای هیئت علمی | عملکرد پژوهشی |
|------------------------------|-------------|----------------------|-----------------------|---------------|
| دانشگاه رازی                 | -           | -                    | -                     | ۱۳۹۵          |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز     | -           | -                    | -                     | ۱۴۰۰          |
| دانشگاه گیلان                | -           | -                    | -                     | ۱۴۳۰          |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز     | -           | -                    | -                     | ۱۴۵۵          |
| دانشگاه بوعلی سینا           | -           | -                    | -                     | ۱۴۶۸          |
| دانشگاه سمنان                | -           | -                    | -                     | ۱۴۷۵          |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان     | -           | -                    | -                     | ۱۴۹۶          |
| دانشگاه کاشان                | -           | -                    | -                     | ۱۵۳۲          |
| دانشگاه یزد                  | -           | -                    | -                     | ۱۶۳۰          |
| دانشگاه پیام نور             | -           | -                    | -                     | ۱۶۴۱          |
| دانشگاه ارومیه               | -           | -                    | -                     | ۱۶۵۱          |
| دانشگاه مازندران             | -           | -                    | -                     | ۱۶۷۷          |
| دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه  | -           | -                    | -                     | ۱۸۲۶          |
| دانشگاه علوم پزشکی مازندران  | -           | -                    | -                     | ۱۸۵۵          |
| دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله | -           | -                    | -                     | ۱۸۵۸          |
| دانشگاه صنعتی شیراز          | -           | -                    | -                     | ۱۸۷۸          |
| دانشگاه کردستان              | -           | -                    | -                     | ۱۸۸۹          |
| دانشگاه شهید چمران اهواز     | -           | -                    | -                     | ۱۸۹۸          |
| دانشگاه صنعتی شاهرود         | -           | -                    | -                     | ۱۹۰۳          |

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی این نظام رتبه‌بندی «Harvard University» پیشگام جهان است و «MIT»، «University of Chicago»، و «Yale University» در جایگاه دوم تا دهم هستند. «University of Cambridge»، «Stanford University»، «University of Oxford»، «Columbia University»

### ۳-۱۰. رتبه‌بندی مؤسسه‌های «سکیمگو»

آزمایشگاه «سکیمگو» در ویرایش سال ۲۰۲۰ میلادی نام ۱۵۷ مؤسسه ایرانی (از بخش‌های دولتی، بهداشت، آموزش عالی، و خصوصی) را در میان مؤسسه‌های برتر جهان آورده است. بر پایه این سیاهه، دانشگاه‌های «علوم پزشکی تهران»، «تهران»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «علوم پزشکی مشهد»، «علوم پزشکی تبریز»، «تربیت مدرس»، «صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی شریف»، «علوم پزشکی شیراز»، و «علم و فرهنگ» در جایگاه‌های نخست تا دهم ملی جای گرفته‌اند. نخستین هدف آزمایشگاه «سکیمگو» از انتشار سیاهه

دانشگاه‌های برتر، نه رتبه‌بندی مؤسسه‌ها، بلکه ارائه یک ابزار فراگیر علم‌سنجی برای سیاست‌گذاران، مؤسسه‌ها، و مدیران پژوهشی است. از این رو، آنها می‌توانند برون‌دادهای پژوهشی خود را تحلیل و ارزیابی کنند و راه‌هایی برای بهبود بیابند. رتبه‌بندی «سکیمگو» از فراگیرترین نظام‌های رتبه‌بندی جهانی مؤسسه‌های آموزشی، پژوهشی، و بهداشتی دولتی، و خصوصی در جهان به شمار می‌رود. پژوهش، نوآوری، و تأثیر اجتماعی سه بُعدی هستند که ۱۳ سنجه کلیدی ارزیابی مؤسسه‌ها را در این نظام پوشش می‌دهند. در جدول ۳-۲۴

[illegible]



| نام مؤسسه                             | رتبه<br>فراگیر | رتبه در<br>پژوهش نوآوری | رتبه در<br>رتبه در | رتبه در<br>رتبه در | نام مؤسسه                            |
|---------------------------------------|----------------|-------------------------|--------------------|--------------------|--------------------------------------|
| دانشگاه گیلان                         | ۷۶۰            | ۴۳۵                     | ۵۰۰                | ۲۳۱                | دانشگاه سمنان                        |
| دانشگاه علوم پزشکی بیرجند             | ۷۶۱            | ۴۲۲                     | ۵۱۰                | ۲۳۶                | دانشگاه علوم پزشکی قم                |
| دانشگاه علوم پزشکی یاسوج              | ۷۶۱            | ۴۲۷                     | ۵۰۴                | ۲۳۷                | دانشگاه علوم پزشکی سبزوار            |
| بیمارستان فارابی                      | ۷۶۳            | ۴۰۴                     | ۵۲۹                | ۲۳۷                | دانشگاه صنعتی سهند                   |
| دانشگاه بوعلی سینا                    | ۷۶۳            | ۴۴۰                     | ۴۹۷                | ۲۳۳                | دانشگاه یزد                          |
| دانشگاه کردستان                       | ۷۶۳            | ۴۳۸                     | ۴۹۷                | ۲۳۵                | دانشگاه علوم پزشکی گناباد            |
| دانشگاه علوم پزشکی همدان              | ۷۶۳            | ۴۱۳                     | ۵۲۷                | ۲۳۱                | دانشگاه حکیم سبزواری                 |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد لاهیجان     | ۷۶۴            | ۴۰۳                     | ۵۲۹                | ۲۳۸                | دانشگاه شهرکرد                       |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم دارویی | ۷۶۴            | ۴۴۰                     | ۴۹۴                | ۲۳۷                | دانشگاه شهید باهنر کرمان             |
| پژوهشگاه مواد و انرژی                 | ۷۶۵            | ۴۷۱                     | ۴۶۴                | ۲۳۷                | دانشگاه علوم پزشکی تربت حیدریه       |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تبریز       | ۷۶۵            | ۴۳۵                     | ۵۰۲                | ۲۳۶                | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان          |
| دانشگاه خوارزمی                       | ۷۶۵            | ۴۵۹                     | ۴۷۹                | ۲۳۳                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد رشت        |
| دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان            | ۷۶۵            | ۴۳۱                     | ۵۰۴                | ۲۳۷                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سنندج      |
| دانشگاه ایلام                         | ۷۶۶            | ۴۵۹                     | ۴۷۷                | ۲۳۷                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد       |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد    | ۷۶۶            | ۴۲۲                     | ۵۱۵                | ۲۳۶                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اردبیل     |
| دانشگاه زنجان                         | ۷۶۶            | ۴۴۱                     | ۴۹۸                | ۲۳۴                | دانشگاه صنعتی شیراز                  |
| دانشگاه شهید چمران                    | ۷۶۷            | ۴۴۳                     | ۴۹۸                | ۲۳۳                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج        |
| پژوهشگاه صنعت نفت                     | ۷۶۸            | ۴۷۷                     | ۴۶۳                | ۲۳۶                | دانشگاه صنعت نفت                     |
| دانشگاه بناب                          | ۷۶۸            | ۴۵۶                     | ۴۸۱                | ۲۳۸                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اراک       |
| مرکز قلب تهران                        | ۷۶۸            | ۴۱۳                     | ۵۲۵                | ۲۳۸                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مرودشت     |
| وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی     | ۷۶۹            | ۴۱۴                     | ۵۲۸                | ۲۳۴                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز |
| دانشگاه علوم پزشکی فسا                | ۷۷۰            | ۴۳۴                     | ۵۰۷                | ۲۳۷                | دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان           |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهرکرد      | ۷۷۳            | ۴۲۹                     | ۵۱۳                | ۲۳۷                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شیراز      |
| دانشگاه علوم پزشکی قزوین              | ۷۷۳            | ۴۱۸                     | ۵۲۷                | ۲۳۵                | دانشگاه بجنورد                       |
| بیمارستان امام خمینی (ره)             | ۷۷۴            | ۴۲۱                     | ۵۲۵                | ۲۳۵                | دانشگاه خلیج فارس                    |
| دانشگاه علوم پزشکی اراک               | ۷۷۶            | ۴۲۹                     | ۵۲۰                | ۲۳۵                | دانشگاه علم و فناوری مازندران        |
| دانشگاه لرستان                        | ۷۷۶            | ۴۵۱                     | ۴۹۶                | ۲۳۶                | دانشگاه بیرجند                       |
| دانشگاه الزهرا (س)                    | ۷۷۷            | ۴۵۵                     | ۴۹۴                | ۲۳۵                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین      |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی    | ۷۷۷            | ۴۳۹                     | ۵۱۶                | ۲۳۰                | دانشگاه علوم پزشکی سمنان             |
| پژوهشگاه تحقیقات زیست پزشکی           | ۷۷۸            | ۴۵۴                     | ۴۹۳                | ۲۳۸                | دانشگاه زابل                         |
| دانشگاه مراغه                         | ۷۷۸            | ۴۵۳                     | ۴۹۶                | ۲۳۷                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمانشاه   |
| دانشگاه علوم پزشکی زاهدان             | ۷۷۹            | ۴۲۴                     | ۵۲۸                | ۲۳۵                | دانشگاه شهید رجایی                   |
| دانشگاه محقق اردبیلی                  | ۷۷۹            | ۴۲۹                     | ۵۲۱                | ۲۳۵                | دانشگاه صنعتی ارومیه                 |
| دانشگاه علوم پزشکی بابل               | ۷۸۰            | ۴۳۱                     | ۵۲۲                | ۲۳۴                | دانشگاه صنعتی شاهرود                 |
| دانشگاه علوم پزشکی شاهرود             | ۷۸۰            | ۴۲۱                     | ۵۲۹                | ۲۳۷                | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان   |
| دانشگاه مازندران                      | ۷۸۰            | ۴۴۹                     | ۵۰۵                | ۲۳۴                | دانشگاه علوم پزشکی مراغه             |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری        | ۷۸۰            | ۴۴۰                     | ۵۰۹                | ۲۳۸                | دانشگاه دامغان                       |

[illegible]

U.S. Department of Health » «Harvard Medical School»  
«MIT» «Helmholtz Gemeinschaft» «and Human Services  
در «National Institutes of Health» و «Stanford University»  
جایگاه دوم تا دهم جهان هستند.

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی نظام رتبه‌بندی جهانی «سکیمگو» (Chinese Academy of Sciences) پیش‌تاز است و «Centre National de la Recherche Scientifique»، «Harvard University»، «Ministry of Education of China»

### ۳-۱۱. رتبه‌بندی دانشگاهی «راوند»

مدیران دانشگاه می‌توانند وضعیت خود را تحلیل و ارزیابی کنند و دانشجویان نیز مؤسسه هدف خود را برای ادامه تحصیل آسان‌تر برگزینند. در جدول ۳-۲۵ امتیاز کل به همراه رتبه‌های ملی و جهانی مؤسسه‌های برتر ایرانی و در جدول ۳-۲۶ رتبه و امتیاز آنها در سنجه‌های گوناگون در این نظام رتبه‌بندی آمده‌اند.

بر پایه گزارش «آژانس رتبه‌بندی رار» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۱۱ مؤسسه ایرانی در سیاهه مؤسسه‌های برتر جای گرفته‌اند. «دانشگاه علوم پزشکی تهران» با رتبه ۲۲۲ جهانی، در این سیاهه در جایگاه نخست ملی است.

نخستین هدف این نظام رتبه‌بندی، سنجش عملکرد مؤسسه‌های برتر جهان بر پایه چهار حوزه کلیدی (آموزش، پژوهش، تنوع جهانی، و پایداری مالی) است. افزون بر این،

## جدول ۳-۲۵. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «راوند» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه              | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه اصفهان         | ۴۰.۲۷۲    | ۷        | ۵۹۱        |
| دانشگاه شهید بهشتی     | ۴۰.۰۰۵    | ۸        | ۵۹۶        |
| دانشگاه کاشان          | ۳۸.۶۲۳    | ۹        | ۶۱۴        |
| دانشگاه علامه طباطبائی | ۳۲.۴۴۴    | ۱۰       | ۶۸۴        |
| دانشگاه الزهرا (س)     | ۲۸.۷۷     | ۱۱       | ۷۲۱        |

## جدول ۳-۲۶. امتیاز و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «راوند» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | آموزش  |            | پژوهش  |            | تنوع جهانی |            | پایداری مالی |            |
|--------------------------|--------|------------|--------|------------|------------|------------|--------------|------------|
|                          | امتیاز | رتبه جهانی | امتیاز | رتبه جهانی | امتیاز     | رتبه جهانی | امتیاز       | رتبه جهانی |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۹۵.۷۶۹ | ۱۲         | ۴۸.۶۹۳ | ۴۷۱        | ۳۱.۰۳۹     | ۶۴۳        | ۷۷.۱۶۵       | ۲۲۹        |

| نام مؤسسه                          | آموزش  |            | پژوهش  |            | تنوع جهانی |            | پایداری مالی |            |
|------------------------------------|--------|------------|--------|------------|------------|------------|--------------|------------|
|                                    | امتیاز | رتبه جهانی | امتیاز | رتبه جهانی | امتیاز     | رتبه جهانی | امتیاز       | رتبه جهانی |
| دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۶۷.۳۲۹ | ۱۹۴        | ۷۲.۰۸۸ | ۲۴۰        | ۳۳.۴۰۹     | ۶۰۴        | ۸۰.۴۸۳       | ۱۸۳        |
| دانشگاه تهران                      | ۷۵.۳۷۳ | ۱۲۹        | ۵۳.۶۹۸ | ۴۱۸        | ۳۳.۳۷۶     | ۶۰۵        | ۴۲.۱۳۲       | ۶۵۲        |
| دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۴.۰۱۴ | ۵۳۲        | ۶۲.۷۶۱ | ۳۲۱        | ۱۰.۸۰۷     | ۸۰۷        | ۸۱.۱۱۷       | ۱۷۲        |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۵۶.۰۲۹ | ۳۵۴        | ۴۷.۱۸۹ | ۴۸۴        | ۲۲.۳۶۱     | ۷۲۹        | ۶۸.۱۳۵       | ۳۴۱        |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۲۵.۲۸۴ | ۷۳۵        | ۶۵.۱۴۶ | ۲۹۵        | ۱۰.۸۸۲     | ۸۰۵        | ۵۱.۳۶۹       | ۵۵۰        |
| دانشگاه اصفهان                     | ۵۴.۲۲۶ | ۳۸۴        | ۳۰.۷۹۲ | ۶۴۲        | ۱۰.۹۷۱     | ۸۰۲        | ۴۳.۲۳۱       | ۶۴۱        |
| دانشگاه شهید بهشتی                 | ۵۹.۵۸۷ | ۳۰۹        | ۲۳.۶۶۵ | ۶۹۶        | ۱۵.۰۳۱     | ۷۸۱        | ۴۳.۰۲۸       | ۶۴۴        |
| دانشگاه کاشان                      | ۳۳.۲۳۹ | ۶۴۹        | ۴۷.۲۲۷ | ۴۸۳        | ۱۰.۹۶      | ۸۰۳        | ۴۷.۴۴۶       | ۵۹۳        |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | ۴۵.۹۱۲ | ۵۰۴        | ۲۲.۳۷  | ۷۰۵        | ۱۹.۸۴      | ۷۵۳        | ۲۲.۷۳۳       | ۷۶۴        |
| دانشگاه الزهرا (س)                 | ۲۹.۲۰۳ | ۶۹۲        | ۲۹.۲۷  | ۶۴۸        | ۹.۵۸       | ۸۱۳        | ۳۹.۹۱۲       | ۶۷۵        |

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی رتبه‌بندی «راوند»، «MIT»، «University of Oxford»، «University of Cambridge»، «Harvard University» پیشگام مؤسسه‌های جهان است و «California Institute of Technology-Caltech»، «Stanford University»، «Imperial College London» تا دهم هستند.

### ۳-۱۲. رتبه‌بندی پژوهشی دانشگاه‌های جهان

تازه‌ترین گزارش این نظام در سال ۲۰۱۷ میلادی منتشر شده که در کتاب «نمای ۲۰۱۷: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

### ۳-۱۳. رتبه‌بندی جهانی دانشگاهی «گرین‌متریک» درباره توسعه پایدار

بر پایه ویرایش ۲۰۲۰ میلادی رتبه‌بندی جهانی دانشگاهی «گرین‌متریک» درباره توسعه پایدار، ۴۱ مؤسسه ایرانی در سیاهه سبزترین‌های جهان جای گرفته‌اند که از میان آن‌ها، «دانشگاه زنجان» در رتبه نخست ملی و ۵۴ جهانی است. در ویرایش ۲۰۲۰ نظام رتبه‌بندی «گرین‌متریک» ۹۱۱ مؤسسه از سراسر جهان ارزیابی شده‌اند. «گرین‌متریک» با هدف ارائه چشم‌اندازی فراگیر از وضعیت و سیاست‌های زیست‌محیطی و توسعه پایدار مؤسسه‌های آموزش عالی جهان راه‌اندازی شده است. «گرین‌متریک» در گونه خود یگانه و ابزاری برای آگاه‌سازی مدیران و سیاست‌گذاران دانشگاهی به چالش‌های زیست‌محیطی و مصرف انرژی است. محیط و زیرساخت، انرژی و تغییر اقلیم، مدیریت پسماند، آب، حمل‌ونقل، و آموزش و پژوهش سنجه‌هایی هستند که در این نظام رتبه‌بندی برای سنجش مؤسسه‌ها به کار می‌روند. داده‌های «گرین‌متریک» برای ارزیابی مؤسسه‌ها، از پرسشنامه‌ای است که برای آن‌ها می‌فرستد. در جدول ۳-۲۷ امتیاز کل و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی برتر و در جدول ۳-۲۸ امتیاز مؤسسه‌ها در سنجه‌های گوناگون آمده است.

جدول ۳-۲۷. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی «گرین‌متریک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه     | امتیاز |      | رتبه جهانی | رتبه ملی | نام مؤسسه                | امتیاز |      | رتبه جهانی | رتبه ملی |
|---------------|--------|------|------------|----------|--------------------------|--------|------|------------|----------|
|               | کل     | میلی |            |          |                          | کل     | میلی |            |          |
| دانشگاه زنجان | ۷۹۲۵   | ۱    | ۵۴         |          | دانشگاه محقق اردبیلی     | ۶۷۲۵   | ۳    | ۲۰۷        |          |
| دانشگاه کاشان | ۷۵۵۰   | ۲    | ۹۷         |          | دانشگاه علوم پزشکی کاشان | ۶۴۵۰   | ۴    | ۲۳۹        |          |

| نام مؤسسه                                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                               | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|------------------------------------------|-----------|----------|------------|-----------------------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه الزهرا (س)                       | ۶۳۵۰      | ۵        | ۲۵۳        | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان             | ۴۵۵۰      | ۲۴       | ۵۹۶        |
| دانشگاه رازی                             | ۶۳۰۰      | ۶        | ۲۶۳        | دانشگاه بوعلی سینا                      | ۴۴۵۰      | ۲۵       | ۶۱۸        |
| دانشگاه گیلان                            | ۶۱۰۰      | ۷        | ۳۱۱        | دانشگاه بیرجند                          | ۴۳۵۰      | ۲۶       | ۶۳۵        |
| دانشگاه اصفهان                           | ۶۰۷۵      | ۸        | ۳۱۸        | دانشگاه شیراز                           | ۴۳۲۵      | ۲۷       | ۶۳۹        |
| دانشگاه فردوسی مشهد                      | ۵۹۵۰      | ۹        | ۳۳۷        | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان      | ۴۲۵۰      | ۲۸       | ۶۵۶        |
| دانشگاه یاسوج                            | ۵۷۵۰      | ۱۰       | ۳۶۴        | دانشگاه خلیج فارس                       | ۴۲۵۰      | ۲۹       | ۶۵۹        |
| دانشگاه صنعتی شاهرود                     | ۵۷۰۰      | ۱۱       | ۳۷۱        | دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری | ۴۱۵۰      | ۳۰       | ۶۶۹        |
| دانشگاه حکیم سبزواری                     | ۵۷۰۰      | ۱۲       | ۳۷۴        | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل            | ۴۱۲۵      | ۳۱       | ۶۷۰        |
| دانشگاه اراک                             | ۵۶۰۰      | ۱۳       | ۳۹۷        | دانشگاه صنعتی شریف                      | ۴۰۷۵      | ۳۲       | ۶۸۰        |
| دانشگاه یزد                              | ۵۲۰۰      | ۱۴       | ۴۷۷        | دانشگاه خوارزمی                         | ۳۹۵۰      | ۳۳       | ۷۰۱        |
| دانشگاه تهران                            | ۵۱۲۵      | ۱۵       | ۴۸۹        | دانشگاه علوم پزشکی زنجان                | ۳۸۰۰      | ۳۴       | ۷۱۹        |
| دانشگاه شهید رجایی                       | ۴۹۲۵      | ۱۶       | ۵۲۱        | دانشگاه تبریز                           | ۳۷۰۰      | ۳۵       | ۷۴۲        |
| دانشگاه صنعتی اراک                       | ۴۸۵۰      | ۱۷       | ۵۳۸        | دانشگاه اردکان                          | ۳۰۷۵      | ۳۶       | ۸۰۱        |
| دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان | ۴۸۰۰      | ۱۸       | ۵۵۰        | دانشگاه شهید بهشتی                      | ۳۰۲۵      | ۳۷       | ۸۰۶        |
| دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان   | ۴۸۰۰      | ۱۹       | ۵۵۱        | مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو      | ۲۸۵۰      | ۳۸       | ۸۲۰        |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                   | ۴۷۷۵      | ۲۰       | ۵۵۴        | دانشگاه فنی و حرفه‌ای                   | ۲۳۰۰      | ۳۹       | ۸۵۹        |
| دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز      | ۴۷۵۰      | ۲۱       | ۵۵۸        | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی      | ۱۷۷۵      | ۴۰       | ۸۸۹        |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات | ۴۷۲۵      | ۲۲       | ۵۶۴        | دانشگاه جامع علمی و کاربردی             | ۱۰۲۵      | ۴۱       | ۹۰۹        |
| دانشگاه تربیت مدرس                       | ۴۶۵۰      | ۲۳       | ۵۸۰        |                                         |           |          |            |

جدول ۳-۲۸. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی «گرین‌متریک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | محیط و زیرساخت | انرژی و تغییرات اقلیمی | مدیریت پسماند | آب   | حمل و نقل | آموزش و پژوهش |
|--------------------------|----------------|------------------------|---------------|------|-----------|---------------|
| دانشگاه زنجان            | ۱۳۵۰           | ۱۱۲۵                   | ۱۵۷۵          | ۱۰۰۰ | ۱۱۵۰      | ۱۷۲۵          |
| دانشگاه کاشان            | ۸۷۵            | ۱۹۷۵                   | ۱۳۵۰          | ۷۰۰  | ۱۴۲۵      | ۱۲۲۵          |
| دانشگاه محقق اردبیلی     | ۱۳۵۰           | ۹۵۰                    | ۱۲۰۰          | ۸۰۰  | ۱۲۵۰      | ۱۱۷۵          |
| دانشگاه علوم پزشکی کاشان | ۷۲۵            | ۱۴۲۵                   | ۱۲۷۵          | ۵۰۰  | ۱۳۷۵      | ۱۱۵۰          |
| دانشگاه الزهرا (س)       | ۷۰۰            | ۱۰۷۵                   | ۱۲۷۵          | ۴۵۰  | ۱۳۰۰      | ۱۵۵۰          |
| دانشگاه رازی             | ۱۰۲۵           | ۱۰۷۵                   | ۱۲۰۰          | ۷۵۰  | ۱۰۲۵      | ۱۲۲۵          |
| دانشگاه گیلان            | ۱۱۲۵           | ۱۱۰۰                   | ۷۵۰           | ۵۰۰  | ۱۱۲۵      | ۱۵۰۰          |
| دانشگاه اصفهان           | ۱۲۲۵           | ۸۲۵                    | ۹۷۵           | ۷۰۰  | ۱۳۰۰      | ۱۰۵۰          |
| دانشگاه فردوسی مشهد      | ۱۰۷۵           | ۹۵۰                    | ۷۵۰           | ۵۰۰  | ۱۳۲۵      | ۱۳۵۰          |
| دانشگاه یاسوج            | ۸۰۰            | ۱۰۲۵                   | ۹۰۰           | ۴۲۵  | ۱۳۲۵      | ۱۲۷۵          |
| دانشگاه صنعتی شاهرود     | ۸۷۵            | ۱۳۰۰                   | ۹۷۵           | ۷۰۰  | ۹۵۰       | ۹۰۰           |
| دانشگاه حکیم سبزواری     | ۸۷۵            | ۹۵۰                    | ۹۰۰           | ۵۷۵  | ۱۴۰۰      | ۱۰۰۰          |
| دانشگاه اراک             | ۴۵۰            | ۱۲۲۵                   | ۹۰۰           | ۶۷۵  | ۱۳۲۵      | ۱۰۲۵          |
| دانشگاه یزد              | ۷۰۰            | ۹۵۰                    | ۹۰۰           | ۴۵۰  | ۱۰۷۵      | ۱۱۲۵          |
| دانشگاه تهران            | ۶۲۵            | ۸۵۰                    | ۸۲۵           | ۴۵۰  | ۱۲۵۰      | ۱۱۲۵          |
| دانشگاه شهید رجایی       | ۶۲۵            | ۱۱۵۰                   | ۶۰۰           | ۵۰۰  | ۱۰۷۵      | ۹۷۵           |

| نام مؤسسه                                | محیط و زیرساخت | انرژی و تغییرات اقلیمی | مدیریت پسماند | آب  | حمل و نقل | آموزش و پژوهش |
|------------------------------------------|----------------|------------------------|---------------|-----|-----------|---------------|
| دانشگاه صنعتی اراک                       | ۵۰۰            | ۱۱۵۰                   | ۳۷۵           | ۳۰۰ | ۱۳۷۵      | ۱۱۵۰          |
| دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان | ۵۷۵            | ۸۲۵                    | ۵۲۵           | ۵۲۵ | ۱۱۵۰      | ۱۲۰۰          |
| دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان   | ۱۱۲۵           | ۷۵۰                    | ۶۰۰           | ۴۵۰ | ۱۳۰۰      | ۵۷۵           |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                   | ۳۵۰            | ۱۰۷۵                   | ۶۷۵           | ۶۵۰ | ۹۷۵       | ۱۰۵۰          |
| دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز      | ۶۵۰            | ۸۰۰                    | ۱۱۲۵          | ۲۵۰ | ۱۳۲۵      | ۶۰۰           |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات | ۱۲۰۰           | ۹۰۰                    | ۹۰۰           | ۲۰۰ | ۷۲۵       | ۸۰۰           |
| دانشگاه تربیت مدرس                       | ۷۷۵            | ۴۷۵                    | ۱۱۲۵          | ۶۰۰ | ۹۷۵       | ۷۰۰           |
| دانشگاه شهید مدنی آذربایجان              | ۷۲۵            | ۷۵۰                    | ۵۲۵           | ۵۷۵ | ۱۱۰۰      | ۸۷۵           |
| دانشگاه بوعلی سینا                       | ۹۰۰            | ۷۲۵                    | ۶۷۵           | ۳۵۰ | ۱۰۰۰      | ۸۰۰           |
| دانشگاه بیرجند                           | ۵۲۵            | ۸۰۰                    | ۵۲۵           | ۵۰۰ | ۱۰۵۰      | ۹۵۰           |
| دانشگاه شیراز                            | ۸۵۰            | ۷۷۵                    | ۶۰۰           | ۴۵۰ | ۷۵۰       | ۹۰۰           |
| دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خوراسگان       | ۶۲۵            | ۱۰۵۰                   | ۴۵۰           | ۴۵۰ | ۹۲۵       | ۷۵۰           |
| دانشگاه خلیج فارس                        | ۸۰۰            | ۶۷۵                    | ۶۰۰           | ۴۷۵ | ۷۷۵       | ۹۲۵           |
| دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری  | ۷۷۵            | ۴۷۵                    | ۵۲۵           | ۵۷۵ | ۹۰۰       | ۹۰۰           |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل             | ۷۰۰            | ۱۰۰۰                   | ۶۷۵           | ۳۷۵ | ۶۰۰       | ۷۷۵           |
| دانشگاه صنعتی شریف                       | ۳۲۵            | ۶۲۵                    | ۶۰۰           | ۲۵۰ | ۱۰۰۰      | ۱۲۷۵          |
| دانشگاه خوارزمی                          | ۶۲۵            | ۷۰۰                    | ۸۲۵           | ۴۵۰ | ۹۷۵       | ۳۷۵           |
| دانشگاه علوم پزشکی زنجان                 | ۶۲۵            | ۸۷۵                    | ۶۰۰           | ۲۵۰ | ۸۵۰       | ۶۰۰           |
| دانشگاه تبریز                            | ۱۱۲۵           | ۸۰۰                    | ۳۷۵           | ۳۷۵ | ۵۲۵       | ۵۰۰           |
| دانشگاه اردکان                           | ۲۷۵            | ۸۲۵                    | ۲۲۵           | ۳۲۵ | ۶۰۰       | ۸۲۵           |
| دانشگاه شهید بهشتی                       | ۶۰۰            | ۳۷۵                    | ۳۷۵           | ۶۲۵ | ۶۰۰       | ۴۵۰           |
| مؤسسه آموزش عالی دانش پژوهان پیشرو       | ۲۷۵            | ۶۰۰                    | ۱۵۰           | ۰   | ۷۷۵       | ۱۰۵۰          |
| دانشگاه فنی و حرفه‌ای                    | ۵۰             | ۱۰۰۰                   | ۳۷۵           | ۲۵۰ | ۴۷۵       | ۱۵۰           |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی       | ۵۵۰            | ۴۲۵                    | ۷۵            | ۰   | ۵۲۵       | ۲۰۰           |
| دانشگاه جامع علمی و کاربردی              | ۷۵             | ۱۵۰                    | ۴۵۰           | ۵۰  | ۳۰۰       | ۰             |

بر پایه گزارش ۲۰۲۰ میلادی «گرین‌متریک» (University of California - Davis)، «Umwelt-» «Wageningen University & Research» با بیشترین امتیاز سبزترین مؤسسه جهان است و «University of Oxford»، «University of Nottingham»، «Nottingham Trent University» و «Universita di Bologna»، در جایگاه دوم تا دهم هستند.

### ۳-۱۴. رتبه‌بندی کیفیت پژوهش «آی. تی. یو.»

تازه‌ترین گزارش نظام رتبه‌بندی کیفیت پژوهش «آی. تی. یو.» در سال ۲۰۱۷ میلادی منتشر شده و در کتاب «نمای دسترس است».

### ۳-۱۵. رتبه‌بندی آوازه «رار»

بر پایه گزارش «آژانس رتبه‌بندی رار» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۱۱ مؤسسه ایرانی توانسته‌اند در میان پراوازه‌ترین



مؤسسه‌های جهان جای گیرند.

آنالیتیکس» پیمایش‌ها را انجام می‌دهد و داده‌های گردآوری شده را برای تحلیل به آژانس «رار» می‌فرستد. پاسخ‌دهندگان به پیمایش‌ها از سراسر جهان و در حوزه‌های گوناگون علم هستند. در این پیمایش‌ها اعضای هیئت علمی (۷۲٪)، پژوهشگران (۱۳٪)، مدیران مؤسسه‌ها (۱۳٪)، دانشجویان دکتری (۳٪)، و دیگر کسان (۵٪) شرکت می‌کنند. پیشینه حرفه‌ای بیشتر پاسخ‌دهندگان نیز نزدیک به ۲۰ سال است. در جدول ۲۹-۳ امتیاز کل به همراه رتبه‌های ملی و جهانی مؤسسه‌های برتر ایرانی در این نظام رتبه‌بندی آمده است.

نخستین هدف این نظام رتبه‌بندی سنجش آوازه جهانی مؤسسه‌ها بر پایه دو حوزه کلیدی آموزش و پژوهش است. این نخستین نظامی است که به شکلی ویژه آوازه مؤسسه‌ها را در کانون توجه جای داده است. منطق ساخت این نظام رتبه‌بندی آن است که آوازه و برند مؤسسه‌ها عامل کلیدی موفقیت و از برتری‌های رقابتی آنها در بازار آموزش عالی است. آژانس «رار» برای ارزیابی آوازه مؤسسه‌ها از پیمایش‌های جهانی بهره می‌گیرد. مؤسسه «کلاریویت

جدول ۲۹-۳. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی آوازه «رار» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                          | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی | نام مؤسسه                | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |
|------------------------------------|-----------|----------|------------|--------------------------|-----------|----------|------------|
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۳۳.۲۵۸    | ۷        | ۵۵۵        | دانشگاه تهران            | ۸۶.۹۳۸    | ۱        | ۱۰۵        |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۲۶.۹۹۴    | ۸        | ۶۱۵        | دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۶۸.۸۱۳    | ۲        | ۲۵۹        |
| دانشگاه علامه طباطبائی             | ۱۰.۴۰۱    | ۹        | ۷۳۶        | دانشگاه صنعتی اصفهان     | ۶۱.۷۸     | ۳        | ۳۱۵        |
| دانشگاه الزهرا (س)                 | ۱۰.۴۰۱    | ۱۰       | ۷۳۶        | دانشگاه علم و صنعت ایران | ۵۴.۹۰۴    | ۴        | ۳۶۷        |
| دانشگاه کاشان                      | ۶.۳۳۲     | ۱۱       | ۷۸۶        | دانشگاه شهید بهشتی       | ۴۹.۰۷۱    | ۵        | ۴۰۹        |
|                                    |           |          |            | دانشگاه اصفهان           | ۳۳.۸۲۸    | ۶        | ۵۵۲        |

«University of California, Los Angeles»، «Princeton University»، «Yale University»، و «California Institute of Technology (Caltech)» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

بر پایه ویرایش ۲۰۲۰ میلادی نظام رتبه‌بندی «رار»، «Harvard University» پرآوازه‌ترین مؤسسه است و «MIT»، «University of Cambridge»، «Stanford University»، «University of Oxford»، «University of California, Berkeley»

### ۳-۱۶. رتبه‌بندی مؤسسه‌های آکادمیک «نیچر ایندکس»

مقاله‌های پدیدآوران در نشریه‌های نمایه شده‌اش، رتبه‌بندی مؤسسه‌ها را بر پایه دو سنجه کلیدی شمار مقاله‌ها و سهم مؤسسه شدمی می‌سازد. مراد از شمار، شمار مقاله‌هایی است که یک (یا چند) پژوهشگر با وابستگی سازمانی ویژه‌ای در نگارش آنها نقش داشته‌اند. مراد از سهم نیز آن است که یک مؤسسه به چه اندازه در نگارش یک مقاله نقش داشته است. در اینجا امتیاز یک مقاله برابر «یک» گرفته می‌شود و این امتیاز میان پدیدآوران، برابر تقسیم می‌شود. برای نمونه، اگر در نگارش یک مقاله چهار پژوهشگر از چهار مؤسسه نقش داشته باشند به هر یک از آنها ۲۵ صدم امتیاز می‌رسد. در سال ۲۰۲۰ مقاله‌های منتشر شده در سال ۲۰۱۹ میلادی در نزدیک به ۷۰ نشریه برتر در حوزه‌های شیمی، علوم محیط و

بر پایه گزارش «شپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۰، هیچ‌یک از مؤسسه‌های ایرانی توانسته‌اند در میان مؤسسه‌های برتر جهان در رتبه‌بندی مؤسسه‌های آکادمیک «نیچر ایندکس» جای گیرند. این نظام رتبه‌بندی، سالانه مؤسسه‌ای جهان را بر پایه سنجه‌های گوناگون ارزیابی و نام ۵۰۰ مؤسسه برتر را منتشر می‌کند.

هرساله «نیچر ایندکس» به رتبه‌بندی مؤسسه‌ها در سراسر جهان بر پایه برون‌دادهای پژوهشی آنها در سال گذشته که کیفیت بالایی دارند می‌پردازد. گفتنی است این رتبه‌بندی بر پایه بخش اندکی از برون‌دادهای پژوهشی مؤسسه‌ها انجام می‌شود و برای شناخت بهتر جایگاه مؤسسه‌ها باید نظام‌های رتبه‌بندی دیگر نیز بررسی شوند. «نیچر ایندکس» با شمارش

زمین‌شناسی، علوم زیستی، و علوم فیزیک شمارش و ارزیابی نشریه‌های پیش‌گفته مقاله دارند. جدول ۳-۳۰ نام مؤسسه‌های ایرانی را نشان می‌دهد که در «نیچر ایندکس» ارزیابی شده‌اند.

با آنکه هیچ مؤسسه ایرانی نتوانسته است در میان ۵۰۰ مؤسسه برتر جهان جای گیرد ولی مؤسسه‌هایی هستند که در

جدول ۳-۳۰. مؤسسه‌های ایرانی در سیاهه «نیچر ایندکس» سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                              | رتبه ملی | سهم در سال ۲۰۱۸ | سهم در سال ۲۰۱۹ | شمار در سال ۲۰۱۹ | تغییر سهم ۲۰۱۹ در برابر ۲۰۱۸ (%) |
|----------------------------------------|----------|-----------------|-----------------|------------------|----------------------------------|
| دانشگاه شهید بهشتی                     | ۱        | ۸.۲۳            | ۸.۱             | ۱۵               | -۴.۸                             |
| دانشگاه صنعتی شریف                     | ۲        | ۶.۸۵            | ۷.۴۱            | ۲۰               | ۴.۶                              |
| دانشگاه تربیت مدرس                     | ۳        | ۱۰.۲۱           | ۶.۴۶            | ۱۷               | -۳۸.۸                            |
| دانشگاه فردوسی مشهد                    | ۴        | ۱.۶۹            | ۶.۱۵            | ۱۱               | ۲۵۲.۱                            |
| دانشگاه شیراز                          | ۵        | ۸.۵۸            | ۵.۲۳            | ۱۰               | -۴۱.۰                            |
| دانشگاه مازندران                       | ۶        | ۱.۶۸            | ۳.۸۸            | ۵                | ۱۲۳.۸                            |
| دانشگاه صنعتی شاهرود                   | ۷        | ۲.۵۸            | ۳.۶۸            | ۸                | ۳۷.۹                             |
| دانشگاه آزاد اسلامی                    | ۸        | ۲.۹۸            | ۳.۵۶            | ۴۵               | ۱۵.۶                             |
| دانشگاه تهران                          | ۹        | ۶.۶۳            | ۳.۳۲            | ۱۴               | -۵۱.۷                            |
| دانشگاه خوارزمی                        | ۱۰       | ۰.۵             | ۳.۰۲            | ۶                | ۴۸۳.۶                            |
| دانشگاه دامغان                         | ۱۱       | ۱.۵۸            | ۲.۹۸            | ۶                | ۸۲.۱                             |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                 | ۱۲       | ۰.۶۸            | ۲.۹             | ۶                | ۳۱۶.۲                            |
| دانشگاه سمنان                          | ۱۳       | ۱.۰۷            | ۲.۱۶            | ۵                | ۹۵.۹                             |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی     | ۱۴       | ۰.۲۵            | ۱.۷۵            | ۳                | ۵۷۷.۱                            |
| دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان | ۱۵       | ۲.۸۱            | ۱.۷             | ۷                | -۴۱.۳                            |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران               | ۱۶       | ۰.۱             | ۱.۶۷            | ۱۱               | ۱,۵۸۵.۳                          |
| دانشگاه گیلان                          | ۱۷       | ۰.۲۱            | ۱.۶۷            | ۴                | ۶۶۷.۱                            |
| دانشگاه صنعتی اصفهان                   | ۱۸       | ۳.۷۴            | ۱.۶۴            | ۳۸               | -۵۷.۶                            |
| دانشگاه شهید مدنی آذربایجان            | ۱۹       | ۴.۲             | ۱.۳۳            | ۲                | -۶۹.۳                            |
| دانشگاه اراک                           | ۲۰       | ۱.۹۶            | ۱.۱             | ۳                | -۴۵.۷                            |
| دانشگاه شهید باهنر کرمان               | ۲۱       | -               | ۱.۰۷            | ۲                | -                                |
| دانشگاه علم و صنعت ایران               | ۲۲       | ۱.۱             | ۱.۰۶            | ۴                | -۶.۶                             |
| دانشگاه صنعتی ارومیه                   | ۲۳       | -               | ۱               | ۱                | -                                |
| دانشگاه آیت‌الله بروجردی               | ۲۳       | ۱               | ۱               | ۲                | -۳.۳                             |
| دانشگاه سیستان و بلوچستان              | ۲۴       | ۰.۷             | ۰.۹۸            | ۴                | ۳۵.۳                             |
| دانشگاه کردستان                        | ۲۵       | ۳.۲۱            | ۰.۹۴            | ۲                | -۷۱.۷                            |
| دانشگاه یزد                            | ۲۶       | ۰.۰۱            | ۰.۹۱            | ۴                | ۹,۲۳۵.۸                          |
| دانشگاه صنعتی سهند                     | ۲۷       | ۰.۵۸            | ۰.۷۸            | ۲                | ۲۸.۵                             |
| دانشگاه اصفهان                         | ۲۸       | ۰.۱۷            | ۰.۷۳            | ۳                | ۳۲۵.۶                            |
| دانشگاه لرستان                         | ۲۹       | ۱.۵۷            | ۰.۷۳            | ۴                | -۵۴.۹                            |
| دانشگاه بوعلی سینا                     | ۳۰       | ۳.۸۳            | ۰.۷             | ۲                | -۸۲.۳                            |
| دانشگاه بیرجند                         | ۳۰       | -               | ۰.۷             | ۲                | -                                |

| نام مؤسسه                               | رتبه ملی | سهم در سال ۲۰۱۸ | سهم در سال ۲۰۱۹ | شمار در سال ۲۰۱۹ | تغییر سهم ۲۰۱۹ در برابر ۲۰۱۸ (%) |
|-----------------------------------------|----------|-----------------|-----------------|------------------|----------------------------------|
| دانشگاه کاشان                           | ۳۱       | ۲.۸۷            | ۰.۶۷            | ۲                | -۷۷.۲                            |
| دانشگاه زنجان                           | ۳۲       | ۱.۴۹            | ۰.۶۷            | ۱                | -۵۶.۷                            |
| دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی         | ۳۳       | ۰.۴۱            | ۰.۶۱            | ۵                | ۴۳.۰                             |
| دانشگاه حکیم سبزواری                    | ۳۴       | ۰.۴۶            | ۰.۵۸            | ۱                | ۲۳.۱                             |
| پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران       | ۳۵       | —               | ۰.۵۶            | ۳                | -                                |
| مرکز آموزش عالی و فنی مهندسی بوئین زهرا | ۳۶       | —               | ۰.۵             | ۱                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی           | ۳۷       | —               | ۰.۳۹            | ۶                | -                                |
| دانشگاه تبریز                           | ۳۸       | ۱.۵             | ۰.۳۵            | ۲                | -۷۷.۴                            |
| دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه             | ۳۹       | ۰.۱۳            | ۰.۲۷            | ۴                | ۱۰۹.۰                            |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                | ۴۰       | —               | ۰.۲۷            | ۵                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز                | ۴۱       | ۰.۰۳            | ۰.۲۴            | ۶                | ۸۳۹.۰                            |
| دانشگاه علوم پزشکی بوشهر                | ۴۲       | —               | ۰.۲۴            | ۴                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز     | ۴۳       | ۰.۱             | ۰.۱۹            | ۶                | ۸۴.۵                             |
| دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان              | ۴۴       | ۰.۰۲            | ۰.۱۸            | ۲                | ۸۲۲.۱                            |
| دانشگاه پیام نور                        | ۴۵       | ۰.۲۵            | ۰.۱۷            | ۱                | -۳۵.۵                            |
| دانشگاه شاهد                            | ۴۵       | —               | ۰.۱۷            | ۱                | -                                |
| دانشگاه الزهرا (س)                      | ۴۶       | ۰.۵             | ۰.۱۵            | ۱                | -۷۱.۰                            |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان               | ۴۷       | ۰.۷۵            | ۰.۱۴            | ۳                | -۸۱.۸                            |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد                 | ۴۸       | ۰.۰۶            | ۰.۱۳            | ۸                | ۱۲۶.۲                            |
| دانشگاه علوم پزشکی اراک                 | ۴۹       | —               | ۰.۱۲            | ۳                | -                                |
| دانشگاه علم و فناوری مازندران           | ۵۰       | ۰.۳۳            | ۰.۱             | ۱                | -۷۱.۰                            |
| دانشگاه صنعتی مالک اشتر                 | ۵۱       | —               | ۰.۰۸            | ۱                | -                                |
| سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران     | ۵۱       | —               | ۰.۰۸            | ۱                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی گلستان               | ۵۲       | ۰.۲۷            | ۰.۰۸            | ۴                | -۷۲.۲                            |
| دانشگاه خاتم                            | ۵۳       | —               | ۰.۰۷            | ۲                | -                                |
| دانشگاه شهید چمران اهواز                | ۵۴       | ۱.۲۴            | ۰.۰۷            | ۲                | -۹۴.۶                            |
| دانشگاه علوم پزشکی سمنان                | ۵۵       | —               | ۰.۰۷            | ۱                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی زنجان                | ۵۶       | —               | ۰.۰۵            | ۲                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی           | ۵۷       | —               | ۰.۰۵            | ۱                | -                                |
| دانشگاه شهید رجایی                      | ۵۸       | ۰.۲۸            | ۰.۰۴            | ۱                | -۸۵.۹                            |
| دانشگاه علوم پزشکی قزوین                | ۵۹       | —               | ۰.۰۴            | ۳                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی کرمان                | ۵۹       | —               | ۰.۰۴            | ۳                | -                                |
| دانشگاه زابل                            | ۶۰       | —               | ۰.۰۳            | ۱                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی بابل                 | ۶۱       | ۰.۰۹            | ۰.۰۲            | ۲                | -۷۴.۶                            |
| دانشگاه علوم پزشکی بم                   | ۶۲       | —               | ۰.۰۲            | ۱                | -                                |
| دانشگاه علوم پزشکی مازندران             | ۶۳       | —               | ۰.۰۲            | ۲                | -                                |
| دانشگاه رازی                            | ۶۴       | ۰.۸۸            | ۰.۰۱            | ۱                | -۹۸.۴                            |

| نام مؤسسه                         | رتبه ملی | سهم در سال ۲۰۱۸ | سهم در سال ۲۰۱۹ | شمار در سال ۲۰۱۹ | تغییر سهم در ۲۰۱۸ برای ۲۰۱۹ (%) |
|-----------------------------------|----------|-----------------|-----------------|------------------|---------------------------------|
| دانشگاه علوم پزشکی کردستان        | ۶۵       | -               | ۰.۰۱            | ۲                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی همدان          | ۶۵       | -               | ۰.۰۱            | ۲                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز          | ۶۶       | ۰.۰۱            | ۰.۰۱            | ۱                | ۱.۷                             |
| دانشگاه علوم پزشکی سبزوار         | ۶۷       | -               | ۰.۰۱            | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی البرز          | ۶۸       | -               | ۰.۰۱            | ۳                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی لرستان         | ۶۹       | -               | ۰.۰۱            | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی اردبیل         | ۷۰       | -               | ۰.۰۱            | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی مراغه          | ۷۰       | -               | ۰.۰۱            | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی ایلام          | ۷۱       | -               | ۰               | ۲                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان        | ۷۱       | -               | ۰               | ۲                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی زابل           | ۷۱       | -               | ۰               | ۲                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله (عج) | ۷۲       | -               | ۰               | ۲                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی دزفول          | ۷۳       | -               | ۰               | ۲                | -                               |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل      | ۷۴       | ۰.۵۶            | ۰               | ۱                | -۹۹.۷                           |
| دانشگاه علوم پزشکی ارومیه         | ۷۴       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی ساوه           | ۷۴       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی شاهرود         | ۷۴       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی قم             | ۷۴       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی گیلان          | ۷۴       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی آبادان         | ۷۴       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی بیرجند         | ۷۵       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| مرکز تحقیقات پزشکی مبتنی بر شواهد | ۷۵       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه علوم پزشکی زاهدان         | ۷۶       | -               | ۰               | ۱                | -                               |
| دانشگاه مراغه                     | ۷۶       | ۰.۲۳            | ۰               | ۱                | -۹۹.۶                           |

بر پایه گزارش «شپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۰ میلادی، «University of Oxford»، «Peking University»، «Tsinghua University»، «University of Tokyo»، «Harvard University» با ۲۵۷۷ مقاله و سهم ۹۲۵، پیشگام مؤسسه‌های جهان است و «Stanford University»، «MIT»، «Nanjing University»، و «University of Cambridge» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

### ۳-۱۷. رتبه‌بندی دانشگاه‌های آسیایی «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

مؤسسه آموزش عالی «تایمز» در ویرایش ۲۰۲۰ جای گرفته‌اند. مؤسسه‌های برتر آسیا نام ۴۰ مؤسسه ایرانی را در سیاهه مؤسسه‌های برتر آسیا آورده است. بر پایه این گزارش، دانشگاه «صنعتی نوشیروانی بابل» در جایگاه نخست ملی و ۴۸ آسیا است. پنج مؤسسه از ایران نیز در ۱۰۰ مؤسسه برتر آسیا جای گرفته‌اند. در ویرایش ۲۰۲۰ نظام رتبه‌بندی «تایمز»، روی هم ۴۸۹ مؤسسه از ۳۰ کشور آسیایی در شمار مؤسسه‌های برتر «تایمز» رتبه‌بندی شده‌اند. نظام رتبه‌بندی آموزش عالی «تایمز» مؤسسه‌های پیشرو آسیا را در پنج زمینه آموزش، چشم‌انداز

جهانی، پژوهش، استنادها، و درآمدهای صنعتی بر پایه ۱۳ جهانی و امتیاز کل مؤسسه‌های ایرانی و در جدول ۳-۳۲ سنجۀ کمی ارزیابی می‌کند. در جدول ۳-۳۱ رتبه‌های ملی و امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون آمده است.

| جدول ۳-۳۱. امتیاز کل و رتبه مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی آسیایی مؤسسه آموزش عالی «تایمز» سال ۲۰۲۰ میلادی |          |             |           |                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------|-----------|-----------------------------|
| نام مؤسسه                                                                                                      | رتبه ملی | رتبه آسیایی | امتیاز کل | نام مؤسسه                   |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل                                                                                   | ۱        | ۴۶.۸        | ۴۸        | دانشگاه شیراز               |
| دانشگاه صنعتی شریف                                                                                             | ۲        | ۴۳.۲        | ۷۵        | دانشگاه فردوسی مشهد         |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                                                                                         | ۳        | ۴۲.۲        | ۸۳        | دانشگاه اصفهان              |
| دانشگاه علم و صنعت ایران                                                                                       | ۴        | ۴۱.۹        | ۸۷        | دانشگاه مازندران            |
| دانشگاه یاسوج                                                                                                  | ۵        | ۴۱.۷        | ۸۹        | دانشگاه شهید چمران اهواز    |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران                                                                                       | ۶        | ۳۹.۷        | ۱۰۹       | دانشگاه بوعلی سینا          |
| دانشگاه کاشان                                                                                                  | ۷        | ۳۹.۳        | ۱۱۰       | دانشگاه گیلان               |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد                                                                                        | ۸        | ۳۸.۹        | ۱۱۴       | دانشگاه خوارزمی             |
| دانشگاه صنعتی اصفهان                                                                                           | ۹        | ۳۶.۹        | ۱۳۰       | دانشگاه سمنان               |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                                                                                       | ۱۰       | ۳۵.۶        | ۱۳۸       | دانشگاه شهرکرد              |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی                                                                                  | ۱۱       | ۳۵.۶        | ۱۳۸       | دانشگاه صنعتی شاهرود        |
| دانشگاه تهران                                                                                                  | ۱۲       | ۳۴.۹        | ۱۴۴       | دانشگاه زنجان               |
| دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)                                                                             | ۱۳       | ۳۴.۴        | ۱۴۸       | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان |
| دانشگاه صنعتی شیراز                                                                                            | ۱۴       | ۳۳.۵        | ۱۵۶       | دانشگاه ارومیه              |
| دانشگاه تبریز                                                                                                  | ۱۵       | ۳۳.۱        | ۱۶۳       | دانشگاه الزهرا (س)          |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز                                                                                       | ۱۶       | ۳۲.۸        | ۱۶۶       | دانشگاه بیرجند              |
| دانشگاه شهید بهشتی                                                                                             | ۱۷       | ۳۱.۵        | ۱۸۰       | دانشگاه شاهد                |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان                                                                                      | ۱۸       | ۲۷.۳-۳۰.۴   | ۲۰۱-۲۵۰   | دانشگاه شهید باهنر کرمان    |
| دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی                                                                             | ۱۸       | ۲۷.۳-۳۰.۴   | ۲۰۱-۲۵۰   | دانشگاه علوم پزشکی شیراز    |
| دانشگاه کردستان                                                                                                | ۱۸       | ۲۷.۳-۳۰.۴   | ۲۰۱-۲۵۰   | دانشگاه یزد                 |

| جدول ۳-۳۲. امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنجه‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی آسیایی مؤسسه آموزش عالی «تایمز» سال ۲۰۲۰ میلادی |          |                |                 |       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------------|-----------------|-------|
| نام مؤسسه                                                                                                             | استنادها | درآمدهای صنعتی | چشم‌انداز جهانی | پژوهش |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل                                                                                          | ۹۹.۸     | ۴۲.۲           | ۱۷.۱            | ۲۶.۳  |
| دانشگاه صنعتی شریف                                                                                                    | ۴۱       | ۹۹.۸           | ۲۳.۷            | ۴۴.۹  |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر                                                                                                | ۴۳.۲     | ۷۶.۵           | ۲۱.۹            | ۳۹.۳  |
| دانشگاه علم و صنعت ایران                                                                                              | ۴۲.۶     | ۹۶.۳           | ۱۶.۸            | ۴۱.۱  |
| دانشگاه یاسوج                                                                                                         | ۹۱.۸     | ۳۵.۷           | ۱۵.۶            | ۱۹.۴  |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران                                                                                              | ۴۸       | ۵۹.۳           | ۲۲.۸            | ۱۹.۶  |
| دانشگاه کاشان                                                                                                         | ۷۵.۲     | ۳۵.۶           | ۱۸.۷            | ۲۲.۸  |
| دانشگاه علوم پزشکی مشهد                                                                                               | ۷۳       | ۳۴.۵           | ۱۹.۹            | ۱۵.۲  |
| دانشگاه صنعتی اصفهان                                                                                                  | ۴۱.۷     | ۸۵.۵           | ۲۲.۶            | ۲۹.۱  |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران                                                                                              | ۵۲.۶     | ۴۳.۴           | ۲۰.۷            | ۱۲.۴  |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی                                                                                         | ۳۷.۳     | ۶۴             | ۱۷.۲            | ۱۸.۲  |

|      |      |      |      |      |                                    |
|------|------|------|------|------|------------------------------------|
| ۴۲.۳ | ۲۸   | ۲۳.۳ | ۳۴.۴ | ۳۸.۷ | دانشگاه تهران                      |
| ۱۴.۸ | ۱۰.۶ | ۲۰.۷ | ۳۴.۷ | ۷۸   | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) |
| ۲۸.۴ | ۲۵.۳ | ۱۶.۷ | ۴۷.۹ | ۴۶.۶ | دانشگاه صنعتی شیراز                |
| ۳۳.۳ | ۲۴.۶ | ۱۹.۵ | ۴۲.۹ | ۴۲.۲ | دانشگاه تبریز                      |
| ۵۳.۹ | ۱۵   | ۱۵.۹ | ۳۴.۵ | ۳۶.۷ | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           |
| ۲۶.۳ | ۲۳.۵ | ۱۹.۶ | ۶۶.۹ | ۳۸   | دانشگاه شهید بهشتی                 |
| ۴۸.۹ | ۱۴.۸ | ۱۶.۱ | ۳۷.۴ | ۲۲.۴ | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          |
| ۲۹.۵ | ۲۹.۵ | ۱۹.۷ | ۴۶.۴ | ۲۵.۱ | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |
| ۱۷.۴ | ۱۶.۳ | ۱۷.۵ | ۳۹.۳ | ۴۶.۶ | دانشگاه کردستان                    |
| ۲۹.۵ | ۳۰.۹ | ۱۸.۱ | ۵۷   | ۲۷.۲ | دانشگاه شیراز                      |
| ۳۰.۸ | ۲۳   | ۲۱.۲ | ۴۱.۸ | ۲۳.۱ | دانشگاه فردوسی مشهد                |
| ۳۶.۹ | ۲۸.۱ | ۱۷.۵ | ۴۵.۵ | ۱۳.۴ | دانشگاه اصفهان                     |
| ۳۳.۸ | ۱۴.۵ | ۱۷.۲ | ۳۷.۴ | ۳۲.۹ | دانشگاه مازندران                   |
| ۳۲.۶ | ۲۲.۹ | ۱۶.۳ | ۶۶.۲ | ۱۶.۲ | دانشگاه شهید چمران اهواز           |
| ۲۶.۵ | ۱۹   | ۱۶   | ۳۵.۳ | ۲۵.۸ | دانشگاه بوعلی سینا                 |
| ۲۴.۴ | ۱۶.۹ | ۱۵.۷ | ۳۴.۸ | ۲۹.۵ | دانشگاه گیلان                      |
| ۳۳.۶ | ۱۵.۸ | ۱۷.۱ | ۴۴.۷ | ۲۱.۲ | دانشگاه خوارزمی                    |
| ۲۰.۳ | ۱۲.۴ | ۱۶.۵ | ۳۴.۴ | ۳۹.۳ | دانشگاه سمنان                      |
| ۱۸.۷ | ۱۳.۷ | ۱۵.۶ | ۳۴.۸ | ۳۵.۵ | دانشگاه شهرکرد                     |
| ۲۱.۲ | ۱۷.۲ | ۱۸.۲ | ۳۵.۹ | ۲۷.۸ | دانشگاه صنعتی شاهرود               |
| ۲۰.۴ | ۱۵.۴ | ۱۸.۷ | ۴۳.۸ | ۲۸.۵ | دانشگاه زنجان                      |
| ۲۱.۷ | ۱۵.۸ | ۱۴.۸ | ۳۶.۶ | ۲۳.۷ | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان        |
| ۲۴   | ۱۶.۲ | ۱۴.۹ | ۳۸.۱ | ۱۸.۳ | دانشگاه ارومیه                     |
| ۲۱.۷ | ۱۲.۴ | ۱۵.۲ | ۳۶.۸ | ۱۶.۸ | دانشگاه الزهرا (س)                 |
| ۱۹.۷ | ۱۰   | ۱۶.۷ | ۳۴.۶ | ۸.۶  | دانشگاه بیرجند                     |
| ۲۳.۲ | ۱۴.۴ | ۱۴.۵ | ۳۷.۱ | ۱۰.۶ | دانشگاه شاهد                       |
| ۲۱.۳ | ۱۷.۱ | ۱۵.۱ | ۴۱.۶ | ۱۵.۱ | دانشگاه شهید باهنر کرمان           |
| ۱۹.۱ | ۱۳.۳ | ۱۶.۵ | ۳۵.۱ | ۲۰.۷ | دانشگاه علوم پزشکی شیراز           |
| ۱۹.۹ | ۱۸   | ۱۶.۶ | ۳۶.۹ | ۱۶.۱ | دانشگاه یزد                        |

«Nanyang Technological University, Singapore»  
«Chinese University of Hong Kong»، «University of Tokyo»  
«Seoul National University» و «University of Science  
and Technology of China» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

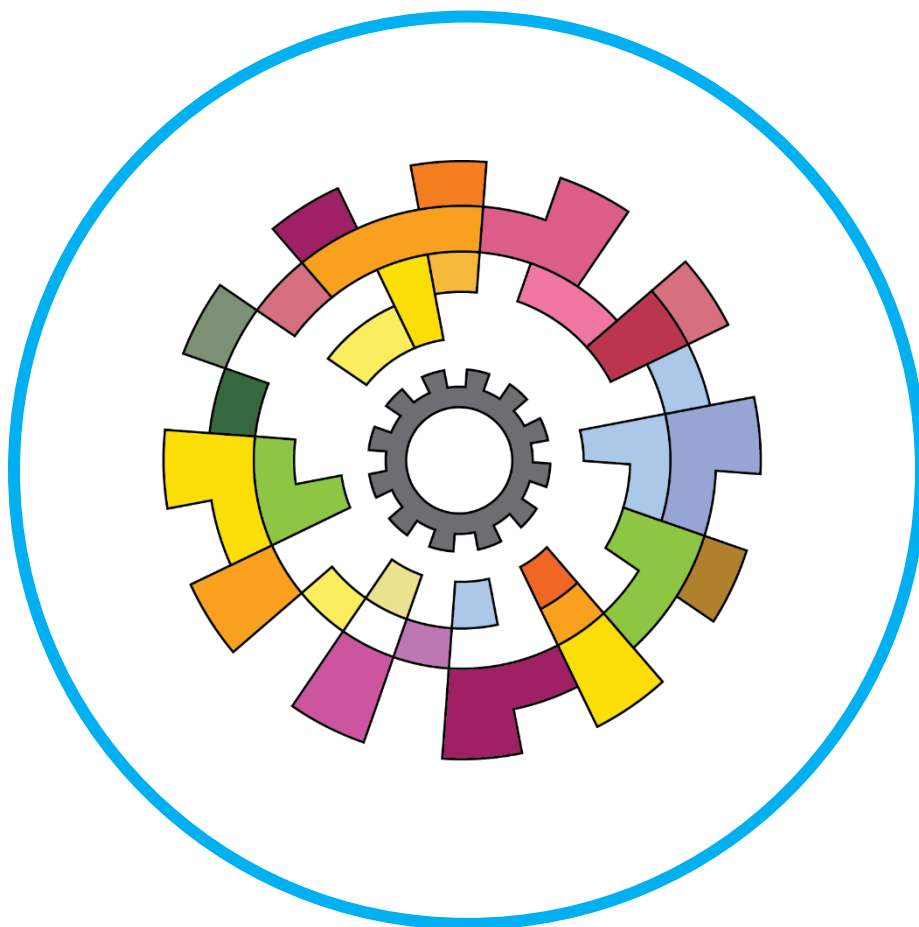
بر پایه نتایج ویرایش ۲۰۲۰ میلادی نظام رتبه‌بندی  
دانشگاه‌های آسیایی «مؤسسه آموزش عالی تایمز»، مؤسسه  
«Tsinghua University» پیشگام و «Peking University»  
«National University of Singapore»، «University of Hong Kong»  
«Hong Kong University of Science and Technology»



## فصل چهارم

### جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های موضوعی رتبه‌بندی

رتبه‌بندی فراگیر مؤسسه‌ها می‌تواند دید کامل و همه‌سویه‌ای از کیفیت آموزش و پژوهش و جایگاه یک مؤسسه به‌دست دهد، ولی نمی‌تواند مؤسسه‌ها را در حوزه‌های گوناگون ارزیابی کند. رتبه‌بندی موضوعی مؤسسه‌ها راه‌کاری برای پاسخ‌گویی به این چالش بود. در این فصل نظام‌هایی گزارش می‌شوند که ارزیابی حوزه‌ای یا موضوعی مؤسسه‌ها را در بر دارند.







#### ۴-۱. رتبه‌بندی جهانی موضوعی دانشگاه‌های «مؤسسه آموزش عالی تایمز»

«مؤسسه آموزش عالی تایمز» در ویرایش ۲۰۲۱ خود که در سال ۲۰۲۰ منتشر شده نام ۴۷ مؤسسه ایرانی را در سیاهه مؤسسه برتر جهان در زمینه‌های گوناگون علمی آورده است. نام این مؤسسه‌ها، روی هم ۱۲۸ بار در زمینه‌های علمی تکرار شده است. دانشگاه تهران با برتری در ۹ زمینه علمی، دانشگاه‌های فردوسی مشهد و اصفهان با برتری در شش زمینه علمی، و دانشگاه‌های تبریز و شهید بهشتی با برتری در پنج زمینه علمی عملکرد برجسته‌تری در برابر دیگر مؤسسه‌های ایرانی داشته‌اند.

در جدول ۴-۱ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در زمینه‌های گوناگون علمی، امتیاز کل، و امتیازشان در شاخص‌ها این نظام رتبه‌بندی گزارش شده است.

جدول ۴-۱. رتبه، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «مؤسسه آموزش عالی تایمز» ویرایش ۲۰۲۰ میلادی

| زمینه علمی        | نام مؤسسه                     | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                |                 |             |
|-------------------|-------------------------------|------------|-----------|----------------------------|----------------|-----------------|-------------|
|                   |                               |            |           | استانداردها                | درآمدهای صنعتی | چشم‌انداز جهانی | پژوهش آموزش |
| هنر و علوم انسانی | دانشگاه تهران                 | ۳۰۱-۴۰۰    | ۲۲.۹-۲۷.۲ | ۳۶.۹                       | ۴۱.۶           | ۳۱.۶            | ۱۵.۵        |
|                   | دانشگاه صنعتی شریف            | ۲۰۱-۲۵۰    | ۳۸.۲-۴۱.۵ | ۷۷                         | ۱۰۰            | ۱۹.۸            | ۲۶.۵        |
|                   | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۲۵۱-۳۰۰    | ۳۵.۸-۳۸.۱ | ۶۷.۹                       | ۸۲.۱           | ۳۲.۴            | ۲۸.۲        |
|                   | دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۲۵۱-۳۰۰    | ۳۵.۸-۳۸.۱ | ۶۸.۸                       | ۹۶.۵           | ۱۴.۴            | ۲۶.۹        |
|                   | دانشگاه تهران                 | ۲۵۱-۳۰۰    | ۳۵.۸-۳۸.۱ | ۶۵                         | ۶۷.۱           | ۱۹              | ۲۶.۷        |
|                   | دانشگاه فردوسی مشهد           | ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۲.۵-۲۷.۱ | ۴۲.۴                       | ۴۸.۷           | ۱۶.۷            | ۱۴          |
|                   | دانشگاه اصفهان                | ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۲.۵-۲۷.۱ | ۲۴.۱                       | ۸۰.۱           | ۱۱.۳            | ۲۱.۲        |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی کردستان    | ۱۵۱-۱۷۵    | ۴۴.۱-۴۵.۶ | ۹۶.۸                       | ۴۱.۹           | ۱۹.۳            | ۸.۸         |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی ایران      | ۴۰۱-۵۰۰    | ۳۰.۵-۳۳.۴ | ۴۹.۶                       | ۴۱.۳           | ۲۴.۳            | ۱۷.۴        |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۴۰۱-۵۰۰    | ۳۰.۵-۳۳.۴ | ۴۷.۳                       | ۴۸.۸           | ۲۶.۱            | ۱۵.۸        |
| علوم سلامت ...    | دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۷.۸-۳۰.۴ | ۵۴.۹                       | ۴۱.۳           | ۲۲.۵            | ۱۱.۳        |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۷.۸-۳۰.۴ | ۴۳.۳                       | ۵۱.۶           | ۱۹.۸            | ۱۷.۹        |
|                   | دانشگاه تبریز                 | ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۷.۸-۳۰.۴ | ۴۴.۱                       | ۴۱.۳           | ۲۷.۹            | ۱۸.۹        |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان     | ۶۰۱+       | ۱۷.۷-۲۷.۷ | ۴۰.۲                       | ۴۲.۱           | ۱۸.۲            | ۱۰          |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه   | ۶۰۱+       | ۱۷.۷-۲۷.۷ | ۴۵.۵                       | ۴۴.۱           | ۱۶.۷            | ۱۲.۵        |
|                   | دانشگاه شاهد                  | ۶۰۱+       | ۱۷.۷-۲۷.۷ | ۳۵.۴                       | ۴۱.۸           | ۱۶.۹            | ۹.۷         |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی شیراز      | ۶۰۱+       | ۱۷.۷-۲۷.۷ | ۴۲.۶                       | ۴۱.۵           | ۱۸.۹            | ۸.۸         |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی تبریز      | ۶۰۱+       | ۱۷.۷-۲۷.۷ | ۴۳.۷                       | ۴۱.۳           | ۱۷.۹            | ۱۰          |
|                   | دانشگاه صنعتی شریف            | ۱۷۶-۲۰۰    | ۴۳.۵-۴۵.۴ | ۶۱.۸                       | ۷۰.۹           | ۲۵              | ۳۷.۷        |
|                   | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۳۰۱-۴۰۰    | ۳۳.۹-۳۷.۸ | ۵۴.۳                       | ۵۷.۵           | ۱۸.۸            | ۲۸.۹        |
| علوم رایانه       | دانشگاه صنعتی اصفهان          | ۳۰۱-۴۰۰    | ۳۳.۹-۳۷.۸ | ۶۵.۲                       | ۵۴.۸           | ۳۵.۷            | ۱۶.۹        |
|                   | دانشگاه تهران                 | ۳۰۱-۴۰۰    | ۳۳.۹-۳۷.۸ | ۵۸.۲                       | ۴۸.۲           | ۲۶.۶            | ۲۸.۱        |
|                   | دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۴۰۱-۵۰۰    | ۲۹.۸-۳۳.۸ | ۴۵.۱                       | ۵۱.۲           | ۱۵.۸            | ۲۳.۶        |
|                   | دانشگاه تبریز                 | ۴۰۱-۵۰۰    | ۲۹.۸-۳۳.۸ | ۶۰.۶                       | ۴۴.۹           | ۲۵.۵            | ۱۳.۹        |
|                   | دانشگاه اصفهان                | ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۵.۷-۲۹.۷ | ۴۶.۹                       | ۴۶.۶           | ۱۸.۴            | ۱۲.۴        |
|                   |                               |            |           |                            |                |                 |             |
|                   |                               |            |           |                            |                |                 |             |
|                   |                               |            |           |                            |                |                 |             |

| زمینه علمی      | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                |                 |             |
|-----------------|------------------------------------|------------|-----------|----------------------------|----------------|-----------------|-------------|
|                 |                                    |            |           | استانداردها                | درآمدهای صنعتی | چشم‌انداز جهانی | پژوهش آموزش |
|                 | دانشگاه شیراز                      | ۶۰۰-۵۰۱    | ۲۹۰۷-۲۵۰۷ | ۵۲۰۵                       | ۴۷۰۱           | ۱۷۰۱            | ۲۲۰۳        |
|                 | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۵۰۶-۱۵۰۱ | ۳۳۰۹                       | ۴۹۰۵           | ۱۸۰۸            | ۱۵۰۸        |
|                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۵۰۶-۱۵۰۱ | ۳۲۰۴                       | ۴۷۰۸           | ۱۵۰۱            | ۲۲۰۲        |
|                 | دانشگاه شهید باهنر کرمان           | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۵۰۶-۱۵۰۱ | ۴۶۰۹                       | ۴۴۰۳           | ۱۵۰۸            | ۱۲۰۷        |
|                 | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۵۰۶-۱۵۰۱ | ۳۴۰۶                       | ۶۱۰۸           | ۱۷۰۱            | ۲۱          |
| علوم تربیتی     | دانشگاه تهران                      | ۵۰۰-۴۰۱    | ۲۶۰۲-۱۹۰۴ | ۳۰۰۵                       | ۳۷۰۵           | ۳۴۰۸            | ۱۸۰۸        |
| مهندسی و فناوری | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۲۵۰-۲۰۱    | ۴۴۰۹-۴۱۰۷ | ۴۹۰۱                       | ۹۴۰۴           | ۲۴۰۹            | ۳۹          |
|                 | دانشگاه تهران                      | ۲۵۰-۲۰۱    | ۴۴۰۹-۴۱۰۷ | ۶۸۰۸                       | ۴۸۰۳           | ۲۵۰۹            | ۳۲          |
|                 | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۳۰۰-۲۵۱    | ۴۱۰۶-۳۹۰۲ | ۱۰۰                        | ۳۳۰۸           | ۱۹۰۳            | ۱۵۰۲        |
|                 | دانشگاه کاشان                      | ۳۰۰-۲۵۱    | ۴۱۰۶-۳۹۰۲ | ۹۶۰۹                       | ۳۹             | ۲۲۰۴            | ۱۹          |
|                 | دانشگاه تبریز                      | ۳۰۰-۲۵۱    | ۴۱۰۶-۳۹۰۲ | ۸۲۰۴                       | ۴۰۰۱           | ۲۸۰۵            | ۲۰۰۱        |
|                 | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۴۰۰-۳۰۱    | ۳۹۰۱-۳۵۰۱ | ۵۳۰۸                       | ۷۱۰۴           | ۲۴۰۷            | ۲۹۰۶        |
|                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۰۰-۳۰۱    | ۳۹۰۱-۳۵۰۱ | ۵۰۰۶                       | ۹۹۰۳           | ۱۹۰۲            | ۲۶۰۷        |
|                 | دانشگاه محقق اردبیلی               | ۴۰۰-۳۰۱    | ۳۹۰۱-۳۵۰۱ | ۱۰۰                        | ۳۱۰۳           | ۲۲              | ۶۰۳         |
|                 | دانشگاه یاسوج                      | ۴۰۰-۳۰۱    | ۳۹۰۱-۳۵۰۱ | ۹۸۰۳                       | ۳۲۰۱           | ۱۷۰۴            | ۱۳۰۱        |
|                 | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۵۰۰-۴۰۱    | ۳۵۰۰-۳۱۰۹ | ۵۲                         | ۷۰۰۸           | ۲۵۰۱            | ۲۰۰۶        |
|                 | دانشگاه لرستان                     | ۵۰۰-۴۰۱    | ۳۵۰۰-۳۱۰۹ | ۷۸۰۱                       | ۳۳۰۴           | ۲۲۰۸            | ۱۲۰۸        |
|                 | دانشگاه شهرکرد                     | ۵۰۰-۴۰۱    | ۳۵۰۰-۳۱۰۹ | ۸۵۰۱                       | ۳۲۰۲           | ۱۷۰۲            | ۱۲۰۲        |
|                 | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۶۰۰-۵۰۱    | ۳۱۰۸-۲۸۰۴ | ۴۸۰۵                       | ۴۹۰۸           | ۲۲۰۴            | ۱۷۰۶        |
|                 | دانشگاه گیلان                      | ۶۰۰-۵۰۱    | ۳۱۰۸-۲۸۰۴ | ۷۳۰۳                       | ۳۱۰۹           | ۲۰۰۵            | ۱۲۰۹        |
|                 | دانشگاه کردستان                    | ۶۰۰-۵۰۱    | ۳۱۰۸-۲۸۰۴ | ۷۲۰۶                       | ۳۴۰۹           | ۲۱              | ۱۱۰۹        |
|                 | دانشگاه شیراز                      | ۶۰۰-۵۰۱    | ۳۱۰۸-۲۸۰۴ | ۴۳                         | ۷۷۰۷           | ۲۱۰۹            | ۲۲۰۸        |
|                 | دانشگاه صنعتی شیراز                | ۶۰۰-۵۰۱    | ۳۱۰۸-۲۸۰۴ | ۵۶۰۶                       | ۳۵۰۹           | ۲۳۰۲            | ۲۰۰۲        |
|                 | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۳۷۰۷                       | ۳۲۰۴           | ۱۹۰۵            | ۱۷۰۱        |
|                 | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان        | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۶۳۰۱                       | ۳۹۰۹           | ۲۰۰۵            | ۱۳۰۵        |
|                 | دانشگاه بوعلی سینا                 | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۴۴۰۸                       | ۳۵۰۳           | ۱۹۰۱            | ۱۵۰۲        |
|                 | دانشگاه حکیم سبزواری               | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۴۴                         | ۳۴۰۹           | ۲۷۰۷            | ۸۰۳         |
|                 | دانشگاه اصفهان                     | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۲۵۰۵                       | ۳۱             | ۲۲۰۷            | ۱۳۰۶        |
|                 | دانشگاه خوارزمی                    | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۴۲۰۷                       | ۳۲۰۵           | ۱۹              | ۱۴          |
|                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۴۰۰۹                       | ۴۴۰۹           | ۲۱۰۷            | ۱۶۰۳        |
|                 | دانشگاه مازندران                   | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۶۶۰۴                       | ۳۳۰۸           | ۱۸              | ۹۰۹         |
|                 | دانشگاه رازی                       | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۴۰۰۳                       | ۳۵             | ۱۹۰۶            | ۱۴۰۴        |
|                 | دانشگاه سمنان                      | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۵۹۰۵                       | ۳۱۰۷           | ۱۸              | ۷۰۳         |
|                 | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۳۴۰۸                       | ۵۱۰۵           | ۲۰۰۱            | ۲۴۰۹        |
|                 | دانشگاه شهید چمران اهواز           | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۴۰۰۹                       | ۸۴۰۷           | ۱۷۰۷            | ۱۷۰۲        |
|                 | دانشگاه صنعتی شاهرود               | ۸۰۰-۶۰۱    | ۲۸۰۳-۲۰۰۴ | ۵۴۰۶                       | ۳۲۰۱           | ۲۲              | ۱۱۰۹        |

| رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                |                 |       | نام مؤسسه | زمینه علمی                    |
|------------|-----------|----------------------------|----------------|-----------------|-------|-----------|-------------------------------|
|            |           | استانداها                  | درآمدهای صنعتی | چشم‌انداز جهانی | پژوهش | آموزش     |                               |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۲۰.۴-۲۸.۳ | ۴۷.۸                       | ۵۲.۹           | ۱۹.۶            | ۱۶    | ۱۱        | دانشگاه ارومیه                |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۲۵.۳                       | ۳۰.۶           | ۱۷.۵            | ۹.۶   | ۱۱.۸      | دانشگاه اراک                  |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۲۴.۷                       | ۳۰.۹           | ۲۰.۶            | ۶.۶   | ۱۲.۲      | دانشگاه بیرجند                |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۱۵.۵                       | ۴۳.۶           | ۱۶.۵            | ۱۳.۶  | ۱۶.۵      | دانشگاه شاهد                  |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۲۸                         | ۴۵.۱           | ۱۸.۳            | ۱۳    | ۱۳.۵      | دانشگاه شهید باهنر کرمان      |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۳۵.۸                       | ۴۸.۵           | ۲۰              | ۹.۹   | ۱۰.۸      | دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۲۳.۳                       | ۳۱.۳           | ۱۶.۸            | ۹.۲   | ۱۲.۵      | دانشگاه سیستان و بلوچستان     |
| ۸۰۱-۱۰۰۰   | ۱۴.۴-۲۰.۳ | ۲۱.۴                       | ۳۲.۳           | ۱۹.۸            | ۹.۶   | ۱۲.۵      | دانشگاه یزد                   |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۳۱.۸-۳۷.۶ | ۸۶.۳                       | ۴۰.۶           | ۱۸.۹            | ۷.۶   | ۱۰.۶      | دانشگاه کردستان               |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۳۱.۸-۳۷.۶ | ۶۲.۳                       | ۴۱.۳           | ۲۰.۹            | ۱۲.۱  | ۲۵.۴      | دانشگاه تبریز                 |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۲۶.۴-۳۱.۷ | ۴۴.۸                       | ۹۴.۶           | ۲۲.۳            | ۱۳.۸  | ۲۰.۹      | دانشگاه صنعتی اصفهان          |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۲۰.۳                       | ۳۴.۳           | ۱۸.۱            | ۹.۲   | ۲۲        | دانشگاه فردوسی مشهد           |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۳۵.۶                       | ۳۰.۶           | ۱۵.۶            | ۱۶.۱  | ۲۰.۷      | دانشگاه علوم پزشکی ایران      |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۱۸.۴                       | ۳۰.۵           | ۱۹.۱            | ۱۰    | ۲۱.۱      | دانشگاه اصفهان                |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۳۶.۱                       | ۳۰.۴           | ۱۴.۸            | ۷.۳   | ۱۹.۸      | دانشگاه رازی                  |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۲۱.۴                       | ۹۰.۲           | ۲۰.۷            | ۱۶.۹  | ۱۵.۷      | دانشگاه شهید بهشتی            |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۲۵.۹                       | ۲۸.۹           | ۱۶.۸            | ۶.۵   | ۱۴.۳      | دانشگاه شهرکرد                |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۲۴.۱                       | ۳۶.۴           | ۱۶.۸            | ۱۵    | ۱۸.۵      | دانشگاه شیراز                 |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۳۴.۹                       | ۳۰.۵           | ۲۰.۳            | ۱۵.۵  | ۲۶        | دانشگاه تهران                 |
| ۶۰۱-۸۰۰    | ۱۶.۳-۲۶.۳ | ۲۴.۸                       | ۳۴.۹           | ۱۵              | ۶.۹   | ۱۶.۴      | دانشگاه ارومیه                |
| ۸۰۱+       | ۷.۶-۱۶.۲  | ۱۸.۳                       | ۲۹.۵           | ۱۴.۶            | ۷.۸   | ۱۵.۳      | دانشگاه بوعلی سینا            |
| ۸۰۱+       | ۷.۶-۱۶.۲  | ۷.۶                        | ۳۱.۱           | ۱۵.۶            | ۹.۳   | ۱۸        | دانشگاه گیلان                 |
| ۸۰۱+       | ۷.۶-۱۶.۲  | ۱۲.۴                       | ۲۸.۷           | ۱۴.۷            | ۱۱.۷  | ۱۳.۱      | دانشگاه محقق اردبیلی          |
| ۸۰۱+       | ۷.۶-۱۶.۲  | ۱۵.۶                       | ۳۶.۳           | ۱۵.۷            | ۷.۷   | ۱۲.۳      | دانشگاه شهید باهنر کرمان      |
| ۸۰۱+       | ۷.۶-۱۶.۲  | ۷.۶                        | ۵.۶            | ۱۳.۹            | ۷.۸   | ۲۳.۵      | دانشگاه شهید چمران اهواز      |
| ۲۵۱-۳۰۰    | ۴۴.۰-۴۷.۰ | ۱۰۰                        | ۳۵.۵           | ۱۸.۳            | ۱۸.۲  | ۱۰.۵      | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل  |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۴۰.۲-۴۳.۹ | ۹۰                         | ۴۷.۲           | ۲۰.۵            | ۱۰.۱  | ۱۴.۹      | دانشگاه کردستان               |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۴۰.۲-۴۳.۹ | ۹۲                         | ۳۴.۱           | ۱۵              | ۹.۶   | ۱۵.۹      | دانشگاه یاسوج                 |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۳۵.۷-۴۰.۱ | ۵۳.۲                       | ۸۷.۲           | ۱۸.۵            | ۲۷    | ۲۲.۴      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۳۵.۷-۴۰.۱ | ۷۷                         | ۳۴.۵           | ۱۶.۷            | ۱۱.۹  | ۱۹.۲      | دانشگاه کاشان                 |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۳۱.۷-۳۵.۶ | ۳۱.۷                       | ۵۵.۴           | ۱۵.۹            | ۲۲.۳  | ۲۴.۴      | دانشگاه علم و صنعت ایران      |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۳۱.۷-۳۵.۶ | ۷۱.۹                       | ۳۶.۱           | ۱۵.۸            | ۷.۲   | ۲۱.۲      | دانشگاه لرستان                |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۳۱.۷-۳۵.۶ | ۶۷.۴                       | ۳۳.۸           | ۱۶.۳            | ۱۰.۲  | ۱۷.۴      | دانشگاه محقق اردبیلی          |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۳۱.۷-۳۵.۶ | ۳۱.۷                       | ۴۳.۲           | ۱۰۰             | ۲۶.۸  | ۲۳.۳      | دانشگاه صنعتی شریف            |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۳۱.۷-۳۵.۶ | ۳۱.۷                       | ۵۰.۲           | ۱۷.۹            | ۲۳.۷  | ۲۱.۲      | دانشگاه شیراز                 |
| ۵۰۱-۶۰۰    | ۳۱.۷-۳۵.۶ | ۳۱.۷                       | ۵۵.۹           | ۲۶.۶            | ۱۵.۳  | ۲۲.۹      | دانشگاه تبریز                 |



| زمینه علمی   | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                |                 |             |
|--------------|------------------------------------|------------|-----------|----------------------------|----------------|-----------------|-------------|
|              |                                    |            |           | استانداردها                | درآمدهای صنعتی | چشم‌انداز جهانی | پژوهش آموزش |
|              | دانشگاه شهید مدنی آذربایجان        | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۵۰.۲                       | ۳۵.۳           | ۱۵.۲            | ۹.۵         |
|              | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۳۲.۲                       | ۳۵.۸           | ۱۹.۸            | ۱۴.۸        |
|              | دانشگاه گیلان                      | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۴۲.۶                       | ۳۳.۸           | ۱۶.۷            | ۱۲.۲        |
|              | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۴۰.۸                       | ۹۴.۸           | ۲۰.۷            | ۲۲.۲        |
|              | دانشگاه مازندران                   | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۳۸.۶                       | ۴۰.۱           | ۱۷.۵            | ۸.۲         |
|              | دانشگاه رازی                       | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۳۶.۸                       | ۳۴.۳           | ۱۷              | ۱۱.۴        |
|              | دانشگاه سمنان                      | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۵۱.۸                       | ۳۳.۷           | ۱۶.۸            | ۶.۷         |
|              | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۲۷                         | ۷۰.۲           | ۱۷.۵            | ۲۲.۲        |
|              | دانشگاه شهرکرد                     | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۴۷.۹                       | ۳۴.۴           | ۱۵.۲            | ۱۰.۶        |
|              | دانشگاه صنعتی شاهرود               | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۴۰.۱                       | ۳۴.۵           | ۲۰.۲            | ۱۲.۲        |
|              | دانشگاه صنعتی شیراز                | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۴۸                         | ۳۷.۷           | ۱۶.۶            | ۱۹.۴        |
|              | دانشگاه تهران                      | ۸۰۰-۶۰۱    | ۳۱.۶-۲۳.۱ | ۵۱.۷                       | ۳۹.۸           | ۲۱.۱            | ۱۷.۴        |
|              | دانشگاه بوعلی سینا                 | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۲۵.۲                       | ۳۴.۶           | ۱۶.۷            | ۱۰.۷        |
|              | دانشگاه حکیم سبزواری               | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۴۳.۷                       | ۳۳.۸           | ۱۷.۶            | ۶.۵         |
|              | دانشگاه اصفهان                     | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۱۶.۵                       | ۳۹.۳           | ۱۷.۶            | ۱۱          |
|              | دانشگاه خوارزمی                    | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۲۷.۴                       | ۴۵.۴           | ۱۶.۶            | ۹.۲         |
|              | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۲۴.۴                       | ۳۴             | ۱۷.۳            | ۱۹.۵        |
|              | دانشگاه شهید باهنر کرمان           | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۲۱.۱                       | ۳۸.۷           | ۱۶              | ۹.۶         |
|              | دانشگاه شهید چمران اهواز           | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۲۴.۴                       | ۷۹.۵           | ۱۵.۲            | ۱۳.۵        |
|              | دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی      | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۲۶.۴                       | ۷۰.۲           | ۱۸.۵            | ۱۲          |
|              | دانشگاه یزد                        | ۱۰۰۰-۸۰۱   | ۲۳.۰-۱۶.۲ | ۱۸.۶                       | ۳۵             | ۱۷.۲            | ۱۱          |
|              | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۱۰۰+۱      | ۱۶.۱-۷.۹  | ۱۸.۲                       | ۳۴.۹           | ۱۵.۵            | ۸.۲         |
|              | دانشگاه اراک                       | ۱۰۰+۱      | ۱۶.۱-۷.۹  | ۱۲.۳                       | ۳۳.۷           | ۱۵.۲            | ۱۳.۸        |
|              | دانشگاه بیرجند                     | ۱۰۰+۱      | ۱۶.۱-۷.۹  | ۱۰.۶                       | ۳۴             | ۱۵.۳            | ۵.۴         |
|              | دانشگاه سیستان و بلوچستان          | ۱۰۰+۱      | ۱۶.۱-۷.۹  | ۱۶.۵                       | ۳۳.۹           | ۱۴.۹            | ۷.۸         |
|              | دانشگاه ارومیه                     | ۱۰۰+۱      | ۱۶.۱-۷.۹  | ۲۲.۶                       | ۳۷.۱           | ۱۶.۷            | ۱۰          |
| روانشناسی    | دانشگاه تهران                      | ۵۰۰-۴۰۱    | ۲۹.۶-۲۱.۷ | ۵۰.۷                       | ۳۷.۴           | ۳۰.۵            | ۱۲.۸        |
| علوم اجتماعی | دانشگاه تهران                      | ۵۰۰-۴۰۱    | ۳۱.۲-۲۷.۱ | ۳۶.۲                       | ۴۹.۵           | ۳۴              | ۲۲.۳        |
|              | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۶۰۰-۵۰۱    | ۲۷.۰-۲۳.۶ | ۲۸                         | ۱۰۰            | ۳۷.۸            | ۱۹.۱        |
|              | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۶۰۱+       | ۲۳.۴-۱۰.۴ | ۳۱.۸                       | ۴۵.۹           | ۳۰.۶            | ۱۰.۷        |
|              | دانشگاه اصفهان                     | ۶۰۱+       | ۲۳.۴-۱۰.۴ | ۱۷.۹                       | ۸۱.۷           | ۲۱.۸            | ۱۱.۷        |

رتبه‌بندی جهانی «مؤسسه آموزش عالی تایمز» و کسب و کار، علوم رایانه، علوم تربیتی، حقوق، و روانشناسی بر پایه پنج شاخص استاندارد، درآمدهای صنعتی، چشم‌انداز جهانی، پژوهش، و آموزش ارزیابی می‌کند. مهندسی و فناوری، علوم اجتماعی، علوم زیستی، هنر و علوم انسانی، علوم پزشکی بالینی، پزشکی پایه، و بهداشت، اقتصاد

## ۴-۲. رتبه‌بندی موضوعی علمی دانشگاه‌های جهان

نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی آنها که با نام «شانگهای» نیز شناخته می‌شود در تازه‌ترین ویرایش خود در سال ۲۰۲۰ میلادی، مؤسسه‌های جهان را در زمینه‌های گوناگون علمی ارزیابی و رتبه‌بندی کرده است. در این سیاهه ۳۵ مؤسسه ایرانی هستند که نامشان روی هم ۱۶۸ بار در زمره مؤسسه‌های برتر آمده است. دانشگاه تهران ۲۰ بار؛ دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) ۱۹ بار؛ دانشگاه صنعتی امیرکبیر ۱۵ بار؛ دانشگاه تربیت مدرس ۱۲ بار؛ دانشگاه صنعتی شریف ۱۱ بار؛ و دانشگاه‌های صنعتی اصفهان و علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران ۱۰ بار در سیاهه مؤسسه‌های برتر در ۵۴ زمینه علمی جای گرفته‌اند. روی هم، مؤسسه‌های ایرانی توانسته‌اند در ۳۳ زمینه علمی جایگاه جهانی به دست آورند.

رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای» مؤسسه‌ها را در ۵۴ زمینه علمی (هشت زمینه در علوم طبیعی، چهار زمینه در علوم زیستی، ۲۲ زمینه در مهندسی، شش زمینه در علوم پزشکی، و ۱۴ زمینه در علوم اجتماعی) بر پایه پنج شاخص (شمار انتشارات در نشریه‌های چارک نخست، تأثیر استنادی نرمال‌شده، همکاری/هم‌نویسندگی جهانی، انتشارات باکیفیت/منتشرشده در نشریه‌ها و همایش‌های برتر، و جایزه‌های مؤسسه) ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۲ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در زمینه‌های متفاوت علمی و امتیازشان به شکل کلی و در شاخص‌های گوناگون این نظام رتبه‌بندی آمده است.

جدول ۴-۲. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی و امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون در نظام رتبه‌بندی موضوعی «شانگهای» سال ۲۰۲۰ میلادی

| رتبه علمی     | نام مؤسسه                        | رتبه جهانی | رتبه ملی | امتیاز کل | چارک نخست | تأثیر استنادی جهانی | همکاری انتشارات باکیفیت | جایزه     |
|---------------|----------------------------------|------------|----------|-----------|-----------|---------------------|-------------------------|-----------|
| ریاضیات       | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱        | -         | ۵۲.۸      | ۶۷.۶                | ۵۷.۹                    | ۰         |
|               | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۴۰۱-۵۰۰    | ۲        | -         | ۳۳.۹      | ۷۵.۸                | ۴۴.۹                    | ۰         |
|               | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۴۰۱-۵۰۰    | ۱-۲      | -         | ۲۹.۲      | ۷۷                  | ۷۶.۱                    | ۲۸.۹      |
| فیزیک         | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۴۰۱-۵۰۰    | ۱-۲      | -         | ۳۷.۲      | ۶۰.۳                | ۵۳.۳                    | ۲۸.۳      |
|               | دانشگاه شیراز                    | ۴۰۱-۵۰۰    | ۱-۲      | -         | ۱۸.۳      | ۷۸.۹                | ۷۰.۳                    | ۴         |
| علوم زمین     | دانشگاه تربیت مدرس               | ۴۰۱-۵۰۰    | ۱-۲      | -         | ۲۴        | ۷۶.۷                | ۷۰                      | ۴         |
|               | دانشگاه تهران                    | ۴۰۱-۵۰۰    | ۱        | -         | ۱۸.۵      | ۵۳.۶                | ۶۷.۶                    | ۱۷.۴ ب.ت. |
| علوم جوی      | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱-۲      | -         | ۱۰.۱      | ۷۴.۳                | ۶۶.۶                    | ۰         |
|               | دانشگاه شیراز                    | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱-۲      | -         | ۷.۱       | ۷۹.۱                | ۶۹.۸                    | ۳.۴       |
| مهندسی مکانیک | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۵۱-۷۵      | ۱        | -         | ۵۵.۶      | ۸۵.۱                | ۵۰.۳                    | ۳۱.۸      |
|               | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل     | ۷۶-۱۰۰     | ۲        | -         | ۲۷.۶      | ۱۰۰                 | ۵۴.۴                    | ۲۷        |
|               | دانشگاه تهران                    | ۱۰۱-۱۵۰    | ۳        | -         | ۴۴.۵      | ۷۶                  | ۵۴.۳                    | ۲۳.۲      |
|               | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۱۵۱-۲۰۰    | ۴-۵      | -         | ۴۱.۳      | ۷۰.۲                | ۴۶.۵                    | ۲۱.۷      |
|               | دانشگاه فردوسی مشهد              | ۱۵۱-۲۰۰    | ۴-۵      | -         | ۳۱.۸      | ۷۹.۲                | ۴۶                      | ۲۴.۱      |
|               | دانشگاه علم و صنعت ایران         | ۲۰۱-۳۰۰    | ۶-۱۲     | -         | ۳۷.۹      | ۶۵.۵                | ۴۵.۱                    | ۲۰.۲      |
|               | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۲۰۱-۳۰۰    | ۶-۱۲     | -         | ۲۹.۴      | ۷۰.۵                | ۴۸.۶                    | ۱۹.۷      |
|               | دانشگاه سمنان                    | ۲۰۱-۳۰۰    | ۶-۱۲     | -         | ۲۴        | ۹۲.۳                | ۴۴.۹                    | ۹.۳       |
|               | دانشگاه صنعتی شریف               | ۲۰۱-۳۰۰    | ۶-۱۲     | -         | ۳۵.۶      | ۶۰.۴                | ۴۳                      | ۲۷.۴      |
|               | دانشگاه تربیت مدرس               | ۲۰۱-۳۰۰    | ۶-۱۲     | -         | ۳۰.۵      | ۷۳.۹                | ۵۱.۵                    | ۱۴.۶      |

| امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                            |                |                 |           |          |            |         |                                    |                      |                        |  |  |  | نام مؤسسه | زمینه علمی |
|----------------------------|----------------------------|----------------|-----------------|-----------|----------|------------|---------|------------------------------------|----------------------|------------------------|--|--|--|-----------|------------|
| جایزه                      | همکاری انتشارات<br>باکیفیت | تأثیر<br>جهانی | چارک<br>استنادی | امتیاز کل | رتبه ملی | رتبه جهانی |         |                                    |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۴۰۶                        | ۴۱۶            | ۹۳۲             | ۲۲۸       | -        | ۶-۱۲       | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه گیلان                      |                      | مهندسی برق و الکترونیک |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۳۱                        | ۴۰۶            | ۸۰۷             | ۲۹۲       | -        | ۶-۱۲       | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه تبریز                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۹۳                         | ۲۵۸            | ۸۶۱             | ۱۳۹       | -        | ۱۳-۱۶      | ۳۰۱-۴۰۰ | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۲۳                        | ۴۳۱            | ۶۸۱             | ۳۰۸       | -        | ۱۳-۱۶      | ۳۰۱-۴۰۰ | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۲۳                        | ۴۶۴            | ۷۷۶             | ۱۸        | -        | ۱۳-۱۶      | ۳۰۱-۴۰۰ | دانشگاه صنعتی شاهرود               |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۸                          | ۳۶۴            | ۸۸۸             | ۱۸۰       | -        | ۱۳-۱۶      | ۳۰۱-۴۰۰ | دانشگاه کاشان                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۲۹۰                        | ۵۷۸            | ۶۳۰             | ۳۴۸       | -        | ۱          | ۱۵۱-۲۰۰ | دانشگاه تهران                      |                      | مهندسی برق و الکترونیک |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۲۰۹                        | ۵۵۳            | ۶۵۶             | ۳۸۸       | -        | ۲          | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه صنعتی شریف                 |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۰                          | ۵۱۹            | ۶۲۴             | ۳۱۷       | -        | ۳-۷        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۰                          | ۵۴۱            | ۶۲۲             | ۲۴۴       | -        | ۳-۷        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۰                          | ۴۶۷            | ۶۱۹             | ۳۳۰       | -        | ۳-۷        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۰                          | ۵۲۶            | ۷۵۸             | ۱۷۶       | -        | ۳-۷        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه صنعتی شیراز                |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۰                          | ۵۱۲            | ۷۰۴             | ۲۳        | -        | ۳-۷        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه تبریز                      | خودکارسازی و کنترل   |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۷۹                         | ۴۷۸            | ۷۹۸             | ۲۷۶       | -        | ۱          | ۱۵۱-۲۰۰ | دانشگاه تبریز                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۵۲۸                        | ۵۵             | ۲۷۷             | -         | ۱-۳      | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۵۶۷                        | ۵۶۸            | ۳۴۴             | -         | ۱-۳      | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه صنعتی شریف                 | مهندسی مخابرات       |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۶۰۸                        | ۵۳۶            | ۲۷۷             | -         | ۱-۳      | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه تهران                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۵۲۲                        | ۹۷۴            | ۴۱۳             | ۱۹۰۰      | ۱        | ۳۵         | ۳۵      | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۶۱                         | ۸۰۳            | ۴۳۲             | -         | ۲        | ۵۱-۷۵      | ۵۱-۷۵   | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | علوم و فناوری ابزار  |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۶۰                         | ۷۸۶            | ۴۱۳             | -         | ۳        | ۷۶-۱۰۰     | ۷۶-۱۰۰  | دانشگاه تهران                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۵۶۲                        | ۸۵۲            | ۳۲۰             | -         | ۴        | ۱۰۱-۱۵۰    | ۱۰۱-۱۵۰ | دانشگاه تبریز                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۴۶۳                        | ۶۲۱            | ۴۰۴             | -         | ۵        | ۱۵۱-۲۰۰    | ۱۵۱-۲۰۰ | دانشگاه صنعتی شریف                 |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۵۳۳                        | ۵۹۰            | ۳۶۱             | -         | ۶-۷      | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۴۵۰                        | ۶۶۸            | ۳۵۷             | -         | ۶-۷      | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۰                          | ۴۶۸            | ۷۹۱             | ۳۰۹       | -        | ۱-۲        | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | مهندسی پزشکی         |                        |  |  |  |           |            |
| ت.ب.ت.                     | ۱۸۳                        | ۵۵۲            | ۶۶۴             | ۳۱۰       | -        | ۱-۲        | ۲۰۱-۳۰۰ | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۲۸                         | ۵۲۹            | ۶۵۰             | ۴۹۸       | -        | ۱-۲        | ۳۰۱-۴۰۰ | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۰۹                        | ۶۲۱            | ۶۷۳             | ۳۸۳       | -        | ۱-۲        | ۳۰۱-۴۰۰ | دانشگاه تهران                      | علوم و مهندسی رایانه |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۵۶                         | ۴۹۰            | ۶۰۱             | ۴۰۴       | -        | ۳-۴        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۲۳                        | ۵۵۲            | ۶۰۸             | ۳۶۴       | -        | ۳-۴        | ۴۰۱-۵۰۰ | دانشگاه صنعتی شریف                 |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۲۸                         | ۵۳۲            | ۷۳              | ۵۵۷       | -        | ۱          | ۵۱-۷۵   | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۳۱۳                        | ۵۳۳            | ۶۳۸             | ۳۶۳       | -        | ۲-۳        | ۱۰۱-۱۵۰ | دانشگاه صنعتی شریف                 | مهندسی عمران         |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۴                         | ۷۲۹            | ۶۹۱             | ۵۵۷       | -        | ۲-۳        | ۱۰۱-۱۵۰ | دانشگاه تهران                      |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۴                         | ۵۰۱            | ۶۲۷             | ۴۴۹       | -        | ۴-۶        | ۱۵۱-۲۰۰ | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                      |                        |  |  |  |           |            |
| ۰                          | ۱۹۸                        | ۵۵۰            | ۶۸۲             | ۳۲۱       | -        | ۴-۶        | ۱۵۱-۲۰۰ | دانشگاه تربیت مدرس                 |                      |                        |  |  |  |           |            |

| رتبه جهانی | رتبه ملی | امتیاز کل | چارت نخست | تأثیر همکاران جهانی | همکاری انتشارات باکیفیت | جایزه | نام مؤسسه                          | زمینه علمی          |
|------------|----------|-----------|-----------|---------------------|-------------------------|-------|------------------------------------|---------------------|
|            |          |           |           |                     |                         |       |                                    |                     |
| ۱۵۱-۲۰۰    | ۴-۶      | -         | ۳۴.۴      | ۸۴.۲                | ۶۷.۹                    | ۰     | دانشگاه تبریز                      | مهندسی شیمی         |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۷-۸      | -         | ۲۴        | ۶۸.۲                | ۴۵.۴                    | ۱۴    | دانشگاه سمنان                      |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۷-۸      | -         | ۲۷.۳      | ۸۱.۳                | ۴۸.۸                    | ۰     | دانشگاه گیلان                      |                     |
| ۱۰۱-۱۵۰    | ۱        | -         | ۵۱.۳      | ۶۵.۳                | ۵۰                      | ۲۶.۴  | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   |                     |
| ۱۵۱-۲۰۰    | ۲        | -         | ۳۷.۳      | ۶۰.۵                | ۴۵.۹                    | ۳۶.۸  | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۵      | -         | ۳۱.۴      | ۷۰                  | ۵۰.۶                    | ۲۶.۴  | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۵      | -         | ۳۵.۲      | ۶۳.۷                | ۴۶.۹                    | ۳۴    | دانشگاه صنعتی شریف                 |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۵      | -         | ۴۰.۱      | ۶۱.۳                | ۵۱.۱                    | ۲۹.۸  | دانشگاه تهران                      |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۶-۱۱     | -         | ۲۵.۱      | ۸۱.۷                | ۴۳                      | ۸.۸   | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۶-۱۱     | -         | ۲۸.۳      | ۶۴.۵                | ۴۵.۵                    | ۱۹.۶  | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۶-۱۱     | -         | ۳۱.۴      | ۵۸.۲                | ۵۹.۱                    | ۱۶.۴  | دانشگاه شیراز                      |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۶-۱۱     | -         | ۳۴.۱      | ۶۶.۷                | ۴۲.۹                    | ۱۹.۶  | دانشگاه تربیت مدرس                 |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۶-۱۱     | -         | ۲۸.۱      | ۷۳.۳                | ۳۹.۳                    | ۱۲.۴  | دانشگاه کاشان                      |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۶-۱۱     | -         | ۲۵.۶      | ۷۲.۳                | ۵۵.۲                    | ۱۵.۲  | دانشگاه تبریز                      |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۱۲-۱۶    | -         | ۲۶.۷      | ۶۴.۶                | ۴۹                      | ۱۰.۸  | دانشگاه فردوسی مشهد                |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۱۲-۱۶    | -         | ۲۱        | ۶۵.۵                | ۳۵.۶                    | ۱۳.۹  | دانشگاه صنعتی سهند                 |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۱۲-۱۶    | -         | ۱۷.۱      | ۶۷.۵                | ۴۳.۳                    | ۸.۸   | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۱۲-۱۶    | -         | ۱۹.۶      | ۶۲.۹                | ۴۱.۹                    | ۱۰.۸  | دانشگاه اصفهان                     |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۱۲-۱۶    | -         | ۱۸.۳      | ۸۷.۴                | ۵۱.۷                    | ۰     | دانشگاه یاسوج                      |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۱-۲      | -         | ۳۵.۳      | ۷۲.۲                | ۵۱.۳                    | ۱۱.۴  | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | علوم و مهندسی مواد  |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۱-۲      | -         | ۳۷.۸      | ۷۱.۷                | ۵۷.۴                    | ۹.۳   | دانشگاه تهران                      |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۳-۴      | -         | ۴۴.۹      | ۶۹.۵                | ۴۸.۷                    | ۰     | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   |                     |
| ۴۰۱-۵۰۰    | ۳-۴      | -         | ۲۹.۸      | ۷۱.۲                | ۵۵.۶                    | ۱۱.۴  | دانشگاه صنعتی شریف                 |                     |
| ۱۰۱-۱۵۰    | ۱        | -         | ۵۳.۵      | ۷۸.۹                | ۶۰.۲                    | ۹.۱   | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)   | علوم و مهندسی انرژی |
| ۱۵۱-۲۰۰    | ۲-۳      | -         | ۲۶.۶      | ۱۰۰                 | ۵۹.۱                    | ۰     | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       |                     |
| ۱۵۱-۲۰۰    | ۲-۳      | -         | ۴۹.۵      | ۷۴.۹                | ۶۱.۹                    | ۰     | دانشگاه تهران                      |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۴-۹      | -         | ۲۹.۶      | ۷۷.۵                | ۵۹                      | ۱۲.۹  | دانشگاه فردوسی مشهد                |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۴-۹      | -         | ۲۸.۲      | ۷۲.۴                | ۵۴.۵                    | ۱۲.۹  | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۴-۹      | -         | ۲۳.۵      | ۸۹.۱                | ۴۷.۶                    | ۰     | دانشگاه سمنان                      |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۴-۹      | -         | ۳۴.۷      | ۶۴                  | ۵۱.۴                    | ۲۰.۴  | دانشگاه صنعتی شریف                 |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۴-۹      | -         | ۳۱.۶      | ۶۸.۶                | ۵۷.۳                    | ۱۲.۹  | دانشگاه تربیت مدرس                 |                     |
| ۲۰۱-۳۰۰    | ۴-۹      | -         | ۳۱.۴      | ۷۷.۱                | ۵۶.۶                    | ۰     | دانشگاه تبریز                      |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۱۰-۱۵    | -         | ۳۵.۸      | ۶۰.۱                | ۵۱.۱                    | ۰     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۱۰-۱۵    | -         | ۳۱.۴      | ۶۸.۲                | ۵۲                      | ۰     | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                     |
| ۳۰۱-۴۰۰    | ۱۰-۱۵    | -         | ۲۶.۶      | ۶۹.۴                | ۵۱                      | ۰     | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |                     |

| امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                                  |            |          |           |           |               |                       |       |       |
|----------------------------|----------------------------------|------------|----------|-----------|-----------|---------------|-----------------------|-------|-------|
| زمینه علمی                 | نام مؤسسه                        | رتبه جهانی | رتبه ملی | امتیاز کل | چارک نخست | تأثیر استنادی | همکاری انتشارات جهانی | جایزه | بازیه |
| منابع آبی                  | دانشگاه شهید بهشتی               | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱۰-۱۵    | -         | ۲۵        | ۶۶.۵          | ۴۸.۵                  | ۰     | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه شیراز                    | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱۰-۱۵    | -         | ۲۶.۹      | ۵۹.۵          | ۵۲.۹                  | ۰     | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه کاشان                    | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱۰-۱۵    | -         | ۱۸.۸      | ۸۱            | ۴۶.۸                  | ۰     | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                    | ۷۶-۱۰۰     | ۱        | -         | ۶۶.۶      | ۶۴.۱          | ۶۶.۵                  | ۴۳.۴  | ۰     |
|                            | دانشگاه شیراز                    | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۳      | -         | ۴۶.۸      | ۷۵.۷          | ۶۴.۵                  | ۳۴.۱  | ۰     |
|                            | دانشگاه تبریز                    | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۳      | -         | ۴۳        | ۸۱.۱          | ۷۹.۸                  | ۴۲.۶  | ۰     |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس               | ۱۵۱-۲۰۰    | ۴        | -         | ۴۰.۳      | ۷۵            | ۵۸.۳                  | ۳۰.۷  | ۰     |
| علوم و فناوری مواد غذایی   | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی    | ۱۵۱-۲۰۰    | ۱-۲      | -         | ۲۶.۱      | ۸۴.۱          | ۵۶.۴                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                    | ۱۵۱-۲۰۰    | ۱-۲      | -         | ۳۶.۸      | ۷۱.۱          | ۴۸.۹                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه فردوسی مشهد              | ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۸      | -         | ۲۸        | ۷۰.۲          | ۳۵.۶                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۸      | -         | ۲۵.۷      | ۷۳.۴          | ۵۴.۸                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۸      | -         | ۳۳.۵      | ۶۵.۷          | ۴۲.۱                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه شیراز                    | ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۸      | -         | ۲۵.۹      | ۷۰.۶          | ۵۸.۱                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس               | ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۸      | -         | ۲۶.۹      | ۷۵.۷          | ۵۱.۴                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران         | ۲۰۱-۳۰۰    | ۳-۸      | -         | ۲۰.۲      | ۸۳.۲          | ۴۰.۱                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تبریز         | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱        | -         | ۳۴.۴      | ۷۳.۵          | ۴۳                    | ب.ت.  | ب.ت.  |
| زیست فناوری                | دانشگاه علوم پزشکی تهران         | ۳۰۱-۴۰۰    | ۲-۳      | -         | ۳۲.۵      | ۶۴.۵          | ۴۶.۸                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                    | ۳۰۱-۴۰۰    | ۲-۳      | -         | ۲۸.۹      | ۶۲.۸          | ۵۷                    | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۴۰۱-۵۰۰    | ۴-۶      | -         | ۲۸.۷      | ۵۷.۶          | ۴۴.۲                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی    | ۴۰۱-۵۰۰    | ۴-۶      | -         | ۲۱.۱      | ۵۶            | ۵۳.۴                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس               | ۴۰۱-۵۰۰    | ۴-۶      | -         | ۲۸.۴      | ۵۷.۴          | ۴۳.۳                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۴۴         | ۱        | ۱۳۹.۱     | ۲۰.۴      | ۶۵.۲          | ۴۳.۷                  | ۴۴.۷  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                    | ۱۰۱-۱۵۰    | ۱        | -         | ۳۲.۶      | ۷۶.۹          | ۶۹.۶                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
| مهندسی دریایی / اقیانوس    | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۱۵۱-۲۰۰    | ۲        | -         | ۲۷        | ۶۷.۶          | ۵۹.۷                  | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                    | ۴۵         | ۱        | ۱۴۷.۷     | ۳۸.۸      | ۶۱.۹          | ۵۷.۲                  | ۳۵.۶  | ب.ت.  |
| علم و فناوری حمل و نقل     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۵۱-۷۵      | ۲-۶      | -         | ۲۹.۲      | ۶۳.۹          | ۴۲.۶                  | ۲۵.۲  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۵۱-۷۵      | ۲-۶      | -         | ۲۷.۸      | ۶۲.۶          | ۵۶.۳                  | ۳۳.۸  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۵۱-۷۵      | ۲-۶      | -         | ۲۸.۵      | ۶۰.۵          | ۵۸.۶                  | ۳۱.۸  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه شهید باهنر کرمان         | ۵۱-۷۵      | ۲-۶      | -         | ۲۹.۲      | ۶۳.۷          | ۳۰.۶                  | ۲۹.۸  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس               | ۵۱-۷۵      | ۲-۶      | -         | ۳۴.۳      | ۶۲.۷          | ۶۶.۴                  | ۲۷.۶  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                    | ۵۱-۷۵      | ۱        | -         | ۴۶.۲      | ۷۵.۲          | ۶۳.۱                  | ۳۴.۵  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۴      | -         | ۳۳.۵      | ۶۴.۲          | ۵۵.۳                  | ۲۶.۱  | ب.ت.  |
| مهندسی معدن و مواد معدنی   | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۴      | -         | ۴۰.۲      | ۶۵.۵          | ۴۹.۱                  | ۲۳    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف               | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۴      | -         | ۳۱.۳      | ۷۳.۶          | ۵۹.۲                  | ۲۴.۴  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۱۵۱-۲۰۰    | ۵-۹      | -         | ۲۵.۵      | ۶۴.۸          | ۴۴.۹                  | ۱۸.۸  | ب.ت.  |
| مهندسی متالورژی            | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۴      | -         | ۳۳.۵      | ۶۴.۲          | ۵۵.۳                  | ۲۶.۱  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۴      | -         | ۴۰.۲      | ۶۵.۵          | ۴۹.۱                  | ۲۳    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف               | ۱۰۱-۱۵۰    | ۲-۴      | -         | ۳۱.۳      | ۷۳.۶          | ۵۹.۲                  | ۲۴.۴  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۱۵۱-۲۰۰    | ۵-۹      | -         | ۲۵.۵      | ۶۴.۸          | ۴۴.۹                  | ۱۸.۸  | ب.ت.  |



| امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                                   |            |          |           |           |               |                 |       |       |
|----------------------------|-----------------------------------|------------|----------|-----------|-----------|---------------|-----------------|-------|-------|
| زمینه علمی                 | نام مؤسسه                         | رتبه جهانی | رتبه ملی | امتیاز کل | چارت نخست | تأثیر همکاران | همکاری انتشارات | جایزه | کیفیت |
|                            | دانشگاه فردوسی مشهد               | ۱۵۱-۲۰۰    | ۵-۹      | -         | ۲۲.۸      | ۷۳.۷          | ۵۷.۱            | ۲۳.۵  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران          | ۱۵۱-۲۰۰    | ۵-۹      | -         | ۲۹.۸      | ۶۶.۶          | ۵۴.۹            | ۱۸.۲  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی سهند                | ۱۵۱-۲۰۰    | ۵-۹      | -         | ۲۴.۱      | ۶۹            | ۵۷.۴            | ۲۰.۵  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه شیراز                     | ۱۵۱-۲۰۰    | ۵-۹      | -         | ۲۲.۶      | ۷۳.۲          | ۶۴.۵            | ۱۱.۵  | ب.ت.  |
| علوم کشاورزی               | دانشگاه تهران                     | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱        | -         | ۳۵.۲      | ۶۳.۳          | ۶۱.۶            | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان              | ۴۰۱-۵۰۰    | ۲-۳      | -         | ۲۸.۳      | ۶۲.۴          | ۵۵.۶            | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                | ۴۰۱-۵۰۰    | ۲-۳      | -         | ۲۸.۶      | ۶۴.۵          | ۵۳.۴            | ب.ت.  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تهران                     | ۱۵۱-۲۰۰    | ۱        | -         | ۳۶        | ۶۶.۶          | ۵۰.۸            | ۱۹.۱  | ب.ت.  |
| علوم دامپزشکی              | دانشگاه فردوسی مشهد               | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲-۶      | -         | ۲۱.۳      | ۶۱.۴          | ۳۷.۸            | ۱۱    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)  | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲-۶      | -         | ۲۵.۱      | ۵۶.۶          | ۴۹.۷            | ۱۱    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه شهید چمران اهواز          | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲-۶      | -         | ۱۷.۱      | ۵۵.۵          | ۴۰.۷            | ۱۱    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه شیراز                     | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲-۶      | -         | ۲۴.۲      | ۵۳            | ۳۷.۶            | ۱۱    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲-۶      | -         | ۱۸        | ۷۲            | ۴۱.۲            | ۱۱    | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج) | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۳      | -         | ۴.۱       | ۱۰۰           | ۵۳.۷            | ۱۴.۳  | ۰     |
| پزشکی بالینی               | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه       | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۳      | -         | ۳.۹       | ۱۰۰           | ۵۶.۵            | ۱۷.۸  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی مازندران       | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۳      | -         | ۴.۱       | ۱۰۰           | ۵۲.۸            | ۱۸.۱  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۳۰۱-۴۰۰    | ۴        | -         | ۱۴.۶      | ۶۳.۷          | ۵۱.۸            | ۲۵.۱  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی اهواز          | ۴۰۱-۵۰۰    | ۵-۷      | -         | ۴.۴       | ۸۲.۶          | ۴۳.۶            | ۱۲.۳  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی ایران          | ۴۰۱-۵۰۰    | ۵-۷      | -         | ۸.۲       | ۶۷            | ۵۱.۷            | ۱۸.۵  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی مشهد           | ۴۰۱-۵۰۰    | ۵-۷      | -         | ۷.۴       | ۷۲.۴          | ۵۶.۲            | ۱۸.۵  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی مشهد           | ۱۵۱-۲۰۰    | ۱        | -         | ۷.۷       | ۱۰۰           | ۶۱.۴            | ۶.۳   | ب.ت.  |
| بهداشت عمومی               | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۲۰۱-۳۰۰    | ۲        | -         | ۱۸.۴      | ۷۵.۶          | ۵۴.۳            | ۱۲.۶  | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی ایران          | ۳۰۱-۴۰۰    | ۳-۵      | -         | ۸.۴       | ۸۱.۵          | ۵۹.۲            | ۰     | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی کرمان          | ۳۰۱-۴۰۰    | ۳-۵      | -         | ۸.۶       | ۹۲.۵          | ۵۷.۷            | ۰     | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی     | ۳۰۱-۴۰۰    | ۳-۵      | -         | ۱۲.۵      | ۷۰.۷          | ۵۲.۶            | ۸.۹   | ب.ت.  |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)  | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۳      | -         | ۱۹.۴      | ۵۶            | ۶۵.۲            | ۱۶.۲  | ۰     |
| دندانپزشکی و علوم دهان     | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی     | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۳      | -         | ۲۰.۷      | ۶۲.۵          | ۶۶              | ۱۶.۲  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۳      | -         | ۲۶.۴      | ۶۰.۷          | ۶۱.۴            | ۲۲.۹  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی ایران          | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۶      | -         | ۳۱.۳      | ۵۸.۱          | ۶۱              | ۱۸.۹  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان         | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۶      | -         | ۲۸.۱      | ۶۲.۲          | ۵۸.۵            | ۱۸.۹  | ۰     |
| پرستاری                    | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی     | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۶      | -         | ۳۸        | ۶۸.۴          | ۴۹.۱            | ۰     | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تبریز          | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۶      | -         | ۲۴.۶      | ۷۰.۴          | ۸۶.۸            | ۰     | ۰     |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۶      | -         | ۲۴.۶      | ۶۱.۲          | ۴۵.۸            | ۱۸.۹  | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۲۰۱-۳۰۰    | ۱-۶      | -         | ۳۷.۴      | ۵۶.۹          | ۶۳.۲            | ۰     | ۰     |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱        | -         | ۱۲.۳      | ۴۷.۸          | ۴۷.۵            | ب.ت.  | ب.ت.  |
| داروسازی و علوم            | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۳۰۱-۴۰۰    | ۱        | -         | ۴۱.۶      | ۶۷.۸          | ۴۲.۶            | ۰     | ۰     |

| امتیاز در شاخص‌های گوناگون |   |      |      |      |   |     | نام مؤسسه | رتبه جهانی                       | رتبه ملی | امتیاز کل | چارک نخست | تأثیر همکاران جهانی | همکاری انتشارات باکیفیت | جایزه | زمینه علمی |
|----------------------------|---|------|------|------|---|-----|-----------|----------------------------------|----------|-----------|-----------|---------------------|-------------------------|-------|------------|
|                            |   |      |      |      |   |     |           |                                  |          |           |           |                     |                         |       |            |
| ۰                          | ۰ | ۴۵.۳ | ۷۴.۸ | ۲۸.۹ | - | ۲   | ۴۰۱-۵۰۰   | دانشگاه علوم پزشکی مشهد          | ۲        | -         | ۲۸.۹      | ۷۴.۸                | ۴۵.۳                    | ۰     | دارویی     |
| ۰                          | ۰ | ۷۹.۷ | ۸۷.۸ | ۱۹.۷ | - | ۱   | ۳۰۱-۴۰۰   | دانشگاه تهران                    | ۱        | -         | ۱۹.۷      | ۸۷.۸                | ۷۹.۷                    | ۰     | اقتصاد     |
| ۰                          | ۰ | ۷۱.۷ | ۸۰.۸ | ۱۶.۵ | - | ۲   | ۴۰۱-۵۰۰   | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۲        | -         | ۱۶.۵      | ۸۰.۸                | ۷۱.۷                    | ۰     | اقتصاد     |
| ۰                          | ۰ | ۶۲.۶ | ۷۰.۴ | ۵۱.۶ | - | ۱-۲ | ۲۰۱-۳۰۰   | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۱-۲      | -         | ۵۱.۶      | ۷۰.۴                | ۶۲.۶                    | ۰     | اقتصاد     |
| ۰                          | ۰ | ۶۴.۱ | ۷۳.۵ | ۵۲   | - | ۱-۲ | ۲۰۱-۳۰۰   | دانشگاه تهران                    | ۱-۲      | -         | ۵۲        | ۷۳.۵                | ۶۴.۱                    | ۰     | اقتصاد     |
| ۰                          | ۰ | ۵۴.۵ | ۶۶   | ۳۷.۵ | - | ۳-۵ | ۴۰۱-۵۰۰   | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۳-۵      | -         | ۳۷.۵      | ۶۶                  | ۵۴.۵                    | ۰     | مدیریت     |
| ۰                          | ۰ | ۵۰.۶ | ۶۷.۶ | ۳۳.۱ | - | ۳-۵ | ۴۰۱-۵۰۰   | دانشگاه علم و صنعت ایران         | ۳-۵      | -         | ۳۳.۱      | ۶۷.۶                | ۵۰.۶                    | ۰     | مدیریت     |
| ۰                          | ۰ | ۵۶.۱ | ۶۱.۵ | ۳۰.۸ | - | ۳-۵ | ۴۰۱-۵۰۰   | دانشگاه صنعتی شریف               | ۳-۵      | -         | ۳۰.۸      | ۶۱.۵                | ۵۶.۱                    | ۰     | مدیریت     |

ب. ت.: بی تأثیر. مراد از بی تأثیر بودن یک شاخص آن است که آن شاخص در آن زمینه علمی وزنی ندارد و در محاسبه رتبه بی تأثیر است.

#### ۴-۳. رتبه‌بندی حوزه‌های جهانی دانشگاه‌های «کیو. اس.»

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ نظام رتبه‌بندی حوزه‌های «کیو. اس.»، چهار مؤسسه ایرانی در سیاهه ۵۰۰ مؤسسه برتر حوزه‌های مهندسی و فناوری، علوم زیستی و پزشکی، و علوم طبیعی جای گرفته‌اند. دانشگاه‌های «صنعتی شریف»، «علوم پزشکی تهران»، «تهران»، و «صنعتی امیرکبیر» مؤسسه‌هایی هستند که نامشان در این نظام هست. نام این چهار مؤسسه، روی هم، شش بار در زمینه‌های علمی گوناگون تکرار شده است. نظام رتبه‌بندی حوزه‌های «کیو. اس.» مؤسسه‌های پیشرو جهان را در پنج حوزه هنر و علوم انسانی، مهندسی و فناوری، علوم زیستی و پزشکی، علوم طبیعی، و علوم اجتماعی و مدیریت، و بر پایه چهار شاخص ارزیابی می‌کند. «کیو. اس.» برای ارزیابی مؤسسه‌ها از چهار شاخص آوازه دانشگاهی، سرانه استناد به انتشارات، شاخص «اچ» استناد، و آوازه شغلی بهره‌برداری می‌کند. در جدول ۴-۳ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی، امتیاز کل، و امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌های «کیو. اس.» آمده است.

جدول ۴-۳. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی و امتیاز آنها در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی حوزه‌های «کیو. اس.» ویرایش ۲۰۲۱ میلادی

| حوزه               | نام مؤسسه                | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                          |                |            |
|--------------------|--------------------------|------------|-----------|----------------------------|--------------------------|----------------|------------|
|                    |                          |            |           | شاخص «اچ» استناد           | سرانه استناد به انتشارات | آوازه دانشگاهی | آوازه شغلی |
| علوم طبیعی         | دانشگاه صنعتی شریف       | ۴۲۲        | -         | ۶۷.۱                       | ۷۵.۹                     | ۵۴.۷           | ۵۱.۹       |
|                    | دانشگاه تهران            | ۴۹۶        | -         | ۶۴.۶                       | ۷۴.۸                     | ۵۲.۴           | ۴۶.۲       |
| علوم زیستی و پزشکی | دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۴۲۸        | -         | ۵۷.۵                       | ۶۶.۷                     | ۵۲.۱           | ۳۷.۲       |
|                    | دانشگاه صنعتی شریف       | ۲۲۲        | ۶۹.۵      | ۷۷.۱                       | ۸۲                       | ۷۱.۷           | ۵۶.۵       |
| مهندسی و فناوری    | دانشگاه تهران            | ۲۷۶        | ۶۶.۸      | ۸۲.۲                       | ۸۲.۴                     | ۶۵.۴           | ۵۳         |
|                    | دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | ۳۶۱        | ۶۳.۸      | ۷۴.۶                       | ۸۱.۴                     | ۶۲.۲           | ۵۱.۷       |

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ «کیو. اس.»، دانشگاه‌های «Harvard University»، «MIT»، و «University of Oxford» توانسته‌اند به ترتیب در جایگاه نخست جهانی جای گیرند.

#### ۴-۴. رتبه‌بندی موضوعی جهانی دانشگاه‌های «کیو.اس.»

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو.اس.»، ۱۴ مؤسسه ایرانی ۵۰ بار در سیاهه مؤسسه‌های برتر در زمینه‌های گوناگون علمی جای گرفته‌اند. دانشگاه‌های «تهران»، «صنعتی شریف»، «صنعتی امیرکبیر»، «علم و صنعت ایران»، «صنعتی اصفهان»، «شیراز»، «صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی»، «فردوسی مشهد»، «تریت مدرس»، «علوم پزشکی تهران»، «علوم پزشکی شیراز»، «علوم پزشکی تبریز»، «شهید بهشتی»، و «آزاد اسلامی (همه واحدها)» مؤسسه‌های ایرانی در این سیاهه هستند.

نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو.اس.» مؤسسه‌های پیشرو دنیا را در ۴۸ زمینه علمی، از تاریخ و زبان‌شناسی گرفته تا ستاره‌شناسی و دریانوردی، بر پایه چهار شاخص ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۴ رتبه جهانی و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون این نظام رتبه‌بندی آمده است.

جدول ۴-۴. رتبه جهانی و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو.اس.» ویرایش ۲۰۲۱ میلادی

| حوزه                            | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                             |                   |               |
|---------------------------------|------------------------------------|------------|-----------|----------------------------|-----------------------------|-------------------|---------------|
|                                 |                                    |            |           | شاخص «اچ»<br>استناد        | سوانه استناد<br>به انتشارات | آوازه<br>دانشگاهی | آوازه<br>شغلی |
| علوم رایانه و نظام‌های اطلاعاتی | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۲۷۲        | -         | ۸۳.۶                       | ۸۳                          | ۴۶.۳              | ۵۹.۴          |
|                                 | دانشگاه تهران                      | ۴۴۴        | -         | ۸۱.۸                       | ۷۹.۵                        | ۳۷                | ۵۶.۲          |
|                                 | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۵۰۷        | -         | ۸۱.۵                       | ۸۰.۸                        | ۳۰.۲              | ۵۲.۷          |
|                                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۵۶۰        | -         | ۷۸.۱                       | ۸۲.۴                        | ۳۱.۶              | ۴۹.۱          |
| مهندسی شیمی                     | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۲۲۳        | -         | ۷۱                         | ۷۹.۵                        | ۶۰.۱              | ۵۳.۱          |
|                                 | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۲۵۲        | -         | ۸۱.۵                       | ۷۹.۹                        | ۵۴.۵              | ۴۸.۴          |
|                                 | دانشگاه تهران                      | ۲۹۴        | -         | ۷۸.۹                       | ۷۸.۲                        | ۵۱                | ۵۲.۶          |
| مهندسی عمران و سازه             | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۷۴        | -         | ۷۵.۴                       | ۸۸.۷                        | ۶۶.۲              | ۵۸.۲          |
| مهندسی برق و الکترونیک          | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۷۴        | -         | ۷۵.۸                       | ۸۳                          | ۶۴.۳              | ۶۲.۹          |
|                                 | دانشگاه تهران                      | ۱۹۶        | -         | ۸۱.۲                       | ۸۶.۶                        | ۵۸.۵              | ۶۲.۴          |
|                                 | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۲۵۲        | -         | ۷۳.۵                       | ۸۱.۳                        | ۴۹.۸              | ۶۰.۴          |
|                                 | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۳۱۳        | -         | ۶۹.۸                       | ۸۴.۶                        | ۴۳.۸              | ۵۷.۴          |
|                                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۵۹        | -         | ۷۳.۸                       | ۸۳.۹                        | ۴۰.۴              | ۵۷.۲          |
|                                 | دانشگاه شیراز                      | ۳۷۳        | -         | ۶۸.۶                       | ۸۲.۲                        | ۴۲.۷              | ۵۳.۳          |
|                                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۴۱۳        | -         | ۷۱.۷                       | ۸۴.۱                        | ۳۹.۲              | ۴۹.۹          |
| مهندسی مکانیک                   | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۴۶۴        | -         | ۷۱.۳                       | ۸۴.۴                        | ۳۲.۳              | ۵۲.۴          |
|                                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۷۵        | -         | ۷۸.۷                       | ۸۲.۹                        | ۶۵.۳              | ۶۱.۸          |
|                                 | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۲۰۳        | -         | ۸۳.۵                       | ۸۴.۷                        | ۵۷.۸              | ۵۶.۲          |
|                                 | دانشگاه تهران                      | ۲۴۷        | -         | ۸۴.۵                       | ۸۵.۱                        | ۶۱.۵              | ۵۶.۹          |
|                                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۶۷        | -         | ۸۰                         | ۸۳.۷                        | ۴۳.۱              | ۵۹.۲          |
|                                 | دانشگاه شیراز                      | ۳۷۸        | -         | ۷۲.۷                       | ۸۰.۵                        | ۵۰.۹              | ۵۵.۱          |
|                                 | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۴۶۱        | -         | ۷۹.۱                       | ۸۵.۶                        | ۴۰.۶              | ۵۱            |
|                                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۴۶۲        | -         | ۷۶.۸                       | ۸۳.۲                        | ۴۲.۳              | ۴۶.۳          |
|                                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۹         | ۷۵.۵      | ۷۹.۲                       | ۸۳.۴                        | ۷۴.۳              | ۷۱.۴          |
|                                 | دانشگاه تهران                      | ۲۵         | ۷۲.۳      | ۸۱.۳                       | ۸۳                          | ۶۶.۵              | ۷۰.۲          |

| حوزه                   | نام مؤسسه                        | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                              |                |
|------------------------|----------------------------------|------------|-----------|----------------------------|------------------------------|----------------|
|                        |                                  |            |           | شاخص «آج» استاندارد        | سراشته استاندارد به انتشارات | آوازه دانشگاهی |
| کشاورزی و جنگل‌داری    | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۲۷         | ۷۰.۵      | ۷۹.۲                       | ۸۱.۷                         | ۶۸.۸           |
|                        | دانشگاه صنعتی اصفهان             | ۲۱۵        | -         | ۷۳                         | ۷۶.۳                         | ۴۹.۵           |
|                        | دانشگاه تهران                    | ۲۵۲        | -         | ۷۹.۳                       | ۷۴                           | ۴۵.۹           |
|                        | دانشگاه شیراز                    | ۲۷۳        | -         | ۷۲.۳                       | ۷۳                           | ۵۰.۵           |
|                        | دانشگاه تربیت مدرس               | ۳۲۳        | -         | ۷۵.۸                       | ۷۶.۷                         | -              |
|                        | دانشگاه فردوسی مشهد              | ۳۵۶        | -         | ۷۱.۹                       | ۷۴.۵                         | -              |
| پزشکی                  | دانشگاه علوم پزشکی تهران         | ۳۷۶        | -         | ۷۸.۱                       | ۷۴.۵                         | ۴۴.۷           |
|                        | دانشگاه تهران                    | ۴۴۵        | -         | ۵۹.۴                       | ۶۹                           | ۴۹.۷           |
|                        | دانشگاه علوم پزشکی شیراز         | ۴۷۵        | -         | ۶۶                         | ۷۱.۶                         | ۴۵.۶           |
|                        | دانشگاه علوم پزشکی تبریز         | ۵۲۷        | -         | ۶۳.۵                       | ۷۲.۱                         | ۴۴             |
| شیمی                   | دانشگاه تهران                    | ۴۹۶        | -         | ۷۲.۱                       | ۷۹.۵                         | ۵۴.۳           |
|                        | دانشگاه صنعتی شریف               | ۵۲۴        | -         | ۷۰.۳                       | ۸۲.۶                         | ۵۴.۸           |
|                        | دانشگاه شهید بهشتی               | ۵۷۴        | -         | ۶۹.۳                       | ۸۰.۲                         | ۴۶.۸           |
| علوم مواد              | دانشگاه صنعتی شریف               | ۲۲۵        | -         | ۷۲.۱                       | ۸۶.۱                         | ۳۶.۴           |
|                        | دانشگاه تهران                    | ۲۹۴        | -         | ۷۲.۶                       | ۸۶.۲                         | ۶.۳            |
|                        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۳۵۳        | -         | ۷۱.۲                       | ۸۴.۹                         | -              |
|                        | دانشگاه علم و صنعت ایران         | ۳۶۳        | -         | ۶۵.۵                       | ۸۳.۴                         | ۴۰.۷           |
| ریاضیات                | دانشگاه صنعتی شریف               | ۳۱۹        | -         | ۷۱.۸                       | ۸۱.۳                         | ۵۰             |
|                        | دانشگاه تهران                    | ۳۴۳        | -         | ۷۳.۳                       | ۸۱.۹                         | ۴۷.۳           |
|                        | دانشگاه علم و صنعت ایران         | ۳۶۴        | -         | ۷۶.۳                       | ۸۵.۴                         | ۳۶.۳           |
|                        | دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۴۱۲        | -         | ۸۹                         | ۸۱                           | ۲۷.۷           |
| فیزیک و اخترفیزیک      | دانشگاه صنعتی شریف               | ۴۲۰        | -         | ۶۴.۶                       | ۷۵.۴                         | ۴۵.۴           |
|                        | دانشگاه تهران                    | ۵۴۸        | -         | ۶۱.۷                       | ۷۴.۵                         | ۴۰.۶           |
| اقتصاد و اقتصادسنجی    | دانشگاه تهران                    | ۴۹۷        | -         | ۵۶.۷                       | ۷۱.۲                         | ۴۸.۶           |
| آمار و پژوهش در عملیات | دانشگاه صنعتی شریف               | ۱۶۹        | -         | ۸۴.۱                       | ۷۳.۳                         | ۵۷.۵           |

در جایگاه نخست جای گرفته‌اند و عملکرد متفاوتی در برابر دیگر مؤسسه‌های جهان داشته‌اند.

بر پایه ویرایش ۲۰۲۱ میلادی نظام رتبه‌بندی موضوعی «کیو. اس.»، دانشگاه‌های «MIT»، «Harvard University»، و «University of Oxford» در شمار بیشتری از زمینه‌های علمی

#### ۴-۵. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاه‌ها بر پایه عملکرد علمی

تکرار شده است. دانشگاه تهران در ۳۵ زمینه، دانشگاه تربیت مدرس در ۲۱ زمینه، دانشگاه صنعتی امیرکبیر در ۱۸ زمینه، و دانشگاه‌های صنعتی شریف، علم و صنعت ایران، و صنعتی

بر پایه گزارش سالانه نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ» در سال ۲۰۲۰ میلادی ۴۰ مؤسسه ایرانی در سیاهه مؤسسه‌های برتر در ۳۹ زمینه علمی هستند و نامشان ۲۸۵ بار در این سیاهه

اصفهان در ۱۷ زمینه، دانشگاه‌های شیراز و فردوسی مشهد در ۱۶ زمینه، دانشگاه تبریز در ۱۴ زمینه، دانشگاه علوم پزشکی تهران در ۱۳ زمینه، و دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی در ۱۰ زمینه علمی در میان مؤسسه‌های برتر «یورپ» زمینه‌های متفاوت علمی و امتیاز کل آنها به همراه امتیازشان در شاخص‌های گوناگون این نظام رتبه‌بندی آمده است.

جدول ۵-۴. رتبه جهانی و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «یورپ» سال ۲۰۲۰ میلادی

| رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |              |              | نام مؤسسه                          | زمینه علمی      |
|------------|-----------|-------------------|--------|----------|--------------|--------------|------------------------------------|-----------------|
|            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری جهانی | تأثیر پژوهشی |                                    |                 |
| ۸۶         | ۲۹۱.۳۲    | ۶۵.۳۶             | ۶۵.۶۰  | ۳۰.۴۸    | ۲۵.۹۱        | ۵۶.۲۳        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | مهندسی هوافضا   |
| ۱۰۰        | ۲۷۹.۶۱    | ۶۷.۳۴             | ۶۵.۰۲  | ۳۱.۱۲    | ۱۴.۵۴        | ۵۵.۷۳        | دانشگاه صنعتی شریف                 |                 |
| ۱۱۰        | ۲۶۹.۸۷    | ۶۴.۶۱             | ۶۳.۴۵  | ۳۰.۱۴    | ۱۲.۲۷        | ۵۴.۳۹        | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |                 |
| ۱۳۹        | ۲۲۹.۸۵    | ۶۴.۶۱             | ۵۲.۲۷  | ۳۰.۰۴    | ۱۴.۵۴        | ۴۴.۸۰        | دانشگاه تهران                      |                 |
| ۱۴۰        | ۲۲۹.۴۹    | ۶۳.۳۷             | ۵۷.۶۱  | ۱۷.۳۴    | ۰.۹۰         | ۴۹.۳۸        | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                 |
| ۱۶۰        | ۲۰۲.۷۸    | ۱۷.۳۹             | ۶۳.۶۶  | ۳.۹۵     | ۱۴.۵۴        | ۵۴.۵۶        | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                 |
| ۱۸۰        | ۱۸۰.۹۳    | ۱۷.۳۹             | ۵۴.۹۴  | ۳.۲۸     | ۱۲.۲۷        | ۴۷.۰۹        | دانشگاه شیراز                      |                 |
| ۱۹۷        | ۱۵۲.۱۷    | ۱۳.۳۶             | ۴۴.۰۱  | ۴.۶۲     | ۹.۹۹         | ۳۷.۷۲        | دانشگاه فردوسی مشهد                | معماری          |
| ۵۸         | ۲۹۷.۴۷    | ۶۵.۳۰             | ۶۳.۲۱  | ۲۶.۵۷    | ۴۳.۱۶        | ۵۴.۱۸        | دانشگاه تهران                      |                 |
| ۶۳         | ۲۸۴.۶۸    | ۶۶.۶۳             | ۶۳.۴۹  | ۲۳.۶۷    | ۳۰.۴۸        | ۵۴.۴۲        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                 |
| ۷۸         | ۲۶۳.۲۵    | ۶۳.۵۳             | ۶۳.۰۱  | ۲۱.۲۳    | ۱۵.۴۶        | ۵۴.۰۰        | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                 |
| ۳۷۷        | ۳۰۴.۰۳    | ۶۴.۴۸             | ۶۳.۵۵  | ۳۱.۲۹    | ۴۵.۲۰        | ۵۴.۴۷        | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | علوم زیست‌شناسی |
| ۴۶۸        | ۲۹۳.۳۴    | ۶۵.۷۰             | ۶۳.۲۹  | ۳۱.۳۷    | ۴۶.۰۰        | ۵۴.۲۵        | دانشگاه تهران                      |                 |
| ۵۵۵        | ۲۵۸.۸۹    | ۶۴.۰۳             | ۵۷.۰۳  | ۳۰.۶۰    | ۳۳.۲۳        | ۴۸.۸۸        | دانشگاه تربیت مدرس                 |                 |
| ۶۳۵        | ۲۰۹.۸۶    | ۴۸.۸۵             | ۴۳.۶۷  | ۳۰.۰۶    | ۲۸.۴۲        | ۳۷.۴۳        | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      |                 |
| ۷۱۴        | ۱۶۵.۸۶    | ۲۲.۶۳             | ۴۳.۶۸  | ۱۸.۱۷    | ۱۲.۶۶        | ۳۷.۴۴        | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           |                 |
| ۷۳۷        | ۱۵۶.۸۲    | ۱۴.۷۱             | ۴۰.۵۵  | ۱۴.۵۸    | ۲۰.۷۶        | ۳۴.۷۵        | دانشگاه علوم پزشکی مشهد            |                 |
| ۸۸۲        | ۱۰۱.۹۷    | ۲۱.۷۲             | ۱۹.۰۳  | ۱۶.۲۵    | ۲۰.۰۵        | ۱۶.۳۱        | دانشگاه فردوسی مشهد                |                 |
| ۸۹۲        | ۹۵.۲۸     | ۲۱.۳۸             | ۱۶.۵۶  | ۱۳.۱۹    | ۲۲.۰۱        | ۱۴.۲۰        | دانشگاه شیراز                      |                 |
| ۹۱۰        | ۸۸.۶۴     | ۱۰.۰۸             | ۲۲.۳۴  | ۱۲.۴۶    | ۱۱.۶۸        | ۱۹.۱۵        | دانشگاه علوم پزشکی ایران           |                 |
| ۹۳۴        | ۸۰.۳۸     | ۷.۱۴              | ۲۰.۰۶  | ۱۲.۸۶    | ۱۲.۳۹        | ۱۷.۱۹        | دانشگاه علوم پزشکی شیراز           |                 |
| ۹۴۴        | ۷۷.۳۸     | ۹.۷۴              | ۱۸.۴۲  | ۷.۸۴     | ۱۳.۴۶        | ۱۵.۷۹        | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                 |
| ۹۶۳        | ۷۱.۵۶     | ۳.۱۸              | ۲۰.۳۸  | ۷.۹۱     | ۸.۵۶         | ۱۷.۴۷        | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان          |                 |
| ۹۸۷        | ۶۴.۱۶     | ۴.۶۵              | ۱۵.۳۲  | ۷.۷۴     | ۱۳.۹۹        | ۱۳.۱۳        | دانشگاه تبریز                      |                 |
| ۱۸۷        | ۳۳۰.۹۸    | ۷۴.۵۳             | ۶۸.۱۵  | ۳۵.۶۷    | ۴۸.۱۴        | ۵۸.۴۲        | دانشگاه تهران                      | علوم شیمی       |
| ۳۱۵        | ۳۱۳.۰۴    | ۶۸.۸۵             | ۶۵.۲۵  | ۳۲.۴۵    | ۴۵.۱۱        | ۵۵.۹۳        | دانشگاه تربیت مدرس                 |                 |
| ۳۷۳        | ۳۰۸.۵۶    | ۶۷.۶۷             | ۶۴.۵۷  | ۳۱.۷۷    | ۴۳.۹۳        | ۵۵.۳۵        | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                 |
| ۳۷۸        | ۳۰۸.۱۸    | ۶۶.۳۰             | ۶۴.۵۵  | ۳۱.۱۴    | ۴۵.۴۴        | ۵۵.۳۳        | دانشگاه صنعتی شریف                 |                 |
| ۴۳۶        | ۲۹۸.۵۶    | ۶۶.۷۹             | ۶۴.۴۲  | ۳۱.۷۷    | ۳۵.۱۶        | ۵۵.۲۱        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                 |
| ۴۳۷        | ۲۹۸.۵۶    | ۶۴.۸۶             | ۶۴.۷۲  | ۳۱.۲۷    | ۳۶.۷۸        | ۵۵.۴۷        | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |                 |

| زمینه علمی                      | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |              |              |
|---------------------------------|------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|--------------|--------------|
|                                 |                                    |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری جهانی | تأثیر پژوهشی |
| علوم زمین                       | دانشگاه تبریز                      | ۴۶۴        | ۲۹۰.۶۵    | ۶۳.۸۴             | ۶۳.۲۰  | ۳۰.۰۶    | ۳۴.۳۵        | ۵۴.۱۷        |
|                                 | دانشگاه کاشان                      | ۵۳۵        | ۲۶۱.۵۸    | ۶۳.۰۹             | ۶۳.۱۲  | ۲۵.۷۲    | ۱۰.۴۷        | ۵۴.۱۰        |
|                                 | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۵۴۴        | ۲۵۶.۹۸    | ۶۳.۷۶             | ۵۶.۲۷  | ۳۰.۰۳    | ۲۴.۴۳        | ۴۸.۲۳        |
|                                 | دانشگاه شیراز                      | ۵۴۷        | ۲۵۶.۴۴    | ۶۳.۸۷             | ۵۵.۶۸  | ۳۰.۰۵    | ۲۵.۷۰        | ۴۷.۷۲        |
|                                 | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۵۵۶        | ۲۵۳.۱۴    | ۶۳.۲۶             | ۵۴.۲۳  | ۳۰.۲۴    | ۲۸.۸۲        | ۴۶.۴۸        |
|                                 | دانشگاه یاسوج                      | ۶۳۹        | ۲۰۹.۵۶    | ۲۵.۲۵             | ۶۳.۰۷  | ۱۰.۶۵    | ۱۰.۹۴        | ۵۴.۰۶        |
|                                 | دانشگاه بوعلی سینا                 | ۶۴۰        | ۲۰۸.۳۳    | ۵۲.۸۷             | ۴۶.۹۵  | ۲۰.۲۰    | ۱۵.۲۰        | ۴۰.۲۴        |
|                                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۶۴۸        | ۲۰۲.۰۷    | ۴۸.۶۲             | ۴۵.۸۱  | ۲۲.۰۷    | ۱۶.۵۹        | ۳۹.۲۷        |
|                                 | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۶۹۲        | ۱۸۳.۹۶    | ۲۴.۱۳             | ۴۴.۹۸  | ۱۵.۵۹    | ۲۴.۸۹        | ۳۸.۵۵        |
|                                 | دانشگاه اصفهان                     | ۷۲۵        | ۱۶۹.۵۰    | ۴۸.۸۷             | ۳۳.۶۲  | ۱۹.۰۴    | ۱۹.۷۰        | ۲۸.۸۱        |
|                                 | دانشگاه رازی                       | ۷۵۱        | ۱۵۹.۴۸    | ۳۳.۷۵             | ۳۸.۷۶  | ۱۴.۱۸    | ۱۰.۰۱        | ۳۳.۲۳        |
|                                 | دانشگاه مازندران                   | ۷۸۵        | ۱۴۱.۶۶    | ۳۴.۸۷             | ۳۳.۸۷  | ۱۴.۶۴    | ۵.۹۸         | ۲۹.۰۳        |
|                                 | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۸۰۶        | ۱۳۱.۶۶    | ۲۰.۰۱             | ۳۹.۹۲  | ۱.۲۶     | ۸.۹۷         | ۳۴.۲۲        |
|                                 | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۸۸۷        | ۱۰۱.۰۲    | ۵.۷۶              | ۲۹.۶۱  | ۶.۷۵     | ۶.۴۴         | ۲۵.۳۸        |
|                                 | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۸۹۷        | ۹۶.۶۵     | ۵.۶۳              | ۲۵.۹۹  | ۷.۰۰     | ۱۳.۸۲        | ۲۲.۲۸        |
|                                 | دانشگاه سمنان                      | ۹۰۵        | ۹۴.۴۱     | ۱۲.۵۱             | ۲۵.۲۵  | ۶.۳۷     | ۶.۹۰         | ۲۱.۶۴        |
|                                 | دانشگاه گیلان                      | ۹۲۵        | ۸۹.۰۳     | ۲۸.۲۵             | ۱۷.۲۱  | ۱۳.۵۲    | ۷.۰۱         | ۱۴.۷۵        |
|                                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۹۲۷        | ۸۷.۷۷     | ۱۴.۶۳             | ۲۰.۹۴  | ۷.۴۹     | ۱۱.۲۸        | ۱۷.۹۵        |
|                                 | دانشگاه صنعتی سهند                 | ۹۹۶        | ۶۴.۰۲     | ۱.۳۸              | ۱۹.۴۰  | ۱.۶۰     | ۴.۷۱         | ۱۶.۶۳        |
| تجارت، مدیریت، گردشگری، و خدمات | دانشگاه تهران                      | ۱۶۲        | ۳۲۰.۵۴    | ۶۷.۵۱             | ۶۷.۹۴  | ۳۱.۲۴    | ۴۷.۰۹        | ۵۸.۲۴        |
|                                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۷۷        | ۱۷۳.۸۸    | ۴۲.۹۵             | ۳۸.۳۵  | ۱۵.۵۳    | ۱۳.۵۹        | ۳۲.۸۷        |
|                                 | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۴۰۱        | ۱۵۷.۶۸    | ۳۵.۷۵             | ۳۵.۰۱  | ۱۰.۹۰    | ۱۳.۸۹        | ۳۰.۰۱        |
|                                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۴۹۷        | ۹۴.۳۰     | ۱۷.۲۲             | ۱۹.۴۵  | ۷.۲۲     | ۱۵.۱۰        | ۱۶.۶۷        |
| علوم زمین                       | دانشگاه تهران                      | ۲۶۲        | ۲۸۷.۱۸    | ۶۷.۶۳             | ۶۳.۳۷  | ۳۳.۲۳    | ۴۷.۶۷        | ۵۴.۳۲        |
|                                 | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۳۹۲        | ۱۵۷.۳۱    | ۲۵.۴۱             | ۳۸.۰۰  | ۱۳.۳۱    | ۱۸.۳۴        | ۳۲.۵۷        |
|                                 | دانشگاه شیراز                      | ۴۵۴        | ۱۱۲.۷۱    | ۱۵.۰۳             | ۲۸.۰۰  | ۷.۸۰     | ۱۴.۲۳        | ۲۴.۰۰        |
|                                 | دانشگاه تهران                      | ۴۰         | ۳۷۷.۶۸    | ۸۲.۷۳             | ۷۸.۳۱  | ۳۷.۴۷    | ۵۶.۵۵        | ۶۷.۱۳        |
| مهندسی                          | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۹۶         | ۳۴۹.۰۵    | ۷۷.۴۱             | ۷۲.۸۲  | ۳۵.۴۸    | ۵۰.۰۷        | ۶۲.۴۲        |
|                                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۳۱        | ۳۳۸.۶۳    | ۷۴.۶۴             | ۷۰.۴۰  | ۳۴.۴۶    | ۴۹.۷۶        | ۶۰.۳۴        |
|                                 | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۱۵۴        | ۳۳۲.۵۶    | ۷۳.۲۰             | ۶۹.۶۶  | ۳۳.۵۹    | ۴۷.۳۵        | ۵۹.۷۱        |
|                                 | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۲۰۶        | ۳۲۲.۵۰    | ۶۹.۵۵             | ۶۷.۶۶  | ۳۱.۸۳    | ۴۶.۸۴        | ۵۷.۹۹        |
|                                 | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۲۱۴        | ۳۲۰.۸۹    | ۶۹.۰۹             | ۶۷.۶۷  | ۳۱.۸۲    | ۴۵.۶۷        | ۵۸.۰۰        |
|                                 | دانشگاه تبریز                      | ۲۶۱        | ۳۱۵.۷۳    | ۶۶.۹۳             | ۶۶.۶۴  | ۳۱.۰۸    | ۴۵.۶۲        | ۵۷.۱۲        |
|                                 | دانشگاه شیراز                      | ۳۰۳        | ۳۱۲.۰۴    | ۶۶.۸۳             | ۶۵.۵۹  | ۳۰.۹۲    | ۴۵.۴۵        | ۵۶.۲۲        |
|                                 | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۳۵۰        | ۳۰۸.۰۳    | ۶۷.۱۵             | ۶۵.۸۰  | ۳۱.۱۰    | ۴۰.۵۲        | ۵۶.۴۰        |
|                                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۴۰۲        | ۳۰۳.۴۸    | ۶۶.۷۱             | ۶۴.۶۰  | ۳۱.۳۷    | ۴۰.۰۱        | ۵۵.۳۷        |
|                                 |                                    |            |           |                   |        |          |              |              |
|                                 |                                    |            |           |                   |        |          |              |              |
|                                 |                                    |            |           |                   |        |          |              |              |

| زمینه علمی          | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |                 |                 | تأثیر<br>استنادی |
|---------------------|------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|-----------------|-----------------|------------------|
|                     |                                    |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری<br>جهانی | تأثیر<br>پژوهشی |                  |
|                     | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۴۶۱        | ۲۸۹.۶۵    | ۶۴.۵۰             | ۶۳.۷۷  | ۳۰.۴۰    | ۳۰.۹۸           | ۵۴.۶۶           | ۴۵.۳۴            |
|                     | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۴۷۳        | ۲۸۵.۹۸    | ۶۴.۱۳             | ۶۵.۸۶  | ۲۷.۳۲    | ۲۲.۲۹           | ۵۶.۴۵           | ۴۹.۹۲            |
|                     | دانشگاه سمنان                      | ۵۲۴        | ۲۶۹.۵۴    | ۶۳.۷۵             | ۶۳.۷۷  | ۲۳.۵۰    | ۱۷.۶۰           | ۵۴.۶۶           | ۴۶.۲۶            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۵۲۸        | ۲۶۸.۱۸    | ۶۳.۱۴             | ۶۳.۵۵  | ۲۰.۹۹    | ۱۹.۹۰           | ۵۴.۴۷           | ۴۶.۱۲            |
|                     | دانشگاه کاشان                      | ۵۴۰        | ۲۶۲.۹۷    | ۶۳.۷۳             | ۶۴.۱۲  | ۲۰.۹۴    | ۱۲.۰۶           | ۵۴.۹۶           | ۴۷.۱۶            |
|                     | دانشگاه گیلان                      | ۵۵۳        | ۲۵۹.۰۶    | ۶۳.۰۰             | ۶۳.۰۳  | ۱۸.۳۸    | ۱۵.۱۳           | ۵۴.۰۲           | ۴۵.۵۰            |
|                     | دانشگاه رازی                       | ۶۳۱        | ۲۱۸.۵۰    | ۴۶.۸۵             | ۵۲.۷۱  | ۱۳.۵۷    | ۱۴.۸۷           | ۴۵.۱۸           | ۴۵.۳۲            |
|                     | دانشگاه صنعتی سهند                 | ۶۴۶        | ۲۱۱.۷۹    | ۵۵.۶۸             | ۴۷.۳۷  | ۱۷.۴۲    | ۱۳.۴۳           | ۴۰.۶۰           | ۳۷.۳۰            |
|                     | دانشگاه بوعلی سینا                 | ۷۰۳        | ۱۸۲.۷۰    | ۳۸.۲۹             | ۴۲.۰۵  | ۹.۵۹     | ۱۱.۷۲           | ۳۶.۰۴           | ۴۵.۰۱            |
|                     | دانشگاه اصفهان                     | ۷۰۴        | ۱۸۱.۳۸    | ۵۴.۱۰             | ۳۷.۷۵  | ۱۷.۹۸    | ۱۴.۳۶           | ۳۲.۳۶           | ۲۴.۸۴            |
|                     | دانشگاه ارومیه                     | ۷۳۵        | ۱۶۳.۸۰    | ۳۶.۳۱             | ۳۸.۹۵  | ۱۵.۰۶    | ۱۰.۳۶           | ۳۳.۳۹           | ۲۹.۷۳            |
|                     | دانشگاه شهید باهنر کرمان           | ۷۴۷        | ۱۶۰.۱۵    | ۵۰.۸۰             | ۳۲.۸۵  | ۱۷.۳۲    | ۱۰.۷۸           | ۲۸.۱۶           | ۲۰.۲۴            |
|                     | دانشگاه صنعتی شیراز                | ۸۰۵        | ۱۳۹.۸۵    | ۲۶.۸۲             | ۳۲.۴۵  | ۱۰.۷۳    | ۱۴.۵۳           | ۲۷.۸۱           | ۲۷.۵۰            |
|                     | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) | ۸۱۷        | ۱۳۵.۸۰    | ۱۳.۵۱             | ۳۵.۶۹  | ۴.۹۱     | ۶.۰۱            | ۳۰.۵۹           | ۴۵.۰۸            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۸۱۸        | ۱۳۴.۵۴    | ۱۵.۳۶             | ۳۳.۹۸  | ۷.۱۶     | ۱۲.۲۳           | ۲۹.۱۳           | ۳۶.۶۸            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۸۲۵        | ۱۳۲.۱۴    | ۹.۸۲              | ۳۵.۲۴  | ۳.۶۹     | ۷.۹۷            | ۳۰.۲۰           | ۴۵.۲۱            |
|                     | دانشگاه یاسوج                      | ۹۱۸        | ۹۸.۳۳     | ۲.۰۵              | ۲۶.۳۸  | ۰.۶۰     | ۳.۵۴            | ۲۲.۶۱           | ۴۳.۱۴            |
|                     | دانشگاه شهید چمران اهواز           | ۹۳۶        | ۹۳.۶۷     | ۱۴.۳۰             | ۲۳.۸۱  | ۵.۶۷     | ۵.۶۷            | ۲۰.۴۱           | ۲۳.۸۱            |
|                     | دانشگاه صنعتی شاهرود               | ۹۶۳        | ۸۴.۴۶     | ۱۷.۲۰             | ۱۸.۸۱  | ۶.۶۸     | ۹.۹۳            | ۱۶.۱۲           | ۱۵.۷۱            |
| علوم زیست‌محیطی     | دانشگاه تهران                      | ۲۷۰        | ۲۸۱.۶۸    | ۶۷.۲۲             | ۵۹.۵۶  | ۳۳.۳۴    | ۴۵.۲۹           | ۵۱.۰۵           | ۲۵.۲۲            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۴۶۶        | ۱۲۵.۲۰    | ۹.۶۲              | ۳۵.۷۲  | ۲۱.۳۷    | ۷.۰۴            | ۳۰.۶۱           | ۲۰.۸۵            |
| مهندسی تغذیه        | دانشگاه تهران                      | ۵۴         | ۳۴۷.۴۶    | ۷۷.۲۱             | ۷۴.۳۷  | ۳۵.۳۲    | ۴۶.۷۱           | ۶۳.۷۴           | ۵۰.۱۲            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۳۳        | ۲۹۱.۰۷    | ۶۳.۷۲             | ۶۵.۳۶  | ۳۱.۲۴    | ۲۹.۳۰           | ۵۶.۰۳           | ۴۵.۴۳            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۱۳۷        | ۲۸۸.۰۷    | ۵۸.۳۲             | ۶۵.۱۳  | ۳۰.۵۰    | ۳۲.۴۵           | ۵۵.۸۲           | ۴۵.۸۴            |
|                     | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۱۵۱        | ۲۷۸.۸۱    | ۶۴.۰۱             | ۶۰.۵۴  | ۲۶.۶۷    | ۳۶.۵۸           | ۵۱.۸۹           | ۳۹.۱۲            |
|                     | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۱۷۰        | ۲۶۵.۶۲    | ۶۴.۳۱             | ۵۹.۰۷  | ۲۸.۴۹    | ۲۷.۱۱           | ۵۰.۶۳           | ۳۶.۰۱            |
|                     | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۱۸۹        | ۲۵۴.۳۵    | ۶۳.۵۰             | ۵۶.۷۶  | ۲۶.۴۴    | ۲۳.۷۱           | ۴۸.۶۶           | ۳۵.۲۸            |
|                     | دانشگاه شیراز                      | ۲۸۴        | ۱۴۸.۳۵    | ۳۵.۴۲             | ۳۰.۰۴  | ۱۴.۲۶    | ۲۵.۱۷           | ۲۵.۷۴           | ۱۷.۷۳            |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۲۹۰        | ۱۳۹.۵۴    | ۲.۰۶              | ۴۳.۱۵  | ۱۴.۰۳    | ۱۱.۸۲           | ۳۶.۹۸           | ۳۱.۴۸            |
|                     | دانشگاه تهران                      | ۲۵         | ۳۶۷.۶۵    | ۸۱.۵۴             | ۷۶.۹۷  | ۳۵.۵۱    | ۵۲.۴۰           | ۶۵.۹۸           | ۵۵.۲۵            |
|                     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۵۲         | ۳۳۳.۷۲    | ۷۶.۵۶             | ۶۹.۱۹  | ۳۲.۸۴    | ۴۶.۷۵           | ۵۹.۳۱           | ۴۹.۰۷            |
| مهندسی صنایع و ساخت | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۷۸         | ۳۱۸.۰۹    | ۷۳.۴۲             | ۶۶.۰۳  | ۳۲.۰۷    | ۴۳.۴۸           | ۵۶.۶۰           | ۴۶.۵۰            |
|                     | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۰۸        | ۳۰۱.۰۰    | ۶۸.۳۵             | ۶۴.۶۷  | ۳۱.۳۲    | ۳۵.۴۶           | ۵۵.۴۳           | ۴۵.۷۶            |
|                     | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۱۶۹        | ۲۲۹.۰۷    | ۶۳.۹۲             | ۴۸.۵۴  | ۱۳.۷۸    | ۱۸.۸۰           | ۴۱.۶۰           | ۴۲.۴۳            |
|                     | دانشگاه تهران                      | ۱۱۹        | ۳۲۸.۲۵    | ۷۳.۲۷             | ۶۷.۸۰  | ۳۴.۷۵    | ۴۸.۲۳           | ۵۸.۱۲           | ۴۶.۰۸            |
|                     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۱۸۰        | ۳۰۸.۹۹    | ۶۸.۷۹             | ۶۴.۶۴  | ۳۲.۶۳    | ۴۲.۴۵           | ۵۵.۴۱           | ۴۵.۰۷            |

| زمینه علمی                 | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |              |              |
|----------------------------|------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|--------------|--------------|
|                            |                                    |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری جهانی | تأثیر پژوهشی |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۲۰۲        | ۳۰۵.۳۲    | ۶۸.۸۰             | ۶۴.۵۰  | ۳۲.۲۵    | ۳۹.۳۹        | ۵۵.۲۹        |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۲۲۶        | ۲۹۶.۳۴    | ۶۵.۰۶             | ۶۳.۴۶  | ۳۰.۶۸    | ۳۷.۷۴        | ۵۴.۳۹        |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۰۵        | ۲۴۷.۱۰    | ۶۴.۷۳             | ۵۲.۳۷  | ۳۰.۶۴    | ۲۶.۵۶        | ۴۴.۸۸        |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۳۳۳        | ۲۲۸.۷۲    | ۶۳.۰۳             | ۴۷.۱۵  | ۲۹.۱۹    | ۲۱.۱۵        | ۴۰.۴۱        |
|                            | دانشگاه تبریز                      | ۴۵۳        | ۱۳۱.۴۲    | ۲۳.۱۴             | ۳۱.۳۹  | ۱۰.۸۹    | ۱۵.۳۸        | ۲۶.۹۱        |
|                            | دانشگاه کاشان                      | ۴۹۵        | ۱۰۹.۱۸    | ۱۹.۸۰             | ۲۸.۰۰  | ۶.۸۷     | ۷.۳۷         | ۲۴.۰۰        |
| مهندسی مکانیک              | دانشگاه تهران                      | ۹۷         | ۳۴۰.۴۷    | ۷۵.۸۷             | ۷۰.۵۱  | ۳۵.۱۸    | ۵۰.۹۷        | ۶۰.۴۴        |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۱۴۸        | ۳۲۰.۴۳    | ۷۱.۱۶             | ۶۶.۴۷  | ۳۳.۳۵    | ۴۶.۸۲        | ۵۶.۹۸        |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۷۱        | ۳۱۵.۳۶    | ۶۹.۹۳             | ۶۵.۴۵  | ۳۲.۶۵    | ۴۵.۹۳        | ۵۶.۱۰        |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۱۷۶        | ۳۱۴.۸۰    | ۷۰.۱۱             | ۶۵.۴۸  | ۳۲.۶۳    | ۴۵.۱۲        | ۵۶.۱۳        |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۲۳۱        | ۲۹۷.۴۹    | ۶۶.۴۵             | ۶۴.۰۱  | ۳۰.۷۸    | ۳۶.۲۱        | ۵۴.۸۷        |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۲۶۶        | ۲۷۹.۶۶    | ۶۳.۷۶             | ۶۳.۲۲  | ۳۰.۰۸    | ۲۵.۰۴        | ۵۴.۱۹        |
|                            | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۲۹۸        | ۲۵۸.۷۵    | ۶۳.۷۹             | ۵۷.۳۴  | ۲۶.۵۹    | ۲۳.۶۷        | ۴۹.۱۵        |
|                            | دانشگاه تبریز                      | ۳۱۱        | ۲۵۰.۹۷    | ۶۳.۲۰             | ۵۵.۷۲  | ۲۴.۴۸    | ۲۱.۲۰        | ۴۷.۷۶        |
|                            | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۳۵۰        | ۲۱۸.۹۸    | ۲۸.۹۸             | ۶۳.۳۸  | ۱۲.۲۵    | ۱۳.۷۸        | ۵۴.۳۲        |
|                            | دانشگاه شیراز                      | ۳۷۴        | ۱۹۷.۵۱    | ۵۶.۵۷             | ۳۹.۴۱  | ۲۰.۴۰    | ۲۲.۰۵        | ۳۳.۷۸        |
|                            | دانشگاه کاشان                      | ۳۷۷        | ۱۹۵.۶۵    | ۴۱.۱۱             | ۴۸.۰۱  | ۱۲.۹۹    | ۷.۳۸         | ۴۱.۱۵        |
|                            | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۳۸۲        | ۱۹۲.۴۲    | ۶۳.۱۴             | ۳۶.۶۷  | ۲۵.۵۷    | ۱۶.۲۵        | ۳۱.۴۳        |
|                            | دانشگاه سمنان                      | ۴۹۹        | ۱۱۵.۰۴    | ۱۵.۵۷             | ۲۹.۹۱  | ۷.۶۲     | ۸.۲۴         | ۲۵.۶۴        |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۲۶         | ۳۳۶.۵۲    | ۶۸.۳۷             | ۷۰.۸۰  | ۳۲.۳۵    | ۵۱.۸۸        | ۶۰.۶۸        |
| مهندسی متالورژی            | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۷۱         | ۳۰۷.۶۸    | ۶۵.۴۷             | ۶۴.۵۱  | ۳۰.۹۸    | ۴۵.۷۸        | ۵۵.۳۰        |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۷۸         | ۳۰۱.۰۲    | ۶۳.۶۸             | ۶۴.۱۵  | ۳۰.۱۶    | ۴۱.۰۶        | ۵۴.۹۹        |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۹۲         | ۲۹۰.۵۱    | ۶۴.۲۴             | ۶۱.۶۲  | ۳۰.۵۷    | ۴۵.۳۱        | ۵۲.۸۲        |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۱۱۷        | ۲۴۹.۹۱    | ۶۳.۷۱             | ۵۳.۵۴  | ۳۰.۳۰    | ۲۴.۰۲        | ۴۵.۸۹        |
|                            | دانشگاه صنعتی سهند                 | ۱۸۰        | ۱۴۳.۹۲    | ۳۶.۹۸             | ۲۵.۸۹  | ۱۵.۰۰    | ۲۵.۸۵        | ۲۲.۱۹        |
|                            | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۱۸۷        | ۱۲۶.۷۴    | ۱۱.۰۰             | ۳۱.۴۸  | ۵.۰۱     | ۱۹.۷۶        | ۲۶.۹۸        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۳۲۰        | ۲۲۸.۰۵    | ۶۳.۰۰             | ۴۶.۱۸  | ۳۰.۴۰    | ۲۸.۰۲        | ۳۹.۵۹        |
| زیست‌شناسی و ژنتیک مولکولی | دانشگاه تهران                      | ۳۹۴        | ۱۶۳.۴۷    | ۵۵.۱۰             | ۲۴.۹۳  | ۲۷.۳۱    | ۲۵.۳۸        | ۲۱.۳۷        |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۴۴        | ۱۱۲.۶۹    | ۴۰.۴۱             | ۱۷.۱۵  | ۲۰.۹۷    | ۱۳.۱۴        | ۱۴.۷۰        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۴۵۶        | ۱۰۳.۲۹    | ۲۵.۵۶             | ۱۷.۶۰  | ۱۷.۹۱    | ۱۹.۶۲        | ۱۵.۰۹        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۲۶۶        | ۲۷۴.۵۰    | ۶۴.۱۱             | ۵۸.۴۳  | ۳۰.۷۵    | ۴۵.۲۰        | ۵۰.۰۸        |
| علوم اعصاب                 | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۳۶۸        | ۱۶۱.۴۶    | ۵۳.۱۴             | ۲۷.۵۰  | ۲۲.۱۳    | ۲۱.۴۰        | ۲۳.۵۷        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی ایران           | ۴۹۲        | ۶۴.۴۳     | ۱۱.۷۰             | ۱۳.۰۰  | ۹.۴۳     | ۱۰.۸۲        | ۱۱.۱۴        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۳۳         | ۳۷۲.۳۹    | ۸۴.۳۷             | ۷۸.۳۵  | ۴۰.۵۹    | ۴۹.۴۰        | ۶۷.۱۶        |
| داروسازی                   | دانشگاه علوم پزشکی مشهد            | ۸۷         | ۳۳۴.۱۲    | ۶۶.۶۲             | ۷۲.۳۷  | ۳۳.۶۶    | ۴۷.۰۸        | ۶۲.۰۳        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۱۵۴        | ۳۱۴.۰۰    | ۶۵.۵۸             | ۶۶.۵۳  | ۳۴.۰۳    | ۴۵.۱۸        | ۵۷.۰۲        |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۳۳         | ۳۷۲.۳۹    | ۸۴.۳۷             | ۷۸.۳۵  | ۴۰.۵۹    | ۴۹.۴۰        | ۶۷.۱۶        |

| زمینه علمی                | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |                 |                 | تأثیر<br>استنادی |
|---------------------------|------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|-----------------|-----------------|------------------|
|                           |                                    |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری<br>جهانی | تأثیر<br>پژوهشی |                  |
| علوم فیزیکی               | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۲۶۲        | ۲۸۳.۸۶    | ۵۳.۲۱             | ۶۶.۱۷  | ۳۱.۴۱    | ۲۹.۲۷           | ۵۶.۷۲           | ۴۷.۰۹            |
|                           | دانشگاه تهران                      | ۴۰۰        | ۱۶۶.۶۲    | ۳۵.۰۲             | ۳۶.۸۷  | ۲۰.۱۴    | ۱۹.۱۲           | ۳۱.۶۰           | ۲۳.۸۷            |
|                           | دانشگاه علوم پزشکی شیراز           | ۴۱۳        | ۱۵۵.۱۷    | ۲۵.۷۵             | ۳۵.۸۴  | ۲۵.۱۸    | ۱۸.۰۸           | ۳۰.۷۲           | ۱۹.۶۰            |
|                           | دانشگاه علوم پزشکی ایران           | ۴۲۱        | ۱۴۸.۶۱    | ۱۸.۷۰             | ۳۵.۹۷  | ۱۸.۱۲    | ۲۰.۴۲           | ۳۰.۸۳           | ۲۴.۵۸            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۷۰        | ۱۰۹.۴۶    | ۲۳.۸۹             | ۲۳.۲۳  | ۱۵.۵۵    | ۱۲.۳۵           | ۱۹.۹۱           | ۱۴.۵۳            |
|                           | دانشگاه تهران                      | ۴۲۴        | ۲۹۹.۸۵    | ۶۵.۶۹             | ۶۳.۸۳  | ۳۰.۹۶    | ۳۹.۵۸           | ۵۴.۷۱           | ۴۵.۰۷            |
|                           | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۴۶۷        | ۲۸۹.۴۹    | ۶۵.۳۳             | ۶۳.۲۸  | ۳۰.۸۲    | ۴۱.۰۵           | ۵۴.۲۴           | ۳۴.۷۷            |
|                           | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۴۸۳        | ۲۸۴.۱۴    | ۶۴.۵۱             | ۶۳.۵۶  | ۳۰.۴۶    | ۲۶.۰۲           | ۵۴.۴۸           | ۴۵.۱۰            |
|                           | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۵۶۹        | ۲۴۹.۶۹    | ۶۴.۰۹             | ۵۴.۶۲  | ۳۰.۴۹    | ۲۸.۰۲           | ۴۶.۸۲           | ۲۵.۶۵            |
|                           | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۶۱۲        | ۲۲۴.۴۵    | ۶۳.۰۰             | ۴۶.۸۳  | ۲۲.۵۹    | ۲۰.۵۶           | ۴۰.۱۴           | ۳۱.۳۵            |
|                           | دانشگاه تبریز                      | ۶۱۷        | ۲۱۹.۸۴    | ۶۳.۶۵             | ۴۳.۵۷  | ۳۰.۲۱    | ۲۵.۰۸           | ۳۷.۳۵           | ۱۹.۹۸            |
|                           | دانشگاه شیراز                      | ۶۵۵        | ۲۰۵.۳۶    | ۶۳.۲۰             | ۴۰.۷۱  | ۲۵.۶۱    | ۱۸.۴۵           | ۳۴.۸۹           | ۲۲.۵۰            |
|                           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۶۸۰        | ۱۹۰.۶۱    | ۶۳.۱۸             | ۳۷.۱۱  | ۲۷.۸۰    | ۱۲.۶۷           | ۳۱.۸۱           | ۱۸.۰۵            |
|                           | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۶۹۴        | ۱۸۱.۵۲    | ۱۲.۹۴             | ۵۸.۵۱  | ۴.۶۷     | ۹.۴۱            | ۵۰.۱۵           | ۴۵.۸۳            |
|                           | دانشگاه گیلان                      | ۷۰۰        | ۱۷۸.۵۷    | ۴۴.۲۲             | ۳۹.۳۴  | ۲۰.۸۱    | ۱۶.۰۴           | ۳۳.۷۲           | ۲۴.۴۵            |
|                           | دانشگاه کاشان                      | ۷۲۱        | ۱۶۷.۴۷    | ۴۷.۰۰             | ۳۷.۳۴  | ۱۷.۲۴    | ۸.۶۸            | ۳۲.۰۱           | ۲۵.۱۹            |
|                           | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۷۳۲        | ۱۶۱.۸۱    | ۴۸.۲۵             | ۳۱.۴۱  | ۲۰.۶۷    | ۱۷.۸۲           | ۲۶.۹۲           | ۱۶.۷۳            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۷۹۳        | ۱۲۹.۷۴    | ۳۶.۷۱             | ۲۷.۰۲  | ۱۵.۶۹    | ۱۱.۶۲           | ۲۳.۱۶           | ۱۵.۵۴            |
|                           | دانشگاه مازندران                   | ۸۲۶        | ۱۱۶.۳۹    | ۳۰.۷۴             | ۲۶.۱۳  | ۱۱.۸۵    | ۸.۰۵            | ۲۲.۴۰           | ۱۷.۲۳            |
|                           | دانشگاه اصفهان                     | ۸۷۹        | ۹۵.۶۰     | ۳۸.۲۴             | ۱۳.۸۸  | ۱۵.۱۴    | ۱۰.۸۹           | ۱۱.۹۰           | ۵.۵۶             |
| روانشناسی                 | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۹۰۱        | ۸۶.۴۹     | ۲۴.۲۰             | ۱۶.۶۱  | ۱۱.۸۵    | ۱۱.۱۰           | ۱۴.۲۴           | ۸.۴۹             |
|                           | دانشگاه سمنان                      | ۹۲۲        | ۸۰.۳۲     | ۱۸.۲۲             | ۱۹.۴۱  | ۸.۶۹     | ۴.۷۹            | ۱۶.۶۳           | ۱۲.۵۷            |
|                           | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۳۰۳        | ۲۵۰.۸۷    | ۴۵.۲۰             | ۵۹.۸۹  | ۱۸.۵۳    | ۳۰.۵۳           | ۵۱.۳۴           | ۴۵.۳۸            |
| رباتیک و سیستم‌های هوشمند | دانشگاه تهران                      | ۱۰۶        | ۲۹۹.۵۱    | ۶۸.۵۶             | ۶۳.۲۳  | ۳۰.۸۸    | ۴۵.۴۹           | ۵۴.۲۰           | ۳۷.۱۵            |
|                           | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۱۲۵        | ۲۸۳.۷۲    | ۷۰.۵۸             | ۶۰.۵۱  | ۳۱.۲۴    | ۳۸.۶۸           | ۵۱.۸۷           | ۳۰.۸۴            |
|                           | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۸۴        | ۱۹۸.۶۸    | ۶۵.۹۹             | ۳۴.۳۸  | ۲۴.۳۹    | ۲۵.۳۷           | ۲۹.۴۷           | ۱۹.۰۷            |
| فناوری                    | دانشگاه تهران                      | ۱۸۸        | ۳۲۵.۴۲    | ۷۱.۶۱             | ۶۷.۴۰  | ۳۳.۶۰    | ۴۸.۸۲           | ۵۷.۷۷           | ۴۶.۲۲            |
|                           | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۲۶۰        | ۳۱۶.۴۷    | ۶۹.۰۳             | ۶۵.۸۶  | ۳۲.۳۵    | ۴۶.۹۹           | ۵۶.۴۵           | ۴۵.۷۸            |
|                           | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۳۰۲        | ۳۱۲.۳۱    | ۶۸.۰۷             | ۶۴.۹۱  | ۳۲.۳۷    | ۴۶.۰۷           | ۵۵.۶۴           | ۴۵.۲۴            |
|                           | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۴۱۳        | ۳۰۲.۰۲    | ۶۵.۰۹             | ۶۳.۶۳  | ۳۰.۴۰    | ۴۳.۱۵           | ۵۴.۵۴           | ۴۵.۲۱            |
|                           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۴۱        | ۲۹۶.۵۰    | ۶۶.۲۱             | ۶۳.۷۱  | ۳۱.۱۲    | ۳۷.۶۶           | ۵۴.۶۱           | ۴۳.۲۰            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۸۶        | ۲۸۵.۲۸    | ۶۴.۸۹             | ۶۳.۶۵  | ۳۰.۶۰    | ۲۶.۴۵           | ۵۴.۵۶           | ۴۵.۱۳            |
|                           | دانشگاه تبریز                      | ۴۹۲        | ۲۸۳.۸۱    | ۶۴.۰۴             | ۶۳.۰۳  | ۳۰.۱۶    | ۳۱.۷۳           | ۵۴.۰۲           | ۴۰.۸۴            |
|                           | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۶۱۲        | ۲۲۶.۳۶    | ۶۳.۱۰             | ۴۶.۱۹  | ۲۶.۹۷    | ۲۲.۹۴           | ۳۹.۵۹           | ۲۷.۵۸            |
|                           | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۶۲۳        | ۲۲۰.۴۲    | ۶۳.۹۰             | ۴۱.۸۱  | ۳۰.۲۲    | ۲۹.۷۵           | ۳۵.۸۴           | ۱۸.۹۰            |
|                           | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۶۳۶        | ۲۱۳.۵۰    | ۳۷.۰۱             | ۵۱.۳۳  | ۱۷.۰۴    | ۱۹.۰۶           | ۴۴.۰۰           | ۴۵.۰۶            |

| زمینه علمی        | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |              |              |
|-------------------|------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|--------------|--------------|
|                   |                                    |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری جهانی | تأثیر پژوهشی |
|                   | دانشگاه شیراز                      | ۶۸۱        | ۱۹۶.۱۷    | ۶۰.۹۲             | ۳۷.۵۲  | ۲۲.۵۰    | ۲۰.۹۶        | ۳۲.۱۶        |
|                   | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۷۰۵        | ۱۸۱.۲۶    | ۵۳.۳۰             | ۳۴.۸۳  | ۲۸.۶۸    | ۱۸.۹۱        | ۲۹.۸۵        |
|                   | دانشگاه کاشان                      | ۷۹۴        | ۱۳۶.۹۴    | ۳۲.۷۹             | ۳۱.۳۲  | ۱۰.۴۲    | ۷.۷۸         | ۲۶.۸۴        |
|                   | دانشگاه گیلان                      | ۸۰۱        | ۱۳۴.۲۹    | ۲۴.۴۷             | ۳۱.۱۱  | ۱۱.۰۲    | ۱۴.۴۵        | ۲۶.۶۷        |
|                   | دانشگاه سمنان                      | ۸۵۷        | ۱۱۸.۹۷    | ۲۷.۴۰             | ۲۶.۸۴  | ۱۰.۵۱    | ۹.۶۹         | ۲۳.۰۱        |
|                   | دانشگاه اصفهان                     | ۸۸۰        | ۱۱۱.۳۵    | ۳۶.۵۴             | ۱۹.۷۷  | ۱۴.۲۲    | ۱۳.۲۷        | ۱۶.۹۵        |
|                   | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۹۵۵        | ۷۹.۱۶     | ۸.۴۱              | ۲۰.۳۷  | ۵.۷۵     | ۸.۰۰         | ۱۷.۴۶        |
| برنامه‌ریزی شهری  | دانشگاه تهران                      | ۱۸۵        | ۱۳۸.۳۱    | ۱۹.۳۶             | ۲۹.۸۳  | ۱۰.۷۲    | ۲۴.۹۰        | ۲۵.۵۷        |
| جانور شناسی       | دانشگاه تهران                      | ۱۷۱        | ۲۱۴.۴۹    | ۵۶.۱۱             | ۳۵.۷۰  | ۳۰.۱۳    | ۴۵.۳۴        | ۳۰.۶۰        |
| کشاورزی           | دانشگاه تهران                      | ۱۳۲        | ۳۳۴.۱۳    | ۷۵.۸۹             | ۶۸.۱۴  | ۳۶.۹۰    | ۴۹.۰۳        | ۵۸.۴۱        |
|                   | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۳۷۵        | ۲۱۲.۰۵    | ۵۸.۷۸             | ۴۴.۴۸  | ۲۳.۸۱    | ۱۹.۳۸        | ۳۸.۱۳        |
|                   | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۴۴۹        | ۱۳۵.۴۸    | ۴۱.۸۷             | ۲۳.۷۶  | ۱۶.۸۸    | ۱۹.۶۲        | ۲۰.۳۶        |
|                   | دانشگاه شیراز                      | ۴۵۶        | ۱۲۸.۰۶    | ۳۸.۳۸             | ۲۴.۵۲  | ۱۳.۸۶    | ۱۵.۱۰        | ۲۱.۰۱        |
|                   | دانشگاه تبریز                      | ۴۷۶        | ۱۱۶.۷۵    | ۱۸.۸۶             | ۲۵.۹۶  | ۸.۸۱     | ۲۰.۷۳        | ۲۲.۲۵        |
|                   | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۴۹۰        | ۱۰۸.۳۶    | ۳۰.۱۹             | ۱۹.۴۳  | ۱۲.۸۷    | ۱۷.۷۹        | ۱۶.۶۶        |
| باستان‌شناسی      | دانشگاه تهران                      | ۱۸۰        | ۱۷۵.۳۱    | ۶۳.۳۷             | ۲۵.۱۶  | ۳۰.۸۱    | ۲۶.۰۷        | ۲۱.۵۶        |
| مهندسی زیست پزشکی | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۰۰        | ۱۷۱.۹۶    | ۵۳.۷۷             | ۳۰.۹۳  | ۲۳.۲۸    | ۱۹.۴۱        | ۲۶.۵۱        |
| مهندسی شیمی       | دانشگاه تهران                      | ۹۵         | ۳۴۰.۱۱    | ۷۵.۵۳             | ۷۰.۰۷  | ۳۶.۰۴    | ۵۱.۱۷        | ۶۰.۰۶        |
|                   | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۱۸۵        | ۳۱۰.۶۲    | ۶۸.۲۶             | ۶۵.۰۸  | ۳۲.۶۱    | ۴۳.۶۱        | ۵۵.۷۸        |
|                   | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۹۵        | ۳۰۹.۶۱    | ۶۶.۹۴             | ۶۴.۷۶  | ۳۱.۸۲    | ۴۵.۲۰        | ۵۵.۵۱        |
|                   | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۲۵۰        | ۲۹۱.۵۶    | ۶۵.۴۲             | ۶۳.۵۸  | ۳۰.۷۸    | ۳۲.۲۷        | ۵۴.۵۰        |
|                   | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۲۶۵        | ۲۸۲.۸۶    | ۶۵.۴۷             | ۶۳.۴۷  | ۳۱.۱۲    | ۲۹.۳۵        | ۵۴.۴۱        |
|                   | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۲۶۸        | ۲۸۲.۴۱    | ۶۳.۹۹             | ۶۳.۴۱  | ۳۰.۵۴    | ۲۶.۰۷        | ۵۴.۳۵        |
|                   | دانشگاه تبریز                      | ۳۴۷        | ۲۱۶.۴۸    | ۴۴.۱۵             | ۴۹.۹۲  | ۲۰.۵۴    | ۲۲.۳۴        | ۴۲.۷۹        |
|                   | دانشگاه شیراز                      | ۳۵۳        | ۲۰۹.۵۷    | ۵۵.۵۵             | ۴۲.۸۶  | ۲۳.۷۰    | ۲۴.۱۲        | ۳۶.۷۴        |
|                   | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۳۵۹        | ۲۰۷.۶۸    | ۴۷.۷۱             | ۴۶.۲۲  | ۲۲.۳۲    | ۲۰.۷۵        | ۳۹.۶۲        |
|                   | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۳۷۷        | ۱۹۹.۹۸    | ۱۷.۴۴             | ۶۳.۰۴  | ۸.۳۹     | ۱۰.۸۲        | ۵۴.۰۳        |
|                   | دانشگاه کاشان                      | ۳۷۹        | ۱۹۹.۷۱    | ۴۱.۰۹             | ۵۰.۲۲  | ۱۵.۵۹    | ۷.۷۲         | ۴۳.۰۵        |
| مهندسی عمران      | دانشگاه تهران                      | ۲۹         | ۳۶۸.۳۳    | ۸۰.۲۰             | ۷۷.۹۹  | ۳۷.۲۵    | ۵۶.۲۴        | ۶۶.۸۵        |
|                   | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۹۳         | ۳۲۸.۳۶    | ۷۳.۰۷             | ۶۹.۵۵  | ۳۳.۴۹    | ۴۵.۹۰        | ۵۹.۶۱        |
|                   | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۱۲۷        | ۳۱۷.۳۸    | ۷۰.۴۶             | ۶۹.۳۳  | ۳۲.۸۱    | ۳۸.۲۲        | ۵۹.۴۳        |
|                   | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۱۵۱        | ۳۱۱.۲۶    | ۶۶.۳۷             | ۶۶.۰۳  | ۳۱.۰۲    | ۴۵.۰۰        | ۵۶.۶۰        |
|                   | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۵۳        | ۳۱۰.۷۸    | ۶۷.۳۳             | ۶۵.۴۰  | ۳۱.۴۰    | ۴۵.۱۸        | ۵۶.۰۶        |
|                   | دانشگاه تبریز                      | ۱۷۶        | ۳۰۴.۸۳    | ۶۴.۱۷             | ۶۴.۹۴  | ۲۸.۰۲    | ۴۵.۳۶        | ۵۵.۶۶        |
|                   | دانشگاه شیراز                      | ۱۹۵        | ۲۸۹.۹۴    | ۶۳.۸۰             | ۶۳.۷۶  | ۲۷.۲۱    | ۳۴.۹۰        | ۵۴.۶۶        |
|                   | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۲۶۲        | ۲۳۹.۳۵    | ۶۴.۳۵             | ۴۶.۵۹  | ۳۰.۱۲    | ۳۴.۹۰        | ۳۹.۹۳        |

| زمینه علمی                | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |                 |                 | تأثیر<br>استنادی |
|---------------------------|------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|-----------------|-----------------|------------------|
|                           |                                    |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری<br>جهانی | تأثیر<br>پژوهشی |                  |
|                           | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۲۹۵        | ۲۱۶.۰۷    | ۶۳.۸۰             | ۴۳.۴۶  | ۲۵.۲۵    | ۲۲.۸۸           | ۳۷.۲۵           | ۲۳.۴۲            |
|                           | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۳۴۲        | ۱۷۴.۵۱    | ۵۲.۷۶             | ۳۴.۷۷  | ۱۶.۵۰    | ۲۱.۳۵           | ۲۹.۸۰           | ۱۹.۳۳            |
|                           | دانشگاه گیلان                      | ۳۷۲        | ۱۵۰.۰۴    | ۲۱.۱۱             | ۴۰.۳۷  | ۷.۸۶     | ۱۲.۶۶           | ۳۴.۶۰           | ۳۳.۴۶            |
|                           | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۳۹۴        | ۱۲۶.۰۷    | ۲۰.۶۳             | ۳۳.۴۴  | ۶.۸۲     | ۱۱.۸۹           | ۲۸.۶۶           | ۲۴.۶۲            |
|                           | دانشگاه سمنان                      | ۳۹۸        | ۱۲۴.۱۲    | ۲۴.۸۹             | ۳۰.۶۲  | ۹.۱۲     | ۱۳.۹۴           | ۲۶.۲۵           | ۱۹.۳۱            |
| دندانپزشکی                | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۶۵        | ۱۹۱.۹۸    | ۶۳.۳۷             | ۳۱.۱۴  | ۳۰.۲۴    | ۲۶.۹۹           | ۲۶.۶۹           | ۱۳.۵۴            |
| مهندسی برق و<br>الکترونیک | دانشگاه تهران                      | ۱۸۰        | ۳۱۷.۹۹    | ۶۹.۰۲             | ۶۶.۱۳  | ۳۲.۸۳    | ۴۷.۴۳           | ۵۶.۶۸           | ۴۵.۹۰            |
|                           | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۸۸        | ۳۱۶.۹۱    | ۶۹.۳۵             | ۶۵.۹۷  | ۳۲.۴۵    | ۴۶.۶۴           | ۵۶.۵۵           | ۴۵.۹۷            |
|                           | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۲۵۹        | ۳۰۷.۵۲    | ۶۷.۲۶             | ۶۴.۲۹  | ۳۲.۱۰    | ۴۵.۳۹           | ۵۵.۱۱           | ۴۳.۳۷            |
|                           | دانشگاه تبریز                      | ۳۶۰        | ۲۸۳.۹۴    | ۶۳.۹۸             | ۶۳.۲۲  | ۳۰.۰۵    | ۲۷.۴۱           | ۵۴.۱۹           | ۴۵.۰۸            |
|                           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۶۹        | ۲۸۰.۴۲    | ۶۵.۵۵             | ۶۳.۳۲  | ۳۰.۸۸    | ۳۰.۰۹           | ۵۴.۲۸           | ۳۶.۲۹            |
|                           | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۴۱۳        | ۲۵۹.۰۸    | ۶۳.۵۹             | ۵۵.۱۲  | ۲۵.۹۸    | ۲۹.۷۶           | ۴۷.۲۵           | ۳۷.۳۹            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۵۴        | ۲۳۸.۴۸    | ۶۳.۲۷             | ۵۲.۷۰  | ۲۵.۶۰    | ۱۶.۸۸           | ۴۵.۱۷           | ۳۴.۸۷            |
|                           | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۴۷۲        | ۲۳۰.۳۱    | ۶۴.۳۵             | ۴۷.۱۵  | ۳۰.۲۳    | ۲۵.۰۷           | ۴۰.۴۲           | ۲۳.۰۹            |
|                           | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۴۸۱        | ۲۲۵.۴۲    | ۶۳.۲۵             | ۴۷.۴۵  | ۳۰.۲۴    | ۲۰.۵۶           | ۴۰.۶۸           | ۲۳.۲۴            |
|                           | دانشگاه شیراز                      | ۵۸۵        | ۱۵۸.۹۸    | ۴۲.۷۶             | ۳۳.۹۲  | ۱۶.۵۸    | ۱۴.۷۸           | ۲۹.۰۷           | ۲۱.۸۷            |
|                           | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۵۹۰        | ۱۵۶.۵۷    | ۳۴.۲۳             | ۳۶.۵۲  | ۱۸.۰۳    | ۱۳.۰۳           | ۳۱.۳۰           | ۲۳.۴۷            |
|                           | دانشگاه کاشان                      | ۶۷۴        | ۱۱۵.۹۶    | ۲۲.۸۱             | ۲۸.۹۱  | ۵.۵۱     | ۴.۷۵            | ۲۴.۷۸           | ۲۹.۲۰            |
|                           | دانشگاه گیلان                      | ۷۰۵        | ۱۰۲.۰۵    | ۷.۲۱              | ۲۷.۳۰  | ۵.۸۶     | ۱۲.۱۹           | ۲۳.۴۰           | ۲۶.۰۸            |
|                           | دانشگاه اصفهان                     | ۷۴۵        | ۸۴.۱۸     | ۲۶.۸۴             | ۱۵.۸۹  | ۹.۹۱     | ۹.۱۸            | ۱۳.۶۲           | ۸.۷۶             |
| مهندسی محیط<br>زیست       | دانشگاه تهران                      | ۹۸         | ۳۲۷.۸۴    | ۷۵.۶۲             | ۶۷.۴۹  | ۳۸.۱۰    | ۵۱.۴۶           | ۵۷.۸۵           | ۳۷.۳۲            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۲۶۲        | ۱۷۸.۰۸    | ۴۴.۲۸             | ۳۸.۰۶  | ۲۲.۴۴    | ۱۷.۲۰           | ۳۲.۶۲           | ۲۳.۴۸            |
| زمین‌شناسی                | دانشگاه تهران                      | ۱۲۴        | ۳۲۳.۹۳    | ۷۱.۷۵             | ۶۶.۸۶  | ۳۵.۶۲    | ۵۱.۰۲           | ۵۷.۳۱           | ۴۱.۳۷            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۲۷۲        | ۲۸۰.۵۱    | ۶۰.۵۹             | ۶۳.۰۱  | ۲۹.۳۱    | ۲۸.۵۹           | ۵۴.۰۱           | ۴۵.۰۰            |
|                           | دانشگاه شیراز                      | ۳۳۹        | ۲۱۲.۷۸    | ۴۸.۲۷             | ۴۶.۳۶  | ۲۰.۷۸    | ۲۴.۳۵           | ۳۹.۷۳           | ۳۳.۳۰            |
|                           | دانشگاه تبریز                      | ۳۸۶        | ۱۷۴.۱۸    | ۲۹.۶۴             | ۳۸.۹۶  | ۱۷.۱۱    | ۲۷.۳۰           | ۳۳.۳۹           | ۲۷.۷۹            |
|                           | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۴۰۱        | ۱۶۵.۹۶    | ۵۶.۸۷             | ۲۹.۷۸  | ۲۸.۲۱    | ۱۳.۲۷           | ۲۵.۵۲           | ۱۲.۳۲            |
|                           | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۴۷۳        | ۹۹.۶۲     | ۲۷.۰۶             | ۱۵.۸۲  | ۱۴.۰۸    | ۲۲.۱۳           | ۱۳.۵۶           | ۶.۹۷             |
|                           | دانشگاه تهران                      | ۱۷۲        | ۳۲۵.۹۵    | ۷۲.۸۹             | ۶۷.۰۶  | ۳۲.۹۲    | ۴۸.۹۴           | ۵۷.۴۸           | ۴۶.۶۶            |
|                           | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۱۸۳        | ۳۲۱.۹۱    | ۷۲.۹۶             | ۶۶.۵۸  | ۳۲.۸۱    | ۴۶.۱۶           | ۵۷.۰۷           | ۴۶.۳۳            |
| علوم اطلاعات و<br>رایانه  | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۱۹۹        | ۳۱۹.۳۵    | ۷۱.۴۱             | ۶۶.۱۱  | ۳۲.۲۴    | ۴۶.۶۶           | ۵۶.۶۷           | ۴۶.۲۶            |
|                           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۳۸        | ۲۹۷.۸۷    | ۶۷.۸۹             | ۶۴.۴۲  | ۳۰.۶۶    | ۳۳.۹۳           | ۵۵.۲۱           | ۴۵.۷۵            |
|                           | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۴۲۳        | ۲۶۳.۹۸    | ۶۳.۲۱             | ۶۳.۱۱  | ۱۸.۷۶    | ۱۹.۱۹           | ۵۴.۱۰           | ۴۵.۶۰            |
|                           | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۴۸        | ۲۵۲.۷۷    | ۶۴.۰۷             | ۵۵.۹۲  | ۲۱.۶۱    | ۱۸.۲۳           | ۴۷.۹۳           | ۴۵.۰۰            |
|                           | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۵۳۶        | ۲۰۷.۴۶    | ۶۳.۷۰             | ۴۲.۱۹  | ۲۱.۷۴    | ۱۶.۴۶           | ۳۶.۱۶           | ۲۷.۲۰            |
|                           | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۵۵۰        | ۱۹۹.۲۴    | ۶۰.۲۸             | ۴۰.۳۹  | ۲۲.۱۴    | ۱۶.۸۷           | ۳۴.۶۲           | ۲۴.۹۳            |

| زمینه علمی          | نام مؤسسه                           | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌ها |        |          |              |              |
|---------------------|-------------------------------------|------------|-----------|-------------------|--------|----------|--------------|--------------|
|                     |                                     |            |           | مقاله‌ها          | استناد | انتشارات | همکاری جهانی | تأثیر پژوهشی |
|                     | دانشگاه صنعتی اصفهان                | ۵۸۸        | ۱۷۵.۹۴    | ۵۷.۰۰             | ۳۰.۳۳  | ۱۴.۷۷    | ۲۶.۷۰        | ۲۵.۹۹        |
|                     | دانشگاه شیراز                       | ۵۹۱        | ۱۷۴.۷۸    | ۵۷.۷۳             | ۳۳.۶۹  | ۱۳.۴۱    | ۱۴.۴۱        | ۲۸.۸۸        |
|                     | دانشگاه تبریز                       | ۶۲۹        | ۱۵۸.۰۸    | ۳۹.۱۵             | ۳۳.۴۴  | ۱۱.۱۳    | ۱۶.۰۵        | ۲۸.۶۶        |
|                     | دانشگاه شهید باهنر کرمان            | ۷۳۶        | ۱۰۳.۰۴    | ۳۱.۸۶             | ۱۹.۸۴  | ۹.۳۳     | ۹.۹۱         | ۱۷.۰۱        |
| علوم و فنون دریایی  | دانشگاه تهران                       | ۵۸         | ۳۳۱.۸۴    | ۸۱.۳۱             | ۶۸.۰۹  | ۳۷.۲۴    | ۵۰.۰۸        | ۵۸.۳۶        |
| علوم ریاضی          | دانشگاه صنعتی امیرکبیر              | ۲۳۱        | ۳۱۶.۷۸    | ۶۸.۶۵             | ۶۶.۸۵  | ۳۲.۲۰    | ۴۵.۲۶        | ۵۷.۳۰        |
|                     | دانشگاه تهران                       | ۲۵۰        | ۳۱۴.۰۸    | ۶۷.۸۳             | ۶۵.۹۱  | ۳۱.۹۷    | ۴۵.۸۹        | ۵۶.۴۹        |
|                     | دانشگاه علم و صنعت ایران            | ۳۷۲        | ۲۸۲.۲۹    | ۶۴.۶۴             | ۶۳.۰۵  | ۳۰.۳۳    | ۲۸.۳۲        | ۵۴.۰۴        |
|                     | دانشگاه صنعتی شریف                  | ۳۹۶        | ۲۷۰.۱۵    | ۶۵.۲۵             | ۵۷.۹۳  | ۳۰.۸۳    | ۳۴.۴۱        | ۴۹.۶۵        |
|                     | دانشگاه فردوسی مشهد                 | ۴۸۵        | ۲۲۲.۷۲    | ۶۳.۵۳             | ۴۳.۹۹  | ۳۰.۳۸    | ۲۴.۷۲        | ۳۷.۷۱        |
|                     | دانشگاه تبریز                       | ۵۴۳        | ۱۸۲.۷۳    | ۴۴.۲۶             | ۳۹.۵۴  | ۱۹.۳۹    | ۱۸.۴۸        | ۳۳.۸۹        |
|                     | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل        | ۶۰۰        | ۱۵۳.۹۹    | ۶.۵۶              | ۴۷.۴۷  | ۳.۳۰     | ۱۰.۱۸        | ۴۰.۶۹        |
|                     | دانشگاه صنعتی اصفهان                | ۶۰۴        | ۱۵۱.۱۸    | ۴۲.۳۶             | ۳۰.۱۳  | ۱۸.۳۳    | ۱۶.۵۵        | ۲۵.۸۳        |
|                     | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی  | ۶۳۳        | ۱۳۳.۵۰    | ۳۶.۴۳             | ۲۷.۴۳  | ۱۵.۸۱    | ۱۳.۵۰        | ۲۳.۵۱        |
|                     | دانشگاه شهید بهشتی                  | ۶۶۴        | ۱۲۰.۳۷    | ۳۵.۱۵             | ۲۲.۵۱  | ۱۵.۶۳    | ۱۵.۳۰        | ۱۹.۲۹        |
|                     | دانشگاه تربیت مدرس                  | ۶۸۹        | ۱۱۱.۴۵    | ۲۶.۸۹             | ۲۴.۶۳  | ۱۳.۱۱    | ۱۰.۰۴        | ۲۱.۱۱        |
|                     | دانشگاه شیراز                       | ۷۰۱        | ۱۰۴.۷۹    | ۲۴.۱۴             | ۲۳.۰۵  | ۱۰.۷۶    | ۱۱.۵۶        | ۱۹.۷۶        |
|                     | دانشگاه گیلان                       | ۷۵۰        | ۸۴.۶۹     | ۱۳.۹۷             | ۲۲.۰۷  | ۷.۷۰     | ۵.۴۷         | ۱۸.۹۲        |
| علوم پزشکی و بهداشت | دانشگاه علوم پزشکی تهران            | ۱۷۳        | ۳۱۴.۹۲    | ۶۷.۲۱             | ۶۵.۸۸  | ۳۲.۲۴    | ۴۶.۸۸        | ۵۶.۴۷        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی       | ۳۳۷        | ۳۰۴.۳۸    | ۶۴.۵۰             | ۶۳.۷۷  | ۳۰.۸۸    | ۴۵.۳۷        | ۵۴.۶۶        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی مشهد             | ۳۹۷        | ۳۰۲.۴۵    | ۶۳.۱۲             | ۶۳.۷۲  | ۳۰.۱۹    | ۴۵.۱۸        | ۵۴.۶۲        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی ایران            | ۴۰۶        | ۳۰۲.۰۴    | ۶۳.۶۲             | ۶۳.۴۳  | ۳۰.۳۲    | ۴۵.۱۴        | ۵۴.۳۷        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی تبریز            | ۵۵۷        | ۲۴۱.۴۹    | ۵۷.۵۵             | ۵۱.۹۳  | ۳۰.۰۸    | ۳۱.۱۴        | ۴۴.۵۱        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان           | ۵۶۰        | ۲۴۱.۱۱    | ۶۳.۱۳             | ۴۸.۲۳  | ۳۰.۰۳    | ۳۳.۴۹        | ۴۱.۳۴        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی شیراز            | ۵۶۸        | ۲۳۷.۶۵    | ۶۰.۹۰             | ۴۹.۸۷  | ۳۰.۱۴    | ۳۱.۵۸        | ۴۲.۷۵        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج)   | ۶۶۳        | ۱۸۵.۵۳    | ۸.۲۴              | ۵۵.۸۹  | ۱۱.۳۷    | ۱۶.۹۱        | ۴۷.۹۱        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی مازندران         | ۶۶۹        | ۱۸۴.۹۴    | ۹.۹۸              | ۵۸.۶۸  | ۸.۶۷     | ۱۱.۹۵        | ۵۰.۲۹        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه         | ۷۵۹        | ۱۴۰.۰۳    | ۱.۶۸              | ۴۰.۳۳  | ۶.۸۸     | ۱۱.۵۱        | ۳۴.۵۶        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی کرمان            | ۷۶۵        | ۱۳۶.۳۷    | ۲۰.۲۳             | ۳۳.۶۴  | ۱۰.۶۶    | ۱۲.۵۳        | ۲۸.۸۳        |
|                     | دانشگاه تهران                       | ۷۹۰        | ۱۲۵.۷۷    | ۳۲.۶۵             | ۲۲.۴۰  | ۱۵.۷۱    | ۲۴.۰۲        | ۱۹.۲۰        |
|                     | دانشگاه تربیت مدرس                  | ۷۹۴        | ۱۲۳.۸۹    | ۳۶.۱۴             | ۲۳.۳۵  | ۱۸.۴۳    | ۱۴.۸۸        | ۲۰.۰۱        |
|                     | دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز | ۹۰۹        | ۷۷.۴۳     | ۱۲.۶۳             | ۱۸.۵۵  | ۸.۹۲     | ۸.۳۳         | ۱۵.۹۰        |
| نانو و نانوذرات     | دانشگاه تهران                       | ۲۷۱        | ۲۷۳.۶۵    | ۶۴.۶۰             | ۵۹.۰۱  | ۳۲.۷۳    | ۴۵.۴۶        | ۵۰.۵۸        |
|                     | دانشگاه صنعتی شریف                  | ۳۳۵        | ۲۱۸.۳۷    | ۳۹.۹۳             | ۴۳.۷۸  | ۳۰.۲۹    | ۴۵.۰۰        | ۳۷.۵۲        |
|                     | دانشگاه تربیت مدرس                  | ۴۷۹        | ۱۱۵.۶۰    | ۱۲.۶۶             | ۲۸.۶۳  | ۲۲.۰۸    | ۱۳.۴۵        | ۲۴.۵۴        |

| امتیاز در شاخص‌ها |                 |                 |          |        |          |          | رتبه جهانی | امتیاز کل | نام مؤسسه                | زمینه علمی                  |
|-------------------|-----------------|-----------------|----------|--------|----------|----------|------------|-----------|--------------------------|-----------------------------|
| تأثیر<br>استنادی  | تأثیر<br>پژوهشی | همکاری<br>جهانی | انتشارات | استناد | مقاله‌ها | مقاله‌ها |            |           |                          |                             |
| ۵۲.۰۲             | ۶۶.۵۸           | ۵۳.۴۲           | ۳۵.۸۱    | ۷۷.۶۸  | ۷۲.۷۴    | ۳۵۸.۲۶   | ۲۲         |           | دانشگاه تهران            | انرژی پایدار و<br>تجدیدپذیر |
| ۴۱.۷۵             | ۵۱.۰۵           | ۳۰.۸۱           | ۲۵.۷۳    | ۵۹.۵۶  | ۶۴.۰۴    | ۲۷۲.۹۵   | ۱۱۸        |           | دانشگاه علم و صنعت ایران | علوم و فناوری<br>حمل و نقل  |
| ۴۶.۵۱             | ۴۷.۷۱           | ۳۰.۸۱           | ۱۱.۸۹    | ۵۵.۶۶  | ۳۹.۰۶    | ۲۳۱.۶۴   | ۱۴۸        |           | دانشگاه تهران            |                             |
| ۱۷.۵۲             | ۳۳.۵۶           | ۳۱.۰۸           | ۳۱.۱۱    | ۳۹.۱۶  | ۶۳.۷۳    | ۲۱۶.۱۶   | ۱۶۶        |           | دانشگاه تهران            | علوم دامپزشکی               |

#### ۴-۶. رتبه‌بندی حوزه‌ای عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان

«دانشگاه ملی تایوان» در گزارش رتبه‌بندی حوزه‌ای مؤسسه‌های علمی در سال ۲۰۲۰ میلادی ۱۳ مؤسسه ایرانی را ۲۱ بار در سیاهه ۵۰۰ مؤسسه برتر در حوزه‌های کشاورزی، پزشکی، مهندسی، علوم زیستی، علوم طبیعی، و علوم اجتماعی آورده است. دانشگاه‌های «علوم پزشکی تهران»، «تهران»، «تریت مدرس»، «صنعتی اصفهان»، «صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی شریف»، «علم و صنعت ایران»، «صنعتی نوشیروانی بابل»، «صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «شیراز»، «علوم پزشکی مشهد»، و «علوم پزشکی تبریز» در میان مؤسسه‌های برتر جهان جای گرفته‌اند.

«رتبه‌بندی حوزه‌ای عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان» بیش‌تر برون‌دادهای پژوهشی و مقاله‌های پژوهشگران را در کانون توجه گذاره است و مؤسسه‌های پیشرو جهان را در شش حوزه، بر پایه هشت شاخص کلیدی ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۶ رتبه جهانی، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون در حوزه‌های موضوعی گزارش شده‌اند.

جدول ۴-۶. رتبه جهانی، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در شاخص‌های گوناگون در نظام رتبه‌بندی حوزه‌ای «دانشگاه ملی تایوان» سال ۲۰۲۰ میلادی

| حوزه                         | نام مؤسسه                | رتبه جهانی               | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                        |                       |                       |                         |                        |                   |                         |
|------------------------------|--------------------------|--------------------------|-----------|----------------------------|------------------------|-----------------------|-----------------------|-------------------------|------------------------|-------------------|-------------------------|
|                              |                          |                          |           | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین     | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | استادهای ۱۱ سال پیشین | استادهای دو سال پیشین | میانگین استادهای ۱۱ سال | شاخص «اچ» دو سال پیشین | مقاله‌های پراستاد | مقاله در نشریه‌های برتر |
| کشاورزی                      | دانشگاه تهران            | ۱۲۵                      | ۴۹.۱      | ۵۰.۷                       | ۵۴.۶                   | ۴۲.۱                  | ۵۶.۵                  | ۳۸.۱                    | ۷۶.۷                   | ۳۵.۵              | ۴۷.۲                    |
|                              | دانشگاه تربیت مدرس       | ۳۰۱-۳۵۰                  | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                       | -                      | -                 | -                       |
|                              | دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۳۵۱-۴۰۰                  | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                       | -                      | -                 | -                       |
|                              | دانشگاه شیراز            | ۴۰۱-۴۵۰                  | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                       | -                      | -                 | -                       |
|                              | دانشگاه صنعتی اصفهان     | ۴۵۱-۵۰۰                  | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                       | -                      | -                 | -                       |
| پزشکی                        | دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۲۴۱                      | ۳۲.۹      | ۳۳.۶                       | ۳۵.۱                   | ۲۷.۳                  | ۳۱.۵                  | ۳۵.۷                    | ۶۰.۷                   | ۲۵.۵              | ۲۳.۸                    |
|                              | دانشگاه تهران            | ۷۰                       | ۴۵.۸      | ۵۲.۳                       | ۴۹.۷                   | ۴۸                    | ۴۵.۹                  | ۲۴.۳                    | ۶۸.۴                   | ۴۲.۶              | ۳۸.۱                    |
|                              | دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | ۱۲۷                      | ۴۱.۴      | ۵۱.۴                       | ۴۴.۳                   | ۴۵.۹                  | ۳۸.۴                  | ۲۳.۲                    | ۶۰.۹                   | ۳۸.۵              | ۳۱.۳                    |
|                              | دانشگاه صنعتی شریف       | ۱۵۴                      | ۴۰.۳      | ۴۸.۴                       | ۴۲.۱                   | ۴۴.۱                  | ۳۶.۴                  | ۲۳.۳                    | ۶۰                     | ۳۷.۷              | ۳۲.۷                    |
|                              | مهندسی                   | دانشگاه علم و صنعت ایران | ۱۶۹       | ۳۹.۷                       | ۴۷.۶                   | ۴۲                    | ۴۳.۵                  | ۳۶.۱                    | ۲۳.۳                   | ۵۹.۱              | ۳۷.۲                    |
| دانشگاه تربیت مدرس           |                          | ۲۲۵                      | ۳۷.۷      | ۴۰.۳                       | ۳۸.۱                   | ۴۰                    | ۳۴.۶                  | ۲۵.۴                    | ۵۸.۲                   | ۳۶.۸              | ۳۰.۸                    |
| دانشگاه صنعتی اصفهان         |                          | ۲۳۷                      | ۳۷.۵      | ۴۱.۶                       | ۳۸.۱                   | ۴۰.۴                  | ۳۴.۱                  | ۲۴.۶                    | ۵۸.۲                   | ۳۵                | ۳۱.۱                    |
| دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل |                          | ۲۴۱                      | ۳۷.۴      | ۳۵.۵                       | ۳۳.۵                   | ۳۶.۸                  | ۳۴.۹                  | ۲۷.۸                    | ۶۷.۴                   | ۴۰.۹              | ۲۸                      |

| حوزه         | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز در شاخص‌های گوناگون |                        |                       |                       |                               |                        |                    |                         |   |
|--------------|------------------------------------|------------|-----------|----------------------------|------------------------|-----------------------|-----------------------|-------------------------------|------------------------|--------------------|-------------------------|---|
|              |                                    |            |           | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین     | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | استادهای ۱۱ سال پیشین | استادهای ۱۱ سال پیشین | میانگین استادهای ۱۱ سال پیشین | شاخص «اچ» دو سال پیشین | مقاله‌های پرواستاد | مقاله در نشریه‌های برتر |   |
| علوم زیستی   | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۴۵۰-۴۰۱    | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                             | -                      | -                  | -                       | - |
|              | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۲۰۴        | ۳۰.۹      | ۳۱.۶                       | ۴۱.۷                   | ۲۳.۱                  | ۳۱.۲                  | ۲۳.۸                          | ۵۷.۸                   | ۲۲.۴               | ۲۲.۴                    |   |
|              | دانشگاه علوم پزشکی مشهد            | ۲۹۷        | ۲۹.۳      | ۲۶.۹                       | ۳۵.۳                   | ۲۲.۴                  | ۲۹.۴                  | ۲۴.۵                          | ۵۸.۷                   | ۲۲.۱               | ۲۲.۳                    |   |
|              | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۳۵۰-۳۰۱    | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                             | -                      | -                  | -                       | - |
|              | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۴۰۰-۳۵۱    | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                             | -                      | -                  | -                       | - |
| علوم طبیعی   | دانشگاه تهران                      | ۳۵۰-۳۰۱    | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                             | -                      | -                  | -                       | - |
|              | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۴۵۰-۴۰۱    | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                             | -                      | -                  | -                       | - |
| علوم اجتماعی | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۴۰۰-۳۵۱    | -         | -                          | -                      | -                     | -                     | -                             | -                      | -                  | -                       | - |

بر پایه گزارش رتبه‌بندی حوزه‌ای مؤسسه‌های علمی در  
سال ۲۰۲۰ میلادی، دانشگاه «Harvard University» با  
پشتتازی در سه حوزه علمی کارنامه درخشان‌تری در برابر  
دیگر مؤسسه‌های جهان داشته است.

#### ۴-۷. رتبه‌بندی موضوعی عملکرد مقاله‌های علمی دانشگاه‌های جهان

«دانشگاه ملی تایوان» در گزارش رتبه‌بندی موضوعی  
مؤسسه‌های علمی در سال ۲۰۲۰ میلادی ۱۶ مؤسسه ایرانی را  
در سیاهه ۵۰۰ مؤسسه برتر در زمینه‌های علمی گوناگون  
شناسایی کرده است. نام مؤسسه‌های ایرانی، روی هم، ۷۲ بار  
در زمینه‌های گوناگون علمی در میان مؤسسه‌های برتر جهان  
تکرار شده است. دانشگاه تهران در ۱۳ زمینه، دانشگاه صنعتی  
شریف در هشت زمینه، و دانشگاه‌های تربیت مدرس، صنعتی  
اصفهان، صنعتی امیرکبیر، و علم و صنعت ایران در هفت  
زمینه علمی در میان مؤسسه‌های برتر جهان جای گرفته‌اند.

جدول ۴-۷. رتبه جهانی، امتیاز کل، و امتیاز مؤسسه‌های ایرانی در سنج‌های گوناگون نظام رتبه‌بندی موضوعی «دانشگاه ملی تایوان» سال ۲۰۲۰ میلادی

| امتیاز در سنج‌های گوناگون |                    |                        |                         |                       |                       |                     |                        |                        |     | رتبه جهانی           | امتیاز کل    | نام مؤسسه               | زمینه علمی |
|---------------------------|--------------------|------------------------|-------------------------|-----------------------|-----------------------|---------------------|------------------------|------------------------|-----|----------------------|--------------|-------------------------|------------|
| مقاله در نشریه‌های برتر   | مقاله‌های پرواستاد | شاخص «اچ» دو سال پیشین | میانگین استادهای ۱۱ سال | استندهای دو سال پیشین | استندهای ۱۱ سال پیشین | مقاله‌های سال پیشین | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین |     |                      |              |                         |            |
| ۴۳.۷                      | ۳۶.۱               | ۷۵.۳                   | ۲۴.۰                    | ۴۲.۶                  | ۴۳.۰                  | ۴۶.۳                | ۵۴.۲                   | ۴۵.۰                   | ۵۸  | دانشگاه تهران        | علوم کشاورزی | محیط زیست/<br>بوم‌شناسی |            |
| ۳۸.۷                      | ۳۴.۷               | ۶۷.۰                   | ۲۵.۳                    | ۳۴.۸                  | ۳۷.۴                  | ۳۸.۵                | ۴۴.۱                   | ۳۹.۵                   | ۱۳۸ | دانشگاه تربیت مدرس   |              |                         |            |
| ۳۹.۰                      | ۳۱.۵               | ۷۲.۶                   | ۲۴.۱                    | ۳۴.۹                  | ۳۵.۶                  | ۳۷.۴                | ۴۲.۸                   | ۳۹.۰                   | ۱۵۴ | دانشگاه صنعتی اصفهان |              |                         |            |
| ۳۴.۹                      | ۳۲.۹               | ۶۷.۰                   | ۲۳.۳                    | ۳۵.۷                  | ۳۵.۵                  | ۳۹.۷                | ۴۳.۶                   | ۳۸.۴                   | ۱۷۲ | دانشگاه شیراز        |              |                         |            |
| ۳۴.۹                      | ۳۰.۱               | ۶۴.۳                   | ۲۴.۲                    | ۳۵.۲                  | ۳۵.۹                  | ۳۷.۸                | ۴۳.۲                   | ۳۷.۵                   | ۲۰۳ | دانشگاه فردوسی مشهد  |              |                         |            |
| ۴۶.۳                      | ۳۴.۲               | ۷۶.۶                   | ۳۷.۵                    | ۴۸.۴                  | ۳۴.۸                  | ۵۷.۸                | ۴۷.۰                   | ۴۶.۹                   | ۱۵۲ | دانشگاه تهران        |              |                         |            |

| امتیاز در سنج‌های گوناگون |      |      |      |      |      |      |      |      |         | رتبه جهانی                         | امتیاز کل                          | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | استاندهای ۱۱ سال پیشین | استاندهای دو سال پیشین | میانگین استانداردهای ۱۱ سال | شاخص «اچ» دو سال پیشین | مقاله‌های پرواستاد | مقاله در نشریه‌های برتر | زمینه علمی | نام مؤسسه                          |
|---------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|---------|------------------------------------|------------------------------------|------------------------|------------------------|------------------------|------------------------|-----------------------------|------------------------|--------------------|-------------------------|------------|------------------------------------|
|                           |      |      |      |      |      |      |      |      |         |                                    |                                    |                        |                        |                        |                        |                             |                        |                    |                         |            |                                    |
| ۳۵۰۲                      | ۳۷۰۷ | ۶۸۰۷ | ۳۶۰۹ | ۴۹۰۰ | ۴۴۰۲ | ۴۳۰۴ | ۴۷۰۷ | ۴۴۰۳ | ۲۴۰     | علوم گیاهی و جانوری                | دانشگاه تهران                      | ۴۴۰۳                   | ۴۷۰۷                   | ۴۳۰۴                   | ۴۹۰۰                   | ۴۴۰۲                        | ۳۶۰۹                   | ۶۸۰۷               | ۳۷۰۷                    | ۳۵۰۲       | دانشگاه تهران                      |
| ۴۰۰۴                      | ۴۷۰۰ | ۶۷۰۸ | ۳۸۰۴ | ۴۷۰۲ | ۴۹۰۴ | ۵۲۰۱ | ۵۷۰۸ | ۴۹۰۵ | ۴۲      | مهندسی شیمی                        | دانشگاه تهران                      | ۴۹۰۵                   | ۵۷۰۸                   | ۵۲۰۱                   | ۴۷۰۲                   | ۴۹۰۴                        | ۳۸۰۴                   | ۶۷۰۸               | ۴۷۰۰                    | ۴۰۰۴       | دانشگاه تهران                      |
| ۳۰۰۱                      | ۴۰۰۵ | ۵۶۰۶ | ۴۳۰۸ | ۳۳۰۵ | ۴۱۰۱ | ۳۸۰۴ | ۴۳۰۱ | ۴۰۰۲ | ۱۴۴     | دانشگاه تربیت مدرس                 | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۰۰۲                   | ۴۳۰۱                   | ۳۸۰۴                   | ۴۱۰۱                   | ۳۳۰۵                        | ۴۳۰۸                   | ۵۶۰۶               | ۴۰۰۵                    | ۳۰۰۱       | دانشگاه تربیت مدرس                 |
| ۳۰۰۷                      | ۳۶۰۲ | ۶۰۰۳ | ۴۱۰۲ | ۳۴۰۴ | ۴۰۰۷ | ۴۰۰۱ | ۴۳۰۸ | ۴۰۰۱ | ۱۵۰     | دانشگاه علم و صنعت ایران           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۰۰۱                   | ۴۳۰۸                   | ۴۰۰۱                   | ۴۰۰۷                   | ۳۴۰۴                        | ۴۱۰۲                   | ۶۰۰۳               | ۳۶۰۲                    | ۳۰۰۷       | دانشگاه علم و صنعت ایران           |
| ۲۸۰۸                      | ۳۶۰۷ | ۵۴۰۲ | ۳۶۰۵ | ۳۳۰۵ | ۴۱۰۶ | ۳۹۰۸ | ۴۸۰۱ | ۳۹۰۳ | ۱۷۱     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۳۹۰۳                   | ۴۸۰۱                   | ۳۹۰۸                   | ۴۱۰۶                   | ۳۳۰۵                        | ۳۶۰۵                   | ۵۴۰۲               | ۳۶۰۷                    | ۲۸۰۸       | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |
| ۳۱۰۷                      | ۳۵۰۶ | ۵۶۰۶ | ۳۶۰۴ | ۳۳۰۶ | ۴۰۰۱ | ۳۸۰۶ | ۴۵۰۷ | ۳۹۰۱ | ۱۷۷     | دانشگاه صنعتی شریف                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۹۰۱                   | ۴۵۰۷                   | ۳۸۰۶                   | ۴۰۰۱                   | ۳۳۰۶                        | ۳۶۰۴                   | ۵۶۰۶               | ۳۵۰۶                    | ۳۱۰۷       | دانشگاه صنعتی شریف                 |
| ۳۰۰۹                      | ۳۷۰۲ | ۵۶۰۶ | ۴۳۰۲ | ۳۴۰۴ | ۳۷۰۳ | ۳۷۰۵ | ۳۸۰۹ | ۳۸۰۷ | ۱۹۱     | دانشگاه تبریز                      | دانشگاه تبریز                      | ۳۸۰۷                   | ۳۸۰۹                   | ۳۷۰۵                   | ۳۷۰۳                   | ۳۴۰۴                        | ۴۳۰۲                   | ۵۶۰۶               | ۳۷۰۲                    | ۳۰۰۹       | دانشگاه تبریز                      |
| ۲۹۰۴                      | ۳۶۰۵ | ۵۶۰۶ | ۳۹۰۳ | ۳۲۰۳ | ۳۶۰۶ | ۳۵۰۸ | ۳۹۰۲ | ۳۷۰۵ | ۲۳۵     | دانشگاه صنعتی اصفهان               | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۳۷۰۵                   | ۳۹۰۲                   | ۳۵۰۸                   | ۳۶۰۶                   | ۳۲۰۳                        | ۳۹۰۳                   | ۵۶۰۶               | ۳۶۰۵                    | ۲۹۰۴       | دانشگاه صنعتی اصفهان               |
| ۲۷۰۲                      | ۳۴۰۸ | ۴۹۰۲ | ۳۸۰۱ | ۳۰۰۲ | ۳۸۰۳ | ۳۵۰۸ | ۴۲۰۱ | ۳۶۰۴ | ۲۷۷     | دانشگاه شیراز                      | دانشگاه شیراز                      | ۳۶۰۴                   | ۴۲۰۱                   | ۳۵۰۸                   | ۳۸۰۳                   | ۳۰۰۲                        | ۳۸۰۱                   | ۴۹۰۲               | ۳۴۰۸                    | ۲۷۰۲       | دانشگاه شیراز                      |
| -                         | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | ۳۰۱-۳۵۰ | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | -                      | -                      | -                      | -                      | -                           | -                      | -                  | -                       | -          | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |
| -                         | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | ۴۵۱-۵۰۰ | دانشگاه صنعت نفت                   | دانشگاه صنعت نفت                   | -                      | -                      | -                      | -                      | -                           | -                      | -                  | -                       | -          | دانشگاه صنعت نفت                   |
| ۳۲۰۰                      | ۴۰۰۶ | ۶۱۰۶ | ۴۳۰۳ | ۴۲۰۵ | ۴۶۰۵ | ۴۱۰۶ | ۴۹۰۰ | ۴۳۰۷ | ۶۴      | مهندسی عمران                       | دانشگاه تهران                      | ۴۳۰۷                   | ۴۹۰۰                   | ۴۱۰۶                   | ۴۶۰۵                   | ۴۲۰۵                        | ۴۳۰۳                   | ۶۱۰۶               | ۴۰۰۶                    | ۳۲۰۰       | دانشگاه تهران                      |
| ۲۷۰۵                      | ۳۸۰۰ | ۵۲۰۹ | ۴۲۰۹ | ۳۴۰۸ | ۴۲۰۰ | ۳۶۰۲ | ۴۳۰۵ | ۳۹۰۰ | ۱۴۶     | دانشگاه علم و صنعت ایران           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۹۰۰                   | ۴۳۰۵                   | ۳۶۰۲                   | ۴۲۰۰                   | ۳۴۰۸                        | ۴۲۰۹                   | ۵۲۰۹               | ۳۸۰۰                    | ۲۷۰۵       | دانشگاه علم و صنعت ایران           |
| ۳۰۰۵                      | ۳۸۰۸ | ۴۹۰۹ | ۴۹۰۰ | ۳۳۰۵ | ۴۰۰۳ | ۳۱۰۹ | ۳۸۰۷ | ۳۸۰۳ | ۱۶۶     | دانشگاه تربیت مدرس                 | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۳۸۰۳                   | ۳۸۰۷                   | ۳۱۰۹                   | ۴۰۰۳                   | ۳۳۰۵                        | ۴۹۰۰                   | ۴۹۰۹               | ۳۸۰۸                    | ۳۰۰۵       | دانشگاه تربیت مدرس                 |
| ۲۷۰۶                      | ۳۷۰۵ | ۵۱۰۴ | ۴۲۰۲ | ۳۳۰۹ | ۴۱۰۱ | ۳۳۰۷ | ۴۲۰۷ | ۳۸۰۰ | ۱۷۳     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۳۸۰۰                   | ۴۲۰۷                   | ۳۳۰۷                   | ۴۱۰۱                   | ۳۳۰۹                        | ۴۲۰۲                   | ۵۱۰۴               | ۳۷۰۵                    | ۲۷۰۶       | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |
| ۲۹۰۵                      | ۳۴۰۵ | ۵۴۰۳ | ۴۰۰۲ | ۳۳۰۲ | ۳۷۰۵ | ۳۱۰۵ | ۳۸۰۹ | ۳۶۰۶ | ۲۲۸     | دانشگاه صنعتی شریف                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۶۰۶                   | ۳۸۰۹                   | ۳۱۰۵                   | ۳۷۰۵                   | ۳۳۰۲                        | ۴۰۰۲                   | ۵۴۰۳               | ۳۴۰۵                    | ۲۹۰۵       | دانشگاه صنعتی شریف                 |
| -                         | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | ۳۵۱-۴۰۰ | دانشگاه صنعتی اصفهان               | دانشگاه صنعتی اصفهان               | -                      | -                      | -                      | -                      | -                           | -                      | -                  | -                       | -          | دانشگاه صنعتی اصفهان               |
| -                         | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | ۴۰۱-۴۵۰ | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | -                      | -                      | -                      | -                      | -                           | -                      | -                  | -                       | -          | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |
| ۳۸۰۰                      | ۴۶۰۶ | ۵۲۰۹ | ۱۷۰۱ | ۳۸۰۲ | ۴۸۰۸ | ۴۴۰۴ | ۴۹۰۶ | ۴۲۰۴ | ۱۱۹     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۴۲۰۴                   | ۴۹۰۶                   | ۴۴۰۴                   | ۴۸۰۸                   | ۳۸۰۲                        | ۱۷۰۱                   | ۵۲۰۹               | ۴۶۰۶                    | ۳۸۰۰       | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |
| ۳۵۰۸                      | ۴۶۰۰ | ۵۹۰۱ | ۱۷۰۱ | ۴۳۰۳ | ۴۵۰۷ | ۴۴۰۳ | ۴۵۰۹ | ۴۲۰۳ | ۱۲۲     | دانشگاه تهران                      | دانشگاه تهران                      | ۴۲۰۳                   | ۴۵۰۹                   | ۴۴۰۳                   | ۴۵۰۷                   | ۴۳۰۳                        | ۱۷۰۱                   | ۵۹۰۱               | ۴۶۰۰                    | ۳۵۰۸       | دانشگاه تهران                      |
| ۳۸۰۲                      | ۴۰۰۷ | ۴۶۰۹ | ۱۶۰۵ | ۳۴۰۷ | ۴۳۰۸ | ۴۱۰۹ | ۴۶۰۷ | ۳۹۰۲ | ۱۹۰     | دانشگاه صنعتی شریف                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۹۰۲                   | ۴۶۰۷                   | ۴۱۰۹                   | ۴۳۰۸                   | ۳۴۰۷                        | ۱۶۰۵                   | ۴۶۰۹               | ۴۰۰۷                    | ۳۸۰۲       | دانشگاه صنعتی شریف                 |
| ۳۵۰۸                      | ۴۳۰۷ | ۴۶۰۹ | ۱۷۰۲ | ۳۳۰۵ | ۴۳۰۷ | ۴۰۰۷ | ۴۲۰۹ | ۳۸۰۶ | ۲۰۹     | دانشگاه علم و صنعت ایران           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۸۰۶                   | ۴۲۰۹                   | ۴۰۰۷                   | ۴۳۰۷                   | ۳۳۰۵                        | ۱۷۰۲                   | ۴۶۰۹               | ۴۳۰۷                    | ۳۵۰۸       | دانشگاه علم و صنعت ایران           |
| ۳۵۰۷                      | ۳۲۰۱ | ۶۵۰۳ | ۲۹۰۲ | ۴۳۰۹ | ۴۷۰۲ | ۴۵۰۴ | ۴۸۰۱ | ۴۲۰۷ | ۱۲۰     | دانشگاه تهران                      | دانشگاه تهران                      | ۴۲۰۷                   | ۴۸۰۱                   | ۴۵۰۴                   | ۴۷۰۲                   | ۴۳۰۹                        | ۲۹۰۲                   | ۶۵۰۳               | ۳۲۰۱                    | ۳۵۰۷       | دانشگاه تهران                      |
| ۳۷۰۱                      | ۳۳۰۴ | ۵۹۰۰ | ۳۰۰۳ | ۳۹۰۷ | ۴۸۰۶ | ۴۳۰۶ | ۴۸۰۶ | ۴۲۰۲ | ۱۳۳     | دانشگاه صنعتی شریف                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۴۲۰۲                   | ۴۸۰۶                   | ۴۳۰۶                   | ۴۸۰۶                   | ۳۹۰۷                        | ۳۰۰۳                   | ۵۹۰۰               | ۳۳۰۴                    | ۳۷۰۱       | دانشگاه صنعتی شریف                 |
| ۳۴۰۶                      | ۳۲۰۳ | ۶۲۰۱ | ۲۷۰۰ | ۴۱۰۹ | ۴۵۰۶ | ۴۴۰۷ | ۴۸۰۵ | ۴۱۰۵ | ۱۴۵     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۴۱۰۵                   | ۴۸۰۵                   | ۴۴۰۷                   | ۴۵۰۶                   | ۴۱۰۹                        | ۲۷۰۰                   | ۶۲۰۱               | ۳۲۰۳                    | ۳۴۰۶       | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |
| ۳۵۰۰                      | ۳۲۰۵ | ۵۷۰۴ | ۳۲۰۷ | ۳۷۰۰ | ۴۱۰۹ | ۳۶۰۴ | ۳۹۰۵ | ۳۸۰۵ | ۲۵۶     | دانشگاه صنعتی اصفهان               | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۳۸۰۵                   | ۳۹۰۵                   | ۳۶۰۴                   | ۴۱۰۹                   | ۳۷۰۰                        | ۳۲۰۷                   | ۵۷۰۴               | ۳۲۰۵                    | ۳۵۰۰       | دانشگاه صنعتی اصفهان               |
| ۳۲۰۸                      | ۳۱۰۹ | ۵۴۰۲ | ۲۷۰۱ | ۳۶۰۵ | ۴۳۰۲ | ۳۹۰۹ | ۴۴۰۸ | ۳۸۰۴ | ۲۵۸     | دانشگاه علم و صنعت ایران           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۸۰۴                   | ۴۴۰۸                   | ۳۹۰۹                   | ۴۳۰۲                   | ۳۶۰۵                        | ۲۷۰۱                   | ۵۴۰۲               | ۳۱۰۹                    | ۳۲۰۸       | دانشگاه علم و صنعت ایران           |
| -                         | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | ۳۰۱-۳۵۰ | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | -                      | -                      | -                      | -                      | -                           | -                      | -                  | -                       | -          | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |
| -                         | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | ۳۰۱-۳۵۰ | دانشگاه تربیت مدرس                 | دانشگاه تربیت مدرس                 | -                      | -                      | -                      | -                      | -                           | -                      | -                  | -                       | -          | دانشگاه تربیت مدرس                 |
| ۴۰۰۶                      | ۳۵۰۵ | ۶۳۰۵ | ۴۳۰۳ | ۴۳۰۱ | ۴۷۰۲ | ۵۱۰۱ | ۵۴۰۳ | ۴۶۰۶ | ۱۲۶     | دانشگاه تهران                      | دانشگاه تهران                      | ۴۶۰۶                   | ۵۴۰۳                   | ۵۱۰۱                   | ۴۷۰۲                   | ۴۳۰۱                        | ۴۳۰۳                   | ۶۳۰۵               | ۳۵۰۵                    | ۴۰۰۶       | دانشگاه تهران                      |
| ۳۷۰۴                      | ۳۵۰۱ | ۵۹۰۳ | ۴۳۰۲ | ۳۹۰۱ | ۴۶۰۴ | ۴۶۰۵ | ۵۲۰۹ | ۴۴۰۳ | ۱۶۱     | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۴۴۰۳                   | ۵۲۰۹                   | ۴۶۰۵                   | ۴۶۰۴                   | ۳۹۰۱                        | ۴۳۰۲                   | ۵۹۰۳               | ۳۵۰۱                    | ۳۷۰۴       | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |
| ۳۶۰۶                      | ۳۶۰۰ | ۵۸۰۳ | ۴۶۰۲ | ۳۷۰۳ | ۴۴۰۹ | ۴۳۰۰ | ۴۷۰۸ | ۴۳۰۰ | ۲۰۰     | دانشگاه صنعتی شریف                 | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۴۳۰۰                   | ۴۷۰۸                   | ۴۳۰۰                   | ۴۴۰۹                   | ۳۷۰۳                        | ۴۶۰۲                   | ۵۸۰۳               | ۳۶۰۰                    | ۳۶۰۶       | دانشگاه صنعتی شریف                 |
| ۳۶۰۸                      | ۳۴۰۱ | ۵۵۰۱ | ۴۳۰۲ | ۳۶۰۰ | ۴۵۰۱ | ۴۴۰۰ | ۵۰۰۵ | ۴۲۰۵ | ۲۲۲     | دانشگاه صنعتی اصفهان               | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۴۲۰۵                   | ۵۰۰۵                   | ۴۴۰۰                   | ۴۵۰۱                   | ۳۶۰۰                        | ۴۳۰۲                   | ۵۵۰۱               | ۳۴۰۱                    | ۳۶۰۸       | دانشگاه صنعتی اصفهان               |
| ۳۶۰۸                      | ۳۳۰۶ | ۵۴۰۱ | ۴۱۰۸ | ۳۶۰۲ | ۴۳۰۲ | ۴۳۰۸ | ۴۸۰۱ | ۴۱۰۶ | ۲۵۷     | دانشگاه علم و صنعت ایران           | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۱۰۶                   | ۴۸۰۱                   | ۴۳۰۸                   | ۴۳۰۲                   | ۳۶۰۲                        | ۴۱۰۸                   | ۵۴۰۱               | ۳۳۰۶                    | ۳۶۰۸       | دانشگاه علم و صنعت ایران           |
| ۳۷۰۳                      | ۳۴۰۴ | ۵۷۰۲ | ۴۱۰۶ | ۳۶۰۸ | ۴۱۰۵ | ۴۲۰۷ | ۴۴۰۷ | ۴۱۰۴ | ۲۶۸     | دانشگاه تربیت مدرس                 | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۴۱۰۴                   | ۴۴۰۷                   | ۴۲۰۷                   | ۴۱۰۵                   | ۳۶۰۸                        | ۴۱۰۶                   | ۵۷۰۲               | ۳۴۰۴                    | ۳۷۰۳       | دانشگاه تربیت مدرس                 |

| امتیاز در سنجه‌های گوناگون |                                    |            |           |                        |                        |                        |                        |                          |                        |                   |                         |
|----------------------------|------------------------------------|------------|-----------|------------------------|------------------------|------------------------|------------------------|--------------------------|------------------------|-------------------|-------------------------|
| زمینه علمی                 | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | مقاله‌های ۱۱ سال پیشین | استاندهای ۱۱ سال پیشین | استاندهای دو سال پیشین | میانگین استاندهای ۱۱ سال | شاخص «اچ» دو سال پیشین | مقاله‌های پراستاد | مقاله در نشریه‌های برتر |
| مهندسی مکانیک              | دانشگاه تهران                      | ۱۳         | ۶۲.۸      | ۶۱.۱                   | ۵۴.۵                   | ۶۸.۰                   | ۶۹.۴                   | ۳۸.۶                     | ۸۳.۴                   | ۶۶.۰              | ۶۱.۷                    |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۳۳         | ۵۴.۲      | ۵۸.۸                   | ۴۷.۷                   | ۶۴.۰                   | ۵۴.۸                   | ۳۷.۵                     | ۸۱.۳                   | ۵۳.۲              | ۴۱.۶                    |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۱         | ۵۲.۴      | ۵۷.۱                   | ۴۸.۱                   | ۶۲.۸                   | ۵۲.۰                   | ۳۸.۲                     | ۷۳.۰                   | ۴۷.۲              | ۴۴.۴                    |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۵۳         | ۴۹.۲      | ۵۴.۹                   | ۴۶.۴                   | ۵۵.۶                   | ۴۸.۳                   | ۳۳.۲                     | ۷۱.۰                   | ۴۴.۹              | ۴۲.۶                    |
|                            | دانشگاه تبریز                      | ۸۴         | ۴۶.۱      | ۴۲.۳                   | ۳۹.۲                   | ۴۶.۲                   | ۴۴.۰                   | ۴۰.۲                     | ۷۱.۰                   | ۴۵.۶              | ۴۴.۷                    |
|                            | دانشگاه فردوسی مشهد                | ۹۷         | ۴۵.۳      | ۴۳.۴                   | ۳۹.۴                   | ۴۶.۳                   | ۴۵.۰                   | ۳۷.۲                     | ۷۱.۰                   | ۴۸.۶              | ۳۶.۹                    |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۱۱۵        | ۴۴.۳      | ۴۴.۳                   | ۳۹.۰                   | ۴۷.۵                   | ۴۱.۲                   | ۳۷.۵                     | ۶۶.۸                   | ۴۳.۳              | ۳۸.۷                    |
|                            | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۱۳۱        | ۴۳.۳      | ۴۴.۷                   | ۳۹.۹                   | ۴۶.۲                   | ۴۰.۸                   | ۳۴.۱                     | ۶۴.۷                   | ۴۰.۴              | ۳۹.۰                    |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۱۶۱        | ۴۲.۲      | ۴۳.۹                   | ۳۹.۳                   | ۴۷.۲                   | ۴۰.۰                   | ۳۷.۸                     | ۵۸.۵                   | ۳۷.۳              | ۳۷.۶                    |
| زیست‌شناسی و زیست‌شیمی     | دانشگاه شیراز                      | ۲۳۲        | ۳۹.۶      | ۴۰.۸                   | ۳۶.۰                   | ۴۳.۴                   | ۳۶.۵                   | ۳۷.۲                     | ۵۶.۴                   | ۳۷.۳              | ۳۳.۴                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۶۷        | ۳۵.۵      | ۳۲.۹                   | ۴۳.۰                   | ۲۵.۲                   | ۳۸.۷                   | ۲۹.۸                     | ۷۸.۱                   | ۲۳.۵              | ۲۵.۱                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۳۴        | ۳۵.۸      | ۳۶.۵                   | ۴۸.۲                   | ۲۸.۸                   | ۳۳.۴                   | ۲۴.۸                     | ۶۲.۰                   | ۲۸.۳              | ۲۹.۱                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۸۳        | ۳۷.۰      | ۴۹.۶                   | ۴۵.۳                   | ۲۹.۵                   | ۳۴.۳                   | ۲۶.۷                     | ۶۰.۴                   | ۲۷.۴              | ۳۰.۶                    |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۲۶۲        | ۳۴.۶      | ۳۳.۲                   | ۴۵.۵                   | ۲۶.۹                   | ۳۱.۱                   | ۲۸.۰                     | ۵۸.۴                   | ۲۷.۰              | ۳۰.۹                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۲۳         | ۵۶.۵      | ۸۱.۸                   | ۷۸.۳                   | ۴۹.۲                   | ۷۰.۰                   | ۳۱.۲                     | ۷۹.۴                   | ۴۱.۳              | ۳۳.۰                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی مشهد            | ۵۴         | ۵۱.۱      | ۶۰.۴                   | ۶۵.۳                   | ۴۱.۴                   | ۶۰.۰                   | ۳۳.۷                     | ۷۴.۳                   | ۴۳.۳              | ۳۸.۳                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۷۵         | ۴۸.۶      | ۶۰.۲                   | ۶۷.۹                   | ۳۶.۹                   | ۶۰.۳                   | ۲۸.۱                     | ۸۴.۵                   | ۳۵.۸              | ۲۸.۰                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی تبریز           | ۱۰۶        | ۴۶.۴      | ۵۵.۰                   | ۶۳.۱                   | ۳۶.۰                   | ۶۰.۳                   | ۲۹.۶                     | ۷۱.۷                   | ۳۳.۲              | ۳۲.۵                    |
| پزشکی بالینی               | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۲۰۱        | ۳۱.۸      | ۳۲.۵                   | ۳۵.۸                   | ۲۶.۹                   | ۳۱.۸                   | ۲۵.۹                     | ۶۰.۹                   | ۲۴.۹              | ۲۳.۸                    |
|                            | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      | ۳۵۱-۴۰۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۱۷۵        | ۴۵.۴      | ۵۴.۵                   | ۵۰.۹                   | ۴۱.۰                   | ۴۰.۴                   | ۳۸.۱                     | ۶۰.۲                   | ۴۱.۹              | ۴۰.۳                    |
|                            | دانشگاه تربیت مدرس                 | ۲۶۰        | ۴۳.۰      | ۴۹.۲                   | ۴۵.۰                   | ۳۹.۵                   | ۳۶.۶                   | ۴۰.۹                     | ۵۶.۴                   | ۴۲.۳              | ۳۷.۸                    |
|                            | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۳۰۱-۳۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۰۱-۴۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۲۰۰        | ۴۵.۱      | ۴۷.۷                   | ۵۳.۹                   | ۳۵.۳                   | ۴۴.۷                   | ۳۲.۰                     | ۶۹.۴                   | ۳۵.۸              | ۴۶.۳                    |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۶۵         | ۴۸.۵      | ۴۵.۵                   | ۵۷.۱                   | ۴۸.۷                   | ۴۷.۸                   | ۳۳.۰                     | ۶۴.۱                   | ۴۶.۳              | ۴۴.۰                    |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۰۱-۳۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
| زمین‌شناسی ریاضیات         | دانشگاه تهران                      | ۳۰۱-۳۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۳۰۱-۳۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج      | ۴۵۱-۵۰۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۵۱-۴۰۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۰۱-۴۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۲۰۰        | ۴۵.۱      | ۴۷.۷                   | ۵۳.۹                   | ۳۵.۳                   | ۴۴.۷                   | ۳۲.۰                     | ۶۹.۴                   | ۳۵.۸              | ۴۶.۳                    |
|                            | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | ۶۵         | ۴۸.۵      | ۴۵.۵                   | ۵۷.۱                   | ۴۸.۷                   | ۴۷.۸                   | ۳۳.۰                     | ۶۴.۱                   | ۴۶.۳              | ۴۴.۰                    |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۰۱-۳۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۳۰۱-۳۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
| فیزیک                      | دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج      | ۴۵۱-۵۰۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه صنعتی شریف                 | ۳۵۱-۴۰۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۴۰۱-۴۵۰    | -         | -                      | -                      | -                      | -                      | -                        | -                      | -                 | -                       |
|                            | دانشگاه تهران                      | ۲۹۲        | ۳۶.۲      | ۳۶.۸                   | ۳۷.۶                   | ۳۰.۳                   | ۳۵.۰                   | ۴۰.۶                     | ۶۶.۳                   | ۲۹.۱              | ۲۵.۴                    |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۲۹۲        | ۳۶.۲      | ۳۶.۸                   | ۳۷.۶                   | ۳۰.۳                   | ۳۵.۰                   | ۴۰.۶                     | ۶۶.۳                   | ۲۹.۱              | ۲۵.۴                    |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۲۹۲        | ۳۶.۲      | ۳۶.۸                   | ۳۷.۶                   | ۳۰.۳                   | ۳۵.۰                   | ۴۰.۶                     | ۶۶.۳                   | ۲۹.۱              | ۲۵.۴                    |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۲۹۲        | ۳۶.۲      | ۳۶.۸                   | ۳۷.۶                   | ۳۰.۳                   | ۳۵.۰                   | ۴۰.۶                     | ۶۶.۳                   | ۲۹.۱              | ۲۵.۴                    |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۲۹۲        | ۳۶.۲      | ۳۶.۸                   | ۳۷.۶                   | ۳۰.۳                   | ۳۵.۰                   | ۴۰.۶                     | ۶۶.۳                   | ۲۹.۱              | ۲۵.۴                    |
|                            | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۲۹۲        | ۳۶.۲      | ۳۶.۸                   | ۳۷.۶                   | ۳۰.۳                   | ۳۵.۰                   | ۴۰.۶                     | ۶۶.۳                   | ۲۹.۱              | ۲۵.۴                    |

بر پایه گزارش رتبه‌بندی حوزه‌های مؤسسه‌های علمی در  
پشتتازی در ۱۰ زمینه علمی کارنامه درخشان‌تری در برابر  
سال ۲۰۲۰ میلادی، دانشگاه «Harvard University» با  
دیگر مؤسسه‌های جهان داشته است.

#### ۴-۸. رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان «یو.اس. نیوز»

مؤسسه «یو.اس. نیوز» در گزارش رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان در سال ۲۰۲۱ میلادی ۳۶ مؤسسه ایرانی را در سیاهه مؤسسه‌های برتر در زمینه‌های گوناگون علمی آورده است. روی هم، نام این ۳۶ مؤسسه ۱۶۶ بار در زمینه‌های گوناگون علمی در میان مؤسسه‌های برتر جهان آمده است. نام دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) در ۱۸ زمینه، دانشگاه تهران در ۱۶ زمینه، و دانشگاه علوم پزشکی

تهران در ۱۴ زمینه علمی در میان مؤسسه‌های برتر جای گرفته‌اند.

«رتبه‌بندی موضوعی بهترین دانشگاه‌های جهان» مؤسسه‌های پیشرو جهان را در ۳۸ زمینه علمی و بر پایه ۱۰ سنجه ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۸ امتیاز کل و رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در زمینه‌های گوناگون علمی گزارش شده‌اند.

جدول ۴-۸. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی «یو.اس. نیوز» ویرایش ۲۰۲۱ میلادی

| رتبه جهانی | امتیاز کل | نام مؤسسه                         | رتبه جهانی | امتیاز کل | نام مؤسسه                     |
|------------|-----------|-----------------------------------|------------|-----------|-------------------------------|
| ۲۸۷        | ۵۱.۸      | دانشگاه صنعتی اصفهان              | ۷۰         | ۶۲.۵      | دانشگاه تهران                 |
| ۳۳۹        | ۴۹.۱      | دانشگاه تربیت مدرس                | ۱۱۷        | ۵۴        | دانشگاه آزاد اسلامی           |
| ۳۸۶        | ۴۶.۵      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر            | ۱۲۱        | ۵۳.۳      | دانشگاه شیراز                 |
| ۳۸۶        | ۴۶.۵      | دانشگاه یاسوج                     | ۲۶۰        | ۳۹.۹      | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |
| ۴۳۵        | ۴۳.۴      | دانشگاه تبریز                     | ۳۲۷        | ۳۵.۵      | دانشگاه تهران                 |
| ۵۳۳        | ۳۸.۹      | دانشگاه کاشان                     | ۴۱۴        | ۳۰.۴      | دانشگاه آزاد اسلامی           |
| ۵۴۶        | ۳۸.۴      | دانشگاه شهید بهشتی                | ۴۲۰        | ۳۰        | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی |
| ۵۵۵        | ۳۸.۲      | دانشگاه شیراز                     | ۴۴۴        | ۲۸.۲      | دانشگاه علوم پزشکی تبریز      |
| ۵۹۴        | ۳۶.۴      | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۱۵۱        | ۳۳.۲      | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |
| ۶۰۰        | ۳۶.۲      | دانشگاه علم و صنعت ایران          | ۱۷۶        | ۲۹.۷      | دانشگاه آزاد اسلامی           |
| ۶۶۲        | ۳۳.۷      | دانشگاه رازی                      | ۱۸۲        | ۲۹.۱      | دانشگاه تهران                 |
| ۶۸۸        | ۳۲.۸      | دانشگاه فردوسی مشهد               | ۲۱۷        | ۲۳.۳      | دانشگاه علوم پزشکی تبریز      |
| ۶۹۵        | ۳۲.۵      | دانشگاه سمنان                     | ۲۹         | ۷۳.۸      | دانشگاه آزاد اسلامی           |
| ۷۴۳        | ۳۰.۴      | دانشگاه اصفهان                    | ۱۰۳        | ۵۶.۱      | دانشگاه تهران                 |
| ۲۲         | ۶۸.۲      | دانشگاه تهران                     | ۱۲۷        | ۵۱.۴      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        |
| ۲۳         | ۶۷.۸      | دانشگاه آزاد اسلامی               | ۱۵۴        | ۴۸.۹      | دانشگاه صنعتی شریف            |
| ۴۸         | ۵۷        | دانشگاه تبریز                     | ۱۷۵        | ۴۵.۶      | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل  |
| ۲۳۹        | ۵۶.۹      | دانشگاه علوم پزشکی تهران          | ۱۸۰        | ۴۵.۱      | دانشگاه تربیت مدرس            |
| ۳۸۷        | ۴۸.۸      | دانشگاه علوم پزشکی ایران          | ۱۸۵        | ۴۴.۳      | دانشگاه شیراز                 |
| ۳۹۶        | ۴۸.۵      | دانشگاه علوم پزشکی مازندران       | ۲۰۵        | ۴۲.۲      | دانشگاه صنعتی اصفهان          |
| ۴۱۸        | ۴۷.۱      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی     | ۲۲۲        | ۳۹.۶      | دانشگاه علم و صنعت ایران      |
| ۴۶۶        | ۴۴.۵      | دانشگاه علوم پزشکی مشهد           | ۲۲۵        | ۳۹.۱      | دانشگاه تبریز                 |
| ۴۸۴        | ۴۳.۴      | دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه       | ۲۴۶        | ۳۴.۷      | دانشگاه فردوسی مشهد           |
| ۵۷۸        | ۳۸.۹      | دانشگاه علوم پزشکی اصفهان         | ۱۱۰        | ۶۵.۵      | دانشگاه آزاد اسلامی           |
| ۶۱۱        | ۳۷.۱      | دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله (عج) | ۱۳۸        | ۶۲.۷      | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل  |
| ۶۷۳        | ۳۴.۸      | دانشگاه علوم پزشکی شیراز          | ۱۷۷        | ۵۹.۴      | دانشگاه تهران                 |
| ۷۲۵        | ۳۲.۳      | دانشگاه آزاد اسلامی               | ۲۷۱        | ۵۳.۱      | دانشگاه صنعتی شریف            |

| رتبه جهانی | امتیاز کل | نام مؤسسه                          | زمینه علمی             | رتبه جهانی | امتیاز کل | نام مؤسسه                          | زمینه علمی             |
|------------|-----------|------------------------------------|------------------------|------------|-----------|------------------------------------|------------------------|
| ۱۶۶        | ۶۰.۷      | دانشگاه تبریز                      | علوم رایانه            | ۱۵۶        | ۵۲.۸      | دانشگاه تهران                      | علوم رایانه            |
| ۱۷۸        | ۵۹.۴      | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                        | ۱۹۳        | ۴۸.۴      | دانشگاه آزاد اسلامی                |                        |
| ۲۳۵        | ۵۵.۳      | دانشگاه تربیت مدرس                 |                        | ۲۱۱        | ۴۷.۳      | دانشگاه صنعتی شریف                 |                        |
| ۲۴۹        | ۵۴.۵      | دانشگاه فردوسی مشهد                |                        | ۲۷۶        | ۴۲.۶      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                        |
| ۲۵۴        | ۵۳.۷      | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                        | ۳۹۹        | ۳۳        | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                        |
| ۳۱۰        | ۴۹.۷      | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |                        | ۴۵۷        | ۲۹.۲      | دانشگاه شهید بهشتی                 |                        |
| ۳۴۵        | ۴۷.۴      | دانشگاه شیراز                      |                        | ۴۸۰        | ۲۶.۶      | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                        |
| ۳۷۰        | ۴۵.۹      | دانشگاه کاشان                      |                        | ۴۸۹        | ۲۵.۹      | دانشگاه شیراز                      |                        |
| ۳۷۲        | ۴۵.۸      | دانشگاه سمنان                      |                        | ۱۰۵        | ۶۳.۵      | دانشگاه آزاد اسلامی                | مهندسی برق و الکترونیک |
| ۴۷۳        | ۴۱.۱      | دانشگاه شهید بهشتی                 |                        | ۱۴۹        | ۵۶.۸      | دانشگاه تهران                      |                        |
| ۵۳۶        | ۳۸.۱      | دانشگاه صنعتی شیراز                |                        | ۱۵۳        | ۵۶.۲      | دانشگاه صنعتی شریف                 |                        |
| ۶۰۱        | ۳۵.۲      | دانشگاه گیلان                      |                        | ۲۰۴        | ۵۲.۱      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                        |
| ۶۴۸        | ۳۲.۱      | دانشگاه صنعتی شاهرود               |                        | ۲۷۱        | ۴۴.۱      | دانشگاه تبریز                      |                        |
| ۶۶۴        | ۳۱.۱      | دانشگاه اصفهان                     |                        | ۳۱۵        | ۳۸.۵      | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                        |
| ۶۷۶        | ۳۰.۶      | دانشگاه شهید باهنر کرمان           |                        | ۳۴۱        | ۳۴.۸      | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                        |
| ۶۹۸        | ۲۹.۴      | دانشگاه بین‌المللی امام خمینی      |                        | ۳۴۶        | ۳۴.۵      | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی |                        |
| ۶۹۸        | ۲۹.۴      | دانشگاه ارومیه                     |                        | ۳۵۰        | ۳۳.۷      | دانشگاه شهید بهشتی                 |                        |
| ۷۰۳        | ۲۸.۹      | دانشگاه رازی                       |                        | ۳۷۰        | ۳۱.۱      | دانشگاه تربیت مدرس                 |                        |
| ۷۲۸        | ۲۷.۹      | دانشگاه صنعتی سهند                 |                        | ۳۸۲        | ۲۹.۲      | دانشگاه شیراز                      |                        |
| ۷۳۴        | ۲۷.۷      | دانشگاه یزد                        |                        | ۳۸۷        | ۲۸.۲      | دانشگاه فردوسی مشهد                |                        |
| ۷۴۰        | ۲۷.۵      | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | مهندسی غدد و متابولیسم | ۱۹۱        | ۲۸.۷      | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | مهندسی غدد و متابولیسم |
| ۲۸۱        | ۴۱        | دانشگاه تهران                      |                        | ۲۳۲        | ۱۷.۲      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      |                        |
| ۳۵۶        | ۳۴.۶      | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |                        | ۳۹         | ۶۷.۹      | دانشگاه آزاد اسلامی                | انرژی و سوخت           |
| ۳۷۳        | ۳۳.۵      | دانشگاه آزاد اسلامی                |                        | ۴۷         | ۶۵        | دانشگاه تهران                      |                        |
| ۴۸۸        | ۲۰.۱      | دانشگاه تربیت مدرس                 | ایمنی‌شناسی            | ۱۱۹        | ۴۴.۸      | دانشگاه تبریز                      |                        |
| ۱۴۶        | ۳۸.۹      | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |                        | ۱۶۴        | ۳۸.۷      | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                        |
| ۲۳۸        | ۲۴.۸      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی      |                        | ۱۶۹        | ۳۸        | دانشگاه تربیت مدرس                 | مهندسی                 |
| ۱۴۳        | ۵۴        | دانشگاه تهران                      |                        | ۱۸۲        | ۳۶.۵      | دانشگاه صنعتی شریف                 |                        |
| ۱۸۲        | ۴۸.۸      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             | علوم مواد              | ۱۸۵        | ۳۵.۶      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                        |
| ۱۹۰        | ۴۷.۸      | دانشگاه صنعتی شریف                 |                        | ۱۹۲        | ۳۴.۷      | دانشگاه فردوسی مشهد                |                        |
| ۲۳۰        | ۴۴.۱      | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                        | ۲۲۴        | ۲۸.۸      | دانشگاه صنعتی اصفهان               |                        |
| ۲۳۲        | ۴۴        | دانشگاه آزاد اسلامی                | ریاضیات                | ۲۳۹        | ۲۶.۴      | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | مهندسی                 |
| ۳۰۱        | ۳۹.۱      | دانشگاه علم و صنعت ایران           |                        | ۳۳         | ۷۷.۸      | دانشگاه تهران                      |                        |
| ۳۷۴        | ۳۳.۹      | دانشگاه تربیت مدرس                 |                        | ۴۷         | ۷۵.۱      | دانشگاه آزاد اسلامی                |                        |
| ۳۸۰        | ۳۳.۵      | دانشگاه علوم پزشکی تهران           |                        | ۱۲۳        | ۶۴.۶      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر             |                        |
| ۴۵۵        | ۲۸.۷      | دانشگاه شیراز                      | ریاضیات                | ۱۲۷        | ۶۴.۱      | دانشگاه صنعتی شریف                 | مهندسی                 |
| ۳۱         | ۷۴.۳      | دانشگاه آزاد اسلامی                |                        | ۱۵۶        | ۶۱.۱      | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       |                        |



| رتبه جهانی | امتیاز کل | نام مؤسسه                     | زمینه علمی                  |
|------------|-----------|-------------------------------|-----------------------------|
| ۱۲۸        | ۴۷.۷      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | فیزیک                       |
| ۱۹۹        | ۳۸.۵      | دانشگاه علوم پزشکی تبریز      |                             |
| ۲۲۸        | ۶۲        | دانشگاه آزاد اسلامی           |                             |
| ۲۶۵        | ۵۹.۳      | دانشگاه صنعتی اصفهان          |                             |
| ۴۱۱        | ۵۰.۴      | دانشگاه تهران                 |                             |
| ۴۷۰        | ۴۴.۶      | دانشگاه صنعتی شریف            |                             |
| ۵۹۰        | ۳۳.۹      | دانشگاه یزد                   |                             |
| ۶۶۷        | ۲۸        | دانشگاه شهید بهشتی            |                             |
| ۶۷۳        | ۲۷.۶      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        |                             |
| ۶۸۴        | ۲۶.۹      | دانشگاه شیراز                 | علوم گیاهشناسی و جانورشناسی |
| ۷۲۰        | ۲۳.۴      | دانشگاه گیلان                 |                             |
| ۱۸۶        | ۵۸.۳      | دانشگاه تهران                 |                             |
| ۳۰۷        | ۴۶.۳      | دانشگاه تربیت مدرس            |                             |
| ۳۹۷        | ۳۹.۵      | دانشگاه آزاد اسلامی           | بهداشت عمومی، محیط، و شغلی  |
| ۴۷۲        | ۳۳.۶      | دانشگاه شیراز                 |                             |
| ۱۲۹        | ۵۱.۸      | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |                             |
| ۲۳۷        | ۳۵.۳      | دانشگاه علوم پزشکی ایران      |                             |
| ۲۴۲        | ۳۴.۴      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | علوم اجتماعی و بهداشت عمومی |
| ۴۲۲        | ۲۹.۱      | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |                             |
| ۷۰         | ۶۵.۷      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | مهندسی مکانیک               |
| ۱          | ۱۰۰       | دانشگاه آزاد اسلامی           |                             |
| ۲۴         | ۶۵.۵      | دانشگاه تهران                 |                             |
| ۶۰         | ۵۰.۵      | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        |                             |
| ۶۴         | ۴۹.۱      | دانشگاه فردوسی مشهد           |                             |
| ۷۸         | ۴۵.۴      | دانشگاه تبریز                 |                             |
| ۹۱         | ۴۱.۳      | دانشگاه علم و صنعت ایران      |                             |
| ۹۹         | ۳۸.۵      | دانشگاه تربیت مدرس            |                             |
| ۲۶۵        | ۳۴.۸      | دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | زیست مولکولی و ژنتیک        |
| ۳۲۱        | ۳۰.۳      | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |                             |
| ۳۹۴        | ۲۳.۸      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی |                             |
| ۲۰۴        | ۴۱.۹      | دانشگاه آزاد اسلامی           | علوم و فناوری نانو          |
| ۲۱۳        | ۴۰.۵      | دانشگاه تهران                 |                             |
| ۲۴۰        | ۳۷.۳      | دانشگاه صنعتی شریف            |                             |
| ۲۰۱        | ۳۵        | دانشگاه علوم پزشکی تهران      | علوم اعصاب و رفتار          |
| ۳۵۱        | ۲۰.۲      | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی |                             |
| ۳۵۴        | ۲۰.۱      | دانشگاه علوم پزشکی ایران      |                             |
| ۵۲         | ۶۱.۸      | دانشگاه علوم پزشکی مشهد       | داروشناسی و سم‌شناسی        |
| ۶۳         | ۶۰        | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |                             |

#### ۴-۹. رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند»

نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند» در گزارش سال ۲۰۲۰ خود ۱۱ مؤسسه ایرانی را در سیاهه مؤسسه‌های برتر جهان در زمینه‌های گوناگون علمی شناسایی کرده است. دانشگاه‌های اصفهان و الزهرا (س) در هر شش زمینه علمی این نظام رتبه‌بندی جایگاه جهانی دارند و از این دیدگاه عملکرد بهتری در برابر دیگر مؤسسه‌های ایرانی داشته است. نام مؤسسه‌های ایرانی، روی هم، ۴۲ بار در زمینه‌های

گوناگون علمی تکرار شده است.

نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند» مؤسسه‌های پیشرو جهان را در شش موضوع علوم انسانی، علوم زیستی، علوم پزشکی، علوم طبیعی، علوم اجتماعی، و علوم فنی و مهندسی بر پایه چهار بعد ارزیابی می‌کند. در جدول ۴-۹ رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در موضوع‌های گوناگون آمده است.

جدول ۴-۹. رتبه جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی موضوعی دانشگاهی «راوند» سال ۲۰۲۰ میلادی

| امتیاز و رتبه در شاخص‌های گوناگون |                          |            |           |       |        |       |        |                |        |
|-----------------------------------|--------------------------|------------|-----------|-------|--------|-------|--------|----------------|--------|
| زمینه علمی                        | نام مؤسسه                | رتبه جهانی | امتیاز کل | آموزش |        | پژوهش |        | گوناگونی جهانی |        |
|                                   |                          |            |           | رتبه  | امتیاز | رتبه  | امتیاز | رتبه           | امتیاز |
| علوم انسانی                       | دانشگاه تهران            | ۲۸۸        | ۶۱.۲۶۲    | ۱۳۸   | ۷۰.۵۱۵ | ۴۱۳   | ۴۵.۳۹۶ | ۳۸۳            | ۵۰.۰۱۴ |
|                                   | دانشگاه علم و صنعت ایران | ۳۴۵        | ۵۷.۸۱۸    | ۴۶۲   | ۴۵.۰۶۵ | ۲۹۷   | ۵۸.۰۹۱ | ۵۵۹            | ۳۳.۲۴۸ |



| زمینه علمی        | نام مؤسسه                          | رتبه جهانی | امتیاز کل | امتیاز و رتبه در شاخص‌های گوناگون |        |       |        |                |        |
|-------------------|------------------------------------|------------|-----------|-----------------------------------|--------|-------|--------|----------------|--------|
|                   |                                    |            |           | آموزش                             |        | پژوهش |        | گوناگونی جهانی |        |
|                   |                                    |            |           | رتبه                              | امتیاز | رتبه  | امتیاز | رتبه           | امتیاز |
| علوم زیستی        | دانشگاه اصفهان                     | ۴۰۶        | ۵۲.۹۹۲    | ۲۵۱                               | ۶۰.۲۷۶ | ۴۰۵   | ۴۶.۳۴۵ | ۶۴۷            | ۲۱.۷۷  |
|                   | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۵۲۳        | ۴۳.۷۴     | ۲۷۹                               | ۵۸.۶۳۲ | ۵۸۰   | ۲۷.۶۳۳ | ۶۱۲            | ۲۷.۶۸۷ |
|                   | دانشگاه علامه طباطبائی             | ۵۳۲        | ۴۳.۲۷۶    | ۳۶۸                               | ۵۲.۳۷  | ۵۱۷   | ۳۵.۰۶۶ | ۶۰۸            | ۲۸.۱۱۸ |
|                   | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۵۷۱        | ۴۰.۲۱     | ۵۰۱                               | ۴۲.۲۳۸ | ۴۳۰   | ۴۳.۵   | ۶۵۱            | ۲۱.۳۳۶ |
|                   | دانشگاه کاشان                      | ۶۰۹        | ۳۵.۴۲۲    | ۶۴۳                               | ۲۶.۱۳۹ | ۵۴۷   | ۳۱.۳۷۲ | ۴۶۸            | ۴۳.۰۳۴ |
|                   | دانشگاه تهران                      | ۲۹۵        | ۵۸.۸۷     | ۹۴                                | ۷۵.۲۴۹ | ۳۲۵   | ۵۳.۷۴۵ | ۴۹۸            | ۳۵.۸   |
|                   | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۳۳۳        | ۵۶.۳۴۶    | ۲۵۶                               | ۶۰.۷۹۸ | ۴۰۶   | ۴۵.۹۹۳ | ۵۹۶            | ۲۶.۷۹۶ |
|                   | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۴۴۷        | ۴۷.۶۴۶    | ۲۳۲                               | ۶۲.۵۹۹ | ۶۰۱   | ۲۵.۱۲۸ | ۵۷۸            | ۲۸.۴۴۹ |
|                   | دانشگاه اصفهان                     | ۵۲۶        | ۴۱.۷۶     | ۳۷۹                               | ۵۰.۶۵۴ | ۴۸۴   | ۳۸.۹۰۶ | ۶۱۹            | ۲۲.۹۱۴ |
|                   | دانشگاه علامه طباطبائی             | ۵۵۸        | ۳۸.۱۶۹    | ۴۸۷                               | ۴۱.۳۹  | ۵۱۳   | ۳۶.۳۷۲ | ۶۴۱            | ۱۹.۹۱۹ |
| علوم پزشکی        | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۶۴۹        | ۳۶.۵۸۹    | ۶۱۹                               | ۲۶.۹   | ۵۶۴   | ۳۱.۲۲۳ | ۶۶۱            | ۱۶.۱۱۳ |
|                   | دانشگاه کاشان                      | ۶۵۱        | ۲۵.۹۶۳    | ۶۴۸                               | ۲۲.۴۰۴ | ۶۱۷   | ۲۱.۱۳۵ | ۶۶۸            | ۱۴.۵۰۷ |
|                   | دانشگاه علوم پزشکی تهران           | ۱۸۴        | ۶۷.۴۳۴    | ۶۴                                | ۸۳.۴۴۱ | ۳۴۶   | ۴۴.۹۳۶ | ۳۵۵            | ۴۵.۷۳۸ |
|                   | دانشگاه اصفهان                     | ۵۱۰        | ۳۱.۰۱۴    | ۵۳۵                               | ۲۰.۰۵۱ | ۳۶۹   | ۴۲.۱۱۲ | ۵۵۴            | ۱۶.۱۳۳ |
| علوم طبیعی        | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۵۵۱        | ۲۰.۶۷۹    | ۵۵۷                               | ۱۳.۸۸۱ | ۴۶۱   | ۲۸.۵۷۴ | ۵۵۵            | ۱۶.۰۲۲ |
|                   | دانشگاه تهران                      | ۱۹۸        | ۶۸.۸۵۵    | ۱۰۸                               | ۷۴.۴۲  | ۱۷۸   | ۶۹.۸۲۲ | ۵۵۰            | ۳۱.۳۴۶ |
|                   | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۲۱۳        | ۶۷.۷۸۸    | ۲۳۵                               | ۶۳.۱۹۳ | ۱۳۵   | ۷۵.۱۴  | ۶۰۹            | ۲۴.۹۵۷ |
|                   | دانشگاه کاشان                      | ۳۵۰        | ۵۷.۳۱۱    | ۲۲۲                               | ۶۴.۱۵۲ | ۳۰۵   | ۵۹.۲۵۹ | ۶۵۵            | ۱۸.۹۸۷ |
|                   | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۶۷        | ۵۵.۷۱     | ۴۱۱                               | ۵۰.۲۸۹ | ۲۲۶   | ۶۵.۱۷۲ | ۷۰۵            | ۱۰.۱۹۸ |
|                   | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل       | ۳۶۹        | ۵۵.۶۸۳    | ۶۰۰                               | ۳۱.۴۶۲ | ۴۲    | ۸۶.۰۲۴ | ۶۸۹            | ۱۲.۳۶۱ |
|                   | دانشگاه اصفهان                     | ۴۷۸        | ۴۷.۱۵۸    | ۳۲۴                               | ۵۷.۵۹۳ | ۴۸۱   | ۴۱.۸۲۲ | ۶۷۵            | ۱۴.۹۳۱ |
|                   | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۴۸۲        | ۴۶.۸۹۷    | ۵۳۲                               | ۳۹.۶۶  | ۳۵۵   | ۵۴.۰۲  | ۶۴۳            | ۲۰.۶۴۲ |
|                   | دانشگاه علامه طباطبائی             | ۴۹۳        | ۴۵.۵۰۵    | ۲۸۶                               | ۶۰.۱۲۶ | ۵۱۷   | ۳۷.۴۸۸ | ۶۷۸            | ۱۴.۰۴۱ |
|                   | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۵۰۴        | ۴۴.۲۶۹    | ۲۸۲                               | ۶۰.۲۵۱ | ۵۳۶   | ۳۶.۰۳۳ | ۶۶۸            | ۱۵.۸۶۸ |
| علوم اجتماعی      | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۶۱۴        | ۳۲.۹۹۳    | ۶۱۶                               | ۲۹.۲۱۶ | ۵۱۲   | ۳۸.۰۸۴ | ۶۸۹            | ۱۲.۳۶۱ |
|                   | دانشگاه تهران                      | ۲۲۰        | ۶۶.۱۷۷    | ۶۲                                | ۸۰.۰۴۴ | ۳۳۴   | ۵۵.۴۲۸ | ۴۵۰            | ۴۵.۵۷۵ |
|                   | دانشگاه شهید بهشتی                 | ۴۱۱        | ۵۲.۲۹۴    | ۲۱۱                               | ۶۳.۴۱۷ | ۵۷۲   | ۳۱.۶۳۸ | ۶۸۷            | ۲۳.۷۴۷ |
|                   | دانشگاه اصفهان                     | ۴۲۴        | ۵۱.۲۴۶    | ۳۱۱                               | ۵۵.۹۰۲ | ۵۰۳   | ۳۸.۹۸  | ۷۱۶            | ۱۸.۳۴  |
|                   | دانشگاه علامه طباطبائی             | ۴۵۵        | ۴۹.۰۶۶    | ۳۵۳                               | ۵۲.۷۱۵ | ۴۹۴   | ۳۹.۶۸۵ | ۵۳۹            | ۳۸.۵۳۸ |
|                   | دانشگاه الزهرا (س)                 | ۵۶۰        | ۴۰.۹۴     | ۴۵۲                               | ۴۶.۹۰۹ | ۵۴۱   | ۳۴.۰۹۹ | ۷۰۲            | ۲۱.۰۶  |
|                   | دانشگاه کاشان                      | ۵۶۷        | ۴۰.۳۰۳    | ۶۴۹                               | ۳۰.۳۶۱ | ۴۸۷   | ۴۰.۵۵۲ | ۵۶۷            | ۳۵.۳۳۸ |
|                   | دانشگاه تهران                      | ۱۱۹        | ۷۷.۸۰۳    | ۱۳۶                               | ۷۰.۸۰۵ | ۴۲    | ۸۸.۶۳۴ | ۴۶۶            | ۴۱.۴۵۵ |
|                   | دانشگاه صنعتی اصفهان               | ۱۶۴        | ۷۳.۵۵۹    | ۱۳۷                               | ۷۰.۶۷۴ | ۱۴۱   | ۷۶.۱۵  | ۵۲۷            | ۳۶.۵۴۴ |
|                   | دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی | ۲۳۷        | ۶۷.۱۵۱    | ۱۸۳                               | ۶۶.۸۶۶ | ۲۳۲   | ۶۷.۲۶۶ | ۵۱۴            | ۳۷.۲۰۱ |
| علوم فنی و مهندسی | دانشگاه کاشان                      | ۳۳۱        | ۶۰.۱۲۷    | ۵۶۹                               | ۳۸.۹۹۹ | ۷۷    | ۸۳.۰۷۳ | ۶۶۷            | ۲۳.۲۳۹ |
|                   | دانشگاه علم و صنعت ایران           | ۳۸۱        | ۵۷.۲۵۱    | ۴۷۵                               | ۴۵.۱۱۷ | ۲۰۱   | ۷۰.۲۸۲ | ۷۰۰            | ۱۹.۸۰۱ |



| امتیاز و رتبه در شاخص‌های گوناگون |                              |            |           |       |        |       |        |                |        |              |        |
|-----------------------------------|------------------------------|------------|-----------|-------|--------|-------|--------|----------------|--------|--------------|--------|
| زمینه علمی                        | نام مؤسسه                    | رتبه جهانی | امتیاز کل | آموزش |        | پژوهش |        | گوناگونی جهانی |        | پایداری مالی |        |
|                                   |                              |            |           | رتبه  | امتیاز | رتبه  | امتیاز | رتبه           | امتیاز | رتبه         | امتیاز |
|                                   | دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل | ۴۱۰        | ۵۴.۷۸     | ۶۳۱   | ۳۳.۶۰۸ | ۱۳۸   | ۷۶.۴۵۴ | ۶۴۵            | ۲۵.۷۸۱ | ۵۴۶          | ۵۴.۶۴۳ |
|                                   | دانشگاه اصفهان               | ۵۰۴        | ۴۷.۴۱۱    | ۴۸۶   | ۴۴.۴۳۲ | ۳۸۶   | ۵۴.۵۹۵ | ۶۸۷            | ۲۱.۶۱۶ | ۷۰۷          | ۲۹.۶۵۹ |
|                                   | دانشگاه شهید بهشتی           | ۵۱۱        | ۴۶.۶۵۷    | ۲۹۷   | ۵۸.۳۰۷ | ۴۸۰   | ۴۴.۵۷۳ | ۷۳۵            | ۱۲.۷۳۹ | ۷۴۸          | ۱۳.۲۰۶ |
|                                   | دانشگاه الزهرا (س)           | ۶۶۹        | ۳۱.۲۰۱    | ۷۵۴   | ۷.۸۹   | ۳۷۴   | ۵۵.۴۷۴ | ۷۳۳            | ۱۲.۹۹۲ | ۷۰۲          | ۳۰.۴۲۷ |

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی رتبه‌بندی موضوعی توانسته‌اند به ترتیب در زمینه‌های علمی علوم انسانی، علوم زیستی، علوم پزشکی، علوم طبیعی، علوم اجتماعی، و علوم فنی و مهندسی در جایگاه نخست جهانی جای گیرند

دانشگاهی «راوند»، «MIT»، «Johns Hopkins University»، «Harvard University»، «Stanford University»، «Stanford University» و «Harvard University»



## جایگاه مؤسسه‌ها در نظام‌های رتبه‌بندی وبگاه‌ها

با اهمیت روزافزون وب در جامعه علمی، نظام‌هایی برای رتبه‌بندی مؤسسه‌ها پدید آمده که سنجش عملکرد آنها را در محیط وب پی می‌گیرند. در این نظام‌ها تنها کنش و حضور مؤسسه‌ها در محیط وب ارزیابی می‌شود. در این فصل رتبه‌بندی وبگاه مؤسسه‌ها گزارش می‌شود.







## ۵-۱. رتبه‌بندی وب دانشگاه‌ها

ماه‌های ژانویه و جولای منتشر می‌کند. پشتیبانی از دسترسی آزاد، دسترسی الکترونیکی به انتشارات علمی، و دسترسی به دیگر منابع دانشگاهی از نخستین هدف‌های این نظام رتبه‌بندی است. حضور (یا اندازه اطلاعات در وب)، تأثیر (یا مشاهده‌پذیری)، دسترسی (یا شفافیت/ باز بودن)، و سرآمدی (پژوهش) سنجه‌هایی هستند که «وبومتریکس» برای ارزیابی وبگاه مؤسسه‌ها به کار می‌برد. در جدول ۵-۱ رتبه ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی و رتبه جهانی آنها در سنجه‌های گوناگون این نظام رتبه‌بندی گزارش شده است. سیاهه همه مؤسسه‌های ایرانی را در این نظام رتبه‌بندی در سامانه «نما» در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR ببینید.

بر پایه ویرایش جولای سامان رتبه‌بندی «وبومتریکس» (یا رتبه‌بندی وب دانشگاه‌ها) در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۷۳۰ مؤسسه ایرانی در سیاهه ۲۵ هزار مؤسسه‌ای این سامان هستند. «دانشگاه تهران» مؤسسه برتر ایرانی است که در این سیاهه در رتبه ۴۱۸ جهان و نخست ملی جای گرفته است. پس از این، دانشگاه‌های «علوم پزشکی تهران»، «علوم پزشکی شهید بهشتی»، «صنعتی امیرکبیر»، «صنعتی شریف»، «تربیت مدرس»، «فردوسی مشهد»، «صنعتی اصفهان»، «علم و صنعت ایران»، و «شیراز» در رتبه‌های دوم تا دهم ملی هستند. هدف کلیدی از انتشار «وبومتریکس»، نه تنها رتبه‌بندی وبگاه‌ها، بلکه بهبود انتشارات ویی است. آزمایشگاه «سایبرمتریکس» سالانه دو ویرایش از نظام «وبومتریکس» در

جدول ۵-۱. رتبه ملی و جهانی مؤسسه‌های ایرانی در نظام رتبه‌بندی رتبه‌بندی «وبومتریکس» ویرایش جولای ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                     | رتبه ملی | رتبه جهانی | رتبه در سنجه‌ها |       |        |        |
|-------------------------------|----------|------------|-----------------|-------|--------|--------|
|                               |          |            | حضور            | تأثیر | دسترسی | سرآمدی |
| دانشگاه تهران                 | ۱        | ۴۱۸        | ۱۰۸۵            | ۴۴۲   | ۲۶۸    | ۲۸۴    |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۲        | ۵۳۹        | ۱۴۹۵            | ۳۴۵   | ۳۷۸    | ۴۰۶    |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۳        | ۶۵۶        | ۱۲۱۷            | ۵۳۷   | ۶۲۴    | ۵۰۰    |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۴        | ۷۵۳        | ۲۳۹۲            | ۶۰۸   | ۴۳۸    | ۴۵۰    |
| دانشگاه صنعتی شریف            | ۵        | ۷۸۳        | ۱۵۵۹            | ۲۰۰۴  | ۵۱۱    | ۷۰۱    |
| دانشگاه تربیت مدرس            | ۶        | ۸۲۶        | ۳۲۰۷            | ۵۵۳   | ۵۳۵    | ۵۴۷    |
| دانشگاه فردوسی مشهد           | ۷        | ۹۰۸        | ۲۷۱۹            | ۷۴۲   | ۷۶۳    | ۵۷۴    |
| دانشگاه صنعتی اصفهان          | ۸        | ۹۱۵        | ۳۶۶۱            | ۶۵۹   | ۵۵۹    | ۵۸۴    |
| دانشگاه علم و صنعت ایران      | ۹        | ۹۱۶        | ۳۵۷۷            | ۷۲۳   | ۵۸۳    | ۷۸۰    |
| دانشگاه شیراز                 | ۱۰       | ۱۰۴۶       | ۳۶۷۱            | ۷۹۳   | ۷۴۹    | ۷۷۵    |

«University of Michigan»، «University of Oxford»، «Johns Hopkins University»، «Columbia University NY»، و «Cornell University»، در جایگاه دوم تا دهم هستند.

بر پایه گزارش رتبه‌بندی «وبومتریکس» در جولای ۲۰۲۰ میلادی، «Harvard University» با بیشترین امتیاز پیشگام است و پس از آن «Stanford University»، «MIT»، «University of California Berkeley»، «University of Washington»

## ۵-۲. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه استناد «گوگل اسکالر»

«گوگل اسکالر» در جولای ۲۰۲۰ میلادی نشان می‌دهد که

ویرایش چهارم نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه استناد



گوناگونی برای یک پدیدآور در «گوگل اسکالر» باشد، «پروفایل» گزینش می‌شود که عملکرد بهتری دارد. در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی، تنها مؤسسه‌هایی رتبه‌بندی شده‌اند که شمار استنادهای آنها هنگام گردآوری داده بیشتر از ۱۰۰۰ استناد بوده است. در جدول ۲-۵ رتبه ملی و جهانی و شمار استنادهای ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه استناد «گوگل اسکالر» گزارش شده است. سیاهه همه مؤسسه‌های ایرانی را در این نظام رتبه‌بندی در سامانه «نما» در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR ببینید.

۱۱۸ مؤسسه ایرانی در سیاهه ۳۸۰۰ مؤسسه‌ای این نظام جای گرفته‌اند. دانشگاه «علوم پزشکی تهران» با بیش از ۷۴۰ هزار استناد «گوگل اسکالر» در جایگاه نخست ملی و ۳۴۸ جهانی جای گرفته است.

هدف کلیدی از انتشار این نظام رتبه‌بندی، تشویق مؤسسه‌ها به حضور بیشتر و فعال‌تر در فضای وب است. این نظام رتبه‌بندی، مؤسسه‌ها را با نشانی وب‌سایتشان در پایگاه «گوگل اسکالر» شناسایی و ۱۰ «پروفایل» عمومی آنها را پایش می‌کند. استنادها شمارش و مؤسسه‌ها بر پایه شمار استنادهایشان رتبه‌بندی می‌شوند. اگر «پروفایل»های

جدول ۲-۵. رتبه و شمار استنادهای ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی دانشگاه‌ها بر پایه استناد «گوگل اسکالر» ویرایش جولای ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                 | رتبه ملی | رتبه جهانی | شمار استنادها |
|---------------------------|----------|------------|---------------|
| دانشگاه صنعتی اصفهان      | ۶        | ۶۶۴        | ۲۷۲۸۳۴        |
| دانشگاه علوم پزشکی شیراز  | ۷        | ۶۸۷        | ۲۵۹۹۸۵        |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز  | ۸        | ۷۰۶        | ۲۴۹۶۰۴        |
| دانشگاه علوم پزشکی اصفهان | ۹        | ۷۱۵        | ۲۴۵۶۶۶        |
| دانشگاه علم و صنعت ایران  | ۱۰       | ۷۲۸        | ۲۳۷۸۱۷        |

| نام مؤسسه                     | رتبه ملی | رتبه جهانی | شمار استنادها |
|-------------------------------|----------|------------|---------------|
| دانشگاه علوم پزشکی تهران      | ۱        | ۳۴۸        | ۷۴۰۲۲۰        |
| دانشگاه تهران                 | ۲        | ۴۴۵        | ۵۳۷۹۷۱        |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی | ۳        | ۵۴۱        | ۴۱۱۲۷۳        |
| دانشگاه تربیت مدرس            | ۴        | ۵۵۷        | ۳۹۲۱۷۲        |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر        | ۵        | ۶۱۲        | ۳۲۹۸۴۴        |

«University of Cambridge»، «Columbia University NY»، «University of California Los Angeles UCLA»، «University of Oxford» و «University of Michigan» در جایگاه دوم تا دهم هستند.

بر پایه گزارش رتبه‌بندی «وبومتریکس» در جولای ۲۰۲۰ میلادی، «Harvard University» با ۱۴۳۷۱۶۸۳ استناد پیشگام جهان است و پس از آن «Stanford University»، «University of California Berkeley»، «MIT» و «University of California San Diego».

### ۵-۳. رتبه‌بندی وب پژوهشگاه‌ها

علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

تازه‌ترین گزارش «رتبه‌بندی وب پژوهشگاه‌ها» در سال ۲۰۱۹ میلادی منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۹: جایگاه

### ۵-۴. رتبه‌بندی جهانی وب دانشگاه‌ها و کالج‌ها (یونی‌رنک)

«یونی‌رنک» وبگاه نزدیک به ۱۵ هزار مؤسسه را از ۲۰۰ کشور جهان ارزیابی می‌کند. این مؤسسه‌ها باید به شکل رسمی در یک وزارتخانه یا نهاد دولتی تأیید شده باشند، به آنها اجازه آموزش دانشجوی کارشناسی و/یا کارشناسی ارشد/دکتری داده شده باشد، و آموزش دانشگاهی رودررو

بر پایه گزارش ۲۰۲۰ نظام رتبه‌بندی «یونی‌رنک» که پیش‌تر با نام «فور آی. سی. یو» شناخته می‌شد، ۳۰۸ مؤسسه آموزشی و پژوهشی ایرانی در سیاهه مؤسسه‌های برتر این نظام جای گرفته‌اند. «دانشگاه تهران» برترین مؤسسه ایرانی در این نظام است.



داشته باشند. «یونی‌رنک» نه یک رتبه‌بندی دانشگاهی، بلکه یک رتبه‌بندی بر پایه وبگاه مؤسسه‌ها به شمار می‌آید. این رتبه‌بندی بر پایه چهار الگوریتم که سنج‌های ارزیابی وب هستند عملکرد مؤسسه‌ها را می‌سنجد. دامنه معتبر، رتبه جهانی در «الکسا» و «سیمیلاروب»، و دامنه‌های استنادکننده این

چهار سنج کلیدی هستند. در جدول ۳-۵ رتبه ملی ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یونی‌رنک» آمده است. سیاهه همه مؤسسه‌های ایرانی را در این نظام رتبه‌بندی در سامانه «نما» در نشانی NEMA.IRANDOC.AC.IR ببینید.

جدول ۳-۵. رتبه ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نظام رتبه‌بندی «یونی‌رنک» سال ۲۰۲۰ میلادی

| رتبه ملی | نام مؤسسه                 | رتبه ملی | نام مؤسسه                     |
|----------|---------------------------|----------|-------------------------------|
| ۶        | دانشگاه فردوسی مشهد       | ۱        | دانشگاه تهران                 |
| ۷        | دانشگاه شهید بهشتی        | ۲        | دانشگاه علوم پزشکی تهران      |
| ۸        | دانشگاه جامع علمی کاربردی | ۳        | دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی |
| ۹        | دانشگاه صنعتی شریف        | ۴        | دانشگاه علم و صنعت ایران      |
| ۱۰       | دانشگاه تربیت مدرس        | ۵        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر        |

بر پایه نظام رتبه‌بندی «یونی‌رنک»، «MIT» با بیشترین امتیاز پیشگام مؤسسه‌ها است و «Harvard University»، «Stanford University»، «University of California, Berkeley»، «University of Washington»، «Cornell University» و «Penn State University»، «University of Michigan» و «University of Minnesota-Twin Cities» در جایگاه دوم تا دهم هستند.



## جایگاه ایران در نمایه‌های استنادی

نمایه‌های استنادی کلیدی پایگاه‌هایی هستند که به نمایه‌سازی نشریه‌های علمی و انتشارات پژوهشگران می‌پردازند. دو نمایه‌نامه کلیدی در جهان «وب آو ساینس» و «اسکوپوس» هستند که همگان در سراسر جهان آنها را بازدید می‌کنند. در این فصل گزارش‌هایی می‌آیند که بر پایه داده‌های این دو نمایه استنادی هستند.







## ۶-۱. شمار انتشارات در «وب آو ساینس»

بر پایه داده‌های هفت نمایه کلیدی نمایه‌نامه «وب آو ساینس» (SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI, CPCI-S, CPCI-) در سال ۲۰۲۰ میلادی ۵۶,۲۴۸ اثر از آثار پژوهشگران مؤسسه‌های ایرانی در این نمایه‌نامه جهانی نمایه شده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۶ بهمن ۱۳۹۹).

جدول ۶-۱. شمار گونه‌های انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| گونه نوشته        | شمار انتشارات | نسبت انتشارات (درصد) | گونه نوشته         | شمار انتشارات | نسبت انتشارات (درصد) |
|-------------------|---------------|----------------------|--------------------|---------------|----------------------|
| مقاله نشریه       | ۵۳۷۱۷         | ۹۵.۵۰                | اصلاحیه            | ۳۵۹           | ۰.۶۴                 |
| نامه              | ۸۸۹           | ۱.۵۸                 | فصل کتاب           | ۱۹۷           | ۰.۳۵                 |
| مقاله همایش       | ۵۴۴           | ۰.۹۷                 | بازپس داد          | ۷۳            | ۰.۱۳                 |
| نوشته‌های سردبیری | ۴۴۵           | ۰.۷۹                 | نقد کتاب           | ۵۹            | ۰.۱۰                 |
| چکیده سمینار      | ۳۶۷           | ۰.۶۵                 | دیگر گونه‌های آثار | ۸             | ۰.۰۱                 |

افزون بر این آثار، پژوهشگران ایرانی ۱۱,۸۵۰ اثر نیز در «نمایه استنادی منابع نوپدید» (ESCI) نیز منتشر کرده‌اند. از آنجا که نشریه‌های این نمایه «ضریب تأثیر» نگرفته‌اند و در انتظار آن هستند نمی‌توان آنها را به سادگی با آمارهای دیگر آمیخت. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، «دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها)» با انتشار ۷,۷۱۳ اثر بیشترین سهم را در انتشارات علمی ایران دارد. این دانشگاه به همراه نه دانشگاه دیگر در کشور در پدیدآوری بیش از ۵۰ درصد از انتشارات علمی ایران در سال ۲۰۲۰ میلادی نقش داشته‌اند. شمار انتشارات این ۱۰ مؤسسه برتر در جدول ۶-۲ گزارش شده است.

جدول ۶-۲. شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                        | رتبه ملی | شمار انتشارات | سهم از انتشارات ایران (درصد) | نام مؤسسه                | رتبه ملی | شمار انتشارات | سهم از انتشارات ایران (درصد) |
|----------------------------------|----------|---------------|------------------------------|--------------------------|----------|---------------|------------------------------|
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۱        | ۸۷۱۳          | ۱۵.۴۹                        | دانشگاه علوم پزشکی ایران | ۶        | ۲۱۳۷          | ۳.۷۹۹                        |
| دانشگاه علوم پزشکی تهران         | ۲        | ۴۷۲۲          | ۸.۳۹۵                        | دانشگاه صنعتی امیرکبیر   | ۷        | ۲۱۳۲          | ۳.۷۹                         |
| دانشگاه تهران                    | ۳        | ۴۴۶۶          | ۷.۹۴                         | دانشگاه علم و صنعت ایران | ۸        | ۱۹۷۶          | ۳.۵۱۳                        |
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی    | ۴        | ۲۹۱۸          | ۵.۱۸۸                        | دانشگاه تبریز            | ۹        | ۱۹۲۲          | ۳.۴۱۷                        |
| دانشگاه تربیت مدرس               | ۵        | ۲۵۹۳          | ۴.۶۱                         | دانشگاه علوم پزشکی تبریز | ۱۰       | ۱۸۷۳          | ۳.۳۳                         |

بر پایه داده‌های «وب آو ساینس» ایران رتبه نخست را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۶-۳ شمار انتشارات و

جدول ۶-۳. شمار انتشارات و جایگاه کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور  | شمار انتشارات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور          | شمار انتشارات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------|---------------|---------------|--------------|---------------|---------------|---------------|--------------|
| ایران | ۵۶۲۴۸         | ۱             | ۱۵           | عربستان سعودی | ۳۰۲۵۸         | ۳             | ۲۴           |
| ترکیه | ۴۹۰۲۵         | ۲             | ۱۸           | مصر           | ۲۴۴۹۲         | ۴             | ۲۹           |

| کشور              | شمار انتشارات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور      | شمار انتشارات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|---------------|---------------|--------------|-----------|---------------|---------------|--------------|
| پاکستان           | ۲۳۹۹۶         | ۵             | ۳۰           | گرجستان   | ۱۰۹۲          | ۱۶            | ۹۱           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۲۳۴۵۱         | ۶             | ۳۲           | ارمنستان  | ۱۰۸۳          | ۱۷            | ۹۲           |
| امارات متحده عربی | ۷۲۱۰          | ۷             | ۵۱           | فلسطین    | ۸۴۰           | ۱۸            | ۹۹           |
| قطر               | ۴۴۳۵          | ۸             | ۶۲           | یمن       | ۷۷۷           | ۱۹            | ۱۰۲          |
| عراق              | ۴۲۰۵          | ۹             | ۶۴           | ازبکستان  | ۷۶۵           | ۲۰            | ۱۰۳          |
| اردن              | ۳۸۱۵          | ۱۰            | ۶۶           | بحرین     | ۵۲۶           | ۲۱            | ۱۱۴          |
| لبنان             | ۳۵۹۰          | ۱۱            | ۶۹           | سوریه     | ۳۸۵           | ۲۲            | ۱۲۹          |
| قزاقستان          | ۲۳۴۱          | ۱۲            | ۷۶           | قرقیزستان | ۳۴۴           | ۲۳            | ۱۳۲          |
| کویت              | ۱۸۹۱          | ۱۳            | ۸۱           | تاجیکستان | ۱۷۶           | ۲۴            | ۱۴۹          |
| عمان              | ۱۷۸۸          | ۱۴            | ۸۴           | افغانستان | ۱۵۶           | ۲۵            | ۱۵۱          |
| آذربایجان         | ۱۱۹۵          | ۱۵            | ۹۰           | ترکمنستان | ۷             | ۲۶            | ۲۱۹          |

جایگاه نخست «شمار انتشارات» را دارد؛ کشورهای چین، انگلستان، آلمان، و هند نیز در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

روی هم، ۲,۸۱۰,۹۳۴ اثر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی نمایه شده‌اند و آمریکا با ۷۱۵,۰۷۶ اثر پدیدآورنده پیرامون ۲۶ درصد از انتشارات جهان است و

## ۶-۲. شمار انتشارات در «اسکوپوس»

دیدگاه انتشار آثار علمی در این نمایه‌نامه در پله ۱۵ جهان است. انتشارات ایران همه گونه آثار، از مقاله نشریه گرفته تا یادداشت سردبیر را در بر دارد؛ شمار آثار در هر گونه در جدول ۶-۴ گزارش شده است.

نمایه‌نامه «اسکوپوس» نیز از دیگر نمایه‌نامه‌های کلیدی جهانی است که آثار پژوهشگران را نمایه‌سازی می‌کند. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس»، ایران ۷۲,۵۰۵ اثر در سال ۲۰۲۰ میلادی در این نمایه‌نامه جهانی منتشر کرده است (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). از این رو، ایران از

جدول ۶-۴. شمار گونه‌های انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| گونه نوشته  | شمار انتشارات | نسبت انتشارات (درصد) | گونه نوشته         | شمار انتشارات | نسبت انتشارات (درصد) |
|-------------|---------------|----------------------|--------------------|---------------|----------------------|
| مقاله نشریه | ۶۷۸۷۱         | ۹۳.۶۱                | فصل کتاب           | ۴۱۱           | ۰.۵۷                 |
| مقاله همایش | ۱,۹۹۵         | ۲.۷۵                 | یادداشت            | ۲۶۴           | ۰.۳۶                 |
| نامه        | ۱,۱۷۸         | ۱.۶۲                 | نوشته‌های سردبیری  | ۲۱۴           | ۰.۳۰                 |
| اصلاحیه     | ۴۶۶           | ۰.۶۴                 | دیگر گونه‌های آثار | ۱۰۶           | ۰.۱۵                 |

دیگر در کشور نزدیک به ۵۰ درصد انتشارات علمی ایران را در سال ۲۰۱۹ منتشر کرده‌اند. شمار انتشارات این ۱۰ مؤسسه برتر در جدول ۶-۵ گزارش شده است.

بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس» دانشگاه علوم پزشکی تهران با انتشار ۷,۹۰۸ اثر بیشترین سهم را در انتشارات علمی ایران دارد. این دانشگاه به همراه نه دانشگاه

جدول ۶-۵. شمار انتشارات ۱۰ مؤسسه برتر ایرانی در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| نام مؤسسه                | رتبه ملی | شمار انتشارات | سهم از انتشارات ایران (درصد) | نام مؤسسه     | رتبه ملی | شمار انتشارات | سهم از انتشارات ایران (درصد) |
|--------------------------|----------|---------------|------------------------------|---------------|----------|---------------|------------------------------|
| دانشگاه علوم پزشکی تهران | ۱        | ۵,۷۳۴         | ۷.۹۰۸                        | دانشگاه تهران | ۲        | ۵,۴۹۴         | ۷.۵۷۷                        |

| نام مؤسسه                        | رتبه ملی | شمار انتشارات | سهم از انتشارات ایران (درصد) |
|----------------------------------|----------|---------------|------------------------------|
| دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی    | ۳        | ۳,۸۶۲         | ۵.۳۲۷                        |
| دانشگاه آزاد اسلامی (همه واحدها) | ۴        | ۳,۷۵۹         | ۵.۱۸۴                        |
| دانشگاه علوم پزشکی ایران         | ۵        | ۳,۲۰۱         | ۴.۴۱۵                        |
| دانشگاه تربیت مدرس               | ۶        | ۳,۰۹۷         | ۴.۲۷۱                        |
| نام مؤسسه                        | رتبه ملی | شمار انتشارات | سهم از انتشارات ایران (درصد) |
| دانشگاه تبریز                    | ۷        | ۲,۴۲۷         | ۳.۳۴۷                        |
| دانشگاه صنعتی امیرکبیر           | ۸        | ۲,۴۱۱         | ۳.۳۲۵                        |
| دانشگاه علوم پزشکی تبریز         | ۹        | ۲,۳۲۷         | ۳.۲۰۹                        |
| دانشگاه علم و صنعت ایران         | ۱۰       | ۲,۲۸۷         | ۳.۱۵۴                        |

از دیدگاه شمار انتشارات، ایران جایگاه نخست را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۶-۶ شمار انتشارات و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در شاخص «شمار انتشارات» آمده است.

جدول ۶-۶. شمار انتشارات و جایگاه کشورهای منطقه در نمایه نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور              | شمار انتشارات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|---------------|---------------|--------------|
| ایران             | ۷۲۵۰۵         | ۱             | ۱۵           |
| ترکیه             | ۵۷۸۴۶         | ۲             | ۱۷           |
| عربستان سعودی     | ۳۷۷۷۹         | ۳             | ۲۵           |
| مصر               | ۳۱۸۹۶         | ۴             | ۲۷           |
| پاکستان           | ۲۹۲۱۲         | ۵             | ۳۲           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۲۴۹۳۴         | ۶             | ۳۷           |
| عراق              | ۱۸۹۳۹         | ۷             | ۴۱           |
| امارات متحده عربی | ۱۰۵۴۳         | ۸             | ۵۲           |
| اردن              | ۶۷۰۹          | ۹             | ۶۱           |
| قطر               | ۵۴۱۰          | ۱۰            | ۶۶           |
| قزاقستان          | ۵۳۱۸          | ۱۱            | ۶۷           |
| لبنان             | ۴۶۲۶          | ۱۲            | ۷۰           |
| ازبکستان          | ۳۷۵۵          | ۱۳            | ۷۵           |
| کشور              | شمار انتشارات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
| عمان              | ۲۷۴۵          | ۱۴            | ۷۸           |
| کویت              | ۲۴۷۹          | ۱۵            | ۸۲           |
| گرجستان           | ۲۰۸۳          | ۱۶            | ۸۷           |
| آذربایجان         | ۱۷۵۴          | ۱۷            | ۹۱           |
| فلسطین            | ۱۲۱۸          | ۱۸            | ۹۶           |
| ارمنستان          | ۱۲۱۲          | ۱۹            | ۹۷           |
| یمن               | ۱۱۰۰          | ۲۰            | ۱۰۰          |
| بحرین             | ۱۰۷۳          | ۲۱            | ۱۰۱          |
| سوریه             | ۷۵۷           | ۲۲            | ۱۱۰          |
| قرقیزستان         | ۵۵۹           | ۲۳            | ۱۲۴          |
| تاجیکستان         | ۳۳۰           | ۲۴            | ۱۳۹          |
| افغانستان         | ۳۰۶           | ۲۵            | ۱۴۰          |
| ترکمنستان         | ۱۶            | ۲۶            | ۲۰۷          |

روی هم، ۳,۴۹۸,۲۴۰ اثر در نمایه نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی نمایه شده‌اند و چین با ۷۵۳,۳۳۲ اثر پدیدآورنده پیرامون ۲۲ درصد از انتشارات جهان است و

### ۶-۳. شمار استنادها

مراد از استناد، اشاره به اثری پیشین در اثری تازه (همانند مقاله) است و کاربرد یافته‌های گذشته را نشان می‌دهد. شمارش استنادها، که از روش‌های «تحلیل استنادی» است، از سنجش کیفیت نسبی انتشارات علمی است. زمانی که شمار استنادهای اثری اندازه‌گیری می‌شود، اطلاعاتی درباره تأثیر آن اثر در یک زمینه علمی به دست می‌آید. بر پایه نمایه نامه «اسکوپوس»، پدیدآوران ایرانی در سال ۲۰۱۹ میلادی ۶۲,۸۳۶ اثر استنادپذیر منتشر کرده‌اند. بر پایه داده‌های این پایگاه، انتشارات پژوهشگران ایرانی در سال ۲۰۱۹ میلادی ۵۴,۶۷۱ استناد گرفته‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). از این رو، ایران از دیدگاه شمار استنادها در این نمایه نامه در پله ۱۵ جهان است. بر پایه داده‌های این پایگاه، در سال ۲۰۱۹ میلادی ۴۴,۶۳۱ اثر از انتشارات ایرانیان - تا زمان دریافت داده‌ها - استنادی نگرفته‌اند.

شمار خوداستنادی پژوهشگران ایرانی نیز در نمایه‌نامه «اسکوپوس» ۲۳,۵۶۱ و ایران از دیدگاه شمار خوداستنادی در جایگاه ۱۲ جهان است. جدول ۶-۷ اطلاعات بیشتری را درباره‌ی استناد به انتشارات پدیدآوران ایرانی نشان می‌دهد.

جدول ۶-۷. استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| شاخص‌ها                                         | ارزش‌ها | شاخص‌ها                                   | ارزش‌ها |
|-------------------------------------------------|---------|-------------------------------------------|---------|
| شمار آثار استنادپذیر                            | ۶۲۸۳۶   | سهم انتشارات کشور از انتشارات جهان (درصد) | ۱.۹۸    |
| شمار استنادها                                   | ۵۴۶۷۱   | رتبه کشور در شمار آثار استنادپذیر         | ۱۵      |
| شمار خوداستنادی‌ها                              | ۲۳۵۶۱   | رتبه کشور در شمار استنادها                | ۱۵      |
| سهم انتشارات ایران از انتشارات خاورمیانه (درصد) | ۲۹.۴۸   | رتبه کشور در نسبت خوداستنادی‌ها           | ۱۲      |

از دیدگاه شمار استنادها، ایران جایگاه نخست را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۶-۸ شمار استنادها و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در شاخص «شمار استنادها» آمده است.

جدول ۶-۸. شمار استنادها و جایگاه کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشور              | شمار استنادها | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور      | شمار استنادها | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|---------------|---------------|--------------|-----------|---------------|---------------|--------------|
| ایران             | ۵۴۶۷۱         | ۱             | ۱۵           | قزاقستان  | ۲۲۳۶          | ۱۴            | ۷۸           |
| ترکیه             | ۲۹۰۴۴         | ۲             | ۲۲           | عمان      | ۱۵۸۱          | ۱۵            | ۸۳           |
| عربستان سعودی     | ۲۹۰۴۰         | ۳             | ۲۳           | ارمنستان  | ۱۴۵۳          | ۱۶            | ۸۴           |
| پاکستان           | ۲۱۷۸۷         | ۴             | ۳۲           | آذربایجان | ۱۱۱۰          | ۱۷            | ۸۹           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۲۱۴۲۴         | ۵             | ۳۳           | فلسطین    | ۸۰۹           | ۱۸            | ۹۵           |
| مصر               | ۱۸۶۳۳         | ۶             | ۳۷           | بحرین     | ۶۵۹           | ۱۹            | ۱۰۰          |
| امارات متحده عربی | ۷۲۲۳          | ۷             | ۵۰           | یمن       | ۵۳۵           | ۲۰            | ۱۰۶          |
| عراق              | ۵۰۸۶          | ۸             | ۵۴           | ازبکستان  | ۴۰۲           | ۲۱            | ۱۱۷          |
| قطر               | ۴۸۷۷          | ۹             | ۵۷           | قرقیزستان | ۳۳۹           | ۲۲            | ۱۲۴          |
| اردن              | ۳۴۱۵          | ۱۰            | ۶۴           | سوریه     | ۲۶۷           | ۲۳            | ۱۳۵          |
| گرجستان           | ۳۱۰۳          | ۱۱            | ۶۶           | تاجیکستان | ۱۶۳           | ۲۴            | ۱۴۶          |
| لبنان             | ۲۹۶۲          | ۱۲            | ۶۸           | افغانستان | ۱۵۲           | ۲۵            | ۱۴۹          |
| کویت              | ۲۴۵۰          | ۱۳            | ۷۳           | ترکمنستان | ۹             | ۲۶            | ۲۰۳          |

آمریکا با ۵۸۲,۷۷۹ استناد در جایگاه نخست جهان است جهان است و کشورهای چین، پادشاهی بریتانیا، آلمان، و ایتالیا نیز در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۶-۴. میانگین سرانه استناد به انتشارات (سالانه)

از آنجاکه شمار استنادها به تنهایی نمی‌تواند به درستی کیفیت مقاله‌های یک کشور را نشان دهد، خبرگان علم‌سنجی سنجه دیگری را برای ارزیابی تأثیر مقاله‌ها درست کرده‌اند. «سرانه استناد به انتشارات» به این معنا است که به هر مقاله یک کشور چه انداز استناد می‌شود. بر پایه نمایه‌نامه «اسکوپوس»، میانگین استناد به هر اثر استنادپذیر ایرانی در سال ۲۰۱۹ نزدیک به ۰/۸۴ بوده است (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). به این ترتیب، ایران از دیدگاه سرانه استناد به انتشارات در این نمایه‌نامه، در پله ۸۱ جهان است. بر پایه داده‌های این پایگاه در سال ۲۰۱۹، نسبت آثار

بدون استناد پژوهشگران ایرانی نزدیک به ۷۱ درصد است. انتشارات پژوهشگران ایرانی نشان می‌دهد. جدول ۹-۶ اطلاعات بیشتری را دربارهٔ سرانۀ استناد به

جدول ۹-۶. سرانۀ استناد به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| شاخص‌ها                         | ارزش‌ها | شاخص‌ها                             | ارزش‌ها |
|---------------------------------|---------|-------------------------------------|---------|
| شمار آثار استنادپذیر            | ۶۲۸۳۶   | نسبت آثار بدون استناد (درصد)        | ۷۱.۰۰   |
| سرانۀ استناد به آثار استنادپذیر | ۰.۸۴    | رتبۀ جهانی ایران در سرانۀ استناد    | ۸۱      |
| شمار آثار بدون استناد           | ۴۴۶۳۱   | رتبۀ منطقه‌ای ایران در سرانۀ استناد | ۸       |

بر پایهٔ سرانۀ استناد به انتشارات، ایران در پلهٔ هشتم میان کشورهای منطقه است. در جدول ۱۰-۶ سرانۀ استناد به انتشارات، رتبۀ جهانی، و رتبۀ منطقه‌ای کشورهای منطقه در سرانۀ استناد گزارش شده است.

جدول ۱۰-۶. رتبۀ جهانی کشورهای منطقه در سرانۀ استناد به انتشارات در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشور              | رتبۀ در سرانۀ استناد | رتبۀ در منطقه | رتبۀ در جهان | کشور      | رتبۀ در سرانۀ استناد | رتبۀ در منطقه | رتبۀ در جهان |
|-------------------|----------------------|---------------|--------------|-----------|----------------------|---------------|--------------|
| گرجستان           | ۱.۴۱                 | ۱             | ۸            | لبنان     | ۰.۷۵                 | ۱۴            | ۱۰۶          |
| قطر               | ۱.۱۰                 | ۲             | ۲۸           | مصر       | ۰.۷۴                 | ۱۵            | ۱۰۸          |
| ارمنستان          | ۱.۰۷                 | ۳             | ۳۱           | تاجیکستان | ۰.۷۴                 | ۱۵            | ۱۰۸          |
| کویت              | ۱.۰۶                 | ۴             | ۳۲           | ترکمنستان | ۰.۶۹                 | ۱۷            | ۱۳۱          |
| عربستان سعودی     | ۱.۰۵                 | ۵             | ۳۵           | عمان      | ۰.۶۸                 | ۱۸            | ۱۳۶          |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۰.۹۲                 | ۶             | ۶۲           | بحرین     | ۰.۶۶                 | ۱۹            | ۱۴۱          |
| پاکستان           | ۰.۹۰                 | ۷             | ۷۱           | اردن      | ۰.۶۴                 | ۲۰            | ۱۵۰          |
| ایران             | ۰.۸۴                 | ۸             | ۸۱           | ترکیه     | ۰.۵۸                 | ۲۱            | ۱۶۵          |
| قرقیزستان         | ۰.۸۴                 | ۸             | ۸۱           | قزاقستان  | ۰.۴۷                 | ۲۲            | ۲۰۰          |
| امارات متحده عربی | ۰.۸۰                 | ۱۰            | ۹۴           | سوریه     | ۰.۴۷                 | ۲۲            | ۲۰۰          |
| یمن               | ۰.۸۰                 | ۱۰            | ۹۴           | افغانستان | ۰.۴۶                 | ۲۴            | ۲۰۵          |
| فلسطین            | ۰.۷۹                 | ۱۲            | ۹۸           | عراق      | ۰.۴۰                 | ۲۵            | ۲۱۱          |
| آذربایجان         | ۰.۷۶                 | ۱۳            | ۱۰۳          | ازبکستان  | ۰.۲۷                 | ۲۶            | ۲۱۶          |

## ۶-۵. میانگین سرانۀ استناد به انتشارات (پنج ساله)

نظر به آنکه استناد به بسیاری از مقاله‌ها در یک سال و کمتر از آن روی نمی‌دهد، پژوهشگران علم‌سنجی سنجهٔ دیگری برای ارزشیابی کیفیت انتشارات درست کرده‌اند. «سرانۀ استناد» به مقاله‌های یک پژوهشگر، مؤسسه، یا کشور در یک دورهٔ پنج ساله دید بهتری به کیفیت انتشارات فراهم می‌سازد. بر پایهٔ داده‌های نمایه‌نامهٔ «وب آو ساینس»، میانگین سرانۀ استناد پنج ساله (۲۰۱۶-۲۰۲۰) به آثار استنادپذیر پدیدآوران ایرانی نزدیک به ۶/۴۱ بوده است (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹).

در این بازهٔ پنج ساله، ایران ۲۰۰,۷۳۲ اثر استنادپذیر در نمایه‌نامهٔ «وب آو ساینس» منتشر کرده و این آثار ۱,۲۸۶,۹۴۳ استناد گرفته‌اند. جدول ۱۱-۶ اطلاعات بیشتری را دربارهٔ استناد به انتشارات پدیدآوران ایرانی نشان می‌دهد.

جدول ۱۱-۶. سرانه استناد پنج ساله به انتشارات پژوهشگران ایرانی در نمایه نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| شاخص‌ها                  | ارزش‌ها | شاخص‌ها                        | ارزش‌ها |
|--------------------------|---------|--------------------------------|---------|
| شمار آثار استنادپذیر     | ۲۰۰۷۳۲  | شمار مقاله‌های برتر            | ۲۳۴۷    |
| شمار استنادها            | ۱۲۸۶۹۴۳ | شمار استناد به مقاله‌های برتر  | ۱۸۰۶۱۹  |
| سرانه استناد به انتشارات | ۶.۴۱    | سرانه استناد به مقاله‌های برتر | ۷۶.۹۶   |

بر پایه داده‌های پایگاه «شاخص‌های کلیدی علم (ای. اس. آی.)»، ایران در جایگاه ۱۸ کشورهای منطقه از دیدگاه سرانه استناد به آثار (پنج‌ساله) است. در جدول ۱۲-۶ سرانه

جدول ۱۲-۶. رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در سرانه استناد به انتشارات (پنج‌ساله) در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور              | رتبه | سرانه استناد به انتشارات (پنج‌ساله) | کشور      | رتبه | سرانه استناد به انتشارات (پنج‌ساله) |
|-------------------|------|-------------------------------------|-----------|------|-------------------------------------|
| قزاقستان          | ۱    | ۲۴.۷۶                               | اردن      | ۱۴   | ۷.۶۷                                |
| بحرین             | ۲    | ۱۹.۳۷                               | عراق      | ۱۵   | ۷.۲۶                                |
| گرجستان           | ۳    | ۱۲.۷۸                               | آذربایجان | ۱۶   | ۶.۷۵                                |
| فلسطین            | ۴    | ۱۲.۶۵                               | پاکستان   | ۱۷   | ۶.۵۶                                |
| قطر               | ۵    | ۱۱.۲۶                               | ایران     | ۱۸   | ۶.۴۱                                |
| یمن               | ۶    | ۱۰.۷۷                               | مصر       | ۱۹   | ۶.۳۴                                |
| لبنان             | ۷    | ۹.۸۸                                | قزاقستان  | ۲۰   | ۶.۳                                 |
| ارمنستان          | ۸    | ۹.۷                                 | ترکیه     | ۲۱   | ۴.۷۷                                |
| عربستان سعودی     | ۹    | ۹.۵                                 | ازبکستان  | ۲۲   | ۴.۷۱                                |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱۰   | ۹.۲۶                                | سوریه     | ۲۳   | ۴.۶۲                                |
| کویت              | ۱۱   | ۸.۲۹                                | افغانستان | -    | -                                   |
| عمان              | ۱۲   | ۸.۱۸                                | تاجیکستان | -    | -                                   |
| امارات متحده عربی | ۱۳   | ۷.۹۴                                | ترکمنستان | -    | -                                   |

## ۶-۶. شاخص «اچ»

منطق شاخص «اچ» آن است که شمار انتشارات یا شمار استنادها به تنهایی نمی‌توانند پیشرفت و کیفیت علمی را نشان دهند. شاخص «اچ» با ترکیب این دو سنج، ابزار دیگری برای اندازه‌گیری توان علمی پژوهشگران، مؤسسه‌ها، و کشورها است. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس» در وبگاه «سکیمگو»، شاخص «اچ» ایران تا سال ۲۰۱۹ (۱۹۹۶-۲۰۱۹ میلادی) ۳۲۹ بوده است (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). از این رو، ایران از دیدگاه شاخص «اچ» در این نمایه‌نامه در رده ۴۱ جهان است.

بر پایه شاخص «اچ»، ایران در جایگاه چهارم کشورهای منطقه، پس از رژیم اشغالگر قدس، ترکیه، و عربستان سعودی است. در جدول ۱۳-۶ شاخص «اچ»، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در شاخص «اچ» گزارش شده است.

جدول ۱۳-۶. شاخص «اچ»، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در شاخص «اچ» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشور             | شاخص «اچ» | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور  | شاخص «اچ» | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|------------------|-----------|---------------|--------------|-------|-----------|---------------|--------------|
| رژیم اشغالگر قدس | ۷۲۱       | ۱             | ۱۶           | ترکیه | ۴۴۳       | ۲             | ۳۶           |

| کشور              | شاخص «اچ» | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور      | شاخص «اچ» | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|-----------|---------------|--------------|-----------|-----------|---------------|--------------|
| عربستان سعودی     | ۳۶۱       | ۳             | ۳۹           | سوریه     | ۱۱۳       | ۱۵            | ۱۰۳          |
| ایران             | ۳۲۹       | ۴             | ۴۱           | آذربایجان | ۱۱۲       | ۱۶            | ۱۰۴          |
| مصر               | ۲۸۸       | ۵             | ۴۷           | عراق      | ۱۰۹       | ۱۷            | ۱۰۷          |
| پاکستان           | ۲۸۱       | ۶             | ۵۱           | قزاقستان  | ۱۰۷       | ۱۸            | ۱۱۱          |
| امارات متحده عربی | ۲۱۶       | ۷             | ۶۳           | فلسطین    | ۱۰۴       | ۱۹            | ۱۱۶          |
| لبنان             | ۲۱۶       | ۷             | ۶۳           | ازبکستان  | ۹۴        | ۲۰            | ۱۲۸          |
| ارمنستان          | ۱۹۰       | ۹             | ۷۳           | بحرین     | ۹۴        | ۲۰            | ۱۲۸          |
| گرجستان           | ۱۸۴       | ۱۰            | ۷۵           | قرقیزستان | ۷۹        | ۲۲            | ۱۴۱          |
| قطر               | ۱۷۸       | ۱۱            | ۷۹           | یمن       | ۷۸        | ۲۳            | ۱۴۲          |
| اردن              | ۱۷۶       | ۱۲            | ۸۲           | افغانستان | ۶۰        | ۲۴            | ۱۶۱          |
| کویت              | ۱۶۲       | ۱۳            | ۸۶           | تاجیکستان | ۴۶        | ۲۵            | ۱۷۴          |
| عمان              | ۱۴۰       | ۱۴            | ۹۱           | ترکمنستان | ۲۷        | ۲۶            | ۲۰۵          |

## ۶-۷. همکاری علمی جهانی

بر پایه داده‌های هفت پایگاه استنادی کلیدی نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، «وب آو ساینس»، پدیدآوران ایرانی در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۱۹,۸۶۳ اثر با همکاری پدیدآورانی از کشورهای دیگر منتشر کرده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). از این رو، می‌توان گفت نسبت همکاری علمی جهانی ایران ۳۵/۳۰ درصد است. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، ایران در سال ۲۰۲۰ میلادی بیشترین همکاری علمی را با آمریکا (۴,۳۷۹ اثر، ۷/۸ درصد) داشته است. جدول ۶-۱۴ دربردارنده ۱۰ کشوری است که بیشترین همکاری علمی را با ایران داشته‌اند.

جدول ۶-۱۴. شمار همکاری‌های علمی جهانی ایران با ۱۰ کشور برتر در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور     | شمار انتشارات | نسبت از همه انتشارات ایران | کشور    | شمار انتشارات | نسبت از همه انتشارات ایران |
|----------|---------------|----------------------------|---------|---------------|----------------------------|
| آمریکا   | ۴۳۷۹          | ۷.۷۸                       | ویتنام  | ۱۶۸۳          | ۲.۹۹                       |
| چین      | ۲۳۵۶          | ۴.۱۹                       | ایتالیا | ۱۶۵۵          | ۲.۹۴                       |
| کانادا   | ۲۲۱۱          | ۳.۹۳                       | آلمان   | ۱۵۹۱          | ۲.۸۳                       |
| استرالیا | ۱۸۳۸          | ۳.۲۷                       | ترکیه   | ۱۲۸۸          | ۲.۲۹                       |
| انگلستان | ۱۶۹۶          | ۳.۰۱                       | اسپانیا | ۱۰۹۶          | ۱.۹۵                       |

بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، از دیدگاه نسبت همکاری‌های علمی جهانی، ایران در جایگاه ۲۵ میان کشورهای منطقه جای گرفته است. در جدول ۶-۱۵ نسبت

جدول ۶-۱۵. نسبت و رتبه همکاری علمی جهانی کشورهای منطقه در نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور      | نسبت همکاری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور              | نسبت همکاری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-----------|-------------|---------------|--------------|-------------------|-------------|---------------|--------------|
| یمن       | ۸۹.۸۲       | ۱             | ۴۹           | عمان              | ۷۸.۳۸       | ۴             | ۹۷           |
| تاجیکستان | ۸۷.۳۸       | ۲             | ۶۳           | قرقیزستان         | ۷۷.۵۷       | ۵             | ۹۸           |
| افغانستان | ۸۳.۴۱       | ۳             | ۸۱           | امارات متحده عربی | ۷۷.۱۲       | ۶             | ۱۰۰          |

| کشور             | نسبت همکاری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور          | نسبت همکاری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|------------------|-------------|---------------|--------------|---------------|-------------|---------------|--------------|
| قزاقستان         | ۵۹.۷۶       | ۱۷            | ۱۴۹          | گرجستان       | ۷۴.۹۸       | ۷             | ۱۰۳          |
| اردن             | ۵۹.۰۰       | ۱۸            | ۱۵۲          | قطر           | ۷۴.۰۰       | ۸             | ۱۰۵          |
| مصر              | ۵۷.۴۷       | ۱۹            | ۱۶۲          | عربستان سعودی | ۷۲.۵۲       | ۹             | ۱۰۹          |
| عراق             | ۵۳.۵۴       | ۲۰            | ۱۷۵          | ترکمنستان     | ۷۲.۲۲       | ۱۰            | ۱۱۰          |
| سوریه            | ۵۰.۵۰       | ۲۱            | ۱۸۱          | فلسطین        | ۷۰.۸۲       | ۱۱            | ۱۱۴          |
| رژیم اشغالگر قدس | ۵۰.۴۱       | ۲۲            | ۱۸۲          | بحرین         | ۶۸.۲۵       | ۱۲            | ۱۲۰          |
| ازبکستان         | ۵۰.۲۷       | ۲۳            | ۱۸۳          | کویت          | ۶۸.۰۰       | ۱۳            | ۱۲۴          |
| آذربایجان        | ۴۷.۰۶       | ۲۴            | ۱۸۷          | لبنان         | ۶۶.۰۱       | ۱۴            | ۱۳۰          |
| ایران            | ۳۱.۸۶       | ۲۵            | ۲۰۵          | ارمنستان      | ۶۲.۰۷       | ۱۵            | ۱۴۲          |
| ترکیه            | ۲۵.۴۴       | ۲۶            | ۲۰۸          | پاکستان       | ۶۱.۹۴       | ۱۶            | ۱۴۳          |

«اسکوپوس»، ایران در سال ۲۰۲۰ میلادی بیشترین همکاری علمی را با آمریکا (۴,۸۹۸ اثر؛ ۶/۷۶ درصد) داشته است. جدول ۶-۱۶ دربردارنده ۱۰ کشوری است که بیشترین همکاری علمی را با ایران داشته‌اند.

بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «اسکوپوس»، پدیدآوران ایرانی در سال ۲۰۲۰ میلادی، ۲۲,۶۶۳ اثر با همکاری پدیدآوران کشورهای دیگر منتشر کرده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). از این رو، می‌توان گفت نسبت همکاری علمی جهانی ایران نزدیک به ۳۱/۲۶ درصد است. بر پایه نمایه‌نامه

جدول ۶-۱۶. شمار همکاری‌های علمی جهانی ایران با ۱۰ کشور برتر در نمایه‌نامه «اسکوپوس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور             | شمار انتشارات | نسبت از همه انتشارات ایران | کشور    | شمار انتشارات | نسبت از همه انتشارات ایران |
|------------------|---------------|----------------------------|---------|---------------|----------------------------|
| آمریکا           | ۴۸۹۸          | ۶.۷۶                       | ایتالیا | ۱۸۱۷          | ۲.۵۱                       |
| کانادا           | ۲۴۷۷          | ۳.۴۲                       | آلمان   | ۱۷۰۷          | ۲.۳۵                       |
| چین              | ۲۳۰۴          | ۳.۱۸                       | ویتنام  | ۱۶۵۰          | ۲.۲۸                       |
| پادشاهی بریتانیا | ۲۰۷۴          | ۲.۸۶                       | ترکیه   | ۱۴۰۳          | ۱.۹۴                       |
| استرالیا         | ۱۹۶۸          | ۲.۷۱                       | اسپانیا | ۱۱۲۷          | ۱.۵۵                       |

## ۶-۸. شمار مقاله‌های داغ

میلادی ۱۶۲ مقاله بوده است (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹). از این رو، از دیدگاه مقاله‌های داغ، ایران در جایگاه ۱۹ جهان است.

از دیدگاه انتشار مقاله‌های داغ، ایران در جایگاه نخست میان کشورهای منطقه است. در جدول ۶-۱۷ شمار مقاله‌های داغ، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در انتشار مقاله‌های داغ گزارش شده است.

شمار کمی از مقاله‌ها هستند که درست پس از انتشار، استاد بسیاری دریافت می‌کنند. این مقاله‌ها در حوزه‌های تخصصی خود آثاری کلیدی به‌شمار می‌آیند و به نام «مقاله‌های داغ» شناخته می‌شوند. این مقاله‌ها، مقاله‌هایی هستند که در دو سال گذشته بیشترین شمار استاد را در دو ماه دریافت کرده باشند. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس»، شمار مقاله‌های داغ ایران در پایان سال ۲۰۲۰

جدول ۶-۱۷. شمار مقاله‌های داغ، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در انتشار مقاله‌های داغ در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور              | شمار مقاله‌های داغ | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور      | شمار مقاله‌های داغ | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|--------------------|---------------|--------------|-----------|--------------------|---------------|--------------|
| ایران             | ۱۶۲                | ۱             | ۱۹           | ارمنستان  | ۱۱                 | ۱۴            | ۸۸           |
| عربستان سعودی     | ۱۵۳                | ۲             | ۲۱           | قرقیزستان | ۱۰                 | ۱۵            | ۹۳           |
| ترکیه             | ۱۲۲                | ۳             | ۲۵           | گرجستان   | ۱۰                 | ۱۵            | ۹۳           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۹۲                 | ۴             | ۳۳           | فلسطین    | ۹                  | ۱۷            | ۹۶           |
| پاکستان           | ۸۱                 | ۵             | ۳۷           | قزاقستان  | ۷                  | ۱۸            | ۱۰۱          |
| مصر               | ۶۷                 | ۶             | ۴۲           | یمن       | ۷                  | ۱۸            | ۱۰۱          |
| امارات متحده عربی | ۳۸                 | ۷             | ۵۱           | آذربایجان | ۵                  | ۲۰            | ۱۰۸          |
| اردن              | ۲۶                 | ۸             | ۵۷           | عمان      | ۴                  | ۲۱            | ۱۱۴          |
| عراق              | ۱۹                 | ۹             | ۶۷           | سوریه     | ۱                  | ۲۲            | ۱۲۷          |
| قطر               | ۱۸                 | ۱۰            | ۶۹           | ازبکستان  | -                  | -             | -            |
| لبنان             | ۱۷                 | ۱۱            | ۷۲           | افغانستان | -                  | -             | -            |
| بحرین             | ۱۴                 | ۱۲            | ۸۱           | ترکمنستان | -                  | -             | -            |
| کویت              | ۱۴                 | ۱۲            | ۸۱           | تاجیکستان | -                  | -             | -            |

آمریکا با انتشار ۱,۷۱۴ مقاله داغ پیشگام کشورهای جهان است. چین (با ۱,۴۴۰ مقاله)، انگلستان (با ۷۲۰ مقاله)، آلمان (با ۵۵۲ مقاله)، و استرالیا (با ۴۷۲ مقاله) در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۶-۹. شمار مقاله‌های پراستناد

شمار کمی از مقاله‌ها هستند که سال‌ها پس از انتشارشان هنوز استناد می‌گیرند. شاخص «مقاله‌های پراستناد» به دنبال شناسایی مقاله‌هایی است که بیشترین شمار استناد را در ۱۰ سال گذشته گرفته‌اند. بر پایه داده‌های نمایه‌نامه «وب آو ساینس» در پایان سال ۲۰۲۰ میلادی پژوهشگران ایرانی ۳,۰۶۸ مقاله پراستناد منتشر کرده‌اند (تاریخ دریافت داده‌ها: ۲۸ بهمن ۱۳۹۹).

از دیدگاه انتشار مقاله‌های پراستناد، ایران پس از عربستان سعودی، در جایگاه دوم کشورهای منطقه است. در جدول ۶-۱۸ شمار مقاله‌های پراستناد، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در انتشار مقاله‌های پراستناد آمده است.

جدول ۶-۱۸. شمار مقاله‌های پراستناد، رتبه جهانی، و رتبه منطقه‌ای کشورهای منطقه در انتشار مقاله‌های پراستناد در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشور              | شمار مقاله‌های پراستناد | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشور      | شمار مقاله‌های پراستناد | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|-------------------------|---------------|--------------|-----------|-------------------------|---------------|--------------|
| عربستان سعودی     | ۳۲۳۵                    | ۱             | ۲۳           | گرجستان   | ۲۷۵                     | ۱۰            | ۷۲           |
| ایران             | ۳۰۶۸                    | ۲             | ۲۵           | اردن      | ۲۲۹                     | ۱۱            | ۷۵           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۲۷۵۸                    | ۳             | ۲۷           | عراق      | ۲۱۴                     | ۱۲            | ۷۸           |
| ترکیه             | ۲۱۵۹                    | ۴             | ۳۵           | ارمنستان  | ۲۰۸                     | ۱۳            | ۷۹           |
| پاکستان           | ۱۴۸۸                    | ۵             | ۳۹           | کویت      | ۱۵۰                     | ۱۴            | ۸۸           |
| مصر               | ۱۱۲۷                    | ۶             | ۴۴           | عمان      | ۱۲۴                     | ۱۵            | ۹۲           |
| قطر               | ۴۴۷                     | ۷             | ۵۶           | آذربایجان | ۱۱۲                     | ۱۶            | ۹۵           |
| امارات متحده عربی | ۴۳۳                     | ۸             | ۵۷           | قزاقستان  | ۹۲                      | ۱۷            | ۹۶           |
| لبنان             | ۲۸۸                     | ۹             | ۷۰           | فلسطین    | ۷۴                      | ۱۸            | ۱۰۴          |

| کشور      | شمار<br>مقاله‌های پراستناد | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-----------|----------------------------|------------------|-----------------|
| سوریه     | ۱۹                         | ۲۳               | ۱۴۵             |
| افغانستان | -                          | -                | -               |
| ترکمنستان | -                          | -                | -               |
| تاجیکستان | -                          | -                | -               |
| یمن       | ۶۱                         | ۱۹               | ۱۰۹             |
| بحرین     | ۵۹                         | ۲۰               | ۱۱۱             |
| قرقیزستان | ۴۵                         | ۲۱               | ۱۲۰             |
| ازبکستان  | ۲۱                         | ۲۲               | ۱۴۲             |

آمریکا با انتشار ۷۸,۳۵۲ مقاله پراستناد پیشگام کشورهای جهان است. چین (با ۳۹,۶۳۹ مقاله)، انگلستان (با ۲۴,۷۹۲ مقاله)، آلمان (با ۲۰,۰۹۲ مقاله)، و کانادا (با ۱۴,۱۲۱ مقاله) در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## فصل هفتم

# جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های علم، فناوری، و نوآوری

آگاهی از شاخص‌های عملکرد کشورها و مقایسه آنها با یک‌دیگر در زمینه‌های علم، فناوری، و نوآوری نقشی کلیدی در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری دارد. در این فصل جایگاه ایران در نظام‌های رتبه‌بندی علم، فناوری، و نوآوری گزارش می‌شود.





## ۷-۱. رتبه‌بندی کشورهای «سکیمگو»

آزمایشگاه «سکیمگو» از مراکز علم‌سنجی جهانی است که بر پایه شاخص‌های گوناگون به ارزیابی توان علمی کشورها می‌پردازد. سنجه‌هایی چون شمار انتشارات، شمار انتشارات استنادپذیر، شمار استنادها، شمار خوداستنادی‌ها، سرانه استناد به هر اثر، و شاخص «اچ» از جمله سنجه‌های

«سکیمگو» برای رتبه‌بندی کشورها هستند. بر پایه گزارش این مؤسسه در سال ۲۰۲۰ میلادی که در آن داده‌های سال ۲۰۱۹ میلادی تحلیل شده‌اند، ایران در جایگاه ۱۶ جهان از نظر شمار انتشارات علمی است. در جدول ۷-۱ آمار هر یک از سنجه‌ها به همراه رتبه جهانی ایران گزارش شده است.

جدول ۷-۱. جایگاه ایران در سنجه‌های گوناگون رتبه‌بندی «سکیمگو» سال ۲۰۱۹ میلادی

| رتبه جهانی ایران | ارزش‌ها | سنجه‌ها                  | رتبه جهانی ایران | ارزش‌ها | سنجه‌ها                  |
|------------------|---------|--------------------------|------------------|---------|--------------------------|
| ۱۲               | ۲۳۵۶۱   | شمار خوداستنادی‌ها       | ۱۵               | ۶۴۷۴۴   | شمار انتشارات            |
| ۸۱               | ۰.۸۴    | سرانه استناد به انتشارات | ۱۵               | ۶۲۸۳۶   | شمار انتشارات استنادپذیر |
| ۴۱               | ۳۲۹     | شاخص «اچ»                | ۱۵               | ۵۴۶۷۱   | شمار استنادها            |

بر پایه این گزارش، کشور «چین» با انتشار ۶۸۴,۰۴۸ اثر در جایگاه نخست جهان است. در این نظام رتبه‌بندی، ایران جایگاه نخست (بر پایه شمار انتشارات) را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۲ آمار سنجه‌های گوناگون کشورهای منطقه آمده است (ترتیب جدول بر پایه شمار انتشارات کشورها).

جدول ۷-۲. آمار و رتبه جهانی کشورهای منطقه در سنجه‌های گوناگون رتبه‌بندی «سکیمگو» سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشورها            | انتشارات |       | آثار استنادپذیر |       | استنادها |       | خوداستنادی‌ها |       | سرانه استناد |      | شاخص «اچ» |      |
|-------------------|----------|-------|-----------------|-------|----------|-------|---------------|-------|--------------|------|-----------|------|
|                   | رتبه     | شمار  | رتبه            | شمار  | رتبه     | شمار  | رتبه          | شمار  | رتبه         | نسبت | رتبه      | ارزش |
| ایران             | ۱۵       | ۶۴۷۴۴ | ۱۵              | ۶۲۸۳۶ | ۱۵       | ۵۴۶۷۱ | ۱۲            | ۲۳۵۶۱ | ۸۱           | ۰.۸۴ | ۴۱        | ۳۲۹  |
| ترکیه             | ۱۸       | ۴۹۹۳۰ | ۱۸              | ۴۷۲۲۶ | ۲۲       | ۲۹۰۴۴ | ۲۱            | ۸۸۹۷  | ۱۶۵          | ۰.۵۸ | ۳۶        | ۴۴۳  |
| عربستان سعودی     | ۲۹       | ۲۷۷۱۵ | ۲۶              | ۳۶۷۷۲ | ۲۳       | ۲۹۰۴۰ | ۲۰            | ۹۲۲۲  | ۳۵           | ۱.۰۵ | ۳۹        | ۳۶۱  |
| مصر               | ۳۲       | ۲۵۳۱۴ | ۳۲              | ۲۴۳۵۶ | ۳۷       | ۱۸۶۳۳ | ۲۶            | ۶۳۷۷  | ۱۰۸          | ۰.۷۴ | ۴۷        | ۲۸۸  |
| پاکستان           | ۳۴       | ۲۴۳۱۲ | ۳۳              | ۲۳۴۶۱ | ۳۲       | ۲۱۷۸۷ | ۲۳            | ۸۰۵۰  | ۷۱           | ۰.۹۰ | ۵۱        | ۲۸۱  |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۳۶       | ۲۳۱۹۵ | ۳۷              | ۲۱۳۴۵ | ۳۳       | ۲۱۴۲۴ | ۳۸            | ۴۱۹۷  | ۶۲           | ۰.۹۲ | ۱۶        | ۷۲۱  |
| عراق              | ۴۸       | ۱۲۸۲۱ | ۴۸              | ۱۲۶۹۰ | ۵۴       | ۵۰۸۶  | ۴۸            | ۲۱۰۲  | ۲۱۱          | ۰.۴۰ | ۱۰۷       | ۱۰۹  |
| امارات متحده عربی | ۵۲       | ۹۰۴۷  | ۵۲              | ۸۶۱۹  | ۵۰       | ۷۲۲۳  | ۵۴            | ۱۴۶۸  | ۹۴           | ۰.۸۰ | ۶۳        | ۲۱۶  |
| اردن              | ۶۲       | ۵۳۶۶  | ۶۲              | ۵۲۴۰  | ۶۴       | ۳۴۱۵  | ۶۱            | ۹۷۷   | ۱۵۰          | ۰.۶۴ | ۸۲        | ۱۷۶  |
| قزاقستان          | ۶۵       | ۴۷۲۷  | ۶۵              | ۴۵۴۵  | ۷۸       | ۲۲۳۶  | ۶۴            | ۷۱۹   | ۲۰۰          | ۰.۴۷ | ۱۱۱       | ۱۰۷  |
| قطر               | ۶۶       | ۴۴۳۰  | ۶۷              | ۴۱۲۹  | ۵۷       | ۴۸۷۷  | ۶۰            | ۹۸۳   | ۲۸           | ۱.۱۰ | ۷۹        | ۱۷۸  |
| لبنان             | ۷۰       | ۳۹۳۸  | ۷۰              | ۳۶۸۷  | ۶۸       | ۲۹۶۲  | ۷۱            | ۵۴۴   | ۱۰۶          | ۰.۷۵ | ۶۳        | ۲۱۶  |
| عمان              | ۷۹       | ۲۳۱۶  | ۷۹              | ۲۱۹۱  | ۸۳       | ۱۵۸۱  | ۸۰            | ۳۳۱   | ۱۳۶          | ۰.۶۸ | ۹۱        | ۱۴۰  |
| کویت              | ۸۰       | ۲۳۰۴  | ۷۸              | ۲۱۹۷  | ۷۳       | ۲۴۵۰  | ۶۸            | ۶۱۸   | ۳۲           | ۱.۰۶ | ۸۶        | ۱۶۲  |
| گرجستان           | ۸۱       | ۲۱۹۸  | ۸۲              | ۲۰۱۰  | ۶۶       | ۳۱۰۳  | ۸۶            | ۲۶۲   | ۸            | ۱.۴۱ | ۷۵        | ۱۸۴  |
| ازبکستان          | ۹۱       | ۱۴۷۷  | ۹۰              | ۱۴۳۵  | ۱۱۷      | ۴۰۲   | ۹۵            | ۱۳۸   | ۲۱۶          | ۰.۲۷ | ۱۲۸       | ۹۴   |
| آذربایجان         | ۹۲       | ۱۴۵۴  | ۹۱              | ۱۴۲۰  | ۸۹       | ۱۱۱۰  | ۸۸            | ۲۳۴   | ۱۰۳          | ۰.۷۶ | ۱۰۴       | ۱۱۲  |
| ارمنستان          | ۹۳       | ۱۳۵۶  | ۹۳              | ۱۳۱۵  | ۸۴       | ۱۴۵۳  | ۸۵            | ۲۷۲   | ۳۱           | ۱.۰۷ | ۷۳        | ۱۹۰  |
| فلسطین            | ۹۶       | ۱۰۱۹  | ۹۶              | ۹۸۵   | ۹۵       | ۸۰۹   | ۹۲            | ۱۶۹   | ۹۸           | ۰.۷۹ | ۱۱۶       | ۱۰۴  |

| کشورها    | انتشارات |      | آثار استاندارد پذیر |      | استانداها |      | خوداستنادی‌ها |      | سراة استناد |      | شاخص «اچ» |      |
|-----------|----------|------|---------------------|------|-----------|------|---------------|------|-------------|------|-----------|------|
|           | رتبه     | شمار | رتبه                | شمار | رتبه      | شمار | رتبه          | شمار | نسبت        | رتبه | رتبه      | ارزش |
| بحرین     | ۹۸       | ۹۹۲  | ۱۰۰                 | ۹۳۲  | ۱۰۰       | ۶۵۹  | ۱۰۶           | ۹۱   | ۰.۶۶        | ۱۴۱  | ۱۲۸       | ۹۴   |
| یمن       | ۱۰۹      | ۶۷۲  | ۱۰۸                 | ۶۵۴  | ۱۰۶       | ۵۳۵  | ۹۶            | ۱۳۶  | ۰.۸۰        | ۹۴   | ۱۴۲       | ۷۸   |
| سوریه     | ۱۱۵      | ۵۶۴  | ۱۱۴                 | ۵۴۶  | ۱۳۵       | ۲۶۷  | ۱۱۱           | ۶۹   | ۰.۴۷        | ۲۰۰  | ۱۰۳       | ۱۱۳  |
| قرقیزستان | ۱۳۰      | ۴۰۵  | ۱۲۹                 | ۳۷۶  | ۱۲۴       | ۳۳۹  | ۱۴۱           | ۲۴   | ۰.۸۴        | ۸۱   | ۱۴۱       | ۷۹   |
| افغانستان | ۱۳۵      | ۳۳۱  | ۱۳۴                 | ۳۱۵  | ۱۴۹       | ۱۵۲  | ۱۵۶           | ۱۳   | ۰.۴۶        | ۲۰۵  | ۱۶۱       | ۶۰   |
| تاجیکستان | ۱۴۳      | ۲۲۱  | ۱۴۱                 | ۲۱۹  | ۱۴۶       | ۱۶۳  | ۱۴۳           | ۲۱   | ۰.۷۴        | ۱۰۸  | ۱۷۴       | ۴۶   |
| ترکمنستان | ۲۰۷      | ۱۳   | ۲۰۹                 | ۱۰   | ۲۰۳       | ۹    | ۲۰۱           | ۰    | ۰.۶۹        | ۱۳۱  | ۲۰۵       | ۲۷   |

## ۲-۷. رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس»

شده در نشریه‌ها بدون توجه به شمار پدیدآوران است. شمار کسری، سهم مشارکت پدیدآوران یک کشور را در نگارش یک مقاله اندازه می‌گیرد (همه امتیاز شمار کسری یک مقاله برابر با یک است، یعنی اگر ۱۰ نفر در نگارش یک مقاله شرکت کرده باشند شمار کسری هر پدیدآور برابر با یک دهم است).

در سال ۲۰۲۰ میلادی مقاله‌های منتشر شده کشورهای از اول ژانویه ۲۰۱۹ تا ۳۱ دسامبر ۲۰۱۹ میلادی در پیرامون ۷۰ نشریه برتر در زمینه‌های شیمی، علوم زمین و محیط زیست، علوم زیستی، و علوم فیزیکی شمارش و ارزیابی شده‌اند. در جدول ۳-۷ شمار مقاله‌ها و شمار کسری ایران در زمینه‌های علمی گوناگون در این نظام رتبه‌بندی آمده است.

بر پایه گزارش «شپرینگر نیچر» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران توانسته است در رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» جایگاه ۳۳ جهان را به دست آورد. در ویرایش پیشین این نظام هم، ایران در جایگاه ۳۳ جهان بود.

هر ساله «نیچر ایندکس» به رتبه‌بندی کشورها در سراسر جهان بر پایه دستاوردهای پژوهشی با کیفیت بالای آنها در سال گذشته می‌پردازد. این رتبه‌بندی بر پایه بخش کوچکی از دستاوردهای پژوهشی کشورها انجام می‌شود و برای درک بهتر جایگاه آنها باید نظام‌های رتبه‌بندی دیگر نیز مرور شوند. «نیچر ایندکس» با شمارش شمار مقاله‌های پدیدآوران در نشریه‌های نمایه‌شده‌اش، امکان رتبه‌بندی کشورها را بر پایه سه سنجه کلیدی شمار مقاله‌ها (AC)، و شمار کسری (FC) فراهم می‌آورد. شمار مقاله‌ها به معنی شمار مقاله‌های منتشر

جدول ۳-۷. شمار مقاله‌ها و رتبه ایران در نظام رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| زمینه علمی  | شمار مقاله‌ها | شمار کسری | زمینه علمی            | شمار مقاله‌ها | شمار کسری |
|-------------|---------------|-----------|-----------------------|---------------|-----------|
| علوم فیزیکی | ۱۶۷           | ۶۸.۲۱     | علوم زمین و محیط زیست | ۱۹            | ۶.۸۳      |
| علوم زیستی  | ۳۴            | ۳.۰۰      | شیمی                  | ۵۲            | ۲۷.۱۹     |

جایگاه سوم است. در جدول ۴-۷ جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است.

رژیم اشغالگر قدس رده نخست را میان کشورهای منطقه در رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» دارد و ایران نیز در

جدول ۴-۷. جایگاه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی کشورهای «نیچر ایندکس» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها        | شمار مقاله‌ها | شمار کسری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها            | شمار مقاله‌ها | شمار کسری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|---------------|---------------|-----------|---------------|--------------|-------------------|---------------|-----------|---------------|--------------|
| ترکیه         | ۱۲۹۱          | ۶۰۹.۲۳    | ۱             | ۱۶           | ترکیه             | ۳۷۴           | ۶۴.۵۱     | ۴             | ۳۹           |
| عربستان سعودی | ۴۵۲           | ۱۳۵.۵     | ۲             | ۲۹           | امارات متحده عربی | ۱۰۶           | ۲۱.۱۱     | ۵             | ۴۸           |
| ایران         | ۲۹۳           | ۱۱۲.۲۱    | ۳             | ۳۳           | پاکستان           | ۲۰۱           | ۱۸.۶۵     | ۶             | ۵۱           |

| کشورها    | شمار مقاله‌ها | شمار کسری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-----------|---------------|-----------|---------------|--------------|
| مصر       | ۱۹۹           | ۱۴.۹۳     | ۷             | ۵۴           |
| قطر       | ۹۴            | ۹.۳۴      | ۸             | ۵۹           |
| لبنان     | ۳۶            | ۸.۶۵      | ۹             | ۶۱           |
| ارمنستان  | ۱۶۶           | ۴.۸۴      | ۱۰            | ۷۰           |
| عمان      | ۱۴            | ۴.۸۲      | ۱۱            | ۷۱           |
| قزاقستان  | ۲۳            | ۴.۱۷      | ۱۲            | ۷۷           |
| گرجستان   | ۱۴۰           | ۱.۸۹      | ۱۳            | ۹۳           |
| اردن      | ۱۴            | ۱.۷۱      | ۱۴            | ۹۵           |
| ازبکستان  | ۱۲            | ۱.۶۱      | ۱۵            | ۹۷           |
| عراق      | ۱۷            | ۱.۱۵      | ۱۶            | ۱۰۴          |
| کشورها    | شمار مقاله‌ها | شمار کسری | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
| کویت      | ۱۴            | ۱.۱۱      | ۱۷            | ۱۰۶          |
| آذربایجان | ۷۶            | ۱.۰۵      | ۱۸            | ۱۰۸          |
| سوریه     | ۱             | ۱         | ۱۹            | ۱۱۱          |
| تاجیکستان | ۶             | ۰.۸۵      | ۲۰            | ۱۱۴          |
| قرقیزستان | ۶             | ۰.۱۷      | ۲۱            | ۱۴۴          |
| یمن       | ۴             | ۰.۱۶      | ۲۲            | ۱۴۸          |
| افغانستان | ۲             | ۰.۱۵      | ۲۳            | ۱۴۹          |
| بحرین     | ۲             | ۰.۰۳      | ۲۴            | ۱۶۴          |
| فلسطین    | -             | -         | -             | -            |
| ترکمنستان | -             | -         | -             | -            |

آورده است و کشورهای «چین»، «آلمان»، «انگلستان»، و «ژاپن» نیز در رتبه‌های دوم تا پنجم این سیاهه هستند.

بر پایه این گزارش، کشور «آمریکا» با انتشار ۲۸,۴۰۳ مقاله جایگاه نخست رتبه‌بندی «نیچر ایندکس» را به دست

## ۷-۳. رتبه‌بندی مقاله‌های علمی و فنی

جهانی منتشر می‌شود و نشان‌دهنده توان علمی و فنی کشورهای جهان است. تازه‌ترین گزارش این شاخص در سال ۲۰۱۹ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۹: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

«مقاله‌های علمی و فنی» شامل مقاله‌های منتشر شده در حوزه‌های فیزیک، زیست‌شناسی، شیمی، ریاضیات، پزشکی بالینی، پژوهش‌های زیست - پزشکی، مهندسی و فناوری، و علوم زمین‌شناسی و فضا می‌شود. این شاخص توسط بانک

## ۷-۴. شاخص جهانی دانش

پدید آورد تا راهنمای کارآمدتری برای سیاست‌گذاران، پژوهشگران، و شهروندان باشد. این شاخص آمیزه‌ای از ۱۹۹ سنجه است که در هفت شاخص دسته‌بندی شده‌اند. (۱) آموزش پیش از دانشگاه، (۲) آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای، (۳) آموزش عالی، (۴) پژوهش، توسعه، و نوآوری، (۵) فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، (۶) اقتصاد، و (۷) فضای برانگیزاننده هفت بُعد کلیدی «شاخص جهانی دانش» برای سنجش و رتبه‌بندی کشورها هستند. در جدول ۷-۵ امتیاز/ ارزش‌های ایران در یک از سنجه‌های این شاخص روشن شده است.

بر پایه گزارش «برنامه توسعه سازمان ملل متحد» (یا «یو. ان. دی. پی.» در سال ۲۰۲۰ میلادی ایران با امتیاز ۴۳/۵ در «شاخص جهانی دانش» در رتبه ۸۰ جهانی جای گرفته است. «شاخص جهانی دانش» را «برنامه توسعه سازمان ملل متحد» با «بنیاد دانش محمد بن راشد المکتوم» تهیه و منتشر می‌کند. هدف از انتشار این شاخص نمایش مفهوم چندبعدی دانش است. این شاخص به دنبال آن است که فهمی نظام‌مندتر از دانش برای کاربران گوناگون فراهم سازد و این کار را با شکستن این مفهوم فراگیر به مفهوم‌های خردتر انجام می‌دهد. سرانجام، با فراهم آوردن این رویکرد، «شاخص جهانی دانش» می‌خواهد پیوندی معنادارتر میان «توسعه» و «دانش»

**جدول ۵-۷. امتیاز ایران در بُعدهای سنجش «شاخص جهانی دانش» در سال ۲۰۲۰ میلادی**

| بُدها                       | امتیاز | رتبه | بُدها                         | امتیاز | رتبه |
|-----------------------------|--------|------|-------------------------------|--------|------|
| آموزش پیش از دانشگاه        | ۵۸.۱   | ۷۸   | فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی | ۵۰.۰   | ۸۲   |
| آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای | ۵۱.۲   | ۵۷   | اقتصاد                        | ۳۷.۷   | ۸۴   |
| آموزش عالی                  | ۳۶.۲   | ۸۷   | فضای برانگیزاننده             | ۴۳.۸   | ۱۱۹  |
| پژوهش، توسعه، و نوآوری      | ۲۷.۶   | ۴۱   |                               |        |      |

ایران رتبه ۱۵ را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۱۸ امتیاز و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است. «امارات متحده عربی» در جایگاه نخست میان کشورهای منطقه جای گرفته است و «قطر» و «عربستان سعودی» در جایگاه‌های دوم و سوم این شاخص هستند.

**جدول ۶-۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی دانش» در سال ۲۰۲۰ میلادی**

| کشورها            | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها    | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|--------|---------------|--------------|-----------|--------|---------------|--------------|
| امارات متحده عربی | ۶۶.۱   | ۱             | ۱۵           | اردن      | ۴۳.۹   | ۱۴            | ۷۹           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۶۳.۷   | ۲             | ۲۱           | ایران     | ۴۳.۵   | ۱۵            | ۸۰           |
| قطر               | ۵۴.۲   | ۳             | ۳۹           | ارمنستان  | ۴۲.۵   | ۱۶            | ۸۴           |
| عربستان سعودی     | ۵۰.۹   | ۴             | ۴۲           | قرقیزستان | ۴۰.۵   | ۱۷            | ۹۷           |
| بحرین             | ۵۰.۹   | ۵             | ۴۳           | پاکستان   | ۳۵.۹   | ۱۸            | ۱۱۱          |
| عمان              | ۴۷.۵   | ۶             | ۵۸           | تاجیکستان | ۳۴.۷   | ۱۹            | ۱۱۴          |
| قزاقستان          | ۴۶.۲   | ۷             | ۶۲           | سوریه     | ۲۸.۵   | ۲۰            | ۱۳۰          |
| گرجستان           | ۴۶     | ۸             | ۶۳           | عراق      | -      | -             | -            |
| آذربایجان         | ۴۵.۸   | ۹             | ۶۴           | ترکمنستان | -      | -             | -            |
| کویت              | ۴۵.۸   | ۱۰            | ۶۵           | ازبکستان  | -      | -             | -            |
| ترکیه             | ۴۵.۲   | ۱۱            | ۶۹           | فلسطین    | -      | -             | -            |
| مصر               | ۴۵     | ۱۲            | ۷۲           | افغانستان | -      | -             | -            |
| لبنان             | ۴۴.۳   | ۱۳            | ۷۶           | یمن       | -      | -             | -            |

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی «یو. ان. دی. پی»، «سوئیس» با امتیاز ۷۳/۶ در «شاخص جهانی دانش» جایگاه نخست جهان را دارد و کشورهای «آمریکا»، «فنلاند»، «سوئد» و «هلند» نیز در رتبه‌های دوم تا پنجم این سیاهه هستند.

**۷-۵. شاخص توسعه آموزش برای همه**

«شاخص توسعه آموزش برای همه» ابزاری است که سالانه با پرداختن به چالش‌های آموزش برای همه در جهان، با همکاری یونسکو و نهادهای مسئول در کشورهای عضو تهیه و منتشر می‌شود. تازه‌ترین گزارش این شاخص در سال ۲۰۱۵ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۵: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.



## ۷-۶. بودجه دولت برای آموزش

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی بانک جهانی، ایران در شاخص «بودجه آموزشی» در سال ۲۰۱۷ میلادی جایگاه ۸۷ را میان ۱۳۱ کشور جهان دارد. این شاخص نشان‌دهنده درصد هزینه‌های دولت‌ها در بخش آموزش از تولید ناخالص داخلی (جی. دی. پی.) و سهم آن از همه هزینه‌ها (بهداشت، خدمات اجتماعی، عمران، و غیره) است. ارزیابی‌های بانک جهانی

جدول ۷-۷. جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «بودجه آموزشی» در سال ۲۰۱۷ میلادی

| کشورها            | نسبت از بودجه | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|---------------|---------------|--------------|
| رژیم اشغالگر قدس  | ۶.۰۹۳         | ۱             | ۱۶           |
| قرقیزستان         | ۶.۰۲۶         | ۲             | ۱۷           |
| ازبکستان          | ۵.۲۸۱         | ۳             | ۳۳           |
| فلسطین            | ۵.۲۵۲         | ۴             | ۳۶           |
| افغانستان         | ۴.۰۵۹         | ۵             | ۷۶           |
| ایران             | ۳.۷۹۰         | ۶             | ۸۷           |
| گرجستان           | ۳.۵۷۴         | ۷             | ۹۷           |
| اردن              | ۳.۲۸۴         | ۸             | ۱۰۴          |
| پاکستان           | ۲.۹۰۰         | ۹             | ۱۱۲          |
| قطر               | ۲.۸۶۴         | ۱۰            | ۱۱۳          |
| قزاقستان          | ۲.۷۵۱         | ۱۱            | ۱۱۶          |
| ارمنستان          | ۲.۷۰۸         | ۱۲            | ۱۱۷          |
| آذربایجان         | ۲.۴۷۴         | ۱۳            | ۱۲۱          |
| کشورها            | نسبت از بودجه | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
| بحرین             | ۲.۳۲۸         | ۱۴            | ۱۲۴          |
| امارات متحده عربی | -             | -             | -            |
| مصر               | -             | -             | -            |
| عراق              | -             | -             | -            |
| کویت              | -             | -             | -            |
| لبنان             | -             | -             | -            |
| عمان              | -             | -             | -            |
| عربستان سعودی     | -             | -             | -            |
| سوریه             | -             | -             | -            |
| تاجیکستان         | -             | -             | -            |
| ترکمنستان         | -             | -             | -            |
| ترکیه             | -             | -             | -            |
| یمن               | -             | -             | -            |

دولت «لسوتو» با هزینه پیرامون هشت درصد از همه بودجه‌اش جایگاه نخست جهان را در شاخص «بودجه آموزشی» دارد و کشورهای «نروژ»، «دانمارک»، «ایسلند»، «سوئد» نیز در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۷-۷. شاخص ۱۰۰ خوشه برتر علم و فناوری

«سازمان جهانی مالکیت فکری (وایپو)»، همه‌ساله خوشه‌های برتر علم و فناوری را بررسی و گزارش می‌کند. خوشه‌های برتر علم و فناوری به قلمروهای جغرافیایی‌ای گفته می‌شود که شمار انتشارات علمی و درخواست‌های ثبت اختراع بیشتری دارند. بر پایه گزارش «وایپو»، خوشه «تهران» در میان ۱۰۰ خوشه برتر علم و فناوری جهان در سال ۲۰۲۰ میلادی جای گرفته است. خوشه «تهران» در رتبه‌بندی فراگیر خوشه‌ها، جایگاه ۴۳ و در شدت علم و فناوری خوشه‌ها،

جایگاه ۸۵ جهان را دارد. در ویرایش پیشین این رتبه‌بندی (سال ۲۰۱۹ میلادی)، «تهران» در جایگاه ۴۶ جهان در رتبه‌بندی فراگیر خوشه‌ها بود. در خوشه «تهران»، برترین سازمان علمی، «دانشگاه تهران» و برترین زمینه علمی، «مهندسی» هستند. از دیدگاه ثبت اختراع نیز برترین سازمان، «شرکت فناوران نانومقیاس» و برترین زمینه، «فناوری پزشکی» در این خوشه بوده‌اند.

«رتبه‌بندی خوشه‌های برتر علم و فناوری» بر این پایه

است که واحد سنجش عملکرد نوآوری باید پا را از دامنه کشورها فراتر گذارد و قلمروهای جغرافیایی را زیر زرهین بگذارد. سال‌های سال است که «شاخص جهانی نوآوری» بستی برای آگاهی از پراکندگی جغرافیایی نوآوری فراهم ساخته، ولی در چارچوب قلمرو کشورهاست. «رتبه‌بندی خوشه‌های برتر علم و فناوری» به شناسایی خوشه‌های توانمند در کارهای علم و فناوری پرداخته و ۱۰۰ خوشه نخست را رتبه‌بندی کرده است. رویکرد شناسایی خوشه‌های توانمند در علم و فناوری بر پایه طراحی «پایین به بالا» شکل گرفته است. به گفته دیگر، در شناسایی خوشه‌ها به مرزهای سیاسی و مسائل مدیریتی نگاه نشده و به جای آن به قلمروهای جغرافیایی نگریسته شده است که بیشترین شمار مخترعان و پدیدآوران علمی را داشته‌اند. اگرچه خوشه‌بندی قلمروهای جغرافیایی بر پایه توده‌های بزرگ شهری شکل گرفته است، ولی خوشه‌های علم و فناوری، گاهی می‌توانند دربردارنده چندین منطقه شهری، چندین استان، یا چندین کشور هم باشند.

امتیاز کل خوشه «تهران» در این رتبه‌بندی ۱۲/۴۷ گزارش شده است. خوشه «تهران» از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ میلادی دارای ۱۴۹ درخواست ثبت اختراع (۰/۰۱ از همه درخواست‌های جهان) و ۶۲،۵۳۰ انتشارات علمی (۰/۷۲ از همه انتشارات جهان) بوده است. در جدول ۷-۸ جایگاه خوشه‌های جهان در رتبه‌بندی فراگیر خوشه‌های علم و فناوری دیده می‌شود.

جدول ۷-۸. جایگاه خوشه‌ها در رتبه‌بندی فراگیر خوشه‌های علم و فناوری «وایبو» سال ۲۰۲۰ میلادی

| Rank | Cluster name                 | Economy | PCT applications | Scientific publications | Share of total PCT filings, % | Share of total pubs, % | Total | Rank 2013-17 | Rank change |
|------|------------------------------|---------|------------------|-------------------------|-------------------------------|------------------------|-------|--------------|-------------|
| 1    | Tokyo-Yokohama               | JP      | 113,244          | 143,822                 | 10.81                         | 1.66                   | 12.47 | 1            | 0           |
| 2    | Shenzhen-Hong Kong-Guangzhou | CN/HK   | 72,259           | 118,600                 | 6.9                           | 1.37                   | 8.27  | 2            | 0           |
| 3    | Seoul                        | KR      | 40,817           | 140,806                 | 3.9                           | 1.63                   | 5.52  | 3            | 0           |
| 4    | Beijing                      | CN      | 25,080           | 241,637                 | 2.4                           | 2.79                   | 5.18  | 4            | 0           |
| 5    | San Jose-San Francisco, CA   | US      | 39,748           | 89,974                  | 3.8                           | 1.04                   | 4.83  | 5            | 0           |
| 6    | Osaka-Kobe-Kyoto             | JP      | 29,464           | 67,514                  | 2.81                          | 0.78                   | 3.59  | 6            | 0           |
| 7    | Boston-Cambridge, MA         | US      | 15,458           | 128,964                 | 1.48                          | 1.49                   | 2.96  | 7            | 0           |
| 8    | New York City, NY            | US      | 12,302           | 137,263                 | 1.17                          | 1.58                   | 2.76  | 8            | 0           |
| 9    | Shanghai                     | CN      | 13,347           | 122,367                 | 1.27                          | 1.41                   | 2.69  | 11           | 2           |
| 10   | Paris                        | FR      | 13,561           | 93,003                  | 1.3                           | 1.07                   | 2.37  | 9            | -1          |
| 11   | San Diego, CA                | US      | 19,665           | 34,635                  | 1.88                          | 0.4                    | 2.28  | 10           | -1          |
| 12   | Nagoya                       | JP      | 19,327           | 24,582                  | 1.85                          | 0.28                   | 2.13  | 12           | 0           |
| 13   | Washington, DC-Baltimore, MD | US      | 4,592            | 119,647                 | 0.44                          | 1.38                   | 1.82  | 13           | 0           |
| 14   | Los Angeles, CA              | US      | 9,764            | 69,161                  | 0.93                          | 0.8                    | 1.73  | 14           | 0           |
| 15   | London                       | GB      | 4,281            | 107,680                 | 0.41                          | 1.24                   | 1.65  | 15           | 0           |
| 16   | Houston, TX                  | US      | 10,852           | 51,163                  | 1.04                          | 0.59                   | 1.63  | 16           | 0           |
| 17   | Seattle, WA                  | US      | 11,558           | 34,143                  | 1.1                           | 0.39                   | 1.5   | 17           | 0           |
| 18   | Amsterdam-Rotterdam          | NL      | 4,409            | 78,602                  | 0.42                          | 0.91                   | 1.33  | 18           | 0           |
| 19   | Cologne                      | DE      | 7,827            | 47,161                  | 0.75                          | 0.54                   | 1.29  | 20           | 1           |
| 20   | Chicago, IL                  | US      | 6,167            | 57,976                  | 0.59                          | 0.67                   | 1.26  | 19           | -1          |
| 21   | Nanjing                      | CN      | 1,662            | 84,789                  | 0.16                          | 0.98                   | 1.14  | 25           | 4           |
| 22   | Daejeon                      | KR      | 8,306            | 26,037                  | 0.79                          | 0.3                    | 1.09  | 22           | 0           |
| 23   | Munich                       | DE      | 7,532            | 31,259                  | 0.72                          | 0.36                   | 1.08  | 24           | 1           |
| 24   | Tel Aviv-Jerusalem           | IL      | 7,076            | 31,086                  | 0.68                          | 0.36                   | 1.03  | 23           | -1          |
| 25   | Hangzhou                     | CN      | 4,832            | 48,627                  | 0.46                          | 0.56                   | 1.02  | 30           | 5           |
| 26   | Stuttgart                    | DE      | 8,336            | 18,241                  | 0.8                           | 0.21                   | 1.01  | 26           | 0           |
| 27   | Taipei-Hsinchu               | TW      | 2,721            | 62,420                  | 0.26                          | 0.72                   | 0.98  | 43           | 16          |



| Rank | Cluster name        | Economy | PCT applications | Scientific publications | Share of total PCT filings, % | Share of total pubs, % | Total | Rank 2013-17 | Rank change |
|------|---------------------|---------|------------------|-------------------------|-------------------------------|------------------------|-------|--------------|-------------|
| 28   | Singapore           | SG      | 4,019            | 46,037                  | 0.38                          | 0.53                   | 0.92  | 28           | 0           |
| 29   | Wuhan               | CN      | 1,796            | 63,837                  | 0.17                          | 0.74                   | 0.91  | 38           | 9           |
| 30   | Minneapolis, MN     | US      | 6,444            | 25,157                  | 0.62                          | 0.29                   | 0.91  | 27           | -3          |
| 31   | Philadelphia, PA    | US      | 3,173            | 50,847                  | 0.3                           | 0.59                   | 0.89  | 29           | -2          |
| 32   | Moscow              | RU      | 2,060            | 58,153                  | 0.2                           | 0.67                   | 0.87  | 33           | 1           |
| 33   | Stockholm           | SE      | 5,736            | 27,409                  | 0.55                          | 0.32                   | 0.86  | 32           | -1          |
| 34   | Eindhoven           | BE/NL   | 8,226            | 6,067                   | 0.79                          | 0.07                   | 0.86  | 31           | -3          |
| 35   | Melbourne           | AU      | 1,975            | 56,632                  | 0.19                          | 0.65                   | 0.84  | 35           | 0           |
| 36   | Raleigh, NC         | US      | 2,949            | 47,499                  | 0.28                          | 0.55                   | 0.83  | 34           | -2          |
| 37   | Sydney              | AU      | 2,498            | 49,298                  | 0.24                          | 0.57                   | 0.81  | 37           | 0           |
| 38   | Frankfurt Am Main   | DE      | 5,167            | 24,848                  | 0.49                          | 0.29                   | 0.78  | 36           | -2          |
| 39   | Toronto, ON         | CA      | 2,336            | 48,017                  | 0.22                          | 0.55                   | 0.78  | 39           | 0           |
| 40   | Xi'an               | CN      | 775              | 60,017                  | 0.07                          | 0.69                   | 0.77  | 47           | 7           |
| 41   | Brussels            | BE      | 3,171            | 39,066                  | 0.3                           | 0.45                   | 0.75  | 40           | -1          |
| 42   | Portland, OR        | US      | 6,270            | 12,349                  | 0.6                           | 0.14                   | 0.74  | 45           | 3           |
| 43   | Tehran              | IR      | 149              | 62,530                  | 0.01                          | 0.72                   | 0.74  | 46           | 3           |
| 44   | Berlin              | DE      | 3,333            | 35,640                  | 0.32                          | 0.41                   | 0.73  | 41           | -3          |
| 45   | Madrid              | ES      | 1,521            | 50,547                  | 0.15                          | 0.58                   | 0.73  | 42           | -3          |
| 46   | Barcelona           | ES      | 2,326            | 43,209                  | 0.22                          | 0.5                    | 0.72  | 44           | -2          |
| 47   | Chengdu             | CN      | 1,449            | 48,095                  | 0.14                          | 0.56                   | 0.69  | 52           | 5           |
| 48   | Milan               | IT      | 2,205            | 38,821                  | 0.21                          | 0.45                   | 0.66  | 48           | 0           |
| 49   | Zürich              | CH/DE   | 3,117            | 29,945                  | 0.3                           | 0.35                   | 0.64  | 50           | 1           |
| 50   | Denver, CO          | US      | 2,789            | 32,387                  | 0.27                          | 0.37                   | 0.64  | 49           | -1          |
| 51   | Istanbul            | TR      | 2,677            | 31,709                  | 0.26                          | 0.37                   | 0.62  | 54           | 3           |
| 52   | Montréal, QC        | CA      | 2,027            | 36,816                  | 0.19                          | 0.42                   | 0.62  | 51           | -1          |
| 53   | Heidelberg-Mannheim | DE      | 3,913            | 20,814                  | 0.37                          | 0.24                   | 0.61  | 53           | 0           |
| 54   | Copenhagen          | DK      | 2,958            | 27,267                  | 0.28                          | 0.31                   | 0.6   | 55           | 1           |
| 55   | Atlanta, GA         | US      | 1,646            | 36,533                  | 0.16                          | 0.42                   | 0.58  | 56           | 1           |
| 56   | Tianjin             | CN      | 812              | 41,989                  | 0.08                          | 0.48                   | 0.56  | 60           | 4           |
| 57   | Cambridge           | GB      | 2,623            | 26,033                  | 0.25                          | 0.3                    | 0.55  | 58           | 1           |
| 58   | Rome                | IT      | 791              | 40,233                  | 0.08                          | 0.46                   | 0.54  | 57           | -1          |
| 59   | Cincinnati, OH      | US      | 3,900            | 14,133                  | 0.37                          | 0.16                   | 0.54  | 61           | 2           |
| 60   | Bengaluru           | IN      | 3,289            | 17,021                  | 0.31                          | 0.2                    | 0.51  | 65           | 5           |
| 61   | São Paulo           | BR      | 751              | 37,675                  | 0.07                          | 0.43                   | 0.51  | 59           | -2          |
| 62   | Dallas, TX          | US      | 3,157            | 17,340                  | 0.3                           | 0.2                    | 0.5   | 64           | 2           |
| 63   | Nuremberg-Erlangen  | DE      | 3,729            | 12,515                  | 0.36                          | 0.14                   | 0.5   | 62           | -1          |
| 64   | Pittsburgh, PA      | US      | 1,617            | 29,864                  | 0.15                          | 0.34                   | 0.5   | 63           | -1          |
| 65   | Ann Arbor, MI       | US      | 1,355            | 30,856                  | 0.13                          | 0.36                   | 0.49  | 66           | 1           |
| 66   | Changsha            | CN      | 502              | 37,115                  | 0.05                          | 0.43                   | 0.48  | 67           | 1           |
| 67   | Delhi               | IN      | 855              | 33,570                  | 0.08                          | 0.39                   | 0.47  | 70           | 3           |
| 68   | Helsinki            | FI      | 2,789            | 17,047                  | 0.27                          | 0.2                    | 0.46  | 68           | 0           |
| 69   | Qingdao             | CN      | 2,074            | 22,957                  | 0.2                           | 0.26                   | 0.46  | 80           | 11          |
| 70   | Vienna              | AT      | 1,551            | 27,119                  | 0.15                          | 0.31                   | 0.46  | 69           | -1          |
| 71   | Oxford              | GB      | 1,430            | 27,016                  | 0.14                          | 0.31                   | 0.45  | 71           | 0           |
| 72   | Suzhou              | CN      | 2,627            | 15,129                  | 0.25                          | 0.17                   | 0.43  | 81           | 9           |
| 73   | Cleveland, OH       | US      | 1,456            | 24,679                  | 0.14                          | 0.28                   | 0.42  | 73           | 0           |
| 74   | Vancouver, BC       | CA      | 1,460            | 24,514                  | 0.14                          | 0.28                   | 0.42  | 72           | -2          |
| 75   | Busan               | KR      | 2,190            | 17,982                  | 0.21                          | 0.21                   | 0.42  | 75           | 0           |
| 76   | Lyon                | FR      | 2,328            | 16,665                  | 0.22                          | 0.19                   | 0.41  | 74           | -2          |
| 77   | Chongqing           | CN      | 689              | 30,023                  | 0.07                          | 0.35                   | 0.41  | 88           | 11          |

| Rank | Cluster name             | Economy  | PCT applications | Scientific publications | Share of total PCT filings, % | Share of total pubs, % | Total | Rank 2013-17 | Rank change |
|------|--------------------------|----------|------------------|-------------------------|-------------------------------|------------------------|-------|--------------|-------------|
| 78   | Phoenix, AZ              | US       | 2,469            | 13,701                  | 0.24                          | 0.16                   | 0.39  | 76           | -2          |
| 79   | Hefei                    | CN       | 536              | 29,536                  | 0.05                          | 0.34                   | 0.39  | 90           | 11          |
| 80   | Harbin                   | CN       | 168              | 31,980                  | 0.02                          | 0.37                   | 0.39  | 87           | 7           |
| 81   | Ottawa, ON               | CA       | 1,964            | 16,842                  | 0.19                          | 0.19                   | 0.38  | 78           | -3          |
| 82   | Jinan                    | CN       | 511              | 27,956                  | 0.05                          | 0.32                   | 0.37  | 89           | 7           |
| 83   | Brisbane                 | AU       | 1,174            | 22,184                  | 0.11                          | 0.26                   | 0.37  | 83           | 0           |
| 84   | Bridgeport-New Haven, CT | US       | 1,298            | 20,993                  | 0.12                          | 0.24                   | 0.37  | 82           | -2          |
| 85   | Hamamatsu                | JP       | 3,407            | 3,433                   | 0.33                          | 0.04                   | 0.36  | 102          | 17          |
| 86   | Austin, TX               | US       | 2,184            | 13,501                  | 0.21                          | 0.16                   | 0.36  | 79           | -7          |
| 87   | Changchun                | CN       | 209              | 29,720                  | 0.02                          | 0.34                   | 0.36  | 93           | 6           |
| 88   | Ankara                   | TR       | 430              | 27,758                  | 0.04                          | 0.32                   | 0.36  | 77           | -11         |
| 89   | Lausanne                 | CH/FR    | 1,921            | 14,682                  | 0.18                          | 0.17                   | 0.35  | 86           | -3          |
| 90   | Hamburg                  | DE       | 1,806            | 15,146                  | 0.17                          | 0.17                   | 0.35  | 84           | -6          |
| 91   | Kanazawa                 | JP       | 2,987            | 4,537                   | 0.29                          | 0.05                   | 0.34  | 106          | 15          |
| 92   | Grenoble                 | FR       | 1,950            | 12,854                  | 0.19                          | 0.15                   | 0.33  | 85           | -7          |
| 93   | Manchester               | GB       | 938              | 21,115                  | 0.09                          | 0.24                   | 0.33  | 92           | -1          |
| 94   | St. Louis, MO            | US       | 948              | 21,012                  | 0.09                          | 0.24                   | 0.33  | 94           | 0           |
| 95   | Basel                    | CH/DE/FR | 2,020            | 12,133                  | 0.19                          | 0.14                   | 0.33  | 91           | -4          |
| 96   | Lund-Malmö               | SE       | 2,037            | 11,980                  | 0.19                          | 0.14                   | 0.33  | 95           | -1          |
| 97   | Columbus, OH             | US       | 961              | 20,411                  | 0.09                          | 0.24                   | 0.33  | 96           | -1          |
| 98   | Mumbai                   | IN       | 1,196            | 18,213                  | 0.11                          | 0.21                   | 0.32  | 97           | -1          |
| 99   | Warsaw                   | PL       | 436              | 23,981                  | 0.04                          | 0.28                   | 0.32  | 100          | 1           |
| 100  | Göteborg                 | SE       | 1,806            | 12,613                  | 0.17                          | 0.15                   | 0.32  | 101          | 1           |

«وایو» بر پایه شدت کارهای علم و فناوری نیز خوشه‌ها را رتبه‌بندی می‌کند. برای این رتبه‌بندی، کارهای علم و فناوری را بر پایه شمار جمعیت خوشه‌ها می‌سنجد. جمعیت خوشه «تهران» در این ارزیابی پیرامون هفت میلیون تن گزارش شده است. از این رو، به ازای هر ۱۰۰,۰۰۰ تن رتبه‌بندی شدت کارهای علم و فناوری دیده می‌شود. جمعیت دو درخواست ثبت اختراع و ۸۹۳ اثر علمی در خوشه «تهران» ثبت شده‌اند. نسبت امتیاز کارهای علم و فناوری «تهران» نیز برای هر ۱,۰۰۰,۰۰۰ تن جمعیت ۰/۱۱ گزارش شده است. در جدول ۷-۹ جایگاه خوشه‌ها در رتبه‌بندی شدت کارهای علم و فناوری دیده می‌شود.

جدول ۷-۹. جایگاه خوشه‌ها در رتبه‌بندی شدت کارهای علم و فناوری سال ۲۰۲۰ میلادی

| Intensity rank | Cluster name               | Economy | Estimated cluster population | PCT applications per capita (a) | Scientific pubs per capita (a) | Total S&T share per capita (b) |
|----------------|----------------------------|---------|------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| 1              | Cambridge                  | GB      | 449129                       | 584                             | 5796                           | 1.23                           |
| 2              | Oxford                     | GB      | 508033                       | 282                             | 5318                           | 0.88                           |
| 3              | Eindhoven                  | BE/NL   | 1008639                      | 816                             | 602                            | 0.85                           |
| 4              | San Jose-San Francisco, CA | US      | 6056626                      | 656                             | 1486                           | 0.8                            |
| 5              | Ann Arbor, MI              | US      | 620199                       | 218                             | 4975                           | 0.78                           |
| 6              | Boston-Cambridge, MA       | US      | 4029151                      | 384                             | 3201                           | 0.74                           |
| 7              | Daejeon                    | KR      | 1683639                      | 493                             | 1546                           | 0.65                           |
| 8              | Seattle, WA                | US      | 2315154                      | 499                             | 1475                           | 0.65                           |
| 9              | San Diego, CA              | US      | 3552659                      | 554                             | 975                            | 0.64                           |
| 10             | Lund-Malmö                 | SE      | 595436                       | 342                             | 2012                           | 0.56                           |
| 11             | Raleigh, NC                | US      | 1554250                      | 190                             | 3056                           | 0.53                           |
| 12             | Grenoble                   | FR      | 642565                       | 303                             | 2000                           | 0.52                           |
| 13             | Lausanne                   | CH/FR   | 691003                       | 278                             | 2125                           | 0.51                           |



| Intensity rank | Cluster name                 | Economy  | Estimated cluster population | PCT applications per capita (a) | Scientific pubs per capita (a) | Total S&T share per capita (b) |
|----------------|------------------------------|----------|------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| 14             | Stockholm                    | SE       | 1905106                      | 301                             | 1439                           | 0.45                           |
| 15             | Munich                       | DE       | 2480475                      | 304                             | 1260                           | 0.44                           |
| 16             | Göteborg                     | SE       | 781819                       | 231                             | 1613                           | 0.41                           |
| 17             | Kanazawa                     | JP       | 859213                       | 348                             | 528                            | 0.39                           |
| 18             | Helsinki                     | FI       | 1197375                      | 233                             | 1424                           | 0.39                           |
| 19             | Nuremberg-Erlangen           | DE       | 1304244                      | 286                             | 960                            | 0.38                           |
| 20             | Copenhagen                   | DK       | 1561237                      | 189                             | 1746                           | 0.38                           |
| 21             | Portland, OR                 | US       | 2073296                      | 302                             | 596                            | 0.36                           |
| 22             | Pittsburgh, PA               | US       | 1399419                      | 116                             | 2134                           | 0.36                           |
| 23             | Minneapolis, MN              | US       | 2545762                      | 253                             | 988                            | 0.36                           |
| 24             | Zürich                       | CH/DE    | 1831070                      | 170                             | 1635                           | 0.35                           |
| 25             | Basel                        | CH/DE/FR | 960928                       | 210                             | 1263                           | 0.35                           |
| 26             | Tokyo-Yokohama               | JP       | 36229685                     | 313                             | 397                            | 0.34                           |
| 27             | Stuttgart                    | DE       | 3015276                      | 276                             | 605                            | 0.33                           |
| 28             | Bridgeport-New Haven, CT     | US       | 1110364                      | 117                             | 1891                           | 0.33                           |
| 29             | Ottawa, ON                   | CA       | 1216805                      | 161                             | 1384                           | 0.31                           |
| 30             | Heidelberg-Mannheim          | DE       | 1964398                      | 199                             | 1060                           | 0.31                           |
| 31             | Houston, TX                  | US       | 5227899                      | 208                             | 979                            | 0.31                           |
| 32             | Hamamatsu                    | JP       | 1188729                      | 287                             | 289                            | 0.31                           |
| 33             | Cleveland, OH                | US       | 1385879                      | 105                             | 1781                           | 0.31                           |
| 34             | Cincinnati, OH               | US       | 1776679                      | 220                             | 795                            | 0.3                            |
| 35             | Washington, DC-Baltimore, MD | US       | 6231144                      | 74                              | 1920                           | 0.29                           |
| 36             | Beijing                      | CN       | 19661686                     | 128                             | 1229                           | 0.26                           |
| 37             | Seoul                        | KR       | 21845038                     | 187                             | 645                            | 0.25                           |
| 38             | Austin, TX                   | US       | 1492160                      | 146                             | 905                            | 0.24                           |
| 39             | Nagoya                       | JP       | 8785429                      | 220                             | 280                            | 0.24                           |
| 40             | St. Louis, MO                | US       | 1422096                      | 67                              | 1478                           | 0.23                           |
| 41             | Sydney                       | AU       | 3450163                      | 72                              | 1429                           | 0.23                           |
| 42             | Atlanta, GA                  | US       | 2529174                      | 65                              | 1444                           | 0.23                           |
| 43             | Denver, CO                   | US       | 2806543                      | 99                              | 1154                           | 0.23                           |
| 44             | Vancouver, BC                | CA       | 1862596                      | 78                              | 1316                           | 0.23                           |
| 45             | Columbus, OH                 | US       | 1444747                      | 67                              | 1413                           | 0.23                           |
| 46             | Lyon                         | FR       | 1831493                      | 127                             | 910                            | 0.23                           |
| 47             | Osaka-Kobe-Kyoto             | JP       | 16182399                     | 182                             | 417                            | 0.22                           |
| 48             | Philadelphia, PA             | US       | 4023359                      | 79                              | 1264                           | 0.22                           |
| 49             | Frankfurt Am Main            | DE       | 3562097                      | 145                             | 698                            | 0.22                           |
| 50             | Chicago, IL                  | US       | 5777498                      | 107                             | 1003                           | 0.22                           |
| 51             | Melbourne                    | AU       | 3875256                      | 51                              | 1461                           | 0.22                           |
| 52             | Paris                        | FR       | 10986036                     | 123                             | 847                            | 0.22                           |
| 53             | Vienna                       | AT       | 2220257                      | 70                              | 1221                           | 0.21                           |
| 54             | Amsterdam-Rotterdam          | NL       | 6725574                      | 66                              | 1169                           | 0.2                            |
| 55             | Brisbane                     | AU       | 1907143                      | 62                              | 1163                           | 0.19                           |
| 56             | Berlin                       | DE       | 3874431                      | 86                              | 920                            | 0.19                           |
| 57             | Shenzhen-Hong Kong-Guangzhou | CN/HK    | 44965775                     | 161                             | 264                            | 0.18                           |
| 58             | London                       | GB       | 9015343                      | 47                              | 1194                           | 0.18                           |
| 59             | Brussels                     | BE       | 4159224                      | 76                              | 939                            | 0.18                           |
| 60             | Montréal, QC                 | CA       | 3415241                      | 59                              | 1078                           | 0.18                           |
| 61             | New York City, NY            | US       | 15539937                     | 79                              | 883                            | 0.18                           |
| 62             | Toronto, ON                  | CA       | 4408712                      | 53                              | 1089                           | 0.18                           |

| Intensity rank | Cluster name       | Economy | Estimated cluster population | PCT applications per capita (a) | Scientific pubs per capita (a) | Total S&T share per capita (b) |
|----------------|--------------------|---------|------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|--------------------------------|
| 63             | Tel Aviv-Jerusalem | IL      | 6207321                      | 114                             | 501                            | 0.17                           |
| 64             | Barcelona          | ES      | 4349072                      | 53                              | 994                            | 0.17                           |
| 65             | Rome               | IT      | 3319490                      | 24                              | 1212                           | 0.16                           |
| 66             | Nanjing            | CN      | 7029606                      | 24                              | 1206                           | 0.16                           |
| 67             | Milan              | IT      | 4234696                      | 52                              | 917                            | 0.16                           |
| 68             | Hangzhou           | CN      | 6849815                      | 71                              | 710                            | 0.15                           |
| 69             | Hamburg            | DE      | 2364204                      | 76                              | 641                            | 0.15                           |
| 70             | Los Angeles, CA    | US      | 11851722                     | 82                              | 584                            | 0.15                           |
| 71             | Phoenix, AZ        | US      | 2707525                      | 91                              | 506                            | 0.15                           |
| 72             | Cologne            | DE      | 9057074                      | 86                              | 521                            | 0.14                           |
| 73             | Dallas, TX         | US      | 3763640                      | 84                              | 461                            | 0.13                           |
| 74             | Singapore          | SG      | 6993405                      | 57                              | 658                            | 0.13                           |
| 75             | Madrid             | ES      | 5570432                      | 27                              | 907                            | 0.13                           |
| 76             | Warsaw             | PL      | 2435166                      | 18                              | 985                            | 0.13                           |
| 77             | Xi'an              | CN      | 6203467                      | 12                              | 967                            | 0.12                           |
| 78             | Changsha           | CN      | 3912227                      | 13                              | 949                            | 0.12                           |
| 79             | Busan              | KR      | 3529905                      | 62                              | 509                            | 0.12                           |
| 80             | Manchester         | GB      | 2835900                      | 33                              | 745                            | 0.12                           |
| 81             | Wuhan              | CN      | 8107626                      | 22                              | 787                            | 0.11                           |
| 82             | Shanghai           | CN      | 24341974                     | 55                              | 503                            | 0.11                           |
| 83             | Changchun          | CN      | 3397721                      | 6                               | 875                            | 0.11                           |
| 84             | Qingdao            | CN      | 4346522                      | 48                              | 528                            | 0.11                           |
| 85             | Tehran             | IR      | 7000893                      | 2                               | 893                            | 0.11                           |
| 86             | Jinan              | CN      | 3668439                      | 14                              | 762                            | 0.1                            |
| 87             | Hefei              | CN      | 4232996                      | 13                              | 698                            | 0.09                           |
| 88             | Taipei-Hsinchu     | TW      | 10638072                     | 26                              | 587                            | 0.09                           |
| 89             | Harbin             | CN      | 4190433                      | 4                               | 763                            | 0.09                           |
| 90             | Ankara             | TR      | 4444779                      | 10                              | 625                            | 0.08                           |
| 91             | Suzhou             | CN      | 5238169                      | 50                              | 289                            | 0.08                           |
| 92             | Tianjin            | CN      | 7663741                      | 11                              | 548                            | 0.07                           |
| 93             | Chongqing          | CN      | 5630242                      | 12                              | 533                            | 0.07                           |
| 94             | Chengdu            | CN      | 9476676                      | 15                              | 508                            | 0.07                           |
| 95             | Moscow             | RU      | 13290360                     | 15                              | 438                            | 0.07                           |
| 96             | Istanbul           | TR      | 14429857                     | 19                              | 220                            | 0.04                           |
| 97             | Bengaluru          | IN      | 11892944                     | 28                              | 143                            | 0.04                           |
| 98             | São Paulo          | BR      | 18446522                     | 4                               | 204                            | 0.03                           |
| 99             | Delhi              | IN      | 24285666                     | 4                               | 138                            | 0.02                           |
| 100            | Mumbai             | IN      | 19808326                     | 6                               | 92                             | 0.02                           |

«وایو» بر پایه عملکرد سازمان‌ها، در هر خوشه نیز برترین سازمان‌ها را در زمینه‌های علمی (بر پایه انتشارات) و در زمینه‌های فناوری (بر پایه درخواست‌های ثبت اختراع) شناسایی می‌کند. بر پایه این گزارش، زمینه علمی «مهندسی» پیرامون ۱۶ درصد از انتشارات خوشه «تهران» را در بر دارد و «دانشگاه تهران» در پدیدآوری ۷/۸۶ درصد انتشارات نقش داشته است. پیرامون ۱۵ درصد درخواست‌های ثبت اختراع نیز در زمینه «فناوری پزشکی» بوده‌اند و «شرکت فناوران نانومقیاس» در ۲/۶۹ درصد این درخواست‌ها نقش داشته است. جدول ۷-۱۰ نام و عملکرد برترین سازمان‌ها را در هر خوشه نشان می‌دهد.

جدول ۱-۲. برترین سازمان‌ها و زمینه‌های علم و فناوری در خوشه‌های برتر سال ۲۰۲۰ میلادی

| Rank | Cluster name                 | Economy | Scientific publishing performance  |          |                                        |          | Patent Performance                      |          |                                        |          |
|------|------------------------------|---------|------------------------------------|----------|----------------------------------------|----------|-----------------------------------------|----------|----------------------------------------|----------|
|      |                              |         | Top science field                  | Share, % | Top scientific organization            | Share, % | Top patenting field                     | Share, % | Top applicant                          | Share, % |
| 1    | Tokyo-Yokohama               | JP      | Physics                            | 8.73     | University of Tokyo                    | 10.4     | Electrical machinery, apparatus, energy | 9.69     | Mitsubishi Electric                    | 8.79     |
| 2    | Shenzhen-Hong Kong-Guangzhou | CN/HK   | Chemistry                          | 9.42     | Sun Yat Sen University                 | 11.09    | Digital communication                   | 31.37    | Huawei                                 | 23.46    |
| 3    | Seoul                        | KR      | Engineering                        | 7.56     | Seoul National University              | 11.67    | Digital communication                   | 17.27    | LG Electronics                         | 19.31    |
| 4    | Beijing                      | CN      | Chemistry                          | 10.09    | Chinese Academy of Sciences            | 16.25    | Digital communication                   | 21.64    | BOE Technology Group                   | 28.24    |
| 5    | San Jose-San Francisco, CA   | US      | Chemistry                          | 6.11     | University of California               | 28.83    | Computer technology                     | 23.28    | Google                                 | 8.61     |
| 6    | Osaka-Kobe-Kyoto             | JP      | Chemistry                          | 10.08    | Kyoto University                       | 16.51    | Electrical machinery, apparatus, energy | 12.87    | Murata Manufacturing                   | 11.13    |
| 7    | Boston-Cambridge, MA         | US      | Neurosciences & Neurology          | 5.79     | Harvard University                     | 38.37    | Pharmaceuticals                         | 16.57    | M.I.T                                  | 6.3      |
| 8    | New York City, NY            | US      | Neurosciences & Neurology          | 6.19     | Columbia University                    | 9.79     | Pharmaceuticals                         | 14.17    | Honeywell                              | 5.98     |
| 9    | Shanghai                     | CN      | Chemistry                          | 12.61    | Shanghai Jiao Tong University          | 16.58    | Digital communication                   | 21.45    | ZTE Corp.                              | 22.66    |
| 10   | Paris                        | FR      | Physics                            | 7.26     | CNRS                                   | 17.03    | Transport                               | 11.19    | L'Oréal                                | 7.12     |
| 11   | San Diego, CA                | US      | Science & Technology-Other Topics  | 6.07     | University of California               | 38.51    | Digital communication                   | 31.94    | Qualcomm                               | 59.31    |
| 12   | Nagoya                       | JP      | Physics                            | 9.38     | Nagoya University                      | 26.37    | Electrical machinery, apparatus, energy | 18.26    | DENSO Corp.                            | 21.78    |
| 13   | Washington, DC-Baltimore, MD | US      | Neurosciences & Neurology          | 5.45     | Johns Hopkins University               | 18.4     | Pharmaceuticals                         | 17.79    | Johns Hopkins University               | 12.86    |
| 14   | Los Angeles, CA              | US      | Neurosciences & Neurology          | 5.5      | University of California               | 33.36    | Medical technology                      | 19.09    | University of California               | 6.29     |
| 15   | London                       | GB      | General & Internal Medicine        | 6.58     | University of London                   | 36.89    | Computer technology                     | 12.9     | British Telecom                        | 9.21     |
| 16   | Houston, TX                  | US      | Oncology                           | 11.29    | UTMD Anderson Cancer Center            | 18.58    | Civil engineering                       | 34.54    | Halliburton                            | 19.44    |
| 17   | Seattle, WA                  | US      | General & Internal Medicine        | 4.62     | University of Washington               | 48.84    | Computer technology                     | 41.04    | Microsoft                              | 45.44    |
| 18   | Amsterdam-Rotterdam          | NL      | Cardiovascular System & Cardiology | 5.67     | University of Utrecht                  | 11.97    | Civil engineering                       | 6.65     | Shell                                  | 8.43     |
| 19   | Cologne                      | DE      | Chemistry                          | 7.16     | University of Bonn                     | 11.22    | Basic materials chemistry               | 9.77     | Henkel                                 | 9.54     |
| 20   | Chicago, IL                  | US      | Chemistry                          | 5.49     | Northwestern University                | 20.24    | Digital communication                   | 7.8      | Illinois Tool Works                    | 15.65    |
| 21   | Nanjing                      | CN      | Chemistry                          | 11.84    | Nanjing University                     | 12.54    | Electrical machinery, apparatus, energy | 11.09    | Southeast University                   | 9.93     |
| 22   | Daejeon                      | KR      | Engineering                        | 13.37    | KAIST                                  | 17.84    | Electrical machinery, apparatus, energy | 21.46    | LG Chem                                | 44.06    |
| 23   | Munich                       | DE      | Physics                            | 7.59     | University of Munich                   | 40.19    | Transport                               | 12.18    | BMW                                    | 16.43    |
| 24   | Tel Aviv-Jerusalem           | IL      | Physics                            | 5.89     | Tel Aviv University                    | 25.13    | Computer technology                     | 17.16    | Intel                                  | 5.54     |
| 25   | Hangzhou                     | CN      | Chemistry                          | 12.06    | Zhejiang University                    | 42.15    | Computer technology                     | 29.88    | Alibaba Group                          | 42.94    |
| 26   | Stuttgart                    | DE      | Chemistry                          | 7.19     | Eberhard Karls University of Tübingen  | 32.84    | Electrical machinery, apparatus, energy | 12.45    | Robert Bosch                           | 45.67    |
| 27   | Taipei-Hsinchu               | TW      | Engineering                        | 9.26     | National Taiwan University             | 16.35    | Computer technology                     | 11.02    | MediaTek                               | 14.24    |
| 28   | Singapore                    | SG      | Engineering                        | 10.42    | National University of Singapore       | 27.5     | Computer technology                     | 8.12     | A*Star                                 | 17.93    |
| 29   | Wuhan                        | CN      | Chemistry                          | 10.35    | Huazhong University of Science & Tech. | 21.05    | Optics                                  | 15.25    | Wuhan China Star Optoelectronics Tech. | 27.15    |
| 30   | Minneapolis, MN              | US      | Chemistry                          | 6.03     | University of Minnesota                | 52.37    | Medical technology                      | 31.29    | 3M Innovative Properties               | 36.04    |
| 31   | Philadelphia, PA             | US      | Neurosciences & Neurology          | 6.31     | University of Pennsylvania             | 37.54    | Pharmaceuticals                         | 21.35    | University of Pennsylvania             | 10.42    |



| Rank | Cluster name        | Economy | Scientific publishing performance           |          |                                     |          | Patent Performance                      |          |                              |          |
|------|---------------------|---------|---------------------------------------------|----------|-------------------------------------|----------|-----------------------------------------|----------|------------------------------|----------|
|      |                     |         | Top science field                           | Share, % | Top scientific organization         | Share, % | Top patenting field                     | Share, % | Top applicant                | Share, % |
| 32   | Moscow              | RU      | Physics                                     | 17.18    | Russian Academy of Sciences         | 27.41    | Computer technology                     | 12.28    | Yandex Europe                | 4.06     |
| 33   | Stockholm           | SE      | Science & Technology-Other Topics           | 5.78     | Karolinska Institutet               | 36.17    | Digital communication                   | 40.83    | LM Ericsson                  | 46.18    |
| 34   | Eindhoven           | BE/NL   | Engineering                                 | 14.64    | Eindhoven University of Tech.       | 45.62    | Medical technology                      | 27.12    | Philips Electronics          | 72.08    |
| 35   | Melbourne           | AU      | General & Internal Medicine                 | 5.19     | University of Melbourne             | 17.92    | Pharmaceuticals                         | 9.08     | Monash University            | 5.07     |
| 36   | Raleigh, NC         | US      | Science & Technology-Other Topics           | 4.54     | University of North Carolina        | 37.04    | Pharmaceuticals                         | 14.09    | Duke University              | 9.86     |
| 37   | Sydney              | AU      | General & Internal Medicine                 | 5.17     | University of Sydney                | 29.53    | Medical technology                      | 12.24    | Cochlear                     | 4.84     |
| 38   | Frankfurt Am Main   | DE      | Physics                                     | 8.68     | Goethe University Frankfurt         | 17.57    | Medical technology                      | 12.91    | Merck Patent                 | 9.89     |
| 39   | Toronto, ON         | CA      | Neurosciences & Neurology                   | 7.2      | University of Toronto               | 60.06    | Medical technology                      | 13.96    | Synaptive Medical            | 5.88     |
| 40   | Xi'an               | CN      | Engineering                                 | 14.64    | Xi'an Jiaotong University           | 20.43    | Digital communication                   | 15.8     | Xi'an Zhongxing New Software | 11.35    |
| 41   | Brussels            | BE      | Neurosciences & Neurology                   | 4.73     | KU Leuven                           | 26.02    | Basic materials chemistry               | 8.01     | Procter & Gamble Company     | 5.92     |
| 42   | Portland, OR        | US      | Neurosciences & Neurology                   | 6.67     | Oregon University System            | 47.25    | Computer technology                     | 20.64    | Intel                        | 54.34    |
| 43   | Tehran              | IR      | Engineering                                 | 16.01    | University of Tehran                | 7.86     | Medical technology                      | 14.93    | Fanavar Nano-Meghyas         | 2.69     |
| 44   | Berlin              | DE      | Chemistry                                   | 7.23     | Free University Of Berlin           | 27.65    | Electrical machinery, apparatus, energy | 11.1     | Siemens                      | 13.76    |
| 45   | Madrid              | ES      | Chemistry                                   | 5.61     | CSIC                                | 11.17    | Digital communication                   | 10.59    | CSIC                         | 9.24     |
| 46   | Barcelona           | ES      | Chemistry                                   | 5.22     | University of Barcelona             | 22.19    | Pharmaceuticals                         | 9.83     | Hewlett-Packard              | 24.53    |
| 47   | Chengdu             | CN      | Engineering                                 | 11.69    | Sichuan University                  | 30.2     | Pharmaceuticals                         | 11.66    | Sichuan University           | 4.91     |
| 48   | Milan               | IT      | Neurosciences & Neurology                   | 8.2      | University of Milan                 | 18.24    | Pharmaceuticals                         | 7.02     | Pirelli Tyre                 | 7.63     |
| 49   | Zürich              | CH/DE   | Chemistry                                   | 7.61     | ETH Zurich                          | 29.23    | Medical technology                      | 8.18     | Sika Technology              | 5.14     |
| 50   | Denver, CO          | US      | Meteorology & Atmospheric Sciences          | 4.85     | University of Colorado              | 41.79    | Medical technology                      | 12.84    | University of Colorado       | 7.09     |
| 51   | Istanbul            | TR      | Engineering                                 | 7.22     | Istanbul University                 | 14.63    | Other consumer goods                    | 18.69    | Arcelik                      | 47.68    |
| 52   | Montréal, QC        | CA      | Engineering                                 | 7.29     | McGill University                   | 31.61    | Digital communication                   | 16.41    | LM Ericsson                  | 8.77     |
| 53   | Heidelberg-Mannheim | DE      | Oncology                                    | 9.86     | Ruprecht Karl University Heidelberg | 44.55    | Basic materials chemistry               | 13.42    | BASF                         | 42.23    |
| 54   | Copenhagen          | DK      | Neurosciences & Neurology                   | 5.61     | University of Copenhagen            | 53.92    | Biotechnology                           | 14.95    | Novozymes                    | 10.76    |
| 55   | Atlanta, GA         | US      | Public, Environmental & Occupational Health | 6.92     | Emory University                    | 27.34    | Medical technology                      | 13.58    | Georgia Tech                 | 7.7      |
| 56   | Tianjin             | CN      | Chemistry                                   | 17.49    | Tianjin University                  | 20.57    | Computer technology                     | 10.47    | Tianjin University           | 12.48    |
| 57   | Cambridge           | GB      | Science & Technology-Other Topics           | 7.69     | University of Cambridge             | 54.77    | Computer technology                     | 16.2     | ARM                          | 11.54    |
| 58   | Rome                | IT      | Neurosciences & Neurology                   | 6.75     | Sapienza University Rome            | 23.85    | Pharmaceuticals                         | 10.31    | Bridgestone                  | 7.58     |
| 59   | Cincinnati, OH      | US      | Pediatrics                                  | 6.24     | University of Cincinnati            | 32.76    | Medical technology                      | 33.82    | Procter & Gamble Company     | 41.62    |
| 60   | Bengaluru           | IN      | Chemistry                                   | 12.62    | IISC-Bangalore                      | 21.75    | Computer technology                     | 20.99    | Hewlett-Packard              | 10.1     |
| 61   | São Paulo           | BR      | Neurosciences & Neurology                   | 4.21     | Universidade de Sao Paulo           | 35.24    | Medical technology                      | 8.77     | Natura Cosmeticos            | 4.01     |
| 62   | Dallas, TX          | US      | Cardiovascular System & Cardiology          | 6.34     | Southwestern Med. Center            | 36.11    | Civil engineering                       | 16.52    | Halliburton                  | 15.92    |
| 63   | Nuremberg-Erlangen  | DE      | Chemistry                                   | 7.75     | University of Erlangen Nuremberg    | 49.35    | Electrical machinery, apparatus, energy | 17.1     | Siemens                      | 35.26    |
| 64   | Pittsburgh, PA      | US      | Neurosciences & Neurology                   | 6        | PCSHE                               | 50.15    | Medical technology                      | 12.69    | University of Pittsburgh     | 14.15    |
| 65   | Ann Arbor, MI       | US      | Chemistry                                   | 4.47     | University of Michigan              | 65.63    | Pharmaceuticals                         | 10.22    | University of Michigan       | 29.52    |
| 66   | Changsha            | CN      | Engineering                                 | 11.43    | Central South University            | 30.2     | Electrical machinery,                   | 9.48     | Zoomlion                     | 7.97     |



| Rank | Cluster name             | Economy  | Scientific publishing performance  |          |                                         |          | Patent Performance                      |          |                                          |          |
|------|--------------------------|----------|------------------------------------|----------|-----------------------------------------|----------|-----------------------------------------|----------|------------------------------------------|----------|
|      |                          |          | Top science field                  | Share, % | Top scientific organization             | Share, % | Top patenting field                     | Share, % | Top applicant                            | Share, % |
| 67   | Delhi                    | IN       | Chemistry                          | 7.93     | All India Institute of Medical Sciences | 10.26    | apparatus, energy<br>Pharmaceuticals    | 12.02    | Sun Pharmaceutical Industries            | 4.36     |
| 68   | Helsinki                 | FI       | Science & Technology-Other Topics  | 5.1      | University of Helsinki                  | 41.98    | Digital communication                   | 30.04    | Nokia                                    | 11.79    |
| 69   | Qingdao                  | CN       | Chemistry                          | 13.08    | Ocean University of China               | 15.45    | Other consumer goods                    | 43.01    | Qingdao Haier Washing Machine            | 27.04    |
| 70   | Vienna                   | AT       | Science & Technology-Other Topics  | 5.14     | Medical University of Vienna            | 21.09    | Electrical machinery, apparatus, energy | 8.63     | Technische Universitat Wien              | 4.28     |
| 71   | Oxford                   | GB       | Physics                            | 6.92     | University of Oxford                    | 57.83    | Biotechnology                           | 13.74    | Oxford University                        | 12.9     |
| 72   | Suzhou                   | CN       | Chemistry                          | 16.99    | Suzhou University                       | 48.73    | Digital communication                   | 10.37    | Fujitsu                                  | 11.76    |
| 73   | Cleveland, OH            | US       | Cardiovascular System & Cardiology | 7.32     | Cleveland Clinic                        | 35.07    | Medical technology                      | 17.22    | Case Western Reserve University          | 10.71    |
| 74   | Vancouver, BC            | CA       | Neurosciences & Neurology          | 5.18     | University of British Columbia          | 52.55    | Medical technology                      | 9.44     | University of British Columbia           | 5.99     |
| 75   | Busan                    | KR       | Engineering                        | 9.82     | Pusan National University               | 27.37    | Medical technology                      | 7.68     | Pusan National University                | 5.59     |
| 76   | Lyon                     | FR       | Chemistry                          | 6.86     | CNRS                                    | 22.91    | Basic materials chemistry               | 10.26    | IFP Energies Nouvelles                   | 11.29    |
| 77   | Chongqing                | CN       | Chemistry                          | 10.06    | Chongqing University                    | 18.59    | Optics                                  | 16.58    | HKC Corp.                                | 36.69    |
| 78   | Phoenix, AZ              | US       | Neurosciences & Neurology          | 7.51     | Arizona State University                | 37.63    | Semiconductors                          | 16.25    | Intel                                    | 24.71    |
| 79   | Hefei                    | CN       | Chemistry                          | 14.05    | University of Science & Tech. of China  | 29.14    | Other consumer goods                    | 14.76    | Hefei Hualing                            | 15.29    |
| 80   | Harbin                   | CN       | Engineering                        | 13.04    | Harbin Institute of Technology          | 30.2     | Measurement                             | 14.32    | Harbin Institute of Technology           | 36.35    |
| 81   | Ottawa, ON               | CA       | Engineering                        | 5.73     | University of Ottawa                    | 43.04    | Digital communication                   | 48.28    | Huawei                                   | 42.98    |
| 82   | Jinan                    | CN       | Chemistry                          | 13.85    | Shandong University                     | 42.47    | Computer technology                     | 17.85    | Shandong University                      | 18.35    |
| 83   | Brisbane                 | AU       | Engineering                        | 5.38     | University of Queensland                | 36.87    | Civil engineering                       | 12.37    | University of Queensland                 | 8.18     |
| 84   | Bridgeport-New Haven, CT | US       | Neurosciences & Neurology          | 6.78     | Yale University                         | 63.11    | Pharmaceuticals                         | 15.69    | Yale University                          | 11.15    |
| 85   | Hamamatsu                | JP       | Physics                            | 8.2      | Hamamatsu University School of Medicine | 21.75    | Mechanical elements                     | 14.92    | NTN Corp.                                | 26.17    |
| 86   | Austin, TX               | US       | Chemistry                          | 10.12    | University Of Texas Austin              | 62.24    | Computer technology                     | 20.83    | University Of Texas                      | 13.94    |
| 87   | Changchun                | CN       | Chemistry                          | 22.06    | Jilin University                        | 41.61    | Measurement                             | 15.58    | Changchun Institute Of Applied Chemistry | 14.38    |
| 88   | Ankara                   | TR       | Engineering                        | 5.81     | Hacettepe University                    | 13.18    | Medical technology                      | 15.12    | Aselsan                                  | 18.01    |
| 89   | Lausanne                 | CH/FR    | Chemistry                          | 7.91     | EPFL                                    | 34.89    | Food chemistry                          | 8.86     | NESTEC                                   | 25.83    |
| 90   | Hamburg                  | DE       | Physics                            | 7.64     | University of Hamburg                   | 42.84    | Organic fine chemistry                  | 14.6     | Beiersdorf                               | 8.75     |
| 91   | Kanazawa                 | JP       | Chemistry                          | 7.75     | Kanazawa University                     | 52.62    | Computer technology                     | 8.89     | Fujifilm Corp.                           | 31.04    |
| 92   | Grenoble                 | FR       | Physics                            | 16.45    | CNRS                                    | 31.57    | Electrical machinery, apparatus, energy | 13.77    | CEA                                      | 39.44    |
| 93   | Manchester               | GB       | Chemistry                          | 6.71     | University of Manchester                | 49.75    | Electrical machinery, apparatus, energy | 15.46    | Micromass                                | 13.54    |
| 94   | St. Louis, MO            | US       | Neurosciences & Neurology          | 6.7      | Washington University (WUSTL)           | 51.25    | Biotechnology                           | 16       | Monsanto Technology                      | 17.65    |
| 95   | Basel                    | CH/DE/FR | Neurosciences & Neurology          | 7.53     | University of Basel                     | 45.41    | Pharmaceuticals                         | 18.98    | F. Hoffmann-La Roche                     | 13.56    |
| 96   | Lund-Malmö               | SE       | Science & Technology-Other Topics  | 5.55     | Lund University                         | 64.26    | Digital communication                   | 25.61    | LM Ericsson                              | 24.18    |
| 97   | Columbus, OH             | US       | Oncology                           | 5.23     | Ohio State University                   | 66.73    | Pharmaceuticals                         | 12.87    | Ohio State Innovation Foundation         | 18.96    |
| 98   | Mumbai                   | IN       | Chemistry                          | 16.43    | Bhabha Atomic Research Center           | 17       | Organic fine chemistry                  | 17.71    | Reliance Industries                      | 4.9      |
| 99   | Warsaw                   | PL       | Chemistry                          | 9.35     | Polish Academy of Sciences              | 14.59    | Medical technology                      | 8.43     | General Electric                         | 4.49     |
| 100  | Göteborg                 | SE       | Engineering                        | 7.32     | University of Gothenburg                | 33       | Digital communication                   | 13.89    | LM Ericsson                              | 22.63    |

در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی، نام چهار خوشه از کشورهای منطقه در «۱۰۰ خوشه برتر علم و فناوری»، دیده می‌شود که خوشه «تهران» جایگاه دوم را در میان آن‌ها دارد. در جدول

سه، امتیاز و جایگاه خوشه‌های کشورهای منطقه در این گزارش آمده است.

جدول ۱۱-۷. امتیاز و جایگاه خوشه‌های کشورهای منطقه در «۱۰۰ خوشه برتر علم و فناوری» سال ۲۰۲۰ میلادی

| Rank | Cluster name       | Economy | PCT applications | Scientific publications | Share of total PCT filings, % | Share of total pubs, % | Total | Rank 2013-17 | Rank change |
|------|--------------------|---------|------------------|-------------------------|-------------------------------|------------------------|-------|--------------|-------------|
| 24   | Tel Aviv-Jerusalem | IL      | 7,076            | 31,086                  | 0.68                          | 0.36                   | 1.03  | 23           | -1          |
| 43   | Tehran             | IR      | 149              | 62,530                  | 0.01                          | 0.72                   | 0.74  | 46           | 3           |
| 51   | Istanbul           | TR      | 2,677            | 31,709                  | 0.26                          | 0.37                   | 0.62  | 54           | 3           |
| 88   | Ankara             | TR      | 430              | 27,758                  | 0.04                          | 0.32                   | 0.36  | 77           | -11         |

خوشه «توکیو - یوکوهاما» از کشور ژاپن بیشترین کار را در زمینه علم و فناوری داشته و نام آن در جایگاه نخست سیاهه ۲۰۲۰ میلادی جای گرفته است. خوشه‌های «شنژن - هنگ کنگ - گوانژو»، «سئول»، «پکن» و «سن جوز - سن فرانسیسکو» نیز در جایگاه‌های دوم تا پنجم این شاخص هستند.

#### ۷-۸. گزارش «وایپو» درباره اظهارنامه‌های ثبت اختراع

گزارش «سازمان جهانی مالکیت فکری» (وایپو) در سال ۲۰۲۰ میلادی درباره شمار اظهارنامه‌های ثبت اختراع کشورها در سال ۲۰۱۹ میلادی نشان می‌دهد که ایران جایگاه ۲۰ را میان کشورهای جهان دارد. گزارش «وایپو» نشان می‌دهد که ایرانیان در سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۱,۷۰۵ اظهارنامه ثبت کرده‌اند که ۱۱,۵۶۹ اثر از آن‌ها در دفترهای ایرانی و

۱۳۶ اثر از آن‌ها در دفترهای دیگر کشورها ثبت شده‌اند. بر پایه این گزارش، در ثبت اظهارنامه‌ها ایران رده دوم را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۱۲ جایگاه هر یک از کشورهای منطقه و شمار اظهارنامه‌های آن‌ها گزارش شده است.

جدول ۱۲-۷. جایگاه و شمار اظهارنامه‌های ثبت اختراع کشورهای منطقه در سال ۲۰۱۸ میلادی

| کشورها    | شمار اظهارنامه‌ها | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها            | شمار اظهارنامه‌ها | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-----------|-------------------|---------------|--------------|-------------------|-------------------|---------------|--------------|
| قطر       | ۱۳۰               | ۱۳            | ۸۳           | رژیم اشغالگر قدس  | ۱۶۰۷۸             | ۱             | ۱۵           |
| کویت      | ۱۲۹               | ۱۴            | ۸۴           | ایران             | ۱۱۷۰۵             | ۲             | ۲۰           |
| سوریه     | ۱۲۴               | ۱۵            | ۸۶           | ترکیه             | ۱۰۰۴۳             | ۳             | ۲۲           |
| تاجیکستان | ۱۰۵               | ۱۶            | ۹۱           | عربستان سعودی     | ۷۴۰۱              | ۴             | ۲۵           |
| گرجستان   | ۸۹                | ۱۷            | ۹۵           | مصر               | ۱۱۸۳              | ۵             | ۴۴           |
| بحرین     | ۷۹                | ۱۸            | ۹۷           | قزاقستان          | ۹۰۲               | ۶             | ۴۸           |
| لبنان     | ۷۹                | ۱۸            | ۹۷           | امارات متحده عربی | ۷۹۱               | ۷             | ۵۱           |
| یمن       | ۶۳                | ۲۰            | ۱۰۳          | آذربایجان         | ۵۸۴               | ۸             | ۵۵           |
| عمان      | ۵۴                | ۲۱            | ۱۰۷          | ازبکستان          | ۴۵۶               | ۹             | ۶۰           |
| اردن      | ۴۹                | ۲۲            | ۱۱۰          | پاکستان           | ۴۱۱               | ۱۰            | ۶۲           |
| افغانستان | ۹                 | ۲۳            | ۱۳۶          | ارمنستان          | ۲۱۱               | ۱۱            | ۷۶           |
| عراق      | ۹                 | ۲۳            | ۱۳۶          | قرقیزستان         | ۱۶۱               | ۱۲            | ۷۹           |



| کشورها    | شمار<br>اظهارنامه‌ها | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-----------|----------------------|------------------|-----------------|
| ترکمنستان | ۱                    | ۲۵               | ۱۶۶             |
| فلسطین    | -                    | -                | -               |

بر پایه گزارش ۲۰۲۰ «وایپو»، در سال ۲۰۱۹ میلادی روی هم ۳,۲۸۵,۷۴۸ اظهارنامه در جهان ثبت شده‌اند. در این گزارش، مخترعان کشور «چین» با ثبت ۱,۳۲۷,۸۴۷ اظهارنامه

جایگاه نخست را دارند و مخترعان کشورهای «آمریکا»، «ژاپن»، «کره جنوبی»، و «آلمان» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۷-۹. شاخص جهانی نوآوری

بر پایه گزارش «شاخص جهانی نوآوری» در سال ۲۰۲۰ میلادی که با همکاری مؤسسه «وایپو»، دانشگاه «کرنل»، و مؤسسه «اینسید» منتشر شده است، ایران در جایگاه ۶۷ جهان است. در این گزارش ۱۳۱ کشور ارزیابی و در سیاهه پایانی رتبه‌بندی شده‌اند. بر پایه این گزارش، امتیاز کل ایران در این شاخص ۳۰/۸۹ است. این در حالی است که رتبه ایران در زیرشاخص‌های درون‌داد ۹۰ و در زیرشاخص‌های برون‌داد

۵۰ است. «شاخص جهانی نوآوری» آمیزه‌ای است از ۸۰ سنجه است که برای پایش و مقایسه نوآوری در کشورها بکار می‌رود. این ۸۰ سنجه در ۲۱ شاخص و هفت بُعد دسته‌بندی شده‌اند. در جدول ۷-۱۳ امتیاز و رتبه ایران در هفت بُعد و ۲۱ شاخص کلیدی «شاخص جهانی نوآوری» گزارش شده‌اند.

جدول ۷-۱۳. رتبه ایران در ابعاد و شاخص‌های گوناگون «شاخص جهانی نوآوری» سال ۲۰۲۰ میلادی

| بُعد                      | رتبه جهانی | امتیاز | شاخص                                 | رتبه جهانی | امتیاز |
|---------------------------|------------|--------|--------------------------------------|------------|--------|
| مؤسسه‌ها                  | ۱۲۰        | ۴۶.۶   | فضای سیاسی                           | ۱۰۶        | ۴۴.۳   |
|                           |            |        | فضای قانون‌گذاری                     | ۱۱۷        | ۴۴.۱   |
|                           |            |        | فضای کسب و کار                       | ۱۲۵        | ۵۱.۴   |
| سرمایه انسانی و پژوهش     | ۴۶         | ۳۶.۶   | آموزش                                | ۸۳         | ۳۹.۳   |
|                           |            |        | آموزش دانشگاهی                       | ۷          | ۵۵.۹   |
|                           |            |        | تحقیق و توسعه                        | ۴۸         | ۱۴.۵   |
| زیرساخت                   | ۶۹         | ۳۹.۷   | فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (فائو) | ۸۰         | ۶۱.۱   |
|                           |            |        | زیرساخت‌های عمومی                    | ۳۱         | ۳۶.۵   |
|                           |            |        | پایداری زیست محیطی                   | ۹۲         | ۲۱.۳   |
| پیچیدگی بازار             | ۱۰۸        | ۳۸.۸   | اعتبار                               | ۷۷         | ۳۹.۲   |
|                           |            |        | سرمایه‌گذاری                         | ۱۱۵        | ۲۵.۵   |
|                           |            |        | مقیاس تجارت، رقابت، و بازار          | ۱۰۷        | ۵۱.۸   |
| پیچیدگی کسب و کار         | ۱۱۲        | ۱۷.۹   | کارکنان دانشی                        | ۱۰۳        | ۱۷.۵   |
|                           |            |        | پیوندهای نوآوری                      | ۱۰۰        | ۱۶.۴   |
|                           |            |        | جذب دانش                             | ۹۹         | ۱۹.۸   |
| برون‌دادهای دانش و فناوری | ۵۹         | ۲۳.۰   | پدیدآوری دانش                        | ۲۵         | ۳۹.۳   |
|                           |            |        | تأثیر دانش                           | ۸۶         | ۱۸.۳   |
|                           |            |        | دانش گستره                           | ۱۱۷        | ۱۱.۴   |
| آثار خلاقانه              | ۴۸         | ۲۸.۷   | دارایی‌های ناپیدا                    | ۱۳         | ۴۹.۱   |

|      |     |                        |
|------|-----|------------------------|
| ۲.۵  | ۱۱۴ | کالاها و خدمات خلاقانه |
| ۱۴.۱ | ۷۱  | خلاقیت برخط            |

افزون بر گزارش امتیاز و رتبه کشورهای در بُعدهای ارزیابی کشورها در هم می‌آمیزد. در جدول ۷-۱۴ امتیاز و گوناگون، «شاخص جهانی نوآوری» دربردارنده امتیاز و رتبه رتبه ایران در سنج‌های ارزیابی «شاخص جهانی نوآوری» کشورها در سنج‌های ریزتر نیز هست. همان‌گونه که گفته آمده‌اند. شد، این شاخص روی هم ۸۰ سنج گوناگون را برای

جدول ۷-۱۴. امتیاز و رتبه ایران در سنج‌های ارزیابی «شاخص جهانی نوآوری» سال ۲۰۲۰ میلادی

| رتبه از ۱۲۹ | امتیاز | بُعد و سنج                                                          |
|-------------|--------|---------------------------------------------------------------------|
| ۴۶.۶        | ۱۲۰    | ۱. مؤسسه‌ها                                                         |
| ۴۴.۳        | ۱۰۶    | ۱-۱. فضای سیاسی                                                     |
| ۵۱.۸        | ۱۲۳    | ۱-۱-۱. پایداری سیاسی و عملیاتی                                      |
| ۴۰.۵        | ۹۴     | ۱-۲-۱. اثربخشی دولت                                                 |
| ۴۴.۱        | ۱۱۷    | ۲-۱. فضای قانون‌گذاری                                               |
| ۷.۶         | ۱۲۹    | ۱-۲-۱. کیفیت قانون‌گذاری                                            |
| ۲۸.۶        | ۱۰۸    | ۲-۲-۱. قوانین و حقوق                                                |
| ۲۳.۱        | ۹۷     | ۲-۲-۱. هزینه برکناری افزونگی                                        |
| ۵۱.۴        | ۱۲۵    | ۳-۱. فضای کسب‌وکار                                                  |
| ۶۷.۸        | ۱۲۸    | ۱-۳-۱. آسانی راه‌اندازی کسب‌وکار                                    |
| ۳۵.۱        | ۱۱۱    | ۲-۳-۱. آسانی حل ورشکستگی                                            |
| ۳۶.۶        | ۴۶     | ۲. سرمایه انسانی و پژوهش                                            |
| ۳۹.۳        | ۸۳     | ۱-۲. آموزش                                                          |
| ۴.۰         | ۷۴     | ۱-۲-۱. هزینه‌کرد آموزش                                              |
| ۱۷.۵        | ۶۵     | ۲-۲-۱. بودجه دولت برای هر دانش‌آموز متوسطه                          |
| ۱۴.۸        | ۵۵     | ۲-۲-۱. سال‌های پیش‌بینی شده برای آموزش در مدرسه                     |
| -           | -      | ۲-۲-۲. ارزیابی خواندن، ریاضیات، و علوم                              |
| ۱۹.۰        | ۹۴     | ۲-۲-۱. نسبت دانش‌آموز - معلم، متوسطه                                |
| ۵۵.۹        | ۷      | ۲-۲. آموزش دانشگاهی                                                 |
| ۶۸.۱        | ۳۱     | ۲-۲-۱. نام‌نویسی برای آموزش دانشگاهی                                |
| ۴۲.۱        | ۳      | ۲-۲-۲. دانش‌آموختگان در زمینه علوم و مهندسی                         |
| ۰.۵         | ۹۶     | ۲-۲-۳. تبادل دانشجو در سطح آموزش دانشگاهی به داخل کشور              |
| ۱۴.۵        | ۴۸     | ۳-۲. تحقیق و توسعه                                                  |
| ۱۴۷۴.۹      | ۴۴     | ۲-۳-۱. پژوهشگران                                                    |
| ۰.۸         | ۴۴     | ۲-۳-۲. هزینه ناخالص در تحقیق و توسعه (گرد)                          |
| ۰.۰         | ۴۲     | ۲-۳-۲. شرکت‌های تحقیق و توسعه جهانی، میانگین هزینه سه شرکت برتر     |
| ۲۴.۰        | ۴۴     | ۲-۳-۲. میانگین امتیاز سه مؤسسه برتر در نظام رتبه‌بندی جهانی کیو.اس. |
| ۳۹.۷        | ۶۹     | ۳. زیرساخت                                                          |
| ۶۱.۱        | ۸۰     | ۱-۳. فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (فاوا)                           |
| ۷۵.۹        | ۳۹     | ۱-۳-۱. دسترسی به فاوا                                               |
| ۵۲.۷        | ۷۳     | ۱-۳-۲. بهره‌برداری از فاوا                                          |
| ۶۳.۲        | ۸۸     | ۱-۳-۳. خدمات برخط دولت                                              |

| رتبه از ۱۲۹ | امتیاز | بعد و سنج                                                    |
|-------------|--------|--------------------------------------------------------------|
| ۵۲.۸        | ۱۰۳    | ۳-۱-۴. مشارکت الکترونیکی برخط                                |
| ۳۶.۵        | ۳۱     | ۳-۲. زیرساخت‌های عمومی                                       |
| ۳۷۹۴.۶      | ۵۳     | ۳-۱-۲. خروجی برق                                             |
| ۳۶.۷        | ۶۳     | ۳-۲-۲. عملکرد لجستیک                                         |
| ۴۰.۸        | ۱۰     | ۳-۲-۳. ساخت سرمایه ناخالص                                    |
| ۲۱.۳        | ۹۲     | ۳-۳. پایداری زیست محیطی                                      |
| ۵.۸         | ۱۰۴    | ۳-۱-۳. سرانه تولید ناخالص داخلی در واحد مصرف انرژی           |
| ۴۸.۰        | ۶۱     | ۳-۲-۳. عملکرد زیست محیطی                                     |
| ۰.۴         | ۹۲     | ۳-۳-۳. گواهینامه‌های زیست محیطی ایزو ۱۴۰۰۱                   |
| ۳۸.۸        | ۱۰۸    | ۴. پیچیدگی بازار                                             |
| ۳۹.۲        | ۷۷     | ۴-۱. اعتبار                                                  |
| ۵۰.۰        | ۹۴     | ۴-۱-۱. آسانی گرفتن اعتبار                                    |
| ۶۶.۱        | ۵۰     | ۴-۱-۲. اعتبار داخلی به بخش خصوصی                             |
| -           | -      | ۴-۱-۳. پرتفوی وام ناخالص مؤسسه‌های خرد                       |
| ۲۵.۵        | ۱۱۵    | ۴-۲. سرمایه‌گذاری                                            |
| ۴۰.۰        | ۱۱۰    | ۴-۱-۲. آسانی پشتیبانی از سرمایه‌گذاران اقلیت                 |
| ۲۴.۶        | ۵۲     | ۴-۲-۲. سرمایه‌گذاری در بازار                                 |
| -           | -      | ۴-۲-۳. معاملات سرمایه‌گذاری پرخطر                            |
| ۵۱.۸        | ۱۰۷    | ۴-۳. مقیاس تجارت، رقابت، و بازار                             |
| ۱۵.۲        | ۱۲۹    | ۴-۱-۳. نرخ تعرفه، میانگین وزنی                               |
| ۵۸.۰        | ۱۱۳    | ۴-۲-۳. شدت رقابت محلی                                        |
| ۱۴۷۰.۷      | ۱۸     | ۴-۳-۳. مقیاس بازار داخلی                                     |
| ۱۷.۹        | ۱۱۲    | ۵. پیچیدگی کسب‌وکار                                          |
| ۱۷.۵        | ۱۰۳    | ۵-۱. کارکنان دانشی                                           |
| ۱۹.۸        | ۷۷     | ۵-۱-۱. اشتغال در خدمات دانش - بنیان                          |
| -           | -      | ۵-۱-۲. شرکت‌های ارائه‌کننده آموزش رسمی                       |
| ۰.۲         | ۵۰     | ۵-۱-۳. گردش هزینه‌شده در بنگاه‌های کسب‌وکاری                 |
| -           | -      | ۵-۱-۴. گردش سرمایه‌گذاری‌شده با پشتیبانی بنگاه‌های کسب‌وکاری |
| -           | -      | ۵-۱-۵. کارکنان زن با مدارک آموزشی پیشرفته                    |
| ۱۶.۴        | ۱۰۰    | ۵-۲. پیوندهای نوآوری                                         |
| ۲۸.۷        | ۱۱۷    | ۵-۱-۲. همکاری پژوهشی دانشگاه و صنعت                          |
| ۴۲.۱        | ۸۸     | ۵-۲-۲. وضعیت توسعه خوشه‌ای                                   |
| -           | -      | ۵-۲-۳. گردش تأمین‌شده از مؤسسه‌های خارجی                     |
| ۰.۰         | ۱۲۲    | ۵-۲-۴. قراردادهای سرمایه‌گذاری مشترک/ پیمان راهبردی          |
| ۰.۱         | ۶۴     | ۵-۲-۵. پروانه‌های اختراع ثبت‌شده (دست‌کم در دو دفتر)         |
| ۱۹.۸        | ۹۹     | ۵-۳. جذب دانش                                                |
| ۰.۲         | ۹۴     | ۵-۳-۱. پرداخت‌های مالکیت فکری                                |
| ۶.۲         | ۹۲     | ۵-۳-۲. واردات با فناوری پیشرفته                              |
| ۰.۵         | ۱۰۱    | ۵-۳-۳. واردات خدمات فاوا                                     |
| ۰.۸         | ۱۱۹    | ۵-۳-۴. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، ورود خالص                  |
| ۱۹.۲        | ۵۶     | ۵-۳-۵. پژوهشگران با استعداد در بنگاه‌های کسب‌وکاری           |

| رتبه از ۱۲۹ | امتیاز | بُعد و سنج                                       |
|-------------|--------|--------------------------------------------------|
| ۲۳۰         | ۵۹     | ۶. برون دادهای دانش و فناوری                     |
| ۳۹۳         | ۲۵     | ۶-۱. پدیدآوری دانش                               |
| ۷۰۵         | ۱۴     | ۶-۱-۱. اظهارنامه های ثبت اختراع                  |
| ۰۲          | ۵۳     | ۶-۱-۲. اظهارنامه های جهانی پی. سی. پی.           |
| -           | -      | ۶-۱-۳. اظهارنامه های مدل کاربردی                 |
| ۲۳۰۵        | ۲۱     | ۶-۱-۴. انتشارات علمی و فنی                       |
| ۱۹۰۷        | ۴۰     | ۶-۱-۵. شاخص «اچ» انتشارات استنادپذیر             |
| ۱۸۰۳        | ۸۶     | ۶-۲. تأثیر دانش                                  |
| ۳۰          | ۱۱۵    | ۶-۲-۱. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی در هر فرد شاغل |
| ۰۰۴         | ۱۰۱    | ۶-۲-۲. تراکم کسب و کارهای تازه                   |
| ۰۰          | ۵۸     | ۶-۲-۳. کل هزینه کرد نرم افزارهای رایانه ای       |
| ۱۰۳         | ۹۶     | ۶-۲-۴. گواهینامه های کیفیت ایزو ۹۰۰۱             |
| ۳۸۰۵        | ۲۶     | ۶-۲-۵. برون دادهای فناوری پیشرفته و نیمه پیشرفته |
| ۱۱۰۴        | ۱۱۷    | ۶-۳. دانش گسترده                                 |
| ۰۰          | ۸۶     | ۶-۳-۱. رسیده های مالکیت فکری                     |
| ۰۰۳         | ۹۰     | ۶-۳-۲. صادرات فناوری های پیشرفته                 |
| ۰۰۶         | ۹۲     | ۶-۳-۳. صادرات خدمات فاوا                         |
| ۰۰۸         | ۶۰     | ۶-۳-۴. سرمایه گذاری مستقیم خارجی، خروجی خالص     |
| ۲۸۰۷        | ۴۸     | ۷. آثار خلاقانه                                  |
| ۴۹۰۱        | ۱۳     | ۷-۱. دارای های ناپیدا                            |
| ۲۲۲۰۰       | ۱      | ۷-۱-۱. اظهارنامه های ثبت علائم تجاری             |
| ۱۰۹         | ۷۸     | ۷-۱-۲. طرح های صنعتی                             |
| ۹۰۲         | ۱۴     | ۷-۱-۳. پدیدآوری مدل های کسب و کار و فاوا         |
| ۴۷۰۴        | ۹۲     | ۷-۱-۴. پدیدآوری مدل های سازمانی و فاوا           |
| ۲۰۵         | ۱۱۴    | ۷-۲. کالاها و خدمات خلاقانه                      |
| ۰۰۱         | ۷۴     | ۷-۲-۱. صادرات خدمات فرهنگی و خلاقانه             |
| ۱۰۷         | ۷۴     | ۷-۲-۲. ساخت فیلم های بلند ملی                    |
| ۲۰۱         | ۵۳     | ۷-۲-۳. بازار سرگرمی و رسانه                      |
| ۰۰۳         | ۹۶     | ۷-۲-۴. آثار چاپی، انتشارات، و دیگر رسانه ها      |
| ۰۰          | ۱۱۹    | ۷-۲-۵. صادرات کالاها و خدمات خلاقانه             |
| ۱۴۰۱        | ۷۱     | ۷-۳. خلاقیت بر خط                                |
| ۱۰۸         | ۸۰     | ۷-۳-۱. دامنه های برتر عمومی (gTLDs)              |
| ۶۰۱         | ۴۶     | ۷-۳-۲. دامنه های برتر با کد کشور (ccTLDs)        |
| ۵۰۰۸        | ۵۹     | ۷-۳-۳. ویرایش مدخل های ویکی پدیا در سال          |
| ۰۰۵         | ۷۲     | ۷-۳-۴. ساخت اپلیکیشن های موبال                   |

در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی «شاخص جهانی نوآوری»، ایران رتبه هفتم را در میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۱۵ امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در این گزارش آمده است. در این جدول، پیشرفت (↑)، پایستگی (=)، یا پسرفت (↓) رتبه جهانی کشورهای منطقه نیز در برابر ویرایش پیشین «شاخص جهانی نوآوری» نشان داده شده اند. در این میان، اردن با پنج پله پیشرفت و کویت با ۱۸ پله پسرفت چشم گیرترین تغییر رتبه را در برابر سال ۲۰۱۹ میلادی



داشته‌اند.

جدول ۷-۱۵. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی نوآوری» سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | تغییر رتبه جهانی |
|-------------------|--------|---------------|--------------|------------------|
| عمان              | ۲۶.۰۵  | ۱۴            | ۸۴           | ۴ ↓              |
| لبنان             | ۲۶.۰۲  | ۱۵            | ۸۷           | ۱ ↑              |
| ازبکستان          | ۲۴.۵۴  | ۱۶            | ۹۳           | –                |
| قرقیزستان         | ۲۴.۵۱  | ۱۷            | ۹۴           | ۴ ↓              |
| مصر               | ۲۴.۲۳  | ۱۸            | ۹۶           | ۴ ↓              |
| پاکستان           | ۲۲.۳۱  | ۱۹            | ۱۰۷          | ۲ ↓              |
| تاجیکستان         | ۲۲.۲۳  | ۲۰            | ۱۰۹          | ۹ ↓              |
| یمن               | ۱۳.۵۶  | ۲۱            | ۱۳۱          | ۲ ↓              |
| فلسطین            | –      | –             | –            | –                |
| عراق              | –      | –             | –            | –                |
| سوریه             | –      | –             | –            | –                |
| افغانستان         | –      | –             | –            | –                |
| ترکمنستان         | –      | –             | –            | –                |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۵۳.۵۵  | ۱             | ۱۳           | ۳ ↓              |
| امارات متحده عربی | ۴۱.۷۹  | ۲             | ۳۴           | ۲ ↑              |
| ترکیه             | ۳۴.۹   | ۳             | ۵۱           | ۲ ↓              |
| ارمنستان          | ۳۲.۶۴  | ۴             | ۶۱           | ۳ ↑              |
| گرجستان           | ۳۱.۷۸  | ۵             | ۶۳           | ۱۵ ↓             |
| عربستان سعودی     | ۳۰.۹۴  | ۶             | ۶۶           | ۲ ↑              |
| ایران             | ۳۰.۸۹  | ۷             | ۶۷           | ۶ ↓              |
| قطر               | ۳۰.۸۱  | ۸             | ۷۰           | ۵ ↓              |
| قزاقستان          | ۲۸.۵۶  | ۹             | ۷۷           | ۲ ↑              |
| کویت              | ۲۸.۴   | ۱۰            | ۷۸           | ۱۸ ↓             |
| بحرین             | ۲۸.۳۷  | ۱۱            | ۷۹           | ۱ ↓              |
| اردن              | ۲۷.۷۹  | ۱۲            | ۸۱           | ۵ ↑              |
| آذربایجان         | ۲۷.۲۳  | ۱۳            | ۸۲           | ۲ ↑              |

«سوئد»، «آمریکا»، «انگلستان»، و «هلند» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

گفتنی است که در ویرایش ۲۰۲۰ شاخص جهانی نوآوری، «سویس» با امتیاز ۶۶/۰۸ جایگاه نخست را دارد و

## ۷-۱۰. شاخص نوآوری بلومبرگ

کشورها به کار می‌رود. «رژیم اشغالگر قدس»، «ترکیه»، و «امارات متحده عربی» در جایگاه نخست تا سوم میان کشورهای منطقه در «شاخص نوآوری بلومبرگ» جای گرفته‌اند. در جدول ۷-۱۶ جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است.

بر پایه گزارش ۲۰۲۰ «بلومبرگ بیزنس»، ایران میان ۶۰ کشور نخست «شاخص نوآوری بلومبرگ» جای نگرفته است. «شاخص نوآوری بلومبرگ» کشورهای جهان را در هفت زمینه در پیوند با نوآوری ارزیابی و نام ۶۰ کشور نخست را منتشر می‌کند. «شاخص جهانی نوآوری» آمیزه‌ای است از هفت سنجه که برای پایش و مقایسه نوآوری در

جدول ۷-۱۶. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص نوآوری بلومبرگ» سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | تغییر رتبه جهانی |
|-------------------|--------|---------------|--------------|------------------|
| ایران             | –      | –             | –            | –                |
| کویت              | –      | –             | –            | –                |
| بحرین             | –      | –             | –            | –                |
| ارمنستان          | –      | –             | –            | –                |
| عمان              | –      | –             | –            | –                |
| آذربایجان         | –      | –             | –            | –                |
| اردن              | –      | –             | –            | –                |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۸۵.۰۳  | ۱             | ۶            | ۱ ↓              |
| ترکیه             | ۶۳.۸۴  | ۲             | ۳۵           | ۲ ↓              |
| امارات متحده عربی | ۵۴.۳۱  | ۳             | ۴۴           | ۲ ↑              |
| عربستان سعودی     | ۴۹.۵۴  | ۶             | ۵۳           | ۳ ↑              |
| قطر               | ۴۸.۸۱  | ۷             | ۵۵           | ۲ ↑              |
| مصر               | ۴۶.۲۹  | ۷             | ۵۸           | –                |
| قزاقستان          | ۴۶.۱۰  | ۷             | ۵۹           | –                |



| کشورها    | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | تغییر رتبه جهانی |
|-----------|--------|---------------|--------------|------------------|
| عراق      | -      | -             | -            | -                |
| فلسطین    | -      | -             | -            | -                |
| ازبکستان  | -      | -             | -            | -                |
| سوریه     | -      | -             | -            | -                |
| افغانستان | -      | -             | -            | -                |
| ترکمنستان | -      | -             | -            | -                |

بر پایه این گزارش، «آلمان» در جایگاه نخست جهان در «شاخص نوآوری بلومبرگ» است و «کره جنوبی»، «سنگاپور»، «سوئیس»، و «سوئیس» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۲-۱۱. شاخص جهانی خلاقیت

«شاخص جهانی خلاقیت» کشورهای جهان را در سه حوزه استعداد، فناوری، و تسامح و بردباری ارزیابی و می‌کند. «موسسه رفاه مارتین» هر چهار سال یک‌بار این شاخص را بروزرسانی و منتشر می‌کند. تازه‌ترین گزارش

## ۲-۱۲. گزارش رقابت‌پذیری جهانی

هدف این گزارش یاری رساندن به سیاست‌گذاران، رهبران کسب‌وکار، و دیگر بهره‌داران در زمینه طراحی راهبردهای اقتصادی در دوره «انقلاب چهارم صنعتی» یا همان «صنعت ۴» است. در سال ۲۰۱۹ میلادی این شاخص با تغییرهای چشم‌گیری در روش‌شناسی خود همراه بوده است تا بتواند در پیوند با فضای «صنعت ۴» باشد. «گزارش

## ۲-۱۳. شاخص توسعه انسانی

گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۲۰ میلادی نشان‌دهنده کاهش رتبه ایران در «شاخص توسعه انسانی» است. بر پایه این گزارش که داده‌های سال ۲۰۱۹ کشورها را تحلیل کرده است، ایران با امتیاز ۰/۷۸۳ در این شاخص رتبه ۷۰ جهان را دارد. «شاخص توسعه انسانی» با طرح این ایده شکل گرفته که نیاز رشد و توسعه و دستیابی به رفاه، تنها وابسته به درآمد بالا، فناوری، و غیره نیست، بلکه رشد استعدادها و توسعه انسانی نیز برای چنین پیشرفتی لازم است. «شاخص توسعه

انسانی» کشورهای جهان را در چهار سنجه امید به زندگی، تحصیل کودکان، دوره آموزش، و سرانه درآمد ناخالص ملی ارزیابی و به هرکدام امتیازی می‌دهد، و کشورها بر این پایه رتبه‌بندی می‌شوند. امتیاز کل ایران در این شاخص ۰/۷۹۸ بوده است که در مقایسه با ویرایش قبلی این گزارش رشد داشته است. در جدول ۷-۱۷ امتیاز ارزش‌های ایران در یک از سنجه‌های این شاخص روشن شده است.



جدول ۱۷-۲. امتیاز ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص توسعه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| سنجه‌ها                                                 | ارزش‌ها  | سنجه‌ها                | ارزش‌ها    |
|---------------------------------------------------------|----------|------------------------|------------|
| امید به زندگی در آغاز تولد                              | ۷۶/۷ سال | میانگین دوره آموزش     | ۱۰/۳ سال   |
| دوره پیش‌بینی شده برای آموزش کودکان در سن ورود به مدرسه | ۱۴/۸ سال | سرنه در آمد ناخالص ملی | ۱۲۴۴۷ دلار |

ایران رتبه ۱۱ را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۱۸-۷ امتیاز و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است. «رژیم اشغالگر قدس» در جایگاه نخست میان کشورهای منطقه جای گرفته است و «امارات متحده عربی» و «عربستان سعودی» در جایگاه‌های دوم و سوم این شاخص هستند.

جدول ۱۸-۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص توسعه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | رتبه | رتبه | امتیاز | کشورها    | رتبه | رتبه | امتیاز |
|-------------------|------|------|--------|-----------|------|------|--------|
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱۹   | ۱    | ۰.۹۱۹  | لبنان     | ۹۲   | ۱۴   | ۰.۷۴۴  |
| امارات متحده عربی | ۳۱   | ۲    | ۰.۸۹۰  | اردن      | ۱۰۲  | ۱۵   | ۰.۷۲۹  |
| عربستان سعودی     | ۴۰   | ۳    | ۰.۸۵۴  | ازبکستان  | ۱۰۶  | ۱۶   | ۰.۷۲۰  |
| بحرین             | ۴۲   | ۴    | ۰.۸۵۲  | ترکمنستان | ۱۱۱  | ۱۷   | ۰.۷۱۵  |
| قطر               | ۴۵   | ۵    | ۰.۸۴۸  | فلسطین    | ۱۱۵  | ۱۸   | ۰.۷۰۸  |
| قزاقستان          | ۵۱   | ۶    | ۰.۸۲۵  | مصر       | ۱۱۶  | ۱۹   | ۰.۷۰۷  |
| ترکیه             | ۵۴   | ۷    | ۰.۸۲۰  | قرقیزستان | ۱۲۰  | ۲۰   | ۰.۶۹۷  |
| عمان              | ۶۰   | ۸    | ۰.۸۱۳  | عراق      | ۱۲۳  | ۲۱   | ۰.۶۷۴  |
| گرجستان           | ۶۱   | ۹    | ۰.۸۱۲  | تاجیکستان | ۱۲۵  | ۲۲   | ۰.۶۶۸  |
| کویت              | ۶۴   | ۱۰   | ۰.۸۰۶  | سوریه     | ۱۵۱  | ۲۳   | ۰.۵۶۷  |
| ایران             | ۷۰   | ۱۱   | ۰.۷۸۳  | پاکستان   | ۱۵۴  | ۲۴   | ۰.۵۵۷  |
| ارمنستان          | ۸۱   | ۱۲   | ۰.۷۷۶  | افغانستان | ۱۶۹  | ۲۵   | ۰.۵۱۱  |
| آذربایجان         | ۸۸   | ۱۳   | ۰.۷۵۶  | یمن       | ۱۷۹  | ۲۶   | ۰.۴۷۰  |

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۱۹ میلادی، کشور «نروژ» با امتیاز ۰/۹۵۷ جایگاه نخست «شاخص توسعه انسانی» را دارد؛ کشورهای «ایرلند»، «سویس»، «هنگ کنگ»، و «ایسلند» نیز در رتبه‌های دوم تا پنجم این سبانه هستند.

## ۷-۱۴. شاخص سرمایه انسانی

بر پایه گزارش «مجمع جهانی اقتصاد» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران جایگاه ۷۵ را در «شاخص سرمایه انسانی» دارد. در این گزارش ۱۷۴ کشور ارزیابی شده‌اند و امتیاز کل ایران پیرامون ۰/۵۹ است. این شاخص به هدف توسعه ابزاری برای ثبت پیچیدگی آموزش و پویایی نیروی کار طراحی شده است که با آن ذینفعان گوناگون بتوانند تصمیم‌های بهتری بگیرند. «شاخص سرمایه انسانی» کشورهای جهان را در شش سبجه «احتمال زنده ماندن تا پنج سالگی»، «سال‌های آموزش مورد انتظار»، «نمره متوازن شده آزمون»، «سال‌های حضور در مدرسه تعدیل شده با میزان یادگیری»، «جمعیتی از کودکان زیر پنج سال که رشد کافی دارند»، و «نرخ زنده ماندن بزرگسالان» ارزیابی می‌کند و به هر یک امتیازی می‌دهد. در جدول ۱۹-۷ امتیاز و رتبه ایران در هر یک از سبجه‌های این شاخص آمده است.

## جدول ۷-۱۹. امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنج‌های گوناگون «شاخص سرمایه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| سنج‌ها                                           | رتبه / امتیاز | سنج‌ها | رتبه / امتیاز |
|--------------------------------------------------|---------------|--------|---------------|
| احتمال زنده ماندن تا پنج سالگی                   | ۰.۹۹          | ۷۸     | ۸.۱۹          |
| سال‌های آموزش مورد انتظار                        | ۱۱.۸۵         | ۹۳     | -             |
| نمره متوازن شده آزمون                            | ۴۳۲.۱۱        | ۷۰     | ۰.۹۳          |
| سال‌های حضور در مدرسه تعدیل شده با میزان یادگیری |               | ۸۳     |               |
| جمعیتی از کودکان زیر پنج سال که رشد کافی دارند   |               | -      |               |
| نرخ زنده ماندن بزرگسالان                         |               | ۲۷     |               |

ایران جایگاه ۱۰ را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول «شاخص سرمایه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی گزرش شده ۲۰-۷ امتیاز و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در است.

## جدول ۷-۲۰. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص سرمایه انسانی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | رتبه | امتیاز | رتبه | کشورها        | رتبه | امتیاز |
|-------------------|------|--------|------|---------------|------|--------|
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱    | ۰.۷۳۴  | ۲۸   | عربستان سعودی | ۱۴   | ۰.۵۷۶  |
| امارات متحده عربی | ۲    | ۰.۶۷۳  | ۴۳   | گرجستان       | ۱۵   | ۰.۵۶۹  |
| بحرین             | ۳    | ۰.۶۵۲  | ۴۶   | کویت          | ۱۶   | ۰.۵۶۳  |
| ترکیه             | ۴    | ۰.۶۴۹  | ۴۸   | اردن          | ۱۷   | ۰.۵۵۳  |
| قطر               | ۵    | ۰.۶۳۸  | ۴۹   | لبنان         | ۱۸   | ۰.۵۱۵  |
| قزاقستان          | ۶    | ۰.۶۲۹  | ۵۵   | تاجیکستان     | ۱۹   | ۰.۵۰۴  |
| ازبکستان          | ۷    | ۰.۶۲۳  | ۵۷   | مصر           | ۲۰   | ۰.۴۹۴  |
| عمان              | ۸    | ۰.۶۰۸  | ۶۴   | عراق          | ۲۱   | ۰.۴۰۸  |
| قرقیزستان         | ۹    | ۰.۵۹۷  | ۷۲   | پاکستان       | ۲۲   | ۰.۴۰۶  |
| ایران             | ۱۰   | ۰.۵۹۳  | ۷۵   | افغانستان     | ۲۳   | ۰.۴۰۰  |
| فلسطین            | ۱۱   | ۰.۵۸۰  | ۸۰   | یمن           | ۲۴   | ۰.۳۷۳  |
| ارمنستان          | ۱۲   | ۰.۵۷۹  | ۸۲   | ترکمنستان     | -    | -      |
| آذربایجان         | ۱۳   | ۰.۵۷۸  | ۸۳   | سوریه         | -    | -      |

«مجمع جهانی اقتصاد» در سال ۲۰۲۰ میلادی، کشور «سنگاپور» با امتیاز ۰/۸۷۹ جایگاه نخست «شاخص سرمایه انسانی» را دارد؛ کشورهای «هنگ کنگ»، «ژاپن»، «کره جنوبی»، و «کانادا» نیز در رتبه‌های دوم تا پنجم این سبانه هستند.

## ۲-۱۵. شاخص جهانی استعداد انسانی

«شاخص جهانی استعداد انسانی» کشورهای جهان را بر پایه هفت سنج ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. «شاخص جهانی استعداد انسانی» به هدف اندازه‌گیری ظرفیت کشورها در پرورش استعداد انسانی طراحی شده است. تازه‌ترین گزارش

این شاخص در سال ۲۰۱۵ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۵: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.



## ۷-۱۶. شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد

بر پایه گزارش «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران با امتیاز ۳۲/۶۸ در جایگاه ۱۰۲ جهان در «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» است. این شاخص ابزاری علمی برای دولت‌ها، کسب‌وکارها، و سازمان‌های غیرانتفاعی است که کشورهای جهان را بر پایه توان آنها در توسعه، جذب، و نگهداری استعداد رتبه‌بندی می‌کند. این شاخص کشورهای جهان را بر پایه شش بُعد، ۱۴ شاخص، و ۶۸ سنجه ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. در جدول ۷-۲۱ امتیاز و رتبه ایران در هر یک از این بُعدها و شاخص‌ها گزارش شده است.

| جدول ۷-۲۱. امتیاز و رتبه ایران در بُعدها و شاخص‌های گوناگون «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» در سال ۲۰۲۰ میلادی |            |        |                        |                   |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|------------------------|-------------------|--------|
| بُعد                                                                                                            | رتبه جهانی | امتیاز | شاخص                   | رتبه جهانی از ۱۳۲ | امتیاز |
| توانمندسازی                                                                                                     | ۱۱۴        | ۳۴.۳۶  | چشم‌انداز نظارتی       | ۱۱۴               | ۳۲.۱۶  |
|                                                                                                                 |            |        | چشم‌انداز بازار        | ۷۶                | ۴۶.۲۸  |
|                                                                                                                 |            |        | چشم‌انداز کسب‌وکار     | ۱۲۶               | ۲۴.۶۲  |
| جذب                                                                                                             | ۱۳۱        | ۲۷.۲۷  | گشودگی خارجی           | ۱۲۶               | ۲۳.۰۶  |
|                                                                                                                 |            |        | گشودگی داخلی           | ۱۲۹               | ۳۱.۴۸  |
| رشد                                                                                                             | ۱۰۱        | ۲۹.۶۸  | آموزش رسمی             | ۵۱                | ۳۱.۶۸  |
|                                                                                                                 |            |        | یادگیری مادام‌العمر    | ۱۱۵               | ۲۹.۶۳  |
|                                                                                                                 |            |        | دسترسی به فرصت‌های رشد | ۱۲۵               | ۲۷.۷۴  |
| نگهداری                                                                                                         | ۸۲         | ۴۲.۶۱  | پایداری                | ۸۲                | ۳۵.۵۷  |
|                                                                                                                 |            |        | سبک زندگی              | ۸۲                | ۴۹.۶۴  |
|                                                                                                                 |            |        | مهارت‌های نیمه‌پیشرفته | ۸۰                | ۳۲.۱۱  |
| مهارت‌های شغلی و فنی                                                                                            | ۸۹         | ۳۴.۹۵  | اشتغال پذیری           | ۹۷                | ۳۷.۸۰  |
|                                                                                                                 |            |        | مهارت‌های پیشرفته      | ۶۱                | ۳۰.۴۶  |
|                                                                                                                 |            |        | تأثیر استعدادها        | ۶۰                | ۲۴.۰۰  |

افزون بر گزارش امتیاز و رتبه کشورها در بُعدهای گوناگون، «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» دربردارنده امتیاز و رتبه کشورها در سنجه‌های ریزتر نیز هست. همان‌گونه که گفته شد، این شاخص روی هم ۶۸ سنجه

| جدول ۷-۲۲. امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های ارزیابی «شاخص جهانی رقابت پذیری استعداد» سال ۲۰۲۰ میلادی |        |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------|
| بُعد و سنجه                                                                                         | امتیاز | رتبه از ۱۳۲ |
| ۱. توانمندسازی                                                                                      | ۳۴.۳۶  | ۱۱۴         |
| ۱-۱. چشم‌انداز نظارتی                                                                               | ۳۲.۱۶  | ۱۱۴         |
| ۱-۱-۱. اثربخشی دولت                                                                                 | ۴۱.۹۱  | ۸۶          |
| ۲-۱-۱. حاکمیت قانون                                                                                 | ۳۶.۷۱  | ۱۰۷         |
| ۳-۱-۱. پایداری سیاسی                                                                                | ۴۴.۶   | ۱۱۲         |
| ۴-۱-۱. کیفیت نظارتی                                                                                 | ۱۸.۶۶  | ۱۲۸         |
| ۵-۱-۱. فساد                                                                                         | ۱۸.۹۲  | ۱۱۲         |
| ۲-۱. چشم‌انداز بازار                                                                                | ۴۶.۲۸  | ۷۶          |
| ۱-۲-۱. شدت رقابت                                                                                    | ۵۱.۱۱  | ۱۱۴         |

| رتبه از ۱۳۲ | امتیاز | بُعد و سنج                                           |
|-------------|--------|------------------------------------------------------|
| ۱۰۷         | ۴۷.۱۱  | ۱-۲-۲. آسانی انجام کسب و کار                         |
| ۷۸          | ۳۸.۷۵  | ۱-۲-۳. توسعه خوشه‌ای                                 |
| ۸۴          | ۵.۲۲   | ۱-۲-۴. هزینه تحقیق و توسعه                           |
| ۵۸          | ۶۴.۳۸  | ۱-۲-۵. زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات (فائوا) |
| ۴۴          | ۷۱.۱۴  | ۱-۲-۶. جمعیت شهری                                    |
| ۱۲۶         | ۲۴.۶۲  | ۱-۳. چشم‌انداز کسب و کار                             |
| ۱۱۹         | ۳۷     | ۱-۳-۱. بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی                 |
| ۸۵          | ۳۱.۸۸  | ۱-۳-۲. سیاست‌های بازار کار فعال                      |
| ۱۱۸         | ۱۳.۱۳  | ۱-۳-۳. همکاری نیروی کار و کارفرما                    |
| ۱۲۵         | ۲۳.۱۴  | ۱-۳-۴. مدیریت حرفه‌ای                                |
| ۱۰۲         | ۳۶.۳۸  | ۱-۳-۵. پیوند میان پرداخت و کارآمدی                   |
| ۱۱۷         | ۲۷.۵۴  | ۱-۳-۶. بهره‌برداری از فناوری                         |
| ۱۰۱         | ۲۷.۷۷  | ۱-۳-۷. سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوپدید             |
| ۶۳          | ۰.۱۲   | ۱-۳-۸. تراکم ربات                                    |
| ۱۳۱         | ۲۷.۲۷  | ۲. جذب                                               |
| ۱۲۶         | ۲۳.۰۶  | ۲-۱. گشودگی خارجی                                    |
| ۹۴          | ۴۷.۲۸  | ۲-۱-۲. سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و انتقال فناوری     |
| ۱۳۱         | ۱۴.۷   | ۲-۱-۲. نفوذ مالکیت خارجی                             |
| ۷۹          | ۳۲.۰۵  | ۲-۱-۳. ساکنان مهاجر                                  |
| ۹۴          | ۱.۴۸   | ۲-۱-۴. دانشجویان خارجی                               |
| ۱۱۸         | ۱۹.۸   | ۲-۱-۵. جذب نخبگان                                    |
| ۱۲۹         | ۳۱.۴۸  | ۲-۲. گشودگی داخلی                                    |
| ۱۲۶         | ۵.۵۶   | ۲-۲-۱. بردباری در برابر اقلیت‌ها                     |
| ۹۱          | ۴۵.۲۱  | ۲-۲-۲. بردباری در برابر مهاجران                      |
| ۱۰۷         | ۴۴.۲۵  | ۲-۲-۳. پویایی اجتماعی                                |
| ۱۰۴         | ۳۲.۶۵  | ۲-۲-۴. دانش‌آموختگان زن                              |
| ۱۱۶         | ۴۲.۹۹  | ۲-۲-۵. شکاف درآمد جنسیتی                             |
| ۱۲۲         | ۱۸.۲۶  | ۲-۲-۶. فرصت‌های رهبری برای زنان                      |
| ۱۰۱         | ۲۹.۶۸  | ۳. رشد                                               |
| ۵۱          | ۳۱.۶۸  | ۳-۱. آموزش رسمی                                      |
| ۵۶          | ۲۰.۷۳  | ۳-۱-۱. نام‌نویسی در دوره‌های حرفه‌ای                 |
| ۲۹          | ۵۴.۱۹  | ۳-۱-۲. نام‌نویسی در دوره‌های دانشگاهی                |
| ۳۸          | ۲۸.۷   | ۳-۱-۳. هزینه آموزش دانشگاهی                          |
| ۴۶          | ۲۳.۱   | ۳-۱-۴. رتبه‌بندی دانشگاه‌ها                          |
| ۱۱۵         | ۲۹.۶۳  | ۳-۲. یادگیری مادام‌العمر                             |
| ۱۰۱         | ۳۵.۹۳  | ۳-۲-۱. کیفیت دانشکده‌های مدیریت                      |
| ۱۱۸         | ۲۳.۳۳  | ۳-۲-۲. پیشرفت شغلی کارکنان                           |
| ۱۲۵         | ۲۷.۷۴  | ۳-۳. دسترسی به فرصت‌های رشد                          |
| ۱۲۵         | ۱۹.۱۷  | ۳-۳-۱. تفویض اختیار                                  |
| ۱۲۱         | ۲۴.۰۹  | ۳-۳-۲. حقوق فردی                                     |
| ۱۲۴         | ۴۱.۱   | ۳-۳-۳. بهره‌برداری از شبکه‌های اجتماعی مجازی         |

| رتبه از ۱۳۲ | امتیاز | بعد و سنج                                       |
|-------------|--------|-------------------------------------------------|
| ۱۱۷         | ۳۰.۲۵  | ۳-۳-۴. همکاری درون‌نهادی                        |
| ۱۱۰         | ۲۴.۰۷  | ۳-۳-۵. همکاری میان‌نهادی                        |
| ۸۲          | ۴۲.۶۱  | ۴. نگهداری                                      |
| ۸۲          | ۳۵.۵۷  | ۴-۱. پایداری                                    |
| ۶۲          | ۳۹.۳   | ۴-۱-۱. نظام مستمری                              |
| ۶۴          | ۴۴.۳۱  | ۴-۱-۲. حمایت اجتماعی                            |
| ۱۰۷         | ۲۳.۱۲  | ۴-۱-۳. نگهداری نخبگان                           |
| ۸۲          | ۴۹.۶۴  | ۴-۲. سبک زندگی                                  |
| ۶۹          | ۵۱.۲۳  | ۴-۲-۱. عملکرد زیست محیطی                        |
| ۱۰۱         | ۳۶.۳۲  | ۴-۲-۲. امنیت فردی                               |
| ۷۵          | ۲۳.۶   | ۴-۲-۳. تراکم پزشکان                             |
| ۷۴          | ۸۷.۴   | ۴-۲-۴. بهداشت                                   |
| ۸۹          | ۳۴.۹۵  | ۵. مهارت‌های شغلی و فنی                         |
| ۸۰          | ۳۲.۱۱  | ۵-۱. مهارت‌های نیمه‌پیشرفته                     |
| ۶۷          | ۳۴.۹۱  | ۵-۱-۱. جمعیت با آموزش متوسطه                    |
| ۸۴          | ۲۴.۰۳  | ۵-۱-۲. تکنسین‌ها و متخصصان وابسته               |
| ۴۵          | ۳۷.۳۸  | ۵-۱-۳. سرانه بهره‌وری نیروی کار                 |
| ۹۷          | ۳۷.۸   | ۵-۲. اشتغال‌پذیری                               |
| ۷۵          | ۵۲.۶۶  | ۵-۲-۱. آسانی یافتن کارکنان ماهر                 |
| ۱۰۲         | ۳۰.۶۶  | ۵-۲-۲. پیوند نظام آموزشی با اقتصاد              |
| ۹۷          | ۳۱.۶۴  | ۵-۲-۳. سازگاری آموزش متوسطه با مهارت‌های شغلی   |
| ۱۱۶         | ۳۶.۲۳  | ۵-۲-۴. سازگاری آموزش دانشگاهی با مهارت‌های شغلی |
| ۶۵          | ۲۷.۲۳  | ۶. مهارت‌های دانشی جهانی                        |
| ۶۱          | ۳۰.۴۶  | ۶-۱. مهارت‌های پیشرفته                          |
| ۴۲          | ۳۶.۱۱  | ۶-۱-۱. جمعیت با آموزش دانشگاهی                  |
| ۶۶          | ۲۵.۸۱  | ۶-۱-۲. حرفه‌مندان                               |
| ۵۹          | ۸.۰۲   | ۶-۱-۳. پژوهشگران                                |
| ۷۴          | ۱۶.۸۹  | ۶-۱-۴. مسئولان و مدیران ارشد                    |
| ۳۲          | ۶۵.۴۵  | ۶-۱-۵. در دسترس بودن دانشمندان و مهندسان        |
| ۶۰          | ۲۴     | ۶-۲. تأثیر استعدادها                            |
| ۴۶          | ۴۱.۱۶  | ۶-۲-۱. برون‌دادهای نوآوری                       |
| ۱۰۴         | ۳.۹۱   | ۶-۲-۲. صادرات با فناوری پیشرفته                 |
| ۶۵          | ۳۰.۵۷  | ۶-۲-۳. تراکم کسب‌وکارهای تازه                   |
| ۴۲          | ۲۰.۳۸  | ۶-۲-۴. مقاله در نشریه‌های علمی                  |

بر پایه گزارش «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد»، ۲۳-۷ امتیاز و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این ایران در جایگاه ۱۷ میان کشورهای منطقه است. در جدول شاخص آمده است.

جدول ۲۳-۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها           | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|--------|---------------|--------------|------------------|--------|---------------|--------------|
| ارارات متحده عربی | ۶۲.۶۳  | ۲             | ۲۲           | رژیم اشغالگر قدس | ۶۵.۶۶  | ۱             | ۲۰           |

| کشورها        | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها    | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|---------------|--------|---------------|--------------|-----------|--------|---------------|--------------|
| قطر           | ۵۷.۷۴  | ۳             | ۲۹           | قزاقستان  | ۴۶.۰۲  | ۸             | ۵۴           |
| عربستان سعودی | ۵۱.۴۸  | ۴             | ۴۰           | ارمنستان  | ۴۳.۵۲  | ۹             | ۶۰           |
| بحرین         | ۵۰.۳۵  | ۵             | ۴۱           | اردن      | ۴۳.۴۸  | ۱۰            | ۶۱           |
| عمان          | ۴۹.۶۳  | ۶             | ۴۳           | کویت      | ۴۲.۶۵  | ۱۱            | ۶۳           |
| آذربایجان     | ۴۸.۵۷  | ۷             | ۴۵           | گرجستان   | ۴۱.۱۱  | ۱۲            | ۶۸           |
| لبنان         | -      | -             | -            | ترکیه     | ۳۸.۳۷  | ۱۳            | ۷۸           |
| ترکمنستان     | -      | -             | -            | تاجیکستان | ۳۶.۸۹  | ۱۴            | ۸۴           |
| ازبکستان      | -      | -             | -            |           |        |               |              |
| فلسطین        | -      | -             | -            |           |        |               |              |
| عراق          | -      | -             | -            |           |        |               |              |
| سوریه         | -      | -             | -            |           |        |               |              |
| افغانستان     | -      | -             | -            |           |        |               |              |
| قزاقستان      | ۴۶.۰۲  | ۸             | ۵۴           |           |        |               |              |
| ارمنستان      | ۴۳.۵۲  | ۹             | ۶۰           |           |        |               |              |
| اردن          | ۴۳.۴۸  | ۱۰            | ۶۱           |           |        |               |              |
| کویت          | ۴۲.۶۵  | ۱۱            | ۶۳           |           |        |               |              |
| گرجستان       | ۴۱.۱۱  | ۱۲            | ۶۸           |           |        |               |              |
| ترکیه         | ۳۸.۳۷  | ۱۳            | ۷۸           |           |        |               |              |
| تاجیکستان     | ۳۶.۸۹  | ۱۴            | ۸۴           |           |        |               |              |

و کشورهای «آمریکا»، «سنگاپور»، «سوئد»، و «دانمارک» نیز در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

در سال ۲۰۲۰ میلادی، کشور «سویس» با امتیاز ۸۱/۲۶ در جایگاه نخست «شاخص جهانی رقابت‌پذیری استعداد» هست

## ۷-۱۲. رتبه‌بندی تولید ناخالص داخلی

ارزش تولید ناخالص داخلی ایران ۴۴۵,۳۴۵ میلیون دلار است. بر پایه این سبانه، ایران جایگاه سوم میان کشورهای منطقه دارد. ارزش تولید ناخالص داخلی کشورهای منطقه و جایگاه آنها در جدول ۷-۲۴ آمده است.

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی «بانک جهانی» که در آن داده‌های «تولید ناخالص داخلی» ۲۰۳ کشور در سال ۲۰۱۹ میلادی تحلیل شده‌اند، ایران رتبه ۲۸ جهان را در شاخص «تولید ناخالص داخلی» دارد. بر پایه این گزارش،

جدول ۷-۲۴. ارزش و رتبه کشورهای منطقه در رتبه‌بندی تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشورها            | ارزش (میلیون دلار) | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها    | ارزش (میلیون دلار) | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|--------------------|---------------|--------------|-----------|--------------------|---------------|--------------|
| عربستان سعودی     | ۷۹۲۹۶۷             | ۱             | ۱۸           | لبنان     | ۵۳۳۶۷              | ۱۴            | ۸۶           |
| ترکیه             | ۷۵۴۴۱۲             | ۲             | ۱۹           | آذربایجان | ۴۸۰۴۸              | ۱۵            | ۸۹           |
| ایران             | ۴۴۵۳۴۵             | ۳             | ۲۸           | اردن      | ۴۳۷۴۴              | ۱۶            | ۹۱           |
| امارات متحده عربی | ۴۲۱۱۴۲             | ۴             | ۲۹           | ترکمنستان | ۴۰۷۶۱              | ۱۷            | ۹۳           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۳۹۵۰۹۹             | ۵             | ۳۱           | بحرین     | ۳۸۵۷۴              | ۱۸            | ۹۶           |
| مصر               | ۳۰۳۱۷۵             | ۶             | ۴۰           | یمن       | ۲۷۵۹۱              | ۱۹            | ۱۰۲          |
| پاکستان           | ۲۷۸۲۲۲             | ۷             | ۴۳           | افغانستان | ۱۹۱۰۱              | ۲۰            | ۱۱۴          |
| عراق              | ۲۳۴۰۹۴             | ۸             | ۴۹           | گرجستان   | ۱۷۷۴۳              | ۲۱            | ۱۱۸          |
| قطر               | ۱۸۳۴۶۶             | ۹             | ۵۳           | فلسطین    | ۱۴۶۱۶              | ۲۲            | ۱۲۶          |
| قزاقستان          | ۱۸۰۱۶۲             | ۱۰            | ۵۴           | ارمنستان  | ۱۳۶۷۳              | ۲۳            | ۱۳۱          |
| کویت              | ۱۳۴۷۶۱             | ۱۱            | ۵۸           | قزاقستان  | ۸۴۵۵               | ۲۴            | ۱۴۵          |
| عمان              | ۷۶۹۸۳              | ۱۲            | ۶۹           | تاجیکستان | ۸۱۱۷               | ۲۵            | ۱۴۶          |
| ازبکستان          | ۵۷۹۲۱              | ۱۳            | ۸۱           | سوریه     | -                  | -             | -            |



گزارش بانک جهانی نشان می‌دهد که ارزش تولید ناخالص داخلی همه کشورهای جهان روی هم ۸۷,۷۵۱,۵۴۰ است و کشور «آمریکا» با تولید ناخالص داخلی به ارزش ۲۱,۴۲۷,۷۰۰ میلیون دلار در جایگاه نخست جهان است. کشورهای «چین»، «ژاپن»، «آلمان»، و «هند» در جایگاه‌های دوم تا پنجم این شاخص هستند.

گزارش بانک جهانی نشان می‌دهد که ارزش تولید ناخالص داخلی همه کشورهای جهان روی هم ۸۷,۷۵۱,۵۴۰ است و کشور «آمریکا» با تولید ناخالص داخلی به ارزش ۲۱,۴۲۷,۷۰۰ میلیون دلار در جایگاه نخست جهان است. کشورهای «چین»، «ژاپن»، «آلمان»، و «هند» در جایگاه‌های دوم تا پنجم این شاخص هستند.

## ۷-۱۸. صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته

کانون توجه هستند (فناوری ساده، فناوری میانه، و فناوری پیشرفته)، صنایع با فناوری پیشرفته از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند. بانک جهانی برای پایش جایگاه کشورها در خلق و صادرات این فناوری‌ها شاخص «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» را طراحی کرده است. بر پایه این سياه، ایران در رتبه ۱۷ میان کشورهای منطقه جای دارد. نسبت «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» کشورهای منطقه و جایگاه آنها در جدول ۷-۲۵ آمده است.

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی «بانک جهانی» که در آن داده‌های «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» ۱۸۵ کشور در سال ۲۰۱۸ میلادی تحلیل شده‌اند، ایران رتبه ۱۶۸ جهان را در شاخص «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» دارد. بر پایه این گزارش، ۸۳٪ درصد از همه صادرات ایران مبتنی بر فناوری پیشرفته بوده‌اند. فناوری پیشرفته در رشد صنعت کشورها مؤثر بوده و در پیشی گرفتن از دیگر رقیب‌ها در زمینه تجارت جهانی نقشی کلیدی دارد. در میان دسته‌بندی فناوری‌هایی که در تولید و صادرات کالاهای کارخانه‌ای در

جدول ۷-۲۵. درصد و رتبه کشورهای منطقه در «صادرات مبتنی بر فناوری پیشرفته» در سال ۲۰۱۸ میلادی

| کشورها            | درصد از صادرات | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|----------------|---------------|--------------|
| قزاقستان          | ۲۳.۴۷۸         | ۱             | ۲۰           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۲۲.۵۴۲         | ۲             | ۲۵           |
| قرقیزستان         | ۸.۰۵۲          | ۳             | ۸۷           |
| ارمنستان          | ۷.۰۵۶          | ۴             | ۹۳           |
| آذربایجان         | ۴.۳۴۶          | ۵             | ۱۲۵          |
| کویت              | ۴.۱۱۸          | ۶             | ۱۲۷          |
| گرجستان           | ۳.۳۳۵          | ۷             | ۱۳۶          |
| امارات متحده عربی | ۳.۰۵۲          | ۸             | ۱۳۹          |
| لبنان             | ۲.۳۵۵          | ۹             | ۱۴۸          |
| ترکیه             | ۲.۳۳۱          | ۱۰            | ۱۴۹          |
| پاکستان           | ۲.۱۷۰          | ۱۱            | ۱۵۰          |
| قطر               | ۱.۷۹۹          | ۱۲            | ۱۵۸          |
| اردن              | ۱.۵۰۹          | ۱۳            | ۱۶۱          |
| عمان              | ۱.۲۵۸          | ۱۴            | ۱۶۴          |
| مصر               | ۰.۸۶۵          | ۱۵            | ۱۶۶          |
| فلسطین            | ۰.۸۵۰          | ۱۶            | ۱۶۷          |
| ایران             | ۰.۸۳۰          | ۱۷            | ۱۶۸          |
| عربستان سعودی     | ۰.۵۴۴          | ۱۸            | ۱۷۳          |
| ازبکستان          | ۰.۴۶۵          | ۱۹            | ۱۷۴          |
| بحرین             | ۰.۴۴۹          | ۲۰            | ۱۷۵          |
| افغانستان         | -              | -             | -            |
| عراق              | -              | -             | -            |
| سوریه             | -              | -             | -            |
| تاجیکستان         | -              | -             | -            |
| ترکمنستان         | -              | -             | -            |
| یمن               | -              | -             | -            |

گزارش بانک جهانی نشان می‌دهد که پیرامون ۶۵ درصد از همه صادرات «هنگ‌کنگ» مبتنی بر فناوری پیشرفته است از این دیدگاه در رتبه نخست جهان جای دارد. کشورهای «فیلیپین»، «مالزی»، «سنگاپور»، و «پالاو» در جایگاه‌های دوم تا پنجم این شاخص هستند.

گزارش بانک جهانی نشان می‌دهد که پیرامون ۶۵ درصد از همه صادرات «هنگ‌کنگ» مبتنی بر فناوری پیشرفته است از این دیدگاه در رتبه نخست جهان جای دارد. کشورهای «فیلیپین»، «مالزی»، «سنگاپور»، و «پالاو» در جایگاه‌های دوم تا پنجم این شاخص هستند.

## ۷-۱۹. شاخص جهانی کارآفرینی

مراد «مؤسسه جهانی کارآفرینی و توسعه» از انتشار «شاخص جهانی کارآفرینی» آن است که کارآفرینی عاملی کلیدی در توسعه اقتصادی است و اطلاعات کلیدی برای توانبخشی زیست‌بوم کارآفرینی کشورها برای سیاست‌گذاران فراهم می‌کند. این شاخص کشورهای جهان را در سه بعد گوناگون و بر پایه ۱۴ سنجه ارزیابی می‌کند. تازه‌ترین گزارش این شاخص در سال ۲۰۱۸ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۸: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

## ۷-۲۰. شاخص آسانی انجام کسب‌وکار

فضای کسب و کار از شاخص‌های تازه ارزیابی کشورها از نظر تهیه زیرساخت‌های مناسب برای پیشبرد علم و فناوری به شمار می‌رود. بانک جهانی، بر پایه نیازهای ویژه سده کنونی، شاخصی با نام «شاخص آسانی انجام کسب و کار» طراحی کرده است که به بررسی این امر در کشورها می‌پردازد. بر پایه ویرایش ۲۰۲۰ میلادی «شاخص آسانی انجام کسب‌وکار» که در سال ۲۰۱۹ میلادی منتشر شده

| جدول ۷-۲۶. امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص آسانی انجام کسب‌وکار» در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی |                       |                    |                            |                       |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|--------------------|----------------------------|-----------------------|--------------------|
| سنجه‌ها                                                                                              | امتیاز ایران (از ۱۰۰) | رتبه ایران در جهان | سنجه‌ها                    | امتیاز ایران (از ۱۰۰) | رتبه ایران در جهان |
| راه‌اندازی کسب و کار                                                                                 | ۶۷.۸                  | ۱۷۸                | حمایت از سرمایه‌گذاران خرد | ۴۰.۰                  | ۱۲۸                |
| دریافت مجوزهای راه‌اندازی                                                                            | ۷۱.۲                  | ۷۳                 | پرداخت مالیات              | ۵۹.۵                  | ۱۴۴                |
| دسترسی به نیروی برق                                                                                  | ۶۹.۴                  | ۱۱۳                | تجارت فرامرزی              | ۶۶.۲                  | ۱۲۳                |
| ثبت مالکیت                                                                                           | ۶۸.۱                  | ۷۰                 | اجرای قراردادها            | ۵۸.۲                  | ۹۰                 |
| دریافت اعتبار                                                                                        | ۵۰.۰                  | ۱۰۴                | توانایی حل پرداخت دیون     | ۳۵.۱                  | ۱۳۳                |

بر پایه این گزارش، ایران در رتبه ۲۰ منطقه جای دارد. در جدول ۷-۲۷ امتیاز و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه

| جدول ۷-۲۷. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آسانی انجام کسب و کار» در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی |                 |               |              |               |                 |               |              |
|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------|--------------|---------------|-----------------|---------------|--------------|
| کشورها                                                                                | امتیاز (از ۱۰۰) | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها        | امتیاز (از ۱۰۰) | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
| گرجستان                                                                               | ۸۳.۷            | ۱             | ۷            | ارمنستان      | ۷۴.۵            | ۸             | ۴۷           |
| امارات متحده عربی                                                                     | ۸۰.۹            | ۲             | ۱۶           | عربستان سعودی | ۷۱.۶            | ۹             | ۶۲           |
| قزاقستان                                                                              | ۷۹.۶            | ۳             | ۲۵           | عمان          | ۷۰              | ۱۰            | ۶۸           |
| ترکیه                                                                                 | ۷۶.۸            | ۴             | ۳۳           | ازبکستان      | ۶۹.۹            | ۱۱            | ۶۹           |
| آذربایجان                                                                             | ۷۶.۷            | ۵             | ۳۴           | اردن          | ۶۹              | ۱۲            | ۷۵           |
| رژیم اشغالگر قدس                                                                      | ۷۶.۷            | ۶             | ۳۵           | قطر           | ۶۸.۷            | ۱۳            | ۷۷           |
| بحرین                                                                                 | ۷۶              | ۷             | ۴۳           | قرقیزستان     | ۶۷.۸            | ۱۴            | ۸۰           |

| کشورها    | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-----------|--------------------|------------------|-----------------|
| کویت      | ۶۷.۴               | ۱۵               | ۸۳              |
| تاجیکستان | ۶۱.۳               | ۱۶               | ۱۰۶             |
| پاکستان   | ۶۱                 | ۱۷               | ۱۰۸             |
| مصر       | ۶۰.۱               | ۱۸               | ۱۱۴             |
| فلسطین    | ۶۰                 | ۱۹               | ۱۱۷             |
| ایران     | ۵۸.۵               | ۲۰               | ۱۲۷             |
| کشورها    | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| لبنان     | ۵۴.۳               | ۲۱               | ۱۴۳             |
| عراق      | ۴۴.۷               | ۲۲               | ۱۷۲             |
| افغانستان | ۴۴.۱               | ۲۳               | ۱۷۳             |
| سوریه     | ۴۲                 | ۲۴               | ۱۷۶             |
| یمن       | ۳۱.۸               | ۲۵               | ۱۸۷             |
| ترکمنستان | -                  | -                | -               |

بر پایه ویرایش ۲۰۲۰ میلادی «شاخص آسانی انجام کسب و کار»، کشور «نیوزیلند» با امتیاز پیرامون ۸۷ در جایگاه نخست جهان است و کشورهای «سنگاپور»،

## ۲-۲۱. شاخص آزادی اقتصادی

فضای درست کسب و کار پیش نیاز افزایش سرمایه گذاری، و به دنبال آن بسیاری از پیشرفت های دیگر است؛ از این رو، بنیاد «هریتیج» و مؤسسه «فریزر» ابزاری با نام «شاخص آزادی اقتصادی» طراحی کرده اند که به سنجش اقتصاد آزاد در کشورها می پردازد. بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰

جدول ۲۸-۷. امتیاز ایران در سنجه های گوناگون «شاخص آزادی اقتصادی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها              | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در جهان |
|---------------------|--------------------|-----------------|
| حقوق مالکیت         | ۳۶.۹               | ۱۶۰             |
| کارآمدی قضایی       | ۳۷.۱               | ۱۱۵             |
| صداقت دولت          | ۳۳.۵               | ۱۱۳             |
| بار مالیاتی         | ۸۱.۰               | ۷۰              |
| هزینه دولت          | ۸۹.۲               | ۱۵۷             |
| سلامت مالی          | ۸۶.۵               | ۷۳              |
| کشورها              | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در جهان |
| آزادی کسب و کار     | ۵۷.۳               | ۱۲۵             |
| آزادی نیروی کار     | ۵۰.۷               | ۱۳۷             |
| آزادی پولی          | ۴۹.۰               | ۱۸۱             |
| آزادی تجارت         | ۵۴.۶               | ۱۶۸             |
| آزادی سرمایه گذاری  | ۵۰.۰               | ۱۷۸             |
| آزادی بازارهای مالی | ۱۰۰.۰              | ۱۷۵             |

بر پایه گزارش «شاخص آزادی اقتصادی»، ایران رتبه ۲۱ را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۲۹ امتیاز و

جدول ۲۹-۷. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آزادی اقتصادی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-------------------|--------------------|------------------|-----------------|
| گرجستان           | ۷۷.۱               | ۱                | ۱۲              |
| امارات متحده عربی | ۷۶.۲               | ۲                | ۱۸              |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۷۴.۰               | ۳                | ۲۶              |
| قطر               | ۷۲.۳               | ۴                | ۳۱              |
| کشورها            | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| ارمنستان          | ۷۰.۶               | ۵                | ۳۴              |
| قزاقستان          | ۶۹.۶               | ۶                | ۳۹              |
| آذربایجان         | ۶۹.۳               | ۷                | ۴۴              |
| بحرین             | ۶۶.۳               | ۸                | ۶۳              |

| کشورها        | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|---------------|--------------------|------------------|-----------------|
| اردن          | ۶۶.۰               | ۹                | ۶۶              |
| ترکیه         | ۶۴.۴               | ۱۰               | ۷۱              |
| عمان          | ۶۳.۶               | ۱۱               | ۷۵              |
| کویت          | ۶۳.۲               | ۱۲               | ۷۹              |
| قرقیزستان     | ۶۲.۹               | ۱۳               | ۸۱              |
| عربستان سعودی | ۶۲.۴               | ۱۴               | ۸۳              |
| ازبکستان      | ۵۷.۲               | ۱۵               | ۱۱۴             |
| پاکستان       | ۵۴.۸               | ۱۶               | ۱۳۵             |
| افغانستان     | ۵۴.۷               | ۱۷               | ۱۳۶             |
| کشورها        | امتیاز<br>(از ۱۰۰) | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| مصر           | ۵۴.۰               | ۱۸               | ۱۴۲             |
| تاجیکستان     | ۵۲.۲               | ۱۹               | ۱۵۵             |
| لبنان         | ۵۱.۷               | ۲۰               | ۱۵۷             |
| ایران         | ۴۹.۲               | ۲۱               | ۱۶۴             |
| ترکمنستان     | ۴۶.۵               | ۲۲               | ۱۷۰             |
| عراق          | -                  | -                | -               |
| سوریه         | -                  | -                | -               |
| یمن           | -                  | -                | -               |
| فلسطین        | -                  | -                | -               |

بر پایه گزارش «بنیاد هریتیج» در سال ۲۰۲۰ میلادی، «سنگاپور» با امتیاز ۸۹/۴ در جایگاه نخست «شاخص آزادی اقتصادی» در جهان است و کشورهای «هنگ کنگ»، «نیوزیلند»، «استرالیا»، و «سویس» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۷-۲۲. شاخص اقتصاد دانش بنیان

شاخص اقتصاد دانش بنیان جایگاه کشورهای جهان را در چهار زمینه رژیم اقتصادی و نهادی، آموزش و مهارت، زیرساخت‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی، و نظام نوآوری پایش و و رتبه آنها را در برابر یکدیگر روشن می‌سازد. تازه‌ترین گزارش شاخص اقتصاد دانش بنیان در سال ۲۰۱۲ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۵: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

## ۷-۲۳. شاخص عملکرد رقابتی صنعت

بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی «یونیدو» یا «سازمان توسعه صنعتی» وابسته به «سازمان ملل متحد»، ایران در جایگاه ۵۶ جهان در ویرایش ۲۰۱۸ میلادی «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» میان ۱۵۲ کشور است. امتیاز کل ایران در این شاخص ۰/۰۵۲۱ است. «شاخص عملکرد رقابتی صنعت»

جدول ۷-۳۰. امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» در سال ۲۰۱۸ میلادی

| سنجه‌ها                                                                 | امتیاز  | رتبه در جهان |
|-------------------------------------------------------------------------|---------|--------------|
| سرانه ارزش افزوده صنعتی                                                 | ۰.۰۱۶۳۸ | ۸۳           |
| نقش ارزش افزوده صنعتی در تولید ناخالص داخلی                             | ۰.۳۳۳۸۹ | ۷۱           |
| نقش فعالیت‌های با فناوری پیشرفته و نیمه پیشرفته در کل ارزش افزوده صنعتی | ۰.۵۵۵۱۸ | ۲۲           |
| تراکم صنعتی شدن                                                         | ۰.۴۴۴۵۴ | ۳۵           |
| نقش در سرانه ارزش افزوده جهان                                           | ۰.۰۱۳۶۹ | ۳۴           |
| سنجه‌ها                                                                 | امتیاز  | رتبه در جهان |
| سرانه صادرات صنعتی                                                      | ۰.۰۲۴۲۰ | ۸۲           |
| نسبت صادرات صنعتی به کل صادرات                                          | ۰.۴۶۸۹۲ | ۱۰۲          |
| نقش فعالیت‌های با فناوری پیشرفته و نیمه پیشرفته در کل صادرات صنعتی      | ۰.۲۹۱۴۴ | ۹۱           |
| کیفیت صادرات صنعتی                                                      | ۰.۳۸۰۱۸ | ۹۹           |
| نقش در تجارت صنعتی جهان                                                 | ۰.۰۲۱۸۲ | ۴۱           |

ایران رتبه هشتم را در بین کشورهای منطقه به دست آورده است. در جدول ۷-۳۱ امتیاز و جایگاه هریک از کشورهای منطقه در این شاخص گزارش شده است.

جدول ۷-۳۱. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» در سال ۲۰۱۸ میلادی

| کشورها            | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها    | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|---------------|--------------|-----------|---------------|--------------|
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱             | ۲۸           | ازبکستان  | ۱۴            | ۹۲           |
| ترکیه             | ۲             | ۲۹           | لبنان     | ۱۵            | ۹۴           |
| امارات متحده عربی | ۳             | ۳۵           | گرجستان   | ۱۶            | ۹۶           |
| عربستان سعودی     | ۴             | ۳۷           | ارمنستان  | ۱۷            | ۱۰۳          |
| قطر               | ۵             | ۴۵           | سوریه     | ۱۸            | ۱۱۶          |
| بحرین             | ۶             | ۵۱           | آذربایجان | ۱۹            | ۱۲۰          |
| کویت              | ۷             | ۵۵           | قرقیزستان | ۲۰            | ۱۲۲          |
| ایران             | ۸             | ۵۶           | تاجیکستان | ۲۱            | ۱۲۹          |
| عمان              | ۹             | ۶۳           | یمن       | ۲۲            | ۱۴۰          |
| مصر               | ۱۰            | ۶۴           | افغانستان | ۲۳            | ۱۴۶          |
| قزاقستان          | ۱۱            | ۶۸           | عراق      | ۲۴            | ۱۴۷          |
| اردن              | ۱۲            | ۷۶           | فلسطین    | -             | -            |
| پاکستان           | ۱۳            | ۸۲           | ترکمنستان | -             | -            |

کشور «آلمان» با امتیاز ۰/۴۷۱ جایگاه نخست را در ویرایش ۲۰۱۸ میلادی «شاخص عملکرد رقابتی صنعت» دارد و کشورهای «چین»، «کره جنوبی»، «آمریکا»، و «ژاپن» نیز در جایگاه دوم تا پنجم این سیاهه هستند.

## ۲-۲۴. شاخص توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات

تازه‌ترین ویرایش گزارش «اتحادیه جهانی مخابرات» در سال ۲۰۱۷ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۷: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

## ۲-۲۵. شاخص توسعه دولت الکترونیک

بر پایه گزارش «گروه امور اقتصادی سازمان ملل متحد» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران در رتبه ۸۹ جهان در «شاخص توسعه دولت الکترونیک» جای گرفته است. «شاخص توسعه دولت الکترونیک» آمیزه‌ای از سنجه‌های گوناگون برای ارزیابی گرایش و توان کشورها برای بهره‌برداری از فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی در راستای ارائه خدمات عمومی به یک جامعه است. از این رو، کارهای دولت در زمینه فراهم کردن زیرساخت‌های مخابراتی، تربیت نیروی انسانی در حوزه فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، و ارائه خدمات برخط ارزیابی و در برابر دیگر دولت‌ها سنجیده می‌شود. بر پایه این گزارش، ایران در «شاخص توسعه دولت الکترونیک» امتیاز ۰/۶۵۹۳ را به دست آورده است. در جدول ۷-۳۰ امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنجه‌های گوناگون این شاخص گزارش شده است.

جدول ۷-۳۰. امتیاز و رتبه جهانی ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص توسعه دولت الکترونیک» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| سنجه‌ها               | امتیاز  | سنجه‌ها       | امتیاز  |
|-----------------------|---------|---------------|---------|
| فراهم‌آوری خدمات برخط | ۰.۵۸۸۲۰ | سرمايه انسانی | ۰.۷۶۸۶۰ |
| زیرساخت‌های مخابراتی  | ۰.۶۲۱۰۰ |               |         |

ایران رتبه ۱۵ را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول شاخص گزارش شده است. ۳۱-۷ امتیاز و جایگاه هریک از کشورهای منطقه در این

جدول ۳۳-۷. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص توسعه دولت الکترونیک» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | رتبه     | رتبه    | امتیاز | کشورها    | رتبه     | رتبه    | امتیاز |
|-------------------|----------|---------|--------|-----------|----------|---------|--------|
|                   | در منطقه | در جهان |        |           | در منطقه | در جهان |        |
| امارات متحده عربی | ۱        | ۲۱      | ۰.۸۵۵۵ | ازبکستان  | ۱۴       | ۸۷      | ۰.۶۶۶۵ |
| قزاقستان          | ۲        | ۲۹      | ۰.۸۳۷۵ | ایران     | ۱۵       | ۸۹      | ۰.۶۵۹۳ |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۳        | ۳۰      | ۰.۸۳۶۱ | مصر       | ۱۶       | ۱۱۱     | ۰.۵۵۲۷ |
| بحرین             | ۴        | ۳۸      | ۰.۸۲۱۳ | اردن      | ۱۷       | ۱۱۷     | ۰.۵۳۰۹ |
| عربستان سعودی     | ۵        | ۴۳      | ۰.۷۹۹۱ | لبنان     | ۱۸       | ۱۲۷     | ۰.۴۹۵۵ |
| کویت              | ۶        | ۴۶      | ۰.۷۹۱۳ | سوریه     | ۱۹       | ۱۳۱     | ۰.۴۷۶۳ |
| عمان              | ۷        | ۵۰      | ۰.۷۷۴۹ | تاجیکستان | ۲۰       | ۱۳۳     | ۰.۴۶۴۹ |
| ترکیه             | ۸        | ۵۳      | ۰.۷۷۱۸ | عراق      | ۲۱       | ۱۴۳     | ۰.۴۳۶۰ |
| گرجستان           | ۹        | ۶۵      | ۰.۷۱۷۴ | پاکستان   | ۲۲       | ۱۵۳     | ۰.۴۱۸۳ |
| قطر               | ۱۰       | ۶۶      | ۰.۷۱۷۳ | ترکمنستان | ۲۳       | ۱۵۸     | ۰.۴۰۳۴ |
| ارمنستان          | ۱۱       | ۶۸      | ۰.۷۱۳۶ | افغانستان | ۲۴       | ۱۶۹     | ۰.۳۲۰۳ |
| آذربایجان         | ۱۲       | ۷۰      | ۰.۷۱۰۰ | یمن       | ۲۵       | ۱۷۳     | ۰.۳۰۴۵ |
| قرقیزستان         | ۱۳       | ۸۳      | ۰.۶۷۴۹ | فلسطین    | -        | -       | -      |

کشور «دانمارک» با امتیاز ۰/۹۷۵۸ جایگاه نخست را در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی «شاخص توسعه دولت الکترونیک» دارد و کشورهای «کره جنوبی»، «استونی»، «فنلاند»، و «استرالیا» نیز در جایگاه دوم تا پنجم این سیهه هستند.

## ۷-۲۶. کاربران پهن باند ثابت (در هر ۱۰۰ نفر)

از شاخص های بانک جهانی برای ارزیابی پیشرفت فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی (فاوا) در کشورها، شاخص کاربران پهن باند ثابت است. هدف این شاخص آگاهی از دسترسی پرسرعت کاربران به اینترنت عمومی است. بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی بانک جهانی، ایران جایگاه ۱۰۸ را در ویرایش ۲۰۱۹ میلادی شاخص «کاربران پهن باند ثابت» میان کشورهای جهان دارد. در این گزارش داده های ۲۱۷

جدول ۳۴-۷. نسبت کاربران و جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران پهن باند ثابت» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشورها            | نسبت    | رتبه     | رتبه    | کشورها    | نسبت    | رتبه     | رتبه    |
|-------------------|---------|----------|---------|-----------|---------|----------|---------|
|                   | کاربران | در منطقه | در جهان |           | کاربران | در منطقه | در جهان |
| امارات متحده عربی | ۳۱.۱۷۵  | ۱        | ۴۰      | آذربایجان | ۱۹.۳۳۸  | ۵        | ۷۵      |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۲۹.۱۲۲  | ۲        | ۴۶      | ترکیه     | ۱۷.۰۵۹  | ۶        | ۸۱      |
| گرجستان           | ۲۳.۵۵۶  | ۳        | ۶۱      | ازبکستان  | ۱۳.۹۳۹  | ۷        | ۹۳      |
| عربستان سعودی     | ۱۹.۸۴۹  | ۴        | ۷۲      | قزاقستان  | ۱۳.۲۱۴  | ۸        | ۹۹      |



| کشورها    | نسبت<br>کاربران | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-----------|-----------------|------------------|-----------------|
| ارمنستان  | ۱۳۰۴۱           | ۹                | ۱۰۰             |
| بحرین     | ۱۲۰۴۹۳          | ۱۰               | ۱۰۳             |
| عراق      | ۱۱۰۶۸۹          | ۱۱               | ۱۰۵             |
| ایران     | ۱۰۰۴۰۴          | ۱۲               | ۱۰۸             |
| عمان      | ۱۰۰۲۴۴          | ۱۳               | ۱۰۹             |
| قطر       | ۱۰۰۰۵۲          | ۱۴               | ۱۱۱             |
| سوریه     | ۸۰۷۳۱           | ۱۵               | ۱۱۸             |
| فلسطین    | ۷۰۸۰۳           | ۱۶               | ۱۲۴             |
| مصر       | ۷۰۵۷۰           | ۱۷               | ۱۲۷             |
| کشورها    | نسبت<br>کاربران | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| لبنان     | ۶۰۱۲۶           | ۱۸               | ۱۳۱             |
| اردن      | ۴۰۶۵۲           | ۱۹               | ۱۳۵             |
| قرقیزستان | ۴۰۱۹۴           | ۲۰               | ۱۳۸             |
| کویت      | ۲۰۰۱۱           | ۲۱               | ۱۵۲             |
| یمن       | ۱۰۶۸۵           | ۲۲               | ۱۵۸             |
| پاکستان   | ۰۰۸۱۳           | ۲۳               | ۱۷۳             |
| ترکمنستان | ۰۰۰۸۷           | ۲۴               | ۱۹۶             |
| تاجیکستان | ۰۰۰۶۸           | ۲۵               | ۱۹۹             |
| افغانستان | ۰۰۰۵۲           | ۲۶               | ۲۰۵             |

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۲۰ میلادی، «جبل طارق» با ۵۶/۲۸۹ درصد کاربران پهن باند ثابت در سال ۲۰۱۹ میلادی در جایگاه نخست است و «موناکو»، «جزایر

#### ۷-۲۷. مشترکان تلفن همراه (در هر ۱۰۰ نفر)

از شاخص‌های بانک جهانی برای ارزیابی پیشرفت فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (فاوا) در کشورها، شاخص «مشترکان تلفن همراه» است. هدف این شاخص آگاهی از دسترسی و بهره‌برداری کاربران از تلفن همراه است. بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی بانک جهانی، ایران در ویرایش ۲۰۱۹ میلادی شاخص «مشترکان تلفن همراه» در جایگاه ۲۹ میان کشورهای جهان است. در این گزارش داده‌های ۲۱۹

جدول ۷-۳۵. درصد مشترکان و جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «مشترکان تلفن همراه» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشورها            | نسبت<br>مشترکان | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-------------------|-----------------|------------------|-----------------|
| امارات متحده عربی | ۲۰۰۰۶۳          | ۱                | ۳               |
| کویت              | ۱۷۴۰۱۶          | ۲                | ۱۰              |
| ترکمنستان         | ۱۶۲۰۸۶          | ۳                | ۱۵              |
| ایران             | ۱۴۲۰۳۹          | ۴                | ۲۹              |
| قزاقستان          | ۱۳۸۰۵۸          | ۵                | ۳۶              |
| قطر               | ۱۳۸۰۳۳          | ۶                | ۳۷              |
| عمان              | ۱۳۸۰۲۳          | ۷                | ۳۹              |
| گرجستان           | ۱۳۴۰۷۲          | ۸                | ۴۷              |
| قرقیزستان         | ۱۳۴۰۴۰          | ۹                | ۵۰              |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱۲۶۰۷۷          | ۱۰               | ۶۷              |
| کشورها            | نسبت<br>مشترکان | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| ارمنستان          | ۱۲۲۰۳۵          | ۱۱               | ۷۶              |
| عربستان سعودی     | ۱۲۰۰۵۲          | ۱۲               | ۸۰              |
| بحرین             | ۱۱۵۰۷۹          | ۱۳               | ۹۳              |
| سوریه             | ۱۱۳۰۵۸          | ۱۴               | ۱۰۳             |
| تاجیکستان         | ۱۱۱۰۵۳          | ۱۵               | ۱۰۸             |
| آذربایجان         | ۱۰۶۰۹۹          | ۱۶               | ۱۱۹             |
| ازبکستان          | ۱۰۱۰۲۱          | ۱۷               | ۱۳۷             |
| ترکیه             | ۹۶۰۸۴           | ۱۸               | ۱۴۴             |
| مصر               | ۹۴۰۹۷           | ۱۹               | ۱۵۱             |
| عراق              | ۹۴۰۸۸           | ۲۰               | ۱۵۲             |

| کشورها    | نسبت<br>مشترکان | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-----------|-----------------|------------------|-----------------|
| فلسطین    | ۸۹.۴۹           | ۲۱               | ۱۶۱             |
| اردن      | ۷۷.۰۰           | ۲۲               | ۱۷۹             |
| پاکستان   | ۷۶.۳۸           | ۲۳               | ۱۸۱             |
| کشورها    | نسبت<br>مشترکان | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| لبنان     | ۶۱.۸۲           | ۲۴               | ۱۸۹             |
| افغانستان | ۵۹.۳۶           | ۲۵               | ۱۹۲             |
| یمن       | ۵۵.۱۸           | ۲۶               | ۱۹۸             |

و «هنگ کنگ، چین»، «امارات متحده عربی» «جزایر ویرجین بریتانیا»، و «سیشل» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

بر پایه گزارش بانک جهانی، در سال ۲۰۲۰ میلادی، «مکائو، چین» با ۳۴۵ درصد مشترکان تلفن همراه در ارزیابی‌های سال ۲۰۱۹ میلادی در جایگاه نخست جهان است

## ۲-۲۸. کاربران اینترنت

تحلیل شده‌اند. ارزیابی‌های بانک جهانی نشان‌دهنده آن است که نسبت کاربران اینترنت ایران ۷۰ درصد است. بر پایه گزارش بانک جهانی، ایران در شاخص «کاربران اینترنت» جایگاه ۱۳ را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۳۶ نسبت کاربران اینترنت و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است.

بانک جهانی شمار کل کاربرانی را که به اینترنت دسترسی دارند و از آن بهره می‌برند با یاری شاخص «کاربران اینترنت» اندازه‌گیری می‌کند. بر پایه گزارش سال ۲۰۲۰ میلادی بانک جهانی، ایران در شاخص «کاربران اینترنت» در سال ۲۰۱۹ میلادی در جایگاه ۸۸ میان کشورهای جهان است. در این گزارش داده‌های ۲۱۹ کشور گردآوری و

جدول ۷-۳۶. درصد کاربران اینترنت و جایگاه کشورهای منطقه در شاخص «کاربران اینترنت» در سال ۲۰۱۹ میلادی

| کشورها            | نسبت<br>کاربران | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-------------------|-----------------|------------------|-----------------|
| بحرین             | ۹۹.۷۰           | ۱                | ۱               |
| قطر               | ۹۹.۶۵           | ۲                | ۲               |
| کویت              | ۹۹.۵۴           | ۳                | ۳               |
| امارات متحده عربی | ۹۹.۱۵           | ۴                | ۴               |
| عربستان سعودی     | ۹۵.۷۲           | ۵                | ۱۵              |
| عمان              | ۹۲.۴۱           | ۶                | ۲۲              |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۸۶.۷۹           | ۷                | ۳۶              |
| قزاقستان          | ۸۱.۸۸           | ۸                | ۵۵              |
| آذربایجان         | ۷۹.۸۰           | ۹                | ۶۴              |
| لبنان             | ۷۸.۱۸           | ۱۰               | ۶۷              |
| ترکیه             | ۷۳.۹۸           | ۱۱               | ۸۰              |
| فلسطین            | ۷۰.۶۲           | ۱۲               | ۸۶              |
| ایران             | ۷۰.۰۰           | ۱۳               | ۸۸              |
| کشورها            | نسبت<br>کاربران | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
| گرجستان           | ۶۸.۸۵           | ۱۴               | ۹۳              |
| اردن              | ۶۶.۷۹           | ۱۵               | ۹۹              |
| ارمنستان          | ۶۴.۷۴           | ۱۶               | ۱۰۷             |
| مصر               | ۵۷.۲۸           | ۱۷               | ۱۲۳             |
| ازبکستان          | ۵۲.۳۱           | ۱۸               | ۱۳۱             |
| عراق              | ۴۹.۳۶           | ۱۹               | ۱۳۶             |
| قرقیزستان         | ۳۸.۰۰           | ۲۰               | ۱۵۳             |
| سوریه             | ۳۴.۲۵           | ۲۱               | ۱۵۸             |
| یمن               | ۲۶.۷۲           | ۲۲               | ۱۷۳             |
| تاجیکستان         | ۲۱.۹۶           | ۲۳               | ۱۸۲             |
| ترکمنستان         | ۲۱.۲۵           | ۲۴               | ۱۸۵             |
| پاکستان           | ۱۷.۰۷           | ۲۵               | ۱۹۲             |
| افغانستان         | ۱۳.۵۰           | ۲۶               | ۱۹۸             |

«کویت»، «امارات متحده عربی»، و «ایسلند» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

بر پایه گزارش بانک جهانی در سال ۲۰۲۰ میلادی، کشور «بحرین» با ۹۹/۷۰ درصد کاربران اینترنت در سال ۲۰۱۹ میلادی، در جایگاه نخست جهان است و «قطر»،



## ۷-۲۹. شاخص آمادگی شبکه‌ای

بر پایه گزارش «مجمع جهانی اقتصاد» در سال ۲۰۲۰ شاخص، و ۶۲ سنج، جهت بررسی گرایش کشورها برای میلادی، ایران با امتیاز ۴۳/۹۱ در جایگاه ۷۹ جهان در شاخص «شاخص آمادگی شبکه‌ای» است. در گزارش ۲۰۲۰ میلادی این شاخص ۱۳۴ کشور ارزیابی و رتبه‌بندی شده‌اند. «شاخص آمادگی شبکه‌ای» کشورهای جهان را بر پایه چهار بُعد، ۱۲ گزارش شده است.

| جدول ۷-۳۷. امتیاز و رتبه ایران در بُعدها و شاخص‌های گوناگون «شاخص آمادگی شبکه‌ای» در سال ۲۰۲۰ میلادی |        |            |                                         |        |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------|-----------------------------------------|--------|------------|
| بُعد                                                                                                 | امتیاز | رتبه جهانی | شاخص                                    | امتیاز | رتبه جهانی |
| فناوری                                                                                               | ۳۱.۷۰  | ۸۸         | دسترسی                                  | ۵۲.۳۶  | ۸۲         |
|                                                                                                      |        |            | محتوا                                   | ۲۴.۵۰  | ۸۰         |
|                                                                                                      |        |            | فناوری آینده                            | ۱۸.۲۴  | ۱۰۷        |
| تأثیر                                                                                                | ۴۳.۴۹  | ۹۶         | اقتصاد                                  | ۲۲.۷۹  | ۷۳         |
|                                                                                                      |        |            | کیفیت زندگی                             | ۵۲.۱۳  | ۱۰۱        |
|                                                                                                      |        |            | مشارکت در برنامه «هدف‌های توسعه پایدار» | ۵۵.۵۶  | ۹۵         |
| مردم                                                                                                 | ۴۴.۶۸  | ۷۶         | افراد                                   | ۵۲.۴۷  | ۷۸         |
|                                                                                                      |        |            | کسب‌وکار                                | ۳۲.۳۹  | ۹۸         |
|                                                                                                      |        |            | دولت‌ها                                 | ۴۹.۱۸  | ۴۶         |
| حاکمیت                                                                                               | ۵۵.۷۹  | ۶۶         | اعتماد                                  | ۵۱.۹۲  | ۴۷         |
|                                                                                                      |        |            | مقررات                                  | ۵۲.۴۵  | ۱۰۲        |
|                                                                                                      |        |            | مشارکت                                  | ۶۲.۹۹  | ۶۹         |

افزون بر گزارش امتیاز و رتبه کشورها در بُعدهای گوناگون، «شاخص آمادگی شبکه‌ای» دربردارنده امتیاز و رتبه کشورها در سنج‌های ریزتر نیز هست. همان‌گونه که گفته شد، این شاخص روی هم ۶۲ سنج گوناگون را برای

| جدول ۷-۳۸. امتیاز و رتبه ایران در سنج‌های ارزیابی «شاخص آمادگی شبکه‌ای» سال ۲۰۲۰ میلادی        |        |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------|
| بُعد و سنج                                                                                     | امتیاز | رتبه از ۱۲۱ |
| ۱. فناوری                                                                                      |        |             |
| ۱-۱. دسترسی                                                                                    | ۳۱.۷   | ۸۸          |
| ۱-۱-۱. تعرفه موبایل                                                                            | ۵۲.۳۶  | ۸۲          |
| ۱-۱-۲. هزینه ارزان‌ترین ابزار برای دسترسی به اینترنت (درصد از سرانه ماهانه تولید ناخالص داخلی) | ۶۷.۵۵  | ۵۵          |
| ۱-۱-۳. خانه‌های متصل به اینترنت                                                                | ۳۷.۴   | ۸۳          |
| ۱-۱-۴. پوشش شبکه تلفن همراه نسل چهارم (درصد از جمعیت)                                          | ۷۹.۵۱  | ۴۷          |
| ۱-۱-۵. مشتریان پهن‌بند ثابت، ۱۰ مگابیت در ثانیه یا بالاتر (درصد از همه مشتریان)                | ۸۸.۰۲  | ۷۱          |
| ۱-۱-۶. پهنای باند اینترنت جهانی، کیلوبیت در ثانیه برای هر کاربر اینترنت                        | ۲۰.۲۷  | ۹۲          |
| ۱-۱-۷. شمار مدارس ابتدایی با دسترسی به اینترنت برای اهداف آموزشی                               | ۶۳.۲۳  | ۹۰          |
| ۲-۱. محتوا                                                                                     | ۱۰.۵۵  | ۶۱          |
| ۲-۱-۱. مشارکت در گیت‌هاب                                                                       | ۲۴.۵   | ۸۰          |
| ۲-۱-۲. مشارکت در نگارش ویکی‌پدیا                                                               | ۱.۴۸   | ۹۱          |
|                                                                                                | ۴۸.۱۱  | ۵۸          |

| رتبه از ۱۲۱ | امتیاز | بُعد و سنج                                                              |
|-------------|--------|-------------------------------------------------------------------------|
| -           | -      | ۳-۲-۱. ثبت دامنه اینترنتی                                               |
| ۱۰۳         | ۴۳.۸۴  | ۴-۲-۱. ساخت برنامه‌های کاربردی تلفن همراه                               |
| ۱۰۷         | ۱۸.۲۴  | ۳-۱. فناوری آینده                                                       |
| ۸۱          | ۳۹.۲۶  | ۱-۳-۱. دسترسی به تازه‌ترین فناوری‌ها                                    |
| ۱۰۲         | ۲۷.۷۷  | ۲-۳-۱. سرمایه‌گذاری شرکت‌ها در فناوری‌های نوپدید                        |
| ۶۲          | ۲.۷۹   | ۳-۳-۱. اظهارنامه‌های ثبت اختراع در هر میلیون نفر                        |
| ۵۸          | ۲۱.۲۴  | ۴-۳-۱. کل هزینه‌های نرم‌افزارهای رایانه‌ای (درصد از تولید ناخالص داخلی) |
| ۶۵          | ۰.۱۲   | ۵-۳-۱. تراکم ربات                                                       |
| ۹۶          | ۴۳.۴۹  | ۲. تأثیر                                                                |
| ۷۳          | ۲۲.۷۹  | ۱-۲. اقتصاد                                                             |
| ۱۹          | ۵۷.۶۷  | ۱-۱-۲. صنایع با فناوری نیمه‌پیشرفته و پیشرفته                           |
| ۱۰۹         | ۲.۵۴   | ۲-۱-۲. صادرات با فناوری پیشرفته                                         |
| ۶۵          | ۰.۴    | ۳-۱-۲. اظهارنامه‌های ثبت اختراع                                         |
| ۶۹          | ۲۵.۷۹  | ۴-۱-۲. سرانه بهره‌وری نیروی کار                                         |
| ۱۰۰         | ۲۷.۵۵  | ۵-۱-۲. گستردگی اقتصاد «گیگ» (بر پایه قراردادهای کوتاه‌مدت و آزادکاری)   |
| ۱۰۱         | ۵۲.۱۳  | ۲-۲. کیفیت زندگی                                                        |
| ۹۵          | ۴۵.۴۶  | ۱-۲-۲. شادمانی                                                          |
| ۱۲۶         | ۴۲.۲۵  | ۲-۲-۲. آزادی در انتخاب‌های زندگی                                        |
| ۸۱          | ۵۷.۲۲  | ۳-۲-۲. نابرابری درآمد                                                   |
| ۷۸          | ۶۳.۵۸  | ۴-۲-۲. امید به زندگی سالم از آغاز تولد                                  |
| ۹۵          | ۵۵.۵۶  | ۳-۲. مشارکت در برنامه «هدف‌های توسعه پایدار»                            |
| ۶۵          | ۷۲.۱۳  | ۱-۳-۲. بهداشت کافی و بهزیستی                                            |
| -           | -      | ۲-۳-۲. کیفیت آموزش                                                      |
| ۱۱۶         | ۴۲.۸۷  | ۳-۳-۲. برابری جنسیتی                                                    |
| ۱۱۱         | ۶۰.۵۵  | ۴-۳-۲. انرژی پاک و اقتصادی                                              |
| ۸۸          | ۴۶.۶۷  | ۵-۳-۲. شهرها و جامعه‌های پایدار                                         |
| ۷۶          | ۴۴.۶۸  | ۳. مردم                                                                 |
| ۷۸          | ۵۲.۴۷  | ۱-۳. افراد                                                              |
| ۶۶          | ۶۹.۴۳  | ۱-۱-۳. کاربران اینترنت                                                  |
| ۷۷          | ۲۶.۱۱  | ۲-۱-۳. اشتراک‌های فعال پهن‌بند تلفن همراه                               |
| ۹۶          | ۳۹.۱۸  | ۳-۱-۳. بهره‌برداری از شبکه‌های اجتماعی مجازی                            |
| ۳۲          | ۴۹.۵۶  | ۵-۱-۳. نام‌نویسی در دوره متوسطه                                         |
| ۷۴          | ۸۱.۴۲  | ۵-۱-۳. میزان سواد در بزرگسالان                                          |
| ۷۳          | ۴۹.۱   | ۶-۱-۳. مهارت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا)                       |
| ۹۸          | ۳۲.۳۹  | ۲-۳. کسب‌وکار                                                           |
| -           | -      | ۱-۲-۳. شرکت‌های دارای وبسایت                                            |
| ۱۰۷         | ۵۰.۰۸  | ۲-۲-۳. آسانی انجام کسب‌وکار                                             |
| ۶۲          | ۲۶.۱۳  | ۳-۲-۳. حرفه‌مندان                                                       |
| ۸۳          | ۲۳.۶۶  | ۴-۲-۳. تکنسین‌ها و متخصصان وابسته                                       |
| ۷۳          | ۵۶.۷۵  | ۵-۲-۳. بهره‌برداری کسب‌وکارها از ابزارهای دیجیتال                       |
| ۵۱          | ۵.۳۲   | ۶-۲-۳. هزینه تحقیق و توسعه کسب‌وکارها                                   |

| رتبه از ۱۲۱ | امتیاز | بعد و سنج                                                        |
|-------------|--------|------------------------------------------------------------------|
| ۴۶          | ۴۹.۱۸  | ۳-۳. دولت‌ها                                                     |
| ۸۶          | ۵۷.۵۷  | ۱-۳-۳. خدمات برخط دولت                                           |
| -           | -      | ۲-۳-۳. انتشار و بهره‌برداری از داده‌های آزاد                     |
| ۷۵          | ۳۳.۹   | ۳-۳-۳. کوشش دولت برای گسترش سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوپدید    |
| ۲۵          | ۵۶.۰۵  | ۴-۳-۳. هزینه تحقیق و توسعه دولت و آموزش عالی                     |
| ۶۶          | ۵۵.۷۹  | ۴. حاکمیت                                                        |
| ۴۷          | ۵۱.۹۲  | ۴-۱. اعتماد                                                      |
| ۶۳          | ۵۵.۴   | ۱-۱-۴. سرورهای اینترنتی امن                                      |
| ۶۳          | ۶۸.۵۸  | ۲-۱-۴. امنیت سایبری                                              |
| ۳۳          | ۵۰.۷۳  | ۳-۱-۴. دسترسی برخط به حساب‌های مالی                              |
| ۴۱          | ۳۲.۹۵  | ۴-۱-۴. خرید اینترنتی                                             |
| ۱۰۲         | ۵۲.۴۵  | ۴-۲. مقررات                                                      |
| ۱۳۰         | ۲۲.۸۶  | ۱-۲-۴. کیفیت مقرراتی                                             |
| ۷۲          | ۸۲.۲۴  | ۲-۲-۴. فضای مقرراتی فاوا                                         |
| ۸۸          | ۲۹.۷   | ۳-۲-۴. سازگاری چارچوب قانونی با مدل‌های کسب‌وکار دیجیتال         |
| ۷۷          | ۷۵     | ۴-۲-۴. مقررات تجارت الکترونیک                                    |
| -           | -      | ۵-۲-۴. پشتیبانی قانون از حریم خصوصی                              |
| ۶۹          | ۶۲.۹۹  | ۴-۳. مشارکت                                                      |
| ۱۰۴         | ۴۴.۴۵  | ۱-۳-۴. مشارکت الکترونیکی                                         |
| ۱۸          | ۹۵.۱۷  | ۲-۳-۴. شکاف اقتصادی-اجتماعی در بهره‌برداری از پرداخت‌های دیجیتال |
| ۹۲          | ۴۷.۸۱  | ۳-۳-۴. دسترسی به محتوای برخط محلی                                |
| ۷۵          | ۴۸.۷۸  | ۴-۳-۴. شکاف جنسیتی در بهره‌برداری از اینترنت                     |
| ۱۲          | ۷۸.۷۵  | ۵-۳-۴. شکاف روستایی در بهره‌برداری از پرداخت‌های دیجیتال         |

بر پایه گزارش «شاخص آمادگی شبکه‌ای»، ایران در امتیاز و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص جایگاه ۱۴ میان کشورهای منطقه است. در جدول ۷-۳۹ آمده است.

جدول ۷-۳۹. جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص آمادگی شبکه‌ای» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | رتبه | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها    | رتبه | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|------|--------|---------------|--------------|-----------|------|--------|---------------|--------------|
| رژیم اشغالگر قدس  | ۱    | ۶۹.۸۱  | ۱۲            | ۶۸           | گرجستان   | ۱    | ۴۷.۹۵  | ۱۲            | ۶۸           |
| امارات متحده عربی | ۲    | ۶۴.۴۲  | ۱۳            | ۶۹           | اردن      | ۲    | ۴۷.۵۰  | ۱۳            | ۶۹           |
| قطر               | ۳    | ۶۰.۲۶  | ۱۴            | ۷۹           | ایران     | ۳    | ۴۳.۹۱  | ۱۴            | ۷۹           |
| عربستان سعودی     | ۴    | ۵۷.۹۷  | ۱۵            | ۸۴           | مصر       | ۴    | ۴۲.۵۶  | ۱۵            | ۸۴           |
| بحرین             | ۵    | ۵۷.۵۹  | ۱۶            | ۹۰           | لبنان     | ۵    | ۴۱.۳۰  | ۱۶            | ۹۰           |
| عمان              | ۶    | ۵۵.۳۳  | ۱۷            | ۹۴           | قرقیزستان | ۶    | ۳۸.۶۰  | ۱۷            | ۹۴           |
| کویت              | ۷    | ۵۲.۲۷  | ۱۸            | ۱۰۹          | تاجیکستان | ۷    | ۳۴.۱۴  | ۱۸            | ۱۰۹          |
| ارمنستان          | ۸    | ۵۱.۹۱  | ۱۹            | ۱۱۱          | پاکستان   | ۸    | ۳۳.۲۹  | ۱۹            | ۱۱۱          |
| قزاقستان          | ۹    | ۵۱.۳۸  | ۲۰            | ۱۳۲          | یمن       | ۹    | ۱۸.۰۰  | ۲۰            | ۱۳۲          |
| ترکیه             | ۱۰   | ۵۱.۲۴  | -             | -            | ترکمنستان | -    | -      | -             | -            |
| آذربایجان         | ۱۱   | ۴۸.۷۶  | -             | -            | ازبکستان  | -    | -      | -             | -            |

| کشورها    | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-----------|--------|---------------|--------------|
| فلسطین    | -      | -             | -            |
| عراق      | -      | -             | -            |
| سوریه     | -      | -             | -            |
| افغانستان | -      | -             | -            |

کشورهای «دانمارک»، «سنگاپور»، «هلند»، و «سویس» نیز در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

در سال ۲۰۲۰ میلادی، کشور «سوئد» با امتیاز ۸۲/۷۵ در جایگاه نخست «شاخص آمادگی شبکه‌ای» هست و

## ۲-۳۰. باسوادترین ملت‌های جهان

ارزیابی و سیاهه ۶۱ ملت باسواد جهان را منتشر می‌کند. «دانشگاه ایالتی مرکزی کانکتیکوت» پشتیبان و ناشر این شاخص است. تازه‌ترین گزارش «باسوادترین ملت‌های جهان» در سال ۲۰۱۶ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۶: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

شاخص «باسوادترین ملت‌های جهان» کشورها را نه بر پایه توانایی خواندن و نوشتن بلکه با توجه به رفتارهای باسوادانه مردم و منابع پشتیبان سواد رتبه‌بندی می‌کند. این شاخص کشورهای جهان را در پنج زمینه گوناگون (کتابخانه‌ها، روزنامه‌ها، نظام آموزشی - درون‌دادها، نظام آموزشی - برون‌دادها، و دسترسی به رایانه) و بر پایه ۱۵ سنجه

## ۲-۳۱. شاخص جهانی «تینک تنک»

رتبه‌بندی می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران ۵۹ «تینک تنک» داشته است. بر پایه گزارش «دانشگاه پنسیلوانیا»، ایران از دیدگاه شمار «تینک تنک» جایگاه نخست را میان کشورهای منطقه دارد. در جدول ۷-۴۰ شمار تینک تنک‌ها و جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است.

بر پایه گزارش «دانشگاه پنسیلوانیا» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران در جایگاه ۱۸ جهان در «شاخص جهانی تینک تنک» است. شاخص «تینک تنک» نتیجه پیمایش نگرش نزدیک به ۲۰۰۰ پژوهشگر، پشتیبان دولتی و خصوصی، سیاست‌گذار، و روزنامه‌نگار است که کشورهای جهان را بر پایه چهار شاخص (منابع، بهره‌برداری، برون‌دادها، و تأثیر)

جدول ۷-۴۰. شمار تینک تنک‌ها و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی تینک تنک» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | شمار تینک تنک | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|---------------|---------------|--------------|
| ایران             | ۵۹            | ۱             | ۱۸           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۵۸            | ۲             | ۲۰           |
| مصر               | ۳۵            | ۳             | ۳۷           |
| ترکیه             | ۳۲            | ۴             | ۴۳           |
| عراق              | ۳۱            | ۵             | ۴۴           |
| فلسطین            | ۲۸            | ۶             | ۴۷           |
| یمن               | ۲۲            | ۷             | ۵۶           |
| اردن              | ۲۱            | ۸             | ۵۷           |
| پاکستان           | ۲۰            | ۹             | ۶۳           |
| لبنان             | ۱۹            | ۱۰            | ۶۵           |
| ارمنستان          | ۱۴            | ۱۱            | ۸۳           |
| گرجستان           | ۱۴            | ۱۱            | ۸۳           |
| کویت              | ۱۴            | ۱۱            | ۸۳           |
| آذربایجان         | ۱۳            | ۱۴            | ۹۰           |
| قرقیزستان         | ۱۰            | ۱۵            | ۱۰۳          |
| قزاقستان          | ۸             | ۱۶            | ۱۱۲          |
| ازبکستان          | ۸             | ۱۶            | ۱۱۲          |
| تاجیکستان         | ۷             | ۱۸            | ۱۱۶          |
| قطر               | ۷             | ۱۸            | ۱۱۶          |
| امارات متحده عربی | ۷             | ۱۸            | ۱۱۶          |
| افغانستان         | ۶             | ۲۱            | ۱۲۳          |
| سوریه             | ۶             | ۲۱            | ۱۲۳          |
| بحرین             | ۴             | ۲۳            | ۱۳۹          |
| عربستان سعودی     | ۴             | ۲۳            | ۱۳۹          |

| کشورها    | شمار<br>تینک-تک | رتبه<br>در منطقه | رتبه<br>در جهان |
|-----------|-----------------|------------------|-----------------|
| عمان      | ۳               | ۲۵               | ۱۵۱             |
| ترکمنستان | ۱               | ۲۶               | ۱۷۶             |

«آمریکا» با ۱۸۳۵ «تینک-تک» جایگاه نخست «شاخص جهانی تینک-تک» را در سال ۲۰۲۰ میلادی دارد و «چین»، «انگلستان»، «هند»، و «آلمان» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۷-۳۲. یو ۲۱: رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی

بر پایه گزارش «دانشگاه ملیورن»، ایران با امتیاز ۴۲/۲ جایگاه ۴۷ جهان را در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» یا «یو ۲۱» در میان ۵۰ کشور برتر در سال ۲۰۲۰ میلادی دارد. در ویرایش پیشین این گزارش (سال ۲۰۱۹ میلادی)، ایران در جایگاه ۴۸ جهان در میان ۵۰ کشور بود. این تنها نظامی است که نظام‌های آموزش عالی را با دیدی فراگیر ارزیابی می‌کند و هدف آن، فراهم ساختن ابزار سنجش برای دولت‌ها، مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی، مدیران، و دیگر کنشگران در زمینه آموزش عالی است. «یو

| جدول ۷-۱. امتیاز و رتبه ایران در بُعدهای گوناگون «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۲۰ میلادی |        |            |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------|------------|
| سنجه‌ها                                                                                                 | امتیاز | رتبه جهانی | سنجه‌ها    |
| منابع                                                                                                   | ۴۴.۵   | ۳۳         | پیوند      |
| محیط                                                                                                    | ۶۷.۴   | ۴۱         | بروندادها  |
|                                                                                                         |        |            | امتیاز     |
|                                                                                                         |        |            | رتبه جهانی |
|                                                                                                         |        |            | ۵۰         |
|                                                                                                         |        |            | ۲۵.۰       |
|                                                                                                         |        |            | ۴۱         |
|                                                                                                         |        |            | ۲۹.۱       |

افزون بر گزارش امتیاز و رتبه کشورها در بُعدهای گوناگون، «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» در بر دارنده امتیاز و رتبه کشورها در سنجه‌های ریزتر نیز هست. همان‌گونه که گفته شد، این گزارش روی هم ۲۴ سنجه گوناگون را برای ارزیابی کشورها در هم می‌آمیزد. در جدول ۷-۴۲، امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های ارزیابی «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» آمده‌اند. بر این پایه،

بی

| جدول ۷-۲. امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۲۰ میلادی |        |            |   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------|---|
| بُعد و سنجه                                                                                              | امتیاز | رتبه از ۵۰ |   |
| بُعد نخست: منابع (وزن: ۲۰ درصد)                                                                          | ۴۴.۵   | ۳۳         | ↑ |
| ۱-۱. هزینه کرد دولت از تولید ناخالص داخلی برای مؤسسه‌های آموزش عالی (در سال ۲۰۱۶ میلادی)                 | ۵۰.۲   | ۱۹         | ↑ |
| ۱-۲. هزینه کرد کل از تولید ناخالص داخلی برای مؤسسه‌های آموزش عالی (در سال ۲۰۱۶ میلادی)                   | ۵۱.۹   | ۲۵         | ↑ |
| ۱-۳. سرانه هزینه مؤسسه‌های آموزش عالی برای هر دانشجوی تمام‌وقت (نسبت به «برابری قدرت خرید» دلار)         | ۱۵.۰   | ۴۴         | ↑ |

| رتبه از ۵۰ | امتیاز | بُعد و سنج                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------|--------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|            |        | آمریکا (در سال ۲۰۱۶ میلادی)                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ۴-۱        | د.ن.*  | هزینه کرد مؤسسه‌های آموزش عالی برای تحقیق و توسعه به عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی (در سال ۲۰۱۷ میلادی)                                                                                                                                                                                           |
| ۵-۱        | د.ن.   | هزینه کرد مؤسسه‌های آموزش عالی برای تحقیق و توسعه به ازای هر فرد (در مقیاس «برابری قدرت خرید» دلار آمریکا در سال ۲۰۱۷ میلادی)                                                                                                                                                                         |
| ۴۱         | ۶۷.۴   | بُعد دوم: محیط (وزن: ۲۰ درصد) ↑                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ۴۸         | ۹۲.۱   | ۱-۲. نسبت دانشجویان زن در آموزش عالی (در سال ۲۰۱۷ میلادی) =                                                                                                                                                                                                                                           |
| ۴۳         | ۶۲.۲   | ۲-۲. نسبت اعضای هیئت علمی زن در آموزش عالی (در سال ۲۰۱۷ میلادی) =                                                                                                                                                                                                                                     |
| ۴۹         | ۸۱.۸   | ۳-۲. نسبت کیفیت داده =                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| ۳۲         | ۶۷.۰   | ۴-۲. ارزیابی کیفیت فضای سیاست‌گذاری، دربردارنده (۱) درصد دانشجویان پذیرفته‌شده در مؤسسه‌های آموزش عالی خصوصی و درصد دانشجویان پذیرفته‌شده در سطح پنج دسته‌بندی جهانی استاندارد آموزش؛ (۲) یافته‌های پیمایش فضای قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری؛ و (۳) یافته‌های پیمایش استقلال مالی مؤسسه‌های آموزش عالی ↑ |
| ۴۰         | ۵۲.۸   | ۵-۲. کیفیت نظام آموزش عالی (پاسخ به پرسش هفت ارزشی [۱ تا ۷] مجمع جهانی اقتصاد درباره «نظام آموزشی در کشور شما تا چه اندازه با نیازهای یک اقتصاد رقابتی سازگار است؟» در سال ۲۰۱۸ میلادی) =                                                                                                             |
| ۵۰         | ۲۵.۰   | بُعد سوم: پیوند (وزن: ۲۰ درصد) ↑                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ۴۴         | ۱.۶    | ۱-۳. نسبت دانشجویان خارجی در آموزش عالی (در سال ۲۰۱۷ میلادی) =                                                                                                                                                                                                                                        |
| ۴۷         | ۳۳.۷   | ۲-۳. نسبت مقاله‌هایی که با همکاری یک پژوهشگر خارجی پدید آمده‌اند (در سال ۲۰۱۸ میلادی) # ↑                                                                                                                                                                                                             |
| ۴۵         | ۵.۱    | ۳-۳. شاخص رؤیت‌پذیری وبومتریکس ↓                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ۴۳         | ۵۲.۱   | ۴-۳. تبادُل دانش میان صنایع و دانشگاه‌ها (پیمایش سالانه «مرکز رقابت‌پذیری جهانی» روی مدیران کسب‌وکارها در سال ۲۰۱۹)                                                                                                                                                                                   |
| ۵۰         | ۱۰.۶   | ۵-۳. نسبت آثار پژوهشی که با همکاری صنعت پدید آمده‌اند (از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ میلادی) ↓                                                                                                                                                                                                                  |
| ۴۱         | ۲۹.۱   | بُعد چهارم: برون‌داد (وزن: ۴۰ درصد) ↑                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| ۱۶         | ۷.۳    | ۱-۴. شمار همه آثار پژوهشی مؤسسه‌های آموزش عالی (در سال ۲۰۱۸ میلادی) ↑                                                                                                                                                                                                                                 |
| ۳۹         | ۱۲.۰   | ۲-۴. سرانه انتشار آثار پژوهشی (در سال ۲۰۱۸ میلادی) ↑                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ۴۰         | ۵۱.۷   | ۳-۴. تأثیر مقاله‌های منتشرشده با «تأثیر استنادی نرمال‌شده بر پایه زمینه علمی» (از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ میلادی) ↑                                                                                                                                                                                          |
| ۳۸         | ۵.۰    | ۴-۴. ژرفای دانشگاه‌های جهان‌تراز در کشور (سنجش امتیاز کل مؤسسه‌های برتر یک کشور در ویرایش ۲۰۱۹ میلادی «نظام رتبه‌بندی شانگهای») ↑                                                                                                                                                                     |
| ۳۱         | ۱۵.۲   | ۵-۴. ممتازی بهترین دانشگاه‌های کشور (سنجش امتیاز کل سه مؤسسه برتر یک کشور در ویرایش ۲۰۱۹ میلادی «نظام رتبه‌بندی شانگهای») ↑                                                                                                                                                                           |
| ۲۷         | ۶۹.۶   | ۶-۴. نسبت نام‌نویسی کسانی که می‌توانند در آموزش عالی نام‌نویسی کنند (در سال ۲۰۱۷ میلادی) ↑                                                                                                                                                                                                            |
| ۴۰         | ۳۶.۹   | ۷-۴. نسبت جمعیت ۲۵ تا ۶۴ ساله در کشور که مدرک دانشگاهی دارند (در سال ۲۰۱۷ میلادی) ↓                                                                                                                                                                                                                   |
| ۴۴         | ۸.۱    | ۸-۴. شمار پژوهشگران تمام‌وقت در کشور در هر میلیون جمعیت (در سال ۲۰۱۷ میلادی) =                                                                                                                                                                                                                        |
| د.ن.       | د.ن.   | ۹-۴. میزان وارونه نرخ بیکاری در میان دانش‌آموختگان ۲۵ تا ۶۴ ساله دانشگاه تقسیم بر نرخ بیکاری در میان آنهایی که تنها آموزش بالاتر از متوسطه دیده‌اند (در سال ۲۰۱۸ میلادی یا پس از آن)                                                                                                                  |

\* د.ن.: در دست نیست. # داده‌های انتشارات کشورها از پایگاه «اینسایتس» از انتشارات «کلاریویت آنالیتیکس» گرفته می‌شود.



بر پایه گزارش «دانشگاه ملبورن»، ایران در «رتبه‌بندی کشورهای منطقه است. در جدول ۷-۴۳ امتیاز و جایگاه هر نظام‌های ملی آموزش عالی» در جایگاه چهارم میان یک از کشورهای منطقه در این شاخص گزارش شده است.

جدول ۷-۴۳. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها           | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها            | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|------------------|--------|---------------|--------------|-------------------|--------|---------------|--------------|
| رژیم اشغالگر قدس | ۶۷.۴   | ۱             | ۱۸           | پاکستان           | -      | -             | -            |
| عربستان سعودی    | ۵۹.۳   | ۲             | ۲۲           | افغانستان         | -      | -             | -            |
| ترکیه            | ۴۶.۳   | ۳             | ۳۹           | آذربایجان         | -      | -             | -            |
| ایران            | ۴۲.۲   | ۴             | ۴۷           | کویت              | -      | -             | -            |
| فلسطین           | -      | -             | -            | قطر               | -      | -             | -            |
| گرجستان          | -      | -             | -            | امارات متحده عربی | -      | -             | -            |
| عراق             | -      | -             | -            | بحرین             | -      | -             | -            |
| قزاقستان         | -      | -             | -            | ازبکستان          | -      | -             | -            |
| ارمنستان         | -      | -             | -            | مصر               | -      | -             | -            |
| قرقیزستان        | -      | -             | -            | سوریه             | -      | -             | -            |
| اردن             | -      | -             | -            | تاجیکستان         | -      | -             | -            |
| لبنان            | -      | -             | -            | عمان              | -      | -             | -            |
| یمن              | -      | -             | -            | ترکمنستان         | -      | -             | -            |

کشور «آمریکا» با امتیاز ۱۰۰ در جایگاه نخست جهان در «رتبه‌بندی نظام‌های ملی آموزش عالی» در سال ۲۰۱۹ میلادی است و «سویس»، «دانمارک»، «سنگاپور»، «سوئد»، و در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۷-۳۳. شاخص جهانی حقوق مالکیت

بر پایه گزارش «اتحادیه حقوق مالکیت» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران در جایگاه ۱۱۳ جهان در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» است. در این گزارش ۱۳۱ کشور ارزیابی و رتبه‌بندی شده‌اند. «شاخص جهانی حقوق مالکیت» پژوهشی کیفی است که اهمیت حقوق مالکیت به شکل مادی و معنوی را بر پایه سه شاخص و ۱۰ سنجه اندازه‌گیری می‌کند. بر پایه این گزارش، ایران در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» امتیاز ۴/۲۴۹ را گرفته است. در جدول ۷-۴۴ امتیاز و رتبه ایران در هر یک از شاخص‌ها و سنجه‌های این نظام رتبه‌بندی آمده است.

جدول ۷-۴۴. امتیاز و رتبه ایران در سنجه‌های گوناگون «شاخص جهانی حقوق مالکیت» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| شاخص                      | امتیاز | رتبه جهانی | سنجه                            | امتیاز | رتبه جهانی |
|---------------------------|--------|------------|---------------------------------|--------|------------|
| فضای حقوقی/ قضایی و سیاسی | ۳.۳۱۲  | ۱۱۱        | استقلال قضایی                   | ۳.۴۷۲  | ۸۸         |
|                           |        |            | حاکمیت قانون                    | ۳.۶۱۳  | ۱۰۶        |
|                           |        |            | پایداری سیاسی                   | ۳.۰۸۱  | ۱۱۶        |
|                           |        |            | کنترل فساد                      | ۳.۰۸۲  | ۱۱۵        |
| حقوق مالکیت مادی          | ۵.۴۲۴  | ۱۱۰        | حمایت از دارایی‌های مادی        | ۴.۲۲۳  | ۱۱۳        |
|                           |        |            | ثبت دارایی                      | ۸.۹۹۶  | ۷۴         |
|                           |        |            | آسانی دسترسی به وام             | ۳.۰۵۲  | ۱۱۳        |
| حقوق مالکیت فکری          | ۴.۰۱۰  | ۱۰۵        | پنداشت حمایت از مالکیت‌های فکری | ۲.۸۸۶  | ۱۲۴        |
|                           |        |            | حمایت از ثبت اختراع             | ۵.۱۳۳  | ۹۴         |
|                           |        |            | نقض کپی‌رایت                    | -      | -          |

بر پایه گزارش «اتحادیه حقوق مالکیت»، ایران در جایگاه ۱۶ میان کشورهای منطقه است. در جدول ۷-۴۵ امتیاز و حقوق مالکیت گزارش شده است.

جدول ۷-۴۵. امتیاز و جایگاه کشورهای منطقه در «شاخص جهانی حقوق مالکیت» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها            | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها    | امتیاز | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|-------------------|--------|---------------|--------------|-----------|--------|---------------|--------------|
| امارات متحده عربی | ۷.۴۹۵  | ۱             | ۲۱           | قزاقستان  | ۵.۰۰۶  | ۱۴            | ۸۵           |
| رژیم اشغالگر قدس  | ۷.۱۲۰  | ۲             | ۲۵           | لبنان     | ۴.۳۴۹  | ۱۵            | ۱۰۸          |
| قطر               | ۷.۱۰۰  | ۳             | ۲۶           | ایران     | ۴.۲۴۹  | ۱۶            | ۱۱۳          |
| عمان              | ۶.۶۵۴  | ۴             | ۳۲           | پاکستان   | ۴.۱۴۲  | ۱۷            | ۱۱۶          |
| عربستان سعودی     | ۶.۴۶۲  | ۵             | ۳۶           | یمن       | ۲.۷۰۷  | ۱۸            | ۱۲۸          |
| بحرین             | ۶.۳۸۸  | ۶             | ۳۸           | ازبکستان  | -      | -             | -            |
| اردن              | ۶.۲۸۶  | ۷             | ۴۲           | قرقیزستان | -      | -             | -            |
| کویت              | ۵.۶۷۶  | ۸             | ۵۷           | تاجیکستان | -      | -             | -            |
| مصر               | ۵.۵۰۶  | ۹             | ۶۳           | ترکمنستان | -      | -             | -            |
| ترکیه             | ۵.۴۰۴  | ۱۰            | ۶۶           | سوریه     | -      | -             | -            |
| آذربایجان         | ۵.۳۴۸  | ۱۱            | ۶۷           | عراق      | -      | -             | -            |
| گرجستان           | ۵.۲۳۶  | ۱۲            | ۷۳           | افغانستان | -      | -             | -            |
| ارمنستان          | ۵.۰۳۲  | ۱۳            | ۸۳           | فلسطین    | -      | -             | -            |

کشور «فنلاند» با امتیاز ۸/۶۵۴ در جایگاه نخست جهان در ویرایش ۲۰۲۰ میلادی «شاخص جهانی حقوق مالکیت» است و «سویس»، «سنگاپور»، «نیوزیلند»، و «ژاپن» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۷-۳. رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی ریاضی» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران در جایگاه ۱۸ جهان در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی» است. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی ریاضی می‌گیرند می‌سنجد. بر پایه این گزارش، ایران

جدول ۷-۴۶. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی ریاضی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Contestant            | World Rank | Award        | Contestant                     | World Rank | Award        |
|-----------------------|------------|--------------|--------------------------------|------------|--------------|
| Alireza Haqi          | 22         | Gold medal   | Ali Mirzaee Anari              | 140        | Silver medal |
| Mohammad Moshtaghifar | 86         | Silver medal | Matin Yadollahi                | 162        | Bronze medal |
| Kian Shamsaie         | 140        | Silver medal | Seyed Reza Hosseini Dolatabadi | 262        | Bronze medal |

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی ریاضی»، ایران در جایگاه نخست میان کشورهای منطقه است. در جدول ۷-۴۷ جایگاه هر یک از کشورهای منطقه در این شاخص آمده است.

جدول ۷-۴۷. جایگاه کشورهای منطقه در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| کشورها           | رتبه در منطقه | رتبه در جهان | کشورها            | رتبه در منطقه | رتبه در جهان |
|------------------|---------------|--------------|-------------------|---------------|--------------|
| ایران            | ۱             | ۱۸           | ترکمنستان         | ۱۴            | ۸۵           |
| گرجستان          | ۱             | ۱۸           | عراق              | ۱۵            | ۹۷           |
| رژیم اشغالگر قدس | ۳             | ۲۱           | عمان              | ۱۶            | ۱۰۴          |
| قزاقستان         | ۳             | ۲۱           | بحرین             | -             | -            |
| ترکیه            | ۵             | ۲۶           | کویت              | -             | -            |
| ارمنستان         | ۶             | ۳۷           | امارات متحده عربی | -             | -            |
| سوریه            | ۷             | ۴۷           | قطر               | -             | -            |
| عربستان سعودی    | ۸             | ۵۹           | مصر               | -             | -            |
| آذربایجان        | ۹             | ۶۵           | اردن              | -             | -            |
| ازبکستان         | ۱۰            | ۶۹           | لبنان             | -             | -            |
| تاجیکستان        | ۱۱            | ۷۴           | افغانستان         | -             | -            |
| قرقیزستان        | ۱۲            | ۷۶           | یمن               | -             | -            |
| پاکستان          | ۱۳            | ۸۲           | فلسطین            | -             | -            |

کشور «چین» با شش مدال طلا در جایگاه نخست جهان در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی ریاضی» است و «کره جنوبی»، «روسیه»، «تایلند»، و «آمریکا» در جایگاه‌های دوم تا پنجم هستند.

## ۲-۳۵. رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر

بر پایه گزارش «المپیاد جهانی کامپیوتر» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران در جایگاه دوم جهان در «رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر» است. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی کامپیوتر می‌گیرند می‌سنجد. بر پایه این گزارش، ایران یک تیم و چهار نماینده در «المپیاد جهانی کامپیوتر» داشته و روی هم رفته سه مدال طلا و یک مدال نقره به دست آورده است. در جدول ۷-۴۸ نام نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

| جدول ۷-۴۸. نماینده‌های ایران، رتبه آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی کامپیوتر» در سال ۲۰۲۰ میلادی |            |            |                  |            |              |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|------------------|------------|--------------|
| Contestant                                                                                                    | World Rank | Award      | Contestant       | World Rank | Award        |
| Shayan Pardis                                                                                                 | 10         | Gold medal | Ali Safary       | 29         | Gold medal   |
| Kasra Mazaheri                                                                                                | 26         | Gold medal | Abolfazl Soltani | 47         | Silver medal |

کشور «چین» با چهار مدال طلا در جایگاه نخست «رتبه‌بندی المپیاد جهانی کامپیوتر» است و «روسیه» و «آمریکا» نیز به شکل مشترک در جایگاه دوم هستند.

## ۲-۳۶. رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک

«رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی فیزیک می‌گیرند می‌سنجد. به دلیل همه‌گیری «ویروس کووید - ۱۹» این المپیاد در سال ۲۰۲۰ میلادی برگزار نشده است. تازه‌ترین گزارش این شاخص در سال ۲۰۱۸ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۸: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

«رتبه‌بندی المپیاد جهانی فیزیک» کشورهای جهان را بر پایه شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی فیزیک می‌گیرند می‌سنجد. به دلیل همه‌گیری «ویروس کووید - ۱۹» این المپیاد در سال ۲۰۲۰ میلادی برگزار نشده است. تازه‌ترین

## ۷-۳۷. رتبه‌بندی المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک

«المپیاد جهانی نجوم و اخترفیزیک» کشورهای جهان را بر پایه‌ی شمار مدال‌هایی که در این المپیاد می‌گیرند می‌سنجد. به دلیل همه‌گیری «ویروس کووید - ۱۹» این المپیاد در سال ۲۰۲۰ میلادی برگزار نشده است. تازه‌ترین گزارش این شاخص در سال ۲۰۱۹ منتشر شده و در کتاب «نمای ۲۰۱۹: جایگاه علم، فناوری، و نوآوری ایران در جهان» در دسترس است.

## ۷-۳۸. رتبه‌بندی المپیاد جهانی زیست‌شناسی

بر پایه‌ی گزارش «المپیاد جهانی زیست‌شناسی» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران ایران چهار نماینده در این رقابت داشته و روی هم سه مدال نقره و یک مدال برنز به دست آورده است. در جدول ۷-۴۹ نام نماینده‌های ایران، رتبه‌ی آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۷-۴۹. نماینده‌های ایران، رتبه‌ی آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی زیست‌شناسی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Contestant       | World Rank | Award        | Contestant                     | World Rank | Award        |
|------------------|------------|--------------|--------------------------------|------------|--------------|
| Arian Hassani    | 32         | Silver medal | Mohammadamin Sabbaghi Lalimi   | 55         | Silver medal |
| Nazgol Moheimani | 47         | Silver medal | Amirhossein Shahsavand Davoudi | 108        | Bronze medal |

## ۷-۳۹. رتبه‌بندی المپیاد جهانی شیمی

بر پایه‌ی گزارش «المپیاد جهانی شیمی» در سال ۲۰۲۰ میلادی، ایران یک مدال طلا، دو مدال نقره، و یک مدال برنز به دست آورده است. «رتبه‌بندی المپیاد جهانی شیمی» کشورهای جهان را بر پایه‌ی شمار مدال‌هایی که در المپیاد جهانی شیمی به دست می‌آورند ارزیابی می‌کند. بر پایه‌ی این گزارش، ایران چهار نماینده در «المپیاد جهانی شیمی» داشته و روی هم چهار مدال به دست آورده است. در جدول ۷-۵۰ نام نماینده‌های ایران، رتبه‌ی آنها در جهان، و رنگ مدالی که در این المپیاد به دست آورده‌اند آمده است.

جدول ۷-۵۰. نماینده‌های ایران، رتبه‌ی آنها در جهان، و رنگ مدالشان در «المپیاد جهانی شیمی» در سال ۲۰۲۰ میلادی

| Contestant                     | World Rank | Award        | Contestant      | World Rank | Award        |
|--------------------------------|------------|--------------|-----------------|------------|--------------|
| Mohammad Shahabaddin Daneshvar | 10         | Gold medal   | Ramin Assempour | 60         | Silver medal |
| Mohammadaryan Taghvaeearabi    | 41         | Silver medal | Amir Mahboubi   | 81         | Bronze medal |

# **Nemay-e 2020**

**Iran in Science, Technology, and Innovation Global Indices**

**Author**

**Behrooz Rasuli**



**Iranian Research Institute  
for Information Science and Technology  
(IranDoc)**

**Tehran 2021**

